JOANNIS FRIDERICI KARG ... PAX RELIGIOSA SIVE DE...

Johann Friedrich Ignaz Karg von Bebenburg

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
26 H
41

81

Aſſiſtentiæ Germaniæ S. J.

JOANNIS FRIDERICI KARG
Bambergenſis Franconis.

PAX RELIGIOSA

Sive

De exemptionibus, & ſubjectionibus Religioſorum.

Opuſculum curioſum, utile, ac univerſam propè Authoritatis Epiſcopalis materiam, facili & planâ methodo, Theologicè, Nomo-Canonicè, Hiſtoricéq; pertractans,

hodiernis juribus ac uſibus accommodatum.

Dom: Prof: Rom:

Cum Permiſſu Superiorum.

Herbipoli, typis Jobi Hertz, Anno

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

DE Clementiſſima commiſſione Celſiſſimi ac Reverendiſſimi Principis & Domini, D. PETRI PHILIPPI, Epiſcopi Bambergenſis & Herbipolenſis, S. R. Imperii Principis, Orientalis Franciæ Ducis &c. ego infraſcriptus perlegi attentè Pacem Religioſam Ampliſſimi Viri ac Domini Ioannis Friderici Karg SS. Theol. & I. U. Doctoris, S. R. E. Proto-Notarii & Comitis Palatini, ſuæ Celſitudinis Conſiliarii Intimi & Eccleſiaſtici, nec non Collegiatæ S. Iacobi Majoris Bambergæ Canonici Capitularis: quæ cùm præter ſoliditatem doctrinæ, diſcretionemq; cum candore ac zelo conjunctam, Epiſcopali Regimini plurimum lucis aſpergat; nec quicquam contineat, quod Chriſtianam pacem, fidem, pietatem, aut bonos mores offendat, eam cenſeo dignam eſſe, quæ non modò, unà cum Appendice, typis imprimatur; ſed & Eccleſiaſticorum ac Regularium factis continuò exprimatur: ſinceræq; gratulationis ergò, Chronognoſticon ſequens adſcribo:

SaLVe tot DVBIIs potIor PAX
Certa tIIVMphIs!

Ioannes Hermannus Majeſtätter
ſuæ Celſitudinis Conſiliarius
Intimus.

Celſiſſimo & Reverendiſſimo
Principi ac Domino D.

PETRO PHILIPPO

Epiſcopo Bambergenſi & Herbipolenſi, S. R. Imperii Principi, Orientalis Franciæ Duci &c. Domino meo Clementiſſimo.

I*Ngenuus eſt hic libellus*, Celſiſſime ac Reverendiſſime Princeps, Domine Clementiſſime, *atq; ut talem ſe omnibus prodat, Gentilitiorum Cordium Tuorum figuram præ ſe fert, ingenuorum hominum more*, de quo Macrobius in Saturnalibus: *& quoniam ob rerum vaſtitatē exiguâ hâc mole contentam pro Bibliotheca portatili eſſe*

poteſt, monente Galeno lib. de compoſ. medic. c. 1. *in Templo Pacis, hoc eſt, apud Celſitudinem Tuam collocari primitus optat, duo ſimul obtenturus*, ſcutum cordis *videl. contra Obtrectatorum invidiā; Sanarumq́ mentium* affectum propitium, *apud quas tanta eſt ſublimis Sapiētiæ, integritatis, prudentiæ, Zeli, & placidiſſimorum Celſitudinis Tuæ morum æſtimatio, ut Celeberrimorum Inſignium Tuorum præfixio poſſit eſſe pro velis ac titulo glorioſi Patrimonii Tui (quod eſt boni publici atq Concordiæ ſtudiū) ac proinde* PAX RELIGIOSA, *veluti rerum ad S. Matris Eccleſiæ, Tridentinæq́ cumprimis Synodi mentem à Celſitudine Tua in Epiſcopatibus Bambergenſi & Herbipolenſi geſtarum adumbratio, ſive ad Conciliandum ſibi pretium, ſive ad demonſtrata tranquillitatis*

litatis publicæ commoda conſer-vanda, meritò in fronte præſeferat ac revereatur Authoritatem Celſitudinis Tuæ, tanquam Religioſiſſimi Antiſtitis, Sapientiſſimi Ducis, Amabilisſimi Principis; ac multò æquiùs ab Eo ſumat exordium, à Quo vigorem trahit ac robur; quàm nonnullæ quondam Italiæ Civitates, teſte Suetonio, *initium anni à die, quo primùm Octavius Auguſtus ad eas acceſſerat: ec quid enim delectabiliùs, raptis ad ſe leniter unitisq́; hominum cordibus, Calendas Pacis inchoat*, Sacratiſſimis Cordibus Tuis? *quæ generoſi Celſitudinis Tuæ Antenati* Tria *acceperunt, ut eſſent terna Charitum ſedes, unde cum avito* ſanguine, lac & mel *in Te confluerent, circumſeptosq́; tot Cordibus humillimos Clientes ac ſubditos tutos facerent ab omni amaritu-*

dine ſortis adverſæ, & prodigioſâ quâdam metamorphoſi, non rigidos, ùt fabuloſum caput Meduſæ; ſed melleos redderent quorumcunque, etiam hoſtium, animos, ſtatim atque Cordium Tuorum, hoc eſt, benignisſimæ Comitatis Tuæ vel ſtillam libaverint. Si quorum tamen palatus tanto livore deſtructus eſt, ut nullam planè dulcedinem ſentiant, ſtabit & contra tales, ſub potentisſimis Celſitudinis Tuæ Auſpiciis, PAX *hæc firma ac ſtabilis, Tuente Te,* juxtà S. Bernardi Doctoris mellei verba, *locum, quem tenes; dignitatem, quâ polles; poteſtatem, quam accepiſti, ut Epiſcopalis Ordinis jus & dignitas,* unicus Religioſæ Pacis meæ ſcopus, *ex integro conſervetur. Quod ut jugiter fiat, Celſitudini Tuæ longam ætatem & Salomoni Sæculi Noſtri* Schalom,

id

id eſt, ſolidam Pacem ac omne bonum animitus apprecor, ac poſt inclinationem profundam, lucubrationum mearum Hecatomben, unà mecum, demiſſiſſimè dedico, atque permaneo

Celſitudinis Tuæ

Ex Caſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim in feſto S. FRIDERICI Epiſcopi Ultrajectenſis, & Martyris pro Veritate, die 18. Julii 1680.

Humillimus, fideliſſimus & devotiſſimus

J. F. Karg M. P.

 Pro-

Procemium.

1. *Proœmiorum uſus ac utilitas.*
2. *Occaſio ad præſens opuſculum.*
3. *Scopus Authoris.*
4. *Injuſta Regularium exemptorum querela adversùs Episcopos.*
5. *Paræneſis ad Epiſcopos, ac Regulares exemptos.*
6. *Præmunitio Authoris contra criminatores.*

1. AReopagitarum ſingulari (a.) quidem Jure antiquitus cautum fuerat, ne cauſam dicturus uteretur procœmio, quo judices vel ad odium permoveret, vel ad commiſerationem. At ſecùs eſt de Jure communi, cujus Auguſtiſſimus Conditor Juſtinianus Imperator (b.) ad corpus Legum non ſemel præfatus fuit: imò & SS. Pontifices (c.) ſua quoque ſacro Juri Canonico præmisêre procœmia, gnari, eam eſſe paſſim præcupidorum hominum aviditatem, ut niſi ſub ipſum operis ingreſſum primo ſtatim obtutu intentionem Authoris ob oculos poſitam videant, præ-

con-

concepto totius operis evolvendi faſti-
dio, difficillimè lectionem aggredian-
tur, & vix unquam abſolvant: id quod
in privatorum ſcriptis potiſſimùm acci-
dit, quorum titulis illud M. Actii Poëtæ
ſæpiùs congruit, qui (d.) cùm breviſſi-
mus eſſet, in Diva Camænarum æde,
maximâ formâ ſibi ſtatuam collocavit.
Ut non inutiliter impendendam à me o-
peram arbitrer, ſi brevi quodam prooe-
mio, ex quo mens mea diſpici (e.) poſ-
ſit, lectori benigno præindicem ſuſcepti
à me hujus laboris occaſionem ac in-
tentionem.

2. Atque ut ab occaſione incipiam,
eam dedit Celſiſſimus ac Reverendiſſi-
mus Princeps & Dominus D. PE-
TRUS PHILIPPUS, Epiſcopus Bam-
bergenſis, & Herbipolenſis, S. R. I.
Princeps, Orientalis Franciæ Dux &c.
Dominus meus Clementiſſimus, evul-
gato die Sextâ Aprilis, Anno 1679.
Decreto, cujus tenor unà cum aliis ſuæ
Celſitudinis Decretis & Declarationi-

 bus

bus ſub finem attextus eſt: quod cùm nonnulli vel durum nimis, vel invidioſum putaverint, operæ pretium duxi, neceſſitatem ac utilitatem Ejusdem oſtendere, omnibus hujus opuſculi partibus ex SS. Canonibus, Conſtitutionibus Apoſtolicis, Decretis Conciliorum, SS. Congregationum declarationibus, ſinceriore Hiſtoria, &, ut hominis factioſi notam effugerem, ſcriptis Regularium ipſorummet, deſumptis, ſi vel impugnatus, vel debitè requiſitus fuero, confeſtim laudaturus Authores ad eviction-nem obſtrictos.

3. Scio argumentum hoc à permultis variè diſcuſſum fuiſſe: At quoniam vel nimis jejunè, vel factioſè, vel acerbè; à nemine verò, de quo mihi conſtet, Theologicè, Canonicè, & Hiſtoricè ſimul hæc ſparta ſuſcepta fuit: ego, ſolo Chriſtianæ concordiæ ſtudio, poſt tractatam nuper è S. Synodi Tridentinæ Canonibus *Pacem Catholicam* cum Adverſariis Fidei noſtræ, inteſtinis quoque

que diſſidiis obviaturus, *Pacem Religioſam* non tam procurare, quàm à tempore ejusdem Concilii obtentam monſtrare conſtitui, eâ fide, ſinceritate, ac Methodo, ut, licèt Eccleſiaſticus & in Epiſcopali ſervitio conſtitutus ſim, unum ordinem, *Eccleſiaſticum ſcilicet*, opere teneam, cæteros charitate; nec usquam veſano mei ſtatûs amore illectus, aut Epiſcopos aut Eccleſiaſticos contra fas efferam; aut Regulares infra ſui gradûs prærogativas ullatenus deprimam, votorum ſummam tunc conſecuturus, ſi, oſtensâ Epiſcopalis muneris & Regularium operarum utili conjunctione, effecero, ut ſinè livore, contemptu, ac metu, Epiſcopi, Eccleſiaſtici, & Regulares, viribus ſtudiisque unitis incumbant ad ſeriò ac ſedulò procurandam majorem DEI gloriam, & animarum ſalutem: ita nos præclarè commonente Hugone de S. Victore (f.) *licèt in Monacho & Canonico diverſitas ſit habitûs, idem tamen debet eſſe Religionis affectus.*

4.

4. Tantum abeſt, ut vel diſſidii, vel perſecutionis Regularium Author ſim, qui ſi publica Confeſſariorum, Prædicatorum, Doctorum &c. munia certatim ſuſcipiunt, & Epiſcopalibus vineis excolendis operas ſuas paſſim addicunt citra turbationem (ùt Illi quidem ajunt) Religioſi ordinis ſui: queri profectò non debent, quòd multiplices pro varietate caſuum ſortiantur ſuperiores, modò intra ſuos quique ſe limites ita pacatè contineant, ut Epiſcopus non uſurpet ea, quæ ad Regularem Exemptorum obſervantiam pertinent; nec Regularis Superior juriſdictionem Epiſcopalem, cui Regulares operarii in iis, quæ publicas ejusmodi functiones concernunt, ſe ſponte ſubmittunt, invadat. Adeò ut Regulares exempti potiùs, ſi & operas, & querelas continuent, tam iniquâ favoris Epiſcoporum illos in muneris ſui communionem admittentium interpretatione notam ingratorum, ne dicam factioſorum, incurrant:

rant:

rant; atque vel juxta Religioſi ſtatûs ſui à *relinquendo* dicti etymon, officia prædicta dimittere aut nunquam acceptare; vel annexam his obligationem ſubire teneantur.

5. Ubi ut ſenſus meos clarè depromam, Candidè aſſevero, extrema utrinque vitanda eſſe, & nec inſultandum Epiſcopis à Religioſis, qui ab illis non planè obluctantes ac inviti ad Eccleſiaſticorum ordinum gradum & publicas Clericorum functiones admiſſi ſunt: nec è diverſo, cùm Epiſcoporum quorundam ſocordia, vel ob adauctum gregem inſufficientia, complures olim Monachos è ſolitaria quiete ad ſuſtinendum magna ex parte Epiſcopalis miniſterii pondus evocârit, par eſſe, ut abſque cauſa lamententur de eo Epiſcopi & Eccleſiaſtici, quod Prædeceſſorum ſuorum vitio, aut cum ingenti ſaltem beneficio contigit, dummodo à Religioſis exemptis Epiſcopi pacificè frui ſinantur Jure ſuo, quod per ſe liqui-

dum eſt, maximè poſt S. Tridentinam Synodum, & tot conſtitutiones Apoſtolicas, atque declarationes.

6. Criminentur nunc, ſi qui velint; & ſive in Epiſcopale regimen, ſive in Regularium ſtatum, ſive tandem in me utriusque vindicem amarulentiæ virus turpiter evomant: mihi ſanè illud præprimis curæ, ac veluti pro antidoto erit, ut quibuslibet Adverſariis, juxta aureum S. Auguſtini & Regularis, & Epiſcopi monitum, non quidem convitiando (quod ſemper abſit!) ſuperior efficiar; ſed ſalubrior errores vanasque nonnullorum, ſoli vocum cortici ac neſcio quibus formalitatibus inhærentium, perſuaſiones convincendo: ita tamen, ut univerſa, quæ ſcribam, S. Sedis Apoſtolicæ judicio demiſſiſſimè ſubjecta profitear; & quemadmodum in ſentiendo ſincerus ac liber ſum, ita liberos atque ſinceros hujus libelli cenſores deſiderē, non carnales criminatores.

a, Alexan. ab Alex. l. 3. dier. genial. c. 5.

c 5.b. ad Inſtit.& Novel.c.Greg.IX. ad V.libr. Decretal.Bonif. VIII. ad lib. VI. Decretal. Clemens V. ad Clementin. d. Plin.l.34.c.5. e. L. fin. & ibi DD. ff. de hered. inſtit. f.l.2 de clauſt.anim. c.16.

Pacis Religioſæ Index Decadum & Capitum, ſecundùm numerum foliorum.

DECAS I.

De exemptione Religioſorum.

Caput I. De præcipuis duabus differentiis ſtatûs Eccleſiaſtici & Religioſi *fol.* 1. II. Quid & Quotuplex ſit, & à quo detur exemptio? f. 10. III. Quare data fuerit nonnullis exemptio? f. 11. IV. Quæ fuerit mens S. Bernardi de exemptione? f. 16. V. De plerorumque Regularium exemptione ſubſecuta, f. 17. VI. Quomodo probetur & defendatur exemptio? f. 20. VII. An hodie Regularibus exemptio competat de Jure communi? f. 23. VIII. De commodis & incommodis exemptionum, f. 24.

24. IX. An Eccleſia vel Religio exempta renuntiare poſſit privilegio exemptionis? f. 29. X. Quid ſuadendum ſit Epiſcopis, & Religioſis exemptis? f. 31.

DECAS II.

De ſubjectione Regularium quantumvis exemptorum.

CAPUT I. De Reverentia localibus Epiſcopis debita à Regularibus exemptis f. 34. II. De præeminentiis Epiſcoporum localium in Eccleſiis Regularium exemptorum. f. 35. III. An Regulares exempti, hodiedum ſubjiciantur Epiſcopis in materia fidei, feſtorum, jejuniorum, & publica ſaltem obſervatione interdictorum generalium locorum? f. 40. IV. Quid dicendum de uſu publico Calendarii Julianæi? f. 44. V. An Regulares exempti, generaliter ſubſint Epiſcopis ratione delicti, contractûs, aut rei ſitæ? f. 45. VI. Quid de ſalario cauſæ agitatæ coram Epiſcopo? f. 47. VII. An Epiſcopus in notoriis declarare poſſit excommunicatum

cum Regularem exemptum? f. 48. VIII. An Regularis exemptus poſſit coram Epiſcopo re conveniri? f. 52. IX. An Epiſcopus habeat poteſtatem in Regulares, occaſione turbatæ vel offenſæ jurisdictionis Epiſcopalis? f. 53. X. An Regulares, aliàs exempti, ſubjiciantur Epiſcopi; ratione publicorum officiorum? f. 57.

DECAS III.

De aliis Exemptorum ſubjectionibus: & primò de ordinatione Regularium exemptorum.

CAPUT I. De plerisque immutationibus factis à *S.* Synodo Tridentina circa materiam exemptionis f. 59. II. Qualis ſit hæc jurisdictio delegata: quæ Epiſcopis attributa fuit à S. C. Trid. & Pontificiis Conſtitutionibus ſubſecutis? f. 67. III. De ordinatione Regularium paſſiva f. 72. IV. An Prælati Religionum exemptarum diſpenſare poſſint in interſtitiis cum ſuis Religioſis f. 76. V. An iidem Subditis ſuis ſæcularibus concedere

cedere poſſint litteras dimiſſoriales? f. 79. VI. An Religioſi exempti ſuos dimittere poſſint ad Epiſcopum non-Diœceſanum? f. 80. VII. Quonam titulo Regulares ſint ordinandi? f. 82. VIII. An Epiſcopus ordinaturus inquirere debeat in mores, ætatem, & ſcientiam Regularium ordinandorum? f. 84. IX. De Regulariũ ordinatione activa. f. 92. X. An Abbates habentes facultatem conferendi tonſuram vel minores ordines ſubditis ſibi Regularibus, ſtante Decreto S. C. Trid. *ſeſ.* 23. c. 10. conferre poſſint tonſuram ac minores ordines perſonis ſæcularibus habentibus litteras dimiſſorias à ſuis Ordinariis? f. 95.

DECAS IV.

De ſubjectione Regularium ob curam animarum & adminiſtrationem Sacramentorum.

Caput I. Unde oriatur hæc ſubjectio? f. 103. II. De Regularium exemptorum approbatione activa. f. 106. III. Unde proveniat juriſdictio Regulari-

larium, ad finem miniſtrandi Pœnitentiæ Sacramentum? f. 110. IV. An ſufficiat ſola præſentatio Confeſſariorum? f. 115. V. An ſinè cauſa revocari poſſit approbatio vel licentia Regularis abſque examine admiſſi? f. 118. VI. An novus Epiſcopus vocare poſſit omnes Regulares ad novum examen? f. 119. VII. An approbatio prævio examine ſemel conceſſa Regularibus, ab Epiſcopo ſinè cauſa revocari licitè poſſit? f. 120. VIII. Quibus de cauſis Epiſcopus ſuſpendere poſſit Confeſſarios Regulares à ſe approbatos; vel revocare licentiam iis conceſſam? f. 123. IX. An Epiſcopus limitare poſſit licentiam audiendi confeſſiones, quoad loca, perſonas, ac tempus? f. 127. X. De cura infirmorum tempore Peſtis. f. 130.

DECAS V.

De caſibus Reſervatis.

Cap. I. An Epiſcopus reſervare ſibi poſſit aliquos caſus? f. 137. II. An expediat reſervatio caſuum? f. 141. III. Quomodo ſe gerere debeat Epiſcopus in abſolvendo, vel danda licentia à reſervatis? f. 145. IV. De uſu Bullæ Cruciatæ, & abſolutione indirecta à caſibus reſervatis f. 148. V. An reſervatio caſuum extendatur ad peccata ante ejus pro-

promulgationem commiſſa? f. 157. VI. An pœnitens obligari poſſit ad detegendum extra confeſſionem Epiſcopo peccatum reſervatum? f. 157. VII. An ſuperiori liceat audire ſolùm reſervata, & ab iis ſacramentaliter abſolvere? f. 159. VIII. Vtrum pœnitens, poſt publicatum Jubileum, ſinè nova licentia abſolvi poſſit à caſibus reſervatis? f. 160. IX. Quid dicendum ſit de Indulgentiis inſtar Jubilei conceſſis? f. 162. X. De caſibus Bambergæ & Herbipoli reſervatis. f. 163.

DECAS VI.

De ſubjectione Regularium in celebratione miſſarum, proceſſionibus, & Verbi DEI prædicatione.

Cap. I. S. C. Trid. Decretum de obſervandis, & evitandis in celebratione miſſæ f. 170 II. De Capellis Monachorum. f. 173. III. De expoſitione publica SS. Eucharîſtiæ f. 178. IV. De oratoriis privatis. f. 180. V. De celebratione miſſæ coram Epiſcopo. f. 186. VI. De prohibitione Epiſcopali, ne Regulares in Eccleſiis ſuis, absque licentia Epiſcopali, Sacerdotes extraneos admittant. f. 190. VII. De proceſſionibus & precibus publicis. f. 191. VIII. De controverſiis præcedentiæ Regularium, f 196. IX Quatenus ſubjiciantur Epiſcopis Regulares publicè con,

concionaturi f 198. X, Hiſtoria conſtitutionis *Inſcrutabili.* cum adjectis ejusdem Declarationibus, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus ſubſecutis, f. 207.

DECAS VII.

De aliis ſubjectionibus Regularium exemptorum.

CAP. I. Quænam ſint Epiſcoporum partes in erectionibus novorum conventuum, f. 256. II. De jurisdictione localium Epiſcoporum in parvis conventibus debito numero deſtitutis. f. 267 III. De editione librorum, & impreſſionibus lucrativis, f. 273. IV. De renuntiationibus Novitiorum, f. 282, V. De reclamationibus nulliter profeſſorum. f. 296. VI. De recognitione miraculorum, indulgentiarum, & SS. Reliquiarum, f. 302, VII. De obligatione Regularium accedendi ad Synodos Diœceſanas f. 337: VIII. De Decimis, primitiis, ſubſidio charitativo, evlogiis, cathedratico, & quota funerali, f. 351 IX De obligatione Religioſorum reddendi coram Epiſcopis annuas rationes ſuorum proventuum f. 383. X. An in manifeſto gravamine & damno imminente recurri poſſit ad Epiſcopum à Regularibus exemptis, f. 386.

DECAS VIII.

De ſubjectione Regularium habitantium extra

tra monaſterium, ſtudentium in Academiis, vagantium, delinquentium, ejectorum, fugitivorum, & Apoſtatarum.

CAP. I, Diſcrimen inter Religioſos ſimul, & Sigillatim habitantes. f 387. II. De Regugularibus ſtudentibus in univerſitate. f. 390. III. De Religioſis vagantibus ſub diverſo prætextu. f. 392. IV. De Regularibus delinquentibus extra clauſtra f. 395. V. Novitius poſt delictum ingreſſus Religionem, an ab Epiſcopo ſit puniendus f, 400. VI. De ejectis. f. 402. VII. utrum etiam Religioſæ ejici poſſint ob incorrigibilitatem? f. 409. VIII. De fugitivis. f 410. IX. De Apoſtatis f 412. X. De reductione & caſtigatione Apoſtatarum. f. 414.

DECAS IX.

De Regularibus non-exemptis, Eremitis, ſervis Regularium, Confraternitatibus, & immunitate locali.

CAPUT I, De Religioſis Epiſcoporum jurisdictioni hodiedum planè ſubjectis f 419 II. De partibus Epiſcoporum in talium, & Regularium etiam exemptorum viſitatione f. 429. III. An oſtia monaſteriorum Epiſcopo Viſitanti clauſa perfringi poſſint? f, 443. IV. De electione, & confirmatione Abbatum, ac Præpoſitorum f 445 V. De benedictione Abbatum ac Præpoſitorum, f. 470.

f. 470. VI. De Congregationibus Ordinum non-exemptorum. f. 491. VII. De Eremitis f. 497. VIII. De exemptione Clericorum, vel ſæcularium ſervientium Religioſis exemptis f. 501. IX. De confraternitatibus laicorum in Eccleſiis Regularium f. 502. X. De immunitate locali. f. 507.

DECAS X.

De Sanctimonialibus, Canoniſſis, Tertiariis, & Oblatis.

CAPUT I. De diſtinctione inter monaſteria monialium exempta, & non exempta f. 522. II. De iis, quæ concernunt Abbatiſſam f. 525 III. De educandis, ſeu convictricibus Religioſarum; ubi de Vrſulinarum inſtituto. f. 535. IV. De Virginibus velandis f. 581. V. De Confeſſariis ordinariis, & extraordinariis Religioſarum. f. 585. VI. De juriſdictione ordinarii loci in quibuslibet monaſteriis monialium circa clauſuram. f 590 VII De Dotibus, præſtationibus vitalitiis, & peculio monialium f. 570. VIII De monialibus quoad præfixionem numeri, ac bonorum adminiſtrationem. f. 578. IX. De Canoniſſis. f. 580. X. De Tertiariis oblatis, mulieribus ſimul commorantibus in conſervatoriis, & Ieſuitis f. 585.

Diatribe.

De S. C. Concilio Tridentino in univer-

ſa Europa, etiam quoad Decreta de moribus, apud Catholicos recepto.

Appendix.

Continens diverſa ſuæ Celſitudinis Decreta in Decadibus Religioſæ Pacis allegata, & alia lectu digna.

Explanatio Chronognoſtica Figuræ Navium.

HaVD ſpontehI VenIVnt; Vota IMpLene rIte VoCatI:
QVeIs, sInè tot CVrIs, eXpeDIta LMa qVIes.
PrInCIpIs, Vt Dent VeLa, opVs eſt eXaMIne PETRI:
QVo sInè, LeX hIs eſt VnICa, VIta DoMI.

Bericht an den Buchbinder.

Die 2. Kupfferblätlein gehören/das mit den Wappen vorne neben dem Titul/die Schiffe aber ſollen geſetzt werden gegen das erſte Blatt im Bogen A. und zwar in die Länge herunter.

PAX RELIGIOSA

Sive

De Exemptionibus & Subjectionibus Religioſorum.

DECAS I.

De Exemptione Religioſorum.

CAPUT I.

De præcipuis duabus differentiis ſtatûs Eccleſiaſtici & Religioſi.

7. *Monachi ac Religioſi ab Eccleſiaſticis præcipuè differunt per quietem. & n. 13.*
8. *Religioſi fugerunt olim functiones Presbyterales.*
9. *Multis precibus ad eas ſubeundas induci debuerunt*
10. *Prima cum Monachis diſpenſatio quoad aliquorum admiſſionem ad ordinem Clericalem*
11. *Non omnes Religioſi ad ſtatum Clerica-*

12. *Religiones vitam mixtam profeſſa.*
13. *Pracipua Clericorum & Monachorum differentia*
14. *Altera eorundem diverſitas.*
15. *Quàm illubenter olim Regulares exercuerint vitam activam.*

7. PRimam & præcipuam utriusque ſtatûs, Eccleſiaſtici ſcil. & Religioſi, differentiam aſſignavit S. œcumenica Synodus Chalcedonenſis, relata c. *Qui verè* 12. XVI. q. 1. jubendo *Monachos amplecti quietem, jejunio ac orationi vacare, neque communicare Eccleſiaſticis, neque ſaculares attrectare actiones.* Quò ſe Paſchalis II. c. *Pervenit.* 9. & Alexander II. c. *Juxta* 11. XVI. q. 1. SS. Pontifices referunt.

8. In quo diſcrimine tam firmiter olim à Religioſis perſtitum fuit, ut ſiquis etiam monachus, quod rarum erat, Presbyter fieret, munia tamen Eccleſiaſtica, teſte S. Epiphanio, intra Monaſterii fines non exercuerit; & S. Hieronymus *epiſt.*

epiſt. ad Pammachium de ſemetipſo recenſeat, ita ſibi Presbyterii gradum à Paulino Epiſcopo Antiocheno collatum fuiſſe, ut Monachum non auferret, luculenter ſignificans, ei monachiſmum auferri, qui ad paſcendum gregem Dominicum, vel alias functiones Eccleſiaſticas & Hierarchicas applicaretur.

9. Hinc vides, ſi quando cura animarum Religioſo, licèt invito, injuncta fuit, illud ex privilegio, ſpeciali deputatione, & diſpenſativè, propter urgentes neceſſitates, jubente Civitatis Epiſcopo, ùt citata Synodus œcumenica loquitur, factum fuiſſe: adeò ut multi per integras orationes, epiſtolas, & exhortationes inducendi fuerint à SS. Athanaſio, Chryſoſtomo, Auguſtino, Gregorio M. &c: ad functiones ejuſmodi, ſub monaſticæ ſolitudinis ac profeſſionis prætextu non declinandas.

10. Ex primis, quos cum Monachatu diſpensâſſe conſtat, ſunt Syricius P. c. *Monachos* 29, XVI. q. 1. & Gelaſius P. c.

Priſcis.1. *diſtinct*. 55. ob cauſam neceſſitatis: cùm Monachi priùs cum plebe in Eccleſiis Parochialibus convenire debuiſſent, proprios iisdem Presbyteros primò Eccleſiaſticos; deinde verò Regulares aſſignatos fuiſſe, qui miſſas legerent, patet ex c. *Interdicimus*. 10. XVI. q. 1. c. *in Eccleſiis*. 1. ✠ *de capel. Monachor:* ex S. Gregorio M. qui vix tandem indulſit Victori Epiſcopo Panormitano, ut pro Monaſterio S. Hermæ Regularem Presbyterum pro dicendis in cœnobio miſſis ordinaret, cujusmodi quidem Monachos in Concilio Anglicano A. C. 967. *Sacerdotes Miſſales* dictos, & Monachorum ædes ſacras in Concilio Agathenſi *oratoria*, non *Eccleſias* nuncupatas invenio.

11. Nec eſt, quòd ex S. Epiphanio Monachos ad ordines ſacros paſſim admiſſos quis putet: cùm nonnulli Patres, ùt ipſemet S. Epiphanius, & alii ad tempus, meditationis ac recollectionis gratiâ, è publico cœtu in eremos vel alia

loca

loca à ſtrepitu mundi remotiora ſeceſſe-rint, ex quo temporaneo Religioſæ ſo-litudinis incolatu, qualis hodiedum Ec-cleſiaſticis non paucis in uſu eſt, & à Celſitudine ſua, cum omnium ædifica-tione nuper in cœnobio Neoſtadienſi ad Mœnum ultra dies quinq; ſuſceptus fuit, nemo ritè intulerit, illos verè Mo-nachos ac in eo ſenſu Religioſos fuiſſe. Sicut nec ex eo, quòd S. Ignatius *de Lo-jola* inclytæ Societatis JESU Fundator in monte Serrato à Joanne Cianone Gallo Cœnobita Spiritualibus exerci-tiis Garziæ de Ciſneros, ſive, ùt alii le-gunt, Ciſnedo inſtructus, Albanetæ, in loco quingentis circiter paſſibus à Caſſinenſi Monaſterio diſſito, ex SS. Patrum, maximè S. Benedicti, ſtatutis ac regulis, cum unius vel alterius Mo-nachi Caſſinenſis ope, Regulam So-cietatis JESU concinnaverit; & in mon-te Martyrum extra Pariſios Sanctimo-nialium ord. S. Benedicti cum primis ſociis prima vota DEO nuncupaverit,

 in-

inferri debet, illum aliquando Benedi-ctinum, aut Religionem Societatis JE-SU primitus ab Inſtituto S. Benedicti indiſtinctam fuiſſe. Quanquam non diffitear, aliquos monachatu pro via ad ſtatum Presbyteralem aut Clericalem jam tempore S. Hieronymi & S. Grego-rii M. uſos; ideoque S. Auguſtinum re-latum *c. Legi.* 36. XVI. q. 1. graviter in quosdam invectum fuiſſe, quòd cum maxima ordinis Clericalis injuria Mo-nachiſmi fæcem ſtatui tam ſublimi de-ſtinare præſumpſerint, eligendo de-ſertores Monaſteriorum ad militiam Clericatûs.

12. Noviſſimis tandem temporibus S. Mater Eccleſia integras Religiones ad ordines Sacros admiſit ex privilegio & gratia particulari; ſique nonnullos ha-bilitavit ad prædicandum, excipiendas confeſſiones fidelium, aliasq; functio-nes Eccleſiaſticas, eas talibus Religio-nibus per accidens, & ùt ſubſidiariis E-piſcoporum ac Parochorum; non in ti-

tulum,

tulum, nec velut ex officio exercendas commiſit. Ut proinde Regulares, poſt obtentam licèt exemptionem pleniſſimam, in his tamen Ordinariorum juriſdictioni ſubjaceant, non obſtante ſolitâ derogationis Clauſulâ privilegiis quorundam Religioſorum inſertâ, utpote neutiquam comprehendente c. *volentes*. 1. §. *in eos. de Privil in 6.* qui Paragraphus habet ſpecialem rationem regiminis, adminiſtrationis & reſidentiæ in loco ſubjecto ordinario; nec continetur ſub illa trium caſuum, delicti, Contractûs, ac Rei ſitæ derogatione: ùt infrà patebit.

13. Cæterùm firmum manet ac ratum cauſam Clericorum & Monachorum ex eo potiſſimùm diſcerni, quòd Clerici ex officio paſcant oves, Monachi paſcantur c. *Alia.* 6. XVI. q. 1. pulchrè ſcribente S. Paulino *Clericus in ſervitutem Miniſterii vocatus eſt; Monachus in Monachi libertatem: ille audivit, ut dicat:* Introibo ad Altare

DEI &c. *& hic ab eodem Propheta didicit dicere*: Singulariter ſum ego, donec tranſeam.

14. Altera differentia, quæ priorem conſequitur, in eo conſiſtit, quòd Promotio ad ſtatum Eccleſiaſticum ſit aſſumptio DEI nomine facta ab Eccleſia *Act. 13. v. 2. Segregate mihi Saulum & Barnabam in opus, ad quod aſſumpſi eos*: Profeſſio autem Religioſa ſit oblatio voluntaria ſui ipſius principaliter intendens ſalutem propriam, ùt ex tribus votis ſubſtantialibus notum eſt, & ex delegatione ſolùm alienam, dum ab Eccleſiaſticis tempore neceſſitatis in auxilium accerſuntur, eo ferè modo, quo Apoſtoli *Luc. 5. v. 7. annuerunt ſociis exiſtentibus in alia navi, ut venirent & adjuvarent*. Quod cùm probè noſſent Regulares antiqui, non ita paſſim ſolitudinem pertæſi convolârunt ad functiones Eccleſiaſticas peragendas; ſed conſtans eorum ſententia fuit apud Caſſianum, duo Monachis fugienda

da eſſe, mulieres ſc. ac Epiſcopos, illas, ne inquinarentur; hos, ne ſacris ordinibus initiati è mandris, & Religioſis receſſibus ad publicam animarum ſalutem procurandam evocarentur.

15. Sanè, qui veteres evolvunt Hiſtorias, non uno in loco reperiunt, quàm illubenter Religioſi quondam activum vitæ genus ſuſceperint, ſacræque ſolitudinis ſuæ tam ſtudioſi fuerint, ut vel à Principibus ſupremis viſitandi in cellulis, quemadmodum de S. Henrico Imperatore ad S. Romualdi cellam profecto legitur; vel per epiſtolas conſulendi fuerint, velut S. Antonius Eremita à Conſtantino M. & S. Hildegardis Monialis à Philippo Comite Flandriæ ac Veromanduorum: quibus ſi Regulares noſtri ſimiles forent, aut ſaltem non niſi vocati extraneos ob ſpiritualem duntaxat neceſſitatem accederent, exoleviſſet utique vetus Parœmia ex c. *Placuit.* 8. XVI. q.1. deſumpta: *Sicut piſcis ſinè aqua caret vitâ, ita ſinè Monaſterio Monachus*

nachus. Sed videamus nunc de eorum exemptione.

Caput II.

Quid ac quotuplex ſit, & à quo detur Exemptio?

16. *Deſcriptio & diviſio exemptionis.*
17. *Quis eximat?*

16. EXemptio eſt liberatio à poteſtate Ordinarii c. *cùm Perſonæ. 7. de privil. in 6.* & tripliciter concedi ſolet, vel perſonæ tantùm; vel rebus tantùm; vel rebus & perſonis ſimul: prima *Perſonalis* dicitur; altera *localis*; tertia *mixta* ſeu *univerſalis.* Hæc rurſum in *generalem*, & *ſpecificam* dividitur, qua de re infrà *dec. 2. c. 5.* videbimus.

17. Exemptio dari ſolet, ac poteſt à Superiore Eximendi, vel ab eo, qui poteſtatem habet in eundem ſuperiorem, à cujus jurisdictione exemptio quæritur. Hinc cùm olim omnes Religioſi eſſent ſub immediata poteſtate Epiſcopi,

pi, horum fuit, illis privilegia vel exemptiones elargiri: quemadmodum in primis exemptionibus contigit. At rarâ illâ indultæ libertatis dulcedine illecti ſubſequentes, cùm ab Epiſcopis gratiam ſimilem obtinere non poſſent; recurrerunt ſub prætextibus diverſis ad ſedem Apoſtolicam tanquam fontem omnium ejusmodi gratiarum ac privilegiorum.

Caput III.

Quare data fuerit nonnullis exemptio.

18. *Forma regiminis generalis Religioſorum à quibusdam introducta dedit cauſam exemptioni.*

19. *Alia cauſa exemptionis.*

20. *Nuperrimus Religioſorum conatus exploſus.*

21. *Epiſcopi quandoque exceſſerunt.*

22. *Primæ exemptiones videntur reſpexiſſe temporalia tantùm*

23. *Frivolæ quorundam Regularium querelæ.*

24. *Epiſcopi, cæterìs paribus, hodie non habent, de quo multùm conquerantur.*

18. AUcto fidelium numero, cùm Epiſcopi magìs intendendum cenſerent iis, qui medios inter mundi fluctus vitam mille periculis expoſitam agerent; quàm qui in Eremis, aut cœnobiis toti DEO ac rebus Divinis addicti ſub accurato Superiorum Regularium regimine, dependenter tamen ab Epiſcopis conſtituebantur: Regulares conniventibus aut non ſatìs vigilantibus Epiſcopis, cùm priùs ſinguli conventus ſingulariter ac independenter ab aliis gubernati fuiſſent, ſub prætextu conſervandæ Diſciplinæ, aliam generalis regiminis formam introduxerunt, Epiſcopis tandem non uno in loco tacitè prorſus excluſis.

19. Primæ tamen exemptioni expreſſæ nimia Epiſcoporum in Regulares propenſio, ſeu pia nimis de iiſdem præſumptio, locum fecit, prout de S. Germano Pariſienſi Epiſcopo legimus: quo exemplo alii hinc indè tracti, vel ſpecialibus erga Epiſcopos ſuos & S. ſedem

dem obſequiis ſimile beneficium promereri; vel ſuſcitatis contra Antiſtites ſuos querelis extorquere ſtuduerunt: cujus rei veſtigia non obſcura cernuntur c. *Conquerente.* 16. ✠. *de off. Judic.* c. *Nimis iniqua.* 16. & c. *Nimis prava,* 17. ✠. *de exceſ. Prælat.* Clem. *un. eod.* qualia quidem in illo tempore facili nimis aure, non ſinè ingenti quandoque Epiſcoporum præjudicio audita fuerunt.

20. Verùm cùm ſimili rurſum arte nuper, reſuſcitatam nonnihil ordinariorum potentiam, Regulàres deprimere niterentur, porrectis S. Pontifici Gregorio XV. per Eminentiſſimos Religionum Protectores quadraginta gravaminibus adversùs Epiſcoporum poteſtatem in uno folio typis dato congeſtis: exploratâ Regularium intentione, eosdem repellendos eſſe decretum fuit: ùt Romæ palàm conſtat, & Regularis quidam de viſu teſtatur.

21. Tametſi non negem, per Epiſcopos

pos etiam ſtetiſſe nonnunquam, adeò ut à Conciliis Chalcedonenſi, Lateranenſi, ac aliis monendi fuerint, ne poteſtate ſibi in Monachos competente abuterentur; alii è contrà ſtimulandi, ut ferventiores exiſterent in regendis Congregationibus ſibi ſubjectis.

22. Hoc ultimò ſubjungendum eſt, per primas exemptiones, temporalium diſpoſitionem Epiſcopis ſolummodo videri ſubtractam fuiſſe, curâ publicâ obſervantiæ regularis, cum adminiſtratione ſpiritualium, iisdem relictâ. Qui antiquus Eccleſiæ mos dubium fecit aliquando S. Pontificem, quid dicendum eſſet de liberatione conceſſa Ægerico Abbati S. Martini apud Turonenſes, quòd authoritati Epiſcopali ſubduxerit etiam diſpoſitionem monaſticæ diſciplinæ.

23. At deguſtatâ ſemel à Regularibus neſcio quâ imaginariâ exemptionis dulcedine, protenderunt illico manus ad alia, modò cauſati diſtractiones Inſtitu-

to

to contrarias; modò ordinariorum ſævitiem; modò ampliorem authoritatis Pontificiæ dilatationem; modò præclara ſua in Romanam ſedem & Religionem Catholicam merita &c: quaſi verò ordinata à DEO Epiſcopalis poteſtas conſiſteret in atrocitate herili Juribus profanis Imperatoris Antonini obnoxia, per quæ ſervis adversùs Dominorum ſævitiem licet ad Aſylum recurrere, ut oblato ſui Corporis pretio libertatem adipiſcantur; vel S. Pontifici ſatìs conſultum non eſſet per jurisdictionem ſupremam in Regulares ſimul ac ipſos Epiſcopos; vel compenſanda fuiſſent inferiorum merita cum ſuperiorum jactura, ſive, ùt Canoniſtæ loquuntur, diſcoperiendum unum Altare, quò alterum cooperiretur.

24. *S*ed quoniam talibus vel conſenſêre, vel non reſtitêre confeſtim Epiſcopi; imò & Pater filium iniquiùs tractans, eundem emancipare compellitur, nullum Epiſcopis contra Regularium

exem-

exemptionem tanto tempore poſſeſſam ordinarium Juris remedium, ſed nec tantà, ùt olim, querela nunc ſupereſt, poſtquàm à tempore S. C. Tridentini ita rurſum attonſa fuit exemptorum licentia, ut in plerisque caſibus revixerit primæva authoritas Epiſcopalis.

Caput IV.

Quæ fuerit mens S. Bernardi de exemptione?

25. *Verba S. Bernardi epiſt.* 41.

25 GRavia ſunt S. Bernardi verba epiſt. 41. CHRISTUS *dedit vitam, ne perderet obedientiam, quâ ipſi ut careant, totum ferè ſuum ſuorumq; victum expendunt. Quid hoc eſt præſumptionis ô Monachi? ſed non propter me, inquis facio; ſed quæro Eccleſiæ libertatem. O libertas omni, ut ita dicam, ſervitute ſervilior! patienter ab hujusmodi libertate abſtineam, quæ me peſſimè addicat ſuperbiæ ſervituti. Plùs ti-*

meo

meo dentes Lupi, quàm virgam Paſtoris. Certus ſum enim ego Monachus, & Monachorum qualiscunque Abbas, ſi mei quandoque Pontificis à propriis cervicibus excutere jugum tentavero, quòd Sathanæ mox tyrannidi meipſum ſubjicio. Quis dabit mihi centum in mei cuſtodiam deputari Paſtores? quantò plures ſentio mei curam gerere, tantò ſecurior exeo in paſcua. Stupenda inſania! animarum non cunctor turbas mihi cuſtodiendas colligere; & unum ſuper propriam gravor habere cuſtodem.

CAPUT V.

De plerorumque Regularium exemptione ſubſecuta.

26. *Prima exemptionum occaſio.*
27. *Secunda earundem conceſſio.*
28. *Tempore Gregorii I. nulla adhuc fuit univerſalis exemptio totius cujusdam Religionis.*
29. *Exemptiones coæva quibusdam ordinibus.*
30. *Artes quorundam Religioſorum.*

31. *Quo-*

31. *Quomodo ſit intelligendum S. C Trid. ſeſ. 25. de Regul. c. 8.*

26. PRima, ùt dixi, Regularium exemptio à quorundam Epiſcoporum ſeu ignavia, ſeu nimia in Regulares fiducia traxit originem: at tempore Conciliorum Nicæni & Chalcedonenſis opportunè ſublatà fuit. In quem ſenſum etiam propendere videntur verba Adeodati S. Pontificis in præfata exemptione Monaſterii S. Martini Turonenſis.

27. Altera indulta fuit vel ab Epiſcopis ipſis, vel ad eorum preces â ſummo Pontifice, retentis tamen in eosdem juribus diverſis, ùt videre eſt apud S. Gregorium.

28. Tertiò ampliata fuit Religioſorum exemptio in Concilio Romano ſub Gregorio I. S. P. ad certos tamen Conventus duntaxat reſtricta, ùt conſtat ex Bullis regiſtratis in Bullario Caſſinenſi, quibus atteſtantibus diu pòſt exemptio apud Theodorum P. pro Monaſterio

Bo-

Bobienſi; apud Innocentium III. pro Monaſterio S. Pauli de Urbe &c: quæſita, & per Specialia Diplomata conceſſa fuit.

29. Quartò ſurrexêre nonnulli, qui dilatatis paulatim fimbriis jurisdictioni Epiſcopali ſe plenè ſubducere niſi ſunt: imò nondum nati, ſplendidiùs ſe naſcituros putârunt, ſi cum publicæ lucis uſura libertatem ſeu exemptionem à prædicta jurisdictione nanciſcerentur.

30. Quintò aliqui per uſum frequentem edocti, à Pſeudo-Papis quæq; concedi, dummodo crebro ad ipſos recurſu qualisqualis eorundem authoritas videretur agnoſci: delatis ad Pſeudo-Pontifices precibus exemptionem largiſſimam nacti ſunt, à Martino V. deinde in Synodo Conſtantienſi nonnihil repreſſi.

31. Alii denique exemptis ſe aggregare de facto conati ſunt, ut originariam ſubjectionem cum ſpecioſa illa li-

ber-

bertate ab Epiſcopali cuſtodia permutarent. Verùm & horum Cabala tandem denudata fuit à S. Congregatione rerum Conſiſtorialium A. C. 1648. animadvertente, facultatem ſe redigendi in Congregationes, ſeu Capitula congregandi, fuiſſe tributam à S. C. Tridentino quoad illa tantùm Monaſteria, quæ non ſubſunt Epiſcopis, nec ſuos habent ordinarios Viſitatores; ſed ſub immediata S. Sedis Apoſtolicæ protectione & cura exiſtunt: quin ſub ejusmodi prætextu Monaſteria non exempta liberare ſe pro libitu poſſint ab Epiſcopali jurisdictione.

CAPUT VI.

Quomodo probetur & defendatur exemptio?

32. *Oſtendi debet privilegium & quaſi poſſeſſio.*

33. *Quatuor modi defendendi exemptionem.*

32. Cùm ab initio omnes & omnia fuerint ſub authoritate localis Epiſco-

Epiſcopi c. *omnes baſilicæ* 10. XVI. q. 7. isque proinde fundatam habeat intentionem: aſſerenti ſe exemptum incumbit onus probandi: nec ſufficit, quòd quis vel in Apoſtolicam protectionem receptus ſit c. *Recepimus*. 8. & c. *Ex parte*. 18. ✠. *de privil.* vel quòd Religioſi habeant Generalem ſupremum DD. in c. *Paſtoralis*. 11. ✠. *de off. ordi.* Sed productione ac inſpectione privilegiorum perpetuò ac totaliter eximentium; ſeu plenam libertatem tribuentium opus eſt c. *Accepimus* 4 ✠ *de fide inſtru:* c. *Porrò*. 7. c. *Recepimus*. 8 ✠. *de privil.* c. *cùm perſonæ*. 7. *eod in* 6. concurrente tamen quaſi poſſeſſione conſiſtente in quieto exercitio actuum jurisdictionalium ab exemptis geſtorum cùm ſcientia & patientia Epiſcopi: quæ quaſi-poſſeſſio ſimiliter absque privilegio non prodeſt exemptis ad obtinendam manutentionem contra Jus primævum Epiſcoporum, niſi adeò diuturna
ſit,

ſit, ut faciat præſumi pro Titulo, & loco tituli habeatur.

33. Qui verò ab ordinariorum poteſtate reverà exempti ſunt, duobus modis adversùs eosdem tueri ſe poſſunt: I. per declinatoriam, exhibendo integraliter privilegium prudentibus quibusdam viris omni ſuſpicione carentibus, ad hoc per ordinarios deputatis (nisi Privilegium ſit omnino notorium ac manifeſtum) in loco congruo & ſecuro, intra terminum competentem pro facti qualitate arbitrio ordinariorum vel delegatorum ſuorum moderandum; tradendoque de articulis controverſis tranſumptum. II. opponendo præſcriptionem Canonicam, de qua iisdem Ordinariis vel eorum Delegatis faciant fidem. Aut ſi tandem privilegio ſimul & præſcriptione ſe munitos affirment: Privilegium quidem ipſum modo ſuperiùs expreſſo exhibeant, hocque ad probandam plenè libertatem non ſufficiente, coram præfatis perſonis ano-

norum 40. præſcriptionem, ac poſſeſſionem non violentam, non clandeſtinam, non precariò conceſſam oſtendant. cit. c. *cùm perſona.* III. per exceptionem nullitatis ſententiæ, ſi Ordinarii partes interpretandi Privilegium Apoſtolicum à Regularibus productum aſſumant. c. *cum veniſſent*, 12. ✠ . *de judic.* IV. per viam gravaminis contra vim injuſtam ordinatiorum, provocando ad S. Pontificem, præſentando litteras inhibitorias, & ſimilia peragendo. &c.

Caput VII.

An hodie Regularibus exemptio competat de Jure communi?

34. ℞ *negativè.*

34. Dixi Regulares olim de Jure communi fuiſſe ſubjectos Epiſcopis; poſtquàm verò pleriquc per Apoſtolica Privilegia corpori Juris inſerta

ta

tis eorum ordinariæ jurisdictioni ſubtracti ſunt, dubium oritur, an dicendi ſint exempti de Jure communi? Qua in re, quicquid nonnulli diſtinguant inter Legem Jurisdictionis, ac Legem Diœceſanam, abſolutè negandum videtur, cùm inſerta ſint tantùm corpori Juris ùt privilegia, non ùt Jus commune; & aliud ſit, eſſe exemptum de Jure, omnimodè ſcil: ac absque limitatione; aliud, eſſe exemptum de Jure, cum reſtrictione nim. ad caſus expreſſos, qualis eſt exemptio Regularium ad privilegia ſua coarctata, quibus hodiedum quotidie derogatur. c. *Volentes.* 1. *de Privil. in 6.*

CAPUT VIII.

De commodis & incommodis exemptionum.

35. *Exemptiones Regularium quatenus conducant S. Pontifici?*
36. *Quatenus ipſiſmet Religioſis.*
37. *Incommoda exemptionis.*

38 Proſecutio argumenti.
39. Exemptio non placuit S. Franciſco.
40. Remedium à S. C. Trid. allatum.

35. EXemptiones Regularib⁹ conceſſæ proſunt in multis & S. Pontifici, & Religioſis: S. Pontifici, cujus Aulæ Majeſtatem Proſper Cardinalis ſancta-crucius famâ potiſſimùm & hominum patientiâ niti aſſeruit, quòd authoritatem ſuam in partibus ab urbe remotis prominere faciat; & per Regulares beneficio exemptionis ad obſequium ſanctæ Sedis, quamdiu cum iisdem indulgentiùs agitur, pertractos facilè miniſtris Apoſtolicis ea, quæ Hi forſitan aliàs quantâlibet ſagacitate ſuâ explorare non poſſunt, detegantur: quamvìs non raro graves intercurrant abſurditates, cùm apud Regulares, non ſemper in ſecretiſſimos penetralium receſſus admiſſos; quandoque ſuſpicionibus, levibus conjecturis, fallibilibus novis, atque utinam non ſubinde affectibus, locus ſit. Et hic videtur eſſe favor ille S. ſe-

dis Apoſtolicæ , quem Regulares ex *Clem. Paſtoralis,2. de re judic.* toties ad ravim usque ingeminant, quòd ſanctæ ſedis interſit, multos ſibi proximè ſubjectos habere.

36. Quantum porrò boni exemptio Regularibus ipſis afferre poſſit, liquidò patet, dum per eam arcetur injuſta ſævientium Epiſcoporum oppreſſio; exemptisque tranquilliùs Divinis vacare licet ſub Religioſa vite; & ordinis unius per ſingula penè loca difformitas impeditur, ſi tamen Generalis acii, quibus cura viſitandi commiſſa eſt, rite munus ſuum exequantur: & tandem Religioſa humilitas, ſub ſingulari Superiore ſubjectis per omnia ſimili, ſaluberrimè conſervatur.

37. Non pauciora ſunt exemptionis incommoda: I. Turbatur in multis Epiſcoporum Authoritas. II. augentur ſcandala publica, dum notoria ſæpe delicta non nisì privatim in clauſtris puniuntur. III. Invaleſcunt æmulationes

peri-

periculoſæ cum Clero ordinariæ Juris-dictioni ſubjecto. IV. non-exemptis datur illicium inhiandi ſimiliter ejusmodi libertati, eamque importunis recurſibus, mendacibus querelis, vel aliis quibuslibet modis procurandi. V. ſæpiùs introducuntur doctrinæ Epiſcopali poteſtati, & paſtorali animarum directioni contrariæ; utiles verò è contrà penitus ſupprimuntur. VI. Regulares ipſi ſubinde petulciunt, factisque intolerabilibus providam Epiſcoporum curam contemnunt. Certè ſi de ortu hæreſum quærimus, non infima ad easdem occaſio fuit Regularium exemptio ab Epiſcoporum localium poteſtate.

38. Quod de authoritate & publico bono S. Pontificis dicitur, tanti vix eſſe quis putet, ut ſanctæ ſedi perinde non ſit, an Regulares per diſſitum procul à particularibus locis ſuperiorem Religioſum ſibi ſubditum; an in ſingulis locis per Epiſcopum authoritate publicâ & particularibus notitiis pollentē, ſanctæ-

que ſedi non minùs, quàm ſuperiores Regulares, ſubjectum regantur. Imò ùt ingenuè faſſus eſt A. C. 1034. S. Petrus Abbas Monaſterii Bellvacenſis in Lemovicenſi Concilio, quantò ſublimior eſt Regularium ſtatus, tantò ſubjectior ac promptior eſſe debet ad obediendum Epiſcopis regimini Eccleſiæ à Spiritu S. præfectis: non formidante idcircò Petro Bleſenſi ſcribere ad Alexandrum III. *Quid eſt eximere ab Epiſcoporum jurisdictione Abbates, niſi contumaciam ac rebellionem præcipere, & armare filios in Parentes?*

39. Sanè, ſi Regularibus ipſis fides habetur, exemptio grata non fuit S. Franciſco Seraphici ordinis fundatori; ſed opus Fratris Eliæ hominis, carnis prudentiâ, non Spiritu Divino, nitentis: neque Religioſis ex ſola humilitate ab Epiſcoporum obedientia recedere licet optimè ajente Butrio ad c. *niſi cùm pridem*. 10. *n*. 4. ✠. *de renun*. Humili-

tatem,

tatem, quæ contra obedientiam erigitur, eſſe ſuperbiam.

40. His & ſimilibus exemptionum effectibus æquâ mente perpenſis, reſuſcitavit S. Tridentina Synodus in plerisque primævam Epiſcoporum authoritatem, Regularibus hâc conſolatione relictâ, quòd eam delegatam quandoque dici voluerit, utut in effectu à jurisdictione ordinaria difficulter poſſit diſcerni,

Caput IX.

An Eccleſia vel Religio exempta renunciare poſſit privilegio exemptionis?

41. *Exempti ſubjiciuntur quandoque per accidens*

42. *Exempti renuntiare non poſſunt exemptioni quantum ad ſe, invito S. Pontifice.*

41. TAmetſi juxta regulam, ob implicatum jus tertii, videl. Superioris exemptorum, exempti neque volentes

lentes ſubjicere ſe poſſint Ordinariæ juriſdictioni illius, à cujus poteſtate exempti ſunt c. *cùm veniſſent.* 2. ✠. *de in integr. reſt.* id tamen de ſubjectione omnimoda & per ſe duntaxat, in cauſis indifferentibus ac perſonalibus intelligendum eſt: ſecùs ubi per accidens, occaſione muneris, vel alia de cauſa contingit, ut ex conſequenti cognitio vel pœna Religioſi ad talem pertineat. c. *volentes.* 1. §. *in eos. de Privil. in 6.*

42. Quod autem aliqui putant, exemptos renuntiare poſſe privilegio libertatis, quantum ad ſe; licèt non quoad S. Pontificem: ſubſiſtere vix poteſt, ſi conferatur cum c. *ſignificâſti.* 18. ✠. *de foro compe*: ubi ne quidem Clericus ſinè proprii Epiſcopi licentia alieno ſe poteſt ſubjicere: quia hic actus ſubjectionis offenderet jus ſuperioris inviti, poſſidentis illam perſonæ vel Conventûs ſubjectionem.

CAPUT X.

Quid ſuadendum ſit Epiſcopis, & Religioſis exemptis?

43. *Iuſta contra Epiſcopos & Eccleſiaſticos antiquos querela.*
44. *Reſpici & obſervari debent privilegia Regularibus conceſſa.*
45. *Exempti viciſſim reverentes eſſe debent.*
46. *Tres modi procurandi ſtabilem Pacem Religioſam.*

43. SI Epiſcopi & Eccleſiaſtici explevìſſent aſſiduè munus ſibi injunctum; eodemq́ue per ſe ipſos hodiedum defungerentur: dubitandum non eſt, quin Regulares perſtitiſſent in Religioſa ſolitudine ſua, laudibus Divinis duntaxat intenti; meliusq́ue floreret Eccleſia, nec tot inter Epiſcopos ac Regulares externæ converſationi mortuos audirentur diſſenſiones.

44. At quoniam Epiſcoporum antiquorum indigentia vel negligentia, adaucto fidelium numero, Regulares,

velut Operarios, admiſit in partem procurandæ ſalutis animarum, cui Religioſi hodiedum ſolerter incumbunt, cum ingenti Epiſcoporum & Eccleſiaſticorum, ad quos aliàs id propriè ſpectat, levamine: æquum eſt ut obſervent ac revereantur privilegia illis conceſſa.

45. Prout è contrà Regulares exemptos omnino decet, ut recordentur ſui ſtatûs nativi, ſecundùm quem æquè ac alii non-exempti ſubſunt Epiſcopis; nec niſi per accidentale privilegium & ex gratia S. ſedis Apoſtolicæ, tantillâ libertate fruuntur: ut proinde in aliis caſibus, quibus eidem S. Sedi viſum fuerit moderari præfatas exemptiones, ac tollere illud, per quod hactenus impediebatur exercitium juriſdictionis Epiſcopalis, non habeant de quo juſtè conquerantur, eandemque in obſequendo promptitudinem oſtendere debeant, quam optant in Epiſcopis ad relicta cœtibus Religioſis privilegia obſervanda.

46. Si argumentum à præteritis ad

præ-

præſentia ſumere licet, prout non vanè deſumi poſſe opinor: quemadmodum miniſterium Chorepiſcoporum, multoties licèt ab Eccleſia reprobatum, vel in ordinem redactum, continuò tamen repullulavit, & priſtinis functionibus ac factionibus reſtitutum fuit, patrocinante illi ignaviâ quorundam Epiſcoporum ſollicitudinem Epiſcopalem omnem in Chorepiſcopos rejicientium, donec ipſimet Epiſcopi à conſtituendis deinceps Chorepiſcopis penitus abſtinuerunt, viſitatione & curâ Eccleſiaſticorum aliis miniſtris commiſſâ: ita planè timendum eſſe videtur, ne ſimultates inter Eccleſiaſticos & Regulares oboriri ſolitæ non ante tollantur, quàm vel exempti planè rurſum ſubdantur Epiſcopis, prout in S. Concilio Tridentino ſub manibus erat; vel publicæ functiones Eccleſiaſticæ denuo ſolis Eccleſiaſticis, ùt olim, committantur; vel deniquè, quod S. Franciſci Saleſii prudens conſilium & à bonis omnibus ſum-

 mè

mè optandum eſt, Epiſcopi in jubendo, Regularium exemptorum; Hi verò in parendo, Epiſcoporum partes aſſumant, hoc eſt, Epiſcopi non plus jubeant, quàm ſibi, ſi ipſi in Regularium loco exiſterent, præcipi rationabiliter vellent; nec Religioſi minùs obediant, quàm, ſi ipſimet in Epiſcopali gradu ac munere viverent, ſibi ac ſui ſimilibus obſequendum putarent.

DECAS II.

De ſubjectione generali Regularium quantumvis exemptorum.

Caput I.

De reverentia localibus Epiſcopis debita à Regularibus exemptis.

47. Regulares debent Epiſcopis localibus reverentiam.

47. QUod L. *Pridem*. 6. C. *de quæſtionib*, ab Imperatore Gordiano

no libertis prohibetur, ne ob antiquæ ſubjectionis memoriam contra ſuos quondam Dominos vocem rumpant: id multò magis in Regularibus ab Epiſcopali jurisdictione quadatenus exemptis jure merito obtinet, ut, non obſtante adventitiâ exemptione, quæ ſubjectionem ſolummodo jurisdictionalem quoad actum; reverentialem verò nullatenus ſuſtulit, ad exhibendam Epiſcopo locali reverentiam teneantur, non minùs ac ſupremi quique Principes c. *Sollicita.* 6. ibi: *cùm alii Reges & Principes, Archiepiſcopis, & Epiſcopis ſuis (ſicut debent) reverenter aſſurgant &c:* ✠ *. de major. & obed.*

CAPUT II.

De præeminentiis Epiſcoporum Localium in Eccleſiis Regularium exemptorum.

48 *Epiſcopus localis retinet in Eccleſiis exemptis ſuæ Diœceſis priſtina jura praeminentialia & reverentialia.*

49. Solvitur ratio dubitandi.
50. Quid non liceat ibidem Epiſcopo locali?
51. Regulares exempti non poſſunt extraneo Epiſcopo dare licentiam in Eccleſiis ſuis exercendi functiones Epiſcopales.
52. Abbates, præſente Epiſcopo locali, deponunt inſignia, nec ſolemniter benedicunt.
53. Epiſcopi hac in parte debent eſſe diſcreti.

48. Cùm Exemptio, ùt proximè dixi, in nonnullis quidem rebus ordinariæ jurisdictionis Epiſcopalis exercitium impediat; minimè tamen faciat, ut illa Eccleſia non ſit in Diœceſi ac territorio; nec Epiſcopo locali antiqua jura ſua præeminentialia, & reverentialia auferat: licèt Archiepiſcopus vel Epiſcopus in Eccleſia exempta jus viſitandi &c: exercere non valeat: adhuc tamen ei pro qualitate caſuum, erectio throni, prælatio crucis, delatio pallii, celebratio Pontificalis, facultas habendi ſermonem ad Populum, aliæque præeminentiæ, quibus gaudet in reliquis ſuæ Diœceſis Eccleſiis, Clem. *Archiepiſcopo. 2. v. ſimili modo. de privil.* competunt:

tunt: Dummodo ſub eo prætextu, in locis ipſis exemptis, vel circa hoc privilegiatis, nullam aliam jurisdictionem exerceat; nec perſonis exemptis, vel privilegiatis moleſtiam inferat vel gravamen, nullumque exemptioni, vel privilegiis eorundem aliud præjudicium generetur, nec Archiepiſcopo vel Epiſcopo jus aliud quomodolibet acquiratur.

49. Ne quis verò Regularis autumet, aliud jus à S. C. Trid. *ſeſſ. 6. c. 5.* prohibente, ne quis Epiſcopus in aliena Diœceſi (cui æquiparatur locus exemptus) Pontificalia exerceat, inductum fuiſſe: ſciendum eſt, loca exempta quoad jurisdictionem, à qua videl. tantùm eximuntur, cenſeri extranea, adeò ut Epiſcopus nec eam, nec Pontificalia cum exercitio jurisdictionis permixta, in exemptis ejusmodi locis exercere, invitis Regularibus, valeat: ſecùs autem, ſi Pontificalibus quibusque inſigniis tantùm utatur in prædicando, vel miſ-

ſam celebrando, à quorum uſu non ſunt exempta.

50. Ex dictis ſequitur 1. Poſſe quidem Epiſcopum in ſæpedictis Regularium exemptorum Eccleſiis celebrare pontificaliter; at non idem authoritativè demandare, ut alius coram ſe Pontificaliter celebret. 2. cum indulgentiarum conceſſio ad juriſdictionem Epiſcopalem pertineat, eâdem Epiſcopo non minùs in ejusmodi locis, quàm miniſtratione ſacramenti ordinis aut Chryſmatis, vel collocatione judicialis Cathedræ interdici.

51. Quæri hìc poteſt, *an Regulares Epiſcopo extraneo dare poſſint licentiam ejusmodi functiones exercendi?* & reſpondetur negativè per textum S. C. Trid, allegatum, niſi Epiſcopus localis expreſsè conſentiat: qui ſi Extraneum cum ea civilitate tractare recuſet, Religioſi alios ei ſaltem honores exhibere non prohibentur, per quos à cæteris de clero aut populo diſtinguatur, E. G.

con-

concedendo ei ſpeciale genuflexorium; dando eidem aſperſorium aquæ benedictæ in ingreſſu Eccleſiæ; collocando eum in loco honorificentiore, quin tamen ibi ſit forma Throni ſeu Baldachini.

52. Illud quoque ad ſubjectionem reverentialem locali Epiſcopo debitam pertinet, quòd Abbates ac alii ſuperiores Regulares ad decorem Eccleſiarum ſuarum gaudentes jure mitræ ac baculi, in propriis Eccleſiis, præſente locali Epiſcopo, ſinè ornatu ſedere debeant in loco & ſede inferiore; & inſignia ſua deponant; nec populo ſolemniter benedicant. Unde in privilegiis addi ſolet hæc Clauſula: *dummodo in benedictione hujusmodi, aliquis Antiſtes, vel ſedis Apoſtolicæ Legatus præſens non fuerit.*

53. Diſcretione tamen, quæ noſcitur eſſe Mater virtutum, hìc opus eſt, ne forſan Epiſcopus affectatè per quandam ſpeciem animoſitatis, præter morem conſuetum, interveniendo in quibus-

busque functionibus, ejusmodi prærogativarum exercitium continuò impediat: quo caſu recurri poſſet à Prælatis Regularibus exemptis ad S. ſedem Apoſtolicam præcepturam quidem Epiſcopo, ut ab interventu quandoque conſultò deſiſtat; difficulter autem, & vix unquam permiſſuram, ut eodem interveniente & aſſiſtente Epiſcopo Prælatus Regularis peragat functiones prædictas: quod paucis quibusdam non niſi ex privilegio ſpecialiſſimo competit, quale Præpoſito Templi Pacis Romæ à Sixto IV. collatum refert Pennortus.

Caput III.

An Regulares exempti, hodiedum ſubjiciantur Epiſcopis in materia fidei, feſtorum, jejuniorum, & publica ſaltem obſervatione interdictorum generalium locorum?

§ 4. *Regula generalis.*

55. De cauſis fidei.
56. De feſtis Diœceſanis.
57. De jejuniis Diœceſanis.
58. De publicatione, & obſervatione Epiſcopalium Cenſurarum ac Interdictorum.

54. IN omnibus rebus generalibus & communibus toti Clero ac Populo, in quibus difformitas gravem confuſionem aut ſcandalum pareret, ſubjiciuntur ordinariis etiam Regulares quantumlibet exempti: quod quidem aliqui non ad debitum obedientiæ; ſed ad jus naturale conformitatem partium cum toto corpore exigens referunt, adeò ut, ſi Regulares ex dictis legibus aliquam transgrediantur, non obligentur ad pœnas contrafacientibus impoſitas, ſed puniendi ſint à proprio Judice pœnam arbitrariam decreturo: Quicquid autem ſit: quoad materias fidei, feſtorum, & cæteras, de quibus hìc quæritur.

55. I. De cauſis fidei res eſt clara c. *Ad abolendam. 9 §. fin.* ibi: *ſi qui verò fuerint, qui à lege diœceſanæ juriſdictionis*

nis exempti ſoli ſubjaceant Sedis *Apoſtolicæ poteſtati: nihilominus in his, quæ ſunt contra hæreticos inſtituta, Epiſcoporum ſubeant judicium &c:* ✠. *de Hæreti:*

56. II. De feſtis renovata eſt obligatio Regularium, etiam exemptorum, in S. C. Trid. *ſeſ. 25. de Regul.* c. 12. *Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſervandos Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, ſerventur.* Circa quod Decretum dubitari poterat, an de ſola ſanctificatione intelligendum ſit, ita ut Religioſi ab operibus ſervilibus ceſſare, & ſacrum audire vel legere teneantur: an verò etiam quoad ritum & officium Divinum? verùm ſubſecuta deinde Conſtitutio Gregorii XIII. incipiens: *Paſtoralis officii.* 30. *Decemb. 1573.* omne dubium ſuſtulit, juxta quam ita diſtinguitur: *Quo die celebrabitur feſtivitas Patroni unius Diœceſis, Religiones omnes teneantur eâdem die in ſuis Eccleſiis intra limites illius Diœceſis*

œceſis exiſtentibus eandem feſtivitatem celebrare; & in hoc cum Eccleſia matrice ſe conforment. Quoad alia verò feſta diœceſana declaravit S. Congregatio Concilii recitari quidem à Regularibus poſſe eorum officia, ſi velint; ad aliud tamen ab Epiſcopis compelli non poſſe, quàm ut in concionibus & lectionibus habendis ad populum, Evangeliis & Epiſtolis, quibus illis diebus utitur Clerus Diœceſanus, ſe plenè conforment.

57. III. Quoad jeiunia generaliter ab Epiſcopo indicta, plerique conſentiunt Religioſos iis ſaltem adſtringi ob ſcandalum, eoque exiſtente, prout vix ac ne vix quidem abeſſe poteſt ſaltem apud puſillos, ſequendum eſſe illud Apoſtoli 1. *Cor.* 8. v. 13. *ſi eſca ſcandalizat fratrem meum, non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum ſcandalizem.*

58. IV. De cenſuris & interdictis clarè etiam ſæpe citatum Concilium *ſeſ. 25. de Regul.* c. 12. loquitur: *Cenſuræ & inter-*

interdicta, nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſerventur.

Caput IV.

Quid dicendum de uſu publico Calendarii Julianæi?

59. *Ratio dubitandi.*
60. *℟. affirmativè.*

59. ANte reſolutionem quæſtionis præſentis, memorandum eſt, calendarium Julianæum à Gegorio XIII. S. Pontifice A. C. 1582. operâ P. Chriſtophori Clavii Bambergenſis correctum quidem, & orbi univerſo propoſitum; ob vigentes autem tunc Principum Proteſtantium ſimultates non ubique in Imperio Romano receptum fuiſſe: quod cùm odio Papæ magìs, quàm ex allatis ab adverſa Parte rationibus politicis factum putetur: dubitari hìc poteſt,

teſt, an Religioſi in locis, ubi viget e-tiamnum uſus Calendarii Julianæi, com-pelli poſſint ab Epiſcopis, ad confor-mandum ſe huic uſui? ubi

60. ℞, affirmativè, cùm in ejuſmo-di locis, quantum ad Catholicos, Ca-lendarii Gregoriani excluſio non ab iniquo erga ſupremum Eccleſiæ præſi-dem affectu profluxerit; ſed ob majus bonum cedendum fuerit neceſſitati; ac proinde Epiſcopis liceat Regulares com-pellere, ut locorum ejuſmodi morem obſervent c. *Illa*. 11. *diſt* 12.

Caput V.

An Regulares exempti, generaliter ſubſint Epiſcopis ratione delicti, contractûs, aut rei ſitæ?

61. *Duæ ſpecies exemptionum.*
62. *Intellectus c.* volentes. 1. de privil. in 6.

61. EXemptionis duæ ſunt ſpecies: u-na eſt indefinita ac generalis, di-cente

cente Papâ: *Tales eximimus ab ordinariorum omnimoda poteſtate.* Et hæc in propoſitis tribus caſibus minimè proficit ad exemptum Epiſcopali judicio ſubtrahendum c. *Volentes 1. de privil. in 6.* Altera concedi ſolet à Papa cum expreſſione ſpecifica commiſſi delicti, contractûs initi, aut rei litigioſæ exiſtentis etiam in loco non exempto, de qua, ob clarum Privilegii tenorem, dubium eſſe non poteſt, qu in tali exemptione munitos etiam in his caſibus eximat.

62. Quinàm verò Regulares hâc ſecundâ exemptione fruantur, ex privilegiis ipſis ac eorum uſu videndum eſt, nihil ejusmodi Religionibus vel Regularibus præjudicante c, *Volentes.* cit. cùm de prima ſolùm exemptione dubitari potuerit, eamque declaraturus in Concilio generali Lugdunenſi Innocentius IV. ejusdem capituli Author expreſsè proteſtetur velle ſe, libertatem, nonnullis ab Apoſtolica ſede privilegio exemptionis indultam, ita obſervari integram,

tegram, ut & illam alii non infringant; & ipſi ejus limites non excedant. Quanquam non ignorem, Regulares non nullos privilegiis ſuis ſpecialiter inſeri curâſſe clauſulam derogatoriam dictæ Conſtitutionis Innocentii IV. quæ propterea videri poſſet etiam ad alteram ſpeciem exemptionis extendi.

Caput VI.

Quid de ſalario cauſæ agitatæ coram Epiſcopo?

63. *Regularis exemptus propter continentiam & connexitatem cauſa conveniri poteſt coram Epiſcopo locali.*

63. TAmetſi Regula ſit, Reum conveniendum eſſe coram proprio Judice, qualis non eſt Epiſcopus reſpectu Regularis exempti: fieri tamen quandoque poteſt, ut propter connexitatem & continentiam cauſarum Epiſcopus exemptorum Judex eſſe poſſit, quemadmodum in hoc caſu, ratione

Salarii ab Advocato, in cauſa Regularium coram eodem Epiſcopo agitata, legitimè deſerviti: ut ab Epiſcopo proinde, ſi quod de pacto à Clientibus cum Advocatis vel procuratoribus inito; vel de Salarii quanto dubium ſuperſit, citationes; ſi verò agnitâ pacti juſtitiâ, eorundem labores judicialiter taxati fuerint, monitoria poſſint decerni. Quò reſpexit S. C. Trid. *ſeſ. 7. ref.* c. *1*, & *ſeſ. 14. ref.* c. 5:

Caput VII.

An Epiſcopus in notoriis declarare poſſit excommunicatum Regugularem exemptum?

64. Quid & Quotuplex ſit notorium?

65. Regularis exemptus ob factum notorium ab Epiſcopo denuntiari poteſt excommunicatus.

66. Diſcrimen inter citationem monitoriam, ſi ſua intereſſe putaverit; & arctatoriam.

67. Denuntiatio principaliter tendit in bonum gregis.

68. Differentia inter delictum publicum & notorium.

64 NOtorium definiri ſolet, quod nullâ tergiverſatione celari poteſt; eſtque vel Juris, vel facti: Notorium Juris oritur ex confeſſione Rei in Judicio, vel ex ſententia definitiva c. *quæſitum.* 10. ✠ *.de cohab. Cler & mul.* Notorium facti oritur ex tanta rei offerentis ſe omnium oculis evidentia, ut nullâ tergiverſatione celari, nec aliquo Juris remedio excuſari poſſit. c. *Tua.* 8. *eod.* t. His prænotatis.

65. Si factum Regularis exempti ſit notorium, citatione & diſcuſſione judiciali non egens; & agatur de excòmmunicatione lata á Jure; adeoque ordinarii denuntiatio principaliter tendat ad bonum propriorum ſubditorum, ut morbidam pecudem vitandam agnoſcant c. *Paſtoralis.* 53. §. *verùm quia.* ✠. *de Appel.* nullum Regularium privilegium, quamvìs ſpeciale circa cenſuras, Epiſcopum impedit, ne talem excommunicatum declaret, cùm ejuſmodi denuntiatio ob delictum notorium, *cir-*

cumſcriptâ citatione judiciali, quæ hic non requiritur, neutiquam ſit actus jurisdictionis; nec tam Regularem ipſum reſpiciat, qui jam antea à communione cum aliis abſtinere tenebatur, quàm gregem Epiſcopali curæ commiſſum.

66. Sicubi verò praxi receptum eſt, ut nullâ licèt neceſſitate præmittatur Denuntiandi citatio, ea non expeditur in forma judiciali & arctatoria; ſed eſt monitoria, & ex urbanitate quadam, ſimilis citationi habenti Clauſulam, *ſi ſua intereſſe putaverit*, quæ non arctat nolentem comparere, & in non ſubditum fieri poteſt.

67. Scio incongruam huic loco dici à quibusdam hanc ſpeciem citationis, aptæ duntaxat, quoties agitur de re ſubjecta citantis judicio; & cujus etiam non ſubditi intereſſe queat: verùm jam ſuprà oſtenſum eſt, denuntiationem tendere principaliter in gregis ſubditi bonum, ut conſortium pecudis contagioſæ devitet, reſultante ſimul in perſonam

ex-

excommunicati hoc favore, ut videndo ſe vitari ab aliis, rubore ſuffuſus, ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectum faciliùs inclinetur. c. *Piâ conſideratione. 1. de except. in 6.*

68. Hinc ſiquando declaravit S. Congregatio Concilii, Ordinarium non potuiſſe exercere in Equitem Hieroſolymitanum, ob alapam Eccleſiaſtico publicè inflictam, ullam jurisdictionem, nec excommunicando, nec declarando excommunicatum, quia erat exemptus: de caſu ſimpliciter publico, non de notorio actum fuit, ubi cùm requireretur arctatoria partis citatio, declarationem cum exercitio actûs jurisdictionalis commiſcens, liquidò patet, Epiſcopum exercere non potuiſſe ullam jurisdictionem in exemptum etiam taliter eum declarando excommunicatum: quod in caſu delicti notorii ſecùs eſſe, eadem S. Congregatio Concilii *in una Eyſtettenſi 28. Auguſti.* 1649. contra celeberrimi Ordinis Teutonici Com-

 men-

mendatorem oſtendit apud Joannem Baptiſtam de Luca S. D. N. Auditorem generalem.

Caput VIII.

An Regularis exemptus poſſit coram Epiſcopo reconveniri?

69. ℟. *affirmativè.*

69. Reſp. affirmativè: nam ſi perſona Eccleſiaſtica, à foro laicali prorſus exempta, ſæculares coram eo conveniens, ex communi ſententia DD. ad Tit. *de mutuis petit*: reconveniri coram eodem poſſit: quis de Regularibus exemptis dubitet reſpectu Epiſcoporum, à quorum actuali ſuperioritate liberi ſunt tantùm per exemptionem accidentalem, ita ut Epiſcopi retineant in eosdem ſuperioritatem habitualem, frequenter deducibilem ad actum, ob juriſdictionem tam ordinariam, quàm delegatam.

Caput IX.

An Epiſcopus habeat poteſtatem in Regulares, occaſione turbatæ vel offenſæ jurisdictionis Epiſcopalis.

70. *Limitatio generalis in materia exemptionis.*
71. *Neceſſitas hujus Limitationis.*
72. *Res clarè deciſa per Gregorium XV. & Clementem.*
73. *Facultas puniendi tacitè ineſt huic delegationi generali.*
74. *Quid liceat Principi ſæculari adverſus Clericum vel Regularem ſeditioſum?*

70. IN materia exemptionis Regularium reſultat ex diſpoſitione Juris communis limitatio generalis, quam turbata vel offenſa jurisdictio palàm importat, nisì obſtet omnimoda turbati vel offenſi Judicis incapacitas, qualem in Judice Laico reſpectu Clericorum & Regularium Sacri Canones induxerunt; non item in Epiſcopis ratione caſuum,

 in

in quibus Regulares exempti ſubjiciuntur Ordinariorum juriſdictioni, competente iiſdem indiſtinctâ poteſtate tales Religioſos ſuæ poteſtatis turbatores vel offenſores coërcendi, cum revocatione omnium quorumcunque privilegiorum, ùt à S. Congregatione Concilii 7. *Febr.* 1633. declaratum fuiſſe, Regulares ipſi teſtantur.

71. Quod ſanè per quàm neceſſarium fuit contra turbatores, ac uſurpatores Epiſcopalium jurium, ne forenſibus ſeu exemptis panderetur continuò janua malè tractandi Epiſcopos, vel piis eorum conatibus jugiter obnitendi.

72. Quamvis igitur in aliis caſibus indifferentibus ſola facultas cognoſcendi cauſas exemptorum, eoſque declarandi pœnâ dignos, Epiſcopis competeret; ipſa verò eorundem Reorum punitio ſpectaret ad proprios Regulares Prælatos: ſecùs eſt tamen in caſibus exceptis, in quibus ablatum eſt accidentale impedimentum Epiſcoporum, ita ùt diſ-

ſolutis

ſolutis eatenus exemptionis vinculis, quibus Epiſcoporum manus conſtringebantur, jure ſuo primævo & nativo denuo gaudeant, atque non tantùm ad pœnas corporales ac reales, ſed etiam ſpirituales cenſuram procedere poſſint, ſublato nunc omni dubio per ſaluberrimas Gregorii XV. & Clementis X. conſtitutiones.

73. Nec quicquam in contrarium facit, quòd S. C. Tridentinum non exprimat in quibuslibet caſibus facultatem Epiſcoporum contra Regulares procedendi per cenſuras: quia expreſſio ejus, quod tacitè ineſt, nihil operatur c. *Ex parte*. 2. ✕. *de reſcr.* conſtat autem, quòd nulla ſit jurisdictio ſinè coercitione c. *Ex litteris*, 29. ✕. *de off. & pot. Jud. de leg.* Quod ſi non capiunt Adverſarii, hoc ſaltem *argumento ad hominem* ſe ſtringi agnoſcant, quòd ſimiliter in multis delegationib⁹ ejusdem S. C. Tridentini exprimatur Clauſula: *tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatus*: quam

 ipſi

ipſi tamen in aliis delegationibus, ubi ſubticetur, non volunt excludi. Sed nec his, nec aliis remonſtrationibus opus eſt ampliùs, poſt ſupradictas ſummorum Pontificum Declarationes.

74. Grave dubium incidens ſupereſt, *quantum ſæculari Principi adverſùs Clericum aut Regularem ſeditionis Authorem, vel complicem liceat?* cui facilè reſpondetur, rem totam, ſi fieri poſſit, requiſitis eorum Prælatis, Horumque authoritate expediendam eſſe: quod ſi verò hic vel meritò ſuſpectus aut negligens; vel in mora periculum fuerit, non tam animo puniendi Reum, quàm conſulendi Patriæ eamque defendendi, de naturali ac communi omnium gentium Jure Princeps ſeu Magiſtratus ſæcularis talem propriâ manu expellere poterit, exemplo Salomonis 3. *Reg.* 2. *v.* 26. non minùs, atque privato homini omni Jure permiſſum eſt ſe adverſùs quemcunque aggreſſorem injuſtum tueri, citra periculum incurrendi cenſuras

ſuras *Bullæ cœnæ*, quæ §.12. de via jurisdi-ctionis contentioſæ tantùm loquitur; nec tantæ virtutis eſt, ut jus naturale vel gentium univerſarum evertat.

Caput X.

An Regulares aliàs exempti ſubjiciantur Epiſcopis ratione publicorum officiorum?

75. *Specialis cura propter officia publica.*
76. *Regulares Epiſcopo reddere debent rationes adminiſtrationis Confraternitatum, & executionis Teſtamentorum*

75. Cùm boni publici præprimìs interſit, ut officia publica competenter adminiſtrentur, ideoque ipſi etiam milites, quantâvis aliàs exemptione gaudentes, pro functionibus penſitationibusque publicis coram ordinario Judice loci conveniantur *L. un. in prin. C. in quib. cauſ. militan. fori præſcript. uti non poſ.* æquum omnino fuit, ut idem ſtatueretur de militib9 ſpiritua-

 libus

libus matriculis Religionum inſcriptis.

76. Quam ob cauſam S. Congregatio Concilii declaravit, ab Epiſcopo poſſe compelli Regulares, utcunque exemptos, ad reddendas adminiſtrationis rationes; & in culpabiles juxta præſcriptum S. C. Trid. *ſeſ. 22. c. 8. & 9.* animadverti. Id quod favore Teſtamentorum de Regularibus, impetratâ ſuperioris licentiâ, injunctum ſibi per Teſtatorem ultimæ voluntatis exequendæ munus aſſumentibus ſimiliter aſſeveratur *Clem. un. de Teſtamen.*

DECAS

DECAS III.

De aliis exemptorum ſubjectionibus: & primò de Ordinatione Regularium exemptorum.

CAPUT I.

De plerisque immutationibus factis à S. Synodo Tridentina circa materiam exemptionis.

77. *Primigenia Epiſcoporum poteſtas in multis relaxata: ùt in approbatione librorum.*
78. *Monachi ab Epiſcopis compelli poſſunt ad lectionem S. Scripturæ.*
79. De *Regularibus prædicaturis.*
80 *Regulares delinquentes.*
81. De *beneficiis curatis, commendatis, & Religioſis exercentibus curam animarum.*
82. *Cauſæ mercedum, & miſerabilium perſonarum.*
83. *Sacerdotes vagi, & miſſæ extra Eccleſias.*
84. De *Abbatum poteſtate ordinandi.*
85. *Regulares quilibet ante ordinationes examinandi.*
86. *Epiſcopus cum Regularibus diſpenſat in interſtitiis.*

87. *De Regularibus audientibus confeſſiones ſæcularium & Eccleſiaſticorum.*

88. *Religioſus alterius Parochiæ ſponſos con-conjungens ſuſpenſus.*

89. *Quinam teneantur intereſſe Synodis Diœceſanis?*

90. *De erectione Monaſteriorum.*

91. *Epiſcoporum poteſtas quoad Moniales.*

92. *Congregationes triennales monachorum exemptorum,*

93. *Epiſcoporum cenſura & interdicta.*

94. *Epiſcopus decidit controverſias Regularium de præcedentia in proceſſionibus.*

95. *De renuntiationibus & obligationibus Novitiorum.*

96. *De reclamatione.*

97. *De miraculis & reliquiis.*

98. *De quarta funeralium perſolutione.*

87 Cùm in S, œcumenica Synodo Tridentina Patres animadvertiſſent plura exemptionũ incommoda, quibus aliter deinceps occurri non poterat, quàm relaxatâ Epiſcopis primigeniâ poteſtate: initium huic reformationi datum fuit *ſeſ.* 4. *in Decreto de uſu & editione ſacr. libror.* ne liceat Religio-

ſis

ſis imprimere, ſeu imprimi facere libros de rebus ſacris ſinè approbatione ordinarii, & licentia ſuorum ſuperiorum.

78. *Seſ. 5. de ref.* c. 1. ſi in lectione S. Scripturæ in monaſteriis monachorum inſtituenda ſuperiores negligentes eſſent futuri, eorum compulſio localibus Epiſcopis fuit injuncta.

79. *Seſ. 5. c. 2.* Quòd Regulares cujuscunque ordinis etiam in Eccleſiis ſuorum ordinum prædicaturi, perſonaliter ſe cum ſuperiorum ſuorum licentiâ coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere: in aliis verò Eccleſiis, ultra ſuperiorum ſuorum licentiam, etiam Epiſcopi licentiam gratìs concedendam habere teneantur &c: & *ſeſ. 24. ref.* c. 41: ne quis Regularis, etiam in Eccleſiis ſui ordinis, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat.

80. *Seſ. 6. ref. c. 3. & ſeſ. 25. de Regul.* c. 4. & 14. ut Regularis extra monaſterium degens, ſi deliquerit, ab ordinario loci viſitari, puniri, & corrigi valeat: aut

aut ſi Regularis intra monaſterii clauſtra degens extra ea ſcandaloſè deliquerit, negligente punitionem ſuperiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum, delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit. Similiter Religioſi in univerſitatibus extra Conventus habitantes; item recedentes à Conventibus ſuis absque licentia ſuperiorum in ſcriptis obtenta, ordinariis locorum ſubjaceant.

81. *Seſ. 7. ref. c. 7.* ut beneficia curata monaſteriis perpetuò unita & annexa & *ſeſ. 21. ref.* c. 8. alia qualitercunque commendata, ab ordinariis locorum annuatim viſitentur: & *ſeſ. 25. de Reg. c.* 11. perſonæ Regulares publicè curam exercentes, in iis, quæ ad dictam ſæcularium curam, & ſacramentorum adminiſtrationem pertinent, immediatè ſubſint Epiſcopali jurisdictioni, viſitationi, & correctioni.

82. *Seſ. 7. ref. c. 14.* ut in cauſis mercedum & miſerabilium perſonarum Regulares extra monaſterium degentes à

locorum ordinariis ad ſolvendum poſſint compelli.

83. *Seſ.22. Decr. de obſerv. & vitan. in celebr. miſ.* Ne Epiſcopi in Diœceſibus ſuis vagos & ignotos Sacerdotes; nec in privatis domibus, vel aliàs extra Eccleſias, etiam Regulares exemptos celebrare patiantur.

84. *Seſ. 23.* c.10. Ne Abbates, aliíque quantumvìs exempti, intra fines alicujus Diœceſis conſiſtentes, cuiquam, qui non ſit Regularis ſibi ſubditus, primam tonſuram, aut minores ordines conferant.

85. *Seſ. eâd,* c.12. Ne Regulares cujuscunque gradûs vel ordinis, ſinè prævio diligenti examine Epiſcopi ordinentur.

86. *Eâd. c. 13. &* 14. ut Regulares quoad diſpenſationem ſuper interſtitiis, in obtinendis ordinibus ſacris, à judicio & authoritate Epiſcopi pendeāt: & ne Regularibus, quomodolibet privile-

vilegiatis, eodem die duo ſacri ordines conferantur.

87. *Eâd, c.* 15. Quòd nullus Regularis poſſit audire confeſſiones ſæcularium vel Eccleſiaſticorum; neque ad id idoneus reputari, nisì aut Parochiale beneficium habeat, aut ab Epiſcopis per examen, vel aliàs, prout iis videbitur, idoneus judicetur, & gratìs approbetur.

88. *Seſ.* 24. *de ref. Matri,* c. 1. ut Regularis, quoquo privilegio munitus, alterius Parochiæ Sponſos ſinè illorum Parochi licentia matrimonio conjungens, aut benedicens, ipſo Jure tamdiu ſuſpenſus maneat, donec ab ordinario ejus Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienerat, abſolvatur.

89. *Eäd. de ref. c.* 2. Quòd exempti non ſubditi Capitulis generalibus, & alii quicunque parochiales vel alias ſæculares Eccleſias habentes Synodis Diœceſanis intereſſe teneantur.

90. *Seſ. 25. de Regul. c. 3.* ne de cætero Monaſteria erigantur ſinè Epiſcopi, in cujus Diœceſi erigenda ſunt, licentia priùs obtenta.

91. *Seſ. 25. de Regul.* c. 5. ut Epiſcopi ſpecialem clauſuræ quarumvis ſanctimonialium curam habeant; cauſas, ob quas vel moniales ad breve tempus egredi, vel perſonæ extraneæ intra monaſterii ſepta ingredi volunt, approbent; & c. 10. Extraordinarium Confeſſarium iisdem bis vel ter per annum offerant. & c. 17. ante aſſumptionem habitûs atque profeſſionem, Novitiarum voluntatem explorent.

92. *Eâd. c.* 8. ut Monaſteria ſub immediata ſedis Apoſtolicæ protectione conſtituta, nisì infra annum à fine Concilii Tridentini, & deinde quolibet triennio ſe in congregationes redigant &c. Epiſcopis in quorum Diœceſibus ſita ſunt, tanquam ſedis Apoſtolicæ Delegatis ſubdantur.

93.

93. *Eâd.* c. 12. ut etiam Epiſcoporum cenſuræ & interdicta à Regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſerventur: ſicut & dies feſti, quos Epiſcopus in diœceſi ſua præceperit eſſe ſervandos.

94. *Eâd. c.*13. ut Epiſcopus controverſias omnes de præcedentia in proceſſionibus publicis, etiam inter Regulares exemptos, amotâ omni appellatione, componat.

95. *Eâd.* c. 16. Ne renuntiationes, aut obligationes Novitiorum, etiam cum juramento, valeant, nisi cum licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii fiant intra duos menſes proximos ante profeſſionem, nisì poſt profeſſionem ſortiantur effectum. Et ut Regulares ab Epiſcopis, etiam per cenſuras, compelli poſſint ad reſtituenda abeuntibus omnia, quæ ſua erant.

96. *Eâd.* c. 19. Ut reclamaturi, intra quinquennium cauſas ſuæ reclamationis coram ordinario & ſuperiore ſuo deducant.

97. *Seſ.*

97. *Seſ.25.de Reliq.& ſacr.imag.* Ne cuiquam ullo in loco etiam quomodolibet exempto, liceat ponere inſolitam imaginem, nec admittere nova miracula, neç Reliquias novas recipere, nisì recognoſcente & approbante Epiſcopo.

98. *Seſ. 25. de ref. c.*13. ut Regulares teneantur ad quartæ funeralium &c. perſolutionem.

CAPUT II.

Qualis ſit hæc Jurisdictio delegata, quæ Epiſcopis attributa fuit à S. C. Trid & Pontificiis conſtitutionibus ſubſecutis?

99. *Conſilium Pighini pro ſedandis motibus Exemptorum.*

100. *In quo conſiſtat facultas à S. C. Trid. demandata Epiſcopis, tanquam ſedis Apoſtolica delegatis?*

101. *Error Regularium exemptorum*, de Jurisdictione delegata non extendenda.

102. *Diſcrimen inter delegationem ad univerſitatem cauſarum factam Epiſcopo habenti ſaltem jurisdictionem habitualem in exemptos; & inter delegationem ſpecialem*

fa-

¶ *factam perſonæ merè privatæ.*
103. *Reflexio Politica.*

99. DEſcribi vix poteſt, quantos exemptorum Regularium motus, in Congregationibus ante primi Decreti editionem ea de re habitis, concitaverit facultas compellendi Regulares per opportuna Juris media Epiſcopis localibus attributa: quibus tempeſtivè ſedandis alius tunc non ſuppetiit modus, quàm ille à Sebaſtiano Pighino Rotæ Rom. Auditore, poſtmodum S. R. E. Card. tunc præſente ſuggeſtus, ut Epiſcopis ea facultas demandaretur, *tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatis*: cautelâ hac deſumptâ ex Innocentio III, c. *Irrefragabili 13.* §. *Caterùm.* ibi: *tanquam ſuper hoc delegatus à nobis.* ✠ *de off. jud. ord.* id quod, poſt altercationes nonnullas, tandem cum Eccleſiaſticorum ac Regularium applauſu receptum fuit, & in aliis quoque ſeſſionibus ſubinde adhibitum ad plurimas difficultates removendas.

100. Nec immeritò: ut, dum una ex parte reſtituebatur Epiſcopis, hoc eſt, ipſi Dignitati nunquam morienti, perpetua Jurisdictio, quâ plerumque uti poſſent in homines aliàs ab Epiſcopali foro per privilegia S. Sedis exemptos; ex altera nihilominùs præcaveretur abrogatio dictorum privilegiorum ſaltem in ſpecie: quod quidem facillimè contigit, reſuſcitatâ in Epiſcopis, tanquam ſpeciatim ab Apoſtolica ſede delegatis, generali ac perpetuâ in certis quibusdam cauſis adverſùs Regulares quantislibet privilegiis præditos poteſtate, hoc ſolùm in Regularium favorem adjecto, ut in cauſis ejusmodi provocandum ſit duntaxat ad S. Pontificem; non ad Metropolitanum: ne videl. Religioſi cum diſciplinæ regularis præjudicio per tribunalia forenſia circumveherentur: quam ob cauſam olim quoque cautum erat de jure communi, ut eorundem controverſiæ absque tela judiciaria ſummariè pertractarentur: ſicut & hodie

dic Romæ in S. Congregatione negotiis Regularium præpoſita fieri ſolet, ubi ejusmodi cauſæ, ſolâ facti veritate inſpectâ, citra ſtrepitum, & quandoque per extrajudiciales tantùm informationes, juxta prudentiæ Regulas potiùs, quàm ſecundùm rigores legales, terminantur.

101. Ex dictis patet I. evidentiſſimus error Regularium nudè procedentium cum Regula, *de jurisdictione delegata non extendenda* in illis ſolùm delegatis locum obtinente, qui nullam nec actualem, nec habitualem Jurisdictionem habent cum perſonis, in quas conceditur Jurisdictio: cùm delegatus tunc habeatur tanquam homo merè privatus extra id, quod delegatio continet. Quod dici non poteſt de ordinario Epiſcopo loci habente in Regulares intra Diœceſin ſuam commorantes jurisdictionem habitualem, non obſtante eorum exemptione, quæ ordinariam poteſtatem Localis Epiſcopi, veluti membra

ho-

hominis naturaliter valida ſolummodo ligat accidentali vinculo, ac impedit, ne iisdem uti pro libitu poſſit, ita quidem ut vinculis diſſolutis, jure ſuo primævo & nativo; non autem ex novo & dativo reſultante ab illa vinculorum diſſolutione, operari dicatur: ùt Illuſtriſſimus Joannes Baptiſta de Luca *de Regularib.* diſc. 8. n. 6. & 7. præclarè obſervat.

102. Patet II: Diſcrimen inter *delegationem ad univerſitatem cauſarum*, reſtitutivam antiquæ jurisdictionis, ac remotivam obſtaculi exemptionum, latam favorabilemque naturam habentem, nec alio ex capite ita dictam, quàm ut ſub nomine Delegationis Apoſtolicæ majore cum authoritate fiat illud, quod præcipitur, ac magìs timeatur: ùt notat Frances in *Paſtor. Regular*. q 20. & inter *Delegationem ſpecialem* factam perſonæ, quæ in eo cauſarum genere non habet propriam jurisdictionem habitualem; ſed tanquam perſona ſecundùm ſe merè privata, jurisdictionem

accidentaliter ſibi tributam metitur ex commiſſione Delegantis, quæ præciſè ac ſtrictè juxta verborum limites debet attendi DD. ad c. *P*. & *G*. 40. ✕. *de off. & pot. Jud. deleg.*

103. Patet III. Quantum ad quietem publicam ſæpiùs conferat ſola titulorum retentio: dum res plurimæ magno cum adipiſcentium fructu obtineri facilè poſſunt, dummodo retineantur antiqua vocabula; vel termini prioribus non ita palàm contrarii ſubſtituantur: ſubditis non gravatim id ſubeuntibus, quod cum apparente ſaltem veterum privilegiorum aut jurium conſervatione non pugnare videtur.

Caput III.

De ordinatione Regularium paſſiva.

104. *Eccleſiæ ſolicitudo circa ordinandos, & de triplici Epiſcopo ordinandorum.*

105. *Quid hac in re mutatum circa Regulares?*

104.

104 QUantâ olim ſollicitudine in id intẽderit S. Mater Eccleſia, ne quis ordinaretur ab alieno Epiſcopo, niſì de proprii Antiſtitis conſenſu per litteras Dimiſſorias expreſſo, conſtitutiones SS. Pontificum & antiqui Canones paſſim oſtendunt. Præter Epiſcopum verò Beneficii ſeu Eccleſiæ, cui olim quisque tempore primæ tonſuræ incardinatus, ſeu inſcriptus fuit, Epiſcopos Domicilii, & originis etiam hac in parte agnitos fuiſſe probatur exemplo S. Hieronymi, Evagrii, & aliorum. Solemne tamen erat amore pacis & Diſciplinæ, ut Clericum uni Eccleſiæ adſcriptum nemo deinde alius ordinaret, reciperet, vel occultaret, niſì in ordinatione is profeſſus fuiſſet, ſe Epiſcopi ordinantis Eccleſiæ non velle addici, prout S. Hieronymus *epiſt.* 61, à Paulino licèt Antiocheno Preſbyter ordinatus, Clericum nihilominùs Antiochenum ſe negavit, quòd in ordinatione ſua Ejus

Clero ſe non addicendum proteſtatus fuiſſet.

105. Variis tamen de cauſis ab hoc uſu & Jure receſſum fuit: I. Ob hoſtilem Provinciæ, in qua ordinati fuerant, devaſtationem *Conc. Chalced. c. 20.* II. Ob zelum rapientium, accedente potiſſimùm indicio quodam voluntatis Divinæ, & proprii Epiſcopi factum probantis ceſſione, ùt de S. Martino legimus è Pictavienſi Clero ad Epiſcopatum Turonenſem abſtracto. III. Ob præſumptam Epiſcopi proprii voluntatem, quemadmodum de Cypri Epiſcopis novimus, eos, licèt non ſinè triſti eventu, libenter ſibi hoc mutuò conceſſiſſe. Et hæc quamdiu rigor ille primus Eccleſiaſticæ diſciplinæ permanſerat: quo nonnihil imminuto, triplex illa quidem Epiſcopi originis, Domicilii, & beneficii differentia perſtitit; Regularibus tamen, non extra praxis antiquæ veſtigia, Epiſcopus Domicilii ſolùm, quoad ordines recipiendos, aſſignatus fuit à S.

Concilio Tridentino *ſeſ. 23. refor. c.* 10. junctâ Gregorii XIII. Conſtit. *In tanta rerum*. Et declaratione editâ juſſu Clementis VIII. veroſimiliter ea de cauſa, quòd, cùm Religioſi Beneficiorum incapaces fiant per Profeſſionem c. *quod Dei*, ſ. ✠. *de ſtatu Mona*: ac per eandem ſæculo, & proinde loco originis moriantur c. *Placuit*. 8. XVI. q. 1. vaga ordinum recipiendorum licentia haud aliter coërceri poſſe viſa fuerit, indignisque aditus omnis præcludi, quàm ſi ordinandi tantùm eſſent in loco habitationis ſuæ, in quo maximè noti eſſe ſupponuntur. Unde tametſi B. Pius V. Conſtit. *Etſi mendicantium ordo*. fratribus mendicantibus habenas nonnihil laxaverit, viſis tamen multis ac magnis incommodis, & ſcandalis, quibus præfatus Pontifex, ſi ſupervixiſſet, medelam afferre intenderat, Gregorius XIII. cit. conſtit. *In tanta rerum* illam B. Pii V. ad terminos S. C. Tridentini reduxit.

CAPUT IV.

An Prælati Religionum exemptarum diſpenſare poſſint in interſtitiis cum Religioſis?

106. *Cur interſtitia ſint introducta?*
107. *De neceſſitate & utilitate Eccleſiæ.*
108. *Solus Epiſcopus in interſtitiis diſpenſat.*
109. *Diſcutitur privilegium Ieſuitarum, eos à ſervandis interſtitiis, aliisq́ Diſciplinam Clericalem promoventibus eximens.*

106. NE temerè nimis ad ſacros ordines convolaretur, ordinata ſunt certa quædam interſtitia temporum, per quæ exercitari poſſunt functiones unius ordinis obtenti, priusquàm ad alium procedatur; relictâ tamen poteſtate Epiſcopis eadem remittendi, quoad ordinem ſubdiaconâtus quidem ob utilitatem vel neceſſitatem Eccleſiæ S.C.*Trid. ſeſ. 23. c.* 11. quoad Diaconatum, juxta Epiſcopi arbitrium *ibid.c.13*, quoad Presbytereatum denique, conjun-

junctim ob Eccleſiæ neceſſitatem ac utilitatem, *c.* 14.

107. Quarum *illa* dicitur apud Canon ſta , cùm Eccleſia miniſtris ejusmodi ordinum indiget, nec alii reperiuntur, qui ſervatâ interſtitiorum intercapedine ordinari poſſint: *Utilitas* verò, cùm Eccleſia quidem talibus indiget, alii tamen inveniuntur, qui Servatis interſtitiis valeant promoveri.

108. Cùm autem Regulares, ex prædictis ab Epiſcopo loci, ubi degunt, ordinandi ſint: ad eundem diſpenſatio ſuper interſtitiis pertinet, quem Proinde Regulares in dimiſſoriis ſuis rogare ſolent, ut propter utilitatem, ac reſpectivè neceſſitatem ſuarum Eccleſiarum cum ordinandis diſpenſare dignetur, cui ſuperioris atteſtationi ſtare tenetur Epiſcopus in formando judicio ſuo, quin ſequatur, eum hoc modo proceſſurum ſinè cauſæ cognitione, utpote quæ etiam ex atteſtatione legitima, qualem S. Congregatio Concilii declaravit hic

 eſſe

eſſe eam, quæ à ſuperioribus Regularibus facta fuerit, poteſt deſumi.

109. Eximunt aliqui Religioſos Societatis JESU ab hoc rigore certo quodam nixos indulto Gregorii XIII. injungentis omnibus Epiſcopis, ut illos abſque ulla functione in ſuſceptis ordinibus, aut obſervatione interſtitiorum, aut inquiſitione de cantu, officiis, & cæremoniis Eccleſiaſticis &c. ad Sacros, etiam presbyteratûs ordines, promoveant: eò quòd nim. nulli Eccleſiæ nullive certo loco mancipati ſint; ſed veluti viatores, omni tempore parati, expectantesque diem & horam, quâ vel ad extremas orbis regiones, cùm venit uſus, emittantur. Verùm aut exorbitans hoc privilegium à Sixto V. in Bulla *contra malè promotos* revocatum eſſe videtur; vel ſaltem in pauciſſimis practicabile, cùm rariſſimi aut propè nulli ultimum profeſſionis votum, eos ad expeditiones prædictas obſtringens, ante

ordi-

ordinem Presbyteratûs jam actu ſuſceptum emittant.

Caput V.

An iidem ſubditis ſuis ſæcularibus concedere poſſint litteras dimiſſoriales?

110. *Dimiſſoriæ duplicis generis.*

111. *Neutras ſubditis ſuis ſæcularibus concedere poſſunt Superiores Regulares.*

110. S. C. Trid. Regulares in ordine ad ſuſcipiendos ordines Epiſcopis localibus ſubjicit quoad examen, de quo infrà, & quoad recognitionem Dimiſſoriarum, quarum data regulariter Spatium bimeſtre à die ordinationis ſupputandum, excedere non debet, inſerto iisdem teſtimonio de ordine præcedente jam ſuſcepto. Ubi tamen *Dimiſſoriæ* non accipiuntur in proprio ſenſu, juxta quem dicitur, *ejusdem eſſe, dare litteras Dimiſſionis ad ſuſcipiendos ordines, cujus eſt per ſe ordinare*: ſed ita dun-

duntaxat, quatenus Epiſcopo Diœceſano præſentant Regulares ſibi ſubditos ordinandos; vel à Diœceſano non ordinaturo pro ea vice, examinatos & approbatos, ad alium Epiſcopum communionem Apoſtolicæ ſedis habentem dimittunt.

III. Minimè tamen id facere poſſunt cum ſæcularibus ſibi ſubjectis S. C. Trid. *ſeſ. 23. ref. c. 10.* quorum ordinatio ad Epiſcopos Diœceſanos pertinet: concedentes autem Dimiſſorias contra formam Decreti, ab officio & beneficio per annum ſunt ipſo Jure ſuſpenſi.

Caput VI.

An Religioſi exempti ſuos dimittere poſſint ad Epiſcopum non-Diœceſanum?

112. *Fraudes Regularium contra Diœceſanos Epiſcopos improbata*

113 *Quando liceat Superioribus Religionum mittere Religioſos ad alios ordinatores?*

114. *Quid in hac re dicendum de locis* nullius.

112.

112. SUperiores exempti de induſtriâ differre non poſſunt conceſſionem Dimiſſoriarum in tempus, quo conſtat Epiſcopum Diœceſanum certò abfuturum eſſe, vel alia de cauſa non ordinaturum S. Congr. Conc. 15. *May*. 1596. de Mandato Clementis VIII.

113. Quod ſi verò Epiſcopus Diœceſanus vel ſecretò tantùm ordinet, nullis edictis, prout de Jure oportet c. *Quando. 5. diſt. 24.* expoſitis; vel conſueto ordinationis tempore, de quo *tot. tit. de temp. ordin.* abſit, ordinationemque nec per ſe, nec per alium habeat: licet illis concedere dimiſſorias ad quemcunque alium Epiſcopum ſivè in provincia, ſive al bi ſubſiſtentem, expreſſâ cauſâ abſentiæ Diœceſani Epiſcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum.

114. Idem cum proportione dicendum eſt de locis *nullius*, id eſt, in nulla Diœceſi exiſtentibus cum vero & proprio territorio ſeparato, talium quippe

ſuperiores cùm ſuos ad viciniorem Epiſcopum, qui dicitur illorum proprius quoad ordinationem, dimittere debeant, pari jure cenſentur.

Caput VII.

Quonam titulo Regulares ſint ordinandi?

115 *Pœna ordinati ſinè titulo.*
116. *Speciale privilegium Ieſuitarum.*
117. *Cautela Epiſcoporum ordinantium.*

115. ORdinatus ſinè titulo beneficii, aut menſæ, aut patrimonii ad honeſtam ſuſtentationem Clericalem ſufficientis, ipſo Jure pœnam ſuſpenſionis ab executione ordinis ſinè titulo ſuſcepti c. *Neminem*. 1. & c. *Sanctorum*. 2. *diſt*. 70. à S. C. Trid. *ſeſ*. 21. *c*. 2. innovatam incurrit, ùt B. Pius V. in conſtitutione *Romanus Pontifex*, contra ordinatos ſinè Titulo, magìs declarat. In quam proinde incidunt non ſolùm novitii, ſed etiam nulliter profeſſi cognitâ nul-

nullitate ſuæ profeſſionis ordines ſacros recipientes; cùm titulo paupertatis, ad quem Regulares ordinari ſolent, tantùm ſolemniter ac irrevocabiliter profeſſis uti permiſſum ſit.

116. Ex privilegio tamen Gregorii XIII. Conſtit. *Aſcendente Domino*, Jeſuitæ, de licentia Præpoſiti ſui Generalis, ante profeſſionem ejusmodi, ad ſacros ordines promoventur, retentione bonorum ſuorum idcircò iis conſultò permiſſâ: adeò ut, ſi taliter ordinatos neceſſariis vivendi mediis deſtitutos è ſocietate dimitti contingat, à S. Congregatione declaratum ſit, Religioni incumbere, ut iisdem de honeſto victu, vel redditu quadraginta ſaltem aureorum annuorum provideat, ne ſequatur inconveniens, cui S. C. Trid. & B. Pius V. obviare intendit.

117. Similiter, ne quando alii Religioſi ejecti, vel allegatâ & probatâ nullitate profeſſionis dimiſſi poſt obtentos ordines ſacros, in opprobrium Cleri

ſtipem

ſtipem corrogent, aut Epiſcopis graves ſint, Clerus Gallicanus in Conventu generali celebrato A. C. 1625. conſtituit, nullum deinceps Religioſum in Galliis ordinandum eſſe, cujus provincia, vel domus profeſſionis non antè ſpoponderit, ſe in caſum ejectionis vel dimiſſionis ei alimenta daturam. Quod non video cur à ſingulis Epiſcopis etiam extra Gallias decerni nequeat.

Caput VIII.

An Epiſcopus ordinaturus inquirere debeat in mores, ætatem, & ſcientiam Regularium ordinandorum?

118. *Examen ordinandorum tria concernit.*

119. *Etiam in Religioſorum ordinandorum mores eſt inquirendum.*

120. *A Regularibus fides Baptiſmalis in forma probante eſt producenda.*

121 *Religioſi, non ſinè diligenti examine Epiſcopi, ordinandi.*

122. *Nemo facilè ab examine liberandus.*

123. *Summa examinis ordinandorum in genere.*

124 *Pro prima Tonſura.*
125. *Pro minoribus.*
126. *Pro Subdiaconatu.*
127. *Pro Diaconatu & Presbyteratu.*

118. EPiſcopis ordinaturis 1. *Tim.* 5. *v.* 22. diſtrictè præcipitur, ut nemini citò manus imponant, ne communicent peccatis alienis, ordinando indignos; hoc eſt, ùt explicat S. Leo *in Epiſt. ad Afric. Epiſc.* participando eorum defectus præproperam ordinationem ſubſecutos, tales efficiantur, quales illi, qui non meruerunt ordinari. Quod ne fiat, à Concilio Lateranenſi examen ordinandorum ad hæc tria redactum fuit, ut ſc. in ſacris ordinibus ac miniſteriis Eccleſiaſticis & ætatis maturitas, & morum gravitas, & ſcientia litterarum exploretur.

119. Circa mores jam olim c. *Priſcis. 1. diſt.* 55. ſi quis etiam de Religioſo propoſito, & monaſterialibus diſciplinis eruditus, ad Clericale munus acceſſerat, ejus vita præteritis acta temporibus diligen-

ligenter perquiſita; &, ne quis forſan obſoleta hæc putet, A.C. 1524. 7. Julii. à ſupremi Cleri noſtri Germanici Antiſtitibus, laudante Campegio S. Sedis Apoſtolicæ Legato à latere, in Conventu Ratisbonenſi, cui intervenerant Archiepiſcopus Salisburgenſis, Epiſcopus Tridentinus, & Procuratores Epiſcoporum Bambergenſis, Spirenſis, Argentinenſis, Auguſtani, Conſtantienſis, Baſileenſis, Friſingenſis, Brixinenſis &c. neceſſarium viſum fuit, ut, qui ad ordinem ſuſcipiendus eſt, probetur priùs per Epiſcopum, vel Ejus officialem, *etiam religionem profeſſus*. Quod à S. Auguſtino quoque obſervatum legimus c. *Legi*. 36. XVI. q 1. *cum aliquando etiam bonus Monachus vix bonum Clericum faciat, ſi adſit ei ſufficiens continentia, & tamen deſit inſtructio neceſſaria, aut perſonæ regularis integritas.*

120. De ætate Regularium ordinandorum aliqui volunt ab Epiſcopo quidem Inquirendum eſſe, ita tamen, ut atte-

atteſtationi à ſuperiore Regulari in dimiſſoriis factæ acquieſcere debeat. ſed quoniam ſinè lege loquuntur, tutius, imò neceſſariũ eſt, ut fides Baptiſmalis inſuper in forma probante producatur.

121. Circa ſcientiã ridenda eſt ſimplitas multorum putantium, eam minorem in Regularibus cultui Divino præcisè addictis, quàm in Eccleſiaſticis exigi: quaſi verò S. C. Tridentinum *ſeſ. 23. c. 4. 11. & 14.* inter hos & illos diſtingueret; aut Sacerdoti Chriſtiano talentum in ordinatione divinitus acceptum pro libito in terram defodere, gratiasque & facultates ordinum ſuſceptorum in vacuum recipere liceret; aut talis Choraliſta, vel merus celebrator miſſarum certus eſſet, non occurſurum ſibi caſum quempiam neceſſitatis, in qua volens nolens Sacramentum aliquod miniſtrare teneatur, quapropter à S. C. Trid. *cit. ſeſ. 23. c. 12.* indiſcriminatim decretum fuit, *ut Regulares quoque nec*

in

in minori ætate, nec ſinè diligenti Epiſcopi examine ordinentur.

122. Et hoc adeò notum ac certum eſt, ut etiam Imperator profanus *Novel. 6.* aſſeruerit, *Religioſos Clericos cum multa fieri inquiſitione, ſecundùm divinas regulas, oportere.* Quemadmodum verò nullus ordo, ne quidem minor, ſinè examine conferendus S. C. *Trid. ſeſ. 23. de refor. c. 5. 7. 11. 12 13. 14.* ita vix ullus ab examine ſubeundo liberandus eſt, doctior quidem, ut ſubmiſſionis atque modeſtiæ ſuæ ſpecimen edat; mediocriter doctus, ut habilitatem oſtendat; illiteratus, ut à Sanctuario Domini arceatur. Qua in re frons Epiſcoporum durior eſſe debet, juxta Prophetam *Ezech. 3. v. 8.* frontibus Religioſorum, tantumque habere conſtantiæ in rejiciendis periculoſis Regularium quorundam prætenſionibus, quantum hi impudentiæ ad iniqua contra ſalutarem Synodi Tridentinæ diſpoſitionem, atque

que tum veterem, tum modernam Ecclesiæ diſciplinam petenda.

123. Summam hujus examinis S. Cyprianus jam olim *epiſt. 24.* ad *Clerum* cōmprehendit his verbis: *an congruerent illis omnia, quæ eſſe debent in his, qui ad Clerum parabuntur?* ubi vides, quemque in materia ordinis ſuſcipiendi probandum eſſe, an tali miniſterio aptus ſit; an interſtitia ſervaverit; an impedimentis canonicis careat; an in præhabito gradu ſe ſufficienter exercuerit; an nôrit vim & myſteria ordinis expetiti, ritusque ac cæremonias, quæ ex libro Pontificali adhibentur, & ſacrarum veſtium ſignificationes &c. de quibus Conſule Quintum Provinciale Concilium Mediolanenſe *Tit. de examinandi ratione.* Ubi ne particularia ſingulorum ordinum examina prorſus intacta relinquam.

124. De prima Tonſura ſic habet Concilium Tridentinum *ſeſ. 23. refor. c. 4. ut primâ Tonſurâ non initientur, qui*

Sacramentum Confirmationis non ſuſce-perint, & fidei rudimenta edocti non fue-rint; quiq́ legere & ſcribere neſciant, & de quibus probabilis conjectura non ſit, eos, non ſæcularis judicii fugiendi cauſâ, ſed ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe. Quod ultimum de pura intentione ſingulariter etiam notat octava ſynodus generalis *can.* 5. nec obſtat, quòd Religioſi jam priùs in ſuſ-ceptione ſtatûs Regularis attonſi fue-rint, cùm ea non ſit Tonſura Hierar-chici ordinis, neque Religioſum è con-ditione laicali transferat ad ſublimita-tem Clericalem.

125. *Minores ordines iis, qui ſaltem latinam linguam intelligunt, conferan-tur; cumq́ hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo iis initietur, quem non ſcientiæ ſpes majo-ribus ordinibus* dignum oſtendat S. C. Trid. *ſeſ.* 23. *refor.* c. 11.

126. Subdiaconatu eadem ſancta Sy-nodus *ſeſ. cit. c.* 13. eos duntaxat initiari

decer-

decernit, *qui ſperent, DEO Auctore, ſe continere poſſe; & in minoribus ordinibus jam probati, & litteris, ac ijs, quæ ad hunc ordinem exercendum pertinent, inſtructi ſint.* Unde cùm Regulares continentiæ votum emiſerint, caſtitatisque ſuæ experimentum à non brevi tempore dederint, examinabuntur potiſſimùm circa doctrinam Sacramentorum, concupitique ordinis obligationem.

127. Pro Diaconatu obtinendo prædicta multò excellentiùs, ac inſuper aliqua concionandi, doctrinæque moralis peritiâ requiruntur. Ultra quam notitiam, aſpirantibus ad Sacerdotium denique opus eſt, ut ſciant, quid ſit Miſſæ ſacrificium, & quænam ad validam ac licitam ejus oblationem exigantur; quomodo miniſtranda ſint Sacramenta in hominum ſalutem diſpenſationi Preſbyterali à Chriſto commiſſa; quomodo ritè ac fructuoſè fungendum ſit munere prædicandi verbi divini? &c. Ex-

conceptibus metaphyſicis, vel de aliis, ſinè quorum notitia tamen obtineri ſacer aliquis ordo poteſt ac debet, ordinandos interrogaverint, aut famam ſuæ doctrinæ periclitari exiſtimant; aut applicationem ad non-neceſſaria ejusmodi ſtudia deinceps futuram deſperant.

Caput IX.

De Regularium ordinatione activa.

128 *Iam circa tempora S. Galli quidam Abbates contulerunt primam tonſuram.*

129. *Quid hac de re ſtatutum fuerit in Synodo VII.*

130. *Plerique Abbates Germaniæ Religioſis ſuis hodie conferunt primam tonſuram & 4. minores.*

131. *In quo conſiſtat Benedictio Abbatum.*

128. QUanquam olim Monachi ex inſtituto ſuo tantùm Laici fuerint, multoque minùs alios per Clericalis Tonſuræ collationem ad ſtatum Eccleſiaſticum cooptare potuerint, ita

ut ipſis etiam Oſtiariis ceſſerint: Poſtquàm tamen ad vitam Clericalem admiſſi fuerunt, mox amplioribus inhiantes, alicubi etiam ad initiationem activam ſtatûs Clericalis habilitatos fuiſſe, deprehendimus apud Gregorium Turonenſem *in vitis Patrum c.* 6. de Patruo ſuo S. Gallo Epiſcopo Arvernenſi narrantem, quòd hunc Abbas Monaſterii Cremonenſis adhuc Puerum Clericum fecerit.

129. Quâ facultate non contenti Abbates obtinuerunt in Synodo VII. ut, ſi charactere ſacerdotali inſignes, & juxta conſuetum Eccleſiæ ritum ab Epiſcopo benedicti eſſent, Filios cœnobiorum ſuorum etiam ad minores ordines poſſent evehere: quo privilegio hodiedùm utuntur complures Abbates. Imò Abbas Ciſtercii, aliique primi quatuor Coabbates videl. Clarevallenſis, Pontiniacenſis, Morimundi, ac Firmitatis, ab Innocentio VIII. facultatem Religioſis Monaſteriorum ſuorum

con-

conferendi Subdiaconatum ſibi conceſſam eſſe prætendunt privilegio ſpeciali,quod Victoria *in relectionibus ſuis* à ſe viſum eſſe teſtatur : quanquam illius veritatem ſolidè complures impugnent ; dudumque ſaltem ab uſu receſſiſſe compertum ſit.

130. Hodie plerique Abbates Germani duplici illâ conditione à ſeptimo Concilio generali requiſitâ conſpicui Religioſis ſuorum conventuum, non contradicente S. C. Trid. *ſeſ.* 22. *ref. c.* 10. primam Tonſuram, & quatuor minores ordines conferunt: neque de *Tonſura* cuiquam eſt dubium, ex quo Innocentius III. c. *cùm contingat*, 11. ✠ *de æt. & qual.* univerſaliter declaravit, juxta Synodum VII. ab unoquoque Abbate ſuis Religioſis in proprio Monaſterio, dummodo illi ab Epiſcopo, ſecundùm morem præficiendorum Abbatum, manûs impoſitio facta noſcatur, & conſtet eum eſſe Sacerdotem, per primam Tonſuram, juxta formam Ec-

cleſiæ

cleſiæ datam, conferri ordinem Clericalem. Pro *quatuor minoribus* Gloſſa pluribus in locis privilegium ſpeciale requirit.

131. DIXI: *manûs impoſitio*: in qua nulla actio conſecrativa cum interventu S. Chryſmatis; ſed tantùm forma quædam precationis adhibetur c. *manus*. 74. I. q. 1. ad hoc, ut Abbati conferatur exercitium eorum, quæ ſunt veluti actus ordinis, nec non inſignium Pontificalium. Unde, ſi quis Abbas renuntiaret ſuo gradui & dignitati, non ampliùs validè conferret quicquam eorum, cùm deſtitutus eſſet charactere, & Abbas eſſe deſiiſſet.

Caput X.

An Abbates habentes facultatem conferendi Tonſuram, vel minores ordines ſubditis ſibi Regularibus, ſtante Decreto *S. C. Trid.* ſeſ. 23. c. 10. conferre poſſint Tonſuram ac minores ordines

dines perſonis ſæcularibus habentibus litteras Dimiſſorias à ſuis Ordinariis?

132. *Sententia Rotæ negativa.*

133. *Quamvis S Congregationi Concilii quandoq; aliud viſum fuerit, hodie tamen eadem ſtat pro negativa.*

134. *Ratio à priori: cum dubia quadam conciliatione diverſarum declarationum annexa.*

132. VErba Concilii Tridentini ſic habent: *Abbatibus, ac aliis quibuscunq;, quantumvìs exemptis, non liceat inpoſterum intra fines alicujus Diœceſis conſiſtentibus, etiamſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram vel minores ordines conferre.* Super quibus cùm de juſſu Clementis VIII. Cardinalis Seraphinus *die Lunæ* 27. *Aprilis* 1592. propoſuiſſet in Rota dubium initio hujus capitis relatum, re maturè diſcuſſâ, Domini iverunt in ſententiam negativam, hac potiſſimùm ratione

tione permoti, quòd, ſicut ex Regula: *Nemo dat, quod non habet*: Papa non-ordinato dare non poteſt licentiam conferendi ordines ſacros c. *Quando 4. ✠. de conſuetud.* ita nec Epiſcopus per dimiſſorias ſuas dare poſſit facultatem ei, qui caret illâ facultate ex diſpoſitione S. Conc. Tridentini, nisì abſurditate carere dicatur, quòd licentia inferioris tollat inhabilitatem provenientem ex Lege ſuperioris c. *Inferior. 4. diſt. 21.* c. *cùm inferior 16. ✠. de major. & obed.*

133. Quamvìs autem S. Congregationi Concilii ſuper *c. 5. ſeſ. 6.* viſum fuerit contrarium in Caſu Bononienſi, eidemque Declarationi etiam poſteà in cauſa Abbatis S. Mariæ de ſuccurſu Ordinis montis oliveti inhæſerit: noviſſimè tamen emanavit ab eadem S. Congregatione Concilii infraſcripta Declaratio, quæ originaliter extat in libro Memorialium *pag.* 407 videlicet:

In cauſa Cathanienſi Juris conferendi ordines minores inter Epiſcopum Ca-

 tha-

thanienſem ex una, & Monachos ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinenſis, ac alios, ex altera, die 23 Novembris 1641. S. Congregatio, &c. utrâque parte informante ore, & ſcriptis, ac rationibus hinc inde deductis maturè examinatis, inhærendo deciſioni Rotæ Romanæ ſub die 27. Aprilis 1592. coram bon. mem. Cardinali Seraphino de ordine fel. record. Clementis VIII. facta, nec non declarationibus ejusdem S. Congregationis dictæ deciſioni conformibus ſubſecutis, cenſuit, improbatâ opinione contrariâ, Abbates Regulares benedictos ejusdem Congregationis Caſſinenſis, ſeu alterius Congregationis vel ordinis, aut inſtitutis habentes etiam jura Epiſcopalia ſeu quaſi Epiſcopalia, Uſumq; Mitræ, baculi, & benedicendi, ac facultatem primam tonſuram, & minores ordines conferendi, non poſſe dictam primam tonſuram, nec alios ordines minores, niſi ſuis ſubditis Regularibus conferre; non autem Regularibus alterius Congregationis, Ordinis, vel inſtituti.

ſtituti.

ſtituti, etiamſi habeant litteras dimiſſorias ſuorum Superiorum, & conſenſum Ordinariorum, intra quorum diœceſum fines ipſi Regulares ordinandi exiſtant: & multò minùs perſonis ſæcularibus etiam habentibus litteras dimiſſorias à ſuis ordinariis. Ac propterea inhibuit Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis prælatis inferioribus, ut in futurum concedere non audeant ſupradictas litteras dimiſſorias hujusmodi Abbatibus directas, nec ab iſtis recipi. Quod ſi ſecus fiat, tam concedentes, quàm ordinantes à collatione Ordinum ſuſpenſi remaneant, præter alias pœnas arbitrio ejusdem Congregationis reſervatas.

Et iterum propoſitis dubiis, an Abbates Regulares benedicti habentes jura quaſi Epiſcopalia primam tonſuram, aut minores Ordines poſſint conferre ſæcularibus Clericis, Epiſcopi jurisdictioni ſubjectis, ſi modò ipſius Epiſcopi conſenſus accedat: itidem an prædicti Abbates poſſint Regularibus alterius ordinis, qui

litteras dimiſſoriales ſuorum ſuperiorum Regularium, & conſenſum Epiſcopi loci habuerint, poſſint prædictam tonſuram, & minores Ordines conferre.

Die decimâ Maji 1658. S. Congregatio Concilii ad utrumque dubium reſpondit, non poſſe.

134. Ratio à priori eſt, quòd Abbatibus dicta poteſtas completa non niſì ex privilegio competat, perſonasque tantùm in privilegio expreſſas reſpiciat, ac dempto privilegio non ſit major, quàm cæterorum ſimplicium Prælatorum, quos certum eſt, accedente licèt conſenſu Epiſcopi, validè ordinare non poſſe. Secùs eſt de Epiſcopis, qui facultatem ordinandi habent ab inauferibili charactere ſuo, & poteſtate ordinis Epiſcopalis. Cùm igitur privilegium Abbatum, quo ſolo poteſtas eorundem perficitur, ultra Religioſos ſuorum Conventuum haud protendatur: non eſt recedendum à ſententia negativa: niſì cum Paſſerino ad c. *Abbates. 3. de privil.*

vil. in 6. n. 7. dicatur, ùt Is quidem in Codicibus ſuis manuſcriptis continentibus deciſiones præfatæ S. Congregationis annotatum aſſerit, quòd S. Congatio diſtinguat inter *Dimiſſoria generales, & ſpecsales* per quas in ſpecie datur licentia ab Epiſcopo, ut ſuus ſubditus ordinari poſſit ab aliquo Abbate, & decernat, non ſufficere quidem Dimiſſorias generales; ſed réquiri ſpeciales, prout deciſum in hoc ſenſu fuiſſe videtur ab eadem S. Congregatione in cit. *Bononienſi*. Circa quod tamen præſtaret conſuli S. Congregationem; ſicut & ſuper eo, quod apud Nicolium in *lucubr. utr. Jur.* ad Tit. *de ætat. & qual. n. 2.* quantum ad nullitatem ordinationis factæ in caſibus prohibitis, à S. Congregatione 26. *Junii* 1655. legitur declaratum fuiſſe: *Sic ordinatos ab hujusmodi Abbatibus, non eſſe iterum ordinandos; ſed tantùm à Sanctiſſimo rehabilitationem obtinendam*: fortè, ratione ſcandali, cùm ſubordinatio & conne-

xio Eccleſiaſticorum ordinũ non ſit neceſſaria, ſeu eſſentialis, ſed ab Eccleſiaſtico Jure tantùm deſcendat. Quanquam Barboſa, Novarinus, & alii è diverſo allegent declarationem S. Congregationis Concilii 8. *Maji* 1627. editam, quâ dicitur, *ſi Abbas ceſſante privilegio, aliquem tonſuraverit, talem de novo tonſurandum venire.* Adeò ut P. Donatus poſt S. C. Tridentinum Abbatibus ſuadeat, ut nova & valida privilegia ſibi procurent à S. ſede Apoſtolica, pro Regularibus & aliis ſibi non-ſubditis, cùm præterita maneant omnino extincta.

Ubi vides quàm intricata ſit hæc materia *capite præſente* diſcuſſa.

DECAS

DECAS IV.

De ſubjectione Regularium ob curam animarum & adminiſtrationem Sacramentorum.

Caput I.

Unde oriatur hæc ſubjectio.

135. *Apoſtolorum ampliſſima poteſtas fusè deducta.*
136. *Epiſcopi non ſucceſſerunt Apoſtolis in extraordinaria poteſtate.*
137. *De quaſi contractu* Regularium *& Epiſcoporum.*

135. QUanquam SS. Apoſtolis à CHRISTO in orbem univerſum dimiſſis, ſpecialique Divinæ gratiæ præſidio in ſanctitate vitæ ac dogmatibus fidei confirmatis auctoritas ubique prædicandi, ſcribendi libros canonicos, fundandi & regendi in qualibet mundi parte Eccleſias &c: conceſſa fuerit, ſic exigente primo ac breviſſimo

rerum illius temporis ſtatu, ut, qui totum orbem, in errorum tenebris jacentem, ad veritatis lucem perducendum ſuſceperant; nec inter gentes indomitas ac Chriſtianismi prorſus expertes ullam penè habebant occaſionem cum S. Petro, tanquam ſupremo in terris Præſide, ac Generali CHRISTI Vicario conferendi, obtinerent facultatem indiſcriminatim fungendi Apoſtolico munere, ac omnia & ſingula ubilibet faciendi, citra erroris aut confuſionis dogmatum ſacrorum, in quibus fuerant corroborati, periculũ, quæ introductioni ac propagationi Orthodoxæ fidei judicarent opportuna.

136. Aliud tamen ordinatum fuit à CHRISTO de ſubſecutis Epiſcopis à Spiritu S. poſitis regere Eccleſiam DEI, aucto fidelium numero, inter quos, ob ſchismata ac divulſiones ſubortas, ipſimet Apoſtoli tum adhuc viventes ſub uno ſummo Capite, diviſionem Diœceſum à CHRISTO conſtitutam pro

ejusmodi caſibus, in praxin ac uſum redegerunt, quin Epiſcopi, ſingulis diſtrictibus deputati, in generaliſſima illa & extraordinaria poteſtate ſucceſſerint Apoſtolis per ſpecialiſſimam DEI gratiam de perpetua in rebus fidei unitate ſecuris.

137. Sed quoniam Regulares vel ob excreſcentem fidelium cœtum, vel ob intepeſcentem Eccleſiaſticorum fervorem, vel per importunam fimbriarum ſuarum dilatationem, in partem adminiſtrandæ ſalutis animarum admitti contigit, hoc non ita cœcè nec indifferenter omnino factum fuit, quin Epiſcopo loci, tanquam ſupremo Vineæ ſibi commiſſæ Præfecto, per quendam implicitum quaſi contractum, ſuſcipiendo in Ejusdem vinea munus operariorum, ſe obligaverint ad parendum eidem in omnibus functiones ejusmodi reſpicientibus, adeò quidem ut à culturæ Domino eatenus dirigi debeant, ad confuſiones quaslibet evitandas.

Caput II.

De Regularium exemptorum approbatione activa.

138. *Poteſtas ordinis, & Poteſtas jurisdictionis.*
139. *Decretum Concilii Tridentini de approbatione Epiſcopali; & aliud Vrbani* VIII.
140. *In quo conſiſtat approbatio.*
141. *Ius ſpeciale Parochorum: & quinam horum nomine comprehendantur.*

138 QUamvìs poteſtas remittendi retinendique peccata, Sacerdotibus per ordinationem tribui ſoleat, quæ idcircò *poteſtas ordinis* dicitur, & in quibuslibet Sacerdotibus rite ordinatis æqualiter ſe, ex inſtitutione Chriſti *Ioan. 20. v. 23.* ad remittenda quæque fidelium peccata extendit: perfectione tamen ac determinatione ejus, per *approbationem* ac collationem *poteſtatis jurisdictionis*, inſuper opus eſt, ut in actum exeat. Quod Chriſtus etiam obſervavit in SS. Apoſtolis, quibus, ultra pote-

poteſtatem ordinis in cœnaculo datam per inſufflationem S. C. *Trid. ſeſ. 14. c. 1.* juriſdictionem inſuper contulit, inquiens: *ſicut miſit me Pater, & ego mitto vos. Ioan. 20. v. 21.* cum prænotato tamen diſcrimine, quòd allegatis de cauſis miſſio & jurisdictio SS. Apoſtolorum generaliſſima fuerit; in reliquis verò Sacerdotibus ac Epiſcopis, ad conſervandam ordinis Eccleſiaſtici Symmetriam, certis diſtrictuum limitibus coarctetur, præterquàm in mortis articulo, ubi, favore ſalutis animarum, nec locus, nec tempus, nec cenſura, nec reſervatio impedit, quò minùs decedentibus aliàs bene diſpoſitis à quolibet Sacerdote Sacramentalis abſolutionis beneficium impendatur. *S. C. Trid. ſeſ. 24. R. for c. 7.*

139. De approbatione ſic ſtatuit S. C. Tridentinum *ſeſ. 23. refor. c. 15. nullum etiam Regularem poſſe confeſſiones ſæcularium, etiam Sacerdotum, audire; nec ad id idoneum reputari, niſi aut paro-*

chia-

chiale beneficium habeat, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratìs detur, obtineat: privilegiis, & conſuetudine quâcunque, etiam immemorabili, non obſtantibus. Adeò ut ab illo tempore nullatenus potuerint, extra mortis periculum, confeſſiones Sacramentales prædictorum excipere, nisì approbatione Epiſcopi Localis obtentâ: præter ſocietatem JESU, cujus Confeſſariis itinerantibus, ſemel ab Epiſcopo quodam admiſſis, & à Prælato ſuo ad id deputatis, ex conceſſione Gregorii XIII. licuiſſe aliquamdiu dicitur, curatis non repugnantibus, adminiſtrare Sacramentum Pœnitentiæ iis etiam in locis, ad quos Epiſcopi approbantis jurisdictio ſe non extenderat; & hoc usque ad tempora Urbani VIII. qui Conſtitutione ſuâ *Cùm ſicut accepimus.* exorbitantibus ejusmodi privilegiis hinc indè jactatis impoſuit fibulam, expreſsè de-

cer-

cernens, omnia & ſingula hujus naturæ indulta, quibusvis, quandocũq;, & qualitercunque conceſſa, viribus ac effectu vacua eſſe & fore, nec quenquam in poſterum uti poſſe tam amplis indultis.

140. Arbitrantur nonnulli, Approbationem eſſe judicium, quo Epiſcopus externè declarat, ſacerdotem eſſe idoneum hujus Sacramenti miniſtrum: at S. C. Tridentinum *l. cit.* actum judicii, per verba; *idoneus judicetur, & approbationem &c.* ab approbatione luculenter diſtinguit: ut hæc proinde referenda ſit potiùs ad actum voluntatis regulatæ à judicio rectæ rationis, quo actu Epiſcopus Regularibus per examen vel aliàs repertis idoneis Pœnitentes ſuæ jurisdictioni commiſſos vel per electionem voluntariam ſubditos ſubjicit atque licentiam eosdem ſacramentaliter abſolvendi concedit.

141. Quod autem de parochiali beneficio dicitur, ſic intelligendum eſt, quòd, cùm Parochi per ſeverius examen

ad

ad regimen animarum admiſſi ſint, quamdiu Parochiale beneficium actu obtinent, titulo curæ paſtoralis idonei reputentur, qui in quacunque alia Parochia, etiam extra Diœceſin (niſi particularia ſtatuta Diœceſana alicubi ſecùs diſponant) annuente Parocho loci, excipere confeſſiones & ſacramentaliter abſolvere poſſint. Ubi tamen adverte, ſub nomine Parochorum hìc minimè comprehendi ſuperiores Regularium, qui non minùs ac reliqui Regulares obnoxii ſunt examini & approbationi Epiſcopali.

Caput III.

Unde proveniat jurisdictio Regularium, ad finem miniſtrandi Pœnitentiæ Sacramentum?

142. *Iurisdictio ordinaria & delegata.*
143 *Iurisdictio diſtinguitur ab approbatione.*
144. *Regulares exempti habent jurisdictionem quoad ſæculares & Eccleſiaſticos ab Epiſcopis.*

145. *Quâ authoritate hodie forenſes abſolvantur?*

146. *De peccatorum venialium remiſſione. Vbi ſub finem datur aliquid Theologis Regularibus exemptis.*

142. AD valorem abſolutionis, præter approbationem Epiſcopalem, requiritur etiam in Confeſſario tanquam Judice jurisdictio S. C. Trid. *Seſ. 14. ref. c.* 7. ſeu ordinaria, ſeu delegata: Ordinaria competit Paſtoribus Ordinariis titulo beneficii, vel Prælaturæ Religioſæ, cujusmodi Paſtores ſunt S. Pontifex reſpectu omnium fidelium; Epiſcopi reſpectu ſuorum Diœceſanorum; curati & ſuperiores Regulares reſpectu ſuorum ſubditorum. Delegata obtinetur ex commiſſione illius, qui ordinariam habet jurisdictionem.

143. Tametſi verò poteſtas jurisdictionis ſinè approbatione ſubſiſtere nequeat: diſtinguitur tamen ab hac, tanquam à prævia diſpoſitione, juxta cujus modum mox ipſa conſequitur. Dubitari

ſeri tantùm hìc ſolet, à quo Regulares exempti Jurisdictionem reſpectu Eccleſiaſticorum & ſæcularium in Diœceſi commorantium obtineant: putantque nonnulli, eam non dari ab Epiſcopo approbante; ſed poſitâ approbatione Epiſcopi Localis, ſtatim intelligi conceſſam à S. Pontifice *Clem. dudum. de ſepultur.* Maximè cùm Regulares ſemel approbati ſacramentaliter abſolvere poſſint non tantùm Epiſcopi ſubditos, ſed etiam forenſes ad ſe accedentes, quod infallibile ſignum eſſe exiſtimant jurisdictionis à poteſtate ſublimiore conceſſæ.

144. Sed quàm graviter hi Doctores hallucinentur, patet I. ex eo, quòd Clementina *Dudum* quoad hanc partem abrogata fuerit, ad plurimas fraudes, ac diſſenſiones Epiſcoporum & Regularium evitandas. Deinde, licet Epiſcopis per Epichejam, majorem facultatem tribuere uni Confeſſario, etiam Regulari, quàm alteri. Tertiò ipſa reſerva-

tio

tio caſuum ab Epiſcopis fieri ſolita, quæ eſt ſubtractio ſeu negatio jurisdictionis in ordine ad certa quædam peccata, ùt infrà videbitur, ſatìs oſtendit, jurisdictionem etiam Regularibus exemptis ab eo concedi, qui eandem revocat, limitat, ſubtrahit, reſtringit.

145. Nec obſtat, quod de licita & valida abſolutione forenſium dicitur: cùm etiam à Sacerdote Eccleſiaſtico audiantur hodie Advenæ, valideque abſolvantur, ex electione peregrinantium, qui de licentia ſaltem interpretativa ſuorum Epiſcoporum habent electionem Confeſſarii aliàs approbati, in quem, licèt Epiſcopo confitentis non ſubjectum, poſitâ peregrinantis electione, Sacramentalis jurisdictio prorogatur. DIXI: *aliàs approbati*: cùm ne quidem S. Pontifex electionem Confeſſarii concedere ſoleat ſinè Clauſula: *ex approbatis ab Ordinariis locorum*; & ſimplex electio non tribuat approbationem prærequirentem

ex

ex S. C. Trid. judicium Epiſcopi de capacitate Sacerdotis pro excipiendis Confeſſionibus exponendi.

146. Et hoc adeò verum eſt, ut etiam pro remiſſione ſacramentali venialium, quæ eſt actus judicialis, approbatio Epiſcopalis & jurisdictio requiratur. Quanquam enim venialia pluribus modis etiam extra Sacramentum tolli posſint, ita ut S. Auguſtinus *in Enchirid. c.* 71. *& Ser. 41. de* SS. orationi Dominicæ, frequentibus jejuniis, largioribus eleemoſynis, & remiſſioni injuriarum redemptionem ſeu liberationem ab iisdem adſcribat: ſi tamen ſubjiciantur Tribunali Pœnitentiæ, natura Judicii minimè patitur, ut homo jurisdictione ſeu poteſtate judicandi deſtitutus Pœnitentem in forma judiciali abſolvat. Si quis tamen, ut Religioſi plerumque ſolent, & ego nuper in Sabbatho ſancto expertus fui, acriter contendat, jurisdictionem Regularibus exemptis conferri à S. ſede Apoſtolica juxta menſuram appro-

probationis Epiſcopalis, ſentiat, per me licet, ùt lubet: dummodo probè conſideret, nihil in effectu per jurisdictionē eo modo collatam decedere Epiſcopis; nihil accedere Religioſis exemptis, cùm in omnibus hìc pro regula ſit voluntas Epiſcopi approbantis.

Caput IV.

An ſufficiat ſola præſentatio Confeſſariorum.

147. *Hiſtoria variationis privilegiorum usq; ad ſtatum præſentem, in quo non ſufficit ſola præſentatio*

148 *Quod requiritur per modum formæ, non poteſt per æquipollens adimpleri.*

147. VAria Religioſis olim conceſſa fuerê privilegia in ordine ad audiendas ſæcularium confeſſiones: quorum primum circa A. C. 1260. videtur indultum fuiſſe ab Alexandro IV. Confirmatumque ab Urbano IV. &

ex S. C. Trid. judicium Epiſcopi de capacitate Sacerdotis pro excipiendis Confeſſionibus exponendi.

146. Et hoc adeò verum eſt, ut etiam pro remiſſione ſacramentali venialium, quæ eſt actus judicialis, approbatio Epiſcopalis & jurisdictio requiratur. Quanquam enim venialia pluribus modis etiam extra Sacramentum tolli posſint, ita ut S. Auguſtinus *in Enchirid. c.* 71. *& Ser. 41. de* SS. orationi Dominicæ, frequentibus jejuniis, largioribus eleemoſynis, & remiſſioni injuriarum redemptionem ſeu liberationem ab iisdem adſcribat: ſi tamen ſubjiciantur Tribunali Pœnitentiæ, natura Judicii minimè patitur, ut homo jurisdictione ſeu poteſtate judicandi deſtitutus Pœnitentem in forma judiciali abſolvat. Si quis tamen, ut Religioſi plerumque ſolent, & ego nuper in Sabbatho ſancto expertus fui, acriter contendat, jurisdictionem Regularibus exemptis conferri à S. ſede Apoſtolica juxta menſuram appro-

probationis Epiſcopalis, ſentiat, per me licet, ùt lubet: dummodo probè conſideret, nihil in effectu per jurisdictionẽ eo modo collatam decedere Epiſcopis; nihil accedere Religioſis exemptis, cùm in omnibus hìc pro regula ſit voluntas Epiſcopi approbantis.

Caput IV.

An ſufficiat ſola præſentatio Confeſſariorum.

147. *Hiſtoria variationis privilegiorum usq; ad ſtatum præſentem, in quo non ſufficit ſola præſentatio*

148 *Quod requiritur per modum formæ, non poteſt per æquipollens adimpleri.*

147. VAria Religioſis olim conceſſa fuere privilegia in ordine ad audiendas ſæcularium confeſſiones: quorum primum circa A.C. 1260. videtur indultum fuiſſe ab Alexandro IV. Confirmatumque ab Urbano IV. & Clemente itidem IV. Alterum obtinuê-

re Mendicantes à Bonifacio VIII. *Extrav. ſuper Cathedram. 2. de ſepul.* ut, poſt interpoſitam à Prælatis humilem Religioſorum habilium præſentationem, Epiſcopis renuentibus, ipſimet Regulares ex tunc, obtentâ jurisdictione à S. ſede Apoſtolica, ſibi confitentibus impendere poſſint beneficium abſolutionis. Verùm quia hoc indultum plurium querelarum occaſio fuit: ampliavit illud ipſum Benedictus XI. *Extrav. Inter cunctas 1, De privil.* ſublatâ neceſſitate ſe præſentandi Epiſcopis: quam tamen reduxit celebris *Clementina Dudum. 2. de ſepul.* in Viennenſi Concilio edita, ſed non ſinè crebris Epiſcoporum, ac Regularium ad omnimodam libertatem inhiantium, imò & Pariſienſis ſcholæ cum Carmelitarum cœtu diſſidiis, non antè ſopitis, quàm dum Carmelitarum quidem privilegium ab Urbano Papa ad aſſenſum formalem Præſulis Diœceſani, teſte Oldrado *Conſil. 230.* reſtrictum: univerſim autem in qui-

quibuslibet Regularibus Epiſcoporum authoritas & licentia per S. Concilium Trid. ad validam ſæcularium & Eccleſiaſticorum abſolutionem ſacramentalem, deſiderata fuit.

148. Nihil faciente in contrarium Regulâ: *licentiam debito modo petitam haberi pro impetrata, ſi ex pravo fine denegata fuerit. c. Licèt, 18.* ✠. *de Regul.* & Conſtit *Inſcrutabili*: utpote quæ ſolùm procedit, quando conditio pendet à voluntate implere volentis c. *cùm non ſtat*. 66. de R. I. *in 6.* neque requiritur de ſubſtantia actûs: ùt tamen ſit in caſu noſtro, dum conditio approbationis unicè pendet à voluntate Epiſcopi, ejusque adimpletio tam neceſſaria eſt, ut per modum formæ prærequiratur *cit. ſeſ.* 23. c. 15. quæ per æquipollens ſuppleri non poteſt arg. L. *Qui per ſalutem* 33. ff. *de jurejur.* junctâ B. Pii V. Conſtitutione, quæ incipit: *Romani Pontificis.*

piſcopo poſt examen approbatis, ùt conſtat ex duabus B. Pii V. Conſtitutionibus Annis 1567. & 1571. editis, ad quarum tenorem idipſum S. Congregatio Concilii declaravit: adeò ut hodie Regularis prævio examine ab Epiſcopo ſimpliciter, id eſt, ſinè ulla temporis, loci, aut perſonarum limitatione ſemel admiſſus, ab eodem ad novum examen trahi prohibeatur.

Caput VI.

An novus Epiſcopus vocare poſſit omnes Regulares ad novum examen?

151. *Reſpondetur affirmativè.*

151. Affirmativam nobis perſuadet prælaudata Conſtitutio B. Pii V. 6. Aug. 1571. edita, in verbis: *Ab Epiſcopo autem ſucceſſore, pro majori conſcientiæ ſuæ quiete examinari denuo poterunt*, Quæ cave ad Confeſſarios nondum in ea Diœceſi examinatos reſtrinxeris,

xeris, cùm clara nimis ſint, inſuperque pro Generali motivo *conſcientiæ* non ſedis Epiſcopalis ùt ſic, ſed perſonæ noviter ſeſſuræ tranquillitatem afferant, quæ indifferenter reſpectu omnium Confeſſariorum urgere poteſt novum Epiſcopum, ut per examen exploret, qualibus operariis vineam ſuam ex parte committat.

CAPUT VII.

An approbatio prævio examine ſemel conceſſa Regularibus, ab Epiſcopo ſinè cauſa revocari licitè poſſit?

152. *Idem, quod n.* 150.
153. *Religioſi tamen ſe ſubmittere debent.*
154. *Epiſcopus non tenetur Religioſis dicere cauſam revocationis vel ſuſpenſionis.*
155. *Regulares compelli poſſunt ab Epiſcopis ad functiones ſuæ vitæ mixtæ congruas obeundas.*

152. APprobatio ſeu licentia audiendi confeſſiones, prævio exa-

xamine ſemel conceſſa Regularibus, ab eodem Epiſcopo ſinè cauſa revocari non debet. Quamvìs enim ex natura operariorum, in libero Epiſcopi arbitrio manere videatur, ut ſimplicibus confeſſariis ſeu Eccleſiaſticis, ſeu Religioſis, velut operariis non habentibus aliquem titulum, hanc facultatem neget, revocet, vel reſtringat: diſcretè tamen poteſtate ſuâ circa denegationem, ſuſpenſionem, revocationem &c. maximè erga totum aliquem conventum uti debet, ne animoſa videatur, niſì particulares facti circumſtantiæ aliud exigant E. G. ob violationem interdicti ab ordinario poſiti vel ob reniſum in iis, quæ Epiſcopo ſive ùt ordinario, ſive ùt Delegato circa hanc materiam competunt, vel ob aliam juſtam cauſam omnes tangentem.

153. Imò nec particularem confeſſarium Regularem ſemel à ſe approbatum ſinè cauſa confeſſiones concernente, aut niſì violaverit interdictum, de

 quo

quo ſuprà, ſuſpendere debet; ut meritò decrevit S. Congregatio 21. *Novembris* 1615. quod ſi tamen Epiſcopus faciat; Religioſi non poterunt, ſub prætextu animoſitatis, ingerere ſe adminiſtrationi hujus Sacramenti, donec, recurſu ad S. Sedem Apoſtolicam habito, indè provideatur: memores exempli S. Michaëlis Archangeli, qui ne quidem Diabolo, ſuo quondam ſuperiori, *Judæ epiſt. cath. v.* 9. ſecum altercanti de Moyſi corpore auſus eſt judicium inferre blaſphemiæ; ſed dixit: *Imperet tibi Dominus*.

154. Neque refert, quòd Epiſcopis revocatione approbationis ſinè cauſa interdictum ſit: quamvìs enim prohibeatur, nullibi tamen annullatur ejusmodi revocatio; & *ſententia Paſtoris, ſive juſta, ſive injuſta fuerit, eſt timenda.* c. *ſententia*. 1. XI. *q*, 3. quam ob cauſam prudentiſſimè cautum fuit, ut Epiſcopus non nisì S. Sedi Apoſtolicæ cauſam ſuſpenſionis vel revocationis, ſi eam ſcire voluerit, aperire teneatur.

155. Quemadmodum autem Epiſcopus ſuſpendere non poteſt omnes Confeſſarios Regulares unius, vel omnium monaſteriorum, ubi perſonale & qualificatum demeritum non accedat; ita viciſſim in arbitrio Regularium eſſe non debet, ut ob ſuperbiam, quæ ſub pallio privilegiorum foveri quandoque ſolet, hoc munus recuſent; ſed ab Epiſcopo loci compelli poſſunt ad functiones inſtituto ſuo vitæ mixtæ congruas obeundas.

Caput VIII.

Quibus de cauſis Epiſcopus ſuſpendere poſſit Confeſſarios Regulares à ſe approbatos; vel revocare licentiam iis conceſſam?

156. *Revocatio licentiæ, & ſuſpenſio Confeſſariorum ob cauſas ad Confeſſionem attinentes.*
157. *Alia cauſa revocandi, vel ſuſpendendi.*
158. *Quæ cauſæ non ſufficiant.*
159. *De conferentiis.*

156. RESp. I. ob cauſas ad confeſſionem attinentes ſibi cognitas per informationes extrajudiciales, quin eas alteri, quàm ſanctæ ſedi Apoſtolicæ, ſi poſtulet, manifeſtare teneatur, ùt Urbanus VIII. & Clemens X. declarârunt. Inter ejusmodi verò cauſas referri poſſunt. 1. vita ſcandaloſa, utpote Confeſſarium maximè dedecens. 2. intermiſſa frequentatio conferentiarum, ſicubi vigeant. 3. abſolutio à reſervatis ſinè præhabita ſpeciali facultate. 4. revelatio peccatorum ſibi in confeſſione detectorum. 5. Sollicitatio in confeſſione. 6. culpabiliter neglecta monitio Parochi de audita confeſſione infirmi. 7. ſi detrectent, ad præceptum Epiſcopi, in Confeſſionalibus affigere Bullam cœnæ, & Tabellam caſuum reſervatorum. 8. ſi mulierum confeſſiones, extra ſedem ſolitam in loco auſcultationis crate vel laminâ modicè perforatâ munitam, excipere præſumant. 9. ſi contradicente Parocho audiant confeſſiones

nes in aliena Eccleſia : maximè ſi in licentia Epiſcopali expreſſa ſit clauſula *de conſenſu Parochi, vel Parocho non contradicente.*

157. II. Si non ſervent interdictum ab Epiſcopo poſitum, ùt S. Congregatio rebus Epiſcoporum præpoſita 20. *Novembris* 1615. declaravit, III. Ob rebellionem, vel denegatam Epiſcopo reverentiam in univerſum.

158. Aliæ, præter cauſas hìc allatas, maximè ſi à Sacramento pœnitentiæ prorſus extraneæ ſint, nec illud immediatè tangant, haud ſufficiunt ad inducendum Epiſcopum, ut adversùs Religioſos E. G. prædicantes ſinè licentia vel reſpectivè benedictione Epiſcopi aut comparere detrectantes in proceſſionibus publicis &c: ad prædictam ſuſpenſionem, vel revocationem licentiæ audiendi confeſſiones non ſuorum procedatur. Qua in re, ne forſan Epiſcopi quæq; pro libitu adversùs Regulares etiam inſontes ſuſciperent, & facultate

ſibi traditâ hac in parte abuterentur, S. Congregatio rebus Epiſcoporum ac Regularium præpoſita die 30. *Auguſt.* A. C. 1630. Epiſcoporum conſcientiæ cauſam revocationis ac ſuſpenſionis reliquit.

159. Quod dixi de intermiſſa frequentatione Conferentiarum, ſicubi vigent, opportunè me monet, ut de earum methodo ac fructu nonnihil hic diſſeram: Solent autem Epiſcopi per Diœceſes ſuas introducere Congregationes Conferentiarum, in quibus, coram Epiſcopo vel aliis ad id deputatis, convenientibus Parochis, Confeſſariis, illiſque Clericis, qui inſtruendi ſunt pro vacaturis Parochiis, vel pro excipiendis quandoque confeſſionibus, in ſubſidium aut defectum aliorum, deſtinandi, diſcurritur de materiis fidei, & caſibus, ab eo, ad quem in ordine ſpectat, aliquot diebus antè propoſitis, ut ſinguli præparati accedant, etiam Regulares, aliique exempti curam animarum exer-

centes,

centes, aut cupientes adminiſtrare Sacramentum Pœnitentiæ Clero ac populo poteſtati Epiſcopali ſubjecto, licèt in propria Domo Regulari lectiones aut ejusmodi conferentias habeant: ut ſcil. meliùs inſtruantur, ipſeque Epiſcopus, vel alter Ejus nomine præſidens, certificetur, quas opiniones teneant, & qualem praxin in directione ſpirituali ovium Epiſcopo commiſſarum obſervent.

Caput IX.

An Epiſcopus limitare poſſit licentiam audiendi Confeſſiones quoad loca, perſonas, ac tempus?

160. *Idonei generaliter & illimitatè ſunt approbandi.*

161. *Poſt temporis lapſum, aut revocationem licentia, nec licitè, nec validè abſolvunt.*

162. *Differentia inter limitationem ad locum, & reſtrictionem ad perſonas ac tempus.*

160. SI Regulares ab ordinariis locorum ad audiendas confeſſiones idonei reperti & probati fuerint, dubitandum non eſt, quin generaliter & indiſtinctè, abſque ulla limitatione temporis, certorúmve locorum, aut generis perſonarum, in propria Diœceſi ſint admittendi: De cæteris verò, qui non adeò idonei reperientur, ordinariorum arbitrio relictum eſt, tales cum limitata facultate probare & admittere, prout iiſdem ordinariis magis expedire videbitur.

161. At quid *ſi Epiſcopi, ùt paſſim in Italia nunc fieri ſolet, omnes Regulares limitatè ſolùm quoad tempus admittant?* certè tunc lapſo tempore revocari poterunt Regulares ab Epiſcopis ad novum examen; imò etiam licèt tempus præfixum nondum omnino finitum ſit, ita ut poſt temporis lapſum, aut licentiæ revocationem, ejuſmodi Regulares utpote approbatione ac juriſdictione deſtituti, nec licitè, nec validè munus hoc

pro-

proſequantur: nisi facto recurſu ad S. ſedem (cui uni cauſam adhibitæ limitationis explanare tenentur) Epiſcopi Religioſos illimitatam approbationem merentes generaliter ac indiſtinctè admittere jubeantur.

162. Cæterùm notabilis eſt differentia limitationis ad locum, & reſtrictionis ad tempus ac perſonas: prima namque E. G. facta hoc modo: *Facultatem tibi facimus adminiſtrandi utriusq; ſexûs fidelibus Sacramentum pœnitentiæ in Eccleſiis tui ordinis, atque etiam graviter ægrotantibus: vel inſuper: & in aliis quoque Eccleſiis de ipſorum Rectorum conſenſu &c.* maximè cùm reſpiciat exercitium jurisdictionis voluntariæ, non eſt ablativa facultatis validè abſolvendi, ſed illicitam reddit adminiſtrationem, modumque ſolummodo præſcribit ac ordinem abſolvendi, ne parochorum & aliorum jurisdictio perturbetur: altera reſtringit approbationem ipſam; propter inſufficientiam Confeſſarii ple-

mnique, ut ſe magìs habilitet, & quæ alibi forſan crebrò accidere poſſint, hìc citra grave periculum animarum addiſcat. Unde ſicui ſolùm daretur approbatio pro Eccleſiis ruralibus, ea magìs videretur limitatio perſonarum, quàm loci, non tam facta ad evitandas diſcordias, quàm ob defectum majoris ſcientiæ, quæ in confeſſario urbis requiratur.

CAPUT X.

De cura infirmorum tempore Peſtis.

163. *Parochi cum periculo vitæ ſuccurrere tenentur ovibus ſibi commiſſis, & tempore Peſtis ſaltem per idoneum ſubſtitutum.*

164 *Quid ordinatum à S. ſede de Epiſcopis tempore Peſtis?*

165. *Inſtructio Parochi pro peſtiferis exponendi?*

166. *Quid de Regularibus exemptis dicendum ſit?*

167 *Quæ providentia nuper adhibita Bambergæ & Herbipoli cum Religioſis exemptis?*

163.

163. PArochus per ſe tenetur ex juſtitia, tempore peſtis, etiam cum vitæ periculo, ſuorum parochianorum confeſſiones excipere; ſicque jurant apud nos expreſsè tum Parochi, tum horum cooperatores, quoties iis adminiſtratio curæ animarum certi cujusdam loci committitur. Cùm autem plurimi cæterorum interſit, ne morte Parochi per unius infecti proviſionem acceleratâ, tota deinde communitas, per notabile ſaltem tempus, ſpirituali medico deſtituatur: agitatâ Romæ graviter hâc quæſtione coram S. Congregatione Concilii, Sanctitas ſua, factâ ſibi relatione in Conſiſtorio, die 10. *Decembris* 1576. decrevit, Parochos omnino teneri tempore peſtis reſidere in ſuis Parochiis, poſſe tamen per alium idoneum Parochianis ſuis contagioſâ lue infectis miniſtrare Baptiſmi & Pœnitentiæ Sacramenta, idque ad commodum Parochianorum bene valentium, ne cum propriæ ſalutis periculo, Parochi ſui

 ad

ad infectos euntis conſortium refor-
midant.

164. Quod Decretum de Parochis factum idem S. Pontifex 18. Decembris 1576. affirmavit, procedere multò magìs in Epiſcopis, utpote plùs obligatis, ut in tutioribus locis permanentes, indè toti Diœceſi opportunè proſpiciant.

165. His ita præmiſſis: clarum eſt, ſi Parochus alium quendam idoneum ſive juſta, ſive injuſta de cauſa habere non poſſit, teneri eundem, retentâ ſtatione ſuâ, non minùs ac militem, pro ſuæ communitatis ac ſingulorum ſalute ſubire vitæ diſcrimen, cum ea tamen diſcretione, ne, propter unum non graviter indigentem, ſe facilè in periculum immaturæ mortis conjiciat, reliquis ſpirituali ſubſidio deſtitutis: qua de re videndus eſt S. Auguſtinus pluribus in locis, quo nemo vel ſubtiliùs, vel copioſiùs, vel elegantius, teſte Maldonato, hanc quæſtionem reſolvit. Unde non expedit, ut Parochus, vel ejus Vicarius,

im

in ejusmodi rerum ſtatu, ſacramenta ſecundùm ſe, vel reſpectu talium perſonarum non admodum neceſſaria miniſtret. At ſi ſpiritualis neceſſitas urgeat, tanquam bonus Paſtor *Ioan*, 10. *v.* 11, adhibitis pro ſe conſervando, quibus poteſt, remediis, minimo, quoad fieri valebit, periculo ovem hâc lue infectam accedet, declinato infirmi halitu; ore, naribus, præcordiis, auribus, ac totâ facie, forti aceto ſuccis foliorum rutæ atque baccarum juniperi, floribus ſambuci, nec non myrrhâ & croco &c. permixto ablutis; geſtato in manu globulo ita perforato, ut ex ſpongiola intùs recondita, atque eodem aceto imbuta, alexipharmaca in nares expirent; adhibitoque hebdomadatim, ſi poterit, ſemel medicamine ſudorifico anti-peſtilentiali; digitis etiam quandoque oleo ſcorpionum inunctis, & prædicto aceto abſterſis; maſticatisque frequenter corticibus citriorum, Angelicâ, baccis juniperi, foliis rutæ &c. & aſſumpto

mane

manè electuario prophilactico ; perfumatâ ſæpiùs domo ſulphure vivo, pice, Radice Angelicæ, Raſurâ ſuccini, granis & ligno juniperi, Herbâ milletolii, Camphorâ &c. hominibusque, qui per vires poterunt, extra reliquorum infectorum conſortium ad apertum aërem evocatis. Ubi inſuper nota, Concionatoribus, & Politico Magiſtratui tunc temporis incumbere, ut frequenter ac ſeriò homines moneant, ne hâc lue afflati ſe publicis conventibus ingerant, aut malo reticito Parochum non ſatìs providum in vitæ diſcrimen ſecum adducant: qui verò nondum eo malo correpti ſunt, ſibi tempeſtivè conſulant per confeſſionem ſacramentalem in templo faciendam. Quod ſi verò ſubeundum ſit tectum, omni errore (qui plurimum in hac lue periculi creat) ſepoſito, cum præcautionibus ſupradictis audiendus eſt pœnitens, quoad ea ſaltem, quæ conſcientiam graviùs premunt; aut ſi vel alii ita vicini ſint, ut

ſubſit

ſubſit publicationis periculum; vel æ-ger præ imbecillitate aut doloris vehe-mentia nequeat, habitâ qualiquali do-loris notitiâ abſolvendus eſt; cumque Confeſſarius domum redierit, aliâ veſte aſſumptâ, priorem forti lixivio elui, & perfumari faciet, antequam eandem re-ſumat.

166. Quæritur nunc, *ad rem no-ſtram*, quid de Regularibus exemptis dicendum ſit? ℞. Diſtinguendo inter Religioſos à publica animarum cura ex inſtituto ſuo prorſus abſtractos, quales ſunt Benedictini, Carthuſiani, Camal-dulenſes, & quibusdam in locis Capuc-cini &c. ac inter eos, qui vitam activam ex prima vocatione ſua contemplativæ adjungunt: *illi* non priùs tenentur, quàm ſi nullus alius vitam mixtam pro-fitens ſuppetat, minimè tunc eos exi-mente ſolitario ſtatu ſuo ab implemen-to Legis naturæ: quibus non ſunt quo-ad hoc liberiores Canonici etiam Ca-thedralium Eccleſiarum: *Hi* ſtatim ab initio

initio monita & juſſus Epiſcoporum localium ſpontaneâ ſervitiorum exhibitione prævenire tenentur: cùm enim injuriam ſibi fieri putent, ſi quando ab Epiſcopo univerſim adminiſtratione ſacramenti Pœnitentiæ in Diœceſi aliqua interdicantur, ideoque ad S. Sedem recurrant: æquum & juſtum eſt, ut ab Epiſcopo viciſſim ſinguli conventus adigi poſſint, ad perſonas aliquot ſpirituali huic obſequio deputandas.

167. In Diœceſibus Bambergenſi & Herbipolenſi hoc periculoſo tempore, quo ſæva contagio per ditiones Auſtriacas multa perſonarum millia jam ferè à ſeſquiennio conſumpſit, Celſiſſimus ac Reverendiſſimus Princeps ac Dominus D. Petrus Philippus Epiſcopus Bambergenſis & Herbipolenſis S. R. Imperii Princeps, Orientalis Franciæ Dux, Clementiſſimus Dominus noſter vocatis ad utrumque Conſilium ſuum Eccleſiaſticum localibus Religionum Superioribus imminentem, niſi DEUS ſpeciali-

ter

ter avertat, neceſſitatem exponi, atque ab iisdem rogari fecit, an & quot perſonas eum in caſum publicæ animarum ſaluti conſecrare parati ſint: à quorum ſingulis cùm laudabiliter promiſſæ fuerint indeſituræ ſuppetiæ, Celſitudo ſua huic tam generoſæ oblationi clementiſſimè acquievit, injunctâ Paternè officio Sanitatis hâc cura, ut ſtrenuis hiſce Athletis in talem eventum (quem Divina Bonitas benigniſſimè arcere à nobis velit!) de neceſſariis vivendi mediis, atque ſalutis remediis abunde proſpiciatur.

DECAS V.

De caſibus reſervatis.

CAPUT I.

An Epiſcopus reſervare ſibi poſſit aliquos caſus?

168. *Epiſcopis competit poteſtas reſervandi.*

169. *Actus reſervationis primariò afficit*

170. *Quid de forenſi accedente cum caſu reſervato? Item de Regularibus non-exemptis; & de monialibus univerſim.*

168. QUi negaret in Epiſcopis Diœceſin ac populum habentibus poteſtatem reſervandi ſuæ abſolutioni certos quosdam caſus, ad fideles in diſciplina Chriſtiana continendos, adeò quidem ut etiam coram DEO confeſſarius inferior talem à peccatis ejusmodi nequaquam abſolvat: is hæretici notam nequaquam effugeret, ita definiente S. Conc. Tridentino *ſeſ. 14. can.* II. quâ poteſtate Epiſcopi jam olim etiam diſtrictè uſi fuerunt c. *fin.* XXVI. q. 6. ut ſacer aliquis horror quoad graviora quædam crimina concitaretur in animis Chriſtianorum metuentium ſubire examen Epiſcopi, vel ejus Commiſſariorum, à quibus ſciunt rigidè diſcutienda ejusmodi peccata, & non nisi ſublatis occaſionibus, graviqúe pœnâ impoſitâ, beneficium Abſolutionis impendendum.

169. Difficultas verſatur in eo, *num actus reſervationis Confeſſarios, an verò Pœnitentes afficiat?* Certè, ſi S. C. Trid. & ſubſecutas SS. Pontificum Declarationes accuratè pervolvimus, in propatulo eſt, per actum reſervationis principaliter ac directè tantùm affici perſonam Confeſſarii, arctatâ ejusdem jurisdictione: prout magìs perſpicitur ex definitione *casûs reſervati*, qui eſt *peccatum aliquod mortale externum, ad cujus abſolutionem inferioribus ſacerdotibus jurisdictio non eſt conceſſa.* Licèt etiam indirectè ad Pœnitentes, non invenientes in ea Diœceſi ſacerdotem inferiorem à quo abſolvantur, pertingat.

170. Hinc patet, per actum reſervationis, utpote localem & reſtrictivum ad ſuam cujusque Epiſcopi Diœceſin, non affici Regulares extra Diœceſin Epiſcopi reſervantis, cui tales Religioſi ſubjecti non ſunt, quosque S. C. Tridentinum ſolummodo declarat abſolvere non poſſe fideles ad ſe recurrẽtes à caſi-

caſibus reſervatis Epiſcopo, in cujus Diœceſi morantur. Nec enim reſervatio directè pœnitentes afficit; ſed indirectè, ſuppoſitâ nimirum confeſſione ſacramentali, quam emittendo extra Diœceſin proprii ordinarii, ubicunque tandem peccatum commiſerint, ſubduntur ei, cujus confeſſario ſe ſubmittunt, eique ſe ſubjiciendo per neceſſariam conſecutionem intendunt obligare ſe ordinationibus factis in illo loco pro conferendo ac obtinendo Sacramentalis abſolutionis effectu. Similiter, ſi Decreta reſervatoria generaliter concepta ſint, comprehendunt etiam Regulares utriusque ſexûs Epiſcopo reſervanti ſubjectos ob reſtrictam per reſervationem immediatè poteſtatem Confeſſariorum, abſtrahendo à quocunque Pœnitente. Imò poteſt etiam Epiſcopus Ordinarius loci, reſpectu monialium exemptarum, reſervare ſibi certos caſus præcipuè quoad earum clauſuram, & caſus conſtit. Inſcrutabili ex-

expreſſos, à quibus eas abſolvere nequeant Regulares, quantiscunque privilegiis pollentes, ùt Clemens VIII. 9. *Januarii* 1601. expreſsè declaravit apud Donatum.

CAPUT II.

An expediat reſervatio caſuum?

171. *Reſervatio expedit, ſi tendat in ædificationem.*
172. *Boni effectus reſervationis diſcretæ.*
173. *Reſervatio malè accuſatur tyrannidis.*
174. *Neceſſitas reſervationis.*
175. *Inane quorundam exemptorum lamentum.*

171. S. C. Tridentinum *ſeſ.* 14. *c.* 7. eam expedire omnino cenſuit, dummodo tendat in ædificationem pœnitentium; non in deſtructionem, quæ ſequi poteſt ex nimia Epiſcoporum ſeveritate, & peccatorum non gravium, reſervatione aut ſi indiſcreto zelo compellere velint ſubditos ad aperienda ſibi imme-

immediatè peccata, unde periculum naſci poteſt, ne pœnitentes nimio terrore aut animi quâdam infirmitate perculſi caſuum reſervatorum detectionem intermittant, & ſacrilegia ſacrilegiis cumulent, quæ tanta profectò mala ſunt, ut majora ex non-reſervatione oriri vix poſſint.

172. His verò ſecluſis, ſi debita cum diſcretione procedatur, ut & dilata ſeu negata ad breve tempus abſolutio, ob defectum jurisdictionis, pœnitentem ſalubriter terreat; & petita ſive per Pœnitentem ipſum, ſive per Confeſſarium, citra difficultatem ab Epiſcopo reſervante concedatur, deſcribi non poteſt, quantum indè ſperandum ſit boni, dummodo Confeſſarii hac in parte munus ſuum rectè adimpleant, nec diverſis evadendi modis, in reſervationis Epiſcopalis præjudicium, pro libitu confictis, Pœnitentes unà ſecum in perniciem æternam abducant.

173. Qui reſervationem modernam tyran-

tyrannidis accuſant, præterquàm quòd de ſancta Matre Eccleſia & Sacro Epiſcoporum cœtu peſſimè ſentiant, ignorare ſe oſtendunt, quantus olim rigor adhibitus fuerit in abſolutionis beneficio impertiendo. Quanquam enim alii inſuper modi ſuperſint evitandi graviora peccata, corpusque viſibile militantis Eccleſiæ modis ac mediis viſibilibus, extra forum Secretum & Divinum, conſervandum eſſe videatur: hæc tamen omnia à citerioribus Conciliis, & SS. Pontificibus, ac Epiſcopis conſiderata quis neget? quorum praxis cùm hoc etiam medium promovendæ Chriſtianorum Sanctitati adhibeat, ego cum obloquentibus ejusmodi graculis ſentire non velim.

174. Deinde quid, quòd multa peccata Deum, proximum, & bonum publicum graviter offendentia, ob facilitatem eadem obtegendi coram oculis hominum, fori externi punitionem excludant? quid, quòd aliqui in eo ſubli-

mitatis

mitatis vel præpotentiæ gradu ſint poſiti ut nec cenſorem externum, nec judicem metuant? Talibus certè multùm proderit ſacer ille horror in Sacramentali foro incuſſus, haud ingratus tamen, quòd profluat ab impotentia, non à voluntate vel indignatione Confeſſarii, ſuaviter remonſtratâ criminis turpitudine vel enormitate, offerentis ſe ad petendam à Superiore licentiam, ut obtentâ abſolutionis gratiâ ad viam ſalutis reducatur. Dum è contrà plurimùm nocet nimia Confeſſariorum mutorum vel loqui non volentium indiſſimulanda ſcelerum gravitate facilitas, & Pœnitens ſæpe non tanto cum fructu ſuſcipit, quod Confeſſarium voluntariâ & affectatâ quâdam auſteritate facere putat, quàm quod ex neceſſitate fieri videt ab eodem, tanquam medico compatiente ac pharmaci ſibi deſtinati amaritudinem veluti prægustante, ſuſcepto in ſe onere quærendi à ſuperiore reſervante remedium abſolutionis.

175. Non ignoro vetus illud, ſed vanum exemptorum quorundam non tam Pœnitentibus, quàm ſubjectioni ſuæ indolentium epodion: *difficillimum reddi tantillis reſervationibus Confeſſariorum munus.* At hujus farinæ homines ad Stephanum Gradium Bibliothecæ Vaticanæ Præfectum remitto, hoc unum ſubjungens, mirandum eſſe, quòd cùm vel nunquam, vel raró Confeſſarii, anteriores exemptis, de reſervatione tunc etiam uſu recepta conqueſti fuerint, novelli primùm futilibus lamentis aures Epiſcoporum fatigare præſumant.

Caput III.

Quomodo ſe gerere debeat Epiſcopus in abſolvendo vel danda licentia abſolvendi à reſervatis?

176. *Pœnitentiæ forum eſt arcaniſſimum.*
177. *Superior debet eſſe facilis in danda Confeſſario ad ſe recurrenti licentia; nec curio-*

ſus in culpam inquirere cum periculo manifeſtationis Pœnitentis.

176. Cùm arcaniſſimum ſit de Jure Divino Pœnitentiæ forum, ut S. Bernardus meritò dixerit, nihil à ſe minùs ſciri, quàm quod ſciret per Confeſſionem, idque in favorem Sacramenti facilitandi Jure Divino à Chriſto ſic conſtitutum ſit, adeò ut Confeſſarii in omnibus ita ſe gerere debeant, ac ſi nihil illis in eo Tribunali detectum fuiſſet; nec habitâ exinde notitiâ ſive ad gubernationem exteriorem, ſive ad aliud quicquam uti poſſint: Hinc Epiſcopus, & quisque ſuperior authoritate reſervandi ſibi caſus aliquos præditus, cavere præ primis debet, ne odioſam reddat Pœnitenti confeſſionem, aut ſubdito vel remotam occaſionem præbeat malè ſuſpicandi de ſuperiore, quaſi delictum occultum in publicum forum protrahere cogitet, aut ejus notitiâ ſaltem ad regimen externum abuti: quod duobus potiſſimùm modis fieri poteſt: I. cogendo

gendo Pœnitentem, ut ipſimet Superiori confiteatur. II. nolendo dare facultatem abſolvendi à caſu reſervato, niſì declarato genere peccati, pro quo licentia abſolvendi deſideratur.

177. *Quoad primum*: Danda eſt ſinè difficultate confeſſario ad Superiorem recurrenti licentia, ut facilitetur Sacramentum Pœnitentiæ, & Sacrilegia vel perpetua in malis obſtinatio evitentur, nisì ſuperior moraliter certus ſit, ejusmodi licentiam fore potiùs anſam ad recidendum in malum: quâ tamen certitudine morali Epiſcopus rarò niti; ſemperque potiùs damnoſam Pœnitentium verecundiam minuere debet. Quò particulariter etiam reſpexiſſe videtur Clemens VIII. in conſtitutione edita pro caſuum reſervatione, & innovata à S. Congregatione Concilii de juſſu Urbani VIII. A. C. 1624. ubi prohibetur Superioribus Regularibus, ne Religioſos ſibi ſubditos adſtringant ad conſiſendum ſibi, etiam ſi habeant caſum reſer-

ſervatum: cujus rei cauſam affert S. Thomas, quia multi ſunt adeò infirmi, ut vix ad hoc adigi poſſint. *Quoad ſecundum*: non licet Epiſcopo vel alii ſuperiori licentiam daturo in culpam inquirere, nisì quando ei perſona ignota eſt, neque periculum ſubeſt, ne ex relatione culpæ Superiori vel cuiquam alii detegatur.

Caput IV.

De uſu Bullæ Cruciatæ & abſolutione indirecta à caſibus reſervatis.

178 *Artes quorundam exemptorum circa uſum Bullæ Cruciatæ.*

179. *Reprobatur ſententia de abſolutione indirecta à caſibus reſervatis.*

180. *Eccleſia hic non ſupplet juriſdictionem.*

181. *Quid agendum in caſu neceſſitatis, vel irremovibilis impedimenti?*

182. *Quid Epiſcopus reſervans intendat.*

183. *Conditio extra Sacramentum impoſita ab Epiſcopis.*

184. *Differentia inter periculum mortis, & alias neceſſitates.*

178.

178. QUi diverſas Religioſorũ artes conſiderat, facilè videt, non tam ab iis principaliter quæri Pœnitentium, quàm proprium illorummet favorem: ſic enim I. uſus Bullæ Cruciatæ ad ſubterfugiendam neceſſitatem petendi ab Epiſcopo abſolvendi licentiam à Religioſis non ſinè ingenti relaxatione adhibitus: factâ autem illius Privilegii abolitione:

179. II. Famoſa illa ſententia de abſolutione indirecta à caſibus reſervatis in Scholas & confeſſionalia quorundam exemptorum invecta fuit, quæ tamen nec ſolida, nec tuta eſt, ſed perturbativa diſciplinæ Chriſtianæ, & jurisdictionis Epiſcopalis, contra Regulam ac ordinem Juris, *quod unâ viâ negatum eſt, alterâ conceſſum videri non debere.* Nec enim I. quòd talis Confeſſarius ab aliquibus ſaltem poſſit abſolvere, ſufficit, ut per conſequentiam ab aliis quoque reſervatis indirectè ſaltem quoad culpam abſolvere poſſe dicatur: imò potiùs

è contrario, cùm unum peccatum mortale ſinè altero non remittatur, & Confeſſarius à reſervatis abſolvere nequeat, nec ab aliis non reſervatis abſolutionem Sacramentalem impertiri poſſe dicendus eſt ob reſervatorũ caſuum cum non-reſervatis conjunctionem. Quemadmodum qui centum librarum onus, & non majus Herbipoli Bambergam portare in humeris poteſt, non eſt ferendo huic oneri, ſi eidem gravius quoddam addatur.

180. Neque II. bene recurritur ad Eccleſiam ſupplentem jurisdictionem, ſinè Canone id aſſerente, imò contradicentibus expreſsè ac nullitatem declarantibus Conſtitutionibus SS. Pontificum, Decretis S. Tridentinæ Synodi, & reclamante ipſorummet Epiſcoporum caſus ejusmodi ſuæ tantùm jurisdictioni reſervantium intentione, ne ſub hoc prætextu quæque quibusvis in quoslibet liceant, cum aperta jurisdi-

ctionis Epiſcopalis involatione, ac nullitate: quod quidem Juſtus peccatorum Vindex meritò quandoque permittit in criminum pœnam 2. *Theſſal. 2. v. 10. Pro eo, quòd charitatem veritatis non receperant, ut ſalvi fierent, ideò mittet illis DEUS operationem erroris, ut credant mendacio.* Ubi non immorabor recenſendis iræ Divinæ flagellis, quibus reprobos affligit *Pſ. 31. v.* 10. Sinendo eos in plura continuò crimina labi, ac trahi in reprobum ſenſum, *Rom.* 1, *v.* 28. vel incidere in Magiſtros erroris, à quibus decipiuntur, dum nullo labore curari ſe putant, quod eſt flagellum acerbius omni flagello, & ſignum damnationis.

181. Aliud eſt, *dato caſu neceſſitatis, vel irremovibilis impedimenti:* E. G. Sicubi moris eſt, ut Sponſus & Sponſa pridie ſolemnitatis nuptialis ſimul publicè ad Sacram Synaxin accedant; vel ſi Mater invitet filiam ad ſumendam ſecum Euchariſtiam &c. tunc enim in-

ſtante caſu S. Communionis indifferibilis, quo, citra manifeſtum diffamationis vel ſiniſtræ de ſe ſuſpicionis periculum, S. Communionem omittere aut priùs ad Confeſſarium authoritate à talibus abſolvendi poſſentem accedere penitus nequeunt, Confeſſarius, cognitâ eâ neceſſitate, illos cæteroqui bene diſpoſitos abſolvere etiam à reſervatis Epiſcopo poteſt; non autem ab obligatione accedendi per ſe vel per Confeſſarium ad Superiorem reſervantem, cui tunc ſufficiet à Pœnitente vel ejus Confeſſario ſola peccata reſervata exponi, eò quòd, cum jam remiſſa fuerint quoad culpam & reatum pœnæ æternæ, remaneat ſola obligatio reſervationis, quæ culpa non eſt, ſed aliquid ad piè terrendum ac in officio Chriſtianæ juſtitiæ continendum hominem introductum, à quo, ſi culpa ſublata ſit, liberari poteſt etiam extra Sacramentum.

182. Sive, ut clariùs dicam: cùm duo ſint, quæ Epiſcopus reſervans intendit,

primum, nec peccator tali culpâ gravatus abſolvi poſſit ab alio, quàm ab ipſomet Epiſcopo, vel cui id expreſsè commiſerit: *Secundum*, ut visâ hâc obtinendæ abſolutionis difficultate, & pœnitentiæ majoris ſibi de Epiſcopi juſſu injunctæ apprehenſione ſalutari perculſus ad cor redeat, culpasque ejusmodi, adjuvante Divinâ gratiâ, ſtudioſiùs evitet: quamvìs Epiſcopus pro tali caſu, quo ob evidens periculum certæ diffamationis aut ſaltem deterioris ſuſpicionis præceptum recurrendi ad ſe pro abſolutione Sacramentali moraliter impoſſibile, ſeu quod idem eſt, habitâ ratione pudoris, ac famæ, difficillimum redditur, jurisdictionem Confeſſariorum ſuæ Diœceſis, ùt æquum eſt, proroget: limitatè tamen id facit, & ſub modo, ac obligatione extra Sacramentum conſequente ipſam abſolutionem jam præmiſſam: ubi vides remanere ſaltem reſervationis alterum finem, adeoque ob-

ſtatuenti, ut, ſi quis in tali neceſſitatis caſu ab inferiore Sacerdote velit abſolvi, contrahat obligationem præſentandi ſe deinde ſuperiori, ùt primùm commodè poterit, vel intra tempus in ſtatuto expreſſum.

183 Et ne quis hìc fortè nodum in ſcirpo quærat: cùm abſolutionis Sacramentalis effectus ſuſpendi non poſſit ad tempus, adeóque nulli omnino conditioni ſubjaceat, ſed vel ad prolationem formæ illico conferatur, ſi cætera requiſita concurrant; vel aliquo eorum deficiente ſubitò nullus ſit: adverto conditionem præſentandi ſe deinde Superiori inſeri non poſſe abſolutioni Sacramentali, à cujus implemento Sacramenti Pœnitentiæ effectus dependeat: ſed in bonum Pœnitentium condi ſolummodo poſſe ſtatutum à ſuperiore approbante ac reſervante, ut, ſi qui in præfatis vel ſimilibus caſibus pro eorum remiſſione ad inferiorem recurrere velint, abſolutionem quidem à tali Confeſſa-

feſſario obtineant ; Superiori tamen præſentare ſe proximè teneantur ex obligatione propriâ voluntate contracta, dum petendo abſolutionem reſervatorum ab inferiore, qui non poteſt abſolvere, nisì pœnitentes ipſi ex animo ſubeant Sæpedictam obligationem ſe præſentandi, conſequenter acceptant hoc ſtatutum & onus: quod nemini abſolutè, ſed conditionatè extra Sacramentum imponitur, ſi pœnitens ab inferiore Sacerdote velit abſolvi.

184. Unde ſi directè Superiorem accedat, nec abſolutionem ab inferiore petere velit, nullam ex vi talis ſtatuti contrahit obligationem: at ſi ab inferiore quidem abſolutionem petat, ſed abſque ſeria intentione ſe præſentandi juxta ſtatutum, irritam facit confeſſionem obſequendi propoſito deſtitutam. Quod ſi demum tempore confeſſionis firmum ac ſerium ſe præſentandi propoſitum habeat; illud verò non exequatur poſt abſolutionem obtentam, non

revocatur beneficium abſolutionis validè ſemel impenſum; ſed incurritur novum lethale peccatum transgreſſionis ſtatuti, quod illum obligat ad ſe præſentandum Superiori ſtatim, vel intra tempus in Statuto præfixum, habetque tractum ſucceſſivum obligationis, quousque ſe Superiori reſervanti præſentet. Ut rem totam paucis abſolvam, Confeſſarius inferior, expoſito ſibi per confeſſionem pœnitentis caſu reſervato locali Epiſcopo, cum proportione idem faciat, quod facturus eſſet, ſi ab eodem Pœnitente proponeretur caſus Papalis: notatâ hâc differentiâ inter articulum vel probabile periculum mortis, & inter alias neceſſitates, quòd in priore ſublata ſit omnis reſervatio, & recuperatâ licèt ſalute ſe præſentandi neceſſitas; in aliis verò ad conſulendum famæ & verecundiæ Pœnitentis ſuperior eâ conditione facultatem abſolvendi à Reſervatis Inferiori concedat, ſi Pœnitens ſin-

cerè paratus ſit ad ſe poſtmodum ſuperiori denuo præſentandum: ùt Celſitudo ſua fuſiùs declaravit, & in ſcholis ſuis publicè doceri præcepit.

Caput V.

An reſervatio caſuum extendatur ad peccata ante ejus promulgationem commiſſà?

185. *Reſpondetur diſtinguendo.*

185. Diſtinguendum eſt an reſervatio in rem aut ſinè adjectione temporis futuri præcisè concepta ſit: E. G. *Perjurium Judiciale*, &c. an verò cum adjectione temporis futuri E. G. *Qui perjurium judiciale commiſerit*, &c. in hoc ſecundo caſu perſpicuum eſt, reſervationem ad commiſſa ante promulgationem nequaquam extendi: aliàs verò, cùm reſervatio ſit limitatio jurisdictionis, principaliusque Confeſſarium, quàm Pœnitentem afficiat, non vides, quid ad rem faciat, quòd peccatum ante vel poſt reſervationem commiſ-

miſſum ſit, ſi ſacerdos poteſtate jurisdictionali quoad abſolutionem ab illa ſit deſtitutus.

Caput VI.

An Pœnitens obligari poſſit ad detegendum extra confeſſionem Epiſcopo peccatum reſervatum?

186. *Hodie Peccator obligari non poteſt ad manifeſtanda occulta delicta ſua extra Sacramentum.*

186. OLim quidem inter forum internum & externum Eccleſiaſticum vel nullum, vel modicum planè fuit diſcrimen, ut inter alia patet ex Decreto Burchardi. Nunc verò, poſtquam Tribunal duplex erectum eſt, ut ad externum publica; ad internum tum publica, tum occulta delicta in ordine ad emendationem & reparationem ſalutis pertineant: nullus pœnitens quà talis obligari præcisè poteſt, ſecundùm præſentem Eccleſiæ diſciplinam, ad manifeſtan-

feſtanda ſua peccata extra Sacramentum & Sacramenti forum internum: adeò ut Superior abſoluturus ſubditum, integram ejus confeſſionem audire, aut eum inauditum ad inferiorem cum facultate abſolvendi mittere teneatur. Quod intelligendum eſt, extra caſum *præced.* *c. 4.* poſitum, & de Abſolutione propriè dicta.

CAPUT VII.

An Superiori liceat audire ſolùm reſervata, & ab iis Sacramentaliter abſolvere?

187. *Non poteſt dari venia dimidiata.*

187. SAcramentum Pœnitentiæ inſtitutum eſt à CHRISTO ad formam Judicii, quòd cùm expoſitionem ac cognitionem totius cauſæ prærequirat, neſcio quâ ratione nonnullis in mentem venire potuerit, ut dicerent licere Superiori ſubditum cum reſervatis ad ſe venientem audire, & ab iis tantum-

tummodo abſolutum remittere ad inferiorem, ut à reliquis abſolvat? quaſi verò venia dimidiata ſperari poſſet à Domino c. *Sunt plures. 42. de Pœnit. diſt. 3.* nec integritas confeſſionis eſſet de Jure Divino.

Caput VIII.

Utrum Pœnitens, poſt publicatum Jubileum, ſinè nova licentia abſolvi poſſit à caſibus reſervatis?

188. *De Iubileo.*
189. *Inſpicienda eſt formula facultatis tempore Iubilei conceſſa.*

188. AD imitationem veteris Teſtamenti *Levit.* 25. & 27. inſtitutus eſt etiam Romæ Annus Jubileus, olim quidem centeſimus quiſque Extrav. *Antiquorum. 1. de pœnit. & remiſ.* Deinde Quinquageſimus Extrav. *Unigenitus. 2. eod.* tandem vigeſimus quintus Extrav. *Quemadmodum. 4. eod.* ſuſpen-

ſpenſis extra Urbem, à tempore Sixti IV. per totum illum annũ quibuslibet indulgentiis plenariis quoad vivos, etiam in mortis articulo conſtitutos, ut fideles tantò avidiùs ad lucrandum plenariæ remiſſionis theſaurum ad Urbem recurrant. Quanquam poſt annum Jubileum Romæ peractum, ad inſtantiam Epiſcoporum, pleniſſimæ etiam indulgentiæ cum aliis gratiis & facultatibus, plerumque ad quindecim dies, ſingulis Diœceſibus à S. Sede Apoſtolica concedi ſoleant, ùt anno 1676. ad ſuæ Celſitudinis preces etiam factum fuit in Diœceſibus Bambergenſi & Herbipolenſi.

189. Jubileum cùm ſit privilegium univerſale conceſſum omnibus Chriſti fidelibus, ampliſſimeq̃ue interpretandum, & extendendum ad omnes caſus, qui ſpeciali notâ digni non ſunt, videtur quidem omne jurisdictionis limitatæ vinculum relaxare: quia tamen per Extravagantem *Etſi Dominici gregis.* 3.

Pauli

Pauli II. *de Pœniten. & remiſſ.* res valde dubia redditur, ut omnis ambigendi occaſio præſcindatur, inſpicere juvat formam facultatis Confeſſariis tempore Jubilei electis conceſſæ.

Caput IX.

Quid dicendum ſit de Indulgentiis inſtar Jubilei conceſſis?

190. *Conceſſio ampliſſimarum quarumvis indulgentiarum non tribuit ex ſe licentiam abſolvendi à caſibus reſervatis.*

190. CONcedere indulgentiam per modum Jubilei denotat ſolùm excellentiam ipſius Indulgentiæ circa copioſam remiſſionem omnium peccatorum quoad pœnam: cui cùm facultas abſolvendi etiam à reſervatis non neceſſariò juncta ſit, ejusdem conceſſio, utpote in facto conſiſtens, præſumi non poteſt, ſed ab ipſomet S. Pontifice eſt exprimenda: aliud eſt enim liberari à quibuslibet pœnis unà cum reatu culpæ

pæ Confeſſarii jurisdictioni ſubjectæ; aliud illimitatam facultatem concedi Confeſſariis à culpis etiam reſervatis abſolvendi.

Caput X.

De caſibus Bambergæ & Herbipoli reſervatis.

191. *Caſus utrobiq; reſervati.*
192. *De injectione violenta manuum in Clericos vel parentes.*
193. *De neglectu ſatisfaciendi piis Legatis.*
194. *De tertio caſu reſervato.*
195. *De homicidio.*
196. *De procuratione abortûs.*
197. *De perjurio judiciali.*
198. *De falſificatione publicarum litterarum.*
199. *Quæ intelligatur per filiam ſpiritualem.*
200. *De fornicatione ſacrilega.*
201. *De reliquis caſibus reſervatis.*
202. *De invalida abſolutione complicis in crimine carnali opere conſummato.*

191. CAſus utrobique ſuæ Celſ. reſervati ſunt: 1. *Injectio violenta* m

manuum in Parentes. 2. Neglectus ſatisfaciendi pijs Legatis intra annum. 3. Iterata Baptiſmi, Confirmationis, aut ſacri cujuſpiam ordinis ſuſceptio. 4. Homicidium voluntarium, & mandatum ad illud, nec non abortus animati fœtûs ſtudioſè procuratus, effectu ſubſecuto. 5. Falſitas teſtimonij in judicio lati, publicarumq́ litterarum falſificatio. 6. Copula carnalis, etiam tantùm attentata cum filia ſpirituali. 7. Fornicatio ſacrilega cum perſona Religioſa. 8. Notorius Concubinatus. Ultra quos Bambergæ jam ab antiquo reſervationi Epiſcopali ſubjacent *enormis offenſa Parentum, Percuſſio Clerici,* Herbipoli verò *Percuſſio Clerici, ſtuprum violentum, crimen Incendiariorum.* Quamvis ex Decreto Clementis VIII. mandatum ſit Ordinariis locorum, ne ſibi ſuperfluè reſervēt caſus in Bulla die cœnæ Domini legi conſueta contentos, neque alios ſedi Apoſtolicæ ſpecialiter reſervatos.

192. *De injectione violenta manuum ſive in Clericos, ſive in Parentes* conſtat, eam vel eſſe levem, vel mediocrem vel enormem ſecundùm ſe: Facilè tamen ex levi gravem effici, ratione loci, ſi fiat in loco publico, coram judice, vel multis id advertentibus cum ſcandalo &c: vel ratione perſonæ, ſi percuſſus ſit Magiſtratus, Pater, Sacerdos &c: ùt optimè declarat Joannes XXII. in Extrav. *Perlectis.* & in dubio ſuadet Prælatis, ut potiùs inclinent, percuſſionem fuiſſe gravem, quàm levem, ne injuriantes de vicina abſolutione confiſi, de facili in atroces percuſſiones prorumpant.

193. Quantum ad *neglectum ſatisfaciendi pÿs Legatis intra annum*, ex ipſismet terminis liquet, per illum intelligi quamlibet culp. b lem omiſſionem ſive ex parte Heredum, ſive ex parte Executorum: nisi à teſtatore aliud tempus aſſignatum ſit, cujus voluntas in his pro norma habenda eſt c. *Nos quidem.* 3. ibi: *cuncta ſecundùm voluntatem defuncti*

functi ſinè altercatione conſtruere ✠. *de Teſtamen.*

194. Circa *tertium caſum* res ex ſe itidem clara eſt ob ſpiritualē ac indelebilem characterem per hæc tria Sacramenta impreſſum.

195. *Homicidium voluntarium*, non caſuale; vindicativum, non defenſivum; injuſtum, non legitimum eſſe debet, ut caſum reſervatum conſtituat: quamvis ad incurrendam irregularitatem ſufficiat homicidium quomodolibet factum, iis ſolis, quæ in neceſſariam ſui defenſionem cum moderamine inculpatæ tutelæ patrantur, c. *Quia te* 38. ✠. *de homicid.* aut quæ poſt debitam cautelam adhibitam, caſualiter contigerunt c. *Dilectus* 13. *eod.* exceptis.

196. *Procuratio abortûs* conſiſtit in applicatione ſtudioſa cujusdam medii, E.G. datione veneni aut potûs; verberatione; injunctione certi laboris ad eum finem ſcienter deſtinata &c. ad ejiciendum mortiferè fœtum animatum

tum, maſculum poſt 40. dies, fœmellam poſt 80. à tempore conceptionis. Quòd ſi verò aut fœtus vitâ caruerit, aut de ejus animatione rationabile dubium fuerit, graviſſimè quidem peccatur per ſtudioſam ejusdem ejectionem; non tamen caſus reſervatus incurritur, cùm ad incurrendam reſervationem attendatur res prout eſt à parte rei; caſusque verè dubii non ſubjaceant reſervationi.

197. Ut *Perjurium* ſit caſus reſervatus, requiritur falſitas realis vel putativa, quarum utraque ad mendacium ſufficit; & quòd committatur in legitimo judicio.

198. Quamvìs autem *falſificatio*, ſeu crimen falſi, per ea, quæ paſſim tradunt DD. ad c. *Licèt ad regimen.* 5. ✕. *de crim. falſi* pluribus modis fieri poſſit ac ſoleat: hìc tamen fraus circa publicas litteras, ſeu fingendo tales, ſeu aliquid in iis malitiosè immutando commiſſa requiritur.

199. Per *Filiam ſpiritualem* hìc intelli-

telligitur Pœnitens, vel Filia ab attentante, fonte Baptiſmatis tincta, aut ejus curæ Paſtorali commiſſa: ita quidem, ut Mas, non itidem fœmina caſum reſervatum incurrat. Ubi tamen obſervandum eſt, ex c. *Quamvis. 3. de cognat. ſpirit in 6.* tametſi Parochiana vel pœnitens vocetur Parochi aut Confeſſarii filia ſpiritualis: non aliunde tamen, quàm ex collatione ſacramenti Baptiſmi, & Confirmationis, oriri cognationem ſpiritualem, ita ut tunc, ſecluſâ licèt reſervatione, detegenda ſit ſpeciatim in Confeſſione hæc circumſtantia, tanquam mutans ſpeciem peccati, quod videl. ex ſpecie fornicationis ſacrilegæ tranſit inſuper in ſpeciem inceſtûs.

200. *Fornicatio ſacrilega* non accipitur hìc pro ea, quæ certam luxuriæ ſpeciem ab aliis diſtinctam conſtituit, ſed generaliter pro lapſu carnis voluntario cum Religioſo vel Religioſa conſummato.

201. De *notorio concubinatu, ſtupro violento, crimine incendiariorum, enormi offenſa Parentum &c. per ſe clarum eſt, quid per ſingula intelligatur.*

202. Cæterum laudabiliter id quoque à Celſitudine ſua 23. *Novembris* 1679. pro utraque Diœceſi ſtatutum fuit, *complicem criminis carnalis opere conſummati, extra mortis periculum à Confeſſario complice ſacramentaliter abſolvi non poſſe, jurisdictione cuilibet tali quoad hoc per Celſitudinem ſuam prorſus ademptâ.* ad evitanda ſcil. pericula majoris incitationis, & ne tollatur erubeſcentia, ùt bene notat S. Thomas in 4. *ſent. diſt.* 19. *q.* 1.

DECAS VI.

De ſubjectione Regularium in celebratione Miſſarum, proceſſionibus, verbi DEI prædicatione.

CAPUT I.

*S. C. Tridentini Decretum de obſervandis in celebratione miſſæ.

* *DEcernit ſancta Synodus, ut Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere ſedulò curent, ac teneantur; quæ vel avaritia, idolorum Servitus; vel irreverentia, quæ ab impietate vix ſejuncta eſſe poteſt; vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atque ut multa paucis comprehendantur, inprimis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis novis celebrandis datur; nec non im-*

importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potiùs, quàm poſtulationes, aliaq; hujusmodi, quæ à ſimoniaca labe, vel certè à turpi quæſtu non longè abſunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, ſingulis in ſuis diœceſibus interdicant, ne cui vago & ignoto Sacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notoriè criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut Sacris intereſſe permittant; néve patiantur privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam & ad divinum tantùm cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium à ſæcularibus, aut regularibus quibuscunque peragi: ac niſi priùs, qui interſint, decenter compoſito corporis habitu, declaraverint ſe mente etiam, ac devoto cordis affectu, non ſolùm corpore, adeſſe. Ab Eccleſiis verò muſicas eas, ubi ſivè organo, ſive cantu laſcivum, aut impurum aliquid miſcetur, item ſæculares omnes actiones, vana,

Pauli II. *de Pœniten. & remiſſ.* res valde dubia redditur, ut omnis ambigendi occaſio præſcindatur, inſpicere juvat formam facultatis Confeſſariis tempore Jubilei electis conceſſæ.

Caput IX.

Quid dicendum ſit de Indulgentiis inſtar Jubilei conceſſis?

190. *Conceſſio ampliſſimarum quarumvis indulgentiarum non tribuit ex ſe licentiam abſolvendi à caſibus reſervatis.*

190. Concedere indulgentiam per modum Jubilei denotat ſolùm excellentiam ipſius Indulgentiæ circa copioſam remiſſionem omnium peccatorum quoad pœnam: cui cùm facultas abſolvendi etiam à reſervatis non neceſſariò juncta ſit, ejusdem conceſſio, utpote in facto conſiſtens, præſumi non poteſt, ſed ab ipſomet S. Pontifice eſt exprimenda: aliud eſt enim liberari à quibuslibet pœnis unà cum reatu cul-

pæ Confeſſarii jurisdictioni ſubjectæ; aliud illimitatam facultatem concedi Confeſſariis à culpis etiam reſervatis abſolvendi.

Caput X.

De caſibus Bambergæ & Herbipoli reſervatis.

191. *Caſus utrobiq; reſervati.*
192. *De injectione violenta manuum in Clericos vel parentes.*
193. *De neglectu ſatisfaciendi piis Legatis.*
194. *De tertio caſu reſervato.*
195. *De homicidio.*
196. *De procuratione abortûs.*
197. *De perjurio judiciali.*
198. *De falſificatione publicarum litterarum.*
199. *Quæ intelligatur per filiam ſpiritualem.*
200. *De fornicatione ſacrilega.*
201. *De reliquis caſibus reſervatis.*
202. *De invalida abſolutione complicis in crimine carnali opere conſummato.*

191. Caſus utrobique ſuæ Celſ. reſervati ſunt: 1. *Injectio violen*

m

manuum in Parentes. 2. Neglectus ſatisfaciendi pijs Legatis intra annum. 3. Iterata Baptiſmi, Confirmationis, aut ſacri cujuſpiam ordinis ſuſceptio. 4. Homicidium voluntarium, & mandatum ad illud, nec non abortus animati fœtûs ſtudioſè procuratus, effectu ſubſecuto. 5. Falſitas teſtimonij in judicio lati, publicarumq́; litterarum falſificatio. 6. Copula carnalis, etiam tantùm attentata cum filia ſpirituali. 7. Fornicatio ſacrilega cum perſona Religioſa. 8. Notorius Concubinatus. Ultra quos Bambergæ jam ab antiquo reſervationi Epiſcopali ſubjacent *enormis offenſa Parentum, Percuſſio Clerici,* Herbipoli verò *Percuſſio Clerici, ſtuprum violentum, crimen Incendiariorum.* Quamvis ex Decreto Clementis VIII. mandatum ſit Ordinariis locorum, ne ſibi ſuperfluè reſervẽt caſus in Bulla die cœnæ Domini legi conſueta contentos, neque alios ſedi Apoſtolicæ ſpecialiter reſervatos.

192. *De injectione violenta manuum ſive in Clericos, ſive in Parentes* conſtat, eam vel eſſe levem, vel mediocrem vel enormem ſecundùm ſe: Facilè tamen ex levi gravem effici, ratione loci, ſi fiat in loco publico, coram judice, vel multis id advertentibus cum ſcandalo &c: vel ratione perſonæ, ſi percuſſus ſit Magiſtratus, Pater, Sacerdos &c: ùt optimè declarat Joannes XXII. in Extrav. *Perlectis.* & in dubio ſuadet Prælatis, ut potiùs inclinent, percuſſionem fuiſſe gravem, quàm levem, ne injuriantes de vicina abſolutione confiſi, de facili in atroces percuſſiones prorumpant.

193. Quantum ad *neglectum ſatisfaciendi pijs Legatis intra annum*, ex ipſiſmet terminis liquet, per illum intelligi quamlibet culp. b lem omiſſionem ſive ex parte Heredum, ſive ex parte Executorum: niſi à teſtatore aliud tempus aſſignatum ſit, cujus voluntas in his pro norma habenda eſt c. *Nos quidem.* 3. ibi: *cuncta ſecundùm voluntatem defuncti*

functi ſinè altercatione conſtruere ✠. *de Teſtamen.*

194. Circa *tertium caſum* res ex ſe itidem clara eſt ob ſpiritualē ac indelebilem characterem per hæc tria Sacramenta impreſſum.

195. *Homicidium voluntarium*, non caſuale; vindicativum, non defenſivum; injuſtum, non legitimum eſſe debet, ut caſum reſervatum conſtituat: quamvìs ad incurrendam irregularitatem ſufficiat homicidium quomodolibet factum, iis ſolis, quæ in neceſſariam ſui defenſionem cum moderamine inculpatæ tutelæ patrantur, c. *Quia te* 38. ✠. *de homicid.* aut quæ poſt debitam cautelam adhibitam, caſualiter contigerunt c. *Dilectus* 13. *eod.* exceptis.

196. *Procuratio abortûs* conſiſtit in applicatione ſtudioſa cujusdam medii, E.G. datione veneni aut potûs; verberatione; injunctione certi laboris ad eum finem ſcienter deſtinata &c. ad ejiciendum mortiferè fœtum animatum

tum, maſculum poſt 40. dies, fœmellam poſt 80. à tempore conceptionis. Quòd ſi verò aut fœtus vitâ caruerit, aut de ejus animatione rationabile dubium fuerit, graviſſimè quidem peccatur per ſtudioſam ejusdem ejectionem; non tamen caſus reſervatus incurritur, cùm ad incurrendam reſervationem attendatur res prout eſt à parte rei; caſusque verè dubii non ſubjaceant reſervationi.

197. Ut *Perjurium* ſit caſus reſervatus, requiritur falſitas realis vel putativa, quarum utraque ad mendacium ſufficit; & quòd committatur in legitimo judicio.

198. Quamvìs autem *falſificatio*, ſeu crimen falſi, per ea, quæ paſſim tradunt DD. ad c. *Licèt ad regimen.* 5. ✕. *de crim. falſi* pluribus modis fieri poſſit ac ſoleat: hìc tamen fraus circa publicas litteras, ſeu fingendo tales, ſeu aliquid in iis malitiosè immutando commiſſa requiritur.

199. Per *Filiam ſpiritualem* hìc intelli-

telligitur Pœnitens, vel Filia ab attentante, fonte Baptiſmatis tincta, aut ejus curæ Paſtorali commiſſa: ita quidem, ut Mas, non itidem fœmina caſum reſervatum incurrat. Ubi tamen obſervandum eſt, ex c. *Quamvis.* 3. *de cognat. ſpirit in* 6. tametſi Parochiana vel pœnitens vocetur Parochi aut Confeſſarii filia ſpiritualis: non aliunde tamen, quàm ex collatione ſacramenti Baptiſmi, & Confirmationis, oriri cognationem ſpiritualem, ita ut tunc, ſeclusâ licèt reſervatione, detegenda ſit ſpeciatim in Confeſſione hæc circumſtantia, tanquam mutans ſpeciem peccati, quod videl. ex ſpecie fornicationis ſacrilegæ tranſit inſuper in ſpeciem inceſtûs.

200. *Fornicatio ſacrilega* non accipitur hìc pro ea, quæ certam luxuriæ ſpeciem ab aliis diſtinctam conſtituit, ſed generaliter pro lapſu carnis voluntario cum Religioſo vel Religioſa conſummato.

201. De *notorio concubinatu, ſtupro violento, crimine incendiariorum, enormi offenſa Parentum &c. per ſe clarum eſt, quid per ſingula intelligatur.*

202. Cæterum laudabiliter id quoque à Celſitudine ſua 23. *Novembris* 1679. pro utraque Diœceſi ſtatutum fuit, *complicem criminis carnalis opere conſummati, extra mortis periculum à Confeſſario complice ſacramentaliter abſolvi non poſſe, jurisdictione cuilibet tali quoad hoc per Celſitudinem ſuam prorſus ademptâ.* ad evitanda ſcil. pericula majoris incitationis, & ne tollatur erubeſcentia, ùt bene notat S. Thomas in 4. *ſent. diſt.* 19. *q.* 1.

DECAS VI.

De ſubjectione Regularium in celebratione Miſſarum, proceſſionibus, verbi DEI prædicatione.

CAPUT I.

*S. C. Tridentini Decretum de obſervandis in celebratione miſſæ.

* *DEcernit ſancta Synodus, ut Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere ſedulò curent, ac teneantur; quæ vel avaritia, idolorum Servitus; vel irreverentia, quæ ab impietate vix ſejuncta eſſe poteſt; vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atque ut multa paucis comprehendantur, inprimis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis novis celebrandis datur; nec non im-*

importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones potiùs, quàm poſtulationes, aliaq́; hujuſmodi, quæ à ſimoniaca labe, vel certè à turpi quæſtu non longè abſunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, ſingulis in ſuis diœceſibus interdicant, ne cui vago & ignoto Sacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè, & notoriè criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare, aut Sacris intereſſe permittant; néve patiantur privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam & ad divinum tantùm cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium à ſæcularibus, aut regularibus quibuscunque peragi: ac niſi priùs, qui interſint, decenter compoſito corporis habitu, declaraverint ſe mente etiam, ac devoto cordis affectu, non ſolùm corpore, adeſſe. Ab Eccleſiis verò muſicas eas, ubi ſivè organo, ſive cantu laſcivum, aut impurum aliquid miſceatur, item ſæculares omnes actiones, vana,

atque adeo profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant; ut domus Dei verè domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit. Poſtremò, ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caveant, ne Sacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent; néve ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ fuerint. Quarundam verò Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magìs à ſuperſtitioſo cultu, quàm à vera religione, inventus eſt, omnino ab Eccleſia removeant: doceantq; populum, quis ſit, & à quo potiſſimùm proveniat ſanctiſſimi hujus ſacrificii tam pretioſus ac cœleſtis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad ſuas parochias, ſaltem diebus Dominicis, & majoribus feſtis, accedant. Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non

non ſolùm ea ipſa, ſed quæcunque alia huc pertinere viſa fuerint; ipſi pro data ſibi à ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam velut delegati ſedis Apoſtolicæ prohibeant, mandent, corrigant, ſtatuant; atque ad ea inviolatè ſervanda cenſuris Eccleſiaſticis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant: non obſtantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuscunque.

CAPUT II.
De Capellis Monachorum.

203. *Origo Capellarum Monachorum.*

204. *Monachi Clericum in Capellis Epiſcopo præſentare debuerunt.*

205. *Vbi cura animarum incumbit ipſimet Monaſterio, hodiedum Eccleſiaſticus eſt præſentandus, ac præficiendus*

206. *Religioſi non facilè, nec niſi cum certis conditionibus admittendi ſunt ad regimen Parochiarum.*

207. *Regulares, quibus ubicunque cura animarum de populo incumbit, ſubjacent eatenus authoritati Epiſcopali.*

203. Cùm olim Monachi ob incapacitatem adminiſtrandi Sacramenta fidelibus, vel eos in propriis Eccleſiis ad ſepulturam admittendi, decimas ac alios Eccleſiarum fructus non poſſent percipere: non ſolùm Epiſcopi ſæpiùs, in everſionem Eccleſiæ propriæ, conſtruxerunt atque dotârunt complures Monachorum Conventus, adeò ut illis c. *Bona rei*, 75. XII. q. 2. quandoque prohibitum fuerit, ex rebus Eccleſiarum, quibus præſidebant, non ampliùs, quàm quinquageſimam partem in ejusmodi fundationes impendere; verùm etiam Parochi, non deſiderato Epiſcoporum conſenſu, ex nimia devotione, decimas unà cum cæteris emolumentis ad dies vitæ ceſſêre conventibus, obligatione altaribus ſerviendi retentâ; Poſt quorum mortem deficiente in Monachis jure retinendi easdem Eccleſias cum obventionibus ſupradictis, pravitas redemptionis Altarium introducta nonnullibi fuit, ut nimirum Monachi

dein-

deinceps easdem Eccleſias, à nobiliori parte *Altaria* dictas, ab Epiſcopo tanquam ſupremo omnium ſuæ Diœceſis Eccleſiarum Antiſtite, redimerent, conſtituto ipſi annuo pecuniæ cenſu, pro inſtitutione Vicarii ſeu Capellani, quem & Perſonam vocabant, utpote ſuſtinentem perſonam Eccleſiæ: in quem morem perverſum multis invehuntur Gregorius VII. Ivo Carnotenſis, Joannes Sareshارienſis &c.

204. Quamvìs autem redemptio Eccleſiarum ſanctionibus Pontificiis, & Conciliaribus Decretis omnino ſublata fuerit: tenebantur tamẽ Monachi in talibus Eccleſiis præſentare Epiſcopo Clericos celebraturos ibidem pro Populo Divina officia, c. *congregato*. 1. ✗. *de capell. Monach.* donec lapſu temporis ipſimet Monachi ad publicè celebrandas in ſuis monaſteriis miſſas à ſummis Pontificibus & Epiſcopis admiſſi fuerunt, in iis ſolummodo locis relicto iisdem onere præſentandi Epiſcopo Clericum,

 in

in quibus extra monaſterium jus patro natûs obtinebant c. *ſicut nobis. 2. X. de ſupple. negl. Pral.*

205. De cura animarum ipſimet Monaſterio incumbente quæſtio eſſe poteſt, *an ea committi poſſit hodie Monacho Clauſtrali?* quæ negativè reſolvitur c. *un. de Capell. Monach.* in 6. ubi gl. & DD. ne ſcil. inter illos de Congregatione notetur diverſitas, & regulariter viventes habeant occaſionem vagandi circumeundo Parochiam: putatque Fagnanus magìs indecens eſſe, ut per ſingulos dies exeat è monaſterio; ut circumeat Parochiam Monachus, quàm ut ſemel tantùm eximatur à Clauſtro, parochiæque ſæculari præficiatur arg. c. *cùm ad Monaſterium*, 6. ubi ult. gl. X. *de ſtatu Monachor.* atque tantò magìs, cùm Monachus ad curam exercendam nunquam debeat exire ſinè ſocio ſui ordinis c. *Monachi* 2. c. *Quod DEI timorem.* 5 X. *de ſtatu Monach.* ac proinde mutatis pro varietate temporum ſociis, uni

uni poſt alterum occaſionem facere poſſit vagandi extra clauſuram, & domos mulierum viſitandi, non absque gravi periculo relaxandi rigorem monaſticæ diſciplinæ.

206. Nec favor curæ, ùt optimè monet idem Fagnanus, hìc debet attendi, cùm æquè bene, imò congruentiùs illi per Eccleſiaſticum Presbyterum ſatisfieri poſſit, quàm per Regularem etiam vitæ mixtæ addictum: quò reſpiciens Congregatio Lateranenſis Canonicorum Regularium ſub inſtaurationis ſuæ principium, Parochiis regendis cenſuit eſſe renuntiandum; hodieque non niſi urgente neceſſitate Eccleſiæ Parochialis ob Eccleſiaſticorum penuriam, vel ſummâ ejusdem utilitate, diſpenſatur cum Regularibus etiam vitam mixtam profeſſis, ut animarum curæ præficiantur, adjuncto ſingulis ejusmodi Parochis individuo ejusdem ordinis ſocio, & eâ ſolùm conditione, ut deducto victu, quod reliquum fuerit redditium,

in pauperum & Eccleſiæ parochialis utilitatem impendant: ùt in libris publicis S. Congregationis ad *ſeſ. 24. c. 18.* adnotatum reperitur.

207. Sicubi verò vel in Eccleſiis ſæcularibus, vel in ipſismet Conventibus, quibus cura animarum incumbit, cum Regulari diſpenſatum fuerit, ut eam exerceat, talis quantumvìs exemptus in omnibus ad dictam curam pertinentibus ſubjacet jurisdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi Diœceſani.

Caput III

De expoſitione publica SS. Euchariſtiæ.

208. *Simplex ſacerdos, ſeclusâ neceſſitate, non habet facultatem miniſtrandi fidelibus Euchariſtiam.*

209. *Religioſis non licet exponere ſolemniter SS Euchariſtiam, nisi de conſenſu vel permiſſu Epiſcopi.*

208. Simplex ſacerdos ex vi poteſtatis ordinis, ſcclusâ neceſſitate, non habet

habet facultatem miniſtrandi fidelibus, ſed conſecrandi tantùm verum Chriſti Corpus, nisì accedente tacitâ vel interpretativâ ſaltem licentiâ eorum, quibus ex officio, ùt Paſtoribus; vel ex privilegio, ùt Religioſis in propriis Eccleſiis, incumbit hoc munus.

209 Major difficultas eſt *an Regulares in ſuis Eccleſiis ſinè ſpeciali Epiſcopi localis licentia, exponere poſſint SS. Euchariſtiæ Sacramentum à fidelibus adorandum?* quæ per diſtinctionem in publicis Decretis fundatam ita diſpeſcitur, ut juxta Decretum S. Congregationis die 7. *Septembris* 1598. id liceat quandoque aperto ſolùm oſtiolo Tabernaculi, vel in pixide velata; non autem in ſolemnitate ſinè ordinarii licentia, prout eadem declaravit apud Gavantum 26. *Februarii* 1628. Quod poſterius multò magìs obtinet in expoſitione facienda à Confratribus in ſuis Oratoriis, aut Eccleſiis pro 40. horis, juxta reſolutionem S. Congregationis

Epiſcoporum & Regularium 20 *Aug.* 1601. apud eundem.

CAPUT IV.

De Oratoriis privatis.

210. *Origo, improbatio, ac modificatio ſacellorum domeſticorum.*
211. *Quid excipi ſoleat in conceſſione Oratorii privati.*
212. *Epiſcopi procul ab Vrbe remoti ea hodiedum ex cauſa concedunt.*
213. *Soli Epiſcopi hodie ubique uti poſſunt altari portatili.*
214. *Quæ dicantur oratoria publica?*
215. *Speciale privilegium Ieſuitarum.*

210 SAcellorum Domeſticorum vix alia videtur origo fuiſſe, quàm vanitas, indevotio, negligentia, & libertinitas cultum Divinum inſtituendi pro commoditate ſua proprioque arbitrio: quod enim de infirmis aut decrepitis obtenditur, laudabiliùs omittendum eſt, quàm cum tanto honoris Divini præjudicio concedendum, tum ob in-

indignitatem loci ſubinde, tum ob irreverentias, tum ob ſcandala, tum ob indecentem ſubjectionem miniſtrorum Eccleſiæ, tum denique ob detentionem perſonarum complurium ab inſtructionibus ad ſalutem neceſſariis &c. ob quas & ſimiles cauſas non tantùm jam olim à SS. Pontificibus, & Conciliis Agathenſi, Turonenſi, Aquisgranenſi &c. talium oratoriorũ erectio vel graviter improbata, vel cum certis duntaxat conditionibus atque cautelis conceſſa; ſed etiam noviſſimè à S. C. Trid *l. ſupra cit.* Decretum fuit, *ne Ordinarii locorum patiantur in privatis domibus, atque omnino extra Eccleſiam & ad Divinum tantùm cultum dedicata oratoria ab iisdem Ordinariis deſignanda & viſitanda, ſanctum hoc ſacrificium à ſæcularibus, aut Regularibus quibuscunque peragi.*

211. Circa quæ verba inprimis notandum eſt, talem in oratorio privato celebrandi facultatem, urgentiſſima de cauſa, concedi, *ſalvo interim jure Paro-*

chia

chialis Eccleſia non modò quoad decimas, primitias, & alias oblationes, ſed etiam quoad miniſtrationem ſacramentorum Baptiſmi, Euchariſtiæ pro præcepto Paſchatis, & per modum Viatici, ſolennizationem matrimonii, jus ſepeliendi, portionem Canonicam &c. tum extra dies Paſchatis, Natalis Domini, Epiphaniæ, Aſcenſionis, Pentecoſtes, Corporis Chriſti, omnium SS. Annuntiationis & Aſſumptionis B.M. V. Natalis S. Joannis Baptiſtæ, Patroni Eccleſiæ, Dedicationis, & ſiqui maximi dies in feſtivitatibus habentur; excluſiſque perſonis in diebus obligationis ſub privilegio non comprehenſis; nec nisì in loco decente ac remoto ab omni uſu profano, ita ut nec Superior pars ejusdem Domûs Oratorio correſpondens à quoquam occupetur, diurnæve aut nocturnæ hominum converſationi deſerviat: ac proinde locus à Commiſſariis Epiſcopalibus accuratè luſtrabitur ante actualem ejusdem pro Ora-

Oratorio deſignationẽ&approbationẽ: item an Altare & paramenta facta ſint juxta formam & normam præſcriptam.

212. Deinde, licèt Epiſcoporum poteſtas hoc Decreto reſtricta, & à c. *Miſſarum*. 12. *de conſecr. diſt*. 1. nonnihil receſſum fuerit, quò minùs alicui nunc ordinariè, ſinè gravi cauſa neceſſitatis, facultatem hujusmodi, imò in locis Romæ vicinis ne quidem ob infirmitatem pro viatico, concedere poſſint: occurrente tamen caſu neceſſitatis in regionibus ab Urbe remotis hodiedum diſpenſant, obſervatis præcautionibus ſupradictis *n*. 211. ita tamen, ut una tantùm miſſa ſingulis diebus, exceptis ſolemnioribus ſuprà expreſſis, quibus ne unam quidem dicere licet, celebrari poſſit, nec altera ſuperaddi, quamvìs etiam principalis Dominus primæ miſſæ non interfuerit: & quin benedicantur, aut immunitatis privilegio gaudeant, vel ſubjaceant violationi.

213. Quod autem Religioſis quibusdam, ex indulto Sixti IV. Alexandri VI.

aliorumque SS. Pontificum, licere aſſeritur, ut non ſolùm in oratoriis, ſed in quocunque alio loco congruente, & honeſto, ſuper altari portatili Miſſas celebrare poſſint: locum non habet poſt tempora S. Concilii Tridentini, niſì poſteà de novo tale privilegium à S. Apoſtolica Sede iisdem conceſſum, & ab ordinariis locorum recognitum fuerit: adeò quidem ut ſoli Epiſcopi hodie in quocunque loco tuto ac honeſto habere poſſint altare viaticum, & in eo celebrare, ac facere celebrari c. *fin. de privil. in 6*. privilegio eorum, juxta deciſionem in cauſa *Lombardiæ* 17. *Aug.* 1630. factam, per cit. S.C. Trid. decretum nullatenus imminuto: *cum ſinè miſſa non deceat Epiſcopos tranſire abſque rationabili cauſa ullam diem cit. c. fin.*

214. Et quoniam S. C. Trid. *l. cit.* ſolùm Epiſcopis prohibet ne permittant, ut celebretur in locis extra Eccleſiam, & extra Oratoria ad Divinum cultum tantùm dicata: patet, ab iisdem

con-

concedi poſſe licentiam, etiam in locis Romæ propinquis, ut celebretur in oratoriis publicis, ſeu ad Divinum tantùm cultum dedicatis, dummodo non ſint in privatis domibus, quia tunc juxta complures declarationes S. Congregationis Concilii, cenſentur privata tantùm, nisì habeant oſtium immediatè reſpondens viæ publicæ, & in ea nullus aditus, aut proſpectus ex privatis ædibus pateat.

215. At ſi Oratoria Divino cultui tantùm dedicata extiterint in Monaſteriis Ordinariâ vel Apoſtolicâ authoritate fundatis, certum eſt fratribus Prædicatoribus & Minoribus permitti poſſe ab Ordinario loci, ubi tamen ea priùs viſitaverit, cultuique Divino apta repererit, ut in iisdem ſuper Altari fixo, minimè verò in Altari portatili, celebrent. Secùs eſt de Jeſuitis, quibus à Gregorio XIII. indultum fuiſſe dicitur, ut ſinè alia Epiſcopi approbatione, in illorum domibus in oratoriis à Provinciali approbatis

batis celebrare liceat tum aliis ſacerdotibus, tum ipſiſmet Jeſuitis.

Caput V.

De celebratione miſſæ coram Epiſcopo.

216. *Facienda à Sacerdote celebraturo coram Epiſcopo usque ad Evangelium.*
217. *Epiſcopus ejus Diœceſis, in qua miſſa legitur, à quolibet expreſsè nominandus in Canone; minimè verò Generalis.*
218. *Quomodo danda ſit Pax poſt* Agnus DEI.
219. *De benedictione, & receſſu ab Altari.*

216. SI Epiſcopus loci adſtiterit ſacrificio Miſſæ, celebrantis etiam Regularis erit, diſpoſito calice in Altari, libroque aperto, ad infimum gradum à cornu Evangelii expectare ſignum inchoandi, quo dato, factâ primò inclinatione profundâ Epiſcopo, quaſi rogandæ licentiæ causâ, debitam Altari reverentiam exhibet, & aliquantulùm converſus ad illud faciendo confeſſionem; ad verba *Tibi Pater*, & *Te Pater*, coram

coram Epiſcopo Caput humiliter, ùt ante miſſam, demittit; ac dicto *Oremus*, profundâ reverentiâ Epiſcopo rurſum delatâ, ante infimum Altaris gradum accedens, inter conſendendum recitat *Aufer à nobis &c.* & ſolito ritu miſſam proſequitur usque ad Evangelium: quo finito, immediatè pòſt, ſi legendum ſit Symbolum; vel ſi dicendum non ſit, lecto offertorio, Miſſale defertur ad Epiſcopum à miniſtro non ſe inclinante, niſì poſtquàm Epiſcopus illud oſculatus, & ipſum clauſum fuerit. Ipſe verò celebrans nec librum deoſculatur nec dicit *Per Evangelica &c.*

217. In Canone, non ſolùm præſente Epiſcopo, ſed ubilibet per totam Diœceſin à quibusque Sacerdotibus, etiam prorſus extraneis, celebrantibus ſpecificè exprimendum eſt nomen Epiſcopi Diœceſani, quod absque læſione charitatis & temeritatis nota neutiquam omitti; ſed nec in Ejus locum nomen Generalis ordinis citra mortale peccatum ſub-

ſubſtitui poteſt, ùt multoties declaratum, & à S. Congregatione Rituum 12. *Novembris* 1615. apud Gavantum & alios reconfirmatum fuit, neque mirandum, cùm Sacerdos nomine totius Populi offerat, ac proinde adſtantium Epiſcopus nominandus ſit: eo ſolùm caſu, ùt Hippolytus Tonellius putat, excepto, quo ſacerdos in aliena Diœceſi coram proprio Epiſcopo in Ejusdem oratorio privato, præſente ſolâ familiâ, celebrat, quo vult nominandum eſſe proprium Epiſcopum, cùm tunc idem ſit, ac ſi foret in ſua Diœceſi. *Sacr. Enchirid.* l. 2. *Tit.* 14. *n.* 9.

218. Cæteris deinde juxta rubricas Miſſalis ex ordine peractis, datur poſt *Agnus DEI*, Pax cum inſtrumento velum coloris paramentorum in manubrio appenſum habente, quod miniſter ad dexteram Celebrantis genuflectens dexterâ elevatum tenet ſupra Altare, donec ſecretò dicatur oratio *Domine JESU Christe*: quâ completâ, & de-

deoſculatione altaris per celebrantem factâ, miniſter flexis adhuc genibus, Inſtrumentum ei porrigit oſculandum, Presbyteroque dicenti *Pax tecum* Reſpondens *Et cum ſpiritu tuo*: factâ Sacramento genuflexione deſcendit ad Epiſcopum, ante quem nullâ inclinatione præmiſsâ conſiſtens, Inſtrumentum in loco deoſculando, manu ſiniſtrâ leviter priùs abſtergit velo pendente è manubrio, illudque oſculandum porrigens, ait: *Pax tecum*. factâque tunc primùm Epiſcopo reverentiâ, ſi plures ſint, eodem ordine aliis etiam offert; ac tandem in cornu Epiſtolæ ſuper Altare reponit.

219. Benedictionem in fine miſſæ daturus, Capite priùs pro obtinenda benedicendi licentia erga Epiſcopum profundè inclinato, adſtantes ex ea parte, in qua non eſt Epiſcopus, benedicit; finitoque Evangelio cum reverentia ſe ultimò ad Epiſcopum adſtantem demiſsè convertens, modeſtè recedit.

Caput

Caput VI.

De prohibitione Epiſcopali, ne Regulares in Eccleſiis ſuis, absq; licentia Epiſcopali, Sacerdotes extraneos, alióſve celebrare prohibitos, ad celebrandum admittant.

220. *Ad celebrandas miſſas admitti non debent ignoti.*

220. EPiſcopus Ordinarius loci Regularibus non tantùm id prohibere poteſt; ſed debet, ad evitandas ſacrilegas fraudes ſæpiùs committendas, ſi quique paſſim, non viſis priùs ab Epiſcopo vel Ejusdem Vicario commendatitiis, admiſſi fuerint ad Divina officia celebranda. Quapropter vigilantiores Epiſcopi ordinare ſolent, ut ſingulis etiam Regularium exemptorum Sacriſtiis Epiſcopale mandatum prohibitorium cum inſertione pœnarum tum adversùs celebrantem, tum contra ſacriſtas aut præfectos Eccleſiarum

rum quantumlibet exemptarum aliquem absque licentia admittentes publicè affigatur. Quem morem Barboſa in collectaneis ad S C. Trid. *ſeſ. 23. Refor. c.* 16. *n.* 10. laudatum refert in *Neapolitanæ. 17. Aug. 1630.* & Celſitudo ſua in utraque diœceſi intoduxit.

Caput VII.

De Proceſſionibus & precibus publicis.

221. *Quæ ſint litaniæ majores.*
222. *Quæ dicantur proceſſiones publicæ.*
223. *Exempti ad proceſſiones accedere tenentur, certis quibusdam exceptis.*
224. *Non valet hic communicatio privilegiorum.*
225. *Epiſcopus adversùs Regulares inobedientes procedere poteſt ad cenſuras.*
226. *De precibus 40. horarum.*
227. *De proceſſionibus ipſorummet Religioſorum.*

221. PRoceſſiones publicæ ſunt, quæ vel fiunt in litaniis majoribus, quarum tres ſunt in Jure (1.) *S. Marci* à S. Gregorio I. *lib. 2. Regiſt.* primùm ad

ad S. Petrum indictæ (2.) *Rogationum*, quæ jam tempore S. Mamerti Epiſcopi Viennenſis circa A. C. 452. imò ante S. Auguſtinum, ùt non obſcurè colligitur ex Ejusdem *ſerm. 173. de temp. in vigilia Aſcen.* in uſu fuerunt (3.) *Corporis Chriſti* ab Urbano IV. ad inſtantiam S. Thomæ Aquinatis, loco Archiepiſcopatûs Neapolitani ſibi ab hoc Papa delati, inſtitutionē ſolemnem hujus feſti unicè deſiderantis introductæ. c. *un.* Clemen. *de Reliq. & vener. Sanctor.*

222. Vel ſecundùm conſuetudinem antiquam locorum pro bono pacis Eccleſiæ, aut pro victoria contra infideles reportata; ſive in adventu novi Epiſcopi; ſeu aliàs ob bonum publicum E. G. imminente peſte alióve flagello, pro impetrando bono Paſtore à DEO; item in Jubilæo &c. qua in reſtatur arbitrio Epiſcopi, quæ ſint iſtæ proceſſiones ex magna cauſa, vel pro bono publico indicendæ, requiſito ad id ſolùm Capituli ſui conſilio, minimè verò conſēſu, ùt à S. Congr.

Congr. Rituum *in Elborenſi* 28. *Martii* 1628. reſolutum fuiſſe teſtatur Aldanus.

223. Ad publicas ejusmodi proceſſiones exempti omnes tam Clerici, quàm Regulares, etiam Monachi, per edictum ſaltem ad extraordinarias vocati, interpellante quoad ordinarias die pro homine, tenentur accedere: iis tantùm exceptis, qui ſubſtrictiore clauſura perpetuò vivunt S. C. *Trid. ſeſ.* 25. *Regular.* c. 13. aut ultra dimidium milliare diſtant à civitate *conſtit.* 41. *B. Pii* V aut ſtudiis tantùm & lectionibus vacant, ùt idem B. Pius V. loquitur conſtit. *Etſi Mendicantium*. quale privilegium etiam PP. Theatinis à Pio IV. conceſſum, & à B Pio V. Conſtit. *Immarceſcibilem*. Idib. *Febr.* 1567. confirmatum fuit.

224. Qua in re ſpeciatim notandum eſt, ne ſolemnes ejusmodi proceſſiones reducerentur ad ſolos Clericos & confraternitates, ſingulariter cautum eſſe, què minùs in hac materia lo

cus ſit communicationi privilegiorum, utpote nimium quantum hìc odioſæ, maximè ſi proceſſiones ob neceſſitatem publicam fiant, cùm rogare Deum pro ſalute Populi tam exemptis, quàm non exemptis incumbat: quo argumento ſereniſſima Reſpublica Veneta hodiedum utitur, mutato nonnihil privilegiorum à S. Sede uni vel alteri Religioni conceſſorum tenore.

225. At ſi Regulares vocati, nullo ſpecialis privilegii munimine fulti, nollent ad publicas proceſſiones ab Epiſcopo indictas accedere: S. C. *Trid. l. cit.* cenſuit, illos ab eodem compelli poſſe, etiam per cenſuras, ùt agnovit S. Congregatio Rituum *in Ferrarienſi* 27. *Julii* 1609. & *in Toletana* 4. *Junii* 1615. magisque declaravit Gregorius XV. Conſtit. *Inſcrutabili.* in qua, utì & in *S.* Conc. Tridentino, licèt exprimantur certi caſus, ſuperiùs tamen *n. 73.* oſtenſum eſt, per expreſſionem illam non excludi eundem procedendi modum in aliis

aliis caſibus, ubi ſubticentur cenſuræ: maximè cùm alias pœnas diverſimodè eludere poſſint; non autem cenſuras & propè, & procul æqualiter ferientes ac eundem effectum habentes.

226. Quæſtio ſupereſt, de precibus 40. horarum: circa quas declaravit S. Congregatio, Regulares compelli non poſſe ab ordinario loci, ut extra propria monaſteria pro earum celebratione ad Eccleſias alienas accedant; atque ſufficere, ſi toti Populo indicantur, quòd in ſuismet Eccleſiis earundem precum perſolutione fungantur.

227. Quoad proceſſiones à Regularibus ipſismet inſtituendas extra Clauſtra, conſtat ex declaratione S. Congregationis Concilii 2. *Julii*. 1620. apud Peyrinum, illos eatenus ſubeſſe Epiſcopis; ac regulariter extra monaſterii & Eccleſiæ ambitum, citra Epiſcopi vel Parochi talis diſtrictûs conſenſum, educere non poſſe proceſſiones.

Caput VIII.

De Controverſiis Præcedentiæ Regularium.

228. *Occaſio & Iudex ejusmodi controverſiarum.*

229. *Norma facilis earundem terminationis.*

228. OCcaſione interventûs in proceſſionibus, exequiis, vel aliis actibus publicis, ſuboriri nonnunquam ſolebant inter Religioſos (nam Eccleſiaſtici propter Hierarchicum ordinem Religioſos ſemper & ubiq; præcedunt) controverſiæ de præcedentiis, eò ſcandaloſiores, quò minùs homines mundi vanitatibus mortuos ſectari decet ejusmodi fumum: qui ne facilè plebē vel puſillos offendere poſſet, à S. C. Trid. *ſeſ. 25. Reg. c.* 12. prudenter ordinatum eſt, ut deinceps Epiſcopus periculoſas ſimul & ridiculas ejusmodi lites, omni appellatione quoad effectum ſuſpenſivum ſemotâ, & non obſtantibus quibuscun-

cunque, ſummariè, ac ſinè Judicii figura componat.

229. Ubi quamvis ante Conſtitutionem Gregorianam Epiſcopis difficile fuerit, ſtantibus Religionum quarundam privilegiis & ob controverſam earum antiquitatem, ex qua ſupponebatur deſumendam eſſe pro determinando hoc præcedentiæ ordine Regulam, differentias ex abrupto enatas confeſtim decidere: hodie tamen conſtitutio *Expoſcit*, Gregorii XIII. 15 *Julii*, 1583 definitionem facillimam reddidit, jubendo, ut attendatur vetus obſervantia loci, quæ optima regulatrix in hac materia dicitur: at ſi de conſuetudine, ſeu quaſi poſſeſſione juris præcedendi non conſtet, attendatur antiquitas receptionis ſive fundationis in ſingulis locis: ita tamen ut Fratres mendicantes ſemper & ubique monachis cedant, ac firma remaneat quoad alios actus ſingulares, non collegialiter, peragendos antiquitas vel prærogativa cujusque Religionis, juxta

 illum

illum ordinem, quem Prælati vel Generales in Pontificia Capella obſervant.

CAPUT IX.

Quatenus ſubjiciantur Epiſcopis Regulares publicè concionaturi?

230. *Epiſcopi vel per ſe, vel per idoneos ſubſtitutos prædicare debent.*
231. *Prædicante Epiſcopo, aliis concionibus ſuperſedetur.*
232. *Quid requiratur in Regularibus concionaturis in Eccleſia tum propria, tum aliena.*
233 *Concionatores Regulares ab Epiſcopo obligari poſſunt ad profeſſionem fidei, & ex cauſis puniri.*
234. *Subterfugium quorundam Religioſorum.*

230. QUanta ſit Epiſcoporum obligatio ad prædicandum, tum S. Scriptura, tum SS. Canones & Conciliorum Decreta commonſtrant: impleri tamen ea poteſt per ſubſtitutum S. C. Trid. *ſeſ. 5. refor. c. 2.* exiſtente legitimo

timo impedimento: quale eſt ſi propter multiplices bonum Eccleſiæ ſuæ concernentes occupationes, aut defectum virium, vel hoſtiles incurſus &c. per ſeipſos miniſtrare non poſſint verbum DEI c. *Inter cætera*. 15. ✠. *de offi: ordi.* quo caſu aſſumendi ſunt ab ipſis viri idonei ad ſanctæ prædicationis officium ſalubriter exequendum, qui vitâ & converſatione ſuâ præ ſe ferant illud, quod gregi annuntiant; nec tam inventiones ſuas ad aucupandum popularem applauſum, quàm Verbum Divinum in oſtenſione ſpiritûs ac veritatis ſincerè & ex DEO proponant, ut non evacuetur crux Chriſti 1. *Corin*. 1. *v*. 17.

231. Prædicante Epiſcopo, id eſt, eo tempore, quo ſive ab ipſomet Epiſcopo, ſive ab alio per Eum deputato habetur concio in Eccleſia Cathedrali, cæteri omnes, etiam Regulares in ſuis Eccleſiis, exceptis duntaxat Parochis, ſilere debent Extrav. *Inter cunctas*. 1. §. *Caveant de privil*, quorum videlicet eſt, lo-

quente Magiſtro, diſcere; non docere: niſi forſan aliud circa hoc Diœceſanus permitteret, vel in ſtudiis generalibus prædicarent illis diebus duntaxat, quibus ſermo ad Clerum fieri ſolet, & ſolemniter prædicari ſeu in funeribus mortuorum, ſeu in ſpecialibus Regularium feſtis, quibus caſibus concurrere poterunt cum Diœceſanis in prædicatione.

232. Olim poterat iis etiam Parochus impertiri licentiam concionandi in propria Parochia; modò autem Rota apud Merlinum id ad Epiſcopum duntaxat ſpectare reſolvit: ſi Jeſuitas exceperimus quibus à Gregorio XIII, conceſſum aſſeritur, ut conſentiente Parocho concionari poſſint in quolibet loco, ubi non adſit Ordinarius, dummodò à ſuperioribus ſuis ad id muneris deputati ſint, & ab aliquo ordinario ſemel approbati. Quod etiam ex præſumpta voluntate Epiſcoporũ de aliis doctis & ab ordinario quodam

ſemel

ſemel approbatis, atque à ſuperioribus ſuis licentiam prædicandi habentibus Religioſis Parocho aliàs notis, bis vel ter per annum ſimiliter fieri poſſe videtur. Extra quos caſus, Regulares in alienis Eccleſiis concionaturi, ultra ſuperiorum ſuorum facultatem, Epiſcopi quoque licentiam ſeu ſcriptam, ſeu Verbalem habere tenentur S. C. Trid. l. *cit.* quam hic idoneo ſibi præſentato denegare non poteſt, nec approbatum ſinè rationabili cauſa à prædicatione ſuſpendere. In propriis autem Eccleſiis concionaturos, ſatìs eſt præſentare ſe perſonaliter coram Epiſcopo, & ab eodem petere benedictionem, antequam prædicare incipiant, dummodò Epiſcopus expreſsè non contradicat *ſeſ. 24. refor. c. 4.* conſtit. *Inſcrutabili.* quod temperamentum, poſt varias difficultates, à Card. Montano in Synodo Tridentina ſuggeſtum, tantò faciliùs ab Epiſcopis & Religioſis unanimi conſenſu laudatum fuit, quòd & foveret authoritatem Epi-

 ſcopo-

piſcoporum; & grave non eſſet Regularibus domi concionaturis, quibus haud diſplicet tantilla ſubmiſſio.

233. Licet inſuper Epiſcopis à Regularibus inſtantibus pro licentia concionandi exigere profeſſionem fidei, uti non pridem deciſum fuiſſe teſtantur DD. in *Nullius. Provincia Ravennaten.* 15. *Septembris* 1629. & ſiqua in re ſeu circa petitionem licentiæ aut benedictionis defecerint, eoſdem punire, ac pœnis etiam Eccleſiaſticis coërcere. Conc. Lateran. *ſeſ. 11.* S C. Trid. *ſeſ: 5. de ref.* c. 2. conſtit. *Inſcrutabili* & per litteras Urbani VIII. in forma brevis ad Cardinalem Sandoval Epiſcopum Giennenſem 30. *Ianuarii* 1629. directas &c. maximè ſi defectus ab ipſomet delinquentis Regulari Superiore originem trahat, ad quem certè tunc fruſtra recurritur, pro inobedientis, vel alia de cauſa prædicationem tangente punibilis Religioſi coërcitione.

234. Graviſſima controverſia eſt, *an* *Popu-*

Populus ab ordinario compelli poſſit ad audiendam ſacram Concionem in Eccleſia Parochiali: quamvis etiam iisdem diebus in Monaſteriis conciones haberi ſoleant? Dum S. Conc. Trid. cit. *ſeſ. 24.* c. 4. decernit: *moneat Epiſcopus Populum diligenter, teneri unumquemque parochiæ ſuæ intereſſe, ubi commodè id poteſt, ad audiendum verbum DEI.* Qua in re ſatìs deſcribi vix poteſt, quantùm ſe Regulares, & alii torqueant, ad ſenſum intentionibus ſuis congruum eliciendum. Nec mirum tantum atramenti paſſim in hac cauſa à partibus ſparſum fuiſſe, ſi ex anteriore hiſtoria recolimus, A. C. 1334. adeò ſævas inter Clerum, & Religioſos Ordines SSS. Auguſtini, Dominici, & Franciſci exarſiſſe hanc ob rem lites in Bohemia, ut ad pugnas, verbera, & ſanguinis profuſionem quandoque hinc indè proceſſerint.

235. Ego, ut ſenſus meos ſincerè depromam, aſſero ex vetere uſu Eccleſiæ

Parochianis incumbere, ut diebus Dominicis & feſtivis in Parochialibus Eccleſiis ſuis conveniant: Quam ob cauſam inter antiqua SS. Pontificum Decreta S. Burckardus Wormacienſis Epiſcopus ex formula Viſitationis Parochiarũ à S. Eutychiano Papa & Martyre circa A. C. 260. condita hanc Interrogationem 66. refert: *Eſt aliquis, qui contemptu ſuo Presbytero, in aliam Parochiam iret ad Eccleſiam, & ibi communicaret?* Quod in Concilio Carthaginenſi I. ſub Marco P. circa A. C. 336. & continuò deinceps ab aliis probatum, ac obſervari præceptum fuit: adeò ut c. *Sacerdote* 63. *de conſecr.* diſt. 1. fideles Sacerdote (id eſt, *Parocho* arg. c. *placuit*. 3 *de Pœniten. diſt.* 6. & c. *omnis*. 12. ✠ *de pœniten. & remiſſion.*) verbum in Eccleſia faciente, de auditorio egredientes incurrerint graviſſimam Excommunicationis pœnam, quæ ſemper intrinſecè culpam ſupponit. Quò dubio procul reſpexit S. Tridentina Synodus,

dus, adhibitâ voce *Teneri*, quæ Synonyma eſt cum voce *obligari*, & præceptum importat *Clem. Exivi. 1. de* V. S. L. *Illud quæſitum*. 32. §. *Si idem*. 1. ff. *ad* L. A. ſuppoſito tamen, quòd id commodè fieri poſſit, ſive, quòd Parochianus à quolibet impedimento rationabili liber ſit, quale quidem foret, morbus, peregrinatio, infeſtatio latronum aut militum, vel qualecunque negotium tunc rationabiliter ſuſcipiendum.

236. Nec obſtat, quòd ſæpedictum S. Concilium *monendi*, non verò *compellendi* aut *Præcipiendi* voce utatur: Cùm etiam S. Paulus in materiis de præcepto non ſemel eandem *monendi* vocem uſurpaverit. *Act*. 20. *v*-31. 1. Theſſal. 5 v. 12. & ſubjecta illico vox *Teneri* ſatis obligationem Parochianorum declaret, expreſſo inſuper cit. *ſeſ* 5. *c*. 2. tempore, *diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus, ſibi commiſſas plebes, pro ſua & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis &c*, ut nihil ſit, quod Autho-

res

res genuinum & evidentem S. Trid. Concilii ſenſum propriâ authoritate, contra claram Pii IV. prohibitionem, ad aliud, quàm ipſa littera ſonat, diſtorquentes excuſet. Nam quod non nemo de indulgentiis conceſſis à S. Sede iis, qui conciones Regularium in eorundem Eccleſiis audiunt, ſuggerit, de auditione per modum ſupererogationis, impletâ videl. obligatione audiendi concionem parochialem; vel de ea, quæ fit, ſi rationabili de cauſa Parochialis audiri non potuit, intelligendum eſt, ne privilegiorum uſus diſciplinam & ſanctiſſimas univerſalis Eccleſiæ ſanctiones enervet; ac, quæ graviſſima P. Caniſii ad illud Evangelii *Ego ſum Paſtor bonus*: animadverſio fuit, ex communi Paſtorum neglectu, omnium malorum, hæreſum, atque ſchiſmatum fons & fomes procedat.

237. Quia verò ex Confraternitatibus res hæc potiſſimùm oritur, ab Epiſcopis & Parochis monendus eſt Populus

lus, minimè ipſum propterea ab univerſali Eccleſiæ præcepto de audienda concione Parochiali, cui æquiparatur ea, quæ in Cathedrali haberi ſolet, exolvi. Et quoniam Regulares nonnunquam, ad ſubterfugiendam petitionem benedictionis aut licentiæ Epiſcopalis, ſub prætextu ſimplicis cujusdam Devotionis, E.G. recitationis Roſarii, aſſumptâ occaſione inſinuandi Confratribus modum ſatisfaciendi muneri ſibi per ingreſſum ejusmodi pii Cœtûs ſuſcepto, veras conciones efformant: meritò id illis per ordinarios prohiberi debet ac ſolet, nisi conditiones à S. C. Tridentino prærequiſitas, n. 232. adductas obſervent.

Caput X.

Hiſtoria Conſtitutionis: *Inſcrutabili.* cum adjectis Ejusdem Declarationibus, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus ſubſecutis.

238. *Origo Conſtitutionis*: Inſcrutabili.

239. *Hæc conſtitutio de juſſu & nomine Papæ concepta.*
240. *Ejus tenor.*
241. *Irritus contra eandem Religioſorum conatus.*
242. *Dubia adverſus eam mota.*
243. *Reſolutio dubiorum.*
244. *Vrbani VIII. Conſtitutio:* cùm, ſicut accepimus.
245. *Innocentii X. Conſtitutio:* cùm, ſicut accepimus: *in cauſa Epiſcopi Angelopolitani, & Religioſorum Soc. IESV.*

238. DElatâ ad S. Congregationem Concilii à Cardinali Epiſcopo Gyennenſi querelâ adversùs quosdam Exemptos ordinum militarium delinquentium in iis, quæ functiones Parochiales concernunt, deliberatum fuit, an non expediret ultra Decreta S. C. Tridentini, per generalē conſtitutionem declarari, Epiſcopis competere facultatem coërcendi exemptos tam Eccleſiaſticos, quàm Regulares in prædictis caſibus quomodolibet delinquentes. Cui cùm acceſſiſſet in S. Con-

Congregatione Regularium alia deliberatio de remediis abuſuum circa Monaſteria monialium Regularibus ſubjectarum, Cardinalis Ubaldinus utriusque Congregationis tunc inſigne membrum, ad evitandam Legum multiplicitatem, propoſuit è re ſibi videri, ut in præfata Congregatione Concilii ſimul ageretur de neceſſaria proviſione quoad monaſteria monialium, & hoc caput etiam inſereretur Conſtitutioni prædictæ quod reliqui omnes approbârunt.

239. Quare poſt habitam ſeſſionem in S. Congregatione Concilii die 17. *Decembris* 1622. cùm Patres de punctis evulgandæ Conſtitutionis conveniſſent; ſedensque tunc Pontifex Gregorius XV. omnibus annuiſſet, minuta Bullæ ſequentis confecta, & à ſanctitate ſua approbata fuit.

GRE-

GREGORIUS Epiſcopus Servus Servorum DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

240 I*Nſcrutabili DEI Providentiâ univerſalis Eccleſiæ regimini, me-*
"ritis licèt imparibus, præſidentes, pa-
"ſtoralis noſtræ ſollicitudinis partes eſſe
"dignoſcimus, in eam curam præcipuè
"incumbere, ut à dignis, & probatis tan-
"tùm Sacerdotibus ſanctè admini-
"ſtrentur Eccleſiaſtica Sacramenta, at-
"que ut virginum DEO ſacrarum Mo-
"naſteria diligentiſſimè cuſtodiantur;
"& Viri aſſumantur idonei ad prædica-
"tionis officium ſalubriter exequen-
"dum.

§. 1. *Sanè Tridentinæ Synodi decre-*
"tis providè cautum eſt, nullum Pres-
"byterum etiam Regularem, poſſe
"Confeſſiones ſæcularium, etiam Sa-
"cerdotum, audire, nec ad id idoneum
"reputari, niſì aut parochiale benefici-
um

"tum habeat, aut ab Epiſcopis, per exa-
"men, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium,
"aut aliàs idoneus judicetur, & appro-
"bationem, quæ gratis detur, obtineat.

§. 2. *Nec non ut in monaſteriis, ſeu*
"domibus virorum, ſeu mulierum, qui-
"bus imminet animarum cura perſo-
"narum ſæcularium, præter eas, quæ
"ſunt de illorum monaſteriorū, ſeu lo-
"corum familia perſonæ; tam regula-
"res, quàm ſæculares ejusmodi curam
"exercentes, ſubſint immediatè in iis,
"quæ ad dictam curam, & Sacramen-
"torum adminiſtrationem pertinent,
"jurisdictioni, viſitationi, & correctio-
"ni Epiſcopi, in cujus diœceſi ſunt ſita.
"Itemque ut Epiſcopi univerſi, ſub ob-
"teſtatione Divini judicii, & intermi-
"natione maledictionis æternæ, in o-
"mnibus Monaſteriis ſibi ſubjectis or-
"dinariâ; in aliis vero Sedis Apoſtoli-
"cæ authoritate clauſuram Sanctimo-
"nialium, ubi violata fuerit, diligenter
"reſtitui, & ubi inviolata eſt, conſervari
maxi-

"maximè procurent; inobedientes, "atque contradictores per cenſuras Ec-"cleſiaſticas, aliasque pœnas, quâcun-"que appellatione poſtpoſita, compeſ-"centes.

§. 3. *Atq; ut Regulares in Eccleſiis* "ſuorum ordinum prædicare volentes, "ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab "eis benedictionem petere teneantur; "in Eccleſiis verò, quæ ſuorum ordi-"num non ſunt, nullo modo prædicare "poſſint ſinè Epiſcopi Licentia: con-"tradicente autem Epiſcopo, nulli, "etiam in ſuorum ordinum Eccleſiis, "prædicare præſumant.

§. 4. *Verùm quia experientiâ com-*"pertum eſt, Eccleſiaſtici Regiminis "rationes poſtulare, ut decretis ejus-"modi aliquid adjungatur: maturâ de-"liberatione noſtrâ, & ex certa ſcientia, "ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitu-"dine, hâc generali, ac perpetuò valitu-"râ Conſtitutione decernimus, ſtatui-"mus, & declaramus, ut deinceps tam

regu-

"regulares, quàm ſæculares quomodo-
"libet exempti, ſive animarum curam
"perſonarum ſæcularium monaſteriis,
"ſeu domibus regularibus, aut quibus-
"vis aliis Eccleſiis, vel beneficiis ſive
"Regularibus ſive ſæcularibus incum-
"bentem exerceant; ſive aliàs Eccleſi-
"aſtica Sacramenta, aut unum ex illis
"miniſtrent præviâ Epiſcopi licentiâ &
"approbatione, ſive quoquomodo in
"dictæ curæ exercitio, aut in eorundem
"Sacramentorum vel alicujus ex illis
"adminiſtratione de facto absque ulla
"auctoritate ſe ingerant: in his, quæ
"ejusmodi curam, ſeu adminiſtratio-
"nem concernunt, omnimodæ jurisdi-
"ctioni, viſitationi, & correctioni diœ-
"ceſani Epiſcopi, tanquam Sedis Apo-
"ſtolicæ delegati, plenè in omnibus
"ſubjiciantur. Ad hæc tam Regula-
"res, quàm ſæculares hujusmodi
"nullis privilegiis, aut exemptionibus
'tueri ſe poſſint, quò minùs, ſi delique-
"rint circa perſonas intra ſepta degen-
tes,

"tes, aut circa clauſuram, vel circa bo-
"norum adminiſtrationem Monaſteri-
"orum Monialium, etiam regularibus
"ſubjectarum, ab Epiſcopo loci ſimili-
"ter tanquam ad hoc Sedis Apoſtolicæ
"delegato, quoties, & quando opus fue-
"rit, puniri, & corrigi valeant.

§. 5. *Confeſſores verò ſive Regulares*,
"ſive ſæculares quomòdocunque e-
"xempti, tam Ordinarii, quàm extra-
"ordinarii, ad Confeſſiones Moniali-
"um, etiam Regularibus ſubjectarum,
"audiendas nullatenus deputari valeant,
"niſi priùs ab Epiſcopo Diœceſano i-
"donei judicentur, & approbationem,
"quæ gratìs concedatur, obtineant. Sed
"& adminiſtrantes bona ad ejusmodi
"Monaſteria Sanctimonialium, ùt præ-
"fertur, etiam Regularibus ſubjecta-
"rum, pertinentia, ſive Regulares exti-
"terint, ſive ſæculares, quomodolibet
"exempti, Epiſcopo loci, adhibitis et-
"iam Superioribus regularibus, ſingulis
"annis rationes adminiſtrationis, gratis
tamen

"tamen exigendas, reddere teneantur, "ad idque juris remediis cogi, & com-"pelli queant. Liceatque Epiſcopo, "ex rationabili cauſa Superiores regu-"lares admonere, ut ejusmodi Confeſ-"ſores, atque Adminiſtratores amove-"ant; iisque ſuperioribus id facere de-"trectantibus, aut negligentibus, habe-"at Epiſcopus facultatem prædictos "confeſſores, & Adminiſtratores amo-"vendi quoties, & quando opus eſſe ju-"dicaverit. Ac ſimiliter poſſit Epiſco-"pus, unà cum Superioribus regularibus "quarumcunque Abbatiſſarum, Prio-"riſſarum, Præfectarum, vel Præpoſita-"rum eorundem monaſteriorum quo-"cunque nomine appellentur, electio-"nibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac "præſidere; absque ulla tamen ipſorum "monaſteriorum impenſa,

§. 6. *Ac demum habeat Epiſcopus*, "tanquam dictæ Sedis delegatus aucto-"ritatem coërcendi, ac puniendi quos-"cunque exemptos tam ſæculares, quàm

"quàm regulares, qui in alienis Eccle-
"ſiis aut quæ ſuorum ordinum non ſunt
"absque Epiſcopi licentia; & in Eccle-
"ſiis ſuis, aut ſuorum ordinum, non pe-
"titâ illius benedictione, aut Ipſo con-
"tradicente, prædicare præſumpſerint.
"Ita ut Epiſcopi in ſupraſcriptis caſibus,
"in prænominatas perſonas, in præmiſ-
"ſis omnibus & ſingulis, aut circa ea
"quoquo modo delinquentes, quoties,
"& quando opus fuerit, etiam extra viſi-
"tationem, per cenſuras Eccleſiaſticas,
"aliquasque pœnas, uti ejusdem Sedis
"delegati, procedere, omnemque ju-
"risdictionem exercere liberè, & licitè
"valeant.

§ 7. *Decernentes, ſic per quoscunque*
"Judices quâvis auctoritate fungentes,
"etiam Sacri Palatii Auditores, nec non
"Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales,
"ſublatâ eis, & eorum cuilibet, quâvis
"aliter judicandi & interpretandi facul-
"tàte, & auctoritate, judicari, & diffiniri
"debere; Irritum quoque & inane, ſi
ſecùs

"ſecùs ſuper his à quoquam quâvis au-
"ctoritate ſcienter, vel ignoranter con-
"tigerit attentari.

§. 8. *Non obſtantibus Conſtitutioni-*
"bus, & Ordinationibus Apoſtolicis
"in favorem quarumcunque perſona-
"rum, atque ordinum tam Mendicanti-
"um, quàm non Mendicantium, Mili-
"tiarum, etiam S. Joannis Hieroſoly-
"mitani, Congregationum, Societa-
"tum, ac cujusvis alterius inſtituti, etiã
"neceſſariò, & in individuo exprimen-
"di, Monaſteriorum, Conventuum,
"Capitulorum, Eccleſiarum, & aliorum
"quorumcunq; tam ſæcularium, quàm
"regularium, locorum, necnon illo-
"rum, etiam juramento, confirmatione
"Apoſtolicâ; vel quâvis firmitate aliâ
"roboratis Statutis, vel Conſuetudini-
"bus, etiam immemorabilibus; exem-
"ptionibus quoque indultis, & privile-
"giis, etiam in corpore juris clauſis, aut
"ex cauſa, & titulo oneroſo, vel in limi-
"ne fundationis conceſſis, etiam mari

"magno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nun-
"cupatis; Conſervatorum deputationi-
"bus, eorumque, atque aliis inhibitioni-
"bus, quibus Epiſcopi deferre minimè
"teneantur; & quibusvis aliis, ſub qui-
"buscunque tenoribus, & formis, ac
"cum quibusvis etiam derogatoriarum
"derogatoriis, aliisque efficacioribus,
"& inſolitis clauſulis, nec non irritan-
"tibus decretis, etiam Motu proprio, &
"ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ po-
"teſtatis plenitudine, aut aliàs quo-
"modolibet, etiam per viam communi-
"cationis, ſeu extenſionis conceſſis, &
"iteratis vicibus approbatis, & innova-
"tis; etiam ſi pro illorum ſufficienti de-
"rogatione de illis, eorumque totis te-
"noribus & formis ſpecialis & indivi-
"dua, ac de verbo ad verbum, non au-
"tem per clauſulas generales idem im-
"portantes, mentio, ſeu quævis alia ex-
"preſſio habenda aut aliqua alia exqui-
"ſita forma ſervanda eſſet; tenores hu-
"jusmodi, ac ſi de verbo ad verbum ni-
hil

"hil penitus omiſſo, & formâ in illis tra-
"ditâ obſervatâ, inſerti forent, præſen-
"tibus pro expreſſis habentes, quibus
"quoad ea, quæ eisdem præſentibus ad-
"verſantur, illis aliàs in ſuo robore
"permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè
"derogamus; cæterisq; contrariis qui-
"buscunque.

§. 9. *Caterùm quia difficile foret, præ-*
"ſentes litteras ad ſingula quæque loca
"deferri, ut eæ tamen omnibus inno-
"teſcant, mandamus illas ad valvas La-
"teranenſis, & Principis Apoſtolorum
"de Urbe Baſilicarum, atque Cancella-
"riæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Flo-
"ræ publicari; & inibi affigi, & per ali-
"quod temporis ſpatium dimitti, eisq;
"detractis, earum exempla eo in loco re-
"linqui, &c. Datum Romæ apud *San-*
"ctum Petrum, Anno Incarnationis
"Dominicæ M DC XXII. Nonis Fe-
"bruarii, Pontificatûs Noſtri Anno II.

241. Super hujus Bullæ revocatione narrat candidiſſimus P. Hyacinthus Donatus

natus Laynenſis celeberrimi ordinis Prædicatorum (qui tunc temporis Romæ præſens fuit plurimis ſeſſionibus in Conventu S. Mariæ ſuper Minervam factis) ab omnibus ferè Generalibus & Procuratoribus ordinum, ac aliis inſignibus Religioſis, coram dicti ordinis Prædicatorum Generali F. Seraphino Sicco Papienſi, diu conſultum, ac tandem, poſt diſcurſus prolixos, concluſum fuiſſe, in voce & ſcriptis à ſe informandum eſſe S. Pontificem ſuper honore & fama, aliiſque prætenſis gravaminibus, quæ ex dicta Bulla ſibi emanarent: prout de facto per Eminentiſſimos Religionum Protectores eidem Papæ ſupplicârunt, ut dignaretur legere, & conſiderare dicta prætenſa gravamina, quæ erant ferè quadraginta in uno folio typis dato congeſta: quod tamen pro expeditione, juxta praxim, NIHIL reportâſſe teſtatur.

242. Cumque aliàs, ad augendam, ut plerumque fieri ſolet, difficultatem, ſuper

ſuper eadem Conſtitutione tredecim dubia poſt Gregorii XV. mortem, propoſita fuiſſent hoc ordine:

1. *Poſitâ ejuſmodi Conſtitutione, dubi-*"tatur, An liceat Epiſcopis viſitare alta-"ria regularium Eccleſiarum, quibus "cura animarum perſonarum ſæculariũ "non incumbit, aut loca, ubi in iiſdem "Eccleſiis aſſervatur Sanctiſſimum Eu-"chariſtiæ Sacramentum, vel ubi audi-"untur confeſſiones perſonarum ſæcu-"larium?

2. *An Epiſcopi poſſint regularibus præ-*"ſcribere, ut certis tantùm in locis, ac "temporibus, aut certarum perſona-"rum confeſſiones audiant, vel aliàs il-"lorum privilegia reſtringere, ac mode-"rari in ſacramentis adminiſtrandis.

3. *An facultas Epiſcopis per Conſti-*"tutionem attributa in exemptos tam "ſæculares, quàm regulares, intelliga-"tur etiam tributa in perſonas nullius "diœceſis.

4. *An eadem facultas competat infe-*

"rioribus Prælatis proprium territori-
"um, ac jurisdictionem quaſi Epiſco-
"palem habentibus.

5. *An per eandem Conſtitutionem in*
"illis verbis poſſit Epiſcopus unà cum
"ſuperioribus regularibus quarumque
"Abbatiſſarum, &c: electionibus per ſe
"vel per alium intereſſe, ac præſidere:
"jus Abbatiſſas confirmandi Epiſcopis
"attributum cenſeatur.

6. *An Confeſſores Monialium ante e-*
"ditam Conſtitutionem deputati, de-
"beant ab Epiſcopo examinari, & ap-
"probari.

7. *An ſuperiores regulares ſimiliter*
"ante ipſius Conſtitutionis publicatio-
"nem electi, ſeu deputati aliâ indigeant
"Epiſcopi approbatione pro confeſſi-
"onibus Sanctimonialium ſibi ſubje-
"ctarum audiendis.

8. *An Confeſſiones, quas audiunt ſu-*
"periores regulares electi, ſeu deputati,
"vel confirmati poſt publicationem &
"ſcientiam tenoris dictæ Bullæ, non
ob-

"obtentâ Epiſcopi approbatione, ſint
"nullæ, atque irritæ, nec ne.

9. *An regulares generaliter ab Epi-*
"ſcopo approbati ad confeſſiones per-
"ſonarum ſæcularium audiendas, cen-
"ſeantur etiam approbati ad confeſſio-
"nes Monialium ſibi ſubjectarum.

10. *An regularis ad audiendas Confeſ-*
"ſiones Monialium unius Monaſterii
"ab Epiſcopo approbatus confeſſiones
"Monialium alterius Monaſterii audi-
"re poſſit.

11. *An confeſſores regulares extraor-*
"dinarii ſemel ab Epiſcopo deputati, &
"approbati ad audiendas Monialium
"confeſſiones pro una vice infra annum
"ad præſcriptum S. Concilii Tridenti-
"ni, poſſint, virtute dictæ approbatio-
"nis, pluries tanquam confeſſores ex-
"ordinarii earundem confeſſiones au-
"dire abſque nova Epiſcopi licentia.

12. *Cum in eadem Conſtitutione ſta-*
"tutum ſit, ut liceat Epiſcopo ex ratio-
"nabili cauſa ſuperiores regulares ad-

"monere, ut amoveant confeſſores Mo-
"nialium atque adminiſtratores bono-
"rum ad eadem Monialium miniſteria
"pertinentium, iisque ſuperioribus id
"facere detrectantibus, habeat Epiſco-
"pus facultatem prædictos confeſſores,
" & adminiſtratores amovendi quoties,
"& quando opus eſſe judicaverit. An
"ejusmodi cauſam Epiſcopus ſuperio-
"ribus regularibus ſignificare tenea-
"tur.

13. *An eadem Conſtitutio, quâ parte*
" ſupponit Epiſcopi jurisdictioni regu-
"lares delinquentes circa perſonas de-
"gentes intra ſepta monaſteriorum, ha-
"beat locum in omnibus delictis, an ve-
"rò ſolùm in notoriis, & cum ſcanda-
"lo populi.

243. S. Congregatio Concili Urbano VIII. Ejusdem declarationem ad ſe relatam approbante, ita reſpondit.

Ad primum dubium reſpondit, Epi-
"ſcopis non licere in vim ejusdem con-
"ſtitutionis viſitare altaria Eccleſiarum

Regu-

"Regularium, quibus non incumbit a-
"nimarum cura perſonarum ſæculari-
"um, nec loca, ubi in iisdem Eccleſiis
"aſſervatur Sanctiſſimum Euchariſtiæ
"Sacramentum, vel ubi confeſſiones
"perſonarum ſæcularium audiuntur.

Ad ſecundum. Hac in parte Conſtitu-
"tionem nihil novi juris induxiſſe, nec
"ullam novam authoritatem Epiſcopis
"in Regulares attribuiſſe: ideoque in
"vim ipſius Conſtitutionis non poſſe E-
"piſcopos Regularibus præſcribere, ut
"certis tantùm in locis, ac temporibus,
"aut certarum perſonarum Confeſſio-
"nes audiant, vel aliàs illorum privile-
"gia in Sacramentis adminiſtrandis re-
"ſtringere, aut moderari. Quòd ſi a-
"liundè Epiſcopis hujusmodi facultas
"competat, illam non fuiſſe ab eadem
"conſtitutione ſublatam.

Ad 3. Cenſuit ejusmodi facultatem
"non intelligi tributam Epiſcopis in
"perſonas nullius diœceſis.

Ad 4. Non competere.

Ad 5. Jus confirmandi Abbatiſſas mi-
"nimè fuiſſe Epiſcopis per Conſtitutio-
"nem attributum.

Ad 6. Confeſſores quidem extraordi-
"narios Monalium nullatenus poſſe
"poſt Conſtitutionem illarum Confeſ-
"ſiones audire, niſì priùs ab Epiſcopo
"diœceſano idonei judicentur, & ap-
"probentur. Ordinarios verò Con-
"feſſores ante Conſtitutionis publica-
"tionem deputatos poſſe, durante tri-
"ennio ab eorum deputatione incho-
"ando, pergere in Confeſſionibus San-
"ctimonialium audiendis absque alio
"examine, & approbatione Epiſcopi.
"Quòd ſi contingat, ut illorum facultas
"à Sede Apoſtolica ultra triennium pro-
"rogetur, tunc debere eos ab Epiſcopo
"examinari, & approbari.

Ad 7. Superiores Regulares electos,
"ſeu deputatos ante ipſius conſtitutio-
"nis publicationem, quibus alioquin
"facultas competat audiendi Confeſ-
"ſiones Monialium ſibi ſubjectarum,
poſſe,

"poſſe, durante eorum officio, pergere "ſinè alia Epiſcopi approbatione in "Confeſſionibus audiendis illarum tan-"tùm, quæ ſpontè ac proprio motu id "ab eis petierint. At verò eos, qui poſt "Conſtitutionem eligentur, aut quo-"quo modo deputabuntur, vel qui in "eorum officiis, ſeu dignitatibus, ex-"pleto jam tempore à Conſtitutioni-"bus cujusque ordinis vel aliàs legiti-"mè præfinito, ad aliud tempus confir-"mabuntur, nequaquam poſſe Sancti-"monialium Confeſſiones audire, nisì "priùs à Diœceſano Epiſcopo idonei "judicati, atque approbati fuerint,

Ad 8. Confeſſiones hujusmodi nullas, atque irritas eſſe.

Ad 9. Regulares generaliter ab Epi-"ſcopo approbatos ad Confeſſiones "perſonarum ſæcularium audiendas, ne-"quaquam cenſeri approbatos ad audi-"endas Confeſſiones Monialium ſibi "ſubjectarum; ſed egere quoad hoc ſpe-"ciali Epiſcopi approbatione.

Ad 10. Regularem ad audiendas Con-
" feſſiones Monialium unius Monaſte-
"rii ab Epiſcopo approbatum, minimè
"poſſe audire Confeſſiones Monialium
"alterius Monaſterii.

Ad 11. Confeſſores extraordinarios ſe-
"mel deputatos, atque approbatos ab
"Epiſcopo ad Monialium confeſſiones
"pro una vice audiendas, haud poſſe
"pluries in vim approbationis ejuſmo-
"di illarum Confeſſiones audire; ſed ab
" Epiſcopo toties eſſe approbandos,
"quoties caſus deputationis contige-
"rit.

Ad 12. Non teneri ejuſmodi cauſam
"ſignificare Superioribus Regularibus;
"ſed hoc relinqui arbitrio, & pruden-
"tiæ Epiſcoporum quorum conſcien-
"tiam ſacra Congregatio ſeriò onera-
"vit, ne facultate ſibi hac in parte attri-
"butâ quoquo modo abutantur, ejus
" rei in diſtricto Dei judicio rationem
"reddituri.

Ad 13. Conſtitutionem habere locum

in

"in omnibus delictis, non autem in no-
"toriis tantùm, & cum populi ſcan-
"dalo.

244. Nec obſtant hodie qualiacunq; privilegia, utpote penitus abrogata poſt Urbani VIII. Conſtit. *cùm ſicut accepimus 12. Septembris* 1628. quæ ſic habet:

Cùm ſicut accepimus, aliquibus Reli-
"gioſis quorundam ordinum, ſeu Con-
"gregationum à Sede Apoſtolica indul-
"tum fuerit, ut ſacramentales perſona-
"rum ſæcularium confeſſiones audire
"valeant, etiam ſi ab Epiſcopis Diœce-
"ſanis ad id examinati, & approbati non
"fuerint; nec deſint, qui temerè aſſeve-
"rent, hoc ipſum privilegium cæteris
"quoque aliorum ordinum Regulari-
"bus competere, ex ampliſſimis privile-
"giorum communicationibus, quas ab
"eadem Sede Apoſtolica obtinuerunt,
"& hinc ſaluberrimum Sacri Concilii
"Tridentini decretum de ſuperſancitum
"penitus evertatur,

§. 1.

§. 1. *Nos huic malo opportunè pro-*
"videre volentes, de Ven. Fratrum no-
"ſtrorum S.R.E. Cardinalium negotiis
"Regularium præpoſitorum conſilio,
"omnia, & ſingula indulta hujusmodi,
"audiendi ſæcularium confeſſiones abs-
"que ordinarii examine, & approbatio-
"ne, quibusvis Collegiis, Capitulis,
"Religionibus, Societatibus, & etiam
"Societati JESU, Congregationibus &
"ordinibus, tam Mendicantium, quàm
"non mendicantium, necnon Mona-
"chorum quorumcunque etiam Sancti
"Benedicti, Ciſtercienſiũ, & Carthuſi-
"enſiũ, ac etiam quibusvis Militiis, eti-
"am Hoſpitalibus Sancti Joannis Hie-
"roſolymitani, ac quibuscunque Eccle-
"ſiis etiam Patriarchalibus, &, Metro-
"politanis, Monaſteriis, cæterisque lo-
"cis piis, ſive eorum, & earum reſpe-
"ctivè Abbatibus, Præpoſitis, Decanis,
"Magiſtris, Miniſtris, Prælatis, Priori-
"bus, Rectoribus, etiam Generalibus,
"vel Provincialibus, Capellanis, Con-

feſſa-

"feſſariis, aut aliis quocunque nomine
"nuncupatis Superioribus, & perſonis
"quibuscunque, etiam quomodolibet
"exemptis, ac Sedi Apoſtolicæ imme-
"diatè ſubjectis, cujuscunque dignita-
"tis, præeminentiæ, & conditionis ex-
"iſtentibus, & quovis privilegio muni-
"tis, & tam ad ſupplicationem partium,
"quàm motu proprio, & ex certa ſcien-
"tia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis pleni-
"tudine hactenus quandocunque, &
"qualitercunque ex quavis, etiam de
"neceſſitate exprimenda cauſa, & aliàs
"quomodolibet conceſſa, Apoſtolicâ
"auctoritate, tenore præſentium revo-
"camus, caſſamus, tollimus, abroga-
"mus, & annullamus, viribusque & ef-
"fectu evacuamus, ac revocata, caſſa,
"ſublata, abrogata & annullata, viri-
"busque & effectu vacua eſſe, & fore,
"nec Religionibus, Societatibus, etiam
"Societati JESU, Congregationibus,
"Ordinibus ac Militiis & Eccleſiis, Mo-
"naſteriisque prædictis, eorumque Su-
perio-

"perioribus, & perſonis quibuscunque
"impoſterum ullo modo ſuffragari, mi-
"nusque illos, & illas, etiamſi de iis ſpe-
"cialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de ver-
"bo ad verbum mentio habenda foret,
"indultis hujusmodi uti poſſe.

§. 2. *Præſentes verò litteras, & in eis*
"contenta quæcunq; etiam ex eo quòd
"quicunque in præmiſſis intereſſe ha-
"bentes, ſeu habere prætendentes, ad
"hoc vocati & auditi non fuerint, de
"ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut
"intentionis noſtræ, vel alio quocun-
"que defectu notari, impugnari, redar-
"gui, in jus vel controverſiam revocari,
"ad terminos juris reduci, aut adversùs
"illas quòdcunque juris, gratiæ, vel fa-
"cti remedium impetrari nullatenus
"poſſe, ſed illas ſemper validas, & effica-
"ces exiſtere, & fore, ſuosque plenarios
"& integros effectus ſortiri & obtine-
"re.

§ 3. *Sicq; per quoscunque Judices or-*
"dinarios, & delegatos, etiam cauſarum

Palatii

"Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R.
"E. Cardinales etiam de Latere Legatos
"& Nuntios, ſublatâ eis, & eorum cui-
"libet quâvis aliter judicandi, & inter-
"pretandi facultate, & auctoritate, ju-
"dicari, & diffiniri debere, ac irritum &
"inane quicquid ſecùs ſuper his à quo-
"quam quâvis auctoritate, ſcienter vel
"ignoranter contigerit attentari, decer-
" nimus, & declaramus.

§. 4. *Non obſtantibus præmiſſis, ac qui-*
"busvis conſtitutionibus & ordinatio-
"nibus Apoſtolicis, privilegiis quoque
"indultis, & litteris Apoſtolicis, &c.

Datum Romæ apud S. Mariam ma-
"jorem ſub Annulo Piſcatoris, die XII.
"Septembris 1628. Pontificatûs Noſtri
" Anno ſexto.

245. Et poſt aliam Innocentii X. 16. *Aprilis* 1648 in cauſa Epiſcopi Angelopolitani ſeu *de la Puebla*, & Religioſorum Societatis JESU in Indiis occidentalibus commorantium editam, quæ ſimi-

ſimiliter incipit: *cùm, ſicut accepimus*, & ſic habet:

Cùm ſicut accepimus, aliqua fuerint
"ortæ differentiæ inter Vener. Frat. Jo-
"annem Epiſcopum Angelopolitanum,
"ſive populi ſanctorum Angelorum in
"Indiis Occidentalibus ex una, & dile-
"ctos filios Clericos Regulares Socie-
"tatis JESU partibus ex altera, de, & ſu-
"per munere prædicationis verbi DEI
"in propriis eorundem Clericorum Re-
"gularium, petitâ ſolùm Epiſcopi bene-
"dictione; quàm in alienis Eccleſiis pe-
"titâ, & obtentâ ab eodem Epiſcopo Di-
"œceſano licentiâ exercendi, nec non
"ſuper Confeſſionibus laicorum audi-
"endis prævio examine, ſive approbati-
"one ejusdem Epiſcopi diœceſani, quæ
"dicti Clerici Regulares in vim privi-
"legiorum prædictæ Societatis Apoſto-
"lica auctoritate conceſſorum ſibi pro-
"prio jure licere prætendebant: & deſu-
"per in partibus fuerit deventum ad
"plures actus judiciales, & pro parte
Cle-

"Clericorum Regularium hujusmodi
"ad electionem Conſervatorum privi-
"legiorum hujusmodi: Nobisque tam
"dicti Joannis Epiſcopi, quàm eorun-
"dem Clericorum Regularium nomine
"pro ſopiendis differentiis hujusmodi
"quædam dubia deciſionem differenti-
"arum præfatarum, nec non jurisdictio-
"nem ordinariorũ in exemptos, & ipſo-
"rum Clericorum Regularium exem-
"ptionem à Jurisdictione ordinarii con-
"cernentia fuerint propoſita, ad quæ
"ambæ partes reſponderi, & quid de-
"ſuper obſervandum ſit auctoritate
"Noſtrâ Apoſtolicâ ſtatui, & ſtabiliri
"deſiderabant. Nos qui omnium fi-
"delium, & præſertim Eccleſiaſticorum
"quieti libenter incumbimus, differen-
"tias prædictas totumque negotium,
"peculiari Congregatione aliquorum
"Venerabilium Fratrum Noſtrorum
"ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali-
"um, & Dilectorum filiorum Romanæ
"Curiæ Prælatorum examinandam
com-

"commiſimus, qui auditis ſæpiùs Pro-
"curatoribus prædicti Joannis Epiſco-
"pi, nec-non Procuratore Generali So-
"cietatis prædictæ, negotio maturè di-
"ſcuſſo, omnibus dubiis & petitionibus
"hinc indè propoſitis reſponderunt,
"prout ſequitur, videlicet.

Sacra Congregatio à Sanctiſſimo D.
"Noſtro deputata ſuper controverſiis
"vertentibus inter Epiſcopum Angelo-
"rum in Indiis Occidentalibus, & Reli-
"gioſos Societatis JESU, ſæpiùs audi-
"tis Procuratoribus ab eodem Epiſco-
"po ad Urbem ablegatis; nec non ipſi-
"us Societatis Procuratore Generali,
"negotioque accuratè diſcuſſo, cenſuit
"prædictos Religioſos nequaquam poſ-
"ſe in Civitate, & Diœceſi Angelopo-
"litana perſonarum ſæcularium confeſ-
"ſiones audire ſinè approbatione Epi-
"ſcopi Diœceſani, nec verbum DEI
"prædicare in Eccleſiis ſui Ordinis non
"petitâ ipſius benedictione; nec in a-
"liis Eccleſiis ſinè ejus licentia, nec in

Eccle-

"Eccleſiis etiam ſui ordinis ipſo con-
"tradicente; & contravenientes ab
"Epiſcopo tanquam Sedis Apoſtolicæ
"Delegato coërceri, & puniri poſſe eti-
"am cenſuris Eccleſiaſticis in vim Con-
"ſtitutionis ſanct. mem. Gregorii XV.
"quæ incipit *Inſcrutabili DEI provi-*
"*dentiâ*, ac proinde memoratis Religi-
"oſis, qui hujusmodi approbationem, &
"licentiam ſe obtinuiſſe non docue-
"runt, potuiſſe Epiſcopum, ſeu ejus Ge-
"neralem Vicarium præcipere ſub pœ-
"na excommunicationis latæ ſententiæ,
"ut à Confeſſionibus audiendis, & Ver-
"bi DEI prædicatione abſtinerent; nec
"ob eam cauſam licuiſſe dictis Religio-
"ſis quaſi à manifeſtis injuriis, & vio-
"lentiis eligere Conſervatores, eosque,
"ut præfertur, electos, in Epiſcopum,
"ejusque Vicarium Generalem indebi-
"tè, ac nulliter excommunicationem
"fulminâſſe. Cæterùm Congregatio
"ſeriò in Domino hortatur, ac monet
"Epiſcopum, ut Chriſtianæ manſuetu-
dinis

"dinis memor, erga Societatem JESU, "quæ laudabili ſuo Inſtituto in Eccle-"ſia DEI tam fructuosè laboravit, ac "ſinè intermiſſione laborat, paterno ſe "gerat affectu, eamque in regimine Ec-"cleſiæ ſuæ perutilem adjutricem a-"gnoſcens, benignè foveat, ac priſtinæ "ſuæ benevolentiæ reſtituat, quemad-"modum S. Congregatio ipſum facturum confidit, ſibique certò pollicetur, "cùm ejus Zelum, pietatem, ac paſtora-"lem ſollicitudinem compertam habe-"at. Datum Romæ die 16. Aprilis "1648.

Et præmiſſorum occaſione pro parte "prædicti Joannis Epiſcopi; nec non "Religioſorum Societatis JESU in ea-"dem congregatione propoſita fue-"runt diverſa dubia de mandato San-"ctiſſimi reſolvenda, quæ quidem S. "Congregatio ſæpiùs auditis, ut in præ-"miſſis, nec non Procuratore Genera-"li ipſius Societatis, negotioque matu-"rè perpenſo ad ſingula dubia ab utra-

que

"que parte propoſita reſpondit ordine
"quo ſequitur.

Primò, An in caſu, quo Epiſcopus præ-
"cipiat decreta aliqua Concilii Triden-
"tinià Regularibus obſervari, & exe-
"cutioni demandari, Regulares qui-
"cunque etiam Societatis JESU ſub
"prætextu quòd hujusmodi præcepta
"infringant ſua privilegia, poſſint elige-
"re Conſervatores: Congregatio *re-
"ſpondit*, ſi Epiſcopus præcipiat Regu-
"laribus etiam Societatis JESU, ut de-
"creta aliqua Con. ilii Tridentini ob-
"ſervent, ac exequantur in illis caſibus,
"in quibus per ipſum Concilium, vel
"Conſtitutiones Apoſtolicas Regula-
"res exempti ſubjiciuntur juriſdictio-
"ni, & correctioni Epiſcopi, minimè
"licere ipſis Regularibus ob eam cau-
"ſam Conſervatores eligere.

Secundò, An quando ordinarius pro-
"cedit, juris ordine ſervato adversùs
"Regulares exemptos in caſibus, in qui-
"bus per Concilium Tridentinum vel
con-

"conſtitutiones Apoſtolicas ipſi ſubji-"ciuntur, poſſint Conſervatores judi-"ces aſſignare. *Reſp.* ùt ad proximum, "non poſſe.

Tertiò, An Regularibus etiam Socie-"tatis JESU aſſerentibus ſe habere pri-"vilegia, quó minùs obediant Epiſcopo "in executione Decretorum juris com-"munis, Concilii Tridentini, & Con-"ſtitutionum Apoſtolicarum, ordina-"rii debeant ipſi adhibere fidem absque "exhibitione hujusmodi privilegio-"rum: *Reſp.* Ordinarios non teneri "hujusmodi aſſertioni fidem adhibere "absque integrali privilegiorum exhi-"bitione.

Quartò, An in caſu, quo Regulares "quicunque etiam Societatis JESU ex-"hibeant aliqua privilegia, & Ordinarii "judicent ea non ſuffragari caſui de quo "agitur, & ad rem non facere, Regula-"res præfati poſſint, & debeant provo-"care ad ſummum Pontificem, vel in "partibus Indiarum remotiſſimis ad

Mea

"Metropolitanum, ſive Ordinarium vi-
"ciniorem, vel potiùs poſſint hoc caſu
"eligere judices conſervatores? *Re-*
"*ſpondit*, ſi verba privilegiorum ſunt
"obſcura, & ambigua, non licere recur-
"rere ad Metropolitanum, vel vicinio-
"rem Epiſcopum, nec Conſervatores
"eligere, ſed ad Summum Pontificem
"pro interpretatione eſſe abeundum.

Quintò, utrum Conſtitutio fel. re-
"cord. Gregor. XV. circa Conſervato-
"res Regularium publicata Anno 1621.
"cum declarationibus Eminentiſſimo-
"rum S. Congregationis Concilii Inter-
"pretum deſuper editis æquè afficiat, &
"comprehendat Religioſos Societatis
"JESU ac reliquos Regulares, ita ut o-
"mnia alia præfatæ Societatis privilegia
"fuerint reducta ad terminos dictæ
"Conſtitutionis, & ſic in poſterum de-
"beant ab iis eligi Conſervatores juxta
"formam, & tenorem præſcriptæ Con-
"ſtitutionis? *Reſpondit* hujuſmodi Con-
"ſtitutionem cum declarationibus, ùt

"præfertur, editis æquè afficere Religi-
"oſos Societatis JESU, atque aliorum
"ordinum, & Conſervatores ad illius
"præſcriptum eſſe eligendos, non ob-
"ſtantibus quibusvis privilegiis; quippe
"quæ omnia ſunt redacta ad terminos
"ipſius Conſtitutionis.

Sextò, An Regulares prædicti grava-
"ti ære alieno, vel ad ratiocinia, vel te-
"ſtamentorum executores poſſint con-
"veniri coram ordinario, ſi Conſerva-
"tores non nominaverint intra tempus
"habile ab ordinario præſcriptum? *Re-*
"*ſpond.* Regulares in cauſis præfatis co-
"ram Ordinario loci eſſe convenien-
"dos, ſi ad præſcriptum Conſtitutionis
"ſan. mem. Gregorii XV. Conſervato-
"res elegerint, ipſumque electionis do-
"cumentum intra præfinitum tempus
"in actis curiæ ipſius Ordinarii non ex-
"hibuerint, ac dimiſerint.

Septimò, An dicti Regulares Conſer-
"vatores ſive ad jura, ſive ad privilegia
"tuenda aſſumentes teneantur ante ex-
erci-

"ercitium commiſſionis præſtare cau-
"tionem coram Ordinario, ſive alio ju-
"dice competente de judicio ſiſti, &
"judicatum ſolvendo, caſu quo in lite,
"ſeu cauſa ſuccubuerint? *Reſp.* Non
"teneri.

Octavò, An quando Epiſcopi jura,
"vel decimas Cathedralium adversùs
"Regulares prædictos dote ſuâ ſpolian-
"tes Eccleſias coram Judice competen-
"ti tuentur, libroſque, memorialia, &
"allegationes producunt, jus Eccleſia-
"rum Cathedralium exprimentes, &
"acquiſitiones Religioſorum, aliaque id
"genus adnumerantes, hujusmodi ſcri-
"ptorum occaſione poſſunt Regulares
"nominare Conſervatores prætenden-
"tes injuriam ſibi inferri in referendo
"immoderatas acquiſitiones? *Reſp.* Si
"Epiſcopi pro tuendis juribus Cathe-
"dralium Eccleſiarum coram Judice
"competenti hujusmodi ſcripta produ-
"cant, & regularium immoderatas ac-
"quiſitiones veraciter, & modeſtè re-

 ferant,

"ferant, non licere ob eam cauſam ad
"Conſervatores recurrere.

Nonò, Utrum Regularis quicunque
"etiam Societatis JESU poſſit admini-
"ſtrare Sacramentum pœnitentiæ ſæ-
"cularibus absque licentia Epiſcopi di-
"œceſani, etiamſi in alia diœceſi ab E-
"piſcopo approbatus ſit: *Reſpondit* Re-
"gulares etiam Societatis JESU in una
"Diœceſi ab Epiſcopo approbatos ad
"confeſſiones perſonarum ſæcularium
"audiendas nequaquam poſſe in alia
"Diœceſi hujusmodi confeſſiones au-
"dire ſinè approbatione Epiſcopi Diœ-
"ceſani.

Decimò, An Epiſcopus contra dictos
"Regulares audientes in ſua Diœceſi
"confeſſiones ſæcularium absque ap-
"probatione, vel concionatores absque
"licentia Epiſcopi intra & extra proprias
"Eccleſias, poſſit procedere, eos a ta-
"libus miniſteriis removendo ſive præ-
"ceptis, & aliis juris remediis coercen-
"do: *Reſpondit* Eisdem Regularibus,
qui

"qui confeſſiones perſonarum ſæcula-
"rium audiunt ſinè approbatione Epi-
"ſcopi loci, vel prædicant in Eccleſiis
"ſui ordinis, non petitâ illius benedi-
"ctione, aut in aliis Eccleſiis absque i-
"pſius licentia, vel in Eccleſiis etiam ſui
"ordinis ipſo contradicente, poſſe E-
"piſcopum in vim Conſtitutionis fel. re-
"cord. Gregor. XV. quæ incipit Inſcru-
"tabili DEI providentià, tanquam Se-
"dis Apoſtolicæ Delegatum admini-
"ſtrationem Sacramenti Pœnitentiæ, ac
"munus prædicationis interdicere, eos-
"que juris remediis coërcere, & puni-
"re.

Undecimò, An quando Epiſcopo con-
"ſtat dictas licentias obtentas non fu-
"iſſe, ipſe poſſit præcipere, ut donec li-
"centiam intra præſcriptum tempus ex-
"hibeant, à tali miniſterio abſtineant; &
"an requirendus ſit per Epiſcopum pro
"his exhibendis Provincialis in alia di-
"œceſi, vel longiſſimè exiſtens, vel ipſi
"Regulares Confeſſarii, vel eorum ſu-

 perio-

“periores ejuſdem Diœceſis, in qua
“prædicta exercentur; *Reſp*. Poſſe Epi-
“ſcopum ſic præcipere, nec pro hujus-
“modi licentiis requirendum eſſe Pro-
“vincialem ſed ſatìs eſſe ipſos Religioſos
“requirere, aut eorum Superiores in
“diœceſi Epiſcopi exiſtentes.

Duodecimò, An ſi contingat, ut ali-
“quis prædictorum Regularium inſur-
“gat contra Epiſcopum in propria diœ-
“ceſi maledictis, ſcripto, vel dicto, po-
“pulum ſcandalizando, poſſit ab Epi-
“ſcopo puniri, & quâ animadverſione,
“& quid, ſi hujuſmodi delinquens tran-
“ſiverit ad aliam diœceſim hoc caſu ſer-
“vandum ſit; & quâ pœnâ puniendus
“ſit Regularis qui commorans in una
“diœceſi, ſpargat famoſos libellos con-
“tra ordinarium alterius diœceſis: *Re-*
“*ſpondit*. Si Regularis intra clauſtra de-
“gens extra ea in caſibus in dubio ex-
“preſſis ita notoriè deliquerit, ut po-
“pulo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante,
“teneri Superiorem Regularem infra

tempus

"tempus ab eo præfigendum ſeverè il-
"lum punire, ac de punitione Epiſco-
"pum certiorem facere; alioquin ſic de-
"linquentem ab Epiſcopo puniri poſſe
"ad præſcriptum Concilii Tridentini,
"*cap. 14. ſeſſ. 25. de Regularibus*; quod
"ſi delinquens ad aliam diœceſim mi-
"graverit, ſervandum eſſe quod præci-
"pitur in Conſtitut. ſan. mem. Clem.
"VIII. Incip. *Suſcepti muneris ratio.*

Decimò tertiò, An Conſervatores no-
"minati, & electi à Regularibus præſcri-
"ptis ante exercitium ſuæ jurisdictionis
"authenticum documentum exhibere
"debeant coram ordinario ſub pœna
"nullitatis actuum: *Reſpondit* utique te-
"neri.

Decimò quartò, An privilegia, quæ
"ſunt contra jurisdictionem Ordinarii,
"& quibus gaudent, & gaudere præ-
"tendunt Regulares præfati, debeant
"Epiſcopis notificari, ſeu inſinuari:
"*Reſpondit*, Regulares teneri hujusmo-

 di

"di privilegia Epiſcopo exhibere, ſi eis "uti voluerint.

Decimò quintò, *An prædia ruſtica.* "metallorum fodinæ, Sacchari opificinæ à Regularibus Societatis, vel aliis "poſſeſſa, vel aliæ domus ſæculares, in "quibus videlicet unus, vel duo Regu"lares tantùm commorantur, gaudeant "privilegiorum Collegiorum ſeu Con"ventuum: *Reſpondit* non gaudere.

Decimò ſextò, *utrùm Regulares præ-* "ſcripti apothecas quarumcunque mer"cium, macella, & ſimilia, præſertim "prope Collegia, ſeu Conventus exer"centes poſſint ab Ordinario ſub cen"ſuris inhiberi ne hujusmodi exerceant: "*Reſpondit* non poſſe Epiſcopum hæc "prohibere Regularibus exemptis; ſed "ſi in præmiſſis ita notoriè delinquant "extra clauſtra, ut populo ſcandalo ſint, "ſervandum eſſe quod dictum eſt ſuprà "in reſponſione ad duodecimum.

Decimò ſeptimò, *Utrùm Regulares*, "etiam Jeſuitæ, in ſuis prædiis, opifici- nis,

"nis, aliisque ſuis domibus ſæcularibus
"ſitis intra limites Parochialium ad ſe
"ſpectantium poſſint adminiſtrare Sa-
"cramenta Baptiſmatis ſolemnis, Ma-
"trimonii, Extremæ unctionis, & Eu-
"chariſtiæ in feſto Paſchatis famulis,
"mercenariis, ruſticis, ſive aliis id ge-
"nus hominibus ſæcularibus absque or-
"dinarii vel Parochi licentia: *Reſpondit*
"non poſſe.

Decimò octavò, Utrùm Patres Socie-
"tatis in civitate, & diœceſi Angelorum
"poſſint conſecrare vaſa ſacra, altaria,
"& ſimilia, in quibus unctio requiritur.
"*Reſpondit* itidem non poſſe. Pro parte
"verò Religioſorum Societatis JESU
"propoſita fuerunt infraſcripta dubia.

Primò, An Epiſcopi in partibus In-
"diarum poſſint ex integro totum u-
"num monaſterium, vel Collegium ab
"audiendis confeſſionibus ſuſpendere:
"*Reſpondit* Epiſcopos Indiarum poſſe
"quidem omnibus ſimul unius Mona-
"ſterii, vel Collegii Confeſſariis adi-

 mere

mere facultatem audiendi Confeſſiones perſonarum ſæcularium etiam inconſultâ ſacrâ Congregatione Epiſcoporum, & Regularium negotiis præpoſitâ, cùm decretum ab ea editum ſub die 20. Novembris 1615. ex intentionis defectu, & convenientia morali non extendatur ad regiones illas tam longè ab urbe diſſitas. Verùm ab hac generali ſuſpenſione, quæ vix ſinè ſcandalo & animarum pernicie contingere poteſt, abſtinendum eſſe Epiſcopis, niſì graviſſimâ ſubſiſtente cauſâ, ſuper quo S. Congregatio illorum conſcientias graviter voluit eſſe oneratas.

Secundò, An Epiſcopus Regularem pro Confeſſionibus ſemel approbatum ſinè nova cauſa ſuſpendere poſſit ab ipſis Confeſſionibus audiendis: *Reſpondit* Regulares aliàs liberè ab Epiſcopo prævio examine approbatos ad audiendas confeſſiones perſonarum ſæcularium ab eodem Epiſcopo ſu-

ſpendi

“ſpendi non poſſe ſinè nova cauſa, eâ-
“que ad confeſſiones ipſas pertinente.

Tertiò, An Bulla Pii V. 34. in ordine,
“tom. 2. Bullarii, conceſſa inſtante, &
“ſupplicante Sereniſſimo Rege Catho-
“lico, non ad petitionem Regularium,
“ſit revocata in Bullis ſummorum Pon-
“tificum, in quibus exemptiones Re-
“gularium mitigantur: *Reſpondit* agen-
“dum cum Sanctiſſimo, an velit decla-
“rare Bullam non eſſe revocatam, illam
“tamen non ſuffragari, niſi in locis ubi
“eſt defectus Parochorum.

Quartò, An Epiſcopus poſſit cum cen-
“ſuris procedere contra Regulares ex-
“emptos, ſi inobedientes fuerint in
“confeſſionibus audiendis, vel prædica-
“tione Verbi DEI, & hoc an vigore
“Concilii Tridentini, vel per quem Ca-
“nonem: *Reſpondit* poſſe procedere non
“quidem in vim Concilii Tridentini,
“ſed in vim Conſtitutionis Gregorii
“XV. quæ incipit, *Inſcrutabili DEI*
“*providentia.*

Quintò, An licentia audiendi con-
" feſſiones, & prædicandi ab Epiſcopo
" per litteras miſſivas, an ſolùm per lit-
" teras patentes Cancellariæ concedi
" poſſit: *Reſpondit* poſſe concedi etiam
" per litteras miſſivas ſi ita Epiſcopo vi-
" debitur.

Sextò, An talis licentia ore tenus ſine
" ſcripturi concedi poſſit: *Reſpondit* ùt
" ad proximum.

Septimò, An facultas eligendi con-
" ſervatores conceſſa Societati à Greg.
" XIII. ſuffragetur illis in locis, in qui-
" bus non adſunt judices Synodales: *Re-*
" *ſpondit* privilegium Gregorii XIII.
" ſuffragari, ut Societas non teneatur ex
" illis eligere Conſervatores, dummo-
" do tamen in reliquis ſervetur forma
" Conſtitutionis Gregor. XV. hac de re
" editæ.

Octavò, An Conſervatores Societatis
" Vicarios Generales Epiſcoporum au-
" ctoritate Apoſtolicâ per ſententias,
" cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas com-

pellere

"pellere poſſint virtute Bullæ Gregor.
"XIII. incipien. *Æquum reputamus*.
"Datum ultima Februarii 1573. *Reſpon-*
"*dit* poſſe à manifeſtis injuriis, & vio-
"lentiis eos compeſcere etiam cenſuris,
"& pœnis Eccleſiaſticis. Datum Romæ
"die 16. Aprilis 1648. Quapropter ut
"præmiſſa firmiùs ſubſiſtant, & inviola-
"biliter obſerventur, Nobis pro parte
"Joannis Epiſcopi hujusmodi fuit hu-
"militer ſupplicatum, ut illa auctoritate
"Apoſtolicâ confirmare de benignitate
"Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur
"dicti Joannis Epiſcopi votis hac in re
"annuere, illumque ſpecialibus favori-
"bus, & gratiis proſequi volentes, & e-
"undem Joannem Epiſcopum à quibus-
"vis excommunicationis, ſuſpenſionis,
"& interdicti, aliisque Eccleſiaſticis
"ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure,
"vel ab homine quâvis occaſione, vel
"cauſa latis, ſi quibus quomodolibet
"innodatus exiſtit, ad effectum præſen-
"tium duntaxat conſequen. harum ſerie
abſol-

"abſolven. & abſolutum fore cenſentes,
"hujusmodi ſupplicationibus inclinati,
"præinſerta reſponſa, ſeu reſolutiones
"auctoritate prædictâ tenore præſenti-
"um confirmamus, & approbamus, il-
"lisque Apoſtolicæ firmitatis vim, &
"robur adjicimus, & inviolabiliter ob-
"ſervari mandamus, ſalvâ tamen ſem-
"per in præmiſſis auctoritate dictæ
"Congregationis, decernentes ſic &
"non aliter in præmiſſis per quoſcun-
"que Judices Ordinarios, & Delegatos
"etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Au-
"ditores, ac S. R. E. Cardinales etiam
"de latere legatos judicari, & diffiniri
"debere, ac irritum, & inane ſi quid
"ſecùs à quoquam quâvis auctoritate
"ſcienter, vel ignoranter contigerit at-
"tentari. Non obſtantibus Apoſtoli-
"cis, ac Univerſalibus, Provincialibus-
"que & Synodalibus Conciliis editis,
"generalibus, & ſpecialibus conſtitu-
"tionibus, & ordinationibus, necnon
"Eccleſiæ Angelopolitanæ, ac Societa-
tis

“tis prædictæ etiam juramento confir-
“matione Apoſtolicâ, vel aliâ quâvis
“firmitate roboratis ſtatutis, & conſue-
“tudinibus, privilegiis quoque, indul-
“tis, & litteris Apoſtólicis eiſdem Ec-
“cleſiæ, & Societati ſub quibuſcunque
“verborum tenoribus, & formis, ac
“cum quibusvis etiam derogatoriarum
“derogatoriis, aliisque efficacioribus,
“& inſolitis clauſulis, ac decretis etiam
“irritantibus, etiam motu proprio, ac
“etiam conſiſtorialiter, & aliàs quo-
“modolibet in contrarium præmiſſo-
“rum quomodolibet confirmatis, &
“innovatis. Quibus omnibus, & ſin-
“gulis etiamſi pro ſufficienti illorum
“derogatione de illis, eorumque totis
“tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſ-
“ſa, & individua, ac de verbo ad verbum,
“non autem per clauſulas generales i-
“dem importantes mentio, ſeu quævis
“alia expreſſio habenda, aut aliqua alia
“exquiſita forma ad hoc ſervanda foret,
“illorum omnium, & ſingulorum te-

nores

"nores præſentibus pro plenè, & ſuffi-
"cienter expreſſis haberi, illis aliàs in
"ſuo robore permanſuris ad effectum
"præmiſſorum ſpecialiter, & expreſsè
"derogamus, cæterisque contrariis qui-
"buscunque. Datum Romæ apud S.
"Mariam majorem ſub annulo Piſca-
"toris, die 14. Maji 1648. Pontificatûs
"noſtri anno 4.

DECAS VII.

De aliis ſubjectionibus Regularium exemptorum.

CAPUT I.

Quænam ſint Epiſcoporum partes in erectionibus novorum Conventum?

246. *Nimia multitudo Religioſorum in eodem Conventu nociva.*
247. *Numerus Monaſteriis ſemel aſſignatus augeri nequit.*
248 *Ordinatio ſpecialis Vrbani VIII. pro Theatinis.*

249.

249. *Etiam pro erigendis monaſteriis Religioſorum proprios redditus habentium, alii Religioſi ſunt convocandi.*

250. *Erectionis conceſſio fit ab Epiſcopo loci cum cauſæ cognitione.*

251. *Idem dicendum in amplificatione, vel mutatione monaſterii de loco ad locum intra eandem Diœceſim.*

252. *Olim totum pendebat ab Epiſcopo loci.*

253. *Deinde pro receptione aut translatione Fratrum mendicantium requiſita fuit S ſedis Apoſtolicæ licentia ſpecialis.*

254. *S.C Trid. reſtituit Epiſcopis hanc facultatem.*

255. *Quæ hodiedum durat extra Italiam & Inſulas adjacentes.*

256. *Quid ampliùs obſervandum in fundatione novorum Conventuum?*

246. Cùm difficulter fieri poſſit, ut camporum immenſitas debitè excolatur: S.C. Tridentinum *ſeſ. 25. Regul. c.* 3. diverſique SS. Pontifices, atque jam dudum Canones ſacri providè ſanxerunt, ut nova monaſteria tantùm erigerentur de licentia Epiſcopi, præter ſollicitam diſpectionem, an talis e-

rectio non præjudicet Eccleſiæ Parochiali, circumviciniſque per quatuor milliaria Romana (id eſt, quatuor millia paſſuum, attentâ qualitate locorum, per vias publicas à Viatoribus magìs uſitatas moraliter potiùs, quàm geometricè metiènda) Religioſis conventibus, eum duntaxat numerum (hodie duodenario non minorem) in ſingulis admiſſuri, qui vel ex redditibus propriis monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè valeat ſuſtentari. Quod ut accuratiùs fiat, Gregorius XV. Conſtit. *Cùm aliàs* 17. *Auguſti.* 1622. etiam Superiores Religionum nonmendicantium convocari juſſit, ut informent Epiſcopum, an noviter introducendi ſuſtentari congruè poſſint, quin Religionum ſplendor & Regularis obſervantia periclitetur.

247. Imò, ne multitudo gubernandorum Superiorem quodammodo obruat, & diſciplinæ relaxatio ſubſequatur, Urbanus VIII. Decr. *de celebratio-*

ne miſſarum opportunè conſtituit, certum Religioſorum numerum ſingulis monaſteriis ſemel aſſignatum augeri non poſſe, etiam prætextu augmenti reddituum: nisì fortaſſis ob devaſtationes bellicas, incendium, aliumve ſimilem caſum Religioſi quidam ad breve tempus per Conventus aut Collegia ſint diſtribuendi. Amiſſis verò quibusdam proventibus, tenentur Superiores ea de causa numerum cum proportione minuere, quòd ſupponatur totus numerus competenter ſuſtentabilis fuiſſe præfixus.

248. Secùs eſt de Patribus Theatinis viventibus tantùm ex eleemoſynis ſponte oblatis, ideoq́ue à Religioſiſſimo P. Carolo Thomaſio Ejusdem Inſtituti Presbytero comparatis cum fœtibus in utero materno, absque ullo alimentorum delectu, expectatâ ſolùm Providentis DEI miſericordiâ, enutritis: Quorum Generalis tunc exiſtentis arbitrio reliquit Urbanus VIII. præfixionem numeri.

meri Religioſorum, juxta quantitatem eleemoſynarum eo tempore obvenientium: quæ dicti Pontificis ordinatio, teſte Pasqualigio, aſſervatur Romæ in Archivo eorundem Patrum ad S. Sylveſtrum Montis Quirinalis.

249. At quid è contrà dicendum de iis, qui de mediis propriæ fundationis continuò victitant? ℞. Convocandos eſſe nihilominùs aliarum Religionũ Superiores, indicat Decretorum Clementis VIII. & Gregorii XV. generalitas omnes caſus comprehendens: quamvìs enim talibus, utpote non viventibus ex eleemoſynis dietim quæſitis, nihil accedat, decedit tamen indirectè plurimum mendicantibus in ordine ad congruam ſuſtentationem, ex quo, auctis Eccleſiis, concurſus ad Eccleſias illorum, adeoque & Benefactorum multitudo plerumque minuitur. Quod accuratè perpendit Rota in Januenſi *Privilegiorum.* 24. *Januarii* 1647. coram Rojas, ibi: *nec obſtat, quòd*

Patres

Patres oratorii habeant proprios redditus â Fundatore aſſignatos: quia non ab eorum; ſed à Theatinorum egeſtate prajudicium deſumitur; & ſufficit omne prajudicium etiam aliunde, quàm ex mendicitate ſeu quaſtuatione Eccleſia vicina reſultans

250. Erectionis itaque conceſſio fieri debet in ſcriptis ab Epiſcopo loci cum cauſæ cognitione, vocatis ſcil. Superioribus ſeu Procuratoribus Religionum in eodem loco præexiſtentium, & cognito, quòd noviter introducendi in debito numero commodè habitare alique poſſint ſinè Diſciplinæ Regularis periculo, & quoquo aliorum Conventuum detrimento. Si verò præfati ſuperiores, vel eorum aliqui negent irrationabiliter conſenſum; & aliàs tamen conſtet Epiſcopo, ſinè aliorum damno, duodecim ſaltem Religioſos inhabitare ac ſuſtentari congruè poſſe, nihil vetat, quò minùs Epiſcopus ad conceſſionem ſupradictæ erectionis procedat, nisì Religioſi

ſi vel reclament etiamnum, vel à conceſſione facta appellent; quo caſu ex eodem Decreto Gregorii XV. §. *fin.* res tota ſuſpenditur, ac devolvitur ad S. Congregationem rebus Regularium præpoſitam; nihilque interim innovandum, ſed irritum omne futurum eſt, quicquid attentatum fuerit etiam ignoranter.

251. Idem, quod ſuprà dicendum eſt in mutatione monaſterii de loco ad locum intra eandem urbem aut Diœceſim cùm ob majorem propinquitatem grave damnum inferri poſſit alteri Eccleſiæ: præterquam, quòd multi Regulares habeant privilegium, ne monaſteria, Eccleſiæ &c. prope ipſos nisì ultra certum ſpatium, erigi poſſint. Nec aliter diſcurrendum eſt de amplificatione, ſi rationabiliter præjudicium alterius Eccleſiæ metuatur. Imò, licèt noviter introducendi, mutandi, vel amplificandi idoneè caveant, ſe nec venaturos eleemoſynam, nec ad quicquam proceſſuros,

ſuros, unde nocumentum aliis Religioſis provenire queat: convocari nihilominùs cæteri debent, ut certificentur de obligatione illorum, ac eandem recognoſcant.

252. Celebris quæſtio ſupereſt, *an hodie pro Monaſteriorum erectione, non tantùm Epiſcopi, ſed etiam S. Pontificis licentia requiratur?* pro cujus ſolutione diſtinguenda ſunt quatuor tempora: I. ab initio Monachiſmi, de quo conſtat, antiquiorum Regularum approbationem non minùs, quàm locorum Regularium erectionem pertinuiſſe ad ſolum Epiſcopum Diœceſanum, adeò quidem ut, ſi aliud ſimile monaſterium in alia Diœceſi erigendum fuerit, non ſolùm conceſſio facultatis erigendi, ſed & approbatio Regulæ ad alterius Diœceſis Epiſcopum ſpectaverit, qui non tenebatur ſequi judicium alterius Epiſcopi, cùm non eſſet in hoc ſuperior, nec ejus approbatio Canonicá ſeu univerſalis. V. *cauſam* XVIII, q. 2. *per tot* juncto c. *Nimis*

mis prava. 17. v. *Ad hoc.* ※. *de Exceſ. Præl.* & c. *un.* ubi Gl. v. *deinceps.* eod. *in* 6.

253. II. tempus à Conſtitutione Bonifaciana modò relata cit. c. *un. de exceſ. Præl. in* 6. trahit exordium, quâ prohibetur, ne deinceps Fratres mendicantes quocunque in loco recipiantur, mutentur, vel transferantur absque S. Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali plenam & expreſſam faciente de prohibitione hujusmodi mentionem; iis tamen exceptis, qui vitam duxerint eremiticam, ſeu ſolitariam eligendam. Quæ prohibitio, adjectis pœnis, in Clem. *Cupientes.* 3. in *prin. de pœn.* innovata, ſicque facultas olim habita quoad monaſteria & loca ordinum mendicantium duntaxat (ſalvis habitationibus non-mendicantium, & Eremitarum) Epiſcopis fuit adempta.

254. III. Tempus eſt S. Concilii Tridentini, quod cit. *ſeſ. 25. de Regularib. c.* 3. in fine decernit, ſimilia loca de cætero

tero erigenda non eſſe ſinè Epiſcopi Diœceſani licentia priùs obtenta, adeò ut ex tunc facultas à Bonifacio P. adempta Epiſcopis per correctionem Juris favorabilem, utpote reducentem ad Jus commune antiquum reſtituta fuerit: quod magìs patet ex Clementis VIII. conſtitutione *Quoniam ad inſtitutum.* 23. *Julii* 1603. de voto S. Congregationis Regularium publicata, ſi qui verò, Regulares, poſt hoc tempus obtinuerunt indulta de ſolius ordinarii licentia erigendi conventus, ea non fuêre exemptiva ab obtinenda licentia S. Pontificis, quâ non indigebant; ſed à forma dictæ Bullæ Clementinæ, ut præter licentiam Epiſcopi nullo indigerent aliorum ordinum Regularium conſenſu; quale à Paulo V. per Bullam, quæ incipit. *Ad Eccleſiæ.* Carmelitæ Diſcalceati in hoc ſæculo impetrârunt.

255. IV. Tempus originem ſumit ab Innocentii X. Conſtitutione *Inſtaurandæ.* publicata *in Octobri* 1652. innovante

vante Conſtitutiones Bonifacii, Clementis, aliorumque SS. Pontificum ſuper erectione novorum conventuum editas: poſt quam certum eſt, ſaltem in Italia & Inſulis adjacentibus (quas teſte uſu præſente in hiſce partibus noſtris recepto, nondum egreſſa videtur) erigi non poſſe nova monaſteria virorum absque S. ſedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali plenam & expreſſam faciente de prohibitionibus hujusmodi mentionem, in ſcriptis, & gratìs concedenda.

256. Tandem Epiſcopi ſolertes tempore ejusmodi conceſſionum, oblivisci non debent, in fundationibus novorum Conventuum adjici poſſe pacta Regularium privilegiis contraria, ratificanda & acceptanda in Capitulo generali, per Julii II. Conſtit. *Aliàs venerabilem* quorum Confirmationem nonnulli deinde, cum clauſula derogativa talium privilegiorum, à S. Sede procurant.

CAPUT

Caput II.

De jurisdictione localium Epiſcoporum in parvis Conventibus debito numero deſtitutis.

257. *Parvi Conventus debito numero deſtituti ſunt proſtibula Religionum.*
258. *Intentio Innocentii X declaratur.*
259. *Ordinariorum poteſtas in monachos ab Inſtituto ſuo deflectentes.*
260. *Caſus, in quo Epiſcopus Eccleſiam Regularem reducere poteſt ad ſtatum merè Clericalem.*
261. *Cur aliqui Generales ordinum non utantur facultate ſibi per litteras in forma Brevis à Papa conceſsâ?*

257 ULtra recenſitos hucusque caſus, Decretum Urbani VIII. *de celebr. miſſar.* & Conſtitutio *Inſtaurandæ* Innocentii X. monaſteria, ſeu Regulares domos de novo fundandas cum minore numero quàm duodecim Religioſorum; ex antiquis verò eas, in quibus ad minimum ſex non vivant, ſub-

didit Viſitationi, correctioni, ac omnimodæ ordinariorum jurisdictioni: Pontificibus hâc potiſſimùm ratione permotis, quòd Regulares in tam exiguo numero ſimul degentes nec Divinum officium in choro celebrare; nec orationi mentali, ac ſpiritualibus collationibus, & exercitiis, ac ſtudiis in communi vacare; nec ſilentium, clauſuram, vitam communem, cæteraſque inſtitutiones ſervare poſſint, quæ ad tria principalia vota ordinantur, & ſinè quibus conſiſtere vix poſſunt Regularis vitæ baſes & fundamenta. Quamobrem Regulares ibidem commorantes, otio immerſi, nullum Religioſæ vitæ ſpecimen præſeferunt; ſoli per urbes incedunt; cum ſæcularibus vagantur; ſeque negotiis mundanis involvunt: unde fit ut ibi collocari renuant Religioſi probatæ vitæ ac diſciplinæ, & ſuperiores cogantur illic conſtituere familiam ex fratribus vitæ laxioris, qui loci licentiâ pejores fiunt; & ſi quando ad cænobia,
ſeu

ſeu monaſteria regularis obſervantiæ revocantur, à clauſtro, quaſi à ſqualore carceris abhorrentes vix adduci queunt, ut communem ſervent in moribus diſciplinam atque aliorum conſtitutionibus ſe conforment; quin potiùs ceteros avertunt, vel certè reddunt exemplo ſuo ſegniores: unde relaxationes derivantur in ordines, & ſenſim invaleſcunt, in ipſarum Religionum dedecus & ruinam.

258. Quamvìs autem Innocentius X. in celeberrima Conſtitutione *Inſtanranda* edita *Idib. Octobris* 1652. §. *Intendimus*. declaraverit, intendere ſe in præmiſſis, etiam ultra Italiam & Inſulas adjacentes, prout expedire viderit, providere; ideoque totius rei geſtæ notitiam Nuntiis Apoſtolicis extra Italiam dari præceperit: ut hodie nondum Epiſcopis noſtris cis Alpes conſtitutis dicta juriſdictio in parvos ejusmodi Conventus competere videatur: maximè poſtquàm idem glorioſiſſimus Pontifex,

 fex,

ſex, à variis licèt Epiſcopis interpellatus, ſuperſedendum tamen duxit tantiſper, donec negotium ſuppreſſionis in Italia omnino abſolutum eſſet, & conſummatum. Illud tamen non eſt intelligendum de hac ſubjectione, ùt Congregatio Concilii hac de re ſpeciatim conſulta declaravit; ſed de minorum Conventuum, ſeu Religioſarum domuum debito numero deſtitutarum ſuppreſſione ac reddituum applicatione.

259. Quâ declaratione tamen non obſtante, aliud ordinariis remedium ſupereſt de Jure communi, ſi Regulares, ſive ob defectum numeri, ſive alia quacunque de cauſa, non inſtituant vitam profeſſioni ſuæ conformem, ab Alexandro III. his verbis præſcriptum: *Relatum eſt, quod Monachi de N. ſæculariter vivunt, & alios exemplo ſuo corrumpunt: ideoq; mandamus quatenus eos ad obſervantiam regulæ, Appellatione remotà, compellas: vel, ſi tibi reſtiterint auſu temerario, eis ejectis, Fratres alte-*

rius ordinis (*ſi non poteſt præſcriptum Monaſterium in ſuo ordine reformari*) *in illud inducas* : *ut labores impiorum Juſti edant*; *& illi tandem rubore perfuſi, ad ſui ordinis obſervantiam revertantur.* Ubi Gloſſatores notant, Monaſterii nomen in compilatione Decretalium c. *Relatum*. 7. ✠. *ne Cler. vel Mona.* fuiſſe conſultò omiſſum, adjectâ ſolùm litterâ N. eò quòd hoc Alexandri reſponſum eſſet obſervandum pro lege & Jure communi.

260. Quod ſi non reperiuntur Regulares etiam alterius ordinis, de quibus poſſit corruptum ejusmodi Monaſterium reformari: Canoniſtæ conveniunt, poſſe tunc ab Epiſcopo inſtitui Eccleſiaſticos per c. *Inter quatuor* 5. ✠. *de Relig. domib.* qui eſt caſus, in quo poteſt Epiſcopus Eccleſiam Regularem reducere ad ſtatum merè Clericalem. Idemque dicendum eſt, ſi monaſterium quoad diſciplinam collapſum ſit tale, ut ob tenuitatem reddituum aut eleemoſy-

narum, vel ob aliam cauſam, E. G. perpetuam aëris intemperiem, in eo nequeant ali tot Regulares, quot ſufficiunt ad obſervantiam Regularium inſtitutionum; ſed tantùm unus vel duo ſacerdotes, & unus vel duo Converſi: quo caſu ſervandi non ſunt gradus prædicti; cùm ex vitio loci, qui Regulam vigere non ſinit, in ſubrogatis licèt melioribus eadem relaxationis cauſa remaneat; ſed Eccleſia Regularis confeſtim ad Eccleſiaſticos eſt transferenda c. *Ad audientiam*. 4. ✠. *de capell. Monachor.*

261. Quàm procul autem hoc ſit ab omni Religionum per ſe ſanctarum infamia, pulchrè demonſtrat Fagnanus, cùm parvi Conventus tantùm notentur, tanquàm Zizania à Religionum tritico ſeparanda: ut & nonnulli generales ordinum facultatem de talibus domunculis in manus Epiſcoporum dimittendis à Romanis Pontificibus per litteras in forma Brevis obtinuerint: quanquam eâ rari, vel nulli hactenus fuerint uſi,

tum

tum quòd ejusmodi Conventus Generalibus & Provincialibus ordinum quotannis pro ſumptibus ratione officii faciendis certam pecuniæ ſummam, inter alios conventus deinceps partiendam, contribuant; tum ne ſeipſos privarent jurisdictione & auctoritate, quam mediantibus hiſce Conventibus ſaltem cumulativè habent in ſingulis ferè oppidis cujusque Diœceſis; tum quia iidem fratribus illac tranſeuntibus pro Hoſpitio ſerviunt. Quæ an relaxationi diſciplinæ Regularis, ne dicam diſſipationi Religionis, præponderent, illi viderint, quorum eſt, non expectare lapſus, ſed præcavere.

CAPUT III.

De editione librorum, & impreſſionibus lucrativis.

262. *Decreta Conciliorum Lateran & Trid.*
263. *Hodie nullus liber imprimendus ſinè licentia Epiſcopali.*
264. *Quid deſideretur in Cenſore librorum.*

265. *Argumenta Partis affirmantis, permiſſas eſſe de jure ſacro Religioſis & Eccleſiaſticis librorum impreſſiones lucrativas: ubi de Teſtamentis quorundam Monachorum Orientis.*

266. *Stabilitur ſententia negativa;*

267. *Quid hac in re videatur Auctori, licere?*

268. *Vſus Vrbis Romæ; & deplorandus in plurimis Germaniæ locis abuſus.*

262. RESolutio hujus quæſtionis principaliter eſt petenda è S. Concilio Lateranenſi, quod ſub Leone X. *ſeſ.* 10. graviter prohibet impreſſionem librorum, vel cujuscunque ſcripturæ de rebus ſacris absque nomine Authoris, & Epiſcopali approbatione, ſub pœna amiſſionis & publicæ combuſtionis impreſſorum librorum, ſeu ſcripturarum, & excommunicationis latæ ſententiæ contra imprimentes, aut imprimi facientes ejusmodi libros vel ſcripturas, eosve vendentes, vel apud ſe retinentes. Quas pœnas S. C. Tridentinum *ſeſ.* 4. *Decr. de edit. & uſu ſacror. libror.* renovat contra easdem perſonas; ſiquo

ſiqueRegulares fuerint Auctores, ultra examinationem & probationem ordinarii, eosdem obligat ad licentiam à ſuis quoque ſuperioribus impetrandam. Qui autem ſcripto eos communicant, vel evulgant, nisì antea examinati probatíque fuerint, hos eisdem pœnis ſubjicit, quibus impreſſores: ac inſuper ordinat, ut qui eos habuerint vel legerint, nisì prodiderint Auctores, pro Auctoribus habeantur: ipſa verò librorum probatio in ſcriptis detur; atque ideò in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi, authenticè appareat: idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen gratìs fiat: ut probanda probentur, & reprobentur improbanda.

263. Quanquam autem libri vel ſcripturæ tractantes de rebus profanis per ſe non ſubdantur diſpoſitioni Conciliorum Lateranenſis vel Tridentini: nihilominùs ex uſu probato Epiſcoporum hiſce temporibus nullus omnino liber imprimi poteſt ſinè licentia Epi-

ſcopali,

ſcopali, & meritò, cùm facilè quisque liber continere poſſit unum vel alterum ſenſum bonis moribus aut orthodoxæ fidei repugnantem: quam ob cauſam hæc duo ſolùm in cenſuris librorum exprimi ſolent, quòd nec bonos mores, nec fidem offendant: reliquis aliorum diſpectioni & curæ relictis.

264. Quantum ad munus Cenſoris, præterquàm quòd accuratiſſimus, & diſcretiſſimus eſſe debeat, adeò ut Gerſon teſtetur, Pariſiis in unius dicti Theologici diſcuſſione, ante Cenſuram, integrum annum, ac plus temporis quandoque impenſum fuiſſe: Juſtum inſuper illum eſſe oportet, improbationis cauſam Auctori aperiendo, purgationiſque tempus ac facultatem concedendo, prout ab Eccleſia cum ipſis etiam Hæreticis agi conſuevit. Et hodie quidem in tanta opinionum varietate, poſtquam ab Alexandro VII. & Innocentio XI. complures earum proſcriptæ fuerunt, diligenter attendere debet,

ne

ne vel ad antiqua principia, vel ad pejora ſenſim tranſeatur. Quanquam enim hæc ſententia: *licitum eſt ſequi opinionem minùs probabilem, relictâ probabiliore ac tutiore*, non expreſsè damnata fuerit: ad eam tamen, ceu plurium malorum radicem, funditus exſcindendam Alexander VII. fel. recor. omnino proclivis fuit, retardatus ſolùm conſilio Cardinalis Pallavicini ſuadentis, ut dilatâ tantiſper generali cenſurâ, particulares ſolùm aſſertiones nominatim configerentur: quod etiam tum ab Alexandro 24. *Septembris* 1665. & 18. *Martij* 1666. tum ab Innocentio XI. 2. *Martij* 1679. factum atque prohibitum fuit, ita ut de iis non niſi impugnando, ne quidem privatim tractari poſſit ſub pœna Excommunicationis reſervatæ S. Pontifici ipſo facto incurrendæ.

265. Occaſione approbationis Epiſcopalis, & impreſſionis librorum, dubium incidens naſcitur, *an Eccleſiaſticis*

ac Religioſis de jure ſacro permiſſæ ſint impreſſiones lucrativæ? ubi pro affirmativa militare videtur, tum *canon.* 51. Concilii Carthaginenſis IV. relatus c. *Clericus quantumlibet* 4. *diſt.* 91. damnans Maſſilianos docentes, non licere Clericis victum quærere propriis manibus, aut aliquam litterarum facultatem docere: tum exemplum SS. Apoſtolorum, aliorumque Sanctorum, quos inter, teſtibus Rufino & Socrate, S. Spiridion ab interventu in magna Nicœna Synodo celeber ſimul & Tremithuntis in Cypro Epiſcopus, & gregis Capellarum paſtor; imò plerique ex primis Monachis orientis ſportularii, fiſcellarii, ſed & nonnunquam ſubulci fuerunt, ſalvâque Religioſâ paupertate, non caruerunt omni dominio vel uſu rerũ ùt propriarũ, ſed ſolùm, vi voti à ſe emiſſi, obſtricti fuiſſe vidẽtur ad non habenda nec quærenda bona temporalia, ultra certam menſuram ſufficientem ad vitæ ſuſtentationem, juxta honeſtum,

ſtum, vel perfectum aliquem finem ſibi præfixum: ut non mirum, ſi SS. Paulus Eremita, Hilarion, Gregorius Nazianzenus, Januarius Monachus, & alii, de melotibus, palliis, ciliciis, cucullis, tunicis ſacceis &c. teſtamenta condidiſſe legantur publico jure firmata, usque ad Juſtinianum Imperatorem, cujus Legem ab Eccleſia canonizatam fuiſſe, monſtrat S. Gregorius relatus c. *Quia ingredientibus* 7. XIX. *q.* 3.

266. At, quicquid de his olim, hodie poſtquam ſinguli Religioſorum ordines, aut de fructibus fundationum, aut de fidelium eleemoſynis victitant, repugnat eorum puritati, habere hortos aliquos ut colantur, ac olera & alia hortalitia pretio diſtrahantur Clem. *Exivit de Paradiſo* 1. §. *licet verò. de* V. S. adeoque cùm iis ſive à charitate quotidiana fidelium, ſive ex piis fundationibus abunde proviſum ſit, non eſt, quòd aliis artibus, in præjudicium ſæcularium, & ſæpe non ſinè ſcandalo ob

litigia

ſitigia cum impreſſoribus &c. ſibi victum parent, vel monaſteria ſua ſive amplificent, ſive reſtaurent, nolente DEO ſibi ſerviri per talia, quæ ſervientium profeſſioni, nec non ipſi Juſtitiæ quandoque repugnant.

267. Conveniri tamen poteſt ab Auctore cum Bibliopola ſub conditione, ut Conventui det vel libros quosdam eidem utiles, vel aliud quid, non tanquam pretium laboris, ſed ad neceſſitates præſentes aut imminentes ſublevandas: dummodo negotiatio, & lucrum, quod mercatores ex impreſſionibus quærunt, penitus evitetur. Quod ſi verò nullus Bibliopola ſumptus impreſſionis facere velit, neque charitas proximi, neque Eccleſiaſticorum vel Regularium ſtatus prohibere videtur, quò minùs Auctor librum, de conſenſu Superiorum, reſpectivè ſuis, aut ſui ordinis ſumptibus in Reip. litterariæ bonum imprimi faciat; & per fidos homines

mines ſæculares deinde citra lucrum divendat.

268. Qui ſecùs faciunt, viderint olim, quid DEO reſpondeant? Certè ſub Urbano VIII. S. Congregatio Viſitationis Apoſtolicæ generali Decreto omnibus Regularibus utriusque ſexûs diſtrictè venditionem pharmacorum ac aliorum artefactorum prohibuit: quæ licèt viſitationem particularem nomine Urbani tanquam Epiſcopi particularis Urbis, non tanquam Papæ reſpiciat, Ejus Decretum tamen pro Norma cæterorum Ordinariorum ſervire deberet, ut ad imitationem Epiſcopi Romani idipſum introducerent, cum ſumma hominũ ſæculariũ ex artibus vel negotiationibus iisdem viventium conſolatione. Sed Æthiopem lavare videor, dum pluribus in Germaniæ locis, loco Crucis, vel tabellæ cum inſcriptione nominis cujusdam Sancti, quæ olim pro locorum Eccleſiaſticorum & Regularium Titulo fuerat, protenſæ hederæ, appenſæ

appenſæ ad fores tabulæ vinariæ & cerevisiariæ, deterioresque notæ palàm conſpiciuntur; ac ſi quid uſpiã vini, frumentíve haberi poteſt, ultra amplos proventus vinarios ac frumentarios, ſcandaloſâ quâdam aviditate congeritur, ut cariùs rurſum vendatur. *cauſ.* XIV. quæſt. 4. per tot.

Caput IV.

De renuntiationibus Novitiorum.

269. *Ius antiquum de renuntiationibus Novitiorum.*

270. *Noviſſima diſpoſitio S. C. Trid.*

271. *Cauſa finalis hujus diſpoſitionis.*

272. *De quibus renuntiationibus agat* Conc. *Tridentinum.*

273. *Quid ſi Novitius poſt renuntiationem moriatur ante profeſſionem? ubi de ultimis diſpoſitionibus Novitiorum.*

274. *Novitii & Scholaſtici S. I. non comprehenduntur hoc Decreto.*

275. *Quid S. Concilium permoverit ad hanc exceptionem Ieſuitarum?*

276.

276. *Diſcurſus de dimittendis è ſocietate, poſt renuntiationem bonorum.*

277. *De renuntiatione beneficii Eccleſiaſtici anteprofeſſionem.*

278. *De adoleſcentibus in cellis Novitiorum viventibus ſub Magiſtro, habitu ſæculari tantùm pro cæremonia retento.*

279. *An Decretum Concilii feriat etiam renuntiationes factas ante ingreſſum in Monaſterium?*

269. TAmetſi res ſemel Eccleſiæ vel monaſterio donatæ ſint ſanctum ſanctorum Domino in uſus profanos non ampliùs transferendum c. *Nulli Epiſcoporum.* 27. XII. q. 1. c. *Quæ ſemel.* 4. XIX q. 3. c. *ſemel.* 51. *de* R. I. *in* 6. ita ut res ſimpliciter absque ulla cauſa donatæ Monaſteriis vel Eccleſiis, nullâ conditione à Donante repeti poſſint L. *generaliter.* 10. C. *de revoc. donat.* ſecùs eſt tamen de iis, quæ à Religionis Candidato in ingreſſu, vel ex cauſa ingreſſûs oblatæ ſunt L. *ſi pecuniam* 5. ff. *de condict. cauſ. dat.* adeò quidem ut, quamvis expreſſa non fuerit cauſa, ſubintel-

intelligatur tamen conditio ſubſecuturæ profeſſionis, ſi donatio facta fuerit in ipſo ingreſſu, vel eâdem die, ideoque revocari per Judicem poſſit.

270. Verùm quia res hæc multis anxietatibus, controverſiis & fraudibus locum fecit: S. C. Tridentinum *ſeſ. 25. de Regular.* c. 16. saluberrimè decrevit, nullam renuntiationem, aut obligationem, poſt ingreſſum Religionis factam, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscunque cauſæ piæ, valituram deinceps, nisì cum licentia Epiſcopi, ſive Ejus Vicarii, aut Capituli, tempore ſedis vacantis, interveniente in ipſomet actu renuntiationis ſive oretenus ſive in ſcriptis, fiat intra duos ultimos menſes proximos ante profeſſionem mathematicè de puncto ad punctum, non moraliter, computandos; nec aliàs ſortituram eſſe ſuum effectum, nisì profeſſione ſecutâ: quæ ſi per accidens quacunque de cauſa prorogata fuerit, non invalidatur idcirco renuntiatio, dummodo

facta

facta ſit ad præſcriptum S. Con. Tridentini: reſultante poſt tanti temporis lapſum argumento vocationis ac liberæ voluntatis, quæ cùm ad ultimum usque Novitiatûs momentum illæſa perſeverare debeat, meritò Rota decidit apud Merlinum, dictam renuntiationem in quacunque reſidui bimeſtris parte licitè ac validè fieri, & quò ſeriùs, eò meliùs.

271. Cauſa finalis hujus diſpoſitionis affertur ab ipſomet Concilio ibi: *ne hâc occaſione diſcedere nequeat, quòd totum vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat, nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit. Quin potiùs præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna Dantibus & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant: quod ut rectè fiat, Epiſcopus etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.* Ideoque hæc diſpoſitio ad quemlibet alium donatarium, aut bonorum Novitii poſſeſſorem, ac arcen-

dam

dam libertatis læſionem extendenda videtur. Imò nec Parentibus, aut Propinquis Novitii, quocunque prætextu conceditur, ut ex Ejusdem bonis aliquid monaſterio tribuant, vel Parentes aliquid donent filio in portionem legitimam imputandum.

272. Hinc elicitur, non invalidari quoscunque contractus Novitiorum, ſed eos duntaxat, in quibus aliquid amittunt de proprio, cujusmodi ſunt donatio inter vivos, renuntiatio, alienatio, aliique contractus lucrativi, per quos eorum patrimonium læditur, vel eorum libertati præjudicatur, ne videl. egeſtate compulſis, ob diſſipationem ſeu abdicationem bonorum ſuorum, neceſſitas profitendi Religionem incumbat. Unde emptio, venditio, permutatio, ſimilesque contractus hui. Conciliari diſpoſitioni non ſubjiciuntur, dummodo celebrentur ſecundùm Jus commune, & ante profeſſionem: ſicut nec donatio causâ mortis, teſtamentum, codicillus

&c.

&c. utpote ob revocabilitatem ſuam nec lædentes Novitii patrimonium, nec ejusdem libertatem, ſi tamen teſtamentum, vel aliam quamcunque ultimam diſpoſitionem ſuam, pro qualitate heredum, fecerit juxta ſolemnitates aut modos de Jure præſcriptos. V. *Barboſam ad h.l.n.* 14. ubi 33. Auctores pro hac ultima deciſione adducit. Quibus addo S. Congregationis Concilii declarationem in una *Burgi S. ſepulchri* apud Pirovanum *p.* 4. *Recen. deciſ.* 556. *n.* 11.

273. At ſi nudam renuntiationem infra ultimum Novitiatûs trimeſtre cum Epiſcopali licentia ſub conditione tacita vel expreſſa ſubſecuturæ profeſſionis, juxta Decretum S. Trid. Concilii, fecerit, nullâque aliâ diſpoſitione Teſtamentariâ relictâ, ante profeſſionem è vivis deceſſerit, declaravit S. Congregatio Concilii 22. *Octobris* 1573. apud Paſſarellum, donationem ita factam non ſortiri effectum; & conſequenter Ejus

bona pertinere ad Heredes ab inteſtato, ob defectum profeſſionis non ſubſecutæ. Id quod ſimiliter de dote Monialis ante profeſſionem, absque alia diſpoſitione defunctæ reſtituenda Ejusdem heredibus ab inteſtato unà cum fructibus, ſiquos monaſterium percepiſſet, deducto tamen victu & veſtitu Novitiæ, Fagnanus reſolutum fuiſſe teſtatur.

274. Porrò, quamvìs ſæpedicta diſpoſitio S. C. Trid. in verbis: *per hæc tamen S. Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere quin Religio Clericorum ſocietatis JESU, juxta pium Eorum inſtitutum à S. ſede Apoſtolica approbatum, Domino & Ejus Eccleſiæ inſervire poſſit.* Aliquando S. Congregationi in particulari caſu conſultæ viſa fuerit exceptionem referre tantùm ad ſecundam Decreti ſui partem *quoad profeſſionem poſt annum emittendam*: re tamen accuratiùs perpensâ, factoq; ſæpiùs deſuper verbo cum B. Pio V. tandem

 reſpon-

reſpondit, Religioſos ſocietatis JESU etiam quoad obligationes & renuntiationes eſſe ab hoc Decreto exceptos, ita ut quandocunque, & ſinè cujusque licentia factæ, nequaquam ſubjaceant hujus Decreti Conciliaris annullationi.

275. Si quæris, *quid S. Concilium ad hanc exceptionem permoverit?* Reſpondeo, *Inſtitutum ſocietatis* à S. Sede Apoſtolica approbatum, quod in ipſo Tyrocinii ingreſſu candidatos ordinis promittere jubet abdicationem bonorum, quandocunque Superior eàm præceperit poſt primum probationis annum; & à ſocietatis ſcholaſticis exigit, ut non diſponant, niſi in pias cauſas, maximè verò in ſubſidium ſocietatis, exoptando majus & univerſalius Ejusdem bonum, juxta Chriſti conſilium *Matt.* 19. *v.* 21. depoſito inordinato erga Parentes affectu; aut ſi qui dubitent, num majoris foret perfectionis dare vel renuntiare Conſanguineis hujusmodi bona, quàm aliis, propter parem vel etiam

N majo-

majorem ipſorum penuriam, & ob juſtas alias cauſas, ad declinandum errandi periculum, negotium hoc arbitrio unius, duorum, aut trium, qui vitâ & doctrinâ commendentur, à ſe cum approbatione ſuperioris eligendorum, relinquant, & in eo conquieſcant, quod illi perfectius, & ad majorem Chriſti Domini noſtri gloriam eſſe cenſebunt: ita tamen, ut poſt primum Tyrocinii annum, ſi Superior arbitretur aliquem per bonorum retentionem à progreſſu in ſpiritu retrahi, Novitius cogi poſſit ad irrevocabiliter & abſolutè ſpoliandum ſe omnibus ſuis rebus ac juribus temporalibus, ſubmovendamque à ſe omnem fiduciam eadem ullo tempore recuperandi: secùs autem, diſpoſitio, poſt edita licèt vota ſimplicia, differri poſſit ad plures annos, retento bonorum dominio, compatibiliter cum voto paupertatis jam emiſſo, ob uſum & adminiſtrationem dependentem ab arbitrio ſuperioris, donec per ultima vota ſtabilem

bilem in ſocietate gradum obtineant: ne videl. ſi juſtas ob cauſas è ſocietate dimittendi ſint, neceſſariis vivendi mediis facilè deſtituantur aut ſocietati nimis grave ſit, cum talibus poſtea lites movere.

276. Sed *quid, ſi contingat, aliquem, poſt factam in ſocietate renuntiationem bonorum, ex ea dimitti?* Reſp. Cùm talis in donando ſe conformare cenſeatur conſtitutionibus ſocietatis JESU, à S. ſede Apoſtolica approbatis, exigentibus, donationem fieri ſinè ulla ſpe recuperandi, ut omnis tentatio revertendi ad ſæculum præcludatur, non habet, quod ſummo jure poſt reditum in ſæculum vindicet: Prudentiæ tamen, gratitudinis, charitatis, ædificationis, & æquitatis lex poſtulat, ipſiusque ſocietatis declaratio *p.* 2. *Conſtit. c.* 3. *lit. B.* perhibet, tali dimittendo tantum reſtituendum eſſe, ne vel alimentorum defectu labatur in gravem miſeriam; vel in ſocietate remanere debeat, cum ſuo &

ſocietatis incommodo, diſpendioq́ue propriæ valetudinis, & non rarò, ùt P. Carolus de Grobendoncq loquitur, ſalutis æternæ.

277. Reliquum eſt, ut videatur, an in Beneficii Eccleſiaſtici renuntiatione, Juri veteri, relato *c. Beneficium. 4. de Regular.* in 6. locus ſit? & *Reſpondetur* negativè per ſæpedictum Conc. Trid. cùm ea ſit amiſſio magni juris, ob quam Novitiorum libertas non parùm reſtringitur, ita ut iisdem ſolemnitatibus opus ſit, quibus in quacunq; alia renuntiatione, nec beneficium vacet intra probationis annum, aut, ſi interveniente conſenſu & authòritate Epiſcopi illico vacare dicatur, nulli interim conferendum ſit, donec profeſſio ſubſequatur, ob conditionem regreſsûs, quæ ineſt de Jure, nec niſi per profeſſionem Religioſam purificatur; Fructusq́ue interim percepti ex beneficio, donec vel reſignatio admittatur, vel profeſſio fiat, deductâ congruâ portione dandâ Vicario,

rio, ſubſecutâ profeſſione, ad univerſalem vel particularem Religioſi noviter profeſſi ſucceſſorem pertineant, etiamſi profeſſio juſtam ob cauſam procraſtinata fuerit: ſicut è contrà, ſi ex Apoſtolica diſpenſatione aliquid de probationis anno remittatur, emiſ â profeſſione Beneficium ſubitò vacat, conferrique poteſt. Ex quo rectè colligunt Sanchez & Layman, in Societate JESU toto probationis biennio non vacare, nec conferri poſſe beneficia Novitiorum: addunt tamen in Congregatione V. generali ſocietatis *can* 5. Decretum fuiſſe, ut ea finito probationis biennio, ante votorum ſimplicium emiſſionem, reſignentur. Tandem, quia beneficiis quibusdam jus eligendi annexum eſt, dubitare non licet, quin Novitius tale beneficium poſſidens vocandus ſit ad eligendum, conſtituturus tamen loco ſui Procuratorem c. *ſiquis 46. de elect.* in 6.

278. Et hæc univerſim de Novitiis in

Novitiatu ſub Religioſo habitu conſtitutis: quibus Joannes Baptiſta de Luca æquiparandos meritò putat eos adoleſcentes ad Religionem admiſſos, qui ſub Magiſtro vivunt in cella Novitiorum, habitu ſæculari tantùm pro cæremonia retento, tum ob fervorem, tum ob maximam obedientiam ac ſubordinationem cum omnimoda denegatione propriæ voluntatis, quin ob retentionem habitûs pudor egrediendi ad ſæculum diverſitatem inducat, cùm etiam talis reputetur pro egreſſo è Religione; & è contrà major plerumque ſit horum in deſiderio viventium fervor ex uſu communi.

279. Ultima difficultas eſt, *An Decretum Concilii feriat etiam renuntiationes factas ante ingreſſum in monaſterium?* ad quam reſpondetur negativè, eò quòd S. Con. Tridentinum non aliis perſonis dicere legem hac in parte voluerit, quàm pertinentibus ad tuitionem & forum Eccleſiæ, quales non ſunt perſonæ

ſonæ ſæculares ante actualemingreſſum, ac proinde ſolemnitates Juris communis vel ſtatutarii adhibere in ejusmodi actibus, nec cuique paſſim fidere debent, ne ſub manibus conjunctorum vel aliorum bona ſua captantium conſtituti facilè in muſcipulam pelliciantur. Utcunque autem intuitu ingreſsûs Religionis tunc diſpoſuerint, omnia remanent ſub determinatione Juris communis; talique oblationi ineſt tacita conditio, ſi Religionem ingrediens in ea perſeveret. c. *Quod à te.* 3. §. *ſanè.* ibi: *ſi Eccleſiis, quibus intitulati fuerant, de poſſeſſionibus aut aliis bonis aliqua contuliſſe noſcuntur, cùm ab earundem Eccleſiarum miniſterio & beneficio ſequeſtrati fuerint, ad ipſos rectâ viâ debent absque contradictione redire.* ✠. *de Cler. Conjuga.*

Caput V.

De reclamationibus nulliter profeſſorum.

280. *Quomodo inſtituendum judicium de nullitate profeſſionis?*
281. *De Præſcriptione per quinquennii lapſum inducta; & beneficio reſtitutionis adversùs eundem.*
282. *Cauſa reclamandi, & ſpecialiter de metu.*
283. *Quid ſi agatur de defectu naturali priùs ignoto?*
284. *Quid agendum in reclamatione, & quid in cognitione cauſæ & ſententiæ prolatione?*
285. *An & quæ bona tali dimiſſo ſint reſtituenda?*

280. S. C. Tridentinum *ſeſ. 25. de Regular.* c. 19. audiri prohibet quemcunq; Regularem prætendentem quacunque de cauſa dimittere habitum, niſi intra quinquennium tantùm à die profeſſionis cauſas nullitatis deduxerit coram ordinario & ſuo ſuperiore locali, ita quidem ut, ſi habitum antea ſponte dimi-

dimiſerit, nullatenus ad allegandam quamcunque cauſam admittatur; ſed ad monaſterium redire compulſus tanquam Apoſtata puniatur. Ubi non immeritò ordinarius ſimul cum Regulari Superiore in judicio nullitatis profeſſionis adhiberi jubetur, quia cùm vertatur hìc cauſa Religionis, quatenus ſcil. commodum vel incommodum ex remanſione talis profeſſi principaliter in ipſum monaſterium redundat, æquum fuit ſuperiori ordinis adjungi Conjudicem, quod jam olim in ſimili caſu à Concilio Meldenſi quoque ſub Sergio P. II. ordinatum fuit. Nec aliud dicendum eſt, ex natura correlativorum, ſi reclamatio intendatur ex parte Monaſterii contra Religioſum nulliter profeſſum; quin potiùs major urget ſuſpicio diffidentiæ, ne ſuperiores Regulares ob peculiarem affectum erga Religionem, vel ſingularem averſionem à perſona ipſius profeſſi quandoque non dimittendos dimittant.

281. Idem Concilium poſt quinquennii lapſum præſumit tacitam profeſſionem quandam, ſeu revalidationem cujuscunque defectûs, quo emiſſa profeſſio laboraverat: & ſunt, qui teneant, termino hoc quinquennali induci præſcriptionem aliquam peremptivam actionis dicendi de nullitate; ut proinde nec Religioſus exire, nec Religio talem ampliùs dimittere valeat, niſi ex juſta cauſa reſtitutio in integrum adversùs lapſum quinquennii à S. ſede Apoſtolica, ad quam talis conceſſio privative pertinet, obtineatur.

282. Cauſa reclamandi poteſt eſſe id omne, quod profeſſionis nullitatem producit, E. G. defectus ætatis legitimæ, vis aut metus gravis &c. qualem qui allegat, in ſe ſuſcipit onus probandi L. *fin.* ff. *quod met. cauſ.* nec ſatìs eſt, metum ab homine fuiſſe illatum, niſì inferatur in ordine ad extorquendam profeſſionem c. *Perlatum.* 1. ✕. *de his quæ vi met.* Durante verò cauſâ metûs, ſuffi-

ſufficit proteſtatio aut querela de paterno imperio coram viris probis, ſi tutè fieri poſſit; aut ſi periculum ſit, ne cum pari diſcrimine reveletur etiam proteſtatio, timor, ùt à reclamatione, ſic & à proteſtatione excuſat, dummodo metum paſſus difficulter occurrere poſſit malo, quod timet. Imò Rota Rom. non ſemel aſſeruit, in matrimonio ſpirituali ſufficere metum reverentialem accedentibus minis, puta, ſi tantus ac talis extiterit timor, ſinè quo profeſſio nequaquam emiſſa fuiſſet: notatque Merlinus *deciſ.* 590. in hac materia, præſertim dum res intra domeſticos parietes acta fuit, probationes leviores admitti.

283. Ubi verò non agitur de aliquo defectu pendente à ſola voluntate profitentis, qualis eſt vis & metus; ſed de defectu naturali ignoto, cujusmodi apud aliquas Religiones Apoſtolicâ authoritate ſuffultas eſt impuritas ſanguinis derivati ab Hebræis ad certum usque gradum; tunc quinquennium, ad indu-

cendam profeſſionem ſeu ratificationem præſtitutum, computandum eſt à die notitiæ impedimenti (niſi conſtitutiones particulares à S. Sede approbatæ poſt S. C. T. aliud decernant) ex illa propoſitione generali, quòd animus ad incognita non ſit trahendus.

284. Ordinarius & localis ſuperior Religionis ad cognitionem cauſæ principalis, & prolationem ſententiæ ſuper nullitate, conjunctim procedere debent: reclamatio verò ſecundùm ſe, utpote ſolùm declarationem animi contrarii continens, in extra judiciali forma coram viris probis, ùt ſuprà dictum eſt, fieri poteſt. Quanquam expediat, & hanc fieri coram uno ſaltem ex Conjudicibus in Forma judiciali, ob majorem actûs certitudinem, & ad excludendas affectatas ac minùs veras probationes. Quam ob cauſam mihi quoque non placet quorundam in hoc luto hærentium ad Confeſſarium duntaxat recurſus, ut aliquando in actuali reclamatione Ejus-

jusdem teſtimonio fulti ſint, nisì vel Confeſſarii qualitas ſingularis, vel aliæ circumſtantiæ procul omni ſubornationis periculo, faciant ampliora præſumi.

285. Stante profeſſionis annullatione, adeò ut, jure retrotractionis ad initium, reclamans poſt declarationem nunquam Religioſus fuiſſe cenſendus ſit, quæritur, *an & quæ bona tali ſint reſtituenda?* Et reſpondetur, facto inter bona diſcrimine, ea ſolùm obnoxia eſſe reſtitutioni, quæ à parentibus, conjunctis, vel amicis intuitu ſanguinis aut perſonalis affectionis acceperat: quoad reliqua verò capiendum eſſe argumentum à materia peculii ſervorum ſuper acquiſitionibus factis per ſervum à Domino certæ cuidam adminiſtrationi præpoſitum, licèt poſteà liber declaretur. Facitque huc inſuper illud, quod de Epiſcopis & Clericis in quæſtione de bonis intuitu Eccleſiæ acquiſitis ad Tit. *de peculio Clericorum, & de ſucceſ-*

ſione

ſione ab inteſtato, diſſeritur, quò lectorem plura deſiderantem remitto.

Caput VI.

De recognitione miraculorum, indulgentiarum, & SS. reliquiarum.

285. *Vaſtitas materiæ hoc titulo comprehenſa.*
286. *Decretum S. C. Trid. de admiſſione miraculorum; & quot modis ea fieri poſſint: ubi de Extraordinaria Rituum Congregatione.*
287. *De probatione miraculorum.*
288. *Quando admittatur probatio miraculi per unicum Teſtem.*
289. *Qualia miracula ſpectent ad Epiſcopalem recognitionem?*
290 *Quantum hodie liceat Epiſcopis in examinandis miraculis ſervorum DEI.*
291. *De novis miraculis ſanctorum vindicatorum.*
292. *De conſilio Theologorum & piorum virorum: ubi de natura Conſilii à Iure requiſiti,*
293. *Praxis examinandi miracula virtute SS. imaginum facta.*

294.

294 *Diſcrimen inter* miracula & gratias.
295. *Definitio Indulgentiarum.*
296. *Decreta S. C. Trid. de earum uſu & recognitione.*
297. *Praxis primi Decreti de recognitione.*
298. *Proſecutio materiæ, adjectâ explicatione Indulgentiæ Sabbathinæ.*
299 *Praxis & ſenſus ſecundi Decreti de moderatione Indulgentiarum.*
300 *Diſcrimen legis veteris & novæ quoad oſſa defunctorum.*
301. *Cautelæ antiquæ Eccleſiæ in veris reliquiis dignoſcendis ab adulterinis.*
302 *Hodierna Conſtitutio Eccleſiæ, ut fraudibus obvietur.*
303. *In gravibus dubiis recurrendum ad S. ſedem Apoſtolicam, quò etiam modernus Princeps Epiſcopus Auguſtanus laudabiliter recurrit*
304 *Praxis recognitionis SS. reliquiarum.*
305. & 306. *Praxis translationis earundem.*

285. INtegrum omnino tractatum mereretur hoc Caput, ob vaſtitatem materiæ, rerumque dicendarum amplitudinem. Sed quia multa paucis concludere ſatago, ita breviter agam de ſingulis, ut tamen nihil prætereatur aut ob-

obſcuretur eorum, quæ ad Epiſcopale munus pertinere dignoſcam. Sit ergo

§. I. *de recognitione miraculorum.*

286. De Miraculis ita ſtatuit S. Concilium Noſtrum *ſeſ.25. Refor. De invoc. Vener. &c. nulla admittenda eſſe nova miracula, nec novas reliquias recipiendas, niſi recognoſcente, & approbante Epiſcopo: qui ſimul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in Conſilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati & pietati conſentanea judicaverit.* Eſt autem miraculum juxta S. Auguſtinum *de utilit. creden. c.* 16. quid arduum & inſolitum, ultra ſpem & facultatem admirantis exiſtens; quod juxta S. Doctorem Angelicum 1. 2. q. 113. a. 10. ☉. tribus modis fieri poteſt: 1. ſi ſecundùm ſubſtantiam excedit facultatem naturæ ſolâque virtute Divinâ fieri poteſt, ùt in Corporum glorificatione contingit. 2. ſi ratione ſubjecti, in quo fit; non autem quantum ad id, quod fit, excedit facultatem naturæ, ùt reſtitutio

tutio viſûs in cœco: quanquam enim natura viſum præſtare queat, minimè tamen id poteſt in cœco, 3. ſi naturæ facultatem excedit, quoadmodum & ordinem faciendi, ùt cùm quis infirmus in inſtanti perfectam ſanitatem aſſequitur, præter ſolitum curſum ſanationis, quæ fit à natura vel arte: unde licèt etiam ab Angelis applicantibus activa paſſivis in momento ſanitas ægroto reſtitui poſſit, non dicitur tamen miraculum, quòd per illam actionem regularis curſus univerſalis naturæ quodammodo inverſus non ſit: dum verum miraculum non debet habere cauſas præſentes intra ordinem totius naturæ; ſed applicari ſolùm virtute Divinâ: ut proinde fixum ac firmum remaneat, vera miracula patrari poſſe principaliter tantùm à DEO *Joan.3.v.2.* quæ tamen ab aliis actionibus mirandis diſcerni non poſſunt, nisì ad finem, modum, tempus, locum, aliasque circumſtantias extrinſecas facto recurſu: quæ cauſa eſt, quòd in extraordinaria Congre-

gregatione Rituum ſuper Canonizatione ſanctorum, vel beatificatione & cultu quorundam ſervorum DEI, ultra Cardinales, ſecretarios, aliosque Prælatos, & officiales vel Theologos S. Congregationis ordinariæ Rituum, inſuper Promotor fidei (qui plerumque ſolet etiam eſſe Advocatus Fiſcalis) Tres antiquiores Auditores Rotæ, unus ex Proto-notariis participantibus, plures Theologi, tanquam Conſultores, vel reſpectivè Qualificatores, & peritiſſimi Medici ac Philoſophi pro diſcuſſione miraculorum adhibeantur.

287. Miracula ſolùm à poſteriori per ratiocinationem & neceſſariam conſequentiam probari poſſunt, quatenus teſtes deponunt de re tali, quæ vel quoad ſubſtantiam, vel ratione ſubjecti, vel ſaltem cum talibus circumſtantiis ſuperat regularem curſum & facultatem totius naturæ, quæ vocatur à Baldo indirecta probatio, regulariterque duos ad minimum idoneos teſtes requirit c. *In*

omni

omni. 4. &c. *Licèt.* 23. ✠. *de teſtibus*, in quibus non refert, cæteris paribus, an domeſtici ſint, vel ejusdem Religionis, cujus Ille, de cujus miraculis quæritur, ex Regula generali *c. Inſuper.* 6. *& c. cùm Nuntius.* 12. ✠. *de Teſtib.* non obſtãte ſuſpicione affectionis ad cauſã, quæ per juramentum purgatur. Neque neceſſe eſt, quòd teſtes deponant per verba Juris, ſed ſufficit quòd deponant per verba Facti, quid ſcil. ab ipſis viſum & cognitum fuerit, reddendo rationes ſuorum dictorum & cauſas ſcientiæ, ex quibus Judex intelligere poſſit, an tale factum ſit miraculum, quod non eſt perceptibile ſenſu teſtium, ſed per rationem duntaxat, utpote ſolùm dependens à judicio intellectûs.

288. Non deſunt tamen caſus, in quibus miracula quandoque per unicum teſtem fide dignum probantur, maximè ſi vel ex natura miraculi probatio non niſi per unum haberi queat; vel aliquis de facto proprio deponat, concurrenti-

bus

bus utrobique indiciis & adminiculis, ex quibus Judex prudenter informare poſſit animum ſuum, quòd tali teſti in hac cauſa credendum ſit: ùt videre licet apud Rotam *in relat: S. Hyacinthi in 8. mirac* referentem, quòd Leo III. in canonizatione S. Swicberti quoad certos eventus adhibuerit fidem unico teſti ſingulari. Quamvìs ordinariè, quoties agitur de miraculis in ordine ad beatificationem vel canonizationem, quibus inniti debet judicium de aliquo beatificando vel canonizando (ob magnum Eccleſiæ præjudicium, ſi probationibus falſum ineſſet) plures conteſtes idonei requirantur.

289. Quæritur, *an S. C. Trid. loquatur* de novis miraculis ſanctorum approbatorum tantùm; an generaliter de quibuslibet etiam hominum ab Eccleſia non approbatorum? Reſp. veroſimiliùs dare tantùm Epiſcopis facultatem recognoſcendi & approbandi ſeu auctorizandi & pro veris declarandi nova

mira-

miracula eorum, qui Canonizati, beatificati, vel expreſsè tacitéve approbati ſunt; nec derogare S. Concilio Lateranenſi relato c. *cùm ex eo. 2.* ✠. *de Relig. & vener. ſan.* ùt ad li. l. Doctores paſſim obſervant: ne, ſi Epiſcopi approbare poſſint miracula noviter à defuncto poſt mortem patrata, neceſſariò ſimul Ejusdem ſanctitatem, quæ ex miraculis poſt obitum factis concludenter infertur, declarent. Et hodie quidem, poſt Urbani VIII. conſtit. *Cæleſtis Hierusalem. 5. Julii.* 1634. nullum omnino dubium ſupereſt, quâ præcipitur Epiſcopis, ut quoad defunctos cum fama ſanctitatis nondum Canonizatos, vel Beatificatos, informationes ſolùm recipiant, transmiſſoque negotio inſtructo ad S. ſedem Apoſtolicam, indè Reſponſum expectent.

290 Imò, poſtquàm ordinariis prohibitum fuit, examinare miracula ſervorum DEI, nisi ex ſpeciali commiſſione S. Pontificis, poſt annos quadraginta

ab

ab obitu eorundem elapſos, examinatâque priùs vitæ ſanctitate (quod ultimum cum Gregorii IX. Conſtit. *Cùm dicat Dominus.* 1. *Iunii* 1232 edita convenit) hodie nihil aliud iisdem conceditur, quàm inſtructio proceſſuum in genere ad effectum examinandi, an concedenda ſit inſtructio proceſsûs in ſpecie, ne probationes interim pereant: & conceſſis proceſſibus in ſpecie, hi transmittendi ſunt ad S. ſedem Apoſtolicam ut quoad validitatem à S. Congregatione Rituum extraordinaria examinentur; ac deinde absque ullo ad ulteriora progreſſu, ſub modò dictæ Congregationis ſigillo ad præſinitum usque tempus aſſerventur.

291. Secùs dicendum eſt de novis miraculis eorum, quibus ex communi conſenſu tantùm, vel ab immemorabili tempore cultus publicus competit, ùt liquet ex Decretis Inquiſitionis Generalis & Urbani VIII. 13 *Martii* 1625. ibi: *Declarans, quòd per ſupradicta præjudicare:*

care in aliquo non vult, neque intendit iis, qui aut per communem Eccleſiæ conſenſum, aut per Patrum, Virorumq; Sanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientiâ, ac tolerantiâ Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii, coluntur. Qui cùm relinquantur in poſſeſſione proprii cultûs, ùt pulchrè ait Pasquiligius, relinquuntur etiam in poſſeſſione, quòd per approbationem miraculorum poſſit idem cultus manuteneri: prout etiam, quantum ad poſſeſſionem cultûs, Celſitudo ſua nuperrimè S. Machario Abb. in Monaſterio Scotorum Ord. S. Benedicti Herbipoli, ab immemorabili tempore, publicè culto, a quibusdam indecentem quæſtionem ſtatûs movendam non eſſe reſolvit.

292. Quod porrò de adhibendis in conſilium ab Epiſcopo Theologis, aliisque piis viris, decernitur, Epiſcopi facultatem ita reſtringit, ut hâc formâ non adhibitâ nulliter procedat: quanquam non teneatur illorum conſilium ſequi

ſequi , ſi graviore motivo quodam in contrarium innitatur , juxta naturam *Conſilii*, quod ſi de Jure requiritur ad faciendum aliquem actum, petendum, debitoque termino reſponſum exſpectandum eſt, licèt non ſit ſequendum, niſi in caſibus à Jure expreſſis , ùt S. Congregatio Concilii 5. *Junii* 1627. & 27. *Martii* 1632. declaravit.

293. Quando miracula fieri dicuntur in qualicunque Eccleſia, virtute ſacrarum imaginum, ſtatim de juſſu Epiſcopi operiendæ ſunt tales imagines, claudendæ Templi januæ, & concurſus hominum impediendus , ne miracula publicentur, antequàm ab Epiſcopo diligenter examinata fuerint & approbata. Quod ſi effectus præ ſe ferens rationem miraculi fuerit tranſiens, E. G. quòd imago quædam locuta fuerit, advertit Pasqualigius, tale quid deponentes, qui præſentes fuerint, ſumma cum diligentia & cautela tunc examinandos eſſe, tum circa dicta ſua, tum circa proprias

prias qualitates & vitam ſuam, ad videndum, quanta fides iisdem ſit tutò præſtanda. Similiter ſi quis in vivis adhuc exiſtens, ad invocationem Nominis Divini, ùt hiſce diebus Venerabilis P. Marcus ab Aviano Capuccinus Monachii, ex Italia eò accitus ad requiſitionem Sereniſſimæ Catholicæ Domûs Electoralis Bavaricæ, feciſſe dicitur, prodigioſa patraret, Ordinariorum munus eſt in omnia diligenter inquirere, ne quid temerè credatur, vel aſſeratur: quam ob cauſam Celſitudo ſua 17. *Iunii* 1680. ſedulam ac fidelem rerum ab illo celebri Patre cum Bambergenſibus Diœceſanis geſtarum indagationem duobus Theologis ordinariâ authoritate commiſit, factura deinde, relationibus Commiſſariorum obtentis, quod Decreta Conciliaria, Conſtitutiones Apoſtolicæ, & tantæ rei gravitas exigunt.

294. Quia tandem perſæpe fieri ſolet, ut homines etiam beneficia non ex-

cedentia facultatem totius naturæ, à DEO ſimpliciter vel ad interceſſionem alicujus Sancti, obtineant: prout Tabulæ votivæ DEO, tanquam Beneficii Authori, & Sanctis tanquam ejusdem apud DEUM Impetratoribus paſſim appenſæ teſtantur. Ea, cùm non ſuperent totius naturæ vires ac ordinem, ſed tantùm conſiſtant in effectú ſingulari benevolentiæ DEI Nobis ejusmodi beneficium per cauſas naturales ex ſpeciali applicatione Divina, non ex regulari earundem curſu, conferentis, vocari ſolent *gratiæ*; non verò miracula: unde ortum traxiſſe videtur illud Italorum Tabulis votivis plerumque adſcriptum: *Per grazia riceuuta*. Hæ gratiæ, cùm à miraculis propriè differant, nec deceptioni circa interpoſitionem authoritatis Divinæ ſubjaceant, eò quod omne beneficium ſit à DEO, ſemper ab eo recognoſci poſſunt, quin Epiſcopali approbatione opus ſit, dummodo à viris doctis & piis pro ſpeciali-

bus ejusmodi divinis favoribus ſive ſimpliciter, ſive ex interceſſione Sanctorum, collatis habeantur.

§. II. *De recognitione Indulgentiarum.*

295. Indulgentia eſt jurisdictionalis remiſſio pœnæ temporalis pro peccatis actualibus DEO debitæ facta à Prælato Eccleſiæ de communi Eccleſiæ theſauro, per applicationem ſatisfactionis Chriſti & Sanctorum extra Sacramentum. Dicitur I. *Remiſſio jurisdictionalis*, quia tanquam beneficium eſt actus jurisdictionis voluntariæ ſupponens in Prælato ſubditis ſuis indulgentiam concedente poteſtatem ſpiritualem ad ligandum & ſolvendum. Dicitur II. *Pœna temporalis*, id eſt, pœnitentiarum in hoc ſæculo injunctarum vel injungendarum ſecundùm formam antiquorum Canonum, & pœnarum purgatorii illis reſpondentium. Dicitur III. *pro peccatis actualibus*: cùm originale unà cum cæteris ante Baptiſmum

 ſinum

ſmum omnimodè tum quoad culpam, tum quoad pœnam auferatur. Dicitur IV. DEO *debita*, utpote per peccata noſtra à nobis offenſo. Dicitur V. *facta à Prælato Eccleſiæ*, qui eſt ex jure Divino S. Pontifex, viſibile caput Eccleſiæ, ſi de plenariis loquimur: reſpectu non plenariarum verò, etiam Archiepiſcopi & Epiſcopi jure ordinario illis ratione muneris ſui Epiſcopalis competente, adeoque aliis delegabili, ſubditis ſuis concedere poſſunt, dummodo non excedant ſtatutum generalis Concilii Lateranenſis ſub Innocentio III. relatum c. *Cùm ex eo.* 14. ✠. *de pœnit. & remiſ.* ne claves Eccleſiæ per indiſcretas Prælatorum indulgentias contemnantur, & ſatisfactio pœnitentialis enervetur. Quod autem de Prælatis Religioſorum Ordinum circumfertur, vel de commiſſione ſpeciali S. Pontificis intelligendum eſt, vel de admonitione fidelium ſuper indulgentiis immediatè à Papa conceſſis. Dicitur VI.

de

de communi Eccleſiæ theſauro: qui eſt infinitus theſaurus meritorum & ſatisfactionis Chriſti per modum cauſæ univerſalis & primariæ remiſſionis ejuſmodi pœnarum, cum qua nonnunquam, ad fovendam fidelium charitatem & communionem Sanctorum, jungitur ſuperabundans ſatisfactio Juſtorum per ſe & intrinſecè pendens ab illa Chriſti ſatisfactione, ac indè vim omnem accipiens, citra ullam ejusdem injuriam aut deminutionem. Quod ut firmiùs intelligatur, ſciendum eſt, in laborioſis Sanctorum operibus, ex virtute & dignitate in eadem derivata à Chriſto, duplex ineſſe jus, unum, prout ſolum meritum reſpicit, cui pro mercede gloria cœleſtis juxta menſuram charitatis reſpondet; alterum, prout eſt actio laborioſa compenſanda per remiſſionem pœnæ aliunde debitæ, quæ cùm ſæpe major ſit ipſo debito, ſequitur, tales Sanctos cum ejuſmodi ſatisfactionum non compenſatarum peculio

lio defunctos, adhuc eo nomine, ſummâ DEI Remuneratoris bonitate, creditores ex ſtere: quorum prætenſio ne fructu ſibi promiſſo ac debito evacuetur, prudenti diſpenſatricis Eccleſiæ arbitrio à Chriſto gloriam & communionem Sanctorum quærente relictum fuit, quâ ratione & quibusnam fidelibus hic theſaurus ſit diſpenſandus. Dicitur VII. *Per applicationem Chriſti & Sanctorum*: quamvis enim Chriſtus univerſalis totius mundi Redemptor, DEO Patri pro peccatis omnium infinitè ſatisfecerit; aliisque vim inſtrumentalem ad hoc concurrendi in participata virtute meritorum Chriſti tribuerit: applicari tamen nobis illud pretiũ debet per uſũ Sacramentorũ, vel per aliũ modum à Vicario ſuo, tanquam generali diſpenſatore, præſcriptum. Dicitur VIII. *Extra ſacramentum*: cùm concedi ſoleant non ex opere operato; ſed ſub conditione alicujus operis, ab Epiſcopo Confirmato, etiam nondum

Preſ-

Preſbytero, Abb. ad c. *Accedentibus.* 12. ✠. *de exceſ. Prælat.* Defunctis autem duntaxat per modum ſuffragii: qua de re vide Pacificas Cogitationes meas *q. 4. §. 41.*

296. De Indulgentiarum antiquitate qui dubitat, legat 2. *Cor. 2. v. 7.* & Patres longâ ſerie à pleriſque Controverſiſtis adductos. De hodierno earum uſu duo decrevit S. Concilium Trid. I. *ſeſ. 21. refor.* c. 9. ut Epiſcopi Indulgentiarum, quæ à S. ſede Apoſtolica conceſſæ ſupponuntur, publicationi attendant. II. *ſeſ. 25. Decr. de Indulgen.* in iis concedendis adhibendam eſſe moderationem, juxta veterem & probatam in Eccleſia conſuetudinem, ne nimiâ facilitate diſciplina Eccleſiaſtica enervetur.

297. I. Sic practicari ſolet, ut Epiſcopi Brevia Indulgentiarum à S. ſede obtenta diligenter recognoſcant, licentiamque eadem publicandi tum Eccleſiaſticis, tum ſæcularibus intra Diœceſes ſuas habitantibus tribuant. Quod cla-

riùs patet ex declaratione S. Congregationis Concilii *ad c. 9. cit*, ibi: *Nullus ergo ſinè ordinariorum licentia & auctoritate poterit eas publicare, non obſtante quâcunque exceptione, aut exemptione, etiamſi Regularis ſit aut in Eccleſiis ipſorum Regularium, etiam prætextu privilegiorum, E. G. Confraternitatis Roſarii* &c. Et ſi quid eſt, quod accuratâ ordinariorum attentione opus habet, putem invigilandum eſſe cum primis Brevibus conceſſivis Altarium Privilegiatorum, quorum uſus, ad certas conditiones ſeu confraternitatum, ſeu determinati miſſarum numeri indies perſolvendi reſtrictus, antè ab Epiſcopo permitti non debet, donec certò exploraverit, omnia continuò fieri poſſe, ac fideliter præſtitum iri, quæ ad fruitionem tam inſignis privilegii deſiderantur. Cumprimis autem fidelibus ad hæc remedia pronis bene inculcandum exiſtimo, ad acquirendam per modum ſuffragii animabus ad alteram vitam in Charitate di-

greſſis

greſſis hanc Indulgentiam à S. Sede conceſſam, nequaquam ſufficere ſolam Miſſæ in Altari privilegiato celebrationem, ſed inſuper exigi ſpecialiorem dignitatem & idoneitatem in anima, ut tale ſuffragium indulgentiæ plenariæ ad eum effectum à DEO liberaliter acceptetur, quæ dignitas procedit ex devotione ſpeciali ad claves Eccleſiæ donativas indulgentiarum, pia ſollicitudine ad ſatisfaciendum pro peccatis propriis, ſtudio ad ſuffragandum defunctis &c.

298. Quam ſimplicis vulgi præmonitionem tantò magìs neceſſariam autumo, quantò majus eſſe poteſt periculum, ne homines aliud ſibi perſuadentes aut in hac vita ſatisfactiones pro peccatis propriis negligant; aut celebratâ ſemel in Altari privilegiato miſsâ pro defuncto, eum certò liberatum putantes, nullis ampliùs deinceps ſuffragiis eundem adjuvare contendant, Quapropter cum grano ſalis etiam accipiendum eſt, quod de *Indulgentia Sabbathina* à SS.

Pontificibus Clemente VII. Gregorio XIII. Paulo V. & aliis dicitur, Populum Chriſtianum piè credere poſſe de adjutorio animarum Fratrum & Confratrum Sodalitatis B. V. M. de Monte Carmelo, videl. *Beatiſſimam Virginem animas Fratrum & Confratrum in charitate decedentium, quæ in vita habitum geſtaverint, & caſtitatem pro ſuo ſtatu coluerint, officiumq; &c. ſuis interceſſionibus continuis, piisq; ſuffragiis ac meritis, ac ſpeciali protectione, poſt earum tranſitum, præcipuè in die Sabbathi, qui dies ab Eccleſia eidem B. M. V. dedicatus eſt, adjuturam.* Quæ ſunt verba Pauli V. in Bulla data Romæ 11. *Febr.* 1613. Ex quibus infert Leo Rhedonenſis in *Philocaliis & Analectis, de Typo veſtis monaſt.* non vanâ ſecuritate, aut temnendâ fiduciâ gratulari ſibi poſſe Carmelitas bonâ ſpe gaudentes, *ſi modò vitam inſtituant tanto patrocinio Virginis tantuq; privilegiis non indignam.* Certè, juxta morem Eccleſiæ, pro certis animabus

mabus etiam dictæ confraternitati adſcriptis, anniverſarii, miſſæ, officia, non obſtante Bullâ Sabbathinâ, per plures nihilominùs annos celebrantur.

299. Quoad II. cùm S. Synodus Tridentina moderationem adhiberi juſſit, juxta veterem & probatam in Eccleſia conſuetudinem, nimiam laxitatem ad eos fines reduci voluit, quos temporum & locorum conditio pateretur: quin tamen planè tolleretur illicium indulgentiarum ad ſubeundum, augendumque pietatis ſtudium & ut officium Confeſſariorum redderetur facilius, liberando eos à metu per indulgentiarum diſcretè conceſſarum occaſionem, ſi fortè Pœnitenti leviorem delictis pœnam injunxerint, quod ſpectatâ hominũ imbecillitate fieri plerumque ſolet, ne à ſaluberrimo ad Sacramenta acceſſu deterreantur: dummodo tamen peccatis non conniveant nimium, aliorumque peccatorum participes efficiantur. Quam ob cauſam Confeſſarii, ſi quem rationabi-

 liter

liter, conſideratis Ejus corporis & ànimæ viribus, mitiùs tractandum duxerint, quàm criminum qualitas promereatur, eundem cohortantur ſollicitè, ut per indulgentias, opera charitatis, Chriſtianam patientiam &c. ſe à pœnis in purgatorio luendis liberare conetur.

§. *III. de recognitione Reliquiarum.*

300. In lege veteri tanta cadaverum & oſſium humanorum abominatio fuit, ut Sacerdos ſolo eorum attactu contaminaretur *Baruch. 3. v.* 11. At in lege nova Reliquiæ Sanctorum non modò propter ſpiritus, quorum inſtrumenta fuerunt, piè coluntur ubique, ſed in ipſis etiam Altaribus reponuntur, ut, quorum animæ beneficè DEO junguntur in cœlis, ſuper eorundem cineribus aut ſepulcris miſſæ celebrentur, forſan ex eo, quod in Apocalypſi *c. 6. v. 9.* legitur: *vidi ſubtus Altare animas interfectorum propter Verbum DEI, & propter teſtimonium, quod habebant.*

301.

301. In qua Reliquiarum veneratione ne facilè contingeret fraudem committi, Optatus Milevitanus adversùs Parmenionem oſtendit, nefas fuiſſe jam olim, venerari reliquias Martyris non vindicati, hoc eſt, nondùm approbati & recepti: quæ quidem approbatio, ùt ex S. Auguſtino diſcimus, cautiſſimè ab Epiſcopis facta fuit, adhibitis in conſilium Collegis Epiſcopis, ne vel hominum perverſorum malitiâ, vel defectu neceſſarii examinis, falſæ Reliquiæ pro veris obtruderentur: prout aliquando eveniſſe teſtantur Sulpitius, Gregorius Turonenſis, Glaber, Manriquez, & alii, quos inter omni exceptione Majores S. Gregorius Magnus & S. Auguſtinus, Græcos quosdam Monachos vel potiùs Hypocritas ſub habitu Monachorum aſſerunt, hujus perverſitatis Reos, aliquando in ipſa cadaverum in campo jacentium effoſſione, vel circumgeſtatione deprehenſos fuiſſe. Quapropter Concilium Cæſarauguſtanum

guſtanum *can.* 2. ſtatuit, ùt Reliquiæ in quibuscunque locis Arrianæ hæreſis lue infectis repertæ per ignem probarentur: qui tamen probationis vulgaris modus gravibus de cauſis ab uſu receſſit.

302 Quid hodie, ad obviandum tam periculoſis fraudibus, ab Eccleſia conſtitutum ſit, docet S. C. Trid, *cit. ſeſſ.* 25. *Refor. Decr. de invoc.* &c. prohibens, ne recipiantur novæ Reliquiæ, nisì Epiſcopo recognoſcente & approbante: ubi per *novas* non ſunt intelligendæ Reliquiæ Martyris non-vindicati; ſed Epiſcopis tantùm forma præſcribitur in probandis Reliquiis ſancti Canonizati noviter allatis aut inventis adhibenda, vocatis in conſilium Theologis & aliis viris piis: nisì fortè conſtet, illas jam per Apoſtolicum Reſcriptum, vel alicujus Epiſcopi Diploma canonicè approbatas fuiſſe, quo caſu tantùm Epiſcopi partes erunt, ut examinet, an non ſint aliæ, quàm quales in Approbatione continentur, antequam licentiam tribuat,

buat, eas à ſe recognitas publicæ veneſrationi fidelium in Diœceſi ſua exponendi.

303. Siquis verò dubius aut difficilis abuſus E.G. in cultu lipſanorum, de quibus nihil probabile nec è documentis legitimis, nec ex publicæ perſuaſionis continuata vetuſtate habeatur; vel circa quid aliud de ſuperſtitione ſuſpectũ, extirpandus ſit; aut aliqua de Reliquiis gravior quæſtio incidat, Epiſcopus, inconſul â S. ſede Apoſtolicâ, nihil novum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernet; prohibebitque illico vulgi concurſum, ſi quid pro novo ſanctuario, non præhabitâ recognitione Canonicâ, circumferatur. Unde cùm Celſiſſimus ac Reverendiſſimus Princeps & Dominus D. Joannes Chriſtophorus Epiſcopus Auguſtanus dubitaſſet, an ſufficeret repoſitio SS. Reliquiarum in Altaribus, è quibus, poſtremis ſuecorum bellis, ſupra duodecim Rèliquiarum millia, per univerſam Diœceſim Augu-

Auguſtanam detractæ fuerant, iis precibus cæremoniiſque ſolummodo ſervatis, quæ in earum collocatione tantùm exiguntur; cæteriſque dimiſſis, quæ in Romano Pontificali præſcribuntur? laudabiliter apud S. Sedem pro declaratione inſtitit, & pro reſolutione, ad votum S. Congregationis Rituum, referente Eminentiſſimo Card. Franciſco Mariâ Brancatio die 21. *Aprilis* 1668. obtinuit Diſpenſationem Apoſtolicam, ob exceſſivum numerum Altarium everſorum reſultante morali impotentiâ eadem rurſum ſacris Reliquiis ad ſacrificium concinnandi, ſi reponendæ forent cum cæremoniis in Pontificali Romano præſcriptis.

904. Cæterùm in Sacrarum Reliquiarum cognitione, opus eſt, ut reipsâ cernantur, niſi Epiſcopus juſta de cauſa in iis, quæ ſub Altaribus vel alibi reconditæ latent, aliud faciendum arbitretur. Publicis inſuper, privatiſque comprecationibus obſecrandus, ac diverſis charita-

tis

tis& devotionis operibus exorandus eſt Pater luminum, ne quid contra Pietatem aut veritatem committatur. Tum verò conſiderari diligentiſſimè debent ſtatura ſeu dimenſio partium, còlor, odor, figura &c, quem in finem à ſolertibus Epiſcopis viri Anatomices bene periti regulariter advocantur. Memoratu quoque digna ſunt S. Caroli Borromæi præcepta, ut ſcripta, tabulæ, litteræ, codices Annalium, aliaque cujusvis generis monumenta, quæ in iis ipſis Eccleſiis, earumvé atriis, atque ædibus, aut aliis locis extant, ſchedulæque vaſculis aut arcis ſacrarum Reliquiarum affixæ, vel incluſæ, accuratè recognoſcantur, unde illarum, vel collocatio ibi facta cognoſci, aut alia ejusmodi notitia earundem haberi queat. Teſtes prætereà conquirantur, ſi qui ſunt, qui teſtimonium dent antiquæ conſtantisque traditionis, ex qua certa earum cognitio conſtet. Quamvis etiam meritò Regum ac Principum ſæcularium Diplomata

mata magno loco haberi debeant; plus tamen authoritatis ineſt commentariis viſitationum Epiſcopalium, aut teſtimoniis Epiſcoporum, ad quos videlicet recognitio & approbatio Reliquiarum ex officio pertinet; & multò magìs Diplomatibus SS. Pontificum. Quantum ad veteres picturas & imagines templorum parietibus appictas vel appenſas, probandi vis ex iis deſumpta prudenti Epiſcoporum diſcretioni relinquitur. Antiquus etiam fidelium ad Reliquias vel ſepulchrum, devotionis cauſâ, recurſus peregrinationes, proceſſiones, tabellæ votivæ, jusjurandum ad ea lipſana communiter præſtitum &c. non parùm conferunt ad veras Sanctorum Reliquias dignoſcendas. Ut ſileam de miraculis, gratiis, aliisque miris à DEO alicubi, ad flagitatam interceſſionem cujuspiam Sancti, patratis. Cujusmodi recognitione per Ordinarium nondum ſuſceptâ, in una *Viterbienſi* 26. *Iunii* 1627. deciſum fuit, etiam in

Eccle-

Eccleſiis Regularium exemptorum Epiſcopo competere facultatem mandandi, ut Reliquiæ in loco ſibi bene viſo, retentis interim penès ſe clavibus, tamdiu cuſtodiantur.

305. Idem, mutatis mutandis, obſervandum eſt in translatione Reliquiarum, quas Ordinarius ante omnia (etiam in Eccleſiis exemptis) ad inſtantiam Rectoris illius Eccleſiæ, adductis ſecum aliquot Canonicis Eccleſiæ Cathedralis pro libitu aſſumendis, aliisque inſignibus Viris, & Medicis Anatomices peritis, coram Notario Apoſtolico & Teſtibus, publicè recognoſcet hoc ordine, quē paucis abhinc annis etiam à Reverendiſſimo Suffraganeo Herbipolenſi, de clementiſſimo ſuæ Celſitudinis juſſu atque præſcripto, in recognitione inſignium planè Reliquiarum in Eccleſia Herbipolenſi repertarum, obſervatum meminimus: præmiſſâ humili oratione ad DEUM & brevi ad circumſtantes peroratione;

loco-

locoque,&arcâ, in qua reconditæ ſunt, & inſcriptione exteriore, ſi quæ forſan ibidem extiterit,accenſis facibus,accuratè inſpectis atque luſtratis, examinatisque,ſi opus fuerit,teſtibus,an & unde ſciant tali loco SS. Reliquias aſſervari? &c. amovebit operculum, & omnibus ſive ſcripturis, ſive aliis intra arcam exiſtentibus diligenter exploratis ac perſpectis, quæ Notarius in Protocollum illico referet, deſcendet ad ſingularum Reliquiarum ſuper mundiſſima Tabula enumerandarum recognitionem; explicatisque per Anatomicos ſingulis partibus & proprio nomine ſuo compellatis, eas vel in priore theca, vel in alia, præmiſſâ ab Epiſcopo illâ novæ thecæ benedictione, quam Pontificale Romanum *De benedictione capſarum pro Reliquiis* exhibet, reverenter occludet, omnia rurſum, ut ſuprà, annotante Notario coram teſtibus rogato à Rectore Eccleſiæ, publicumque de iisdem Inſtrumentum conficiente, interpoſito Epi-

Epiſcopi Decreto: ita ut, juxta antiquam SS. Patrum traditionem, peractâ licèt accuratâ Reliquiarum recognitione, eæ bis, térve recognoſci; & in ſecunda quidem cum Theologis & Canoniſtis agi de translatione futura, quodque nuper obſervatum, coram iisdem repeti: in Tertia verò, quod ſequitur, fieri debeat.

306. Præmiſſis ab aliquo tempore, poſt determinatum diem translationis, tum invitationibus vicinorum, ſi libuerit, Epiſcoporum, Prælatorum, Eccleſiaſticorum, & Regularium; tum litteris Paſtoralibus in idiomate vulgari ad univerſum gregem, quibus ad celebrandam cum devotione debita hanc ſolemnitatem magìs inflammetur; nec non obtentis à S. ſede Apoſtolica pro majore fidelium ſolatio indulgentiis plenariis, pridie diei pro translatione ſolemni præfixæ, Epiſcopus cum Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, & Clero illius Eccleſiæ, in qua SS. Reliquiæ aſſervantur,

tur, horis diurnis, reſeratâ publicè capsâ vel arcâ, Reliquias cum catalogo nuper confecto collatas, & accuratè recognitas, in Altari reponet: relictisque interim ibidem certis Clericis tanquam fidis SS. Reliquiarum Cuſtodibus, pomeridiano tempore, celebratis juxta Rubricas Romani Breviarii primis veſperis ſub ritu duplicis officii de feſto Translationis, Epiſcopus vel alius ſacras veſtes indutus, comitantibus miniſtris & cœtu Clericorum, accenſis cereis, poſt preces ſubmiſsâ voce effuſas, adoletumque SS. Reliquiis thus, eas cum Hymno & Pſalmis ad Altare majus, vel alium locum decentiſſimè paratum, pro veneratione publica totius Populi deferet; cantatisque Antiphonis, verſibus, & orationibus ſanctorum, de quorum reliquiis celebritas geritur, indè recedens, Clerum Eccleſiæ, vel alias Perſonas devotas, Clericali gradu inſignes, mutatis vicibus diu noctuque usque ad Proceſſionem ſolemnem & SS. Reliquia-

quiarum occluſionem ibidem excubituras poſt ſe relinquet. Altero die manè horâ maximè congruâ miſſa ſolemnis ab Epiſcopo Pontificali ritu celebrabitur, inſerto poſt Evangelium brevi ſermone feſtivo; ſique Proceſſio manè inſtituenda ſit, eâ peractâ SS. Reliquiæ rurſum Altari impoſitæ, ad ſecundas usque Veſperas, pro publico fidelium cultu relinquentur expoſitæ; quibus poſt prandium pari cum ſolemnitate finitis, ſi Proceſſio manè non fuerit habita, mox inſtituetur, & poſt reditum ad Eccleſiam Epiſcopus, adſtantibus Canonicis & aliis, celebritati, poſt Hymnum Ambroſianum & ſolemnem Populi benedictionem, per SS. Reliquiarum reverentem occluſionem in ſanctuariis, Capſulis, ſeu thecis ad id diſpoſitis ac benedictis, adſcripto exteriùs ſingulis nomine ſancti vel ſanctorum, quorum Reliquiæ ibidem ſervantur reconditæ, & tempore depoſitionis, finem imponet: totâ hâc functione relatâ ab Epi-

ſcopi

ſcopi Notario inter acta in Epiſcopali Archivo, ad perpetuam Poſterorum memoriam, aſſervanda: quorum recordatio ne apud plebem intereat, index Reliquiarum in Tabella conſcriptus prope easdem publicè affigetur, cum Antiphonis, verſibus, ac precibus in lingua vulgari dicendis in honorem illorum Cœlitum, quorum Reliquiæ ibi aſſervantur: ſique inſignes Reliquiæ fuerint, annuatim eodem die, vel certâ Dominicâ determinandâ ab Epiſcopo loci, anniverſaria translationis feſtivitas ritu duplici celebrabitur, & in oratione, ubi habetur *Natalitia*, dicetur *Translatio*, prout noviſſimè Celſitudo ſua in gratiam meritiſſimorum Patrum Societatis Collegii Herbipolenſis, ad eorundem inſtantiam, pro anniverſaria feſtivitate translationis S. Bonifacii Martyris aſſignavit Dominicam ſequentem feſtum S. Bonifacii Epiſcopi & Martyris, ut, quorum ſunt eadem nomina, etiam feſta non procul ſejungantur.

Caput

Caput VII.

De obligatione Regularium accedendi ad Synodos Diœceſanas.

307. *Dies annua celebrationis ſynodorum Diœceſanarum notandus in directoriis, vel publicandus in feſto Epiphaniæ, aut per edictum.*

308. *Quinam eò teneantur accedere.*

309. *De apparatu Eccleſiæ & Altaris.*

310. *Habitus Epiſcopi & reliquorum, qui Synodo interſunt.*

311. *Ordo ſedendi.*

312. *De proceſſione.*

313. *Conſtitutio ſynodalium Examinatorum.*

314. *Iudices ſynodales: ubi de prohibita convocatione ſynodi Provincialis.*

315. *De Cathedratico remiſſivè.*

316. *De voto deciſivo eorum, qui interſunt ſynodo Diœceſanæ.*

317. *Statuta Synodalia.*

318. *Cautela, ſi quid his ſtatutis inſerendum, quod Regulares in materiis exemptis concernit.*

307. S. C. Tridentinum *ſeſ. 24. Refor. c. 2.* renovatâ SS. Canonum & vete-

veterum Conciliorum diſpoſitione, præcipit Epiſcopis Diœceſanarum Synodorum annuam celebrationem, ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur; aut qui parochialium, vel aliarum ſæcularium Eccleſiarum, etiam annexarum, curam gerunt, quicunque illi ſint, intervenire tenentur. Tempus Synodi celebrandæ arbitrarium eſt Epiſcopo; tale tamen plerumque eligitur, quo minùs impediti ſunt Parochi, & ob dierum longitudinem plus in una die, quàm aliàs fieri poteſt; utque Parochi ac alii ad eam acceſſuri tantò paratiores veniant, & omnia cum debita maturitate gerantur, Directoriis aut Calendariis ſub cujuslibet anni primordium Epiſcopali authoritate imprimi ſolitis dies pro quoque anno huic Conventui tam utili ac neceſſario præfixus inſeri; aut in die Epiphaniæ juxta Cæremonialis Romani præſcriptum inter miſſarum ſolemnia

mnia poſt Evangelium, dum feſtivitates anni ſolemniores populo denuntiantur; vel ſaltem per Edictum publicè affixum uno ad minimum menſe antè indici ſolet: quo in publicam omnium notitiam ita tempeſtivè deducto, Párochi, & alii, quibus ſpiritualis fidelium Diœceſanorum neceſſitas nota eſt, ea, quæ ad amplificandum DEI cultum, promovendamque totius gregis ſalutem idonea vel neceſſaria duxerint, ad Epiſcopum, aut Ejus Conſilium Eccleſiaſticum, tum abuſibus, tum remediis eorum expreſſis, ante termini lapſum transmittunt.

308. Ad Synodum I. tenentur accedere Canonici Eccleſiæ Cathedralis, & Collegiatarum. II. Abbates habentes capellas, vel Populum Epiſcopali jurisdictioni ſubjectum, ſive illi exempti ſint, ſive ſubjecti, citra ſpeciale privilegium poſt tempora S. Concilii Tridentini à S. ſede obtentum & in uſum deductum, III. Regulares aſſumpti ad Eccleſias Parochiales. IV. etiam Capel-

lani S. Joannis Hieroſolymitani, vel ordinis Teutonici, curam animarum exercentes. V. Item Rectores *nullius diœceſis*, ùt S. Congregatio cenſuit apud Fagnanum. VI. Superiores parvorum Conventuum, qui ad præſcriptum Conſtitutionis Innocentii X. penitus exæquati ſunt Clericis non exemptis, tametſi capellas, populumvé non habeant, & à lege Diœceſana ſaltem (quò Synodorum celebratio referri quibusdam videtur) exempti ſint, cùm fundamentũ neceſſitatis accedendi ad ſynodũ c. *Ex ore*, 17. ✠. *de privil.* ſubjectione reſpectu juriſdictionis Epiſcopalis nitatur; & ſynodus Diœceſana mixturam juriſdictionis habeat ob ſtatuta & alia reſpicientia utramque legem tum juriſdictionis, tum Diœceſanam. Id quod Alexander VII. conſtit. *Cùm ſicut accepimus* 30. *Martii* 1661. in terminis declaravit. VII. Prælati ſæculares, cùm non ſubjiciantur Capitulis Generalibus & nomine Presbyterorum comprehen-
dan-

dantur. VIII. Parochi, & alii ſacerdotes curam animarum exercentes, licèt præſentati ſint per exemptos. IX. Beneficiati ſimplices X Etiam Prælati Regulares exempti, ſi adſit conſuetudo, ut vocentur ad ſynodum *c. fin* XVIII. q. 2. quæ conſuetudo cùm non exorbitet à diſpoſitione Juris commúnis, ſtante antiquâ nativâ jurisdictione generali Ordinarii loci in Regulares, tantò magis foveri debet, ut Superiores Religioſos ſuos, Eccleſiaſticorum ad inſtar, aliis Sacramenta & Divina miniſtrantes inſtruere valeant, quomodo ſe gerere debeant in habendis concionibus, confeſſionibus audiendis, aliiſque Divinis Populo miniſtrandis. XI. Multò magìs Prælati Regulares ſúbjecti: Circa quos, & Canonicos, Beneficiatoſque ſimplices, ac alios non habentes curam animarum, aliqui dubitant, ſeclusâ conſuetudine, an de Jure aliquo ſcripto intervenire teneantur? conveniunt tamen in eo, hos omnes indiſcriminatim teneri,

neri, ſi Epiſcopus in Synodo non tantùm de cura animarum neceſſaria & ſtatu Parochiarum; ſed etiam de reformatione morum ac rebus diſciplinam concernentibus, publicandíſve Decretis ultimi Concilii Provincialis &c. tractare intendat: juxta declarationem Abbatis Panormitani ad c. *Quod ſuper his. 9. notabili.* 1. ✕. *de major: & obed.* XII. arbitrarium eſt Prælatis, ut perſonaliter, vel per idoneos Procuratores comparеant, ſi eodem tempore celebretur Regulare Capitulum; vel Eccleſiæ, cui imminet cura animarum, deſerviant per Vicarios Eccleſiaſticos, quos ſaltem mittere tenentur.

309. Quia porrò, ultra Catalogum vocandorum, plura neceſſaria ſunt ad actionem ſynodalem, ùt Apparatus Eccleſiæ in qua congregandi ſunt; Habitus vocatorum, & ordo ſedendi; Proceſſiones; Delectus Examinatorum aliorumque in Synodo approbandorum; ſciendum eſt *Primò* Eccleſiam ordinandam

eſſe

eſſe ritu feſtivo, ſicque paranda ſedilia in media navi Eccleſiæ, ut Sedes Epiſcopi cæteris altior ſit, & tres ad minimum gradus habeat violaceo tapete contectos; nec procul abſit menſa ejusdem coloris panno obducta, pro Reliquiis, ſcrutinio &c. aliis verò ſedilibus ſchedulæ cujuslibet locum majoribus litteris exprimentes affigantur, ordine ſervato ſecundùm gradus ſingulorum. Quantùm ad Altare majus & paramenta, omnia erunt coloris rubri, nisì miſſa ſolemnis aliud exigat, quo caſu color celebrantis & miniſtrorum miſſæ duntaxat talis erit, qualem miſſa requiret.

310. *Secundò* Habitus Epiſcopi in miſſa ſynodali Pontificalis & rubei coloris erit, qui ſi ſolemniter celebraverit, omnia paramenta Pontificalia, pallio ſolùm excepto, ſi ejusdem uſus illi aliàs, prout Epiſcopo Bambergenſi, ex privilegio competat, aſſumet: at ſi tantùm adſtiterit, tum in miſſa, tum in ſynodalibus actionibus, utetur amictu,

albâ, Cingulo, ſtolâ, pluviali, mitrâ pretioſâ, & Baculo, quem vel geſtábit, vel geſtari faciet: ſiq́ue uſum Crucis, Archiepiſcoporum inſtar, ùt itidem Bambergenſis, habeat, Clericus, qui Crucem geſtabit in Synodo, ſemper Crucifixi imaginem ad Epiſcopum præſentem convertet. Dignitates & Canonici Eccleſiæ Cathedralis parati ſimiliter aderunt, Dignitates cum pluvialibus; Presbyteri cum Planetis; Diaconi cum Dalmaticis &c. Abbatibus Regularibus exemptis c. *ut Apoſtolicæ. 6.* De *privil. in 6.* uſus mitrarum auriphrygiatarum, procul tamen aureis vel argenteis laminis, in hoc conſeſſu indultus eſt; non-exempti verò, ſimplicibus albis & planis utuntur neutri baculis. Collegiatæ non mutant habitũ in choro conſuetũ: ſicut nec Prælati Religionũ jure mitræ gerẽdæ deſtituti: nisì fortè Collegiatarum præfectis in Proceſſione concedatur uſus Pluvialis. Rectores parochiarum ſupra cottam, ſeu ſuperpelliceum, ſtolam deferre

ferre ſolent. Reliqui Clerici & Beneficiati ſuperpelliceo tantùm & togâ talari utuntur.

311. *Tertiò*. Ordo ſedendi eſt talis, ut Epiſcopus in eminentiore thronoſub Baldachino conſideat, ſtipatus à dextris à Capitulo Cathedrali: cujus Canonicis, tanquam Eccleſiam Cathedralem collegialiter repræſentantibus, ideoque meritò cuique alii Epiſcopis inferiori prælatis, Abbates à latere ſiniſtro, ante reliquos tamen omnes, collocantur. Collegiatarum verò Canonici ſedebunt hinc indè, totum Collegium primum à dextris Epiſcopi, totum ſecundum ab Ejusdem ſiniſtris; Parochi à tergo collegiatarum; reliqui à tergo Parochorum: Superioribus Regularibus jure mitræ non gaudentibus, in media navi ante faciem Epiſcopi conſtitutis: niſi locorum uſus aliud ferat, cui præſtat in hiſce deferri.

212. *Quartò* circa proceſſiones, decretis Eccleſiâ, ad quam, & viâ per

 quam

quam eundum eſt, præfertur una tantùm crux Cathedralis Eccleſiæ, quam ſequuntur Regulares, & Clerici eo ordine, ut præcellentiores ſint propiores Epiſcopo locum ultimum obtinenti: poſt quem deinde Confraternitates, aliique laici fideles incedunt.

313. *Quintò* S. C. Tridentinum *ſeſ.* 24. *refor. c.* 18. ſaluberrimè ſtatuit, ſex ad minus Examinatores Clericorum ad regendas parochiales Eccleſias deputandorum, in Diœceſana ſynodo annuatim ab Epiſcopo, vel Ejus Vicario proponendos eſſe, qui ſynodo ſatisfaciant, & ab ea probentur, ſintque idonei ſeu Clerici, ſeu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, ac jurent ad ſancta Dei Evangelia, ſe, quâcunque humanâ affectione poſtpoſitâ, fideliter munus executuros; caveantque ne quidquam prorſus, occaſione hujus examinis, nec antè, nec pòſt accipiant &c. & de his omnibus non ſolùm coram DEO; ſed etiam in ſynodo Provinciali, ſi opus erit, ratio-

rationem reddere teneantur, in qua, ſi quid contra officium eos feciſſe compertum fuerit, graviter illius arbitrio puniri poſſint. Quod tamen non extenditur ad alios examinatores ordinandorum, vel approbandorum ad audiendas confeſſiones, quos Epiſcopus etiam extra Synodum pro libitu eligere poteſt.

314. *Sextò*, quantum ad Judices ſynodales, de quibus in Provinciali aut Diœceſana Synodo deputandis pro commiſſionibus Apoſtolicis cauſarum in gradu appellationis agitur in S. C. Trid. *ſeſ.* 25. *Refor. c.* 10. Res hæc vix unquam Religioſos ab ejusmodi Commiſſionibus plerumque immunes concernit; & ob raram hodie convocationem Synodorum, non minùs quàm annua deputatio Examinatorum Synodalium, ab uſu receſſit. Imò, ſi de provincialibus ſynodis quæritur, earum convocatio, inconſultâ S. Congregatione Concilii, nuper prohibita, &

Cardinali cuidam anno 1676. ſpecialiter inſtanti pro ſuo Archiepiſcopatu in Gallia, abſolutè negata fuit.

315. De Cathedratico, ſeu, ùt alii vocant, ſynodatico infrà *n*. 343. videbitur: eo hìc ſolùm expreſſo, ſi forſan id univerſim in ſynodo quadam remittat Epiſcopus, gratuitam ejuſmodi condonationem in Decreto memorandam eſſe, ne quando in præjudicium Cathedræ Epiſcopalis trahatur.

316. Præterea diſquirendum eſt hoc loco, *num ſaltem Eccleſiæ Cathedralis Canonici, & Abbates Regulares votum deciſivum in hiſce ſynodis habeant?* & reſpondetur negativè, prout 13. *Januarii* 1594 deciſum fuit apud Barboſam in collectaneis ad *h.l.n.* 29. Præmittendæ ſunt tamen ante Synodum variæ Congregationes coram Epiſcopo, in quibus cum Theologis & Canoniſtis, tum Eccleſiaſticis, tum Regularibus per aliquot dies agetur de materia Decretorum Synodi juxta totius diœceſis neceſſitatem,

quæ

quæ ſi debitè præparata, & ordine congruo diſpoſita fuerit, convocandum etiam erit coram Epiſcopo Capitulum Cathedralis Eccleſiæ, ut ſingula Decreta de Canonicorum Conſilio, non autem de conſenſu, ſtabiliantur.

317. Statuta Synodalia, cùm ab univerſa Diœceſi fieri dicantur, non deſinunt obligare poſt Epiſcopi ceſſum, vel deceſſum: nec ſolùm Diœceſanos omni jure ſubjectos; ſed etiam in iis, quæ adminiſtrationem Sacramentorum, vel aliud quid, in quo Regulares Epiſcopis ſubjiciuntur, reſpiciunt, ipſosmet Regulares, etiam exemptos obſtringunt: dummodo non obvient Juri communi, nec privilegiis, contra aut præter jus, à S. ſede rationabiliter conceſſis, atque in uſum deductis. Quapropter cùm in Diœceſana Synodo Cracovienſis Epiſcopus decreviſſet, ut quicunque Prælati Monachorum indiſtinctè coram Epiſcopo; Regulares verò mendicantium ordinum, ratione rei, contractûs,

aut

aut delicti, coram eodem convenirentur: Paulus V. die 9. *Julii* 1618. ad Nuntium Apoſtolicum tunc in Polonia commoratum, prætenſionem Epiſcopi Cracovienſis nequaquam ſubſiſtere, reſcribi mandavit.

318. Hoc denique monendum occurrit, ſi quid inſerendum videatur hiſce ſtatutis, quod ipſas Regularium exemptiones & jura Epiſcopo non ſubjecta concernit, utendum non eſſe vocabulo *ſtatuendi*; ſed ſolummodo ponendum E. G. *Intelligant Regulares, ſe teneri ex ſanctionibus Canonicis &c.* ne videatur ab Epiſcopo quoad talia, extra forum ſuum, pro Regularibus exemptis jus novum induci.

CAPUT

Caput VIII.

De Decimis, Primitiis, ſubſidio Charitativo, Evlogiis, cathedratico, & quota funerali.

319. *Quid ſint Decimæ, & quo Iure introductæ?*
320. *Diviſio Decimarum.*
321 *Decimæ reales & mixtæ ſolvendæ absque deductione.*
322 *Quibus Eccleſiis debeantur ſingulæ Decimæ?*
323. *Obligatio ad Decimas; & earum Iudex, maximè ſi ſint Laicales.*
324. *Æqualis olim obligatio Monachorum ac cæterorum Laicorum.*
325. *Decreta Gregorii VII. & Paſchalis II.*
326. *De ſtatu Decimarum tempore Hadriani IV. ubi ſpecialiter de ordine Ciſtercienſi.*
327. *De ſexto & ſeptimo tempore ſub Alexandro III. & Innocentio III. celebrique Concilio Lateranenſi.*
328 *De privilegiis poſt Concilium Lateranenſe.*
329 *In materia Decimarum contra Regulares adhibendus eſt rigor in favorem Parochiarum & Eccleſiaſticorum.*

330.

330. *De Novalibus.*

331. *Tenor privilegiorum Regularibus conceſſorum probè inſpiciendus.*

332. *Pœnæ Canonicæ adversùs Religioſos defraudantes, impugnantes, aut concionantes contra Decimarum ſolutionem*

333. *Quâ ratione hæc materia Decimalis concernat Epiſcopos?*

334. *Primitiæ & vetus earum uſus.*

335 *Primitiæ ter ſolutæ per annum apud Hebræos. Vbi de Primitiis Pentecoſtes Chriſtianæ.*

336. *Primitiarum uſus olim ab Eccleſia præceptus, hodie deſiiſſe videtur: ubi de obligatione Decimatorum tum ſæcularium, tum aliorum.*

337 *Obligatio ad ſolvendum Epiſcopo ſubſidium Charitativum.*

338. *De juſta cauſa, & tribus requiſitis ad exigendum ſubſidium Charitativum.*

339. *De Quantitate ſubſidii Charitativi.*

340. *Obligatio Regularium ad pendendum Epiſcopis ſubſidium Charitativum.*

341. *De Evlogiis.*

342. *Cathedraticum pro honore Cathedræ, & ob beneficium Conſecrationis, ſolvendum.*

343. *Synodaticum pendendum in Synodis Diœceſanis.*

344. *De inthroniſtico, inſinuativis, & epulis aditialibus ſublatis.*
345. *Definitio Quotæ funeralis.*
346. *Tres claſſes privilegiorum circa ſolutionem Quotæ funeralis.*

319. DEcimæ definiri poſſunt ex c. *Ex Transmiſſa. 23.* ✕. *de Decimis.* Decima pars bonorum mobilium licitè acquiſitorum, Eccleſiæ miniſtris eroganda; & quatenus hæ materialiter ac ſecundùm ſubſtantiam ſpectantur, videlicet ùt neceſſarium ſtipendium miniſtrorum Eccleſiæ, ſive ùt *Decimæ ſuſtentationis*, deſcendunt à Jure naturali ac Divino *Matt. 10. v 40. & 1. Cor. 9.* Formaliter autē & ſecundùm determinationē aliquotam in novo Teſtam. proveniunt ex Eccleſiaſtica lege tantùm, ad imitationem ac ſimilitudinem veteris Legis Divinæ; remanente ratione obligationis, ut inſervientes Altari de oblatis nutriantur. Ubi vides, Decimarum ſolutionem partim ad Juſtitiam pertinere, partim ad Religionem: ad hanc quidem, qua-

quatenus indè aluntur miniſtri, à quibus defertur cultus publicus DEO, quem exhibere non poſſent, ſi deſtituerentur neceſſariâ ſuſtentatione; ad illam verò, quatenus directè penduntur miniſtris ob ſuſceptam in ſe obligationem miniſtrandi populo Sacramenta, & ſupplendi pro eodem, quos juſtum eſt ali viciſſim per Decimarum exhibitionem, vel alios modos de conſuetudine aut Jure præſcriptos 1. *Corin. 9. v. 7. & ſeqq.*

320. Decimæ dividuntur in perſonales, reales, & mixtas: ſicut enim fructuum alii ſunt perſonales ſive induſtriales; alii naturales ſive prædiales; alii mixti qui ſinè prædiis & hominum induſtria percipi nequeunt per ea, quæ tradunt DD, ad *Librum* VII. *Pandectarum*: ita planè Decimarum aliæ ſunt *perſonales*, quæ ex lucro, quod quis ex induſtria vel artificio facit E. G. ex militia, negotiatione, venatione, conductione juſtorum vectigalium &c. c. *Paſtoralis.*

28. ✂. *De Decim*, aliæ *prædiales*, quæ ex fructibus, oleribus, fœno &c. c. *Non eſt*. 22. ✂. *h. t.* aliæ denique *mixtæ*, quæ ex paſtu animalium E, G, fœtibus, lacte, Agnis; lana &c. c. *omnes*. 5. XVI. q. 7. ſolvuntur. Quæ tria Decimarum genera Jure exigi, & pendi debent: reales quidem & mixtæ ubique; perſonales in Gallia conſtitutione Philippi Pulchri ſublatæ ſunt, aliisque in locis in deſuetudinem abierunt: quò reflexiſſe videtur Innocentius III. eos Mercatores ad Decimarum ſolutionem compellens, qui ex conſuetudine ſolviſſe tunc inveniebantur.

331. Circa Decimas c. *Tua nos*. 26. ✂. *h. t.* ponuntur tres Regulæ: I. eas ob favorem piæ cauſæ ſolvendas eſſe absque deductione ſeminis & expenſarum, quæ percipiendorum fructuum causâ fiunt, ne DEUS rerum Dominus, cui Decimæ penduntur, deterioris conditionis ſit, quàm Dominus temporalis, cui cenſus & collectæ ſinè hujusmodi dedu-

deductione aut ſeminis ſeparatione præſtantur: maximè cum Decimarum perſolutio nunquam ſinè magno ſolventium commodo facta fuerit, teſte S. Auguſtino relato c. *Decimæ.* 66. XVI. *q.*1. & c. *Majores* 8. XVI. *q.* 7. atque in proverbium abierit, qui DEO decimam non dederit, eum ad decimam revocatum iri. Exceptis tantummodo Decimis perſonalibus E.G. de negotiatione c. *Paſtoralis.* 28. ✕. *h. t.* quæ cùm ex lucro præſtentur, quod dici non poteſt nisì deductis expenſis, Eccleſia meritò ad fructus civiliter acceptos reſpexit.

322. II. Decimæ *perſonales* debentur non Capellis, vel Oratoriis; ſed Eccleſiæ Parochiali pro onere adminiſtrandi Parochianis Eccleſiaſtica Sacramenta. c. *Quæſti ſunt.* 46. XVI, *q.* 1. c. *Ad Apoſtolicæ.* 20. ✕. *h. t.* Quoad *prædiales*, contraria conſuetudine rationabili ſecluſâ, cui meritò deferendum eſſet, eæ debentur Parochiæ, ſub qua præ-

prædia ſita ſunt c. *fin* ✠. *de Paroch.* ex inſtitutione Eccleſiæ, quæ cuique Parochiæ aſſignavit Decimas prædiorum ibi ſitorum, etiam à Judæis c. *de terris* 16. ✠. *h. t.* ob inhærentem ipſiſmet prædiis Decimarum obligationem. *Mixtæ*, utpote partim reales, partim perſonales, inter Parochum Domicilii, & eum, in cujus diſtrictu ſunt paſcua, partiendæ videntur: gloſſa tamen in cit. c. *Ad Apoſtolicæ* 20. V. Perſonales. ✠. *h. t.* eas prædialium jure cenſendas affirmat, ut, ſi paſcantur pluribus in locis, ſingulis prò rata temporis decimæ debeantur.

323. III. Laicos teneri præſtare Decimas tum reales, tum perſonales, appellatione remotâ: in quibus illico poſt perceptionem aut ſtati temporis lapſum pendendis ſi tardi vel obſtreperi fuerint, Decimatoribus actio in illorum perſonas, vel requiſitio officii Judicis Eccleſiaſtici competit, niſi agatur de quæſtionibus decimarum Laicalium, quæ titulo temporali, & non ſpirituali poſſi-

poſſidentur, quo caſu ſeu diſceptetur de petitorio, ſeu de poſſeſſorio, Adrianus & Laymannus de *Germanis*; Rebuffus de *Hiſpanis & Gallis*; Borellus de *Neapolitanis*; Menochius de *Venetis*; Theſaurus de *Sabaudis*; aliique de aliis nationibus, & Covarruvias, Stephanus Gratianus, Navarrus, Cævallos &c. univerſim teſtantur, cognitionem pertinere communiter ad Judicem ſæcularem, etiam privativè ad Eccleſiaſticum, cùm tunc non agatur de ſpirituali Jure decimandi; ſed de facultate percipiendi fructus contentos ſub nomine *Decimarum*, ùt pulchrè S. Thomas advertit.

324. Quæritur: *Quid de Religioſis quoad activam Decimarum ſolutionem dicendum ſit?* ℞. eos teneri de Jure communi, & in hoc onere ferendo Laicis accenſeri: diverſis tamen temporibus diverſa his vel illis modò conceſſa, modò adempta fuiſſe. Nam *primo tempore*, cùm laicorum adinſtar à Sacerdotibus ſpirituali cibo ſalvifici Corporis &

Ver-

Verbi DEI paſcerentur, non aliter ac cæteri laici ad Decimas & oblationes præſtandas obſtricti fuerunt, c. *Eccleſiæ* 43. *& ſeqq.* XVI. *q.* 1. tum ex iis quæ aliorum munificentiâ monaſteriis donata fuerant; tum quæ opere manuum obtinuerant: cujusmodi oblationes etiam ab Anachoretis factas fuiſſe celeber Palladii locus ex vita Nathaëlis confirmat.

325. *Secundum* tempus fuit S. Gregorii VII. relati c. *Decimas.* 47. XVI. q. 1. quo Religioſi ab onere pendendi Decimas de ſuis prædiis generaliter liberati fuerunt circa Annum 1075. quod cùm damnoſum eſſet Eccleſiis Parochialibus; *Tertiò* Paſchalis II. cit. c. *Decimas.* 47. decrevit, de Religioſorum vel Clericorum communiter viventium laboribus ſeu nutrimentis propriis nihil eſſe extorquendum: quâ ratione conſulebatur tum Religioſis Sacerdotibus, qui Divinis ac contemplationi vacabant; tum monachis laicis, qui, ne deſidiæ ac turpi

pî otîo locum facerent, manibus ſuis prædia excolendo victum quærebant: & hoc quidem abſque gravi Parochorum incommodo, cùm rara tunc eſſent monaſteria, Religioſique non poſſent multa prædia propriis manibus colere. Verùm cùm modicæ hæ immunitates, ſuccreſcente dietim Religionum & Conventuum numero, longas radices agerent:

326. *Quartò* Hadrianus IV. relatus *c. Ex parte.* 10. ✕. *h.t.* circa A.C.1155. ſolis fratribus Ciſtercienſis ordinis, Templariis, & Hoſpitalariis Decimas laborum ſuorum, quos propriis manibus vel ſumptibus colunt, indulſit: cæteris verò tantùm, ut de novalibus ſuis, quæ propriis manibus vel ſumptibus excolunt; & de nutrimentis animalium ſuorum, & de hortis ſuis Decimas non perſolvant: Cumque Ciſtercienſes in immenſum excreſcerent, & pluribus latifundiis ditarentur à fidelibus, quorum Decimæ hoc pacto Eccleſiis ſubtrahe-

banu

bantur, paulò ante Generale Concilium Lateranenſe in Ciſtercienſis ordinis Capitulo generali prohibitum fuit, ne Religioſi hujus Ordinis, nisì fortaſſe pro Monaſteriis de novo fundandis, prædia deinceps coëmerent: imò ab Alexandro III. c. *Recolentes.* 3. ✕. *de ſtatu Mona.* graviter iisdem legimus exprobratum, quòd, etſi non omnibus, neque in omnibus; à plerisque tamen & in pluribus à Sancta ipſorum inſtitutione declinatum fuerit in tantum, ut aliqui ex iisdem contra ordinis ſui regulam, villas, Eccleſias, & Altaria poſſederint, fidelitates & hominia ſuſceperint, juſtitiarias & tributarias tenuerint &c. quibus proinde ſignificavit, juſtum eſſe, ſi conſtitutis in prima fundatione terminis contenti non ſint, ut, qui ſimilem cum aliis vitam ſuſcipiunt, ſimilem ſentiant in legibus diſciplinam &c. Quod univerſim Richardus Cantuarienſis Archiepiſcopus apud Petrum Bleſenſem paulò ſeveriùs exagi-

tat, inquiens: *Si Dominus Papa indulgentiâ ſpeciali privilegiavit vos, dum Ordo veſter in paupertate gaudebat, potuit tolerari ad tempus: licèt in communem redundaret injuriam, quod cauſâ neceſſitatis fuerat introductum. Nunc autem quando veſtræ poſſeſſiones multiplicata ſunt, etiam in immenſum, privilegia hæc potiùs ambitionis, quàm Religionis inſtrumenta cenſentur.*

327. *Quintum* tempus eſt Alexandri III. qui quidem initiô irreligioſum duxerat, in epiſtola ad Archiepiſcopum Eboracenſem perſcripta, non augere, quoad immunitatem Religioſorum à Decimis, privilegia quondam conceſſa: ſed attentis quotidianis Conventuum atque proventuum incrementis, ſtatuit, ut Decimas ſolverent de agris conductis. *Sexto* tempore Innocentius III. in generali Concilio Lateranenſi *c.* 55. abſolutè decrevit, ob enorme diſpendium Eccleſiis Parochialibus ex multitudine poſſeſſionum obortum, de prædiis con-

conductis, & deinceps acquirendis, etſi ea propriis manibus ac ſumptibus excoluerint, Decimas ab iis eſſe præſtandas Eccleſiis, ſeu parochiales, ſeu aliæ fuerint, juxta expoſitionem Rotæ *deciſ.* 193. *p.* 7. *Recen.* quibus ratione prædiorum antè ſolvebantur: nisì cum ipſis Eccleſiis aliter duxerint componendum: quæ compoſitio non eſt perſonalis tantùm, cùm firmetur authoritate Juris; ſed realis nomine Eccleſiæ facta, etiam afficiens Succeſſores. V. DD ad c. *Nuper.* 34. ✕. *de decimis.* ubi cùm Religioſi ſe fundantes in tempore probare debeant poſſeſſionem ante dictum Concilium habitam, facilè conſtabit de acquiſitione ex Data Inſtrumenti acquiſitionis collata cum tempore Concilii, quod in Baſilica Lateranenſi Romæ celebratum fuit A. C. 1215. His paulò fuſiùs prænotatis.

328. *Dubium* oritur, de *ultimo* poſt memoratum Lateranenſe Concilium tempore, *an valeat privilegium exem-*

ptionis à ſolutione Decimarum prædialium noviter impetratum? ad quod ℞. hæſitandum non eſſe ſuper validitate privilegii Apoſtolici, ſi de mente S. Pontificis conſtet, quæ ſemper abeſſe præſumitur, quoties privilegio non eſt inſerta clauſula expreſsè derogatoria dictæ Conſtitutionis Conciliaris, juxta Regulam generalem, Decreta Conciliorum generalium egere ſpeciali mentione explicitâ, vel tali implicitâ, quæ explicitæ æquipolleat c. *Ex parte*. 3. ✕. *de Capel. Monachor*. nec obſtat, quòd hæc conſtitutio non fuerit immediatè à Concilio, ſed ab Innocentio III. in eodem Concilio edita: quia nihilominùs quoad effectum neceſſariæ derogationis expreſsæ venit nomine Decreti Conciliaris, ùt optimè Rota non ſemel reſolvit. Quam ob rem etiam noviſſimè Gregorius XIII. privilegio exemptionis à ſolutione Decimarum prædialium Religioſis Societatis JESU conceſſo ſpecificam derogationem cit. c. *Nuper*.

c. *Nuper.* inſeruit: de quo vide plura apud Rotam *cit. decis. 193. n. 5. p. 7. Recen.*

329. Obſervanda eſt inſuper hoc loco Magiſtralis diſtinctio Abbatis ad ſæpecitatum c. *Nuper.* 34. ✠. *de Decim. n. 3. & 4.* inter laicos, & Eccleſiaſticos vel Eccleſias: ubi enim agitur de præſcriptione Laicorum quoad jus decimandi activum, tunc rigorosè procedi ſolet ob eorum incapacitatem obtinendi jura ſpiritualia, adeoque ob reſiſtentiam Juris poſitivam: at ubi de Clericis & perſonis Eccleſiaſticis non proprio ac privato, ſed Eccleſiæ nomine hanc præſcriptionem deducentibus ſermo eſt, favor omnino pro talibus militat, quia Decimæ, de Jure Divino, DEO & Eccleſiæ in univerſum debentur, ſicque jus non ita, ùt in primis, reſiſtit. Hinc cùm Monachi quondam eſſent Laici tantùm, & ſæcularium adinſtar Decimas ſolverent: ab aliquo tempore Rota & Curia Romana, teſte

Joanne Baptiſtâ de Luca, contra Regulares exemptos adhibere conſuevit rigorem, in favorem Parochorum & Eccleſiaſticorum: quia nimirum, cùm olim illi in ſtatu paupertatis numeroque modico vixerint, facilè à Parochis & Eccleſiaſticis per ſpeciem eleemoſynæ diſſimulata fuit exactio Decimarum: quæ eadem ratio S. Sedem Apoſtolicam impulit ad privilegia quædam iisdem tantò liberiùs concedenda. Sed poſtquam tractu temporis prædicti Regulares ex piis diſpoſitionibus, aut etiam contractibus correſpectivis pluri-mùm ditati, & prædia à ſæcularibus ſolutioni Decimarum obnoxiis nacti fuêre: memorata æquitas ſive commiſeratio reſoluta fuit in gravem juris parochialis læſionem c. *ſuggeſtum* 9. ✠. *h.t.* quapropter conceſſio hæc exemptionis à Decimis, ex quo ob poſitivum & voluntarium factum eorum, qui eam obtinuerunt, E. G. ob novam acquiſitionem bonorum aliàs decimabilium, ni-

mium nocere aliis incipit, caſſanda eſt illico; vel ad juſtitiam & æqualitatem reducenda.

330. Secùs eſt de Novalibus, quæ cùm non nisì magno labore ac ſumptu ad cultum redigi ſoleant, & priùs bona planè ſterilia adeoque Decimationi nequaquam obnoxia fuerint, non extante memoriâ, quòd talis ager aliquando cultus fuiſſet c. *Quid per novale*. 21, ✠. *de* V. S. æquitatis ratio poſtulat, ùt de illis, quæ propriis manibus, vel ſumptibus excolunt, ſi Paræcialis Eccleſia nullos indè priùs ab immemoriali tempore proventus perceperit, decimas non perſolvant: manentibus quoad hoc, etiam poſt Concilium Lateranenſe, privilegiis Adriani IV, & Alexandri III. in ſuo vigore.

331. Quantum autem hodie Religioſis per Apoſtolica privilegia, poſt ſæpe memoratum Lateranenſe Concilium, competat, ex inſpectione tenoris eorundem videndum ac probè conſide-

randum eſt, an privilegium directè ac per ſe concipiatur in res, quo caſu etiam ad Colonos extenditur; an verò in perſonas, vel ipſam Religioſorum communitatem tantùm, adeò ut perſonale tantùm ſit, nec ad colonos tranſeat juxta naturam privilegii perſonalis.

332. Religioſi quicunque, qui Novalium, aut alias Decimas Eccleſiis debitas ad eos ex aliqua cauſa legitima non ſpectantes appropriare ſibi præſumpſerint, aut exquiſitis fraudibus ſive coloribus uſurpare: ſeu qui de animalibus familiarium, & paſtorum ſuorum, vel aliorum etiam animalia ipſa eorum gregibus immiſcentium: ſeu qui de animalibus, quæ in fraudem Eccleſiarum in pluribus locis emunt, emptaque tradunt venditoribus vel aliis ab ipſis tenenda; ſeu qui de terris, quas tradunt aliis excolendas, decimam ſolvi Eccleſiis non permiſerint, aut prohibuerint: niſi, poſt requiſitionem per eos, quorum intererit ſuper hoc, eis factam, à præmiſſis deſtite-

ſtiterint intra menſem; aut ſi de iis, quæ contra præmiſſa uſurpare vel retinere præſumpſerint, intra duos menſes damnificatis Eccleſiis emendam non fecerint competentem: ſint & tamdiu maneant ab officiis, adminiſtrationibus, & beneficiis ſuis ſuſpenſi, donec deſtiterint, & ſatisfecerint, ùt ſuperiùs eſt expreſſum. Quòd ſi Religioſi hujusmodi adminiſtrationes, vel beneficia non habeant, eo caſu, quo alii ſupradicti ſuſpenſiones, ipſi ſententiam excommunicationis incurrunt, ante ſatisfactionem condignam nullatenus abſolvendi: privilegiis non obſtantibus quibuscunque. Clem. *Religioſi*. 1. h. t. cui conſonat S. C. Tridentinum *ſeſ.* 25. *refor.* c. 12. ibi: *Qui verò eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, niſi plenâ reſtitutione ſecutâ, abſolvantur.* Quod Clem. *Cupientes. de pœn.* maximè verùm eſt de Religioſis, in ſermonibus ſuis ad populum, vel alibi, per verba retrahere co-

nantibus à ſuo debito homines ad ſolutionem decimarum obligatos.

333. *Quæres*: quâ ratione hæc materia Decimalis concernat Epiſcopos? Reſp. ob certam portionem decimarum, aliorumq́; parochialium emolumentorum Epiſcopis à parochis debitam, quæ vocatur *portio Canonica*, ſeu *Epiſcopalis*, & vulgò dicitur *Quarta*, eò quòd plerumque ſoleat eſſe quarta pars, c. *conquerente*. 16. ✠. *de off. ordi*. c. *quoniam*. 13. ✠. *h. t.* quamvìs non ex præciſa neceſſitate, cùm alicubi eam majorem, alibi verò quandoque minorem eſſe contingat. Hæc cùm, deficiente Decimarum Parochialium quanto, juxta proportionem ſimiliter diminuatur; & prætereà Epiſcopis quorumcunque jurium ad ſe vel ſuos quomodolibet pertinentium cuſtodia fidelis injuncta ſit: mirum non eſt, quòd accuratè in hac materia tot violationibus, coloribus, & controverſiis obnoxia invigilent: adeò ut Adamus Epiſcopus Scotus ob Decimas

mas à Cathaneſiis exactas, & S. Bellinus Pataviensis Epiſcopus ob Thomam Capivaccium excommunicationi propter decimas pertinaciter Eccleſiæ ſubtractas ſuppoſitum, mortem oppetierint: dummodo nimia diligentia nec eos, nec Parochos Divinæ reprehenſionis Judaicorum ſacerdotum reddat participes, de quibus S. Cyrillus ad Populum Judaicum, DEI nomine, *Popule mi, expilatores tui quaſi racemant te*: dictum fuiſſe obſervat.

§. *II. De Primitiis.*

334. Primitiæ, ſive, ùt Verrius Flaccus à Præmetendo legit, *Præmetia* ſunt partes fructuum jam collectorum, quæ primùm tolluntur, & Deo offeruntur: de quibus *can. Apoſt*. 3. & 4. legimus, quòd ab ipſo Eccleſiæ exordio primitiæ novarum frugum atque recentium uvarum Epiſcopo & Presbyteris oblatæ fuerint; extatque ſolemnis oratio ab Epiſcopo fieri ſolita pro primitiis oblatis apud Clementem Romanum. Quem

Primitiarum uſum ut vel Chriſtianis ridiculum, vel in Paganis laudabilem faceret Julianus Apoſtata, Arſacio Galatiæ Pontifici præcepit apud Sozomenum, ut doceret pagos Gentilium, ex fructibus offerri Diis Primitias: quamvìs negari non poſſit, jam priùs tum apud Romanos, tum apud Græcos, earundem uſum extitiſſe; feſtumque de iis habitum, ab illis *Ambarvalia* nuncupatum fuiſſe.

335. Apud Hebræos, Primitiæ ter ſolvebantur in anno, nimirum in Paſchate, de novis ſpicis; in Pentecoſte, de novis panibus; in feſto Tabernaculorum, menſe Septembri, de novis fructibus, ùt ex *Deuter.* & *Levit.* Doctores obſervant: ex quibus etiam Demochares notat, oblationem Pentecoſtalem Panis è novo tritico confecti fuiſſe typum incruenti ſacrificii ab Apoſtolis in Chriſtiana Pentecoſte primùm oblati, aſſentiente S. Irenæo, qui beatiſſimas Primitias noſtras in Euchariſtia offerri

DEO

DEO contendit. Quapropter S. Doctor Angelicus, qui juſſu Urbani IV. officium & Miſſam Sanctiſſimi Altaris Sacramenti mirabili pietate compoſuit, in *lectione quinta*, quæ feriâ ſextâ infra octavam Corporis Chriſti dicitur, egregiè memorat, hoc feſtũ primâ quintâ feriâ poſt octavam Pentecoſtes à cunctis Fidelibus celebrari. Sed ut ad Primitias Judæorum redeamus, Earum quantitas licèt in lege Moyſis definita non fuerit, Traditio tamen fuit arbitrio Magiſtrorum inolita, ut non eſſet minor ſexageſimâ fructuum, nec major Quadrageſimâ c. *Decimam.* 1. ✠. *de Decim. & primit.*

336. Primitiarum oblationem Eccleſia approbavit; imò præcepit c. *Revertimini.* 65. XVI. q. 1. dicente jam dudum Origene *hom.* 11. *in lib. Numer.* non videri hujuſmodi hominem habere memoriam DEI, qui non offert primitias Sacerdotibus, adeò ut, ſicubi Primitiæ adhuc receptæ ſint, Religioſi non minùs,

nùs, quàm Laici, ad earum præſtationem obſtringantur, niſi privilegio ſpeciali ſe præmunitos oſtendant: plerisque tamen in locis illarum oblatio in deſuetudinem abiit; nec quicquam obſtitit, quò minùs, cùm principaliter conſtituta fuerit Eccleſiaſtico ſolùm Jure ob congruam ſuſtentationem miniſtrorum Eccleſiæ, ſi his aliunde proviſum ſit, prædicta oblatio ab uſu recederet. Quòd ſi verò Parochis & aliis Eccleſiæ miniſtris aliunde proviſum non ſit, reſurgit prima obligatio offerendi primitias, & ſolvendi decimas, quæ in alienis manibus, pro tali ſtatu, remanere non poſſunt, niſi cum miniſtris Eccleſiæ ſaltem ſuper eorum ſuſtentatione congrua conveniatur.

§. *III. De ſubſidio Charitativo.*

337. Subſidium charitativum litteraliter ſecum affert ſignificationem ſuam, quòd Epiſcopus illud, tanquam adjumentum ſubſidiarium, cum charitate à Clericis poſtulet ex neceſſaria cauſa: ſicut

ſicut à principe ſæculari ob neceſſitatem publicam aliquid ſuperindicti nomine exigi ſolet L. *un.* C. *de ſuperindicto.* quod non dicitur novus cenſus, ſed ceſſante neceſſitate ad tempus intermiſſus L. *Et Attilicinus*, 35. ff. *de ſervit. præd. ruſtic.* Quo fit, notante Baldo, ut ſubſidium Charitativum, licèt cum charitate peti ſoleat, non ſit tamen liberalitas; ſed refragantes, ſtante neceſſitate, compelli poſſint Abb. in c. *cùm Apoſtolus.* 6. *n.* 5. ✠. *de cenſib.* quin ly *Charitativum* juſtam coactionem excludat; ſed potiùs ubi charitas non proficit, poteſtas ſit adhibenda. C. *licet*, 6. c. *& qui emendat.* 11. *diſt.* 45. adeò ut, exiſtente manifeſtâ & rationabili causâ, Edictum affigi poſſit, ut non ſolventes ſubſidium intra certum tempus excommunicentur Barbos. *de off. & poteſt. Ep. p.* 3. *alleg.* 87. *n.* 5.

338. Dicetur autem juſta cauſa, ſi proprii redditus non ſufficiant Epiſcopo; ſi Eccleſia vel Epiſcopus ære alieno gra-

gravetur; ſi eundum ſit ad S. Pontificem, Concilium generale &c. ſi faciendi ſint ſumptus in rebus Eccleſiæ defendendis &c. ſuppoſitis tamen tribus requiſitis, 1. quòd è ſingulorum Clericorum proventu tantum ſuperſit, ut hæc & ſimilia onera ſupportare poſſint. 2. quòd Epiſcopus ſit pauper, aliunde non habens modum. 3. quòd adſit neceſſitas reſpiciens ipſammet Eccleſiam. Ut pro peſſimis aſſentatoribus Epiſcoporum habendi ſint, qui indiſcriminatim, ſublatâ licèt communi neceſſitate, certam ſpeciem Corporis reddituum indè faciendam exiſtimant, ignari, vel non cogitantes, quàm grave ſit coram DEO, ad augendos qualescunque proventus ſolis artificiis, non rationibus uti. Quam ob cauſam S. Thomas Archiepiſcopus Cantuarienſis apud Joannem Saresbarienſem, conſuetudinem de ſecundis auxiliis, ſeu perpetuatò citra neceſſitatem ſubſidio, ab Archidiacono ſuo Eccleſiis impoſitam, voto ad DEUM facto, deſtru-

deſtruxit. Quòd autem alicubi requiratur etiam præſcitus, vel conſenſus Principis territorialis, è particularibus pactis ortum trahit, cujusmodi præcedente ſæculo inter Sereniſſimam Domum Bavaricam, & Ordinarios Bavariæ initum fuit: quali ſecluſo, ſtandum eſt Juri Communi, ac uſui recepto, cui etiam Celſitudo ſua, quoad Clerum ſuum in Palatinatu degentem, hodiedum inſiſtit.

339. Circa quantitatem nequit conſtitui Regula generalis cuique caſui applicabilis: quia tamen uſus Eccleſiarum ac Regionum inter ſe differunt, inſiſtendum eſt Taxæ conſuetæ, niſi circumſtantiæ alterationem quampiam, ſive per augmentum, ſive per diminutionem, juſtè requirant: habito ſemper præ oculis eo, quod fieri debet.

340. Regulares ab hoc onere prorſus immunes ſe putant, eò quòd monaſteria ſint exempta à Lege Diœceſana c: *Ne pro cujuslibet*. 37. XVI. q. 1, c. *Quàm ſit*.

ſit. 5. XVIII. q. 2. ad quam ſubſidium Charitativum paſſim reducitur ab Authoribus ad c. *Congruente*. 16. & c. *Dilectus*. 18. ✠. de *offi. ordi*. utpote conſiſtens in paſſione dulci Epiſcopi, ſeu in recipiendo: dum è contrà ea, quæ in actione, ſcil. in dando, vel conferendo conſiſtunt, ad Legem jurisdictionis pertinere dicuntur: cujus Regulæ veritatem aliorum diſquiſitioni relinquo; quantum verò ad rem noſtram, aſſero, ſi monaſteria quædam vel ex conſuetudine, vel ex ſpeciali privilegio Epiſcopi, ſubſidium Charitativum dependerint, idipſum porrò ſervandum eſſe Benedicti XII. Conſtit. *Vas electionis*. §. *Præmiſſis quoque*. v. *monaſteriis*. ibi: *ex Apoſtolica indulgentia, vel conſuetudine*. dummodo modus non excedatur Clem. *un*. §. *nonnulli*. junctâ gl. in v. *exigendo*. *De exceſſib. Præla*. Abb. in cit. c. *Dilectus*. *num*. 4. Quibus accedit, cùm res non ſinè onere tranſeant, plurima monaſteria non planè de novo, ſed ex antiquis Ec-

clesiis,

cleſiis, Capellis, aut aliis bonis huic oneri obnoxiis fundata; vel Religioſos non niſì cum hac obligatione ab Epiſcopis admiſſos fuiſſe.

§. IV. De Evlogiis.

341. Evlogiæ hìc ſunt parva munuſcula, honoris & cultûs gratiâ, Epiſcopis vel aliis dignioribus viris offerri ſolita, nullo jure cogente, de quibus ita habet Meldenſe Concilium *can. 45. decet Presbyteros cum voluntariis Evlogiis tempore congruo viſitare, & venerari ſuos Epiſcopos.* Quarum uſus cùm in Germania ſaltem obſolverit, ex c. *Eleutherius*. 30. X. VIII. q. 2 hoc ſolùm ſubjungo, Pelagium S. P. conſtituiſſe quondam, ut à Monaſteriis aliquid Epiſcopo nomine Evlogiæ offerretur: quod cùm à conſuetudine duntaxat, à qua etiam hujusmodi penſitationes c. *ſcientes*. 3. ✠. *de cenſib.* unico vocabulo, *conſuetudines*, dictæ ſunt, pendeat, ſingulorum locorum uſus eſt obſervandus.

§ *V.*

§. V. De Cathedratico & Synodatico.

342. Jure communi omnes Eccleſiæ in Diœceſi poſitæ, etiam eæ, quæ Monaſteriis ab Epiſcopo de Capituli conſenſu conceſſæ ſunt, ad Cathedraticum Epiſcopo ſolvendum tenentur c. *Paſtoralis* 7. ibi: *omnes proventus, præter Cathedraticum* ✕. *de donationib.* idque pro honore Cathedræ Epiſcopalis, & ob beneficium Conſecrationis c. *Placuit*. 1. X. *q.* 3. olim tertia vel quarta portio, aut quarta decimarum ac oblationum, de qua ſuprà *n.* 333. Epiſcopo dari ſolita, erat pro Cathedratico & pro viſitatione c. *Decernimus*. 10. X. *q.* 1. cùm autem Epiſcopi, hoc tanquam ordinario proventu retento, non viſitarent; vel intermiſſâ viſitatione, manſiones, quibus in profectione uti debuerant, aliquo pretio à viſitandis redimi facerent c. *Relata*. 9. X. *q.* 1. eorum deſidia novis juribus, conſtituto duorum ſolidorum pretio, corrigenda fuit, qui hodie-

hodiedum pluribus in locis annuatim Epiſcopis perſolvi conſueverunt.

343. Sed & Cathedraticum pro ſynodatico, de quo c. *olim* 20. ✠. *de cenſib.* ſumitur; & nisì condonetur ab Epiſcopo, in Synodis Diœceſanis ſolvi debet ab iis, qui ad illud ex conſuetudine, aut publica conventione obſtringuntur. Ubi Gavanto *in praxi Synodi Diœceſana* meritò diſplicet annua ejus exactio (nisì aliud conſuetudo poſtulet) licèt Diœceſana Synodus non celebretur.

344. Cathedraticum etiam aliquando ſumitur pro eo, quod Epiſcopus pro inthronizatione ſeu introitu Principi ſolvere debuit, reſpondens ſportulis olim Romæ pro introitu datis à viris ad aliquem gradum vel ordinem aſſumptis; & Turcarum Peſceſio, ob delatum alicui Patriarchatum Conſtantinopolitanum, initio ſuſcepti muneris illi Imperatori præſtando: quod & ad reliquos Clericos pro ſua aditione, ſub nomine

mine ἐμφανιστικȣ̃ *Nov.* 123. protenſum: ſed ab Eccleſia, tanquam Simoniacâ pravitate infectum, continuò reprobatum fuit: Cujus farinæ ſunt etiam inſinuativa memorata in eadem Novella, quæ Conclericis, congratulationis, mutuæq́ue Societatis ineundæ causâ, pro inſinuatione ſeu admiſſione ſua ad eandem Eccleſiam, præſtari conſueverant, idcircò, unà cum paſtibus ſeu epulis aditialibus à Celſiſſimo ac Reverendiſſimo Principe Noſtro in Collegiatis Bambergenſibus meritò per Decretum prohibita. Sed hæc ſunt alterius loci.

§. *VI. De quota funerali.*

345. Quod lepidè olim notavit Abbas antiquus in c. *Nos inſtituta*, 1. ibi: *ſint conſolationum ſocii, ut fuerant paſſionum* ✠. *de ſepul*: vitam laicorum eſſe Clericis paſſionem; mortem verò conſolationem: videri poteſt etiam hìc in Regularibus locum habere quoad Clericos privativè, quos, ſiquando pingue

gue funus aliquod nacti ſunt, ab omni participatione vellent excluſos, nisì tenerentur ad Quotam funeralem (quæ eſt *Canonica portio quædam debita Parocho de omnibus iis, quæ Regularibus obveniunt exinde, quòd aliquis in eorum Eccleſia ſepeliatur:*) de Jure, quod tamen etiam non unam variationem ſubiit, ùt Joannes Baptiſta de Luca *diſc.* 25. *de Paroch.* tribus privilegiorum, ſeu conſtitutionum Apoſtolicarum claſſibus diſtinctis, oſtendit. *Prima* claſſis eſt earum conſtitutionum, quæ prodierunt ante Concilium generale Viennenſe regiſtràtum in Clem. *Dudum.* 2. *de ſepul. Altera* privilegia poſt dictum Concilium Viennenſe; ſed ante publicationem S. C. Tridentini conceſſa concernit. *Tertia* eſt eorum, quæ poſt S. C. Tridentini publicationem A. C. 1564. factam emanârunt.

346 De *prima* Claſſe nihil in ordine ad praxin dicendum ſupereſt, ob expreſſam revocationem in cit. Clem.

Dudum

Dudum contentam. Quoad *ſecundam*, in ſingulis quibusque caſibus videndum eſt, an in locis, de quibus dubium oritur, jam ante annos quadraginta *quarta funeralis* Cathedrali, aut Parochiali Ec-Eccleſiæ ſolita fuerit perſolvi, ac poſteà perſoluta fuerit ex quocunque privilegio: quo caſu eadem deinceps integro jure, & eâdem portione, quâ antea, Cathedrali ſeu Parochiali Eccleſiæ perſolvatur: non obſtantibus gratiis, conceſſionibus, privilegiis, etiam Mari Magno, aut aliis quibuscunque S. C. Trid. *ſeſ*. 25. *refor*. c. 13. Circa *Tertiam* ſpeciem, quæſtio facti eſt, ān adſint nova privilegia, quantum concedant, & an contineant dicti Concilii generalis Viennenſis revocationem expreſſam, ad quorum inſpectionem proinde oportet recurri.

CAPUT

CAPUT IX.

De obligatione Religioſorum reddendi coram Epiſcopis annuas rationes ſuorum proventuum.

347 *Quæcunque res Eccleſiæ cum judicio Epiſcopi gubernandæ ſunt ac diſpenſandæ.*
348 *Diſpoſitio S. C. Tridentini: ubi de rationibus annuis fabricæ Eccleſiæ Cathedralis.*
349 *Quid de Religioſis in Diœceſi Herbipolenſi?*

347 QUaſcunque res Eccleſiæ convenit cum omni diligentia & bona fide gubernari ac diſpenſari cum judicio & poteſtate Epiſcopi c. *Quæcunque* 5 *X. q.* 1. cùm enim de Jure communi Loca Religioſa, Monaſteria ſcilicet & Hoſpitalia &c. ſinè licentia Epiſcopi conſtrui dedicarique non poſſent c. *Nemo.* 9 *de conſecr. diſt.* 1. æquum fuit, ut poſt conſtructionem & conſecrationem ſub ejusdem jurisdictione ac curis

permanerent, nisì vel per conceſſionem Apoſtolicam; vel per renuntiationem Epiſcopi cum conſenſu Capituli de S. Sedis licentia factam; vel per legitimam præſcriptionem eximerentur. Cujusmodi quidem exemptiones cùm odioſæ ſint, & adverſæ Juri communi, ſtrictiſſimè accipi debent, nec ultra Exemptorum poſſeſſionem ac uſum protendi.

348. Unde cùm S. C. Tridentinum *ſeſ. 22. refor. c. 9.* Adminiſtratores tàm Eccleſiaſticos, quàm Laicos, fabricæ cujusvìs Eccleſiæ, etiam Cathedralis, Hoſpitalis, Confraternitatis &c. & quorumcunque piorum locorum, ſingulis annis ad rationem adminiſtrationis ordinario reddendam obſtringat, conſuetudinibus & privilegiis quibuscunque in contrarium ſublatis: nisì ſecùs fortè in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſsè cautum eſſet: certum eſt, Capitulum & Canonicos teneri reddere ordinario rationem adminiſtrationis fabricæ Eccleſiæ Cathe-

thedralis, ùt, præter expreſſam Concilii mentem; Armendarius inſuper refert deciſum.

349. Secùs eſt de Religioſis exemptis, apud quorum pleroſque uſus obtinuit, ut de adminiſtratione monaſteriorum non reddant Epiſcopis rationes: in Diœceſi tamen Herbipolenſi contrarium viget, ubi tam exempti, quàm non exempti, Canonici Regulares, Benedictini, Ciſtercienſes, Præmonſtratenſes, Carthuſiani, quatuor ordines mendicantes, & alii (ſolis monaſteriis ſpecioſæ Vallis, & Ebracenſi, nec non Collegio PP. Societatis JESU exceptis) annuatim ſuæ Celſitudini, ſive Conſilio Ejusdem Eccleſiaſtico reddunt rationes adminiſtrationis ſuorum Conventuum.

Caput X.

An in manifeſto gravamine & damno imminente recurri poſſit ad Epiſcopum à Regularibus exemptis?

350. *Reſp. affirmativè.*

350. Diſtrictè quidem & ſub gravibus pœnis interdictum eſt Regularibus exemptis recurſu ad Epiſcopos per viam appellationis in cauſis vertentibus inter ipſos & eorundẽ ſuperiores: quod ſi tamen alicui Religioſo, quantumvis exempto, in manifeſto gravamine & imminente damno, probabiliter alio modo provideri non poſſet, locus utique fieret Juri naturali pro legitimo Superiore tunc deſignanti Epiſcopum, tanquam originarium ſuperiorem, à cujus juriſdictione per accidens tantùm exemptus eſt: nec timendum eſſet de pœnis, quæ de appellatione, non de recurſu per modum querelæ, ple-

plerumque ſaltem, conceptæ ſunt; & in caſu neceſſitatis, quo veriſimiliter nullum aliud defenſionis remedium ſupereſt, ſuffocantur à ſuperiore jure naturæ.

DECAS VIII.

De ſubjectione Regularium habitantium extra monaſterium, ſtudentium in Academiis, vagantium, delinquentium, ejectorum, fugitivorum & Apoſtatarum.

Caput I.

Diſcrimen inter Religioſos ſimul, & ſigillatim habitantes.

351. *De Religionibus militaribus ordinum Teutonici ac Hieroſolymitani.*
352. *Reductio privilegiorum his ordinibus conceſſorum ad terminos S. Con Tridentini.*

351. QUæ de ſubjectione Regularium extra monaſterium degentium infrà dicenda ſunt, de iis ſolùm in-

telligi debent, qui ſecundùm Regulam ſimul habitare conſueverunt; non item de Religioſis militarium ordinum Teutonici ac Melitenſis, quorũ exemptio facillimè tota corrueret, cùm ferè omnes ſigillatim extra monaſterium commorentur: unico duntaxat caſu notorii delicti excepto, ſuper quo ſi à ſuperioribus per Epiſcopum monitis correcti non fuerint, illico ſubintrat diſpoſitio S. Tridentini Concilii, vi cujus puniri poſſunt ab Epiſcopo, ùt S. Congregatio rebus Regularium præpoſita ſæpiùs declaravit.

352. Ne verò diſpendioſa foret libertas nimis amplè ad pluresprotenſa, Gregorius XIII. Conſtit. *Circumſpecta in omnibus.* 25. *Novembris* 1580. privilegia militiæ Hieroſolymitanæ quoad Capellanos, Vicarios, Procuratores, Colonos, Familiares ſervientes, cæteraſque perſonas militibus quomodocunque addictas, reduxit ad terminos S. C. Tridentini, iis duntaxat exceptis, *qui*

Eccle-

Eccleſiis, aliisq; locis dictorum militum actu ſerviunt, & intra eorum ſepta, & domos reſident, ac ſub eorum obedientia vivunt: quæ omnia debere ſimul concurrere intelligantur: & iis, qui legitimè ac ſecundùm Regulam prædictæ Religionis profeſſionem fecerint, de qua loci ordinario conſtare debeat. Quanquam & hi etiam tum quoad Eccleſias ipſorum, quibus cura animarum incumbit; tum quoad perſonas eam exercentes, in rebus ad dictam curam pertinentes, in rebus ad dictam curam pertinentibus, ordinariorum poteſtati ac viſitationi ſubjecti ſint; ùt B. Pius V. Conſtit. *Expoſcit. 22. Septembris. 1571.* reſolvit. Qui plura de Illuſtriſſimo ordine Teutonico ſcire cupit, conſulat Eximium Doct. Venatorem in ſeinem hiſtoriſchen Bericht vom Marianiſch-Teutſchen Ritter-Orden.

CAPUT II.

De Regularibus ſtudentibus in Univerſitate.

353. *Conſtitutio FRIDERICI Imp. de foro ſcholarium.*
354. *Diſpoſitio S. C. Tridentini de Religioſis ſtudentibus in univerſitate.*

353. AUthen. *Habita.* §. *Ne fil. pro Patre,* laudatiſſimæ memoriæ FRIDERICUS Imp. in favorem ſtudentium clementiſſime indulſit, ut tales, ob controverſias iis ab aliis motas coram Magiſtro ſuo, vel loci Epiſcopo tantùm conveniantur. Quod cùm hodie pro diverſitate privilegiorum & univerſitatum diverſimodè obtineat: de Regularibus extra conventum in univerſitate quadam publicè ſtudentibus videndum eſt, ſi quando deliquerint, cujusnam judicio ac diſtrictioni ſubjiciantur?

354. Solutio è *ſeſ.* 25. *de Regular.* c. 4. ſumen.

ſumenda eſt: *Probibet S. Synodus, ne quis Regularis, ſinè ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pii operis prætextu, ſubjiciat ſe obſequio alicujus Prælati, Principis, vel univerſitatis, vel communitatis, aut alterius cujuscunque perſonæ, ſeu loci, neque ei aliquod privilegium, aut facultas ab aliis ſuper iis obtenta ſuffragetur. Quod ſi contrà fecerit, tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus à ſuis conventibus recedere, etiam prætextu ad ſuperiores ſuos accedendi, niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui verò ſinè prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab ordinariis locorum tanquam deſertor ſui Inſtituti puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum causâ ad univerſitates mittuntur, in Conventibus tantùm habitent, alioquin ab ordinariis contra eos procedetur.*

Caput III.

De Religioſis vagantibus ſub diverſo prætextu.

355. *Vagantes dicti Sarabaitæ, Scoti &c ubi de proventibus Epiſcopatûs cujusdam Hibernici.*

356. *Regulares ſinè ſcripto ſuperiorum ſuorum mandato in viis comprehenſi, puniendi ab ordinariis locorum, ùt deſertores.*

357. *Diſcrimen inter forum internum & externum.*

355. MOnachi vagantes ita jam olim toti mundo propudioſi fuerunt, ut peregrino nomine Sarabaitæ & Sarabatti dicti fuerint, ne vel in lingua haberent cum viris honoratioribus & incolis quicquam commune: quod etiam ad Epiſcopos vagantes in Concilio Cabillonenſi *c.* 43. & aliàs, alia tamen forſan de cauſa, perductum fuit, ut paſſim *Scoti* appellarentur voce Latinis ignotâ, vel quòd, Scoticæ gentis adinſtar, crebris itinerationibus eſſent aſſucti,

ſneti, de qua in Archiepiſcoporum Bremenſium Chronico legitur, *quòd in Concilio Laterani conſecrati fuerint à Papa duo Epiſcopi Anglici, & duo Scoti: unus ſolo equo venerat; alter pedes. Erat ibi etiam Hibernicus, qui Henrico ſcholaſtico retulit ſe non habere alios redditus, præter tres vaccas Lactantes, quas in defectu lactis parochiani ſui per alias innovabant* &c. vel à græco σκότι©, quod ſignificat *vagum, fugitivum, incertum.*

Nunc ad rem noſtram: ut periculoſa Religioſis evagandi materia ſub variis prætextibus ſubtrahatur, ſecuri ad plauſibiliorem, qui eſt *acceſſus ad Superiores*, poſitâ, S. *C.* Tridentinum ſaluberrimè ſtatuit cit. *ſeſ.25. de Regul.*c.4. Regulares à ſuis Conventibus, ſinè mandato ſuperiorum in ſcriptis obtento, recedentes, *etiam prætextu ad ſuperiores ſuos accedendi*, puniendos eſſe ab ordinariis locorum tanquam Inſtituti ſui deſertores.

357. Ubi adverto, cùm *Prætextus* ſecundùm DD. ad L. *Illicitas*. 6. §. *Illicita*. 3. ff. *de offic. Præſidis*. Sit color alicujus rei, quæ non eſt, Navarrum, Rodriquez, Coriolanum, Azor, Tamburinum, Dianam, Laurentium de Peirinis &c. aſſerere, Conciliare Decretum intelligi tantùm de illo, qui ſuperiorem ſub prætextu cauſæ falſæ, & absque gravi neceſſitate accederet: adeò ut Religioſus ob veritatem illati vel inferendi injuſti gravaminis, inconſulto Superiore ſuo, utpote vix præbituro licentiam ſeu arma adversùs ſeipſum, à Conventu ſuo, animo quærendi, apud altiorem, liberationem à ſuo gravamine, diſcedens non incurrat apoſtaſiam. Quod in foro interno extra dubietatem poſitum eſt, cùm habeat vim appellationis ipſo facto interpoſitæ. At in exteriore foro, quicunque Religioſus, invito vel inconſulto ſuperiore ſuo, à Conventu, ob gravamen non publicè notum, vel tale quod veroſimiliter non omnem con-

que-

querendi viam adimeret, clàm vel paſſàm diſcedens, ùt deſertor Inſtituti ſui, puniri ſolet ac debet, cùm Eccleſia non judicet de occultis; & præſtet unum aliquem, licèt materialiter innocentem, duriùs haberi; quàm pluribus ſcandalis, divagationibus &c. viam laxari.

Caput IV.

De Regularibus delinquentibus extra clauſtra.

358. Religioſus exemptus intra clauſtrum delinquens puniendus à ſuo ſuperiore

359 Quomodo puniendus Religioſus in Clauſtro degens, qui notoriè extra clauſtrum deliquit.

360. Regularis extra clauſtrum in delicto comprehenſus usque ad captam informationem in Epiſcopali carcere detineri poteſt; eâque captâ mox ad ſuperiorem ſuum debet remitti.

361. Regulares extra Monaſterium & grangias habitantes ſubſunt Epiſcopi localis viſitationi ac correctioni.

358. CErtum eſt, punitionem Regulari-

larium exemptorum intra Conventuum ſuorum clauſtra delinquentium pertinere ad ſuperiorem Monaſterii privativè c. *volentes. 1. de privil.* in 6. quin Ordinarius regulariter ſe ingerere poſſit, qui ſi quod grave facinus intra clauſtra impunè commiſſum adverterit, optimè faciet, S. Congregationem rebus Regularium præpoſitam opportunè commonendo.

359. At ſi Religioſus extra clauſtra deliquerit, quæſtio eſſe poteſt vel de eo qui degit in Clauſtro; vel qui extra clauſtrum moratur: quantum ad I. S. C. Trid. *ſeſ. 25. de Regul. c.* 14. Regularem non ſubditum Epiſcopo, qui intra clauſtra Monaſterii degit, & extra ea (etiam in Eccleſia propria, reſeratis Eccleſiæ portis) ita notoriè deliquerit, ut populo ſcandalo ſit: Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore, intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeverè puniendum, ac Epiſcopum de punitione certiorem faciendum: ſin minùs, à majore ſuperiore

huyc

hunc officio privandum : & delinquentem ab Epiſcopo puniendum eſſe decrevit.

360. Poterunt proinde Regulares in delicto deprehenſi capi, ac tamdiu detineri in Epiſcopi Carcere, donec Epiſcopus ceperit informationes, in caſum, quo punitio ob Superioris clauſtralis defectum ad Ipſum ſpectaverit, ne, ſi delinquens absque præhabitis neceſſariis informationibus ad Conventum remittatur, clandeſtinis machinationibus delinquentis vel aliorum, informationis poſſibilitas, deſtruatur. Dummodo informatio ſuper delicto ſinè morà ſumatur: in quo ſenſu declaravit S. Congregatio Concilii in una *Panormitana* 7. *Januarii* 1578. remittendum eſſe *ſtatim* delinquentem, etiam nemine inſtante, ad Superiorem ſuum Regularem: ubi ly *ſtatim*, cùm referatur ad actum executivum, moràliter, non phyſicè accipi debet. Poſt habitam informationem ſi de caſibus exceptis non agatur, in quibus

bus ipſemet Epiſcopus jurisdictionem habet, illico remittendus eſt ab Epiſcopo Regularis delinquens, cum copia proceſsûs, ad Superiorem ſuum per litteras, ùt vocant, monitorias ſeu requiſitorias coram duobus teſtibus præſentandas monendum, ut intra certum terminum ab Epiſcopo præfixum ad punitionem delinquentis procedat, & de qualitate ac executione ſententiæ Epiſcopum faciat certiorem. Quod ſi verò localis Superior ipſe modo præfato deliquerit, ſuadet Joannes Baptiſta Ciarlinus, ſtatim ſcribendum eſſe Provinciali, narrando ei factum, & eum requirendo, ut ſignificet, cui velit conſignationem fieri: Reo interim, nomine P. Provincialis, in Epiſcopali carcere detento: at ſi P. Praincialis ſit præſens, captis citra moram informationibus neceſſariis, remiſſionem illius ſtatim eſſe faciendam: cùm hæc enim facienda ſit ad Superiorem, qui reſpectu localis eſt Superior Provincialis, ad hunc
utique

utique recurrendum eſt, ne Reus in incertum dimiſſus pœnam omnem declinet,

361. Quantum ad II. cùm verba S.C. Tridentini *cit. ſeſ. 25. de Regul.* c.14. de Regularibus extra monaſteria ſinè licentia ſuperiorum ſuorum repertis concepta ſint: bene notandum eſt, Regulares extra monaſterium & grangias ſeu loca Monaſteriis annexa de ſuperiorum ſuorum licentia materialiter & quoad habitationē degentes, ſi deliquerint per S. C. Trid. *ſeſſ. 6. de refor. c.3.* ab Ordinario loci ſecundùm Canonicas ſanctiones viſitari, puniri & corrigi poſſe, ita ut fictio Juris, per quam in monaſterio remanere cenſentur, ad aliud non proſiciat, quàm ad Jurium participationem &c. quamvis etiam locus, in quo Regularis degit, ad erectionem monaſterii deſtinatus ſit: niſi plures ibidem ſimul ſub Superiore Conventualiter vivant juxta inſtitutum Regulæ illius Religionis,

nis, ùt S. Congregatio apud Gallemartium ad *cit. ſeſ. 6.* reſolvit.

Caput V.

Novitius poſt delictum ingreſſus Religionem, an ab Epiſcopo ſit puniendus?

362. *Conſtitutiones Sixti V. de delictis Novitiorum ante Religionis ingreſſum commiſſis.*
363. *Novitius poſt accuſationem vel inquiſitionem contra ſe ſuſceptam ingreſſus Religionem manet ſub priore foro.*

362. NOvitii, ùt omnibus notum eſt, non tantùm Canonis ac fori; ſed Religioſorum quoque privilegiis gaudent, adeò ut, quod de Religioſis exemptis diſpoſitum eſt, ad ipſos etiam Novitios, quantum ad privilegia, protendatur. Dubium eſſe poteſt de delictis ante Religionis ingreſſum commiſſis, ſtante potiſſimùm Sixti V. conſtitutione *Cùm de omnibus.* irritante receptiones, & profeſſiones criminoſorum, debi-

debitorum, & publicis latrociniis obnoxiorum; & dante facultatem quibuscunque Judicibus, Curiis etiam ſæcularibus, ſi nimirum in ſæculo tantùm laici fuerint, contra eos tam criminaliter; quàm civiliter procedendi: quod tamen in ſubſecuta Conſtit. *Ad Romanam ſpectat.* tunc ſolùm obtinere declaravit, cùm actis publicis conſtiterit, ipſos Judices & Curiam ſæcularem, ante ſuſceptionem habitûs de ipſo crimine adverſùs eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe.

363. Quæ conſtitutio cùm per Clementis VIII. Conſtit: *In ſuprema.* abrogata ſit tantùm, quatenus impediebat validam profeſſionem, adhuc dicendum eſt, Novitium poſt accuſationem vel inquiſitionem contra ſe ſuſceptam ingreſſum Religionem, manere ſub priore foro c. *pen.* ✠. *de foro competen.* L. *fin.* ff. *de re milit.* ita tamen ut puniri tantùm poſſit in pecunia & bonis ſecundùm ea, quæ tradunt Covarruvias & alii DD. de

cri-

criminoſo in fraudem ſui Judicis ad Clericatum evecto. At ſi ante ingreſſum nec accuſatus, nec inquiſitio adversùs illum ſuſcepta fuerit, gaudet privilegio fori Regularis, nisi ante profeſſionem & pœnam diſcedat.

Caput VI.

De Ejectis.

364. *Ejectiones particularium Religioſorum quandoque utiles ac neceſſaria bono communi.*

365 Conſtitutio *Gregorii IX. de requirendis annuatim fugitivis & ejectis.*

366. *Verè incorrigibiles tantùm poſt incarcerationem annuam ejici poſſunt; & poſt ejectionem ſubſunt Epiſcopo loci.*

367. *Memorabilia quædam circa Religioſorum ejectionem.*

368. *In quo conſiſtat incorrigibilitas; & quid agendum Expulſo poſt ejectionem.*

364 EJectio Religioſi è Monaſterio pœna tam gravis eſt, ut S. Iſidorus ipſemet dubitet, an etiam contra hominem voragini vitiorum immerſum,

ſum, ad eam procedi conveniat, *ne fortè, qui per diuturnam pœnitudinem emendari poterat, dum projicitur, ore diaboli devoretur.* Quia tamen bonum commune Religionis præferendum eſt particulari, occurrente alterutrius amittendi periculo, morbidum membrum primi Cœnobitæ reſcindendum exiſtimârunt, ad evitandam totius Corporis infectionem, adeò ut ipſosmet profeſſos, quoties illis videbatur expedire, olim non rarò dimiſerint.

365. Cùm autem nonnulli Religioſorum Antiſtites curam talium ejectorum omnino deponerent, eoſque ad Monaſterium reducere negligerent: ne ſanguis eorum de Prælatorum manibus aliquando requirendus eſſet, utque ſecuriores eſſent, ſi fortè per injuriam aut indiſcretionem aliquos ejeciſſent, Gregorius IX. c. *fin.* ✠. *de Regular.* ſtatuit, ut Abbates, Priores, aliive Superiores, Religionis ſuæ fugitivos, & ejectos obedire paratos ſollicitè requirerent, & monaſte-

naſteriis in locis competentibus manciparent; aut ſi absque gravi ſcandalo fieri non poſſet, in aliis Religioſis domibus ejusdem ordinis, ad agundam ibi pœnitentiam talibus vitæ neceſſaria miniſtrarent. Cujus Conſtitutio cùm nonnihil obliterari cepiſſet; ac pleræque Religiones, ob nimiam expellendi facilitatem ferè ad modum agendi Jeſuitarum id ex peculiari ſtatuto usq; ad ultimam profeſſionem habentium redactæ fuiſſent: Urbanus VIII. 21. *Septembris* 1624. de Religioſis Apoſtatis & ejectis Decretum edidit, quo, innovatâ Gregorii IX. Conſtitutione, declaravit, eam in his quoque vindicare ſibi locum, qui juſtè, definitivè, ac ſervato Juris ordine expulſi fuerunt: dummodo tamen in expulſis hujusmodi ſubſit ſpes evidens emendationis, ex litteris ſaltem teſtimonialibus Ordinarii, cujus conſcientiam in his litteris concedendis S. Congregatio ſeriò oneravit.

366. Ad cujus rei ſeriem luculentiùs

per-

perſpiciendam: notandum eſt, poſt auditos ſæpiùs à S. Congregatione Concilii Religioſorum Superiores, mediante perſonâ Procuratoris generalis Barnabitarum, cui munus tractandi hoc negotium ab aliarum Religionum Procuratoribus injunctum fuerat; communicatoque conſilio cum fel. record. Urbano VIII. de voluntate ejusdem Decreta *de Regularibus Apoſtatis & Ejectis*, edita, & inter cætera ſtatutum fuiſſe, ut in poſterum è Religionibus nullus legitimè profeſſus ejici poſſit, nisì ſit verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè cenſeatur, nisì non ſolùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex Juris communis diſpoſitione requiruntur, ſublatis hac in parte ſtatutis, & conſtitutionibus cujusque Religionis ac ordinis, etiam à ſede Apoſtolica approbatis & confirmatis; verùm etiam unius anni ſpatio in jejunio & pœnitentia probetur in carceribus. Elapſo autem anno ſi nihilominùs non reſipuerit; ſed ani-

animo indurato in pervicacia ſua perſeveraverit, ne contagione peſtiferâ plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac putre membrum ejici tandem poſſit, ſed ab ipſomet Generali tantùm de conſilio & aſſenſu ſex Patrum ex gravioribus Religionis eligendis in ſingulis Capitulis vel Congregationibus generalibus; tumque non niſi inſtructo ſecundùm eorum ſtylum & conſtitutiones Proceſſu, ac plenè probatis cauſis expulſionis ad SS. Canonum præſcriptum. Sic verò ejecti, quamdiu non redierint ad religionem, in habitu Clericali incedant, atque ordinarii loci juriſdictioni & obedientiæ ſubſint; proindeque Generalis illico ſententiam expulſionis eidem Ordinario notificare teneatur.

367. Cæterùm eadem S. Congregatio Superiores Religioſorum ſeriò monuit, ut memores Paternæ Charitatis & manſuetudinis, quam profitentur, nihil intentatum relinquant, ut lucrentur ani-

animas fratrum ſuorum ferè in profundum malorum delapſas, antequam graviſſimum atque extremum expulſionis remedium experiantur. Prætereaque ſtatuit, ut iidem ſuperiores nemini ex Religioſis expulſis litteras teſtimoniales concedant, illos ad Sedem Apoſtolicam rejicientes, vel jubentes aliam ingredi Religionem. Item ut ejecti extra Religionem degentes ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublatâ Ordinariis locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi. Ac poſtremò cenſuit, innovandam eſſe Gregorii IX. Conſtitutionem ſuprà n. 365 relatam.

368. Ad incorrigibilitatem, ob quam Regularis è Religione ejici valeat, plura requiruntur. 1. ut delictum ſit frequens & grave 2. ut delinquens ſit convictus aut confeſſus. 3. quòd propter illud delictum ter ſaltem commiſſum ter pœnam ſubierit. 4. quòd poſt incarcerationem integri anni, eo finito in

contumacia perſeverârit. His ita ſtantibus incorrigibilitas per ſententiam declaranda, & proceſſus compilandus eſt, ex quo conſtet de incorrigibilitate: tum verò poſtquàm ad Expulſionis actum proceſſum fuerit, Regularis ejectus deſinit eſſe membrum Religionis quoad modum vivendi clauſtralem; ſtatimque præſentare ſe debet Epiſcopo loci, & ipſum in Superiorem recognoſcere, adeò ut non modo ſinè Ejusdem licentia è Diœceſi migrare non poſſit; ſed ſub Ejusdem poteſtate & directione, remanente votorum ſubſtantialium vinculo, ſe emendare, ac receptione ad Religionem dignum reddere debeat, ut acceptâ ab ordinario atteſtatione fundante ſpem evidentem ſinceræ converſionis, admiſſionem ſuam ad monaſterium, etiam à Prælatis non requiſitus, procuret.

CAPUT

Caput VII.

Utrùm etiam Religioſæ ejici poſſint ob incorrigibilitatem?

369. *Reſolutio Negativa.*

369. Quæ de incorrigibilibus è religione virorum ejectis fuſiùs dicta ſunt: ea cum proportione etiam in monialibus declaratis incorrigibilibus locũ habent de rigore Juris communis, ita tamen, ut ob fragilitatem ſexûs, & formidandum in ſæculo perverſitatis augmentum, omnibus rite perpenſis, requirenda ſit expreſſa facultas S. Pontificis juxta declarationem S. Congregationis Regularium 27. *Maji* 1603. apud Gavantum in manuali relatam, vix unquam obtinenda; nec practicanda ſinè ſcandalo populi, caſtitatis periculo, gravique Conſanguineorũ offenſa, præterquam quòd cum communi bono monialium pugnare videatur. Ac proinde

mulieres ejusmodi incorrigibiles mancipabuntur potiùs monaſterii carceribus; ſique fugitivæ aut expulſæ revocentur, judicio Epiſcopi inter Convertitas, ſeu Religioſas pœnitentes, ubi talium habitatio eſt, collocentur.

Caput VIII.

De fugitivis.

370. *Definitio, & triplex cauſa fugitivorum.*

371. *In foro externo modicum eſt diſcrimen inter Apoſtatas & fugitivos: ubi de Religioſis quæſtuantibus.*

370. Fugitivi à Religione dicuntur, qui ſinè licentia Superioris à loco ſui Conventûs ad tempus, animo revertendi diſcedunt arg. L. *Quid ſit fugitivus*. 17. ff. *de ædil. Edicto*. & hoc plerumque triplici de cauſa, ùt obſervat P. Donatus: nam aut à Prælato minore fugiunt ad majorem ob gravamen injuſtum; aut vano prætextu, id eſt, ob frivolas

volas cauſas ; aut ut omni ſuperioritati Religioſæ ſe ſubducant: qua in re diſcretione Judicis opus eſt, ut ad remedia delicto proportionata deſcendat.

371. Cùm autem Fugitivi & Apoſtatæ differant ſolâ intentione, quæ ſub Judicis ſenſum directè non cadit, ut in externo foro proinde modicum vel nullum utrorumque pœnæ diſcrimen ſit: ideò, habitu licèt retento, excommunicationem, ob defectum licentiæ; & alias pœnas à Regula vel Conſtitutionibus à S. Sede probatis ſancitas incurrunt; & ubicunque ſinè ſcripta Superioris licentia reperti fuerint, ab ordinariis locorum in vincula detruduntur: quod etiam in Religioſis ſinè licentia ab ipſomet Ordinario, vel Ejusdem Vicario in ſpiritualibus generali ſubſcripta quæſtuantibus, graves ob cauſas, receptum eſſe, ita ut incarcerari ab Epiſcopis poſſint, teſtantur Genuenſis *in praxi Archiepiſcopali*, Cochier *de juriſd. ordin. in exemp*, Barboſa *de off. Epiſc.* &c.

CAPUT

Caput IX.

De Apoſtatis.

372. *Ratio formalis Apoſtaſiæ à Religione.*
373. *Modus procedendi adverſùs Apoſtatas.*

372. Ratio formalis Apoſtaſiæ à Religione conſiſtit in diſceſſu ab illa, cum animo non ampliùs eò revertendi: parumque refert, an habitus, qui monachum non facit, & de accidentibus eſt, retentus, vel dimiſſus fuerit, niſi quòd abjectio habitûs præſumptionem animi non redeundi adaugeat, & inhabilitatem ad obtinenda quælibet beneficia inducat.

373. Pro Apoſtatis nullæ ſtabilitæ ſunt certæ pœnæ in Jure communi: proinde ſtandum eſt Conſtitutionibus cujuslibet Religionis. Epiſcopus autem loci ſtatim, ac talem detexerit, eum in carcerem conjici faciet, & conſignabit Superioribus Regularibus ſecundùm ſtatuta ordinis puniendum; qui ſicubi

ta-

talem latere vel morari cognoverint, perquirere, & ad Religionem reducere tenentur, invocato ad eum capiendum ac deducendum (ſi opus fuerit) etiam brachio ſæculari, quod omnino ſuccurrere debet. *c. Adminiſtratores*. 26. XXIII q. 5. ita ut nemo talem fovere, vel abſcondere valeat, nisì animo tantùm eum ad frugem meliorem reducendi. Sicque Celſitudo ſua non dudum Romæ, detectâ Procuratori Generali Congregationis Caſſinenſis malitiâ cujusdam gyrovagi impoſtoris, eundem carceribus mancipari publicè fecit: qui cùm ex Urbe clàm dilapſus in Germania rurſum morari dicatur, & à Caſſinenſi Congregatione, juxta dicti P. Procuratoris aſſertum, præciſus ſit, Abbatibus diſciplinæ & Regulæ S. Benedicti amantibus convenit, ut hac in parte munus ſuum obſervent.

CAPUT X.

De reductione & Caſtigatione Apoſtatarum.

374. *Apoſtatæ cum paterna ſollicitudine ſunt reducendi.*
375. *Differenter tractandi ſunt, qui ſponte redeunt, & qui reducuntur inviti.*
376. *Carceres non ſint nimis ſqualidi.*
377. *à Religioſis non eſt adversùs ſuos exercendum indirectè judicium Sanguinis.*

374. PLena ſolatii ſunt verba S. Baſilii *epiſto.* 1. ad Monachum lapſum: *ſi qua tibi ſalutis ſpes ſupereſt; ſi qua brevis memoria erga DEUM; ſi quod deſiderium futurorum bonorum, ſi quis timor pœnarum; reſpice, & ne cuncteris venire. Ego enim ſuſceptum mortuum meum deplorabo, ego curabo, ego amarè flebo. Omnes te excipient, omnes tibi condolebunt: ne diffidas; ſis memor dierum antiquorum, eſt ſalus; eſt correctio: confide, ne deſperes; ne cuncteris; ac tui ipſius & omnium noſtrûm miſerere.* Ubi, ne

ne quis miretur tantam S. Baſilii ſollicitudinem, ſciendum eſt, Prælatos ex Jure Divino teneri diligenter invigilare ſuorum ſaluti, atque juxta Chriſti exemplum, oves perditas in propriis etiam humeris ad caulam referre.

375. Juſtinianus Imperator quidem *Nov.* 6. Religionis Apoſtatas Præſidis provinciæ Cohorti primùm addixerat: tum verò *Nov.* 123. eos in monaſterium priùs revocari voluit, poſt alterum duntaxat lapſum, cohortalibus adſcribendos. At Leo *Nov.* 8. expedire cenſuit, ut tales perquirerentur, & in cœnobia detruderentur: quod etiam de Jure Canonico obtinet; factâ tamen diſtinctione inter eos, qui ſponte redeunt; & alios per vim ad vitam Regularem retractos arg. L. *Non omnes.* 5. *prin.* ff. *de re milit.* de primis gl. in c. *à nobis.* 5. V. *Reſipiſcant.* ✕. *de Apoſtatis.* legimus, Apoſtatas humiliter ad Religionem recipi petentes, leniter excipiendos eſſe, utpote quorum pravâ voluntate correctâ,

 pœna

pœna tantùm ad exemplum aliorum proficiat; non ad emendationem peccantis: ubi ſinè laude prætermittenda non eſt Paterna Clementis X. lenitas, qui tempore Jubilei A. C. 1675 promiſsâ impunitate omnimodâ, tutum ac liberrimum ad deſertas Religiones ſuas quibuslibet Apoſtatis aditum fecit. De ſecundis, Patronum denuo habemus eundem S. Baſilium *epiſt. 413.* laudantem in S. Gregorio, quòd hic, cùm aliter non potuiſſet, per vim ceperit Glycerium Apoſtatam monachum unà cum adhærentibus ei monialibus malè conſultis. Utriusq; punitionis exemplum ſub Celſitudinis ſuæ regimine accidit in una & eadem perſona, quæ ſicut à primo & ſpontaneo ad Nos reditu lenitatem plusquàm Paternam experta fuerat; ita deinde iteratò retracta à fuga, pharmacum aliquantò amarius ſumere debuit, tale tamen quod reparare vires animæ potuit, non ad deſperationem adducere.

376. Quamvìs enim hi ob impœnitentiam, vel reluctationem, duriùs non-nihil juxta particulares ſingulorum ordinum conſtitutiones tractandi ſint, maximè ſi etiam à fide receſſerint: malè tamen faciunt Superiores Regulares, homicidiiq́ue reatum non evadunt, ſi illos compingant in tam ſqualidos carceres, ut veriſimiliter diu protrahere vitam non poſſint. Certè ſi monaſteria ipſa, teſtibus Capitularibus ac Pœnitentiali Romano, olim delinquentium & degradatorum carceres; aut ſaltem carceribus, publicarumq́ue pœnitentiarum rigori æquata fuêre: adeò ut publicè pœnitentes non rarò ſacco benedicto à ſacerdote induti pœnitentiam in Clauſtris cum vita finiverint: qua de re videri poteſt antiqua Hiſpanorum forma A. C. 540. in Concilio Barcinonenſi præſcripta. At quis, obſecro, ultra tantos rigores, ac pœnas ſigillatim præfixas, in carceribus lenitatem exulare, nisì ab o-

omni humanitate penitus exul, præcipiat? cùm minor ſit pœna ſtatim mori, quàm diu ſinè ſpe ſalutis affligi.

377. Non nego, Apoſtatas, invitos ad monaſterium reductos, ſegregandos eſſe ab aliorum commercio, quamdiu vel perverſionis periculum, vel culpæ nondum expiatæ gravitas militat, ne cæteros pravâ ſocietate, vel exemplo ſuæ perditionis inficiant: at non ita in tuto locandi ſunt, ut viâ indirectâ adversùs illos exerceatur judicium ſanguinis: ſique ſecundùm illud *Iſaiæ*. 30. *v*. 20. pane arcto, & aquâ brevi, ſive pane doloris & aquâ anguſtiæ ſuſtentandi putentur, pro en[illegible] gravitate delicti, ùt Clemens III. c. *Novimus*. 27. *in fin*. ✕. *de V. S.* loquitur: ſuſtentandi ſunt tamen; non enecandi, ut à præſumptionis ſuæ nequitia reſipiſcentes, *commiſſa defleant, & flenda ulteriùs non committant*.

DECAS

DECAS IX.

De Regularibus non-exemptis, Eremitis, ſervis Regularium, Confraternitatibus, & Immunitate Locali.

CAPUT I.

De Religioſis Epiſcoporum juriſdictioni hodiedum plenè ſubjectis.

378. *Primævus Monachorum ſtatus.*
379. *Regula generalis, & varia argumenta, quòd olim Monachi fuerint Epiſcopis plenè ſubjecti.*
380. *Gradus mutationis Inſtituti Regularis: ubi de occaſione coloris nigri in habitum Clericalem invecti; & de primis Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ S. Iacobi Majoris Bambergæ.*
381. *Reductio Monaſteriorum ſub unum Caput Regulare periculoſa juribus Epiſcoporum: ubi de Inſtituto Clericorum in commune viventium.*
382. *Religioſorum veteres Regulæ à ſingulo-*

rum

eum locorum Epiſcopis ſigillatim approbata.

383. *In Germania hodiedum plura Monaſteria ſubduntur Epiſcopis. Cautela pro Epiſcopis in futurum; & de præteritorum temporum miſeria.*

378. MOnachi olim medii erant inter Clerum & populum, dicebanturque *Pœnitentes Spontanei, Aſcetæ, Spudæi, Evnuchi voluntarii, Converſi, Therapevtæ, Continentes, Laici ſublimioris propoſiti* &c. unde & in Eccleſiis, dum Sacramentorum causâ conveniebant ſimul cum Populo, ſpeciali ſtatione ab hoc diſtincti fuêre. Imò, quod de Monachis olim publicè benedictis legitur, de benedictione laica, non de Clericali intelligendum eſſe, diſcimus ex ipſa praxi Eccleſiæ quæ monachos quantumcunque profeſſos, aſpirantes ad ordines ſacros, primùm ad Clericalem ſtatum per primæ tonſuræ collationem aſſumit, hodieque poſtquàm indiſcriminatim ad Clerum admiſſi ſunt, non patitur, ut in habitu Clericali

ricali officium Divinum in choro decantent.

379. Quòd inſuper univerſim juriſdictioni ac poteſtati Epiſcoporum Diœceſanorum ſubjecti fuerint, præter Regulam generalem & plures expreſſos canones, alia multa demonſtrant. Nam Epiſcopi præficiebant Abbates monaſteriis, & illos ex cauſa deponebant c. *Si quis Abbas*. 15. XVIII. q. 2. recipiebant novitios, & eos admittebant ad profeſſionem c. *Viduitatis*. 35. XXVII. q. 1. Monachorum providentiam gerebant, & ſi quid correctione dignum reperErant, corrigere feſtinabant *Concil. Auguſtan.* ſub S. Udalrico c. 6. approbabant Regulas, & viſitabant monaſteria *Conc. Nicæn.* c. 54. Iis adjudicabatur, quicquid Abbas ſinè Epiſcopi facultate vendiderat *Conc. Epaunen.* c. 8.

380. Paulatim tamen, ſub prætextibus diverſis, obtinuerunt (1) ut Clericus de parochia vel Eccleſia Cathedrali deputaretur, qui in Monachorum oratoriis

toriis ſacrificium Divinum perageret, illisque Sacramenta miniſtraret dictus κληρυκὸς μοναςηρὶȣ in Concilio Chalcedonenſi *can*. 8. (2.) ut ad promovendum Clericale obſequium, in ordinariorum miniſtrorum defectu, unus ex monachis eâ lege admitteretur ad ſtatum Clericalem, ut, eo obtento, tanquam certæ cuidam Eccleſiæ, juxta veterem morem, adſcriptus, monaſterium extemplò relinqueret, c. *ſi quis Monachus*. 28. c. *In parochia*. 31. c. *Ne pro cujuslibet*. 37. XVI. q. 1. (3.) ut per unum ex ſuis, dictum *Miſſalem*, peragerentur Divina myſteria (*oncil. Anglican*. ſub Edgaro Rege *can*. 46. (4.) ut ab uno ſuæ Religioni obſtricto ſacramenta perciperent; pœnitentias imponerent, & campanas haberent: cùm priùs eæ tantùm in Eccleſiis Cathedralibus ac parochialibus fuerint, unde & Presbyteri per funem Campanæ inveſtiebantur; noſtroque etiamnum tempore Epiſcopi Herbipolenſes, poſt ſui Electionem ad

ſonan-

ſonandum æs campanum ducuntur. (5.) ut univerſim, Authoribus S. Athanaſio in Eccleſia Orientali, & in Occidentali S. Euſebio Vercellenſi Epiſcopo, conjungerent Clericatum cum Monachatu, à quo etiam color pullus ad Clerum invectus fuit, teſte Card. Baronio ad A. C. 393. dum multi Clerici Cathedrales ſuſceperunt vitam monaſticam; vel à monachis ad Epiſcopatus aſſumptis ad deferendas veſtes nigras, vitamque Religioſam compulſi fuerunt. Quanquam illa vitæ præter aut contra canones mutatio non ſemper ad votum ſucceſſerit, prout de Hermanno Bambergenſi Epiſcopo legimus, qui cùm omnes clericos è Diœceſi ſua exigere volens, à Clericis inſignis Eccleſiæ S. Jacobi non dudum à ſe conſtructæ feciſſet initium, collatis cum Egberto Præſule Regulari conſiliis: Clerici hoc ægrè ferentes, maximè cùm ſcientiâ, moribus, converſationisque Canonicæ diſciplinis præclarè inſtructi eſſent, ita remſum ege-

egerunt, ut, retento ſtatu Eccleſiaſtico, hodiedum potiantur Eccleſiâ pro ſe fundatâ.

381. Verùm cum his omnibus ſubſtitit adhuc utcunque Regularis ſubjectio; nec quicquã ei exitialius fuit, quàm reductio totius ordinis per varia loca diffuſi ſub unum Regulare Caput cætera quæque membra in Religioſo Spiritu dirigens, quod inter cætera Celſiſmum ac Reverendiſſimum Principem Epiſcopum Bambergenſem ac Herbipolenſem Clementiſſimum Dominum meum permovit die 30. Oct. Anno 1679 ad inchoatam ab aliquo tempore inter complures Clericos Diœceſis Herbipolenſis cum aliis, ſub directione univerſalis cujusdam præſidis extra Diœceſim habitantis, nec ullo jurisjurandi vinculo Celſitudini ſuæ, aut Herbipolenſi Eccleſiæ obſtricti, in commune viventibus ſociis unionem ſupprimendam, alio generali vivendi modo pro Clericis priùs ſtabilito die 21. Oct. 1679 ne

ne Clerus Celſitudini ſuæ commiſſus, impetratâ ſemel vitæ ſuæ communis Apoſtolicâ confirmatione, Epiſcopis Herbipolenſibus à gubernatione ſui (prout jam machinari cœperat) ſub nomine privatæ directionis œconomicæ, prorſus excluſis, paulatim dependenter à Supremo Præſide ſuo introduceret formam Regiminis generalis.

¶ 382. Certè, ſi primas Religioſorum veterum Regulas legimus, eæ, vel conſiſtebant in Evangelio, actibus Apoſtolicis, & Conciliorum Decretis; vel in talibus, quæ uni duntaxat cænobio normam vivendi præſcripſerant, ita tamen ut, ſi idem inſtitutum propagandum eſſet, Regula quidem acciperetur plerumque ab altero, cum approbatione localis Epiſcopi, quin hic tamen ſequi teneretur Epiſcopi alterius Diœceſis judicium, ſi quid immutandum, ac moribus ſuæ Diœceſis accommodandum putaret: quod cum prædictis Communiſtis, ubi adhuc degunt, ab Epiſcopis

ob-

obſervari deberet, extra-Diœceſanâ dependentiâ ſeu Communitate ſublatâ: quo caſu non modicus ex ea vivendi ratione fructus eſſet in Clero ſperandus, ſi tamen etiam Epiſcopi continuò munus ſuum exequantur.

385. Tametſi verò pleræque Religioſorum, etiam antiquiſſimorum, Regulæ nunc à S. Sede probatæ; nec ampliùs arbitrariæ localium Epiſcoporum attemperationi ſubjectæ ſint, ex quo in Concilio Lateranenſi ſub Innocentio III. relato c. *fin.* ✕. *de Relig. domib.* & in Concilio Lugdunenſi ſub Gregorio X. relato c. *un. eod. t. in 6.* ſtatutum fuit, ne novus Ordo Religioſus introduci, vel habitus regularis in eo aſſumi poſſet, niſi obtentâ ejusdem Ordinis Apoſtolicâ approbatione: aliqui tamen ordines ex iis in Germania reguntur etiamnum ſingulariter ac independenter ab aliis ſub authoritate & jurisdictione ſuprema ſingulorum Epiſcoporum localium, ùt Rota *deciſ.* 24. *p.* 9. *Rec.* fatetur, & praxis

xis ad nos usque perducta, ſpecialiſſimeque Abbatis & Conventûs Montis S. Michaëlis Ord. S. Benedicti (ut de aliis ſileā) conteſtatio Celſitudini ſuæ per Inſtrumentum publicum Anno 1675. facta, oſtendit: aut ſicubi, conſentientibus vel conniveentibus Ordinariis, gubernari ceperunt ſociativo quodam jure univerſitatis, ſeu Corporis Politici, ſub Antiſtite ſupremo, & ſuperioribus per provincias ac ſingula loca diſtinctis, praxis ibidem commonſtrat, ejusmodi coadunationem (ſalvâ contrariâ præſcriptione) non plùs ultrà pertingere, quàm ad diſciplinam & obſervantiam Regularem. Qua in re tamen cautos eſſe velim deinceps Epiſcopos in novis ejusmodi coadunationibus ſeu aggregationibus indulgendis; & ſaltem Prædeceſſorum ſuorum periculis ſapere, quantorum motuum ac præjudiciorum cauſa quondam fuerit, quòd A. C. 659. Monaſterio S. Dionyſii à Landerico Epiſcopo Pariſienſi; Cœnobio Cor-

Corbejæ circa A. C. 664. à Bertefrido Epiſcopo Ambionenſi; Floriacenſi Conventui circa A.C. 859. à Rudolpho Bituricenſi Archiepiſcopo, & Coëpiſcopis, plerumque ad inſtantiam Regum; certæ immunitates ab Epiſcopali Jure conceſſæ fuerint. Quæ quidem eo tempore contigiſſe non miror, quo per invaſionem Caroli Martelli aliorumque profanorum Principum, Epiſcopatus pro arbitrio, ſubinde etiam laicis, diſtributi; SS. Canonum inſcitia paſſim inducta; imò & circa Rheni limites infandæ ſuperſtitiones ac idololatria obortæ fuerunt, ad quas extirpandas S. Bonifacius à Gregorio II. circa A. C. 719. tanquam Sedis Romanæ Legatus in Germaniam miſſus fuit; ut patet ex ipſius S. Bonifacii verbis ad Wilibrordum Epiſcopum Trajectenſem conſcriptis: *à B. Gregorio Papa in Germaniam ob evangelizandi cauſam directus ſum, ipſiusq́; legationis gratiâ in has barbaras nationes adveniens &c.*

CAPUT

Caput II.

De partibus Epiſcoporum in talium, & Regularium etiam exemptorum, viſitatione.

384. *Præmittenda viſitationi.*
385. *Acceſſus Epiſcopi vel Ejus Commiſſariorum ad viſitandum.*
386. *Actus Viſitationis.*
387. *Ea, quæ à viſitandis paranda ſunt, ut viſitatio utiliùs & maturiùs peragatur.*
388. *Suadetur Epiſcopis, ut quandoque perſonaliter viſitent.*
389. *Tempus Viſitationis.*
390. *Duo genera Decretorum poſt viſitationem.*
391. *Decreta quædam verbaliter; alia in ſcriptis facienda, ſemperq; conſulendum authoritati ſuperiorum, niſi delicti gravitas, aut notoreitas aliud requirat.*
392 *Regulares exempti Viſitari poſſunt ab Epiſcopo circa curam & adminiſtrationem Sacramentalem actualem neceſſariam reſpectu Cleri & Populi ſæcularis.*
393 *Quid de voluntaria Sacramentorum adminiſtratione?*

omni humanitate penitus exul, præcipiat? cùm minor ſit pœna ſtatim mori, quàm diu ſinè ſpe ſalutis affligi.

377. Non nego, Apoſtatas, invitos ad monaſterium reductos, ſegregandos eſſe ab aliorum commercio, quamdiu vel perverſionis periculum, vel culpæ nondum expiatæ gravitas militat, ne cæteros pravâ ſocietate, vel exemplo ſuæ perditionis inficiant: at non ita in tuto locandi ſunt, ut viâ indirectâ adversùs illos exerceatur judicium ſanguinis: ſique ſecundùm illud *Iſaiæ.* 30. *v.* 20. pane arcto, & aquâ brevi, ſive pane doloris & aquâ anguſtiæ ſuſtentandi putentur, pro enormi gravitate delicti, ùt Clemens III. c. *Novimus.* 27. *in fin.* ✠. *de V. S.* loquitur: ſuſtentandi ſunt tamen; non enecandi, ut à præſumptionis ſuæ nequitia reſipiſcentes, *commiſſa defleant, & flenda ulteriùs non committant.*

DECAS

DECAS IX.

De Regularibus non-exemptis, Eremitis, ſervis Regularium, Confraternitatibus, & Immunitate Locali.

CAPUT I.

De Religioſis Epiſcoporum juriſdictioni hodiedum plenè ſubjectis.

378. *Primævus Monachorum ſtatus.*
379. *Regula generalis, & varia argumenta, quòd olim Monachi fuerint Epiſcopis plenè ſubjecti.*
380. *Gradus mutationis Inſtituti Regularis: ubi de occaſione coloris nigri in habitum Clericalem invecti; & de primis Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ S. Iacobi Majoris Bambergæ.*
381. *Reductio Monaſteriorum ſub unum Caput Regulare periculoſa juribus Epiſcoporum: ubi de Inſtituto Clericorum in commune viventium.*
382. *Religioſorum veteres Regulæ à ſingulorum*

eum locorum Epiſcopis ſigillatim approbata.

383. *In Germania hodiedum plura Monaſteria ſubduntur Epiſcopis. Cautela pro Epiſcopis in futurum; & de præteritorum temporum miſeria.*

378. MOnachi olim medii erant inter Clerum & populum, dicebanturque *Pœnitentes Spontanei, Aſcetæ, Spudæi, Evnuchi voluntarii, Converſi, Therapevtæ, Continentes, Laici ſublimioris propoſiti* &c. unde & in Eccleſiis, dum Sacramentorum causâ conveniebant ſimul cum Populo, ſpeciali ſtatione ab hoc diſtincti fuêre. Imò, quod de Monachis olim publicè benedictis legitur, de benedictione laica, non de Clericali intelligendum eſſe, diſcimus ex ipſa praxi Eccleſiæ quæ monachos quantumcunque profeſſos, aſpirantes ad ordines ſacros, primùm ad Clericalem ſtatum per primæ tonſuræ collationem aſſumit, hodieque poſtquàm indiſcriminatim ad Clerum admiſſi ſunt, non patitur, ut in habitu Clericali

ricali officium Divinum in choro decantent.

379. Quòd inſuper univerſim juriſdictioni ac poteſtati Epiſcoporum Diœceſanorum ſubjecti fuerint, præter Regulam generalem & plures expreſſos canones, alia multa demonſtrant. Nam Epiſcopi præficiebant Abbates monaſteriis, & illos ex cauſa deponebant c. *Si quis Abbas*. 15. XVIII. q. 2. recipiebant novitios, & eos admittebant ad profeſſionem c. *Viduitatis*. 35. XXVII. q. 1. Monachorum providentiam gerebant, & ſi quid correctione dignum repererant, corrigere feſtinabant *Concil. Auguſtan.* ſub S. Udalrico c. 6. approbabant Regulas, & viſitabant monaſteria *Conc. Nicæn.* c. 54. Iis adjudicabatur, quicquid Abbas ſinè Epiſcopi facultate vendiderat *Conc. Epaunen.* c. 8.

380. Paulatim tamen, ſub prætextibus diverſis, obtinuerunt (1) ut Clericus de parochia vel Eccleſia Cathedrali deputaretur, qui in Monachorum oratoriis

toriis ſacrificium Divinum perageret, illiſque Sacramenta miniſtraret dictus κληρυκὸς μοναςηρίȣ in Concilio Chalcedonenſi *can*. 8. (2.) ut ad promovendum Clericale obſequium, in ordinariorum miniſtrorum defectu, unus ex monachis eâ lege admitteretur ad ſtatum Clericalem, ut, eo obtento, tanquam certæ cuidam Eccleſiæ, juxta veterem morem, adſcriptus, monaſterium extemplò relinqueret, c. *ſi quis Monachus*. 28. c. *In parochia*. 31. c. *Ne pro cujuslibet*. 37. XVI. q. 1. (3.) ut per unum ex ſuis, dictum *Miſſalem*, peragerentur Divina myſteria (*Concil. Anglican*. ſub Edgaro Rege *can*. 46 (4.) ut ab uno ſuæ Religioni obſtricto ſacramenta perciperent; pœnitentias imponerent, & campanas haberent: cùm priùs eæ tantùm in Eccleſiis Cathedralibus ac parochialibus fuerint, unde & Presbyteri per funem Campanæ inveſtiebantur; noſtroque etiamnum tempore Epiſcopi Herbipolenſes, poſt ſui Electionem ad ſonan-

ſonandum æs campanum ducuntur. (5.) ut univerſim, Authoribus S Athanaſio in Eccleſia Orientali, & in Occidentali S. Evſebio Vercellenſi Epiſcopo, conjungerent Clericatum cum Monachatu, à quo etiam color pullus ad Clerum invectus fuit, teſte Card. Baronio ad A. C. 393. dum multi Clerici Cathedrales ſuſceperunt vitam monaſticam ; vel à monachis ad Epiſcopatus aſſumptis ad deferendas veſtes nigras, vitamque Religioſam compulſi fuerunt. Quanquam illa vitæ præter aut contra canones mutatio non ſemper ad votum ſucceſſerit, prout de Hermanno Bambergenſi Epiſcopo legimus, qui cùm omnes clericos è Diœceſi ſua exigere volens, à Clericis inſignis Eccleſiæ S. Jacobi non dudum à ſe conſtructæ feciſſet initium, collatis cum Egberto Præſule Regulari conſiliis: Clerici hoc ægrè ferentes, maximè cùm ſcientiâ, moribus, converſationisque Canonicæ diſciplinis præclarè inſtructi eſſent, ita rem ſuam ege-

egerunt, ut, retento ſtatu Eccleſiaſtico, hodiedum potiantur Eccleſiâ pro ſe fundatâ.

381. Verùm cum his omnibus ſubſtitit adhuc utcunque Regularis ſubjectio; nec quicquã ei exitialius fuit, quàm reductio totius ordinis per varia loca diffuſi ſub unum Regulare Caput cætera quæque membra in Religioſo Spiritu dirigens, quod inter cætera Celſiſſimum ac Reverendiſſimum Principem Epiſcopum Bambergenſem ac Herbipolenſem Clementiſſimum Dominum meum permovit die 30. Oct. Anno 1679 ad inchoatam ab aliquo tempore inter complures Clericos Diœceſis Herbipolenſis cum aliis, ſub directione univerſalis cujusdam præſidis extra Diœceſim habitantis, nec ullo jurisjurandi vinculo Celſitudini ſuæ, aut Herbipolenſi Eccleſiæ obſtricti, in commune viventibus ſociis unionem ſupprimendam, alio generali vivendi modo pro Clericis priùs ſtabilito die 21. *Oct.* 1679

ne

ne Clerus Celſitudini ſuæ commiſſus, impetratâ ſemel vitæ ſuæ communis Apoſtolicâ confirmatione, Epiſcopis Herbipolenſibus à gubernatione ſui (prout jam machinari ceperat) ſub nomine privatæ directionis œconomicæ, prorſùs excluſis, paulatim dependenter à Supremo Præſide ſuo introduceret formam Regiminis generalis.

☞ 382. Certè, ſi primas Religioſorum veterum Regulas legimus, eæ, vel conſiſtebant in Evangelio, actibus Apoſtolicis, & Conciliorum Decretis; vel in talibus, quæ uni duntaxat cænobio normam vivendi præſcripſerant, ita tamen ut, ſi idem inſtitutum propagandum eſſet, Regula quidem acciperetur plerumque ab altero, cum approbatione localis Epiſcopi, quin hic tamen ſequi teneretur Epiſcopi alterius Diœceſis judicium, ſi quid immutandum, ac moribus ſuæ Diœceſis accommodandum putaret: quod cum prædictis Communiſtis, ubi adhuc degunt, ab Epiſcopis ob-

obſervari deberet, extra-Diœceſanâ dependentiâ ſeu Communitate ſublatâ: quo caſu non modicus ex ea vivendi ratione fructus eſſet in Clero ſperandus, ſi tamen etiam Epiſcopi continuò munus ſuum exequantur.

385. Tametſi verò pleræque Religioſorum, etiam antiquiſſimorum, Regulæ nunc à S. Sede probatæ; nec ampliùs arbitrariæ localium Epiſcoporum attemperationi ſubjectæ ſint, ex quo in Concilio Lateranenſi ſub Innocentio III. relato c. *fin.* ✠. *de Relig. domib.* & in Concilio Lugdunenſi ſub Gregorio X. relato c. *un. eod. t. in 6.* ſtatutum fuit, ne novus Ordo Religioſus introduci, vel habitus regularis in eo aſſumi poſſet, niſi obtentâ ejusdem Ordinis Apoſtolicâ approbatione: aliqui tamen ordines ex iis in Germania reguntur etiamnum ſingulariter ac independenter ab aliis ſub authoritate & jurisdictione ſuprema ſingulorum Epiſcoporum localium, ùt Rota *deciſ.* 24. *p.* 9. *Rec.* fatetur, & pra-

xis

xis ad nos usque perducta, ſpecialiſſimeque Abbatis & Conventûs Montis S. Michaëlis Ord. S. Benedicti (ut de aliis ſileã) conteſtatio Celſitudini ſuæ per Inſtrumentum publicum Anno 1675. facta, oſtendit: aut ſicubi, conſentientibus vel conniveentibus Ordinariis, gubernari ceperunt ſociativo quodam jure univerſitatis, ſeu Corporis Politici, ſub Antiſtite ſupremo, & ſuperioribus per provincias ac ſingula loca diſtinctis, praxis ibidem commonſtrat, ejusmodi coadunationem (ſalvâ contrariâ præſcriptione) non plùs ultrà pertingere, quàm ad diſciplinam & obſervantiam Regularem. Qua in re tamen cautos eſſe velim deinceps Epiſcopos in novis ejusmodi coadunationibus ſeu aggregationibus indulgendis; & ſaltem Prædeceſſorum ſuorum periculis ſapere, quantorum motuum ac præjudiciorum cauſa quondam fuerit, quòd A. C. 659. Monaſterio S. Dionyſii à Landerico Epiſcopo Pariſienſi; Cœnobio

Cor-

Corbejæ circa A. C. 664. à Berteſrido Epiſcopo Ambionenſi; Floriacenſi Conventui circa A.C.859.à Rudolpho Bituricenſi Archiepiſcopo, & Coëpiſcopis, plerumque ad inſtantiam Regum, certæ immunitates ab Epiſcopali Jure conceſſæ fuerint. Quæ quidem eo tempore contigiſſe non miror, quo per invaſionem Caroli Martelli aliorumque profanorum Principum, Epiſcopatus pro arbitrio, ſubinde etiam laicis, diſtributi; SS. Canonum inſcitia paſſim inducta; imò & circa Rheni limites infandæ ſuperſtitiones ac idololatria obortæ fuerunt, ad quas extirpandas S. Bonifacius à Gregorio II. circa A. C. 719. tanquam Sedis Romanæ Legatus in Germaniam miſſus fuit; ut patet ex ipſius S. Bonifacii verbis ad Wilibrordum Epiſcopum Trajectenſem conſcriptis: *à B. Gregorio Papa in Germaniam ob evangelizandi cauſam directus ſum, ipſiusq; legationis gratiâ in has barbaras nationes adveniens &c.*

CAPUT

Caput II.

De partibus Epiſcoporum in talium, & Regularium etiam exemptorum, viſitatione.

384. *Præmittenda viſitationi.*

385. *Acceſſus Epiſcopi vel Ejus Commiſſariorum ad viſitandum.*

386. *Actus Viſitationis.*

387. *Ea, quæ à viſitandis paranda ſunt, ut viſitatio utiliùs & maturiùs peragatur.*

388. *Suadetur Epiſcopis, ut quandoque perſonaliter viſitent.*

389. *Tempus Viſitationis.*

390. *Duo genera Decretorum poſt viſitationem.*

391. *Decreta quædam verbaliter; alia in ſcriptis facienda, ſemperq́ conſulendum authoritati ſuperiorum, niſi delicti gravitas, aut notoreitas aliud requirat.*

392 *Regulares exempti Viſitari poſſunt ab Epiſcopo circa curam & adminiſtrationem Sacramentalem actualem neceſſariam reſpectu Cleri & Populi ſæcularis.*

393 *Quid de voluntaria Sacramentorum adminiſtratione?*

394. *Specialiter obſervanda in Viſitatione Conventum Religioſarum.*
395 *De libro Viſitationis.*
396. *Diſceſſus à Viſitatione.*

384. EPiſcopalis officii ratio, ſacrorumque Canonum authoritas, jubet, ut annuatim, aut quoties ſpiritualis Monaſteriorum Epiſcopis ſubjectorum neceſſitas exigit, debita cum diligentia ſaluberrimum viſitationis canonicæ munus exerceatur, tum ut Regularis diſciplinæ vigor permaneat, tum ut, ſicubi renovatione indigeat, quantum in Domino fieri poterit, Epiſcopali authoritate ac ſollitudine reparetur: maximè verò ſi quod diſſidiorum atque ſimultatum periculum præſto ſit. Quibus caſibus, aliquot ante viſitationem diebus Regulares viſitandos præmoneri convenit, ut fervidis ad Deum precibus, caſtigationibus voluntariis, & peccatorum expiationibus bonitatem Divinam implorent, quatenus viſitationis in-

inſtituendæ progreſſum in viam ſalutis dirigere dignetur: tum verò, cùm plurima ſint, de quibus in eadem tractandum erit, omnes ac ſinguli accuratè conſiderent, quænam potiſſimùm ſive ad fovendum pietatis Religioſæ ſtudium, ſive ad conſervandam charitatem fraternam, ſive ad eradicandum quodcunque malum, ſive ad procurandum bonorum omnium incrementum, manu & curâ Epiſcopali egere putaverint, quò ab Epiſcopo vel Ejus Commiſſariis interrogandi, ſingula in promptu habeant, nec facilè quicquam omittant.

385 Indictâ die Viſitationis, Eccleſia in primis ornabitur, ſicut in ſolemnioribus feſtis, præmiſſo pridiè, poſt ſalutationem Angelicam, omnium Campanarum pulſu; ipsâ verò die, horâ congruâ, Conventus viſitandus, in atrio Eccleſiæ adventum Epiſcopi vel Ejus Commiſſariorum expectat cum cruce, ut eos proceſſionaliter ad Eccleſiam ipſam deducat; & ante ingreſſum, præcento

Hymno *Veni creator ſpiritus*, ſi Epiſcopus ipſemet venerit, incipit & proſequitur Antiphonam *ton: 2. Sacerdos & Pontifex* &c. vel Reſponſorium *ton. 8. Ecce Sacerdos Magnus* &c ùt in Pontificali, Tit. *Ordo ad recipiendum proceſſionaliter Prælatum, vel Legatum*. Si verò Commiſſarii Epiſcopales excipiendi ſint, cantat Antiphonam *ton. 8. Vos eſtis cives ſanctorum* &c. & à Prælato Eccleſiæ, vel primo de Conventu porrigitur Epiſcopo, aut primo ex Commiſſariis aſperſorium cum aqua benedicta, quod Epiſcopus, aut Commiſſarius accipiens, primò ſeipſum, deinde alios aſpergit; cantatoque à Prælato Eccleſiæ, vel Majore de conventu verſu *Protector noſter aſpice* &c. cùm ſequentibus; aut ſi ſint Commiſſarii tantùm, omiſſo verſu præcedente *ſalvos fac* &c. poſt *Dominus vobiſcum*, Epiſcopo, vel Commiſſariis ante Altare flectentibus, dicitur oratio: *Deus humilium Viſitator* &c, ùt in Pontificali.

386.

386. Deinde ſedens Epiſcopus, vel primus Commiſſarius vultu ad viſitandos converſo, brevi ſermone proponit adventûs ſui cauſas, quia SS. Canones, & Eccleſiaſticus ordo hocpropter multa fieri præcipiunt. 1. ad abſolvendas animas defunctorum 2. deinde ut ſciat ac videat, qualiter Conventus ipſe ſpiritualiter & temporaliter gubernetur; quomodo ſe habeat Eccleſia in ornamentis; quanto cum nitore & cultu Divina officia peragantur; qualis ſit vita ſingulorum; quantum ſtudium Regularis diſciplinæ &c. ut ex officio inquiſitionis ſuæ per Epiſcopum, ſi quæ in præmiſſis corrigenda fuerint, corrigantur & emendentur. 3 ſi qua in re ſinguli ſe gravatos exiſtiment, ut cum fiducia filiali pro adjumento recurrant. Quibus expletis, fit generalis abſolutio mortuorum juxta ritum in Pontificali præſcriptum; ac tandem cum deſignatis officialibus inchoatur viſitatio à ſanctiſſima Eucharistia; tum ad ſancta Olea, ſacras

Reliquias, Altaria, Capellas, & Sacras imagines; item ad ſacriſtiam, & cæmeterium proceditur: poſteà ad ipſummet Conventum, in quo locus Capituli, Dormitorium, cellæ, Infirmaria, Bibliotheca, & cætera perluſtrantur. Deinde audiuntur ſingulorum querelæ, ſi quæ ſunt, & de rebus ſcitu neceſſariis quoad converſationem, diſciplinam, temporis diſtributionem, Religioſas occupationes &c. diligenter de plano inquiritur: & quoniam ad priorum viſitationum Decreta ſemper reflectendam eſt, de illis ſpeciatim quæritur, an fuerint executioni mandata.

387. Ut autem omnia maturiùs atq; celerius peragantur, parari exponique poterunt ſacra ſupellex cum inventario; libri ad uſum Eccleſiæ deſtinati; Index SS. Reliquiarum cum ſuis teſtificationibus; documenta Indulgentiarum vel Altaris privilegiati; Inventarium Jurium, privilegiorum, ac onerum, bonorum ſtabilium, redditu-

um,

um, Decimarum, oblationum &c. Index oratoriorum, capellarum, beneficiorum conventui incorporatorum, vel obnoxiorum juri patronatûs Monaſterii; deſignatio omnium perſonarum tam Regularium, quàm ſæcularium Conventui ſervientium, ſpecificatio miſſarum receptarum, Legatorum &c. & an & quomodo iisdem ſatisfieri ſoleat; Index bonorum fortaſſis à laicis uſurpatorum &c.

388. Solers Epiſcopus optimè faciet, ſi propriis quandoque oculis Regularium ſibi concreditorum Eccleſiam, Conventum, vitam, ac mores, exemplo S. OTTONIS Epiſcopi Bambergenſis & Apoſtoli Pomeranorum, luſtraverit; propriisque auribus ſingulorum lamenta & gravamina, vel pia conſilia ſincerè exceperit, ut ex viſa Epiſcopi facie ſolatium hauriant; remotisque teſtibus, majore cum fiducia Epiſcopo ea proponant, quæ fortè non adeò candidè re-

ferrentur ab aliis, aut alterarentur ac palliarentur.

389. Quoad tempus Viſitationis, ſuprà jam dictum eſt, eam annuatim, vel quoties neceſſarium viſum fuerit, inſtituendam eſſe, ut conſervetur recens memoria ſtatûs rerum, deprehenſi abuſus maturè tollantur, & non ſinantur renaſci.

390. Si Viſitationem Epiſcopus ipſe peregerit, ſtatim quædam decernet, & in actu Viſitationis exequetur; alia verò, pro gravitate materiarum, altiori examini reſervabit, adhibitis in diſquiſitionem viris prudentibus ſacrorumque Canonum benè peritis. Prioris generis ſunt, demolitio Altarium, ubi facienda eſt; Ararum confractio, veteris olei combuſtio; obſtructio ſepulcrorum in loco vetito; rerum aut imaginum profanarum amotio; Corporalium, purificatoriorũ, & indecentium rerum irreparabilium laceratio; inconvenientium portarum occluſio; Miſſalium & breviario-

rum

rum nimis attritorum deſtructio &c. quæ tamen omnia Actuarius fideliter annotabit. Secundi generis ſunt, quæ vel executioni ſtatim mandari non poſſunt, vel maturiorem diſcuſſionem deſiderant; ita tamen, ne Decretorum ad defectuum emendationem conducentium compilatio & publicatio nimium protrahatur.

391. Decretorum aliqua fiunt verbaliter tantùm, maximè in iis, quæ ſingulorum defectus corrigendos reſpiciunt, quandoque etiam publicè coram aliis, pro arbitrio Epiſcopi, ut reliquis timor ſalutaris incutiatur. Ubi tamen cavendum eſt, ne diminuatur Superiorum authoritas, niſi delicti gravitas & notorietas aliud exigat. Cætera fiunt in ſcriptis, cum obligatione eadem vel affigendi publicè in loco acceſſibili atque conſpicuo; vel in certos quoſdam libros ſincerè relata aliquoties per annum omnibus publicè prælegendi. Quod autem paſſim dicitur, appellari non poſſe à Decretis

cretis Epiſcopi viſitantis, intelligi debet in materia concernente correctionem morum, & iis, quæ celerem ac ſummariam proviſionem deſiderant; non autem in aliis rebus currentibus & ordinariis tractandis cum ſolitis terminis modisque legalibus ac judicialibus, à quibus admittitur appellatio poſt definitivam quoad effectum devolutionis; quin tamen executio ſuſpendatur.

392. Quanquam verò Regulares aliqui privilegio quodam ſpeciali à viſitatione exempti ſint: viſitari nihilominùs poſſunt in iis, in quibus ſubjiciuntur Epiſcopo, & ſpeciatim quando curam animarum exercent, aut tanquam confeſſarii de licentia & authoritate Epiſcopi Clero & Populo ſæculari pœnitentiæ Sacramentum adminiſtrant: quæ cura & adminiſtratio cùm vel ſit jurisdictionalis, vel Sacramentalis; hæcque iterum in habitualem abſque exercitio in Prælato vel communitate quapiam reſidentem, & in actualem reſidentem in po-

teſtate

teſtate eorum, qui habent prædictum exercitium, dividatur: de *ſacramentali actuali* potiſſimùm quæritur, præmiſsâque ejus in *neceſſariam*, & *voluntariam ac ſimplicem* ſubdiviſione, *reſpondetur*, priorem, hoc eſt, *neceſſariam* monaſterio incumbentem reſpectu Cleri vel Populi Epiſcopo ſubjecti cum neceſſitate reciproca inter adminiſtrantem & recipientem (cujusmodi functiones ſunt Sacramentum Eucharistiæ tempore Paſchatis, & ſumptum in infirmitate per modum viatici; Baptiſmus; extrema unctio; authentizatio Sacramenti Matrimonii &c.) ſubjacere viſitationi Epiſcopi tam locali, quàm perſonali, ita ut & in perſonarum habilitatem, mores, diligentiam &c. inquirere poſſit; & viſitare Altare in quo aſſervatur Euchariſtia, Baptiſterium, Armarium ſacrorum oleorum, confeſſionalia, cæmeteria, libros matrimoniorum, baptizatorum &c.

393. De altera ſpecie *voluntariæ ſa-*

eramsintorum adminiſtrationis , cujusmodi ſunt Evchariſtia extra occaſionem præcepti Paſchalis & viatici, nec non adminiſtratio activa Sacramenti Pœnitentiæ, quicquid nonnulli putaverint olim de viſitatione locali Altaris , in quo cuſtoditur Sacramentum Evchariſtiæ, hodie ſaltem poſt declarationes authoritate S. Sedis Apoſtolicæ editas , viſitatio quoad illam reſtringitur ſolùm ad perſonas adminiſtraturas clero vel Populo ſæculari Pœnitentiæ Sacramentum ut idoneitatis earum ſufficientem notitiam habeat per examen ante approbationem fieri ſolitum ; easdemque obligare poſſit ac debeat ad exercitia conferentiarum caſuum & Lecturæ Theologiæ moralis, &c. quæ Jurisdictio & poteſtas Epiſcopi in perſonas & Eccleſias exemptas cauſativè & indirectè tantùm exercetur, ratione Populi ſcil. apud tales Sacramenta & alia Divina recipientis, ita ut Religioſus hujusmodi, quamvis aliàs minimè ſubditus, occaſione admini-

miniſtrationis prædictæ; non ſecùs ac alius ſalariatus ſervus, aut in res alterius adminiſtrandas ſe ingerens, cæteroqui liber, circa concernentia ipſam curam ſeu adminiſtrationem, Epiſcopo tanquam primo Paſtori ovilis, aut principali vineæ cuſtodi ſubjiciatur.

394. Circa *viſitationem Monaſteriorum monialium* duo ſpeciatim monenda occurrunt, I. Viſitatoribus non eſſe licitum eam intra clauſuram peragere; vel ſub alio quocunque prætextu ullatenus ingredi, nisì tantùm in ſuſpicione violatæ Clauſuræ; aut ſi oculari loci cujusdam intra clauſuram conſtituti inſpectione opus ſit; vel cum infirma ad crates deſcendere non valente agatur. II. ſi ſuperior ordinis jus habeat, easdem etiam ſpecialiter viſitandi, cum debita compatibilitate tum quoad tempus, tum quoad Decreta procedendum eſſe, ne vel obruantur tot examinibus, vel in confuſionem aliquam perducantur.

395. Liber Viſitationis compilandus

ex ejusdem actis, debita cum induſtriæ, pulchroque ordine conſcribi, & in Archivo Epiſcopali cuſtodiri debet, tum ut omnino in prioribus viſitationibus ordinata recognoſci à Viſitatoribus poſſint; tum ad probandam faciliùs poſſesſionem viſitandi; tùm ad alios plures inſignes effectus: notatis in fine ſingularum Viſitationum localium procurationibus, ſive ſumptibus in alimentationem Commiſſariorum, vel ipſiusmet Epiſcopi factis, ad poſterorum informationem, & excitationem, ne in talibus requirendis excedant, aut totam viſitationem, potiſſimùm ad emolumenta quædam corporalia dirigere videantur.

396. Peractâ demum viſitatione illius loci, & omnibus expeditis, cùm Epiſcopus, aut Commiſſarii diſcedere voluerint, accedunt ad Eccleſiam, dictoque ante Altare Pſalmo *de profundis* cum Antiphona, verſibus, & oratione in Pontificali aſſignatis, diſcedunt.

CAPUT

Caput III.

An oſtia monaſteriorum Epiſcopo Viſitanti clauſa perfringi poſſint?

397. *Circumſpectio adhibenda ab Epiſcopo in Viſitatione.*

398. *In caſu reniſûs, perfringere poteſt portas viſitandorum, & alia remedia adhibere, per modum juſtæ defenſionis.*

399. *Author ſeditionis illico graviter eſt puniendus.*

397. Cùm viſitatio à malè conſciis evitari pro viribus ſoleat; aut ſub privilegiorum prætextu variis ſæpe modis eludi: maximâ circumſpectione in Epiſcopo vel Ejus Commiſſariis opus eſt, ne ſubeant periculum amittendi reſpectum. Unde ſicubi foret grave dubium, conſulendum eſſet Epiſcopo, ut per cuniculos ageret, nec antè viſitationem ſuſciperet, quàm de felici ſuæ intentionis exitu pleniſſimè eſſet ſecurus.

398.

398. At in iis caſibus, ubi nullum de ſuo jure dubium probabile vertitur, ſi quando Epiſcopo viſitare volenti claudantur oſtia, ejusque jurisdictio per renïſum hujusmodi violetur, haud ambigendum eſt, quin per modum juſtæ defenſionis ei liceat effringere portas, adhibito etiam, ubi Ipſe non ſufficiat, nec temporale imperium habeat, auxilio brachii ſæcularis; aut per cenſuras contra rebelles procedere, propter ſcandalum, ſi ſpiritualium armorum uſus profuturus putetur. Innocen. in c. *cùm venerabilis.* 21. ẍ. *de cenſib.* Abbas in c. *ut in domibus.* 1. *n.* 5. *v.* ad ſecundum verò: ẍ. de *immunit.* Eccl.

399. Quando tamen non ſperatur optatus ſucceſſus, ad reprimendam inobedientium contumaciam recluſo ſibi quomodolibet aditu, principiis ſtatim obſtandum eſt; inſtitutoque diligenti examine, ſi malum ab uno proceſſiſſe cognoverit, graviter in ſeditionis Authorem invehendum eſt per publicas pœni-

pœnitentias, carcerationem &c. ut acerbitas pœnæ ad paucos; terror & exemplum ad multos pertingat.

Caput IV.

De electione & confirmatione Abbatum ac Præpoſitorum.

400. *In electionibus Prælatorum Regularium S. Spiritûs ductus eſt ſequendus.*

401. *Quid ſit Electio, & quomodo differat à Poſtulatione: ubi de Brevibus Apoſtolicis Eligibilitatis.*

402. *Tria genera Electionum: & I. per inſpirationem, vel quaſi.*

403. *De electione per compromiſſum.*

404. *De electione per ſcrutinium*

405. *Forma c.* Quia propter *ſervanda in electionibus ad perpetuam Prælaturam in titulum: & quid S. C. Tridentinum adjeciſſe videatur.*

406. *Electioni non eſt locus, antequam vacet dignitas: Vbi de Coadjutoriis; differentia electionis & poſtulationis; nec non de Concordatis Germaniæ.*

407. *Vocandi ſunt omnes intereſſe habentes, ſaltem qui morantur intra provinciam.*

408.

408. *De Capitulationibus ſeu compactatis ante Electionem.*
409. *De eligentibus per Procuratorem.*
410. *Præliminaria ipſiusmet actûs electionis.*
411. *Modus eligendi per ſcrutinium.*
412. *Acceptatio & publicatio electionis.*
413. *De admiſſione extraneorum ad Electionem: ubi de natura decreti irritantis.*
414. *De ſcrutatoribus extragremialibus.*
415. *De modo eligendi per compromiſſum.*
416. *De Confirmatione.*

400. RECtè monet S. Chryſoſtomus nihil ita curandum eſſe in Eccleſia DEI, quàm ut Superiorum ac Antiſtitum electiones viâ Spiritûs S. potiùs, quàm ſecundùm reſpectus privatos ac temerè fiant: non quaſi, generaliter ſublatis ſpeciebus compromiſſi, & ſcrutinii, ea tantùm valere debeat, quæ per inſpirationem S. Spiritûs fieri dicitur; ſed quòd in omnibus quærenda ſit ac habenda præ oculis Divina voluntas, eò inclinans, ut optimi & aptiſſimi quique præficiantur. Quod in Religionibus

bus cumprimis obtinet, ubi cùm vel minimus etiam imperfectionis pulvillus integritatis Religioſæ nitori labeculam aſpergere valeat, talibus profectò monaſteriorũ Rectoribus opus eſt, quorũ vita prorſus irreprehenſibilis ſit, & actiones tanta cum ſinceritate ſimul ac diſcretione jungantur, ut pulcherrimus ille totius Corporis regimini illorum concreti ſplendor conſervetur intactus.

401. Quare cùm hìc de Electione tractandum ſit, ejus definitionem præmitto, ac dico, Electionem eſſe *ſolemnem evocationẽ perſonæ idoneæ ad vacantem Eccleſiæ dignitatem*, quæ Jure communi habet adminiſtrationem rei Eccleſiaſticæ cum jurisdictione. Diſtinguitur autem *Electio* à *poſtulatione*, ſi preſsè ſumatur, quòd illi tantùm eligi poſſint, quibus nullum obſtat Canonicum impedimentum; poſtulatio verò dirigatur ad Superiorem, ut poſtulationem perſonæ canonicum impedimentum habentis gratioſè admittat ac proindè

indè regulam tam exactam non requirat de eo, quod pendet à ſolo arbitrio Superioris, dummodo ſufficienter conſtet de poſtulantium voluntate, per duas ſaltem tertias exprimenda: quod facit ut quandoque à S. Pontifice, nonnullis Canonicè impeditis, ad removendum ejusmodi obicem *Breve eligibilitatis* concedatur: quale Celſiſſimus ac Reverendiſſimus Princeps, Clementiſſimus Dominus meus Epiſcopus Bambergenſis & Herbipolenſis 1675. nihil minùs expectans, DEO mirabiliter diſponente obtinuit à Clemente X. cùm vacaret ſedes Epiſcopalis Herbipolenſis, ad quam etiam per majora die 27. *Maji* pervenit.

402. Tria ſunt electionum genera, per *Inſpirationem*, per *Scrutinium*, & per *Compromiſſum*. Electio per *inſpirationem Spiritûs S.* nullam requirit ſolemnitatem, neque votorum numerationem; ſed relinquitur arbitrio DEI, cujus ſpiritus *Gal. 5. v. 18.* non ſubeſt legibus

gibus hominum, fieriqúe cenſetur, quando nullo inter Eligentes habito tractatu, absque contradictione, in loco etiam inſolito, unuś eligentium dicit: *Ego eligo talem*, & cæteri dicunt ſimiliter; vel omnes unanimiter clamant, *Nos talem elegimus*: quâ ratione S. Martinus, S. Nicolaus, & alii ad Epiſcopatus aſſumpti fuerunt; & de S. Ambroſio apud Paulinum *in Ejus vita* legitur, quòd voce infantis proclamatus, ab omnibus unanimiter receptus fuerit. Cui correſpondet alter eligendi modus per *quaſi inſpirationem*, quando ſubitò ac repentè cum aliquo tamen ordine, ſcil. in loco Capituli, obſervatâ eligentium ſerie, absque intervallo, Electores omnes, nullo penitus diſcrepante, unum aliquem eligunt. Cujusmodi electiones quamvìs hodie, peccatis noſtris exigentibus, rarò occurrant, & columba Spiritûs S. à Corvo enecata dicatur: conſtat tamen de Celſiſſimo ac Reverendiſſimo Principe, Clementiſſimo

De-

Domino meo , quòd die 21. *Martii* 1672. per quaſi inſpirationem fuerit ad Eccleſiam Bambergenſem aſſumptus.

403. Electio fit *per Compromiſſum*, cùm uni vel pluribus idoneis electio committitur, quorum judicio ſtandum eſt, niſi indignum elegerint: notantque Doctores, ſi plures compromiſſarii à Partibus aſſumendi ſint, tutius eſſe, ut fiat impari numero, quò in caſu diſcordiæ major illorum pars electionem concludere poſſit.

404. Electio *per ſcrutinium* fit ſecretò, votis ſingulorum diligenter conquiſitis, cujus ſpeciales ritus adhiberi quondam ſolebant in examine Catechumenorum apud S. Auguſtinum & alios; in electionibus verò ſecundùm diſpoſitionem Concilii Lateranenſis relati c. *Quia propter*. 42. ✠. *de elect.* pro forma requiritur, ut in Capitulo legitimè congregato eligantur tres Scrutatores de gremio ejusdem Capituli, qui vota ſingulorum ſecretè exquirant, & in

& in ſcriptis annotent, publicatoque Scrutinio, & factà collatione, illum ſtatim publicent electum, in quem major & ſanior pars Capituli conſenſerit, uno ex Scrutatoribus vel eo, qui Capitulo præeſt, nomine totius Capituli ſic alloquente Capitulum: *Placetne vobis electionem publicari?* & intellecto, quòd placeat, per verba ſingularis numeri dicente, *Ego* N. *meo omniumq; eligentium mihi in his conſentientium nomine,* N. *in quem, collatione factâ, major & ſanior pars Capituli conſenſit,* (vel, *omnes conſenſerunt*) *in noſtrum & hujus monaſterii Abbatem* (Præpoſitum &c.) *eligo ac nomine Capituli, ad laudem & gloriam* DEI *omnipotentis præfatum* N, *declaro atq; pronuntio verè & legitimè electum hujus Monaſterii Abbatem* (Præpoſitum &c.) *jubeoq; ut electio ſolemniter publicetur, in nomine Patris & Filii & Spiritus S.* cùm enim integra electio ſit actus moraliter unus totius Capituli, non cenſetur perfecta, donec
uuus

unus nomine totius Capituli loquatur, & publicè communi nomine eligat futurum Prælatum, quem antè major pars, vel omnes ſigillatim elegerant ſecretò ac privatim c. *ſicut cùm*. 21. *de elect. in* 6.

405. Hæc forma c. *Quia propter*. ſervanda eſt, quoties agitur de formali electione ad perpetuam prælaturam in titulum: cui, quoad Prælaturas Regulares, etiam perpetuas S. C. Tridentinum *ſeſ*. 25. *de Regular. c*. 6. adjeciſſe videtur, ut, cæteris eligendi formis abolitis, non nisi per Scrutinium ac vota ſecreta fieri poſſit; & ſiquis aliter electus fuerit, electio irrita ſit, ad inducendam majorem electionis libertatem, quæ in electionibus Prælatorum Regularium magis periclitari ſolet ob præſidium Epiſcopi, Cardinalis Protectoris, vel Superioris per Generalem deputati; quàm in Capitulis Cathedralium, in quibus omnes vocales coæquale jus habent, & regulariter per nullius Superi-

perioris actui electionis intervenientis perſonalem præſentiam conterrentur.

406. Quoniam verò ad actum electionis plura concurrere ſolent ac debent, de ſingulis aliquid ex ordine innuam, non quaſi conſtituturus certam Juris Theoricam cuilibet caſui applicabilem; ſed ut aliquod ſaltem lumen indè mutuâri poſſint ii, ad quos jus ejusmodi pertinet, retento nihilominùs uſu ſingulorum conventuum atque locorum. Itaque

I. Sciendum eſt, jus eligendi ex natura rei habere hanc conditionem, ut exerceri non poſſit, nisì adveniente dignitatis vacatione, quæ vel per obitum, vel per renuntiationem, vel per translationem, vel per privationem, vel per ſtatûs incompatibilis aſſumptionem contingit. Unde Superſtiti Prælato Coadjutor cum ſpe ſucceſſionis dari non poteſt, nisì à Superiore, cujus conſenſus ſemper acceſſiſſe intelligendus eſt, quoties perpetuus Coadjutor datus alicui

legi-

legitur, ùt in S. Bonifacio Epiſcopo Moguntino de permiſſu Zachariæ Romani Pontificis cernitur c. *Petiſti.* 17. VII. *q.* 1. & ex antiquis Epiſcopalium Coadjutorum dationibus, vel confirmationibus factis ſemper à Primatibus aut Metropolitanis evidenter apparet: adeò ut materia dandi Coadjutorem Epiſcopo vel Abbati, ſede plenâ, totaliter diverſa ſit à materia eligendi Epiſcopum vel Abbatem, ſede vacante: cùm coadjutoria directè ac immediatè pendeat ab arbitrio Superioris, qui tamen deſiderare ſolet conſenſum tum ipſius Coadjuvandi, tum Capituli voluntatem ſuam explicantis in figura electionis; electio autem propriè dicta ſtet penès ipſum Capitulum; nec aliæ Superioris partes ſint, quàm eam vel confirmandi, vel infirmandi: quapropter in poſteriore caſu circumſpectior eſſe debet Superior circa ipſam electionis formam, ob jus tertii, ſcilicet Electi, ſi valida fuerit; aut proprium Superioris ex devo-

voluti-

ſutione ad ſe facta, ſi invalida extiterit, ita ut ex integro tunc providere poſſit Eccleſiæ vacanti in alia perſona ſibi beneviſa; vel in eadem, quæ nulliter electa fuerat, per viam novæ deputationis, dummodo illi conſtet de voluntate majoris ſaltem partis eligentium. Ubi, quoad electiones Epiſcopales in Germania, ex Concordatis inter Eugenium IV, nomine S. Sedis Apoſtolicæ, & Fridericum III. Imperatorem diverſosque S. R. I. Principes tum Eccleſiaſticos, tum ſæculares, repræſentantes Inclytam Nationem Germanicam, initis, & à Nicolao V., qui priùs Thomas Sarzanenſis dictus unà cum Joanne Carvajales poſteà Cardinale S. Angeli, & Nicolao Cuſano deinde ſimiliter ad Cardinalatum aſſumpto, Conventui Francofurtenſi A. C. 1446 interfuerat, primùm ſimpliciter, tum verò per conſtitutionem ſpecialem *certo modo* confirmatis, notandum eſt, Capitula Cathedralia in vim eorundem Concordato-

rum prætendere, caſu quo nimius ſolemnitatum rigor in electione ad unguem ſervatus non fuerit, providendum eſſe tamen à S. Sede Apoſtolica Eccleſiæ vacanti de eadem perſona capitulariter electa, modo electio facta ſit ab omnibus vel à majore parte, cæteris licèt concernentibus formam Electionis omiſſis: quem ſenſum uſus continuò hucusque receptus confirmat.

407. II. Requiritur, ut, Eccleſiâ canonicè vacante, citentur omnes ſepulturam defuncti aut certam aliàs reſignationem vel privationem &c. pro die & loco determinatis ab Epiſcopo (ſicubi, ùt Bambergæ & Herbipoli quoad Conventus Benedictinorum, Canonicorum Regularium, Ciſtercienſium, & Præmonſtratenſium moris eſt) vel ab ipſomet Conventu, pro recepta conſuetudine, omnes intnreſſe habentes, ſaltem qui ſunt in provincia c. *Coram dilecto.* 35. ✠. *de elect.* ita quidem, ut ſi vel unus vocalis prætereatur, agere poſſit de contem-

contemptu, ſi velit; univerſamque electionem ſubvertere.

408. III. Pro meliore eligentium informatione præcedere poſſunt electionem, intra 3. menſes à die vacationis inſtituendam, certi tractatus conſultorii de meritis, partibus, & qualitatibus eligendorum c *Inter Canonicos*. 21. & c. *cùm in Veteri* 52. ✠. *de elect.* ſicut & de iis, quæ neceſſariò obſervanda vel præcavenda videntur deinceps pro bono regimine Eccleſiæ vel Monaſterii, vocarique ſolent in electione Pontificis quidem *Capitula conclavis*, (de quibus fusè Lavorius *in ſuis lucubrationibus*, & Eminentiſſimus Cardinalis Brancatius *in diſſert.* de pactionibus Cardinalium, quæ vocantur Capitula Conclavis) aliàs Capitulationes, ſeu *compactata* tempore ſedis vacantis jurejurando firmata à ſingulis ob bonum regimen futuri ſucceſſoris, quæ licita & ſervanda ſunt, ſi nihil aliud quàm publicum vacantis Eccleſiæ bonum reſpiciunt; irrita verò & perju-

perjuria potiùs dicenda c. *ſicut*. 27. ✠. *de jurejur*. ſi merè directa ſint in qualecunque Eligentium commodum, aut contra authoritatem Superioris, vel publicam Eccleſiæ utilitatem c. *ubi periculum*. 3. § *caterum*. *De elect. in* 6. vel impeditiva majoris boni, aut Regularis diſciplinæ relaxativa c. *quemadmodum*. 25. ✠. *de jurejur*. Clemens III. in c. 4. *de elect*. in ſecunda collectione Decretalium apud Antonium Auguſtinum; vel in præjudicium tertii c. *cùm contingat*. 28 ✠. *de jurejur*. maximè Superioris, cujus jus in quocunque inferioris juramento intelligitur ſemper exceptum c. *Venientes*. 19. ✠. *eod*, imò & ſi ſint præter diſpoſitionem Sacrarum Canonum, ùt S. Sedes Apoſtolica declaravit per Eminentiſſimum D. Cardinalem Azzolinum his verbis ad Epiſcopum Brixinenſem per litteras directis: *Havendo la Santità di N. ſignore fatto eſaminare minutamente i capi delle convenzioni ſeguite trà V. S. Illuſtriſſima &*

il

il Capitolo di coteſta ſua chieſa nell' eſſer lei eletta al Governo Paſtorale di eſſa, mi commanda la Santità ſua di ſcrivere in ſuo nome à V. S. Illuſtriſſima, ch'ella potrà laſciare di oſſervare tutti quelli, che ſono contro ò fuori della diſpoſizione de' ſagri Canoni ò del Conſilio di Trento. &c. cujus ultimi ratio eſt, quòd vel electioni, quæ abſoluta eſſe debet c. *Actus* 50. *de R. I. in 6.* alia conditio adjici nequeat, quàm expreſſiva eorum, ad quæ Electus tenetur tenetur de Jure L. *muto.* 6. §. *ſub conditione.* 1. ff. *de Tutorib.* vel, ùt Felinus in c. *ſi verò* 8. ✠. *de jurejur.* Romanus *ſingulari* 507. aliique loquuntur, conſenſus ejusmodi, quamvis juratus, meritò vocetur extortus gravi metu omnimodæ excluſionis à vacante dignitate: de quo tamen ſecundo, maximè in Regularibus, dubito; & inſinuato hoc uno, Capitulationes ejusmodi in electionibus Superiorum Regularium adjici ſolitas, ab Epiſcopis, vel aliis illorum ſuperioribus prohibendas, nec toleran-

 leran-

lerandas eſſe, nisì horum authoritas & approbatio, prævià earundem reviſione, accedat, nequi fortè reſpectibus privatis illecti tempus illud idoneum & acceptabile putent ad conſulendum commodis ſuis cum qualicunque præjudicio Regulæ aut diſciplinæ. Nunc ad alia tranſeo.

409. IV. Legitimè absẽs, ac rationabiliter impeditus de Jure comuni committere poteſt electionem alicui de Capitulo, qui tamen, ſic conſtitutus Procurator, eundem ſuo & procuratorio nomine eliget, niſì in mandatis determinata ſit perſona eligenda c. *ſi quis juſto, 46. §. porrò de elect. in 6. Tunc enim in illam ejus, & in aliam ſuo nomine licitè poterit conſentire.* Quod cùm olim etiam licuiſſet in electionibus Imperatorum, à Carolo IV in *Aurea* Bulla mutatum atque diſpoſitum fuit, ut Legati Electorales cum plena poteſtate ad electionem accedant, nec ad certam Perſonam eligendam ſint adſtricti. De

Re-

Regularibus expreſsè decreviſſe videtur Tridentinum *ſeſ. 29. de Regul. c. 6.* abſentium vices non poſſe demandari. At Paſſarellus *in Privil. minimor.* aſſerit à S. Congregatione Concilii ſæpiùs declaratum fuiſſe, Procuratores legitimè conſtitutos cum generali mandato ad eligendum, ab iis, qui canonicè impediti ſunt, non excludi, dummodo non habeant ſpeciale mandatum de eligenda certa perſona, quia tunc votum non poſſet eſſe ſecretum; teſtaturque de viſu & auditu: ſi nimirum iis id aliàs liceat de conſuetudine, ſtatutis &c.

410. V. Vocales citati, die indictâ pro electione novi Præſulis, comparent horâ conſuetâ in loco deputato, & poſt miſſam ſolemnem de Spiritu S., ſacramque ſynaxim ab Eligentibus univerſis perceptam, coram Notario & teſtibus ingrediuntur locum Capitularem vel alium, in quo de Jure aut conſuetudine eſt facienda electio, ubi Secretarius Capituli omnium ac ſingulorum vocalium

 nomi-

nomina & cognomina clarâ voce recenſet è ſcheda; tumque Prior, vel Decanus aut ille, qui electioni præeſt, Notario præcipit, ut unà cum Teſtibus ad Eccleſiæ valvas accedens, in repetitæ peremptoriæ citationis ſignum refigat citationem edictalem, ac denuo reproducat, & publicè legat. Quibus ita completis, idem Decanus, vel Prior &c. contumaciam non comparentium accuſando, pronuntiat rectè factam eſſe indictionem electionis; omnesque præſentes graviter obteſtatur, ut ſi qui ex illis excommunicati, interdicti, vel quomodo ſibet privati, aut ab activa voce ſuſpenſi ſint, confeſtim recedentes, cæteros eligendi jus habentes inturbatè procedere ad electionem permittant; dictoque Hymno *Veni Creator Spiritus*, tactis ſacris Evangeliis, ſinguli ex ordine juramentum ſolitum de eligendo meliore ac utiliore emittunt.

411. VI. Propoſito deinde per Electionis Præſidem ſtabilito per S. C. Tri-

Tridentinum canonico per ſcrutinium eligendi modo, ſi reliqui non ſint in uſu, vel tales etiam Prælaturæ ſub verbis Concilii comprehenſæ putentur, ſcrutatores, præſtito juramento de fideliter exercendo ſcrutinio, ad exedram conſident; ſique vota de conſuetudine ſint danda oretenus, eadem à ſingulis ſigillatim accerſitis ſecretò excepta in ſcriptis annotant, ſervato inter tres ſcrutatores vocem habentes hoc modo, ut duo ex ipſis tertium ſemper exquirant: ſi verò in ſchedis, inſpecto priùs calice, vacuoque reperto, poſtquàm omnium ſchedæ complicatæ in calicem injectæ fuerint, eas à calice extractas ſuper patena numerant; ſique ipſas numerum electorum coæquare invenerint, Primus ſcrutator cæteros conſcrutatores alloquitur: *Placetne, ut vota in communi publicentur*, unde appareat, quis majorem ſuffragiorum numerum tulerit: iisque annuentibus altâ & intelligibili voce recenſet vota ſingulis data, dicen-

do N. tot retuliſſe vota; N. tot. N. tot. &c. quæ vota in ſimul & conjunctim numerum electorum adæquent: tum verò factâ collatione numeri votorum ad numerum, aſſerit, N. omnes alios præcellere, & habere majora Capituli; ſtatimque absque interruptione morali, ſive uno contextu, vocato & interrogato Capitulo, an placeat, ut publicetur electio? eoque reſpondente quòd placeat, unus, regulariter qui Capitulo præeſt, nomine Capituli, per verba ſingularis numeri eligit futurum Prælatum, ſic ajens: *Ego N. meo, omniumque eligentium mihi in hîs conſentientium nomine* &c. ùt ſuprà n. 404. quo dicto, ſi ſuffragia per ſchedas data fuerint, illæ omnes comburantur; Sicut & chartæ, in quibus oretenus ſuffragantium vota conſcripta fuerunt.

412. VII. His ita geſtis, unus à Capitulo, vel ſcrutatoribus ad id deputandus, noviter electo electionem de ſe factam inſinuat, ejusdemque conſenſum requi-

requirit: quo onus in ſe modeſte & cum reniſu ſaltem tepido (qualem Gloſſa fingit in Fœmina) ſuſcipiente, Notarius cum Teſtibus electionem, de mandato Capituli, Populo, vel quibus per conſuetudinem opus eſt, publicat; Electusque in Eccleſiam deductus, atque in ſede ad id parata collocatus, gratulationem à ſingulis vocalibus & cæteris de conventu recipit, dum interim decantatur Hymnus Ambroſianus. &c.

413. Difficultas eſt in eo, quomodo alicubi ad eligendum & ſuffragandum admittantur à Regularibus quibusdam extranei, E. G. Epiſcopus; vel alii qui non ſint de Religione, aut gremio talis Conventûs? item quomodo ſuffragia ferantur oretenus contra Decretum Concilii præcipientis electionem per vota ſecreta, ita ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur? ad quarum utramque Reſp. I. Idem poſſe conſuetudinem inveteratam ac immemorialem, quod poſſet privilegium S.

Pontificis *ex deductis per Rotam apud Merlinum*; aut Eligentium ipſorummet conſenſus c. *Scriptum*. 40. *h.t.* Quod ſimiliter ad II. eſſet dicendum, ſi diſpoſitio Concilii etiam de Superioribus perpetuis intitulatis intelligenda foret: de quo tamen aliqui ſolidè dubitant. Unde cùm talia ex privilegio ſaltem validè fieri poſſint, non obſtante Decreto irritante, ſi conſuetudo non producatur tanquam merum beneficium temporis, ſeu tanquam nuda præſcriptio; ſed allegetur conceſſio ſpecialis Apoſtolica, ad cujus probationem adducitur obſervantia, velut probatio præſumptiva, certum eſt, nullitatem non committi, cùm non procedatur ibi directè contra Decretum irritans, ſed de ejus non-comprehenſione agatur, allegato quocunque titulo meliore de mundo, citra neceſſitatem illum juſtificandi, quoties non conſtet de principio infecto.

414. Idem dicendum eſt, de inveterato

rato uſu aſſumendi tres Scrutatores, qui non ſint de Collegio: quamvis enim ex c. *Quia propter.* hi de Collegio ſemper eſſe deberent, quòd electionem fideliùs tractaturi præſumantur, & non ſit honeſtum, ut, qui ſunt extra Collegium, ſciant conſcientiam illorum qui ſunt de Collegio: hæc ratio tamen non militat in Epiſcopo habili de Jure communi ut etiam immediatè monachis præſit c. *cauſam quæ. 9. ✠. de Judic.* c. *Novit. ille. 1. ✠. ne ſede vacan.* Ejusque Conſiliariis unum cum eo Corpus conſtituentibus, reſpectu Monaſterii ſuæ Jurisdictioni ſubjecti, maximè ſi etiam jus activum ſuffragii habeat, prout in Monaſteriis Diœceſum Bambergenſis ac Herbipolenſis; & accedat conſenſus Apoſtolicus allegabilis ex obſervantia immemorabili ſine initio: ex quo capite procul dubio Abbas Tullenſis electus cum ſex ſcrutatoribus, tribus de Collegio, ac tribus extra Collegium, ab Apoſtolica ſede confirmatus fuit, teſtibus

bus Vincentio, Tancredo, Mandagoto, Boërio, & aliis: nisi dicatur illam confirmationem merè gratioſam, ſeu potiùs commiſſorum defectuum ſanativam fuiſſe, quò Rota *in una Meten. Monaſterii, deciſ.* 1326. coram Coccino *n.* 19. inclinat.

415. Quia verò, ùt aliquoties monui, forma à S. C. Tridentino præſcripta non videtur obſervanda in Electione Superiorum Regularium Eccleſias in titulum habentium, cujuſmodi ſunt omnes, quòd ſciam, Abbates Germaniæ, ſi Religioſi vocales, aliique jus ſuffragii habentes compromiſſi viam elegerint, dabunt plenam & liberam poteſtatem uni vel pluribus, ut ille, vel hi, vel major eorum pars, vice totius Capituli, ſedi vacanti de idonea perſona provideant, omni poteſtate & vice ſingulorum vocem activam habentium, ac totius Capituli, ſuper hoc illi, vel iis commiſſâ, eligendi, & electionem ſolemniter coram toto Capitulo publicandi, quod

qui-

quidem ultimum ille, vel unus ex Compromiſſariis, ſi fuerint plures, peragit, dicendo: *Ego* N. *Compromiſſarius concorditer electus, juxta facultatem in Compromiſſo traditam, meo atque omnium mihi conſentientium ac totius Capituli nomine, eligo in Præpoſitum, vel Abbatem* &c. ut ſuprà. *n.* 404.

416. Poſt electionem canonicè peractam ejusdemque acceptationem intra menſem faciendam, ſupereſt Confirmatio, quæ eſt *juris per electionem quæſiti corroborativa declaratio*, petenda intra tres iterum menſes ab aſſenſu electioni præſtito (nisì ratione termini tum electionis, tum petendæ Confirmationis ſtatuta ordinis aliud jubeant) Electi & Capituli nomine, regulariter ab immediato Superiore, vel eo, ad quem conſecratio ſeu benedictio pertinet *diſt.* 65. & 66. & hæc non eſt parvi momenti, cùm Electo, jus ad rem per electionem conſecuto, jus in re, bonorumque adminiſtrationem, & ea, quæ jurisdictionis

nis ſunt, tribuat. Unde c. *cùm nobis*, 19. ✠, *h. t.* priùs ab Epiſcopo confirmante de duobus copulativè videndum eſt, nempe de proceſſu electionis, & habilitate perſonæ electæ. Quamvis enim nulla reperiatur in Jure forma confirmationis præſcripta; ideoque ſufficiat quodcunque dictum aut factum declarativum voluntatis Superioris confirmantis, maximè ſi hic præſens fuerit electioni: aliàs tamen inquiſitio ſuper præmiſſis duobus requiritur, citatis ſaltem generaliter opponere ſe volentibus cum aſſignatione termini peremptorii ad comparendum.

CAPUT V.

De benedictione Abbatum ac Præpoſitorum.

417. *Diſcrimen inter Abbates qui benedicuntur authoritate Apoſtolica; & qui authoritate ordinariâ à proprio Epiſcopo.*

418. De habitu Electi & Aſſiſtentium; pridianoq; jejunio Epiſcopi atque Electi.
419 De juramento Electi: ubi de quorundam ſimulata ſuperſtitione
420. De examine Electi; & qualiter ante miſſam ſe induat.
421. De ſandaliis, & compagis ſeu caligis.
422 De Encolpio, ſeu Cruce Pectorali: ubi de inſigni privilegio Abbatis S. Michaelis Bamberga.
423. De Dalmatica, & Tunicella.
424. De impoſitione non conſecrativa manuum Epiſcopalium; traditione Regulæ, Baculi, & Annuli.
425. De uſu Baculi Paſtoralis, ubi nonnulla de obligatione ſervandi formam in Cæremoniali Epiſcoporum præſcriptam.
426. De Annulo
427. De oblatione, Pace, communione, & Infulatione.
428. & 429 De uſu mitræ Abbatum, aliorumq; Epiſcopis inferiorum: ubi de privilegio Canonicorum Eccleſiæ Bambergenſis à Leone IX. iisdem conceſſo.
430. De Chirothecis adhibendis extra miſſas pro Defunctis.
431. De collocatione neo-Abbatis in ſede aut Faldiſtorio; benedictione Populi; & acclamatione; Ad multos annos.

432.

432. *De benedictione Abbatis uſum mitræ non habentis.*

417. Cùm Abbates plerumque benedicantur ab eodem Epiſcopo, à quo confirmati fuerunt, ſuperflua eſt cæremonia prælegendi mandatum de Benedicendo, ne idem ſibimetipſi præcipiat: ſed præmiſſis Cæremoniis in Pontificali Romano præſtitutis, Prior Aſſiſtentium demiſsè rogat Epiſcopum, ut hunc Electum ordinare dignetur: quo examinato, Electus coram Epiſcopo in genua dimiſſus præſtat huic juramentum fidelitatis, & ſchedam pendente ſigillo ſuo roboratam Eidem conſignat: ſecùs autem, ſi quis Abbas benedicendus eſſet authoritate Apoſtolicâ, vel ab alio, quàm à proprio Epiſcopo, quo caſu non antè procederet Epiſcopus, quàm mandatum obtinuerit de tali benedicendo.

418. Ipſa benedictio fit ab Epiſcopo, aſſiſtentibus duobus Abbatibus cum ſuper-

perpelliceis, ſtolis, pluvialibus, & mitris ſimplicibus albis, die Dominico, vel feſtivo, horâ congruâ: præmiſſo tamen pridiè jejunio tum ab ipſomet Epiſcopo, tum ab Abbate benedicendo. Electus in Capella ſua paratur amictu, albâ, cingulo, ſtolâ in modum Presbyteri, ac pluviali; dumque ab Aſſiſtentibus ad Epiſcopum in habitu Pontificali ſedentem ſupra faldiſtorium ante medium Altaris diſpoſitum adducitur, depoſito bireto, unà cum Aſſiſtentibus, quorum capita quoque detegantur, ſe reverenter inclinat.

419. Tum verò ſedentibus univerſis, ſenior Aſſiſtentium ſurgens detecto capite petit ab Epiſcopo, ut Electum Benedicere velit; productoque reverenter mandato, ſi tali fuerit opus, & per Notarium intelligibili voce, omnibus tecto capite ſedentibus, prælecto, Electus ſurgens, coram Epiſcopo genuflexus legit juramentum in Pontificali Romano præſcriptum: quod cùm olim, referente Chro-

Chronico Caſſinenſi, quidam facere detrectâſſent, eo ſimulatæ ſuperſtitionis prætextu, quòd nec per Evangelium, nec per Regulam S. Benedicti jurare liceret, Innocentius III. c. *Etſi*. 26. ✠. *de jurejur*. excuſationem hanc frivolam repulit; & ne Ciſtercienſes, auctâ Religione, ab hoc debito ſe forſan liberos crederent, Honorius III c. *Ne DEI*. 43. ✠. *de Simon*. formam jurandi ſpecialem pro illis præfixit.

420. Emiſſo juramento, Epiſcopus ad benedicendi examen procedit, cui Electus ad ſingulas interrogationes aſſurgens capite detecto Reſpondet juxta Pontificale, completoque examine genuflexus manum Epiſcopi deoſculatur, & cum Aſſiſtentibus ad Capellam pro ſe deſtinatam recedens, Pluviali depoſito, ſi non acceperit in principio, calceat ſe ſandaliis; acceptâque Cruce pectorali, ſi ſpecialiſſimo illam gerendi privilegio gaudeat, & aptatâ ſibi ſtolâ, Tunicellam, Dalmaticam, Planetam, & manipulum

pulum accipit;ac medius inter Aſſiſtentes ſuos in Altari minori ſibi parato Miſſam *de die*, cum collecta pro ſe dicenda ſub uno *per Dominum* cum collecta diei, pariter cum Epiſcopo proſequitur usque ad *Alleluja*; vel ad *ultimum verſum Tractûs*, aut *ſequentia* excluſivè vultu per totam Miſſam ad Altare converſo.

421. Sandaliorum uſus alicubi, teſte Amalario Fortunato, Presbyteris, Diaconis, & Subdiaconis fuit communis; extatque S. Bonifacii Germaniæ Apoſtoli conſtitutio Synodica Capitularibus Caroli Magni inſerta, *ut omnis Presbyter Miſſam ordine Romano cum ſandaliis celebret*: ne videl. detritis ac ſordidis calceis Sanctuarium defœderent: quapropter in Eccleſiaſtica ſupellectile quondam fuêre ſandalia celebraturis conceſſa, peracto ſacrificio relinquenda in ſacriſtia cæterorum uſui, ut ex teſtamento Leodebadi apud Helgaldum Floriacenſem diſcimus; quem morem

rem PP. Franciſcani ſtrictioris obſervantiæ, Capuccini, & alii nonnulli hodiedum obſervant; laudanturque à Bauldrio Tr. *de præpar. Sacerdot. pag.* 230. Eccleſiæ, in quibus aſſervantur honeſtæ crepidæ, ne Sacerdotes ad Altare cum calceis lutulentis accedant. Quam ob cauſam in Italia vidi ante plures Eccleſias ferrum quoddam immuratum, ad quod homines templum ingreſſuri calceorum Sordes abſtergere ſolent: id quod ab Hebræis etiam ante introitum in eorum Synagogas uſu receptum eſſe, authoritate Salomonis ajentis: *Cuſtodi pedem tuum, quando ibis ad Domum* DEI affirmant ii, qui de moribus eorundem diſcurrunt. Primario tamen Jure, Sandalia in forma ſplendidiore unà cum compagis ſeu Caligis, competiêre ſolis Epiſcopis, donec Leo IX. Abbati Caſſinenſi ſandaliorum uſum, indè ad alios tractu temporis delatum, conceſſit.

422. De Encolpiorum ſeu *Crucium pectoralium* uſu non libet hìc multùm diſſe-

differere, labore hoc ad aliud opuſculum paulò pòſt in vindicatione *Pacificarum cogitationum mearum* adversùs D. Joannem Ludovicum Hartmann, & D. Hieronymum Brückner, luci publicæ dandum rejecto: maximè cùm Apoſtolica privilegia *Crucis pectoralis* communiter nequaquam meminerint, ùt videre eſt in iis, quæ ab Alexandro II. A. C. 1063. Egelſimo; ab Urbano II. S. Hugoni Cluniacenſi. A. C. 1088. & A. C. 1095. ejusdem Hugonis Succeſſoribus Abbatibus, in ampliſſima licèt aliàs forma, conceſſa fuêre. Nec obſtat, quòd in Pontificali, authoritate Clementis VIII. recuſo, ejusdem mentio fiat, cùm intelligendum ſit tantùm de iis Abbatibus, quibus inſolitum hoc privilegium, ùt Abbati Monaſterii Montis S. Michaëlis Bambergæ, cui & crux in Eccleſia ſua præfertur, quoties ſolemniter celebrat, ſpecialiſſimè competit: Unde cæteri, qui encolpii geſtandi privilegio deſtituuntur, ſimplicium

Pres-

Presbyterorum more, orarium cum cancellatione, in forma crucis ante pectus demittent.

423. Tametſi porrò Epiſcoporum quoque ſpeciale indumentum fuerit *Dalmatica* & *Tunicella*, peculiari formâ à Dalmatica Diaconi & à ſubdiaconi Tunicella, quâ ſubdiaconis diu in Ecclesia Romana uti non licuit olim, diſtincta: hodie tamen utraque paſſim etiam Abbatibus mitratis in eorum benedictione conceditur, non cum ea ſignificatione Myſtica, quâ Epiſcopis; ſed ad inſignius tantùm aliquod ornamentum c. *Abbates*. 3. de *privil*. in 6. ùtùt S. Bernardus *epiſt*. 42. *ad Henricum Senonenſem Archiepiſcopum*, uſum Pontificalium in aliis, quàm Epiſcopis, faſtûs ac indecentiæ; & Petrus Bleſenſis *epiſt*. 90. ſuperbæ cujusdam elationis, ſeu præſumptuoſæ oſtentationis arguerit; & Congregatio Burſchfeldenſis Abbatibus quoquo privilegio ſuffultis eorundem uſu interdixerit. Sed ut ad Cæremo-

remonias Benedictionis Abbatialis revertamur.

424. Recitatis deinde, juxta modum in Pontificali præſcriptum, Pſalmis Pœnitentialibus (qui in conſecratione Epiſcopi, tanquam in ordine *Perfectorum* conſtituti, omittuntur) Litaniis, Verſibus, ac orationibus, aliiſque præmiſſis, & factâ ſupra Caput Electi ambarum manuum Epiſcopalium, digitis non disjunctis, extenſarum impoſitione, absque interventu S. Chryſmatis cum formula tantùm precatoria, Epiſcopus ſedens cum mitra tradit Electo Regulam ambâbus manibus eam excipienti; deinde Baculum; tertiò Annulum, quem digito annulari dexteræ manûs Neo-Abbatis immittit; dictâque ſinè mitra versùs Abbatem coram ſe in genua provolutum oratione: *Te omnipotens* &c. eundem ad oſculum Pacis admittit: quod pariter faciunt Aſſiſtentes.

425. Ante annum à Chriſto nato mil-

leſimum uſus Baculi Paſtoralis in ſolemnitatibus Eccleſiaſticis vix alteri, quàm Epiſcopis ſolis, conceſſus fuit; omnisque cæremonia quondam adhibita in benedictione Abbatum, juxta Sacramentarium S. Gregorii, in hac oratione conſtitiſſe videtur: *Quæſumus, omnipotens DEUS, famulum tuum N. quem ad regimen animarum elegimus, gratiæ tuæ dono proſequere: ut Te largiente cum ipſa Tibi noſtra electione placeamus, Per* &c. Poſtquàm tamen, vel ab Epiſcopis, ùt de Berengario Veſuntionenſi Archiepiſcopo legitur; vel à SS. Pontificibus ad hujus Inſignis uſũ Abbates admiſſi fuerunt, aliud monendum non occurrit, niſi quòd regulariter intra eorum Monaſteria ſolùm; non autem extra eadem, quò Paſtorale illorum officium nequaquam protenditur, niſi pro certis ſolemnitatibus ſpecialiſſimè à S. ſede indultum ſit; at coram Epiſcopo locali nunquam, ne quidem in propriis Eccleſiis, extra actum Benedictionis

novi Abbatis, uti liceat Baculi Paſtoralis inſigni. arg. c. Denique. 6. *diſt.* 21. & c. *volentes.* 8. ✠. *de off. Legati*, *Cærem. Epiſco. l.* 1. *c.* 17. ubi non poſſum non indolere, cæremonias ſacras ad Orthodoxæ Religionis noſtræ ſplendorem, ædificationem Populi, Adverſariorumque confuſionem inſtitutas, mutari à quibusdam pro libitu, ſubſtitutis inſolitis, per quas res Divina & Eccleſiaſticus Ordo potiùs turbatur ac dehoneſtatur, dum aliqui privilegio Baculi & Mitræ gaudentes, baculo paſtorali paſſim & ubique uti præſumunt; & coram Sanctiſſimo Altaris Sacramento ſolemniter expoſito mitrâ (contra *Cærem. Epiſc.* & *Miſſale feriâ VI, in Paraſceve*) Caput irreverenter obtegi ſinunt, nullâ quantilibet temporis vetuſtate excuſabiles, tum ob deformitatem cum ſcandalo conjunctam; tum ob authoritatem S. Matris Eccleſiæ ſtatuentis in S. Conc. Triden. *ſeſ.* 7. *de ſacramen. in gene. can.* 13. Anathema eſſe, ſiquis dixerit, re-

 ceptos

ceptos & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus contemni, aut ſinè peccato omitti à miniſtris pro libito, aut in novos per quemcunque Prælatum mutari poſſe. Certè, ſi inter umbras Legis antiquæ *Levit*, 10. *v.* 2. Nadab & Abiu filii Aaron offerentes coram Domino ignem alienum à ritibus præſcriptis, igne abſumpti fuerunt: quis in plena Evangelii luce, non obſervatâ S. Matris Eccleſiæ normâ ab indignatione Dominica tutum ſe putet? conteſtante Innocentio X. Conſtit. *Et aliàs*, omnes ad obſervandam exactè Cæremonialis formam teneri, ita ut nemo ex iis, quibus Pontificalia exercendi munus conceſſum eſt, niſi formulis, quæ in eodem *Cæ*remoniali continentur, ſervatis, ſatisfacere poſſit: cui accedit, quòd juxta generales Rubricas Miſſalis Romani *de Ritu celebrandi miſſam c.* 2. *n.* 6. Cæremoniali æquè adſtringantur Præſules, ac Sacerdotes rubricis Miſſalis, nullumque lateat, quantâ animi contentione Vas
Ele-

Electionis *1. Cor. 14. v. 40.* præcipiat, ut *omnia honeſtè & ſecundùm ordinem fiant.*

426. De Annulo & ejusdem ſignificatione fusè dixi Bambergæ in ſolemnitate Nuptiali Illuſtriſſimorum Comitis & Comitiſſæ de Dernbach die 24. Januarii 1678. ac quoniam ejusdem uſus apud quoslibet penè Clericos nullâ ſpeciali prærogativâ gaudentes paſſim invaleſcit, annoto hìc tantùm ex Joanne Andreâ in c. *ut Apoſtolicæ. 6. de privil. in 6.* Rhythmum vulgarem: *Clericus annulatus aut ſtultus, aut Prælatus*, poteſt tamen etiam Clericus Doctor, extra miſſæ celebrationem, annulum deferre, ùt S. Congregatio Epiſcoporum in una *Salernitana* 22. *Maji.* 1612. reſolvit, vanitate nimiâque affectatione remotâ. Quid autem Celſitudo ſua de geſtatione annulorum 25. Maji 1680. juxta Conſtitutionum Apoſtolicarum normâ decreverit, indicabit copia Mandati ſub hujus opuſculi finem,

 unà

unà cum aliis ſuæ Celſitudinis Edictis appreſſi.

427. Poſt offertorium, Abbas medius inter Aſſiſtentes ducitur ad Epiſcopum ſedentem ante Altare in faldiſtorio cum mitra, cui flexis coram eo genibus offert duas faces accenſas, duos panes, & duo vaſcula ſeu doliola, in Pontificali *barrilia* dicta, vino plena, recipientisque Epiſcopi manum obſequiosâ deoſculatione veneratur; ac indè recedens ad locum ſibi paratum, medius inter aſſiſtentes ſuos, inclinatis genibus legit totam Miſſam, verbis *conſecrationis* exceptis; obtentâque, poſt orationem *Domine* JESU &c. ab Epiſcopo pace, ad ſcabellum ſuum rediens, aſſiſtentibus ſuis impertitur eandem; ac ſumpto calice ab Epiſcopo, ante eundem genibus reverenter demiſſis communicat de ſpecie panis tantùm; completâque Miſsâ usque ad ultimum Evangelium excluſivè, idem Neo-Abbas cum Bireto in Capite in genua ſe rurſum demittit coram

ram Epiſcopo mitrato ſedente in faldiſtorio ante medium Altaris, qui Mitrâ Illum coronat; extractóque tantiſper annulo de manu Abbatis, manibus Ejusdem Chirothecas, & Annulum eundem imponit.

428. De Mitra, quantum ad Abbates, aliosque inferiores Epiſcopis pertinet, conſtat ejus uſum, poſt Annum CHRISTI Milleſimum, paucis quibusdam Abbatibus à S. ſede ſpecialiter indultum fuiſſe: quorum privilegiis cùm tempore S. Bernardi plerique Religioſorum Præſules inhiarent, jam ſuprà n. 423. ex parte retuli, quàm acerbè vanitatem illorum corripuerit: *Apertè indicant quidam horum* (Abbates) *quid cogitent, dum privilegiis Apoſtolicis multo labore ac pretio obtentis, per ipſa vendicant inſignia Pontificalia, utentes & Ipſi more Pontificum, mitrâ, annulo, atque ſandaliis. Sanè ſi attenditur rerum dignitas, hanc Monachi abhorret profeſſio; ſi miniſterium, ſolis liquet congruere*

Pontificibus: profectò eſſe deſiderant, quod videri geſtiunt; meritoq́; non queunt iis eſſe ſubjecti, Quibus jam ipſo ſe comparant deſiderio Quid ſi & eis nomen conferre privilegiorum poſſet authoritas? quanto, putas, auro redimerent, ut Pontifices appellarentur? Quâ quidem mellei Doctoris amarâ correptione effectum fuit, ut Abbates ordinis Ciſtercienſis non niſì circa A. C. 1489. ab Innocentio VIII. uſum Mitræ obtinuerint, privilegio tunc ad Ciſtercienſem duntaxat & primos quatuor ejusdem ordinis Abbates *n* 129. recenſitos reſtricto.

429. Tametſi vero privilegium hoc tam amplum tum ante, tum circa, tum poſt tempora S. Bernardi tantopere beneficio S. ſedis dilatatum fuerit, ut illud omnibus Canonicis Eccleſiarum Metropolitanarum Pragenſis & Lugdunenſis, Imperialis Bambergenſis, & aliarum quarundam; Pluribus Præpoſitis; quatuor Metropolitanæ Sedis Moguntinæ Prælatis; Primicerio Eccleſiæ S. Marci

Vene-

Venetiis; Cuſtodi Hieroſolymitano Minoritarum; Prioribus Conventûs Brunenſis F.F. Auguſtinianorũ in Moravia; plerisque Abbatibus, ac aliis, imò & Laico Bohemiæ Duci aliquando competiiſſe legamus: ejus uſus tamen variè reſtrictus, ſpeciatimque c. *ut Apoſtolica. 6. de privil. in 6.* à Clemente IV. ſtatutum fuit, *ut Abbates & alii, quibus Mitræ uſus eſt à S. ſede conceſſus, exempti quidem in provincialibus Conciliis, & Epiſcopalibus Synodis (quibus nonnulli eorum intereſſe tenentur) mitris tantùm aurifriſiatis (non tamen aureas vel argenteas laminas, aut gemmas habentibus) uti poſſint: non exempti verò ſimplicibus, & albis ac planis utantur. In aliis verò locis exemptis & non exemptis, liceat illis uti mitris, prout conceſſa eis ab eadem ſede indulta permittunt.*

430. Quoad Chirothecas Pontificales, primum fortaſſis earum uſum Urbanus II. S. Hugoni Abbati Cluniacenſi

conceſſit, quæ colori paramentorum congruere debent, exceptis nigris in Miſſis pro Defunctis, ubi nullus eſt Chirothecarum uſus, ut ùt aliqui prorſus ridiculè in ſimilibus etiam miſſis nigras aſſumant. DIXI: *Pontificales*: nam & aliæ quondam alicubi in miſſa adhibitæ fuerunt à Presbyteris, ex corio, ad Epiſcopalium ex ſerico textarum diſcrimen, confectæ: ſed hæc per tranſennam.

431. Si Abbas benedictus ſit in proprio Monaſterio, pulſatis Eccleſiæ campanis, Epiſcopus ei ad chorum deducto, & in Prædeceſſoris ſui ſede collocato porrigit Baculum Paſtoralem tenendum in manu ſiniſtra: ſi verò extra idipſum, Epiſcopus deducit Abbatem ad faldiſtorium, quo Ipſemet uſus fuerat, inquiens: *Sta in Juſtitia* &c. quo ſedente, Epiſcopus à dextris Ejus ſtans, & ad Altare converſus, depoſitâ mitrâ, intonat Hymnum: *Te DEUM laudamus*: ſub cujus decantatione ſolemni Abbas poſt

poſt primum verſum ſurgens, & à mitratis Aſſiſtentibus aſſociatus circumiens Eccleſiam, Populo benedicit: Epiſcopo interim ſinè mitra apud ſedem manente, donec Abbas (ſi is quidem in proprio Monaſterio benedictus fuerit) ad ſedem ſuam rediens ac ſedens ſingulos Monachos ad oſculum manûs admiſerit, Hymnusque completus fuerit: quo finito, Epiſcopus ſtans ſinè mitra à dextris Abbatis ſedentis cum mitra, dicit *verſus*, & orationem *Exaudi*. receptâque deinde Mitrâ Epiſcopali, ad cornu Evangelii Altaris, adſtantibus Aſſiſtentibus ſinè mitris, procedit: at Neo-Abbas cum mitra ac baculo, ante medium Altaris, Populo ſolemniter benedicit; tumque ad cornu Epiſtolæ Altaris cum mitra & baculo in genua provolutus, ſemel tantùm Epiſcopo acclamat *Ad multos annos!* à Quo, ſicut & ab Aſſiſtentibus recipitur ſurgens ad oſculum Pacis; ac deinde recedens cum Aſſiſtentibus ad locum ſibi deſtinatum, dici

Evan

Evangelium S. Joannis: quod cùm etiam fecerit Epiſcopus in Altari, depoſitis ſacris veſtibus, omnes in Pace recedunt.

432. Si Electus Abbas non habeat uſum mitræ, aſſiſtunt ei tantùm duo ſeniores ſui, vel alterius Cœnobii, non mitrati, ſuperpelliceum & Pluviale gerentes; peractoque examine, priusquam Miſſa inchoëtur, Electus loco Sandaliorum, Grucis, Tunicellæ, & Dalmaticæ, depoſito Pluviali, & ſtolâ in modum crucis S. Andreæ, cæterorum ſimplicium Presbyterorum adinſtar, retentâ, caſulam tantùm induit; atque omiſsâ ſub finem Miſſæ impoſitione Mitræ, chirothecarum & Annuli, cùm in Abbatiali Sede aut Faldiſtorio conſtituitur, ſtat cum bireto: non tamen circuit Eccleſiam benedicens Populum, ſed dum à Cantoribus ſolemniter perſolvitur Hymnus Ambroſianus, manet ſedens in ſede, aut Faldiſtorio, cooperto Capite usque ad finem; ſique benedicatur in

Mo-

Monaſterio ſuo, monachos ad amplexum admittit, & intermiſsâ Populi benedictione ſolemni, cum apprecatione *Ad multos annos!* ſinè mitra actum concludit.

Caput VI.

De congregationibus ordinum non exemptorum.

433. *De Cœnobitis ſub Epiſcoporum poteſtate conſtitutis, diverſisq́; Congregationibus, maximè verò Ciſtercienſi.*
434. *Status Ciſtercienſium in Franconia.*
435. *De celeberrimo & primævo ordine Patrum Benedictinorum: ubi de vigilantia Epiſcoporum in aggregationibus impediendis.*

433. NOtum eſt, plures etiamnum Cœnobitas, in Germania ſaltem, Hungaria, Polonia, & Bohemia, retentâ ſubjectione avitâ, conſtitutos eſſe ſub Epiſcoporum poteſtate, ac ſecundùm ſe regi plerumque ex vi Regulæ independenter ab aliis conventibus, ut

ùt ſuprà *n*. 382. monſtratum eſt: eo ferè modo, quo reguntur monaſteria monialium, & Patres Oratorii S. Philippi Nerii: niſi accidentaliter de licentia Epiſcoporum introducta ſit apud illos aggregatio quædam plurium conventuum, ſervato ſubinde eodem habitu, ùt in Congregationibus Hirſchfeldenſi, Hirſaugienſi, Mellicenſi, Burſchfeldienſi &c. contigit; quandoque verò illo nonnihil mutato, ùt in Congregatione Ciſtercienſi ſic dicta à valle Ciſtercii in Diœceſi Cabilonenſi in Burgundia apud Gallos à S. Roberto introducta &c. quæ cùm tendere duntaxat videretur ad diſciplinæ conſervationem, non obſtiterunt Epiſcopi tam piis conatibus in nullum Eccleſiarum aut Jurium ſuorum damnum vergere viſis, prout tempore S. Bernardi Ciſtercienſes Epiſcoporum poteſtati ſubjecti, & ab hoc Sancto Doctore non ſemel ſtimulati fuerunt ad continuandum obſequium Epiſcopis localibus debitum, ùt *n*. 25. oſtendi.

434

434. At cùm pleno deinde impetu ad ſubtrahendos ſe jurisdictioni Epiſcoporum proruerent: in Germania ſaltem Principes Eccleſiaſtici, utpote majore præ cæteris Epiſcopis authoritate pollentes, ſuis & Eccleſiarum ſuarum juribus fortiùs inſtiterunt; ac pro varietate locorum primam S. Benedicti Fundatoris, ac S. Bernardi eorundem Inſtauratoris intentionem conſervare pro viribus nisi ſunt; atque ut de Franconia noſtra loquar (cùm res hæc uniformiter à ſingulis Epiſcopis geſta non fuerit) nullam Monaſteriis Ciſterciensibus indulſerunt dependentiam à Viſitatoribus & Generali, nisi tantùm in rebus concernentibus diſciplinam Clauſtralem: adeò quidem, ut Epiſcopi Bambergenſis ac Herbipolenſis, poſt ſingulorum Abbatum Ciſterciensium obitum, captâ per ſuos ſpecialiter poſſeſſione locali, ſingularem viduatorum Conventuum curam ſuſcipiant; electionis diem ad inſtantiam Patrum deter-

terminent; jus ſuffragii in eadem obtineant; Prælatum noviter electum inſtallent; eidem confirmationis ac benedictionis gratiam impertiantur; Regulares examinent, ordinent, approbent; ſubſidium charitativum ab illis exigant; ſacrum oleum iisdem ſubminiſtrent; ac quibusdam in locis eosdem etiam ad annuas proventuum ac adminiſtrationis ſuæ rationes reddendas compellant &c. in quibus omnibus, non obſtante Privilegiorum multitudine Congregationi Ciſtercienſi conceſsâ, at in partibus noſtris neutiquam ad uſum perductâ, voluntas, non poteſtas, S. Pontificis in negativam trahitur, illudque duntaxat expenditur, an publicus Antiſtitum Germaniæ, quorum intererat, conſenſus acceſſerit? ne ab eo Jure, quod diu æquum, & à Chriſto ipſo ſancitum fuit, absque magna & evidente neceſſitate vel utilitate publica, recedatur, contra voluntatem SS. Pontificum æquanimiter toleranti-

um,

um, ſi quis in iis, in quibus perturbaretur, vel ſaltem inſigniter dedecoraretur ſtatus Eccleſiarum Germaniæ, mandatum Apoſtolicum non duxerit exequendum: qua de re plura 22. *Junij* 1679. agitata fuerunt coram Celſitudine ſua ab Abbate Monaſterii vallis ſpecioſæ Congregationis Ciſtercienſis.

435. De celeberrimo & primævo Patrum Benedictinorum ordine conſtat, quàm ſincerè ac feliciter in pleriſque Germaniæ Diœceſibus is ſub Ordinariorum ſuorum vite quieverit, Congregationibus, Burſchfeldenſi præcipuè, quæ ſub finem Concilii Conſtantienſis in Cœnobio quodam Saxoniæ dicto Burſchfeld Authore Joanne Abbate, permittentibus ſingulorum locorum Epiſcopis, erecta fuit, ne quicquam ordinariæ juriſdictioni nocentibus, nec ad aliud ex ſe tendentibus, quàm ad illibatum tam Nobilis & antiqui ordinis florem, per annua Capitu-

la,

la, & frequentes viſitationes monaſticas, perpetuò conſervandum. Quia tamen aggregationes ejusmodi, utcunque limitatæ, favillas fovere ſub cinere poſſunt, ad ſuſcitandum quandoque contra Ordinariorum jura incendium: ſicut eæ, quæ jam extant, improbari non debent; ita providorum Epiſcoporum erit attendere, quamdiu per ſe vel per ſuos Monaſteriis ſibi ſubjectis ſufficienter conſulere in omnibus poſſunt, ne ad tales aggregationes in Cortice quidem non metuendas, ſed in medulla periculoſas deveniant: prout etiam nuper Ordinarii complures circa noſtras Germaniæ partes apud S. Sedem allaborârunt ſollicitè, ne per introductionem novæ cujusdam Congregationis optimis licèt clauſulis præmuniendæ authoritas eorum ordinaria ac Diœceſana ſubiret diſcrimen, inculcatâ diligenter omnibus memorabili Leonis I. *in epiſt. ad Synodum Chalcedonen.* ſententiâ: *nihil alienum concupiſcat ambitus:*

tus; nec per alterius imminutionem ſuum aliquis quærat augmentum.

Caput VII.

De Eremitis.

436. *Quatuor genera Monachorum.*
437. *Triplex Anachoretarum conditio; & quantùm ſinguli Epiſcopis ſubjiciantur.*

436. S. Occidentalium Religionum Patriarcha *Benedictus* in Regula ſua quatuor genera Monachorum diſtinguit 1. *Cœnobitas*, in communi viventes ſub Regula & Superiore. 2. *Anachoretas* ſeu *Eremitas*, qui Monaſterii probatione diuturnâ bene inſtructi, in eremo, ſinè conſolatione alterius, DEO auxiliante, pugnare ſufficiunt. 3. *Sarabaitas*, quaſi *Renuentes*, qui nullâ regulâ approbati, certam ſpiritualis Doctrinæ normam, & SS. Patrum exempla ſectari detrectant 4. *Gyravagos*, qui totâ vita ſuâ, in diverſis provinciis, ternis aut quaternis diebus, per cellas hoſpi-

ſpitantur, ſemper vagi, & nunquam ſtabiles ſunt, propriiſque voluptatibus ac gulæ illecebris ſervientes: qui poſteà Romæ dicti ſuntcircumcelliones, Caini adinſtar vagi & profugi ſuper terram: de quorum miſerrima conditione melius eſt (ùt S. Pater *Benedictus* ait) tacere, quàm loqui.

437. De Cœnobitarum exemptione, & ſubjectione, hactenus vidimus: de *Anachoretis* cum diſcrimine dicendum eſt, I. ſi in communi quodam ſpatio per cellas tantùm disjuncti ſub approbata Regula, & Superiore S. Sedi immediatè ſubjecto habitantes, tria ſubſtantialia vota emiſerint, ùt Carthuſiani, Camaldulenſes, & quibusdam in locis Carmelitæ &c. idem obtinere in his, quod de aliis Religioſis exemptis hucusque aſſertum fuit. II. ſi de aliis ſolitariis hominibus ſeorſim ab omni Regulari conſortio prope urbes aut vicos, in cellulis ad corrogandam ſtipem conſtructis, habitantibus ſermo ſit, quamvìs tales communi-

muniter non tolerari, ſed ad approbatam Religionem remitti deberent: ſi tamen voto continentiæ ſaltem obſtricti, authoritate Epiſcopi ſervitio cujusdam Eccleſiæ, vel oratorii, deputati, habitu Eremitico de manibus Ejus ſuſcepto, in ſtatu Pœnitentium vivant, dubitandum non eſt, quin ſubjiciantur Epiſcopo & Parocho locali, ac privilegio fori Eccleſiaſtici gaudeant arg. c. *Duo ſunt*. 7. XII. q. 1. & gl in c. *Qui verè*. 12. XVI. q. 1. Non fruuntur tamen, ùt veri Religioſi, privilegio Canonis *Si quis ſuadente*, cùm nihil de illis quoad hunc effectum in Jure expreſſum ſit: ut proinde eodem, quo 23 *Maji* 1623 Diaconi Selvatici in Regno Neapolitano, jure cenſendi videantur, de quibus S. Congregatio Cardinalium negotiis regni Neapolitani præpoſitorum, de Gregorii XV. mandato per vivæ vocis oraculum deſuper habito, ſtatuit, & declaravit eos privilegio Canonis non gaudere. III. ſi denique nullius Eccleſiæ vel oratorii ſervi-

ſervitio, authoritate Prælati cujusdam Eccleſiaſtici, deputati, habitum Ere-miticum de propria voluntate ſuſce-ptum ad ſui libitum deferant, & locuſta-rum inſtar ſinè Rege, pro arbitrio vi-vant, cùm ex utero matris educti ſint Laici; nec ad ullum Eccleſiaſticum vel pium uſum, authoritate Eccleſiæ, ſeu Prælati authoritatem habentis, canoni-cè deſtinati ſint, haud potiuntur privi-legio fori, ùt paucis abhinc annis in Bambergenſi ac Herbipolenſi Princi-patibus vidimus, ubi duo, propter enor-mia delicta manibus Carnificum rogo conſecrati fuerunt. Quod ſimiliter te-nendum eſſe de Tertiariis, nuncupatis Religioſis S. Franciſci, extra clauſtra, cæterorum ſæcularium inſtar, viventi-bus in propriis ædibus de ſuis artificiis, S. Congregatio Concilii, ad inſtantiam Baronis terræ Aprocinæ, Lecerniæ Di-œceſis, reſolvit, citato Decreto Gene-ralis Concilii Lateranenſis; niſi tales

ex

ex conſuètudine aliquid Juris in hoc ac-quiſiverint, quæ tunc ſit obſervanda.

CAPUT VIII.

De exemptione clericorum vel ſæcularium ſervientium Religioſis exemptis.

438. *Tria requiruntur, ut gaudeant exemptione.*

438. UT tales exemptione concesſâ Regularibus, quibus inſerviunt, gaudeant, haud ſufficit, eos cohabitare quomodolibet cum Religioſis, quo ſenſu ſervi, & omnes alii, qui ſive in eadem domo, ſive alicujus ſumptibus & expenſis continuò aluntur, Familiarium nomine veniunt c. *In litteris.* 24. ✠. *de Teſtibus.* & gl. in L. *Præſenti.* 6. §. *Sanè.* 5. C. *de his, qui ad Eccl. confug.* Sed opus eſt concurſu trium requiſitorum in Conſtitutione Gregorii XIII. expreſſorum, videl. 1. ut monaſterii vel domûs Regularis ſervitio continuo, pro majo-

majore vitæ parte, formiter addicti ſint. 2. ut in ipſiſmet monaſteriis, domibus Regularibus, aut prioratibus vivant. 3. ut conſtituti ſint ſub obedientia Superioris Regularis, more ipſorummet Regularium, ita ut vitam quaſi Regularem ducant intra ſepta clauſuræ; & non more Populi cum uxoribus ac familia, licèt in ambitu, vel recinctu monaſterii, aut Domûs Regularis exiſtant.

Caput IX.

De confraternitatibus Laicorum in Eccleſiis Regularium.

439. *Regula aſſiſtit Diœceſano quoad Congregationes ſpirituales.*

440. *Requiſita pro Confraternitatibus erigendis.*

441. *De authoritate Epiſcopi neceſſaria pro diverſis.*

442 *De acceſſu Confraternitatum ad exequias mortuorum.*

443 *Privilegia & conſuetudines exactè perpendantur.*

439. Cùm ad Diœceſanum in ſpiritua-

tualibus, & ad Principem in politicis pertineat, inquirere de Societatibus, Congregationibus, tribubus &c. ne prohibita conventicula, cum præjudicio Catholicæ Religionis, bonorum morum, aut reſpectivè tranquillitatis Civilis periculo fiant, ſive abuſus & corruptelæ inducantur: Diœceſano, quoad congregationes ſpirituales, aſſiſtit Regula, niſi ſpeciale privilegium Apoſtolicum uſu receptum aliud diſponat.

440. Clemens VIII. Romæ 24. *Decembris* 1604. pro Confraternitatibus in orbe Chriſtiano ubilibet erigendis ſequentia conſtituit: I. unam tantùm in ſingulis locis ejusdem nominis vel inſtituti erigi poſſe: accedente ſemper Ordinarii conſenſu, qui Confraternitatis ſtatuta examinare & approbare debet, retentâ continuò facultate eadem moderandi, aut corrigendi. II. non poſſe promulgari privilegia, indulta, gratias, indulgentias &c. niſi priùs ab ordinariis recognoſcantur, & Decreta pro publicatio-

catione interponantur. III. Eleemoſynas à Confraternitatibus juxta formam ab Ordinario præſcriptam collectas expendendas eſſe in ornatum Eccleſiarum quocunque modo ad easdem Confraternitates ſpectantium, aut alios pios uſus ordinario bene viſos. IV. Confeſſarios Regulares à Confratribus eligendos indigere præviâ approbatione tum Superiorum ſuorum, tum Epiſcopi localis. V. Confeſſariis eorum non competere facultatem abſolvendi Confratres à reſervatis, vel reſervandis S. Sedi Apoſtolicæ, aut Ordinario loci. VI. Litteras inſtitutionis, ſeu aggregationis eſſe gratìs omnino ac nullâ prorſus mercede expediendas. VII. Imponit graves pœnas violantibus hanc ſuam Conſtitutionem.

441. Illud quoque prætereundum nō eſt, quòd Confratres in Oratoriis aut Eccleſiis ſuis pro 40. horis absque licentia Epiſcopi Evchariſtiam exponere nequeant, ùt S. Congregatio Regularium

ũm 20. *Auguſti* 1601, apud Gavantum reſolvit: imò nec eam ibidem conſervare, juxta eandem 21, *Martii* 1594. multò minùs Congregationem in Eccleſiis monialium erigere, teſte eodem Gavanto. Quoad proceſſiones verò ſicut ad publicas authoritate Epiſcopi inſtituendas invitari poſſunt, & accedere debent; ita prohibendi non ſunt à faciendis propriis, in diebus feſtis earundem Confraternitatum, dummodo non extendantur per vias; ſed circa muros Religioſorum ducantur, Apoſtolico privilegio & inveteratâ conſuetudine ſeclusis: pro talibus enim aliàs expreſsâ Epiſcopi licentiâ opus eſt; quemadmodum etiam ſi Capellani Confraternitatum ſolemniter in earundem Eccleſiis celebrare, Confeſſiones audire, ſepelire mortuos, & alia his ſimilia peragere velint, de quibus videri poteſt Auguſtinus Barboſa in *Collect. Bullar.* quidem in *Collectaneis Doctorum ad S. C. Triden. ſeſſ. 22. Refor. c. 8. n. 24.* refert à

 S.Con-

S. Congregatione Regularium aliquoties, præcipuè in *Oſtienſi: 2. Octobris* 1626 deciſum fuiſſe, quòd Confraternitates Laicorum in Eccleſiis Regularium exemptorum inſtitutæ ſubſint jurisdictioni ac viſitationi Epiſcopi, etiam quoad Capellas, in iis, quæ reſpiciunt Confraternitatum adminiſtrationem: iis tantùm, quæ ſunt ſub immediata protectione Regum, exceptis.

442. De acceſſu Confraternitatum ad Mortuorum exequias duo à S. Congregatione Rituum eſſe deciſa refert idem Barboſa *de off. & pot. Parochi p.* 3. *c.* 26. *n.* 61. I. in *Bononienſi* 9. *Decembris* 1617. illas eò accedere non poſſe, niſi ſpecialiter & expreſsè vocentur; II. In *Andrienſi* 22. Novembris 1631. ad 2. crucem ab iisdem erigi non poſſe, quando vocatæ Cadaver aſſociant: niſi ſpecialiter illis à S. Sede vel Epiſcopo loci indultum ſit, prout B. Pius V. A. C. 1569. idipſum Confraternitati Roſarii, cùm

ad

ad proceſſiones, aut aſſocianda cadavera defunctorum accedit, conceſſit.

443. Cùm igitur in his & ſimilibus privilegia & Conſuetudines conſiderari potiſſimùm debeant, dummodo non ſint abuſus, aut corruptelæ particulares magìs ex negligentia prædeceſſorum Epiſcoporum natæ, quàm quòd ſint veræ ac legitimæ conſuetudines generales hujus vel illius Diœceſis: incumbit Epiſcopo, ut, quoties caſus tulerit, omnia diligenter examinet, nec nimis juſtus ſive exactus ſit in manutenendis etiam minutiſſimis; ac neutra pars factiosè totum ſibi vendicare, & omnia alterii parti detrectare intendat.

Caput X.
De Immunitate locali.

444. *De Iure Aſylorum veteris Teſtamenti.*
445. *In Lege nova major eſt immunitas Eccleſiarum.*
446. *Effectus immunitatis localis.*
447. *Conſtitutio Gregorii XIV. ſuſtulit omnem materiam inutiliter diſputandi.*

448. *Scelerati non ſunt per immunitatem localem fovendi; nec ad perpetranda crimina invitandi.*

449. *In ambiguis decernendum ab Epiſcopo contra facinoroſos.*

450. *Numerus ſeptenarius criminum exceptorum non gaudentium immunitate.*

451. *Canonicæ ſanctiones hac in parte non patiuntur reſtrictionem à Iure profano: & quidquid contra illas attentatur à quibuslibet, ſacrilegum ac nullum eſt.*

452. *An Epiſcopus ſtare debeat proceſſui per Laicos fabricato?*

453. *Quæ loca tribuant immunitatem?*

444. Cùm immunitas localis, ad imitationem veterum Civitatum refugii, in Lege nova introducta ſit: præmittere juvat, hæc urbium aſyla quondam ad innocentium tutelam duntaxat conſtituta fuiſſe; unde recipiendus ante portam ejusmodi civitatis, *Ioſue. 20. v. 4.* coram Senioribus probare ſe debuit priùs inſontem, quàm ei locus ad habitandum conceſſus fuerit, tamdiu ſolùm tuto futuro, donec cauſa capitalis

lis ad finem perducta fuiſſet. Quapropter ſi homicidii voluntariè, non ignoranter, nec caſu, nec adſui tutelam, commiſſi, ab Interfecti cognatis cum convinci contigerat, extra Civitatem refugii, unde ad locum delicti procedere debuit, ſtatim occiſus fuit. Quod juris etiam competiiſſe Tabernaculo & Altari, non obſcurè ex illo *Exodi* 21. *v*, 14. *ab Altari meo evelles eum* &c. & 3. *Reg.* 2. *v.* 28. colligitur: ſique res ad amuſſim perpendatur, Jus Aſyli Judæorum ultra homicidas involuntarios nequaquam protenſum fuit, ne facilè quodquam delictum remaneret impune.

445. Quamvìs autem Eccleſia poſt Chriſti adventum non minor, quàm Synagoga olim, Juſtitiæ cultrix ſit: è materno tamen ſinu ſuo alios etiam, quàm involuntarios homicidas, confugientes ad DEI domum evelli, Arcamque communis refugii expugnari non ſinit, edocta à Chriſto, qui pro impiis mortuus, recurrentibus ad ſe aditum miſeri-

cor-

cordiæ, ùt eleganter S. Auguſtinus *ſer. 5. de dedic. Eccl.* loquitur; claudi non permittit, quin arguenda ſit criminis, cùm non planè receptos ab omni ſatisfactione pro commiſſo facinore liberet, ſed à morte tantùm pœnisque Corporis afflictivis maternâ pietate præſervet c. *Reum* 9. c. *Id conſtituimus*. 36. XVII. q. 4. ita exigente inſuper Divini Numinis majeſtate, ut Ejus ædes ac templa ab omni violatione tuta exiſtant. Quod autem ex hac immunitate ſubinde naſcantur incommoda, non intenditur à S. Matre Eccleſia; ſed ab hominum malitia provenit, qui ſi quando pœnam delicto conformem evitant, pluribus tamen proſtant periculis, nec nisì re compoſitâ tutò inde unquam egredi; imò nonnunquam, pro qualitate criminis, etiam inviti è locis immunibus extrahi poſſunt.

446. Effectus immunitatis Reorum ad Eccleſias & cæmiteria confugientium ferè triplex eſt: 1, quòd indè, præter-

terquam in criminibus exceptis, per vim extrahi nequeant c. *Definivit.* 35. XVII.q.4 L. *Præſenti.* 6. C. *de his, qui ad Eccl. confug.* & notanter c. *Inter alia.* 6. ✕. *de immun. Eccl.* ex cujus verbis: *Confugiens ad Eccleſiam*: Oldradus, Archidiaconus, Covarruvias, Ludovicus ab Exea, & alii DD. meritò colligunt, arreptis per Eccleſiam aut cæmiterium ductis, utpote non exiſtentibus in libertate confugiendi, hanc immunitatem nequaquam proficere; ſicut nec illis prodeſt, qui ſponte vel lictorum aliorumvé blanditiis tantùm moti, ſecuritate non promiſsâ, Eccleſiam deſerunt. 2. quòd interim, dum Reus moratur in loco ſacri Aſyli, ferri nequeat adversùs eum ſententia ad mortem vel aliam gravem pœnam Corporalem ſeu cum effuſione ſanguinis cit. c. *Inter alia*, ubi Innocentius, Hoſtienſis Joannes Andreas &c. ſed *ſuper hoc, quod iniquè fecit, aliàs ſit puniendus*, ſcil. per pœnam exilii, condemnationem ad opus publi-

 cum,

eum, mulctam &c. & pro damno dato, offenſa, vel injuria, legitimè componat: ac prius quidem non niſì de voluntate Diœceſani Epiſcopi, qui Reum ſæculari Judici tradet, exacto juramento, ſimilíve cautione immunitatis à pœna mortis & omni Corporali ſanguinis effuſiva. 3. Quòd prohiberi non poſſit, ne victus ac veſtitus neceſſarius ad Reum deferatur c. *ſicut antiquitas*. 6. c. *Miror*. 8. c. *Frater*. 10. XVII. q. 4. & cit. L. *Præſenti*. quæ tales vocat crimine læſæ Majeſtatis irretitos: ita tamen, ut Prælati, vel Regulares, ad quos confugerit Reus, meminerint, ſe non extra gravem culpam eſſe, ſi talem in totum ſubducere nitantur, cum læſione juſtitiæ publicæ ac privatæ.

447. Quoniam verò res hæc olim pluribus controverſiis patuit, Gregorius XIV. omnem inutiliter diſputandi materiam conſtit. *Cùm aliàs nonnulli*. 9. *Calen. Iunii*. 1591. conditâ; è medio ſuſtulit, Epiſcopo locali conſtituto legitimo

timo defenſore, ac Judice competente in hac materia privativè adversùs quemlibet alium Judicem & Prælatum quantumvìs exemptum ac privilegiatum intra ſuam Diœceſin: ut proinde ſuperior Regularis Reum, à Judice laico petitum, eidem conſignare teneatur, exhibito Epiſcopi mandato de Reo extrahendo: quin ſe ullatenus ingerat in judicando, vel aliis actibus juridicis, niſi defendendo ſolùm, donec illi de Epiſcopi voluntate conſtiterit, immunitatem: teſtantibus id pluribus in utraque Diœceſi exemplis, & noviſſimè quodam Neoſtadii ad Salam 20. Aprilis 1680. Id quod etiam procedit in vicino territorio ſeparato cum qualitate *nullius*, ita ut nullæ ſint hac in re partes Prælati plenâ licèt jurisdictione pallentis; ſed viciniori Epiſcopi tantùm, qui nec Metropolitano quidem quoad hoc ſubjacet, ſed immediatè S. Congregationi Immunitatis.

448. Quantum porrò ad rem ipſam,

conſiderabit Epiſcopus, Eccleſiam non hìc iniquam criminum & criminoſorum advocatam; ſed piam matrem duntaxat agere, providendo inprimis, ne poſt patratas E. G. cædes, adverſæ partis animi libidine vindictæ perculſi, impetu potiùs, quàm conſilio, ad perniciosos auſus deſcendant, ſubſeſſuri omnino, locumque daturi Juſtitiæ, ut res omnis per viam Juris authoritate publicâ diſpeſcatur. Alterum eſt deinde, quòd ita DEI domum ab omni injuria vindicet, ac vindicatam ab Epiſcopis velit, quin tamen cum expreſſa Juris naturalis ac Divini contumelia, aditum ad delicta ſecuriùs patranda recludat, ſceleratosque ipſos per ſpeciale patrocinium in caſibus dubiis, & extenſionem ad caſus etiam exceptos, cum gravi utriusque Reip. nocumento, ad nova ac plura delicta quaſi invitet.

449. Ubi abſit, ut Epiſcopis, vel Epiſcoporum Conſiliariis author ſim ad recedendum ab iis, quæ per SS. Cano-

nes

nes & Apoſtolicas conſtitutiones expreſsè ſancita; nec unquam ſinè cœleſti ſaltem ultione (quale quid Gregorius Turonenſis circa A. C. 588. accidiſſe frequentiùs memorat) violata fuerunt. De caſibus tantùm exceptis, & ambiguis ac interpretatione egentibus loquor, & in ſimilibus bono publico ipſiq́ue Juſtitiæ potiùs, quàm facinoroſorum hominum impunitati favendum aſſevero, maximè ex quo numerus Eccleſiarum ac domuum Regularium talis ac tantus eſt, ut cogitare quiſque facilè poſſit pleraque ſcelera tranſitura impunè. Unde ſi quando laicalis poteſtas, juxta Gregorianæ Conſtitutionis præſcriptum, licentiam extrahendi Reum criminis excepti petierit; vel ſuper ipſius delictiqualitate dubium aliquod natum fuerit; Epiſcopus contra facinoroſum decernet; aut, ſi diuturniore caſûs examine opus ſit, Reum interim vel in ſuis, vel in laicæ poteſtatis carceribus nomine ſuo, vel in Eccleſia ipſamet, circumpoſitâ

militar

militari cuſtodiâ, firmiter teneri jubebit, donec causâ cognitâ judiçium de extractione feratur: quo ſecuto, dabitur poteſtas laicis, cum interventu perſonæ Eccleſiaſticæ ab Epiſcopo authoritatem habentis, Reum capiendi, extrahendi, incarcerandi &c. qui ſic extractus pœnâ correſpondente delicto affici poterit, non obſtante c. *ſi vobis.* 28. XXIII. q. 8. ubi tantùm de interceſſione Epiſcoporum vel aliorum Eccleſiæ miniſtrorum, pro Reis damnatis, apud Principes aut Judices laicos agitur: cujus moris veſtigia apud S. Auguſtinum *epiſt.* 54. imò & in Codice Theodoſiano pluribus in locis ſuperſunt.

450. Difficultas eſt circa numerum ac probationem criminum exceptorum, & numerus quidem ex Eccleſiaſtico Jure debet deſumi, primò quidem ex c. *Inter alia* cit. ✠. *de Immunit. Eccl.* ubi *duo caſus* excepti referuntur, videl. *ſi publicus latro fuerit, vel nocturnus populator agrorum.* Dicitur autem *publicus*

eus latro, qui palàm & publicè furatur, ùt piratæ, aut itinera frequentat, vel publicas vias obſidet, ac itinerantes ex inſidiis aggreditur cit. Conſtit. *cùm aliàs nonnulli.* §. 3. unde cæteri ſimplices fures gaudent hâc immunitate. Per *Nocturnum depopulatorem agrorum*, de quo etiam Gregorius XIV. in *conſtit.* cit. intelligitur, qui de nocte ſegetes, aut fructus in agris pendentes devaſtat. *Tertius caſus* refertur c. *Pro humani.* 1. *de homicid. in 6.* & in eadem Conſtit. Gregorii XIV. ibi: *Aut aſſaſſinii* cujus criminis rei fiunt, qui ex alterius mandato, aut pretio conducti, homines incautos occidunt, quales fuêre quidam infideles ex Syria. *Quartum* memorat Gregorius XIV. ſub nomine *hæreſis*, & habetur etiam in Extravagantibus Martini IV. & Joannis XXII. quod multò magìs in infidelibus, nisì Baptiſmum ſincerè deſiderent, obtinet. *Quintò* ſimiliter ab Eccleſiis & cæmeteriis extrahi poſſunt *læſæ Majeſtatis in perſonam ipſi-*

ipſiusmet Principis rei. Conſtit. cit. Sextò Homicida per induſtriam & inſidias occidens, vel ſic occidi mandans proximum; cui ſimilis eſt, imò pejor L. *Plus eſt. 1. C. de Malef. & Mathem.* qui hominem veneno enecat: & talis *Proditorius homicida* vocatur à Gregorio XIV. *Septimò* Jure aſyli non fruitur, quisquis in Eccleſia, cæmeterio, ſcalis, ſacriſtia, Atrio, porticu, Campanili, aliisvé locis, quibus aliàs localis immunitas competit, ſub ſpe immunitatis, grave crimen committit c. *fin.* ✠. *de immunit. Eccl.* Cùm *in eo, in quo deliquit, puniri quis debeat; & fruſtra legis auxilium invocet, qui deliquit in Legem.* De quo, eo ipſo præſumptio eſt Juris & de Jure, quòd quis deliberatè & ex propoſito delictum ibi committat. Hoſtienſ. ad c. *Immunitatem.* 10. *n.* 2. *h. t.*

451. Scio plures inſuper perſonas Eccleſiaſticâ hâc immunitate privari de Jure Civili: at quia Canonicæ ſanctiones à Jure profano reſtringi vel immutari

non

non poſſunt, Regula manet, cæteris omnibus jus Aſyli conceſſum eſſe, qui non commiſerunt delicta expreſsè per Jus ſacrum excepta. Unde quod de Civili debitore, Raptoribus Virginum, Adulteris, ſimplici fure, Effractore Carceris, vel aliis, etiam graviorum Criminum reis, ad immunia loca confugientibus aſſeritur à nonnullis, quaſi talibus jus Aſyli negatum ſit, attendi non debet: adeò quidem, ut, quicquid hac in parte contra SS. Canonum diſpoſitionem à Judicibus Laicis attentatum fuerit, ſacrilegum ac ipſo facto irritum ſit, nec tantùm reſiſti quomodolibet, armis tamen ſecluſis; verùm etiam ad cenſuras adversùs illos procedi poſſit: ſiqueReus de facto violenter aut dolosè extractus fuerit, eũ protinus reſtituere, ac quævis damna Reo illata compenſare teneantur: non obſtante quâcunque conſuetudine, qualis omnis ab Urbano VIII. 5. *Junii* 1641. ſublata fuit, ſi ſit præjudicialis libertati ac immunitati Eccle-

Eccleſiaſticæ, quamvìs ſit immemorabilis, & fama privilegii cum ea concurrat.

452. Nunc de probatione videndum eſt, *an Epiſcopus ſtare debeat proceſſui per laicos formato ſuper crimine excepto?* Ad quod breviter reſpondetur, declarationẽ talis criminis judicio Epiſcopi localis à Gregorio XIV. eſſe commiſſam; quæ meliùs fieri non poſſe videtur, quàm informatione captâ ex proceſſu facto à Judice laico, præſertim ſi fabricatus fuerit, antequam Reus ſe receperat ad locum immunem: quia non agitur ad condemnandum Reum, in quo caſu non probant acta Judicis laici cit. c. *Inter alia* & c. *Etſi Clerici.* 4. ✠. *de Iudic.* ſed ad Judicem Eccleſiaſticum de qualitate criminis informandum: ubi ad cavendam omnem æquivocationem, obſervo, in ſimilibus, ſicut etiam cùm Clericus à Curia ſæculari remittitur ſimul cum actis ad Judicem Eccleſiaſticum, acta ejusmodi deſervire ad inſtru-

ctionem,

ctionem, ſiquе Reus teſtes pro repetitis habere, vel aliàs illis acquieſcere velit, procedi poſſe ad ulteriora; & ſic quoque ad ſententiam incluſivè: ſecùs autem, repetenda eſſe Juris media, dandasque defenſiones, ùt Juris.

453. Et ne quid ambiguitatis reliquum maneat: de ipſomet immunitatis Eccleſiaſticæ loco, tandem ſubnecto, per illum intelligi, non tantùm Eccleſias conſecratas c. *Eccleſia*. 9. ✠. *h. t.* Sed etiam benedictas, ſinè ſuperioris licentia dirutas, ſi ſubſit ſpes reparationis Innocen. in c. *Cùm ex injuncto*. 2. *notab. ultim.* ✠. *de novi oper. nunt*: interdictas vel pollutas, arg. c. *dictum*. 8. *diſt*. 81. & Abb. in c. *fin. num*. 6. ✠. *de conſecr. Eccl.* Hoſpitale, & Oratorium publicum Epiſcopi authoritate conſtructum Abb. in c. *fin. n.* 4. ✠. *de cenſib.* cæmeteria c. *cùm Eccleſia*. 5. ubi gl. V. *cæmeteriis*. ✠. *h. t.* quapropter jam olim in cæmeteriis collocatæ erant cruces, quibus ſepta & ambitus deſignabantur; *item* Palatium Epi-

Epiſcopale c. *Id conſtituimus*. 36. XVII. q. 4. Atrium, porticum, campanile, tectum, & quicquid ad totam externam fabricam pertinet; aut Eccleſiæ adhæret, ut clauſtra, dormitoria &c. c. *Quisquis* 21. XVII. q. 4. & DD. ad c. *ſi quis contumax*. 20. ibi: *de atrio Eccleſiæ* &c. XVII. q. 4. Quod autem olim de extenſione immunitatis ad quadraginta, & reſpectu Capellarum vel minorum Eccleſiarum, ad triginta paſſus obtinuerat, ob Eccleſiarum frequentiam meritò plerique in locis ab uſu receſſit.

DECAS X.

De Sanctimonialibus, Canoniſſis, Tertiariis, & oblatis.

Caput I.

De diſtinctione inter monaſteria monialium exempta, & non-exempta.

454. Sanctimoniales propriè dictæ.

455. *Qui regunt monaſteria non exempta, Epiſcopo quoad hoc regimen plenè ſubjiciuntur.*

456. *Quænam pertineant ad Epiſcopum in exemptis; & de modo diſcretè tractandi infirmas mulierculas.*

454. SAnctimoniales verè ac propriè illæ dicuntur, quæ cum ſolemni trium votorum ſubſtantialium emiſſione, prævio integro probationis anno, in ætate per SS. Canones requiſita, per ſpirituale Matrimonium CHRISTO ſpecialiter deſponſatæ ſunt: eæque non minùs, ac viri Regulares, vel ſub omnimoda jurisdictione Ordinarii conſtitutæ ſunt; vel ex Apoſtolicis privilegiis ab eadem exemptæ.

455. Monaſteria non-exempta, ſi eandem cum viris in eodem loco degentibus regulam habeant, plerumq; commiſſa ſunt regimini ſpirituali eorundem, vel aliorum Regularium, qui in rebus hanc adminiſtrationem concernentibus æquè, ac Regulares curam animarum ex-

exercentes, vel ſacramenta Clero & Populo adminiſtrantes, ipſi Ordinario ſubjiciuntur.

456. In exemptis cura plerarumque rerum pertinet ad Prælatum Regularem, præter viſitationem, cuſtodiam clauſuræ, approbationem Confeſſariorum, interventum & præſidium in electione Abbatiſſæ vel ſuperioris, admiſſionem educandarum, explorationem voluntatis aſpirantium ad habitum & profeſſionem &c. quæ omnia à S. C. Trid. & diverſis Pontificibus ſpecialiter Epiſcopali providentiæ tantò laudabiliùs ac utiliùs demandata ſunt, quò prudentiùs atque diſcretiùs tractandæ ſunt incarceratæ imbelles mulierculæ, quarum pudor ac congenitus timor nimio rigori ferendo non eſt; & mutabilitas è contrà ſpeciali freno & vigilantiâ opus habet.

CAPUT

CAPUT II.

De iis, quæ concernunt Abbatiſſam.

457. *Sylloge conſiderandorum in Abbatiſſa, ſeu qualibet Præfecta Religioſa.*
458. *Electio ubi & coram quo facienda.*
459. *De concordia & diſcordia in votis.*
460. *Ætas & qualitates eligendæ.*
461. *Confirmatio Electionis.*
462. *Abbatiſſæ perpetuæ benedici plerumque ſolent.*
463 *Egreſſus, & benedictio Electæ.*
464. *Multiplex velum Religioſarum.*
465. *Oblatio intortitiorum.*
466. *Refectio ſacramentalis, & Inthronizatio Abbatiſſæ.*
467. *Reditus Abbatiſſæ intra Clauſuram.*
468. *Quid & quantum poſſit Abbatiſſa in ſpiritualibus?*
469. *De rerum ſpiritualium adminiſtratione.*
470 *Obligatio Abbatiſſæ ad Clauſuram: ubi de egreſſu ad præſtandum Principi ſæculari homagium.*

457. Circa electionem & perſonanam Abbatiſſæ, Priorſſæ, vel alte-

alterius cujuscunque ſuperioris Religioſæ, plura ſunt conſideranda. 1. electio, confirmatio, ſique dignitate Abbatiali fulgeat, ejusdem benedictio. 2. ætas & ſtatus. 3. Regimen. 4. an ſi monaſterium feudum habeat à Domino temporali, exire poſſit è clauſura ad præſtandum homagium?

458. Electio fieri debet per vota ſecreta collecta ab ipſomet Epiſcopo, vel Ejus Commiſſario, cum interventu probatarum aliquot perſonarum ejusdem ordinis, vel aliarum, ante cancellorum feneſtrellam S. Communioni deſtinatam, nisi vel juſtus ſubornationis timor ſit, vel votum infirmæ eò deſcendere non valentis ſit exquirendum, Sicubi verò Superior Regularis eligentium exemptarum vota, vidente & audiente Epiſcopo, vel Ejusdem ſubſtituto, excipiat, S. Congregatio Concilii 10. *Septembris* 1639. huic uſui ſtandum eſſe declaravit, dummodo Regulares Epiſcopo vel Ejusdem Vicario, intereſſe

ac

ac præſidere volenti diem electionis Abbatiſſæ opportunè denuntient, eumque ad præfinitum usque tempus expectent: quod cùm hìc nuper à P. Alberto Spoenlein digniſſimo Priore Dominicanorum in electione novæ Prioriſſæ Conventûs S. Marci intermiſſum fuiſſet, per litteras Reverſales conteſtari is debuit obligationem ſuam, & ſpondere meliorem deinceps ſui muneris in monenda & expectanda Celſitudine ſua, vel Ejusdem Commiſſariis, obſervationem. 10. April. 1680. Cui Juri Celſitudo ſua Bambergæ ſimiliter juſſit inſiſti.

459. Quantum ad ipſa vota, per duas tertias partes ſuffragiorum, concludenda eſt electio, ita ut deficiente vel uno, toties juxta determinationem Epiſcopi, vel, hoc nullatenus comparente, alterius ſuperioris, iteranda ſint diverſ[illegible] temporibus ſcrutinia, donec concordent. At ſi eo tempore lapſo non conveniant in eligenda, devolvitur ad Epiſcopum facultas magis idoneam

pro arbitrio ſuo deputandi S. Cong. in una *Cremonenſi* 12. *Octobris* 1592. apud Piaſecium.

460. Quoad eligendæ ætatem & aliàs qualitates, certum eſt primò, regulariter in eligenda Abbatiſſa vel Prioriſſa annos quadraginta ætatis, ac octo profeſſionis S. C. Trid. *ſeſ.* 25. *de Regular.* *c.*7. qualis ſi non reperiatur, triginta ſaltem annos ætatis, & quinque profeſſionis completè requiri c. *Indemnitatibus*, 43. *de elect. in* 6. ita ut nulla minoris ætatis eligi poſſit; ſed poſtulanda ſit à S. ſede Apoſtolica: nisì monaſterium recenter erectum eſſet, nec aliqua ejusdem ordinis inveniretur in tota provincia pollens tantâ ætate & cæteris qualitatibus à S. C. Trid. requiſitis: inter quas eminet ea, quòd à pluribus annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Tertiò deſideratur in eligenda judicii maturitas, prudentia, ac diſcretio, quanta haberi in fœminis poteſt, Quartò excluduntur ab Abbatiſ-

ſatu

ſatu illegitimo thoro natæ, ſeclusâ diſpenſatione gl. in *cit. c. Indemnitatibus* §. *ſanè*, ver. *Canonica*. & plerique Canoniſtæ: nisì Religiones à S. ſede Apoſtolica ſingulare privilegium præhabeant diſpenſandi cum monialibus ſibi ſubjectis, ut etiam illegitimæ, non obſtante defectù natalium, eligi poſſint Abbatiſſæ, quale jactant Generales ac Provinciales omnium mendicantium apud Emmanuelem Rodriquez.

461. Electio Canonicè facta confirmari debet à ſuperiore immediato, videl. à S. Pontifice, ſi monaſterium ſanctæ Sedi immediatè ſubjectum ſit; ab Epiſcopo loci, ſi huic immediatè ſubſit, vel à ſuperiore Regulari, ſi monaſterium illud ſit ejusdem ordinis & exemptum, quin Epiſcopus, etiam poſt Conſtit. *Inſcrutabili*, ultra interventum & præſidium, jus aliquod confirmandi electionem Abbatiſſæ exemptæ ſibi arrogare ullatenus valeat, ùt S. Congregatio in Reſp. *ad dubium*. 5. in calce ejusdem

dem conſtitutionis poſitum declaravit. Et hæc confirmatio non habet certam formam à Jure præſtitutam; ac quomodolibet fieri poteſt, ſive per vivam vocem, ſive per ſcripturam: dummodo declaretur animus Confirmantis, & debita cauſæ cognitio præmittatur.

462. Quæ perpetuæ ſunt in officio, poſt confirmationem obtentam, benedici plerumque ſolent ſub Miſſa ſolemni celebranda de die cum collecta pro Electa ſub uno *per Dominum* dicenda cum oratione diei: à quibus proinde inſtandum eſt intra annum apud Epiſcopum pro benedictione, nisì ſubſit cauſa rationabilis, ſub pœna amiſſionis muneris ac juris acquiſiti. Clemen. *Attendentes*. 2. §. *ſtatuimus*. *De ſtatu Monachor*.

463. Electâ exiſtente in choro in ſuo habitu, proceditur ad miſſam usque ad *Alleluja*, ſi dicitur; vel usque ad ultimum verſum *tractûs*, aut *ſequentia* excluſivè: tuncque Electa à Matronis aſ-

ſociata

ſociata è monaſterio egrediens præſentatur Pontifici, coram quo ante medium Altaris ſedente in faldiſtorio genuflexa præſtat juramentum fidelitatis, eique porrigit chartam pendente ſigillo ſuo munitam. Deinde procumbit à ſiniſtris Benedicentis ad litanias, in quibus ad verba: *ut hanc præſentem Electam* &c. bis à Pontifice ſurgente cum baculo benedicitur; completisque litaniis, ſuper Eadem manente proſtrata dicuntur *Pater noſter, verſus, & orationes* juxta Pontificale: quibus abſolutis, Electa ſurgens, ante Pontificem in genua ſe demittit, qui præfationem proſequendo, ad verba: *Propitius infunde* &c. manus imponit ſuper caput Electæ, donec eò perveniat: *ſeparetur indigna*, quibus tunc amotis, finitâque præfatione, cum 4. orationibus annexis, ſedet acceptâ mitrâ & Abbatiſſæ coram ſe genuflexæ Regulam tradens, ait: *Accipe Regulam* &c. aut ſicubi moris eſt, ut etiam tradatur baculus, ſicut Herbipoli

in Monaſterio S. Afræ ordinis S. Benedicti, ſuo loco, & juxta formam in benedictione Abbatum adhiberi ſolitam, eundem Abbatiſſæ conſignat: ſique non fuit antea velata, ei velum, prout in Pontificali, imponit.

464. Ubi notandum eſt multiplex eſſe velum Monialium, quorum primum *Probationis* ſeu *Receptionis* dicitur, quod novitiis à principio datur, & album eſſe ſolet: tametſi Virgines DEO dicandæ quondam, loco velaminis, pallio fuſci coloris caput obtexiſſe leguntur. Secundum *Profeſſionis*, hodie paſſim nigrum, olim etiam purpureum, datur omnibus Religionem ſolemniter profitentibus, tum virginibus, tum viduis. Tertium *conſecrationis* ſpeciali cum benedictione ſolis Virginibus imponitur. Quartum *Prælationis* olim Abbatiſſis cum certa benedictione dabatur: quanquam hodie ab uſu receſſerit, niſi fortaſſis antea non fuiſſent velatæ, ùt monet Pontificale Romanum.

465. His ex ordine peractis, Pontifex procedit ad miſſam, cui Abbatiſſa aſſiſtit in loco ad partem ſibi parato: dictoque offertorio, præcedentibus duobus famulis cum intortitiis accenſis, Ipſa aſſociata à duabus Matronis, coram Pontifice ſedente in faldiſtorio ante medium Altaris genuflexa, offert Ei duo intortitia, præbitoque Pontificis ea recipientis manui oſculo, ad locum ſibi aſſignatum regreditur: Pontifex verò, lotis ac terſis manibus, proſequitur miſſam, in qua ſub uno *per Dominum* dicitur ſecreta pro Electa cum ſecreta de die.

466. Pontifex de propria manu ſacramentaliter refectus, Abbatiſſæ porrigit Sacram Synaxin; dictisque Poſtcommunione diei cum alia pro Electa ſub uno *per Dominum*; nec non *Ite miſſa eſt*, vel *Benedicamus Domino*, mitrâ receptâ inthronizat Abbatiſſam in ſede; tum à dextris Ejus, mitrâ depoſitâ, con-

 verſus

verſus ad Altare, intonat Hymnum Ambroſianum à Choro proſequendum.

467. Interim Pontifice manente ſinè mitra apud Sedem, Abbatiſſa à Matronis aſſociata intra clauſuram revertitur, & à Senioribus ante portam excepta perducitur ad Chorum, ubi omnes Religioſas ad amplexum admittit: Pontifice ſub finem hymni, ſinè mitra dicente verſus & orationem; ac tandem reſumptis mitrâ ac pedo, impertiente ſolemnem benedictionem.

468. Circa formam regiminis duo potiſſimùm occurrunt: 1. *Quid & quantum poſſit in ſpiritualibus? 2. qualem habeat rerum temporalium adminiſtrationem?* De poteſtate ordinis nulli unquam Catholico dubium fuit, quin mulieres illius planè ſint incapaces. De jurisdictione verò ſpirituali, abſonum & abſurdum vocat Innocentius III. c. *Nova*, 10. ✠ . *de pœn. & remiſ.* quòd Abbatiſſæ Moniales proprias benedicere, & publicè prædicare præſumant. E-

ſto

ſto, ex domeſtica, materna, mereque privata poteſtate quadam monialibus ſuis quandoque (non tamen cum interminatione cenſuræ) præcipiant, benedictiones elargiantur, aut propter periculum, quod ex cohabitatione virorum imminere poſſet, in eadem non ſervatis ordinariis Juris formulis inquirant, earumque inſtructioni privatæ, domeſticæ inſtitutioni, ac ſimilibus incumbant; imò & alicubi Presbyteros ad Eccleſias quasdam vacantes præſentent: cùm hæc vel non egrediantur imperii œconomici limites; vel ſi poteſtatem aliquam ſpiritualem involvere videantur, ea ſolùm *ratione finis & objecti* ſit talis, quatenus ſub Abbatiſſæ directione per actus prædictos intenditur Religioſa perfectio & beatitudo æterna; *non autem ratione modi* nec in res ſpirituales, aut ipſam Eccleſiam, cujus regimen illi concredi non poteſt, absque Hierarchici Ordinis, in quo mulier, ad ſubjectionem nata *Gen.* 3. *v.* 16, ſilere jube-
 tur

tur 1. *Corin.* 14. *v.* 34.] inverſione. Qua de re plura vide, ſi libet, in *Pacificis Cogitationibus meis ſuper reducenda unitate Religionis in Germania. Quaſt.* 12. *n.* 152. Sicubi verò ſpecialibus prærogativis Abbatiſſæ cuipiam vis compulſiva in Clericos à S. Sede conceſſa videtur, illa tamen à domeſtica & materna, qualem *Joan.* 19. v. 26. CHRISTUS B. M. Virgini in S. Joannem Evangeliſtam indulſerat, minime differt; nec ad cenſuras aut publica judicia conſurgere poteſt; ſed in Materna & œconomica authoritate conſiſtit, cui ſimilem retinent etiam Matres in filios ſuos Clericali licèt vitæ adſcriptos. Unde quod de Jure Abbatiſſarum, poſt confirmationem, conferendi beneficia, & inſtituendi Clericos in Capellis ex c. *Dilecta*, 12. ✕. *de major. & obed.* dicitur, intelligendum non eſt de inſtitutione authorizante, per quam datur poteſtas exercendi curam animarum, quæ nec actu, nec habitu

tu mulieribus ejusmodi poteſtatis prorſus incapacibus competit; ſed de ea, quæ dat titulum & poſſeſſionem, ùt Sylveſter *in ſumma* declarat.

469. Circa rerum temporalium administrationem, ſingulorum ordinum Regula, & conſuetudo, præcipuè debet attendi: quibus circumſcriptis, ſeu nihil ſpeciale diſponentibus, Authores & Gloſſa ad cit. c. *Dilecta*. conveniunt, Abbatiſſam habere liberam adminiſtrationem rerum ſui Monaſterii, ad inſtar Abbatum, in iis, quæ ſexui & ſacris Canonibus nequaquam repugnant.

470. Undè cùm quoad remanſionem ſtrictam intra clauſuram non minùs Abbatiſſæ, quàm cæterarum monialium libertas arctetur, nullo ex capite etiam ſub prætextu adminiſtrationis egredi poterit, nisì concurrentibus juſtâ cauſâ, & legitimâ licentiâ; ac ſpeciatim, ſi perſonaliter ab Ipſa præſtandum eſſet homagium Principi ſæculari quo caſu c. *Periculoſo* 1. *de ſtatu Regu*

 la

lar. in 6. ei permittitur, ùt, de præſcitu & licentia Epiſcopi loci, cum honeſta & decente ſocietate, duarum vel plurium ſcil. de antiquis monialibus, & Capellani, exire poſſit, homagio facto, quamprimùm commodè poterit, ad ipſum monaſterium è veſtigio reverſura: ne quid ullatenus committatur in fraudem moræ Clauſtralis. Quæ conſtitutio expreſsè innovata fuit à S. Con. Tridentino *ſeſ. 25. de Regularib. c. 5.* nec à B. Pio V. per Conſtit. *Decori.* ſublata fuiſſe videtur, ob commune bonum monialium, ne, ob dicti juramenti præteritionem, feudum amittant.

Caput III.

De educandis, ſeu Convictricibus Religioſarum: ubi de Urſulinarum Inſtituto.

471. *Fructus educationis puellarum apud Religioſas.*

472. *Conditiones pro educandis præſcriptæ ad inſtantiam Epiſcopi Hieracenſis.*

473. *Conſtitutiones & Praxis Urſulinarum quoad educandas.*
474. *An cogi poſſint Puellæ ad ingreſſum monaſteriorum pro ſola educatione?*
475. *De iis, quæ educantur in Conventibus exemptarum, quoad cenſuras Epiſcopales.*
476. *Quid faciendum cum educanda, quæ in eodem Conventu ad habitum Religionis aſpirat?*

471. DE fructu talis educationis puellarum nulli dubium eſſe poteſt, cùm extra ſeductionis imbelli huic ſexui nimium quantùm vicinæ periculum, ſolidâ pietate, bonis moribus, ac honeſtis exercitiis imbuantur. Quæritur hìc tantùm an & quâ ætate ad monaſteria monialium, educationis gratiâ, recipi; & quamdiu retineri ibidem poſſint, ſtante decreto S. Concilii Trid. juſtam cauſam, & licentiam debitam requirentis?

472. Dubium hoc ad inſtantiam Epiſcopi Hieracenſis reſolutum fuiſſe à S. Congregatione 1. *Auguſti* 1575. refert Peyrinus, non obſtante motu proprio

prio Sixti V. 5. *Januarij* 1589. edito, qui ſolùm intelligendus eſt contra præſumentes ingredi clauſuram ejusmodi conventuum, vel ibidem vivere, non obſervatis conditionibus à *S.* Congregatione in reſponſo ad interrogationem præfati Hieracenſis Epiſcopi expreſſis, quæ ſunt apud Barboſam, Donatum, & alios Compilatores:

I. Ut Monaſterium conſueverit recipere tales puellas. II. ut non ſint ſupra numerum præfixum. III. ut præcedat conſenſus Superioris & omnium Monialium ſingulariter præſtitus. IV. ut veſtitu honeſto & Virginibus convenienteutantur. V. ut ancillas ſecum non adducant. VI. ut exiſtant in loco ſeparato à dormitorio Monialium, & à loco, in quo Moniales operibus manuum vacare ſolent, VII. ut è Monaſterio non egrediantur, & ſemel egreſſæ nequeant iterum admitti, nisì vel Moniales fieri velint; vel obtentâ licentiâ utendi thermis pro recupe-

cuperanda valetudine, rectâ à balneis ad conventum ſe recipiant cum intentione obſervandi Conditiones à S. Congregatione præſcriptas. VIII. ut quolibet ſemeſtri ſolvatur conventui anticipata portio pro alimentis, conſtitutâ pro tali ſolutione idoneâ ſecuritate IX. ut puella recipienda non ſit minor ſeptennio, nec major annis viginti quinque: quibus expletis Epiſcopus loci præfigere debet puellæ terminum ad egrediendum de monaſterio, vel ad ſuſcipiendum habitum Regularem.

473. Urſulinæ tamen noſtræ Metis ſummo cum juventutis Virgineæ commodo in has partes advectæ, juxta præclariſſimum Inſtitutum ſuum Anno hujus ſæculi undecimo à Paulo V. in ſtatum Religioſum per Bullam expreſſam erectum, & approbatum, per viam nonnihil diverſam ad finem eundem contendunt I. Non habent conſtitutum certum numerum Convictricum; ſed is dependet ab anguſtia vel latitudine loci,

loci, in quem ſuſcipiendæ; & à numero perſonarum capacium, quæ ſufficiant plurium vel pauciorum inſtructioni. II. Non admittuntur niſì parentibus legitimis natæ, quæ ſimul etiam ſint bonæ famæ: præſentandæ à perſonis notis, & fide dignis, quæ cautionem pro ipſis præſtent quoad ſubminiſtrationem quorumlibet neceſſariorum in omni eventu. III. Secundùm Conſtitutiones ſuſcipiuntur ab ætatis anno 6, usque ad 15, excluſivè. Quocunque autem ætatis anno in Conſtitutionibus conceſſo admiſſæ manere etiam poſſunt juxta easdem usque ad annum ætatis 18. incluſivè. IV. Veſtiuntur ex voluntate parentum, ſed modeſtè & ſuo quæque ſtatui convenienter, nullo adhibito vanitatis luxu; in quo genere pro Regula eſt modeſtiorum exemplum. V. Ancillæ nullæ admittuntur, VI. Separatæ vivunt à Religioſis, nec ingrediuntur earum Dormitorium, Capitulum, Refectorium, Communi-

munitatem. Novitiatum, aut alia loca Monaſterii ſinè expreſſa licentia Superiorissæ. VII. Poſſunt exire ad Patrem vel Matrem, vel ad eos, quos parentum loco habent, viſitationis gratiâ, ſi de longè & rarò adveniant; item ſi parvulas ex baptiſmo ſuſcipere debeant; tum ſi ipſarum Conſanguineæ vel Religionis habitum ſuſcipiant, vel profeſſionem emittant alio in loco, aut caſus aliquis extraordinarius tam gravis detur, in quo exitus à Superiorissa rationabiliter negari non poſſit. VIII. Pernoctare extra Monaſterium in eadem urbe non licet per Conſtitutiones, nisì in caſu vel mortis, vel graviſſimi morbi parentum, aut Curatorum ſuorum. IX. Quando Convictrix ſentit ſe vocari ad ſtatum religioſum (ad quem inducere religioſis ſeverè prohibitum) aperit mentem Magiſtræ, à qua examinatur circa difficultates in religioſo ſtatu ſubeundas; & remittitur ad Magiſtram Generalem, à qua accuratiùs rurſum examinatur

xaminata, ſi prudenter reſpondet, remittitur ad Superiorisſam, cui ſi etiam ſatisfecerit, datur tempus deliberationis, & injunguntur ad perfectè cognoſcendam DEI voluntatem quædam opera pietatis; ſi denique adhibitis omnibus diligentiis cognoſcuntur veræ vocationis ſigna, datur licentia Convictrici poſtulanti, aperiendi mentem ſuam parentibus, quorum eſt eam examinare omnibus modis, quibus voluerint, etiam revocando domum, ſi viſum fuerit. Quod ſi & ipſi ſuæ filiæ electionem liberam relinquant, hæcque ſtatum Religioſum eligat, determinatur tempus ingrediendi Novitiatum in habitu ſæculari, idque de licentia Ordinarii (cui Religioſæ hujus Congregationis omnino ſubjectæ ſunt) ſtatuitur dos, examinatur per Ordinarium vel alium à ſe deputatum poſtulans, habilis inventa judicatur admittenda, determinatur dies ſuſcipiendi habitum, quo facto Novitiatus durat per biennium, eoque elapſo,

pſo , iterum rigidiſſimè examinatur à Superiore ſeu Ordinario, aut ejusdem Commiſſario, tandem profeſſionem emittit, ſi reperta fuerit digna, conſtans, & omnibus ſcitu neceſſariis probè inſtructa. X. Convictrices ægrotæ eodem planè modo tractantur, quo Religioſæ in infirmaria particulari, nisi præſtet eas remittere parentibus. XI. Docentur primò omnia chriſtianæ pietatis exercitia pro cujusque capacitate aut indigentia: Deinde quidquid parentes præcipuè cupiunt ut diſcant, ſcilicet legere, ſcribere, filo, lanâ, ſerico varia opera conficere; item auro & argento. Communiora quoque urbanitatis principia traduntur; Modus etiam calculis vel numeris utendi, ordine jam dicto, vel alio, ſi videtur magis congruus: primo tamen loco ſemper Pietati tributo. XII. Solutio victûs tot modis fit, quot placet parentibus. Pretium convictûs non poteſt eſſe idem ubique, ſed conſtituitur à ſuperioribus. XIII. In præ-

præcedentia ſervatur ordo nobilitatis, præcedunt Comitiſſæ, ſequuntur Baroniſſæ, poſteà nobiles, deniquealiæ, inter plures ejusdem nobilitatis vel dignitatis, ita ut, quæ prima venerit, alias præcedat. XIV. Filiæ hereditariæ (utpote plerumque boni communis impeditivæ) vix ſuſcipiuntur, nisì ex juſſu expreſſo Ordinarii; & cum neceſſariis cautelis, nequando aliis, quàm quibus oportet, reſtituantur; aut procorum inſidiis, aliísve ſiniſtris accidentibus exponantur. XV. In Monaſteriis regulariter ædificatis communiter non ſimul exiſtunt in una Claſſe ultra Viginti, in uno cubili non ultra decem: in aliis Monaſteriis pro commoditate loci. XVI. Diebus feſtis & Dominicis interſunt officiis Divinis ordinariis; deſtinatur etiam aliquod tempus commodum piæ lectioni vel colloquio ſpirituali, aut ſimili pietatis exercitio quando habetur concio, omnes interſunt, reliquo tempore vacatur à feriis. XVII. Septem ſeptima-

ptimanis ante primam communionem eliguntur ad eam faciendam deſtinandæ, ſex ſeptimanis continuis inſtruuntur ſingulis diebus per lectionem Catecheticam, quæ durat per horam, primis quatuor ſeptimanis traduntur quatuor partes doctrinæ Chriſtianæ ſcilicet de fide, ſpe, charitate, & ſacramentis, maximè verò de pœnitentia & Eucharistia. His quatuor ſeptimanis elapſis, à Confeſſario vel Directore examinantur; ſufficienter inſtructæ & capaces admittuntur; aliæ differuntur. Duâbus ſeptimanis immediatis ante communionem exercentur in actibus pietatis ad proximam diſpoſitionem ſpectantibus: ſicque præparatæ ad Communionem admittuntur. Et talium præparatio ſolet fieri quinquies in anno, ſcilicet in feſto Nativitatis, Reſurrectionis, Pentecoſtes, aſſumptionis B. M. V. & omnium ſanctorum. XVIII. Conſtitutiones præſcribunt S. communionem ſemel vel intra quatuor ſeptimanas vel intra ſex

ſuſci-

ſuſcipiendam. Sæpiùs communio ex gratia ſpeciali permittitur ſingulariter indè proficientibus. XIX Dietim audiunt ſacrum. XX. Diebus recreationum Conſtitutionespermittunt omiſſionem lectionis, ſcriptionis, Catechiſmi, & aliorum operum ſcholarium, quæ tamen nunquam ex toto omittuntur, maximè à diligentioribus: & colloquium permittitur inter laborandum diebus recreationis tantùm. XXI. Convictrices nec pecuniam, nec quidquam aliud penès ſe habere, accipere, vel aliis dare, aut mittere poſſunt, absque præſcitu ac permiſſione Magiſtræ ſeu præfectæ generalis. Loculorum præfecta vel Burſaria, ùt vocant, aſſervat ejusmodi omnia, & de expenſis cum licentia factis rationem reddit.

474. Porrò circa has educandas plurimæ ſuperſunt diſpoſitiones, ad quarum ſingulas breviter reſpondebimus. I. *An, qui cogunt puellas ad ingreſſum monaſteriorum ſolius educationis gratiâ, incidant*

dant in excommunicationem latam à S. Œ. Trid. *ſeſ.* 25. *de Regul.* c. 15. Reſp. negativè: niſi compulſio fiat in ordine ad ſuſcipiendum poſteà Religionis habitum, ſive ad perſuaſionem Monialium, ſive aliâ quâcunque viâ; & Puella invita ingrediatur: quæ eſt ratio inductiva Concilii ad prohibendum illum ingreſſum, qui directè vel indirectè ad aſſumendum involuntariè Religionis habitum ordinatur.

475. II. *An educanda commorantes in conventibus exemptarum, ligentur cenſuris à locali Epiſcopo latis* ? Reſp. negativè: quia privilegium exemptionis ad hoc conceditur, ut, quamvìs locus materialiter, ſive quoad ſitum, ſit in Diœceſi; formaliter tamen, quoad jurisdictionem, extra illam cenſeatur: deductis caſibus, in quibus exemptio non proficit, ne quidem ipſiſmet perſonis exemptis.

476. Quid agendum, ſi educanda ad habitum Religionis in Conventu educa-

ducationis aſpiret? Reſp. Priusquàm examinetur ab Epiſcopo, aliquamdiu extra Monaſterii ſepta in domo Parentum, ad finem pleniùs conſulendi libertati ad tale propoſitum neceſſariæ, conſtitui debet, quin reflectatur ad periculum perverſionis in reditu ad domum & licentiam ſæcularem, quod eſt merè per accidens, nec adeò propinquum, ut puellas nihil aliud in domo paterna vel amicorum quærentes, quàm honeſtum libertatis uſum, & ſeriam propoſiti ſui diſcuſſionem, in præſentem ruinam abducat: dum è contrà aliquantillum è Monaſterio eductionis receſſum urget libertas neceſſaria ad perpetui ſtatûs electionem.

Caput

Caput IV.

De Virginibus velandis.

477. *Diſcrimen ab antiquo inter Velationem Virginum, & Viduarum: ubi curioſa, de velo.*

478. *Exploratio voluntatis Puellarum tum ante ſuſceptionem habitûs; tum ante profeſſionem.*

477. VEſtem profeſſionis jam ab antiquo ſpecialem fuiſſe, plura Conciliorum & PP. loca nos docent, etiam in viduis ſexagenariis per profeſſionem caſtitatis ad certum quendam gradum ſeu ſtatum admiſſis cum eo tamen diſcrimine, quod velamen viduarum, conſulto quidem Epiſcopo, at de altari converſationis ſacræ, non de illius manu, ab illis plerumque acceptum fuerit; virgines è contrà, in ſignum caſtæ deſponſationis cum CHRISTO, de manu Epiſcopi aut Presbyteri, tanquam Vicarii, & nomine CHRISTI, illud

illud recipiant, ſingularibusque cæremoniis conſecrentur. Cujus veli duæ rationes afferuntur à Patribus, tum quòd non ampliùs liberæ, ſed Chriſto devinctæ cenſeantur; tum ut tuta ſit verecundia, Religioſæque vultus nec videri poſſit, nec videre: memorantibus Tertulliano & S. Athanaſio, quòd nulla major olim Religioſæ Virgini contumelia inferri potuerit, quàm denudatio Capitis, velo abſtracto, à quo etiam idcircò decor omnis abeſſe continuo debuit, ne ab aſpectu pulchrioris veli ſenſim procederetur ad pulchritudinem virginis velatæ rimandam.

478. Hodie, poſt S.C. Tridentinum, ſpeciali voluntatis puellarum DEO dicandarum exploratione faciendâ ab Epiſcopo aut Ejus Generali in ſpiritualibus Vicario, vel alio ſumptibus eorum deputando, opus eſt, qui tam ante ſuſceptionem habitûs, quàm ante profesſionem, exploret virginis voluntatem S.C. Trident. *ſeſ.25. Regular. c.17.* ante

cra-

cratem ferream ; vel ex juſta cauſa (ſi nimirum adeſſet ſuſpicio ſubornationis) in Eccleſia exteriore: *an coacta, vel seducta ſit? an ſciat, quid agat? an modus vivendi clauſtraliter, illi ſufficienter expoſitus fuerit? an ſubſtantialia ſui ordinis noverit? maximè circa votum paupertatis* &c. aliis quæſtionibus ad hoc examen non pertinentibus ita remotis, ut puellæ ne quidem ad eas reſpondere teneantur. Cauſam hujus Decreti Conciliaris refert Michaël Medina, qui Decreto huic interfuit, attentiſſimisque auribus ſuffragia omnium Epiſcoporum accepit, quòd puellæ ſæpiùs habitum invitæ ſuſcipiant: & ob pudorem, eo ſemel aſſumpto, regredi vereantur: aliæ verò tametſi Religionem liberè ſubeant, viſis tamen auſteritatibus ordinis, vel ob alia motiva deſiderantes egredi, non raro timore parentum vel cognatorum, profiteantur invitæ, niſi Epiſcopus, vel alius Ejus nomine libertatem ac deſiderium talis puellæ exploret.

479 Epiſcopus cenſuris Eccleſiaſticis, videl. ſuſpenſione ab officio, compellere poteſt Præfectam Monaſterii, ut uno ante Profeſſionem menſe certiorem ſe faciat: cujus rei notitiâ habitâ, Epiſcopus, vel Ejus Commiſſarius, intra viginti quinque dies Profeſſuræ voluntatem explorare tenetur: quibus elapſis non ampliùs eſt admittendus, juxta deciſionem S. Congregationis apud Tamburinum *de Jure Abbatiſſ.* multò minùs anticipare poteſt hoc examen, ad inſtantiam illius, qui eam in uxorem deperit; ſed expectabit tempus à S. C. Tridentino præfixum.

480. Si voluntatem explorans, Puellam non ſatis conſtantem reperiat, terminum viginti circiter dierum ei præfiget, intra quem Ipſa maturè deliberet, an votis ſubſtantialibus ad hunc ordinem ſe perpetuò obſtringere velit? quæ ſi renuerit, ad domum Parentum, vel Conſanguineorum, aut Affinium remittenda eſt, ùt Campanilis in *diverſ.*

Jur.

Iur. Canon. refert deciſum. Cui tunc reſtituenda ſunt omnia, quæ tempore ingreſſûs in monaſterium ſecum detulerat, ne vel minimo à Religioſis retento.

CAPUT V.

De Confeſſariis Ordinariis, & Extraordinariis Religioſarum.

481. *Beneficium libertatis in electione Confeſſariorum.*
482. *De Confeſſariis Ordinariis & Extraordinariis.*
483. *Omnes confiteri tenentur ordinario Confeſſario; Extraordinario verò præſentare ſe ſaltem pro ſacerdotali benedictione.*
484 *Quomodo puniendi ſint tales Confeſſarii, ſi delinquant; quoties mutandi; & quid obſervandum in conſtitutione ac approbatione Confeſſariorum tempore Iubilei?*
485. *De Confeſſario infirmæ.*

481. PRæcipua Epiſcopalis ſollicitudinis pars eſt, ut Epiſcopus de Confeſſariis undequaque bonis proſpi-

ſpiciat ovibus ſibi commiſſis. Quamvis autem officium hoc olim Parochis tantùm concreditum fuerit: ſucceſſu temporis tamen, auctâ fidelium multitudine, & ut pleniùs conſuleretur libertati atque pudori fidelium, laudabiliter introductus fuit uſus, ultra Parochos, deputandi plures Confeſſarios, adhibendique ſpeciatim, dependenter tamen ab approbatione & authoritate ordinarii, Regulares, quorum plerique extranei ſunt, ac ſæpe mutantur de loco in locum, unde majore cum fiducia acceduntur, præſertim à mulieribus ex naturali quadam imbecillitate timidis ac verecundis ſingularique directione egentibus, quæ cauſa fuit, quòd etiam in adminiſtratione hujus Sacramenti Pœnitentiæ facienda Sanctimonialibus quantumvìs exemptis, S. Sedes Apoſtolica noluerit quenquam privilegiis quibuscunq; inſignem ingerere ſe absque approbatione & deputatione Epiſcopi Diœceſani exploraturi diligenter in examine ſpecia-

cialiter inſtituendo, an diſcretione, moribus, ætate, doctrinâ, charitate, ac prudentiâ verè talis ſit, cui opus tam arduum poſſit committi.

482. Tametſi verò in Religionibus tanta Confeſſariorum varietas vulgò nequaquam permiſſa ſit, quanta in ſæculo, ubi plebs minùs defœcata eſt ab humanis reſpectibus & metu ſuperfluo: quia tamen etiam in Religioſis ejusmodi cœtibus apud inconſtans ac volubile mulierum genus quandoque contingere poteſt, ut inſano pavori, infirmitat, aliisque inconſultis angoribus, ac inquietudinibus ſubjiciantur: ſaluberrimè proviſum fuit à S. C. Tridentino *ſeſ.* 25. *Regul.* c. 10. *ut, præter Ordinarium Confeſſarium, alius Extraordinarius ab Epiſcopo & aliis ſuperioribus bis aut ter* (in cõmuni, non autem in particulari, ùt declaravit S. Cõgr. 10. *Mart.* 1593.) *in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat.* ita quidem, ut poſt Conſtit. *Inſcrutabili.* & declarationes, approbante

 Ur-

Urbano VIII. A. C. 1623. editas judicium & approbatio à ſolo Diœceſano Epiſcopo pendeat; offerrique poſſint extra ordinem Confeſſarii etiam alterius Ordinis, dummodo ſint aliàs idonei, cùm nullibi qualitas ejusdem profeſſionis reperiatur expreſſa.

483. Omnes moniales Ordinario Confeſſario deputato loco Parochi confiteri tenentur *c. omnis utriusque*. 12. ✕. *de Pœnit. & remiſ.* Extraordinarius audire quidem debet accedentes ad ſe Religioſas: his tamen arbitrarium eſt uti beneficio in ſui favorem conceſſo L. *Invito*. 69. ff. *de* R. I. hâc obligatione tandem, ad arcendum acceſſurarum pudorem, à S. Congregatione Regularium introductâ, ut omnes coram Extraordinario ſe præſentare teneantur, ne diſcerni poſſint, quænam ipſo indigeant, & quæ non? Superior autem ſeu localis, ſeu Provincialis nunquam ad hoc officium eſt deputandus, ut jam ſuprà *n.* 177. monui.

484. Confeſſarii tum Ordinarii, tum Extraordinarii delinquentes circa perſonas aut res monialium, ordinarii loci punitioni ſubjecti ſunt; expeditque, ut, prout S Congregatio aliquoties cenſuit, Confeſſarii Monialium ordinarii ſingulis trienniis mutentur; ipſiſque Monialibus quandoque relinquatur facultas aliquem ſibi gratiorem communiter nominandi, qui ſinè rationabili cauſa reprobari non debet, maximè tempore Jubilei, quo Moniales convocatæ à Præfecta interrogari ſolent, quos Confeſſarios libentiùs acceptarent? quibus tres vel quatuor aut plures, imò ſingulis ſingulos nominantibus, exinde proponuntur Ordinario, ut eos in ſpecie approbet, dummodo ſint idonei, quò tantò liberiùs ulcera ſua detegant Confeſſariis eo tempore ex privilegio perſonali à ſe electis.

485. Et quoniam in extremo mortis articulo nullum ſalutis remedium periclitantibus eſt ſubtrahendum, ſpeciali-

ter incumbit Epiſcopo, ut Moniali tunc certum aliquem Confeſſarium pro excipienda ſacramentali confeſſione ſua poſtulanti, de eo, ſi aliàs habilis exiſtimetur, provideat, ingreſſumque intra clauſuram, neceſſariis cautelis adhibitis, ei opportunè concedat; ita quidem, ut ingrediatur cum ſocio à latere individuo, cui ſemper janua cubiculi pateat, ubi confeſſio infirmæ excipitur; & uterque, tam Confeſſarius, quàm pœnitens ab illo conſpici poſſit, omniſque periculi ſuſpicio ſublata remaneat.

Caput VI.

De Juriſdictione Ordinarii loci in quibuslibet Monaſteriis monialium circa clauſuram.

486. *Conſtitutio*: Inſcrutabili: *ejuſdemq; declaratio vivâ voce à Gregorio XV. facta.*

487. *De cuſtodia clauſuræ tam materialiter, quàm formaliter ſumpta Epiſcopis injuncta.*

488. *De Extranearum perſonarum ingreſſu intra Clauſuram.*
489. *Abuſus in Germania.*
490. *Introductio clauſuræ.*
491. *De licito Monialium profeſſarum egreſſu.*
492. *De Tranſitu Religioſarum ad ordinem ſtrictiorem.*

486. EX allegata celebri Conſtitutione *Inſcrutabili. n.* 240. vidimus, Regulares delinquentes circa clauſuram Monaſteriorum monialium, vel circa perſonas in eis degentes, ſubjici jurisdictioni Epiſcopali, adeò ut etiam Regularis epiſtolam tantùm mittens ad monialem pœnas ab Epiſcopo adversùs talem decretas incurrat, quemadmodum Gregorius XV. conſtitutionis præfatæ conditor oretenus declaravit apud Fagnanum in c. *Quantò,* 26. ✠. *de privil. n.* 21. virum in materia Regularium ſub pluribus SS. Pontificibus ultra quinquaginta annos Romæ verſatum, qui *n.* 23. memorabiliter obſervat, Conſtitu-

 tio-

tiones etiam pœnales in favorem Juriſdictionis Ordinariæ largiùs interpretandas eſſe, arg. c. *cùm dilectus*. 8. §. *caterum*. ✠. *de conſuetud.* quamvìs per eas reſtringantur privilegia Religioſorum, cùm ſic fiat reditus ad Jus commune antiquum, ſecundùm quod Monachi & eorum Abbates ſuberant Epiſcopo Diœceſano c. *Abbates*. 16. & c. *Monaſteria*. 17. XVIII. q. 2.

487. Scio Tamburinum *de Iure Abbatiſſarum*, alio Regulari pro ſententia ſua citato, putare, nullam Epiſcopis concedi facultatem indicendæ clauſuræ monialibus exemptis, quæ Regularibus ſubjectæ ſunt, c. *Periculoſo*. 1. § *fin. de ſtatu Reg. in 6.* cui S. C. Tridentinum non derogat: ſub finem tamen dictus Abbas Tamburinus omnia ſubjicit hodiernæ praxi S. Congregationis: quæ cùm omnino contrarium teneat; & conſtitutio Gregorii XV. Regularium hujusmodi monaſteria gubernantium expreſsè meminerit, ceſſat omne dubium,

um, dum Pontifex, ſciens adeſſe Regulares viſitatores, Ordinariis nihilominùs hanc facultatem demandavit, probè gnarus, cùm clauſura formaliter ſumpta, ùt comprehendens quemcunque modum cuſtodiendi Religioſarum integritatem, majus periculum ab accedentibus, quàm ab incluſis monialibus, ipſiſque muris materialibus habeat, inconvenientibus occurri non poſſe per inferiores Prælatos juriſdictione in Clerum ac ſæcularem Populum deſtitutos. Unde ut clauſura cuſtodiretur non tantùm ab intrà & materialiter, quatenus ſc. moniales non exeant, muriq́ue infracti ſerventur; ſed etiam formaliter & ab extrà, ne extranei paſſim ac pro libitu cónverſentur cum monialibus, vel alia gerant, quibus præparari, quamvìs remotè, poſſint monialium animi ad pudicitiæ vel Religioſæ modeſtiæ damna ſubeunda, S. Sedes Apoſtolica merito Epiſcopis hanc ſpartam impoſuit, imò & S. Congregatio in declarationibus Conſtitu-

ſtitutionis Gregorii XV. cenſuit, Regularem quantumlibet exemptum accedentem ad monaſterium, & ſimpliciter Moniali colloquentem, absque legitima licentia, ab Epiſcopo coërceri ac puniri poſſe, etiam (juxta nuperrimum decretum ejusdem S. Congregationis 11. *Maji.* 1669 à Clemente IX. approbatum, teſte Joanne Baptiſta de Luca *in miſcellan. Eccleſ.*) per publicam in carcerationem. Ubi vides allocutionem monialium ſinè licentia reduci ad delictum circa perſonas intra ſepta degentes, licèt ea ſit de rebus indifferentibus aut bonis, cùm finis prohibitionis ſit tollere perſonale commercium, nec fundetur in præſumptione colloquii ad malum finem; ſed in periculis tali converſationi annexis.

488. Quamvis autem cit. c. *Periculoſo. de ſtatu Regular.* in 6. permittatur ſæcularibus, ut ingredi poſſint clauſuram Monaſteriorum Monialium, de illius, ad quem pertinuerit, ſpeciali facul-

cultate; idemque renovetur in S.C. Trident, *ſeſ.* 25. *Regul. c.* 5. neceſſitas tamen adeſſe debet, ex declaratione S. Congregationis Concilii monaſterium ipſum reſpiciens, non perſonam ingredientis: Qua de cauſa cùm in Diœceſi Salamantina, teſte Fagnano ad c. *Præterea.* 1. *n.* 19. ✕. *de convtr. Conjug.* conſueviſſent Epiſcopi concedere mulieribus licentiam ingrediendi Monaſteria monialium, in eisque commorandi, tum commoditatis gratiâ, tum ob cauſas urgentes. E. G. litium matrimonialium, non extantibus aliis locis, in quibus majore cum ſecuritate vivere poſſent: S. Congregatio 19. *Februarii* 1604. reſolvit, non licere ullo modo Epiſcopis, vel permittere, vel licentiam concedere mulieribus, ut ex cauſis ſuprà narratis monaſteria monialium ingrediantur.

489. Quæ reſolutio licèt in pleriſque Germaniæ locis non obtineat: parciſſimi tamen eſſe debent Epiſcopi in licentiis

tiis ejuſmodi concedendis, ac quoad fieri poterit, tales uſus è medio tollere: quemadmodum Celſitudo ſua in Diœceſi Herbipolenſi, ubi medelâ quâpiam ob laxatum nimis facilè ingreſſum opus fuit, facere cepit, nec deſinit priſtinam illam ingrediendi facilitatem quotidie coarctare eo laudabili animo, ut tractu temporis abuſus ille potiùs, quàm uſus radicitus extirpetur. Qui cùm facilè indulgendus non ſit fœminis; multò minùs ad viros extendi poteſt, nisì gravis infirmitas, aut neceſſaria reparatio Monaſterii, medici, Confeſſarii, operariorum, vel in caſu obortæ ſuſpicionis de inſufficiente Clauſuræ cuſtodia, Epiſcopi vel Ejus Commiſſariorum præſentia deſideretur: quibus caſibus eæ ſemper adhibendæ ſunt cautelæ, ut nec periculum ſit violandi pudoris, nec aliis malè loquendi occaſio præbeatur.

490. Non nego, SS. Ambroſii & Auguſtini temporibus, Virgines ſacras adhuc habitâſſe tam intra, quàm extra

cœno-

cœnobia ; aliquas item perenni continentiæ voto, alias temporario tantùm obſtrictas fuiſſe, ùt apud S. Cyprianum *epiſt.* 62. legimus: at quoniam perpetua illa cum ſæcularibus converſatio, diſcrimine amittendi pudoris non caruit, cujus intuitu Tertullianus *l. de velan. Virg.* domi habitantes appellavit *Virgines hominum*, & *proſtitutas*: mirum non fuit, poſtquam decretum circa A. C. 348. ſub Epiſcopo Grato à Concilio Carthaginenſi latum *de habitatione ſacrarum Virginum* ſeorſim *à laicis inſtituenda*, nihil aut parùm profecerat ; à Concilio Pariſienſi deinde A. C. 756. ſtatutum fuiſſe, ut, ſi fœminæ tonſuratæ Cœnobia ſponte ſubire nollent, illuc compellerentur: ex quo tempore etiam vix ulla conſecrationem obtinuit, nisì quæ promiſerat, ſe in cœnobio conſtanter victuram,

491. Quemadmodum verò arceri ab ingreſſu Monaſteriorum hujusmodi, homines extranei debent: ita multò magìs

Urbano VIII. A. C.1623. editas judicium & approbatio à ſolo Diœceſano Epiſcopo pendeat; offerrique poſſint extra ordinem Confeſſarii etiam alterius Ordinis, dummodo ſint aliàs idonei, cùm nullibi qualitas ejusdem profeſſionis reperiatur expreſſa.

483. Omnes moniales Ordinario Confeſſario deputato loco Parochi confiteri tenentur *c. omnis utriusque*. 12. ✠. *de Pœnit. & remiſ* Extraordinarius audire quidem debet accedentes ad ſe Religioſas: his tamen arbitrarium eſt uti beneficio in ſui favorem conceſſo L. *Invito*. 69. ff. *de* R. I. hâc obligatione tandem, ad arcendum acceſſurarum pudorem, à S. Congregatione Regularium introductâ, ut omnes coram Extraordinario ſe præſentare teneantur, ne diſcerni poſſint, quænam ipſo indigeant, & quæ non? Superior autem ſeu localis, ſeu Provincialis nunquam ad hoc officium eſt deputandus, ut jam ſuprà *n*. 177. monui.

484. Confeſſarii tum Ordinarii, tum Extraordinarii delinquentes circa perſonas aut res monialium, ordinarii loci punitioni ſubjecti ſunt; expeditque, ut, prout S Congregatio aliquoties cenſuit, Confeſſarii Monialium ordinarii ſingulis trienniis mutentur; ipſiſque Monialibus quandoque relinquatur facultas aliquem ſibi gratiorem communiter nominandi, qui ſinè rationabili cauſa reprobari non debet, maximè tempore Jubilei, quo Moniales convocatæ à Præfecta interrogari ſolent, quos Confeſſarios libentiùs acceptarent? quibus tres vel quatuor aut plures, imò ſingulis ſingulos nominantibus, exinde proponuntur Ordinario, ut eos in ſpecie approbet, dummodo ſint idonei, quò tantò liberiùs ulcera ſua detegant Confeſſariis eo tempore ex privilegio perſonali à ſe electis.

485. Et quoniam in extremo mortis articulo nullum ſalutis remedium periclitantibus eſt ſubtrahendum, ſpeciali-

ter incumbit Epiſcopo, ut Moniali tunc certúm aliquem Confeſſarium pro excipienda ſacramentali confeſſione ſua poſtulanti, de eo, ſi aliàs habilis exiſtimetur, provideat, ingreſſumque intra clauſuram, neceſſariis cautelis adhibitis, ei opportunè concedat; ita quidem, ut ingrediatur cum ſocio à latere individuo, cui ſemper janua cubiculi pateat, ubi confeſſio infirmæ excipitur; & uterque, tam Confeſſarius, quàm pœnitens ab illo conſpici poſſit, omniſque periculi ſuſpicio ſublata remaneat.

Caput VI.

De Jurisdictione Ordinarii loci in quibuslibet Monaſteriis monialium circa clauſuram.

486. *Conſtitutio* : Inſcrutabili : *ejuſdemq; declaratio vivâ voce à Gregorio* XV. *facta.*

487. *De cuſtodia clauſuræ tam materialiter, quàm formaliter ſumptæ Epiſcopis injuncta.*

488. *De Extranearum perſonarum ingreſſu intra Clauſuram.*
489. *Abuſus in Germania.*
490. *Introductio clauſuræ.*
491. *De licito Monialium profeſſarum egreſſu.*
492. *De Tranſitu Religioſarum ad ordinem ſtrictiorem.*

486. EX allegata celebri Conſtitutione *Inſcrutabili.* n. 240. vidimus, Regulares delinquentes circa clauſuram Monaſteriorum monialium, vel circa perſonas in eis degentes, ſubjici juriſdictioni Epiſcopali, adeò ut etiam Regularis epiſtolam tantùm mittens ad monialem pœnas ab Epiſcopo adversùs talem decretas incurrat, quemadmodum Gregorius XV. conſtitutionis præfatæ conditor oretenus declaravit apud Fagnanum in c. *Quantò*, 26. X. *de privil.* n. 21. virum in materia Regularium ſub pluribus SS. Pontificibus ultra quinquaginta annos Romæ verſatum, qui n. 23. memorabiliter obſervat, Conſtitu-

 tio-

tiones etiam pœnales in favorem Juriſdictionis Ordinariæ largiùs interpretandas eſſe, arg. c. *cùm dilectus*. 8. §. *caterum*. ✠. *de conſuetud.* quamvìs per eas reſtringantur privilegia Religioſorum, cùm ſic fiat reditus ad Jus commune antiquum, ſecundùm quod Monachi & eorum Abbates ſuberant Epiſcopo Diœceſano c. *Abbates*. 16. & c. *Monaſteria*. 17. XVIII. q. 2.

487. Scio Tamburinum *de Iure Abbatiſſarum*, alio Regulari pro ſententia ſua citato, putare, nullam Epiſcopis concedi facultatem indicendæ clauſuræ monialibus exemptis, quæ Regularibus ſubjectæ ſunt, c. *Periculoſo*. 1. § *fin. de ſtatu Reg. in 6.* cui S. C. Tridentinum non derogat: ſub finem tamen dictus Abbas Tamburinus omnia ſubjicit hodiernæ praxi S. Congregationis: quæ cùm omnino contrarium teneat; & conſtitutio Gregorii XV. Regularium hujusmodi monaſteria gubernantium expreſsè meminerit, ceſſat omne dubium,

um, dum Pontifex, ſciens adeſſe Regu-
lares viſitatores, Ordinariis nihilomi-
nùs hanc facultatem demandavit, probè
gnarus, cùm clauſura formaliter ſumpta,
ùt comprehendens quemcunque mo-
dum cuſtodiendi Religioſarum integri-
tatem, majus periculum ab accedenti-
bus, quàm ab incluſis monialibus, ipſiſ-
que muris materialibus habeat, incon-
venientibus occurri non poſſe per infe-
riores Prælatos juriſdictione in Clerum
ac ſæcularem Populum deſtitutos. Un-
de ut clauſura cuſtodiretur non tantùm
ab intrà & materialiter, quatenus ſc.
moniales non exeant, murique infracti
ſerventur; ſed etiam formaliter & ab ex-
trà, ne extranei paſſim ac pro libitu con-
verſentur cum monialibus, vel alia ge-
rant, quibus præparari, quamvìs remo-
tè, poſſint monialium animi ad pudici-
tiæ vel Religioſæ modeſtiæ damna ſub-
eunda, S. Sedes Apoſtolica merito Epi-
ſcopis hanc ſpartam impoſuit, imò & S.
Congregatio in declarationibus Con-
ſtitu-

ſtitutionis Gregorii XV. cenſuit, Regularem quantumlibet exemptum accedentem ad monaſterium, & ſimpliciter Moniali colloquentem, absque legitima licentia, ab Epiſcopo coërceri ac puniri poſſe, etiam (juxta nuperrimum decretum ejusdem S. Congregationis 11. *Maji*. 1669 à Clemente IX. approbatum, teſte Joanne Baptiſta de Luca *in miſcellan. Eccleſ.*) per publicam in carcerationem. Ubi vides allocutionem monialium ſinè licentia reduci ad delictum circa perſonas intra ſepta degentes, licèt ea ſit dè rebus indifferentibus aut bonis, cùm finis prohibitionis ſit tollere perſonale commercium, nec fundetur in præſumptione colloquii ad malum finem; ſed in periculis tali converſationi annexis.

488. Quamvis autem cit. c. *Periculoſo. de ſtatu Regular.* in 6. permittatur ſæcularibus, ut ingredi poſſint clauſuram Monaſteriorum Monialium, de illius, ad quem pertinuerit, ſpeciali facul-

cultate; idemque renovetur in S. C. Trident. *ſeſ.* 25. *Regul. c.* 5. neceſſitas tamen adeſſe debet, ex declaratione S. Congregationis Concilii monaſterium ipſum reſpiciens, non perſonam ingredientis: Qua de cauſa cùm in Diœceſi Salamantina, teſte Fagnano ad c. *Præterea.* 1. *n.* 19. ✠. *de convrr. Conjug.* conſuevíſſent Epiſcopi concedere mulieribus licentiam ingrediendi Monaſteria monialium, in eisque commorandi, tum commoditatis gratiâ, tum ob cauſas urgentes. E. G. litium matrimonialium, non extantibus aliis locis, in quibus majore cum ſecuritate vivere poſſent: S. Congregatio 19. *Februarii* 1604. reſolvit, non licere ullo modo Epiſcopis, vel permittere, vel licentiam concedere mulieribus, ut ex cauſis ſuprà narratis monaſteria monialium ingrediantur.

489. Quæ reſolutio licèt in pleriſque Germaniæ locis non obtineat: parciſſimi tamen eſſe debent Epiſcopi in licentiis

tiis ejusmodi concedendis, ac quoad fieri poterit, tales uſus è medio tollere: quemadmodum Celſitudo ſua in Diœceſi Herbipolenſi, ubi medelâ quâpiam ob laxatum nimis facilè ingreſſum opus fuit, facere cepit, nec deſinit priſtinam illam ingrediendi facilitatem quotidie coarctare eo laudabili animo, ut tractu temporis abuſus ille potiùs, quàm uſus radicitus extirpetur. Qui cùm facilè indulgendus non ſit fœminis; multò minùs ad viros extendi poteſt, niſì gravis infirmitas, aut neceſſaria reparatio Monaſterii, medici, Confeſſarii, operariorum, vel in caſu obortæ ſuſpicionis de inſufficiente Clauſuræ cuſtodia, Epiſcopi vel Ejus Commiſſariorum præſentia deſideretur: quibus caſibus eæ ſemper adhibendæ ſunt cautelæ, ut nec periculum ſit violandi pudoris, nec aliis malè loquendi occaſio præbeatur.

490. Non nego, SS. Ambroſii & Auguſtini temporibus, Virgines ſacras adhuc habitâſſe tam intra, quàm extra cœno-

cœnobia ; aliquas item perenni continentiæ voto, alias temporario tantùm obſtrictas fuiſſe, ùt apud S. Cyprianum *epiſt.* 62. legimus: at quoniam perpetua illa cum ſæcularibus converſatio, diſcrimine amittendi pudoris nón caruit, cujus intuitu Tertullianus *l. de velan. Virg.* domi habitantes appellavit *Virgines hominum*, & *proſtitutas*: mirum non fuit, poſtquam decretum circa A. C. 348. ſub Epiſcopo Grato à Concilio Carthaginenſi latum *de habitatione ſacrarum Virginum* ſeorſim *à laicis inſtituenda*, nihil aut parùm profecerat; à Concilio Pariſienſi deinde A. C. 756. ſtatutum fuiſſe, ut, ſi fœminæ tonſuratæ Cœnobia ſponte ſubire nollent, illuc compellerentur: ex quo tempore etiàm vix ulla conſecrationem obtinuit, nisì quæ promiſerat, ſe in cœnobio conſtanter victuram.

491. Quemadmodum verò arceri ab ingreſſu Monaſteriorum hujusmodi, homines extranei debent: ita multò magis

gìs moniales ipſæmet ab egreſſu retrahendæ ſunt, nisì in caſu ſupervenientis fundationis novi conventûs, aut inevitabilis ac periculoſæ neceſſitatis, E. G. incendii, hoſtilis incursûs, inundationis, Epidimiæ, Lepræ, ſimiliumvé morborum gravium, qui intra clauſuram curari non poſſunt, ùt latè probat Novarinus *in allegatione, ad inſtantiam Marchionis Fuſcaldi pro egreſſu Germanæ Sororis Mariæ Catharinæ Spinellæ, porrecta Urbano* VIII. ſicque paſſim in Germania ſervatur cum Monialibus ad Thermas cum honeſta ſocietate dimiſſis &c. dummodo neceſſitas ſit extrema, & talis ab Epiſcopo agnita, nec aliter ſuccurri poſſit. Unde graviſſimus eſt abuſus, quòd Religioſæ paſſim ob alias infirmitates, vel ad colligendam eleemoſynam pro fabrica, extra clauſuram ſoleant ad tempus dimitti.

492. *Quæres. An moniali profeſſæ, Regularium virorum adinſtar, liceat de uno monaſterio tranſire ad aliud ſtrictio-*

ris obſervantiæ, petitâ, licèt non obtentâ veniâ Superioris? Reſp. *affirmativè* ex Concilio Triburienſi relato c. *Virgines.* 1. XX. q. 4. dummodo non priùs egrediatur è primo monaſterio, quàm conſtet ſecundum capitulariter eſſe propenſum ad eam recipiendam; ipſaque translatio fiat comitantibus gravibus matronis, aliisvé piis ac honeſtis perſonis, absque diverticulo, in Rheda velata; aut ſicubi pernoctandùm ſit, accedente localium Ordinariorum licentiâ, ubi moniales habitant, in earu monaſteriis; aliàs verò apud perſonas honeſtas divertatur; ipſique Religioſæ tranſeunti ſpes omnis revertendi ad primum monaſterium præſcindatur; ac dos à cæteris monialibus præſtari ſolita afferatur. Et hoc Jure in Germania utimur: ut proinde B. Pii V. Extravagans *Decori: de clauſura monialium.* vel Jus antiquum non corrigat: vel non videatur recepta. Qua de re videri poſſunt Navarrus, Miranda, Sanchez, Rodriquez & alii ſe
fun-

ſundantes in c. *Licèt.* 8. ✠. *de Regularib.* ubi facultas tranſeundi fundatur in Spiritu DEI tales ad ſanctiorem vitam agente, qui non eſt ſub Lege, dummodo bene probetur ac diſcernatur, an ex DEO ſit? Quod ſi verò pœnitentiæ causâ translata fuiſſet, alimenta per monaſterium, è quo translata fuit, Moniali translatæ ſuppeditanda eſſe Rota Romana non pridem decidit.

Caput VII.

De dotibus, præſtationibus vitalitiis; & peculio monialium.

493. *De dotibus Novitiarum.*

494. *De obligatione Monialium ad vitam communem in victu, veſtitu, & aliis neceſſariis.*

495. *Declaratio Epiſcopi Bambergenſis circa peculium Religioſorum; & deciſio Rotæ coram b. m. Bevilacqua.*

496. *Quid agendum, ſi continuetur in Monaſteriis monialium abuſus peculiorum?*

497. *Excuſationes irreligioſarum exploſa.*

493 S. Conc. Tridentinum *ſeſ.* 25. *Regul.* c. 16. diſertiſſimè prohibet, *ne ante profeſſionem, excepto victu & veſtitu novitii vel novitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocunque prætextu, à parentibus vel propinquis, aut Curatoribus, Monaſterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur* &c. & ſub anathematis pœna præcipit, ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant: quod ut rectè fiat, Epiſcopus, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat. Quò cùm etiam dotes puellarum referantur, indubium eſt, quin ante profeſſionem accipi nequeant, ne quidem ſub nomine depoſiti, ſeu præſtitâ cautione de illis in caſum non ſecutæ profeſſionis reſtituendis: adeò ut tamdiu, extra manus conſanguineorum aut affinium, actualiter deponendæ ſint in banco publico, vel penès aliam perſonã idoneam judicio ordinarii approbatam, donec, emiſſâ profeſſione, mox in emptio-

ptionem bonorum ſtabilium, & annuorum redditwum, vel aliàs, pro caſibus neceſſitatis, in commune Monaſterii bonum applicentur: aut deficientibus prædictis deponendi modis, in arca depoſitorum monaſterii ſub pluribus clavibus, quarum una Ordinario, alia Monaſterio, alia propinquis vel Curatoribus novitiæ conſignetur: Suppoſito quòd agatur de Religionibus capacibus in communi. Similiter idem Concilium *cit. ſeſ.* c. 1. & 2. omnes Regulares ad exactam obſervationem paupertatis, communisque victûs ac veſtitûs ita obſtringit, ut Superioribus etiam tacentibus aut conniventibus, ipſæmet privatæ perſonæ Regulares teneantur ad vitam juxta præſcriptum Regulæ inſtituendam, exploſis reſervationibus diverſis factis etiam cum Abbatiſſæ vel Præfectæ Superioris licentia, utpote quæ talem facultatem concedere non poteſt, ſecundùm decreta Clementis VIII. edita ad Regularium reformationem, innovata

novata à Paulo V. Gregorio XV. & Urbano VIII. nec Regularium quisquam, aut quæquam, niſi ſit officialis monaſterii, etiam Conventûs nomine habere penès ſe poteſt annuos redditus, ſeu proviſiones annuas, vel bonorum ſtabilium adminiſtrationem, aut peculium non ſuperfluum dependenter à nutu ſuperioris quacunque de cauſa conceſſum.

495. Hinc Celſitudo ſua, peractâ viſitatione cujusdam Monaſterii virorum, circa naturam peculii, declarationem hanc Decreto emendandorum inſeri clementiſſimè juſſit, ut ſinguli Regulares nihil omnino independenter à voluntate Superioris, nec niſi in manibus alienis Depoſitarii habeant, paratique ſint ad omnia Superioris nutui conſignanda; ſique de peculio accepturi ſint aliquid, cauſam & uſum conditioni ſuæ congruentem, Superiori, pro obtinenda facultate, exponant, qualis eſſe poteſt pietas, remuneratio, communis u-

tilitas

Sedis Apoſtolicæ delegato, receptione puellarum ad habitum ac profeſſionem, donec ſuſceperint vitam, victum, ac veſtitum verè communem: ſi tamen commodè fieri poteſt, E.G. numero ad pauciores, & nonniſi tot Religioſas reſtricto, quæ ex allatis dotibus & ſolitis eleemoſynis vel proventibus ſuſtentari queunt. Quod utinam & juxta piiſſimam intentionem Clementis VIII. in receptione Juvenum ad Monaſteria virorum, juxta Regis Galliæ votum, continuatum fuiſſet! Imò & ipſæmet Conventuum Præfectæ totis viribus anniti debent ſub gravi peccato ad pravas quaslibet conſuetudines in hac materia eradicandas, maximè ſi vel Religioſæ talibus ita addictæ ſint, ut vix totaliter à nutu ſuæ Præpoſitæ pendeant; vel peculia ſua rebus vanis &c. impendant.

497. Nec refert, quòd ab immemoriali tempore vita communis, quoad victum, veſtitum, vel alia neceſſaria, in tali conventu deſerta fuerit, toleranti-

bus Religioſarum Prælatis, Epiſcopis, ac ipſismet SS. Pontificibus: Cùm nemini liceat æmulari in malo *Pſ. 36. v. 1*, nec malum dicere bonum, aut bonum malum *Iſa. 5. v. 20.* & Regularis profeſſio corruptelas nequaquam reſpiciat, ſed ſtatuta ordinis, fidelemq́ue cuſtodiam votorum ſolemnium: accedente potiſſimùm crebrâ innovatione Decretorum S. Sedis Apoſtolicæ, ùt in hac materia ſæpiſſimè factum eſt: noviſſimeq́ue Innocentius XI. P. O. M. cum plerorumque Religioſorum Generalibus iterum contulit, de turpiſſimo hoc abuſu penitus abolendo.

Caput VIII.

De Monialibus quoad præfixionem numeri, ac bonorum adminiſtrationem.

498. *Moniales ultra numerum non recipiendæ.*

499. *Adminiſtrantes bona Monaſteriorum ſan-*

ſanctimonialium ad annuas rationes Epiſcopo loci reddendas obſtringuntur.

498. PRæcedentis Tituli praxis à præfixione numeri, ac debita bonorum adminiſtratione dependet. Quocircò non minima Epiſcoporum ſuperiorumque Regularium cura ſit, ut juxta c. *Non amplius* 1. ✠. *de inſtitution.* non plures ſuſcipiantur, quàm quot ſe de monaſterii proventibus alere ſinè penuria poſſunt; aut *ex conſuetis eleemoſynis*, ùt addit S. C. Trid. *ſeſ.* 25. *Reg. c.* 3. quod etiam à B. Pio V. & Gregorio XIII. ſtrictè præceptum fuit; vel ſi qua ultra numerum recipienda ſit, aliter ac Urbanus VIII. in Decreto *de celebratione miſſarum* cit. *n.* 247. conſtituit, ut majorem eleemoſynam ſeu dotem ſecum afferat, niſi periculum ſit, ne nimiâ multitudine Religioſarum diſciplina everteretur, aut lex fundationis ſecùs diſponat. Certè ſi univerſis ſufficienter de mediis vivendi proviſum ſit, non erit, cur aliquæ ſingulares peculiis inhient, ſic-

que paulatim tanto cum diſpendio à Religioſa paupertate deflectant.

499. Quantum ad bonorum adminiſtrationem, ſimiliter in Conſtitutione *Inſcrutabili* expreſsè ſancitum eſt, ut Adminiſtrantes bona ad monaſteria Sanctimonialium, etiam Regularibus ſubjectarum, pertinentia, ſive Regulares extiterint, ſive ſæculares, quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis gratìs tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque Juris remediis cogi & compelli queant.

Caput IX.

De Canoniſſis.

500. *Duplex Canoniſſarum genus, Regularium, & ſæcularium*

501 *Canoniſſæ Regulares in quo differant à monialibus ſtrictè ſumptis: Vbi de Diaconiſſis & earum officio in primitiva Eccleſia.*

502.

502. *Quid de reformatione Canoniſſarum ſæcularium actum fuerit in Comitiis Auguſtanis?*

500. CAnoniſſæ vel ſunt Regulares, & perpetuo continentiæ aliisque ſolemnibus votis obſtrictæ; vel temporalem ſolùm continentiam, quamdiu videlicet ibidem habitant (Abbatiſsâ & Præfectis tantùm exceptis) profitentur, atque ſub obſervantia vivunt, retentâ facultate teſtandi ac nubendi. Priores gerere ſolent habitum album, vivuntque ſub certa Regula S. Auguſtini, ac verè ſunt Religioſæ: Alteræ, quarum Author vel Amplificator fuiſſe putatur S. Meinulphus Diaconus, tolerantur in Germania, Belgio, Lotharingia &c. & à quibusdam ſemi-moniales vocantur, Divinisque officiis vacant, donec ſuſcipiant ſtatum matrimonialem; nec reprobantur quoad ipſummet ordinem à Bonifacio VIII. c. *Indemnitatibus*. 43. *de elect. in* 6. ùt Stephanus Weymeſius, ac Ipſamet Rota

in *una Tullenſi* Jurisdictionis 29. *Julii* 1624. *coram Ceratto* demonſtrat; & differunt à Beguinis, quòd in una quadam Eccleſiaſtica domo ſimul, non in propriis ædibus ſcorſim morentur.

501. *Primæ* ſeu *Regulares* in hoc tantùm à Monialibus ſtrictè ſumptis diſtinguũtur, quòd monachæ ſeu moniales, Monachorum adinſtar, de quibus ſuprà *n.* 7. ex vi inſtituti ſui, Religioſæ ſolitudini propriæque ſaluti procurandæ duntaxat incumbãt: Canoniſſæ verò, more Clericorum, quantum per ſexum atque conditionem muliebrem licet, DEI laudibus curam animarum (inſtituendo rudes puellas, pauperes fovendo &c. ùt in Herbipolenſi Diœceſi faciunt Canoniſſæ inferioris Cellæ candidi ordinis Præmonſtratenſis) conjungant: quales olim fuerunt Diaconiſſæ, teſte S. Epiphanio *in fine Panarii*, ad hunc etiam uſum adhibitæ, ut decoris & honeſtatis causâ eſſent mulierum adminiſtræ, quoties id neceſſe videbatur, ſive

dum

dum baptizabantur, ſive dum earum Corpora erant perſcrutanda; tum ut imperitas docerent, præeſſentque patentibus portis, per quas olim fœminæ ſeparatim à Viris Eccleſiam ingrediebantur, quapropter à S. Ignatio *epiſt. ad Antiochen.* cuſtodes ſacrorum veſtibulorum appellatæ fuerunt.

502. *Alteræ*, ſeu *ſæculares* eo tempore, quo Congregatæ permanent, videntur quodammodo *oblatæ*, de quibus extat formula Reformationis, curâ Caroli V. Auguſtæ Vindelicorum in Comitiis exhibita; à S. Sede tamen non approbata: *Quæ continentiæ ſtudium ſectantur abſque voti profeſſione, & vitam in Collegiis Religioſam ducunt, quales vocantur Canoniſſæ, etiamſi non habeant (quam tamen decentiſſimum eſſet habere) menſam communem, ſed ſuam quæque peculiarem; commune tamen debent habere dormitorium, ne pudicitiæ inſidiatori Sathanæ detur occaſio ad incontinentiam tentandam. Debent quoque à nimis ex-*

exquiſito & procaci habitu abſtinere, nec ſæculariter comptis incedere veſtibus exculta; ſed modeſto, mundo, caſto cultu, ut ſint earum monaſteria ſcholæ pudicitiæ & virtutum, in quibus filiæ nobilium diſcant non laſcivire, nec ſuperbire; ſed DEUM timere, orare, & piis aſſueſcant exercitiis ac moribus bonis, ubi voluerint nupturæ in Domino. Talia autem Collegia, ſicubi in his Virgines ob liberiorem vitam, famam ſuam in periculum adducant, per ſuperiores Epiſcopos reformentur. ubi notandum eſt obiter, Cæſaream hanc ſanctionem 2. *Julii* 1548. in Comitiis Auguſtanis publicatam, non alia de cauſa robore approbationis Apoſtolicæ deſtitutam fuiſſe, quàm quòd à Principe laico ortum habuerit.

CAPUT

Caput X.

De Tertiariis, Oblatis, mulieribus ſimul cōmorantibus in conſervatoriis, & Jeſuitiſſis.

503. *Tertiariarum congregationes ſuaviter à B. Pio V. ſublatæ.*
504. *Oblatarum conditio:*
505. *Mulieres in Conſervatoriis ſimul degētes.*
506. *Ieſuitiſſarum condunatio ab Vrbano VIII. reprobata.*

503. UT *Tertiariæ* ſint verè Religioſæ, duo requiruntur copulativè, vita ſcilicet communis, & ſolemnis Religioſa profeſſio ſub perpetua clauſura & Regula à S. Sede approbata: Quod ſi vota ſolemnia non emiſerint, B. Pius V. in Conſtit. *circa Paſtoralis.* Ordinariis, & ſuperioribus Religioſis inculcat, ut eas hortentur ac inducere ſtudeant ad ſolemnem profeſſionem: quod ſi recuſaverint, & earum aliquæ inventæ fuerint ſcandaloſè vivere, illas ſeveriſſimè

 puniri

puniri vult, & cæteris omnibus, ſic abs-
que clauſura & profeſſione ſolemni vi-
vere cupientibus, perpetuò prohibet,
ne in futurum ullam aliam prorſus in
ſuum ordinem, Religionem, Congre-
gationemvé recipiant. Quâ conſtitu-
tione Sinceriſſimus P. Hyacinthus Do-
natus (quo quidem ego candidiorem è
Religioſis Scriptoribus neminem vidi)
ejusmodi Congregationes mirâ ſuavi-
tate & indicibili providentiâ abolitas
fuiſſe aſſeverat, & Synagogæ adinſtar
cum honore ſepultas. Unde ſiquæ man-
tellatæ, ſeu Pizocchæ, etiam ordinum
mendicantium Tertiariæ, ſimplici voto
caſtitatis devinctæ, habitum Regularem
indutæ, in ſæculo circumeunt, purè lai-
cæ ſunt, & non magis de foro Eccleſiæ,
quàm cæteri ſæculares, ùt obſervat
Gloſſa ſingularis Clem. *Cùm de quibus-
dam* 1. *v. obedientia de Relig. domib.* &
Vivius deciſum eſſe refert: quanquàm
Portellus, Novarinus, Naldus, Diana,
Pel-

Pellizzarius, & alii contrarium teneant.

504. *Oblatæ* dicuntur, quæ ſe & ſua obtulerunt monaſterio, quin emiſerint profeſſionem ſolemnem in Religione quapiam à S. Sede approbata. Hæ ſi in Monaſterio exiſtant, & ſub obedientia Superioris Regularis perpetuò ſerviant, gaudent privilegiis ſuæ Religionis, non minùs quàm converſæ & Novitiæ: idque ſi in forma Juris valida irrevocabiliter, plenè, & cum effectu, ſeipſas & omnia bona ſua, præſentia & futura, nullâ prorſus quâvis minimá eorum portione, neque in proprietatem, neque in uſumfructum ſibi reſervatâ, Religioni obtulerint, & habitum aliqualiter mutaverint. Quod ſi verò in propriis ſuis omnino duxerint remanendum, propter hoc ab Epiſcoporum ſuorum ſententia & jurisdictione nullatenus eximuntur *c. Cùm & plantare. 3. §. Cor-fratribus. ✠. de privil.* S.C. Trid. *ſeſ.* 24. *Refor. c.* 11.

505. Idem dicendum de mulieribus ſimul commorantibus in conſervatoriis vulgò **Schweſter und Kinder-Häuſern** / quæ ſunt merè ſæculares, ùt optimè tradit ſæpe laudatus Illuſtriſſimus Jurisconſultus Joan. Baptiſta de Luca in diſcurſibus ſuis de Jurisdictione, ſub nullo Religionis inſtituto, in una Domo, pro majore honeſtatis conſervatione collegialem vitam ducentes: adeò ut earum coadunatio non pertineat ad cit. Clemen. *cùm de quibusdam*, 1. *de Relig. domib.* aut Conſtitutionem Pianam *Circa Paſtoralis* citatam: ſed ad diſpoſitionem S. C. Tridentini *ſeſ.* 22. *Refor.* c. 8. quoad effectum viſitationis, & ſuperioritatis Epiſcopalis.

506. Præter has non pridem alia ſpecies ſub nomine *Ieſuitiſſarum* in lucem erupit, in unum aliquem cætum coadunata, citra S. Sedis approbationem, ſub prætextu ducendæ vitæ Regularis, in diverſo à cæteris habitu: ſed ab Urbano VIII. Conſtit. *Paſtoralis*, 13. *Ianuarii* 1630.

1630, in ipſis ferè cunis repreſſa & annullata; ſive, ut phraſi Pallaviciniană utar, veluti partus emortuus, ita ut nunquam viveret nata fuit, utpote deſtituta animâ id eſt, Authoritate S. Sedis Apoſtolicæ, ſinè qua Joannes XX. ac alii Romani Pontifices Religioſos cætus erigi prohibuerunt: cui quoque & ego me, ac hoſce conatus meos reverentiſſimè ſubmitto, adeò ut veritas & ſinceritas meus ſit unicus

F I N I S.

Diatribe

De S. Oecumenico Concilio Tridentino in univerſa Europa, etiam quoad Decreta de moribus, apud Catholicos recepto.

507. *S. Concilium Tridentinum eſt in tota Europa receptum.*

508. *Conciliarium Decretorum obligatio*

nem

non pendet ab acceptatione inferiorum. Vbi de natura diſpenſationis.

509. *S. Concilium Trid. licèt alicubi non eſſet receptum; pro norma tamen ſervire debe, ret.*

610. *Quinam oderint receptionem S. Concilii Tridentini?*

507. DE receptione S. Concilii Tridentini in Regno *Bohemiæ* ita nequaquam ambigitur, ut modernus Celſiſſimus & Reverendiſſimus Princeps & Dominus D. Joannes Fridericus Archiepiſcopus Pragenſis &c. id publicè profiteatur, ſuæque Celſitudinis Dominorum Prædeceſſorum praxis aliud aſſeverare non ſinat. *Gallos*, ùtùt aliàs motibus repentinis obnoxios, præ aliis Europæis hac in parte cunctatos fuiſſe cõſtat, remorante potiſſimùm Cõcilii receptionẽ, præterquàm in ſolis fidei decretis, Carolo Molinæo Advocato Pariſienſi: donec A. C. 1615. poſtquàm Clementi VIII. S. P. Henricus IV. ſub religione jurisjurandi operam

omnem

omnem ſpoponderat, Lutetiæ Pariſiorum in generali conventu Cleri Gallicani, regnante Ludovico XIII. communi Decreto receptũ fuit, ùt liquet ex generalibus actis præfati Cleri; & egomet in Sorbona à Pariſiẽſi Doctore quodam in publica diſputatione audivi. In *Germania*, tum per provincias hereditarias Sereniſſimæ ac Pientiſſimæ Domûs Archiducalis Auſtriacæ; tum in Auguſtana Synodo A. C. 1567. & in Salisburgenſi A. C. 1569. Treviris ſub tempora Jacobi ab Elz Archiepiſcopi & Electoris; Bambergæ ſub Erneſto Epiſcopo circa A. C. 1585. ac demum, urgente Carolo V. Imperatore, per univerſam Germaniam, quoad pleraque Decreta, ab Eccleſiis Orthodoxis debito cum obſequio receptum fuit; hodieque à piis ac zeloſis quibusque Antiſtitibus pro Eccleſiaſtici regiminis norma habetur, ùt defuncti non dudum Eminentiſſimi ac Reverendiſſimi Principis Electoris ac Domini Joannis Philippi

ippi Archiepiſcopi Moguntini, & Epiſcopi Herbipolenſis ac Wormacienſis; viventisque hodie Sereniſſimi Electoris D. Maximiliani Henrici Archiepiſcopi Colonienſis, Epiſcopi Leodienſis, & Hildeſienſis &c. & prætermiſſis aliis, Clementiſſimi Principis ac Domini mei Epiſcopi Bambergenſis & Herbipolenſis geſta teſtantur. Similiter Philippus *Hiſpaniarum* Rex pietate ſimul atque authoritate ſuâ effecit, ut huic œcumenicæ Synodo non tantùm cunctæ Hiſpaniarum Eccleſiæ, ſed etiam Sicilia & Belgium colla ſubmiſerint. Quoad Parthenium *Hungariæ* Regnum legantur ultima ſtatuta Synodalia Celſiſſimi ac Reverendiſſimi Principis Archiepiſcopi Strigonienſis ante paucos annos evulgata. De *Italis* nullus dubitandi locus cuiquam in rebus Italiæ leviter verſato relinquitur; narratque Moroſinus de *Venetis*, jubente illorum Republicâ, Concilium hoc in Baſilica S. Marci inter miſſarum ſolemnia promulgatum

gatum fuiſſe. Quid de Luſitanis dicendum ſit, litteræ à *Sebaſtiano* Rege die 2. *Octobris* A. C. 1564. ad S. Pontificem ſcriptæ declarant. De *Polonia* latè recenſet Eminentiſſimus Pallavicinus in *Hiſt. S. Con. Triden.* l. 24. c. 13. quàm reverenter atque lætanter, operâ Joan. Franciſci Commendoni tunc ibidem Nuntii Apoſtolici, ſæpedictum Concicilium à Sigismundo Rege fuerit in publico Regni ſenatu exceptum.

508. Quod autem de *receptione* hìc dicitur, non ſic intelligendum eſt, quaſi leges Eccleſiæ ab acceptatione Populi pendeant, quæ eſt hæreſis Politicorum: cùm poteſtas ſpiritualis à ſolo DEO immediatè conceſſa ſit S. Pontifici, commiſſæque Eidem Eccleſiæ; nec in laicos cadere valeat, juxta præſentem DEI coordinationem; ſecùs ac poteſtas temporalis, quæ à Populo in Principem translata eſt §. *ſed & quod.* 6. ibi ***Populus ei*** (Principi) ***& in eum*** (Theophilus legit: ***in ſe***) ***omne imperium ſuum***

tas provocat, *diſpenſatio laudabilis eſt, utilitas dico, communis, non propria: nam cùm nihil horum eſt, non planè fidelis diſpenſatio; ſed crudelis eſt diſſipatio &c.* Quemadmodum enim lex non poteſt eſſe juſta, niſì ad bonum commune & publicum ordinetur c. *Erit autem* 2. *diſt.* 4. ita & ſuo modo neque diſpenſatio. Hujusmodi autem Apoſtolicâ condeſcenſione, veniâ, ſive remiſſione ſpeciali ſeclusâ, ad excuſandos à non-obſervantia S. Concilii Tridentini fideles, præſertim Eccleſiaſticos aut Regulares, haud ſufficit ſola non-acceptatio; ſed *qui Eccleſiam non audierit, ſit tibi ſicut Ethnicus & publicanus. Mat.* 18. *v.* 17.

509. Verùm demus (non concedamus) in Eccleſiarum particularium arbitrio fuiſſe, ut œcumenicæ hujus Synodi decreta morum reciperent, vel non reciperent: at ſaltem omnibus eadem (ùt prudentiſſimè ad me dixit Coloniæ A. C. 1675. Illuſtriſſimus ac Reverendiſſi-

diſſimus Dominus D. Opitius Pallavicinus Archiepiſcopus Epheſinus, S. D. N. Prælatus Domeſticus, & Aſſiſtens, Ejusdemque & S. Sedis Apoſtolicæ ad tractum Rheni & inferioris Germaniæ partes cum facultate Legati de latere Nuntius) deberent eſſe pro Norma, ob tot integerrimorum & Sapientiſſimorum Præſulum conſenſum: quò faciunt ea, quæ Didacus Payva Sebaſtiani Luſitanorum Regis Theologus *l.* 1. *de general. Concilior. authorit.* refert his verbis: *Dum Tridenti commorabar in Concilio, ſæpe dicere ſolitus eram, etiamſi authoritas Conciliorum nullo Chriſti promiſſo confirmata & conſtituta fuiſſet, ego tamen, ab ea ratione tum ſtudioſa veritatis acquirenda coactus, eorum definitionibus facilè conſenſiſſem.* Certè plerique Galliarum Epiſcopi, ſub quibus hodiedum, ſaltem in urbibus, laudabiliter floret Diſciplina Clericalis, quanquam Senatus Decretorum hujus Con-

Concilii publicationem retardârit tantiſper, ùt ſuprà jam innui, eadem tamen in celebratis à ſe Synodis jugiter imitati fuerunt, & Eccleſias ſuas per hanc imitationem mirificè reſtaurârunt.

510. Si quibus tamen ſæpedictum Concilium, his non obſtantibus, etiamnum diſplicet, ex litteris Eminentiſſimi Cardinalis Oſſatenſis Romæ 28. *Martij* 1599. ad Regem Galliæ *fol.* mihi 630. datis intelligant: *ils ne veulent point du Concile de Trente, pour n' avoir point à laiſſer les abus, que la reformation portée per le dit Concile oſteroit*, *non volunt Concilium Tridentinum, ne abuſibus ab eo reformatis ſuperſedere, ſeu abſtinere deinceps cogantur.*

Appen-

Appendix
Ad
Pacem Religioſam.

I.

Ad *n.* 35. *De Aulæ Romana Genio.*

n1. PRoſper Cardinalis Sanctacrucius (de quo tamen non immeritò dubitari poteſt) Paulo Foxio Gallo Romæ in Crypta ſuarum ædium, præſente Auguſto Thuano, dixiſſe fertur: *Aulæ Romanæ illud ingenium eſt, ut exquiſitâ ſeveritate, cùm occaſio ſe offert, & impunè licet, in Externos utatur; & ſi quis dignitate præſtans ei ſubjiciatur, Ejus cauſam longo comperendinationum ſufflamine protelari gaudeat: dum interim per gentes toto orbe fama vulgatur, & noſtri Nominis terror ſpargitur: quæ ſeveritas eò usq; valet, quousq; vel infirmitate, vel Religionis metu toleratur. Nam ſi aliquis Princeps exiſtat,*

qui

qui neutro attineatur, cautè ſummâ diſſimulatione ab ea ſeveritate diſceditur. Famâ ſiquidem & hominum patientiâ hujus Aulæ ſtat majeſtas. Quod tametſi uſquequaque admitti non debeat: Quàm neceſſarius tamen quandoque ſit hic agendi modus in gubernatione politicè ſumpta, nemo ignorat, cui tot, non dicam Nationum, ſed hominum varietas nota eſt, quorum aliqui ſpe, alii metu, alii Religione, alii honore trahuntur, adeò quidem, ut, ſiquis nullo horum tangatur, nec ſeveritatem exercendi adversùs talem media ſuppetant, ſummæ prudentiæ ſit, obſecundare ventis, ac diſſimulare malum, quod tolli non poteſt, maximè ſi gravius malum indè naſci poſſe credatur: dummodo non amittatur hoc ipſo omnis auctoritas, quæ in animis impiorum formidine pœnæ conſervatur; nec in mentibus hominum relinquatur opinio, S. Sedi Apoſtolicæ poteſtatem etiam gubernativam, cujus objectum eſt diſciplina, ab ipſo-

ipſomet Chriſto Domino conceſſam non fuiſſe.

Ad eund. n. *verba Præcipui cujuſdam Miniſtri Romani in Epiſtola ad Nuntium quendam Apoſtolicum quondam in Germania degentem conſcripta.*

512. V. S. in tanto, con queſto poco d' auviſo, oſſervi gli andamenti loro, e n' haverà notitia da Padri NN. e da altri buoni Religioſi, chi Le ſomminiſtreranno forſe anco de' remedii non inutili. *Et infrà:* V. S. terrà poi gran conto del Padre N. Religioſo N. ſi valerà con deſtrezza dell' opera ſua, non laſciandovi tanto di oſſervare i ſuoi diſcorſi, e particolarmente à Padri NN. ricorrerà con auveduta confidenza &c. quod idcircò notatur hoc loco, non quaſi S. Sedi non liceat ubique terrarum in quosque fideles inquirere; ſed ut oſtendatur, quàm incerta & periculoſa ſit notitia à Religioſis habita, quibus à cautis Politicis ſæpiùs album pro nigro

ſolet

ſolet imponi; raroq; integer rerum ſtatus perſpectus eſt.

II.

Ad n.110. Formula Dimiſſoriarum, quibus Regulares ad ſuſcipiendos ordines dimitti debent.

F. vel P. ord. N. Provincialis N. dilecto in Chriſto Filio N.N (*ponendum eſt nomen & cognomen juxta morem ordinis; ſiq; Nomen in ſæculo habitum, mutatum fuerit, idem pariter adjiciendum eſt, ut Epiſcopus ex fide baptiſmali, in qua prius nomen in Baptiſmate obtentum ponitur, ætatem ordinandi cognoſcere poſſit*) in ſæculo nuncupato N. N. Ejusdem ordinis noſtri Clerico Profeſſo primâ tonſurâ, & N. inſignito ſalutem ac benedictionem.

Vt propiùs in Eccleſia Domini ad miniſterium Ejusdem accedas, Tibi, nullum, de quo conſtet, habenti Canonicum impedimentum; ſed ætate, ſexu, doctrinâ, ac moribus habili ad ſuſcipiendum ordinem N., per has patentes, facultatem ac licentiam tribuo, ut à Celſisſimo & Reverendisſimo Principe ac *D*omino *D*. N N Epiſcopo &c. Domino noſtro Clementisſimo, intra cujus *D*iœceſim in Conventu vel Collegio noſtro N. p. t. habitas, ad prædictum

 ordi-

ordinem, præviis de Jure aut legitima conſuetudine præmittendis, promoveri. aut ſi præfatus Diœceſanus tuus, nec per ſe, nec per alium ordinaturus ſit, ut ad quemcunque alium Epiſcopum communionem S. Sedis Romanæ habentem, de præſcitu localis ſuperioris tui, pro eodem N. ordine ſuſcipiendo recurrere valeas: & quia neceſſitas, aut utilitas publica exigit, ut absque ulteriore mora ad gradum ſæpedictum aſpires, debita cum ſubmiſſione ac Reverentia, Eum, qui Te ordinaturus eſt, rogo ut, ſtante neceſſitate, aut utilitate præfatâ, de qua in fide ſacerdotali atteſtor, ſuper interſtitiis tecum diſpenſare dignetur. De quibus omnibus & ſingulis fidem facio per præſentes propriâ manu meâ ſubſcriptas, & ſigillo Provincialatûs communitas N. in Conventu, vel Collegio &c. die Anno

III.

Ad n. 139. Pars Decreti Epiſcopalis, per ſuæ Celſitudinis utramque Diœceſin, ſingularum Eccleſiarum, etiam Regularium, valvis publicè affixi.

514. Quia tum in prima educatione ac cura, tum in diſceſſu ex hac vita, tum in ipſorummet Confeſſariorum, ac Prædicatorum

rum diſcretione & prudentia plurimum ſi, tum eſt, curabunt Parochi noſtri, ac quot, quot ad exercendam in alterutra Diœceſi noſtra Fidelium curam Spiritualem admiſſi fuerint, ut pueri & puellæ, quibus circa ſeptimum ætatis annum plerumque ratio, nis uſus matureſcere ſolet, expiandis per confeſſionem culpis aſſueſcant, domique & in ſcholis, præcipuè verò in Catecheſibus, ſufficienter de rebus ad ſalutem neceſ,, ſariis inſtituantur, ac probis moribus exco, lantur; adultique cum debita diſpoſitione accedant: vocati autem ad excipiendam confeſſionem, præſertim Ruſticorum, rudi,, um, infirmorum, & pauperum, prompti comparebunt, juxta voluntatem enixam CHRISTI Redemptoris noſtri, qui cùm pro omnibus mortuus ſit, omnibus in actu, ali culpa conſtitutis ac emundari ex corde quærentibus, per Sacramentum hoc, Paſ,, ſionis & Mortis ſuæ pretium applicari deſi,, derat, animam ex alicujus deſidia vel mo,, ra culpabili perditam de Perditoris manibus repetiturus.

Ne porrò Sacramentum Pœnitentiæ rudibus quibusdam hominibus, mulieribus præſertim ob verecundiam ſexûs, grave reddatur: Parochi, & alii Sacerdotes, quibus à Nobis facultas audiendi confeſſiones

conceſſa fuerit, ad evitanda ſacrilegia vel alia ſcandala, nunquam imponent ullam Parochianis aut Pœnitentibus ſuis neceſſitatem, etiam officioſam, ſibi potiùs, quàm aliis confitendi peccata ſua; dummodo alii quoque Confeſſarii, ad quos ejusmodi perſonæ recurrerint, de conſuetudine peccati gravis, cùm opus fuerit, diſcretè interrogent, ſeriúmque emendationis propoſitum, ante abſolutionem, explorent; nec eos, qui in proximis peccandi occaſionibus ſunt, ſi promiſſis removendi occaſiones non ſteterint, ac propterea faciliùs in eadem peccata reinciderint, ullo modo abſolvant, niſi priùs à periculoſis ejusmodi occaſionibus penitus ſeparentur.

Cui acceſſit aliud expeditum in Caſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 23. Septembris 1679. tenoris ſequentis:

415. Ne paulatim à reſtaurato nuper juxta Conſtitutiones Apoſtolicas debito ordine in adminiſtratione Sacramenti Pœnitentiæ & Prædicatione Verbi DEI per utramque Diœceſim noſtram recedatur: vigore præſentium omnibus ac ſingulis quorumcunque Cœtuum Religioſorum Abbatibus, Provincialibus, aliisvé Superioribus diſtrictè

diſtrictè innuimus, Sanctæ Matris Eccleſiæ ac noſtram intentionem eſſe, ut Regulares Presbyteros ſuos pro perſonarum ſæculari, um, & Eccleſiaſticarum, aut etiam Sanctimonialium, confesſionibus, ſive in Eccleſiis ſui ordinis, ſive de præſcitu Parochorum cujuslibet loci extra easdem, audiendis, non niſi à nobis vel alterutro Eccleſiaſtico Conſilio noſtro examinatos & approbatos exponant; nec quenquam, niſi ſervatis iis, quæ in noviſſimo Decreto noſtro Bambergæ in Vrbe noſtra die 6. Aprilis 1679. edito expreſſa ſunt, ad publicè prædicandum applicare præſumant. Quoad caſus autem nobis reſervatos omnino volumus, ut quoties talem in confesſione proponi contigerit, neceſſariis cautelis adhibitis ſpecialiter pro licentia abſolvendi ab ejusmodi (extra caſus neceſſitatis) ad Nos aut Vicarium noſtrum in Spiritualibus Generalem recurratur. Quæ omnia ut tantò firmiùs obſerventur, ii Regulares Presbyteri, qui nondum à Nobis ſeu noſtris ad id deputatis examinati & approbati ſunt, per ingruentem proximè Menſem Octobrẽ (& quoties aut quandocunq; deinceps alii exponendi ſunt) quoquo etiam ſuorum ordinum, vel ſcientiæ gradu conſpicui, in alterutro Eccleſiaſtico Conſilio noſtro eum

in finem ſiſtanrur; nec antè (præter perſo-nas ſui ordinis Religioſi & familiares) cujusquam Sacramentalem confeſſionem excipere; qui verò è publico ſuggeſtu dicturi ſunt, in Eccleſiis ſuorum ordinum, Nobis contradicentibus, aut non petitâ benedictione noſtrâ; in Eccleſiis verò, quæ ſuorum ordinum non ſunt, ſinè Epiſcopali licentia noſtra & emiſſa coram nobis aut alterutro Generali Vicario noſtro profeſſione fidei, prædicare nequaquam attentent. Cujus voluntatis noſtræ exemplaria alterutro Vicariatuum noſtrorum Sigillo communita ad valvas Eccleſiarum publicè affigi, & per notabile temporis ſpatium ibidem relinqui mandamus. Decretum in Caſtro noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 23, Septembris 1679.

Hoc cùm Venerabilibus & omni cultu ac benevolentiâ dignis P.P. Capuccinis per Diœceſin Herbipolenſem latè diſperſis durius videretur, hyemali potiſſimùm tempore: Celſitudo ſua ad gravamina eorundem nomine propoſita die 24. Aprilis 1680. ita reſponderi clementiſſimè juſſit.

216, Ut Seraphicus Capuccinorum ordo videat

videat, quantâ ſollicitudine Celſitudo ſua Religioſis Ejusdem familiis ita proſpicere intendat, quin tamen in alterutra Diœceſi ſua vel à piiſſima mente S. Matris Eccleſiæ; vel ab Epiſcopalis muneris debito recedatur; Celſitudo ſua, viſo & examinato libello gravaminum ſibi per Venerabilem P. Athanaſium Provincialem porrecto, clementiſſimè reſolvit, in civitatibus ſuis, in quibus adeſt Conſilium Eccleſiaſticum, nempe Bambergæ & Herbipoli, firmiter ſtandum eſſe ſuæ Celſitudinis Decreto quoad præſentationem, examen, & approbationem Confeſſariorum: quoad illos verò Conventus & Religioſos, qui extra prædictas Urbes conſtituti ſunt, adeoque ſinè difficultate ſe mox ſiſtere nequeunt, altiſſimè memorata Celſitudo ſua in tantum benignisſimè condeſcendit, ut P Provincialis, vel ſingulorum locorum Guardiani, quoties novus Confeſſarius in alterutram Diœceſin mittendus fuerit, aut ibidem appulerit, Celſitudini ſuæ, vel alterutri Vicario Generali, nomen & qualitates Ejusdem Confeſſarii noviter exponendi tranſcribant; ſtatim verò ac ſcripſerint, & litteras fido cuilibet Nuntio mox tranſportandas commiſerint, Eundem, ſi à Superioribus ordinis pro idoneo habitus, & in quacun-

 que

que Diœceſi Germaniæ ſemel publicè approbatus fuerit, tamdiu ad adminiſtrandum utriusque ſexûs fidelibus Pœnitentiæ Sacramentum intra Eccleſias ſui ordinis, tanquam à Celſitudine ſua ad tempus approbatum, publicè applicare valeant, donec è ſuæ Celſitudinis, vel alterutrius Eccleſiaſtici Conſilii reſponſo intellexerint, quid Illa cum iisdem, intra terminum pro perſonali præſentatione aſſignandum, decreverit eſſe faciendum. Quoad cætera verò ſeu Confeſſarios, ſeu Concionatores, ſeu caſus Celſitudini ſuæ reſervatos, ſeu quidlibet aliud nuperis Decretis inſertum concernentia, eadem Celſitudo ſua ordinationibus hucusque deſuper editis inviolabiliter jubet inſiſti. Bambergæ die, Menſe, & Anno, quibus ſuprà;

IV.

Ad n. 191. Copia Decreti Reſervatorii Bambergæ die 23. Novembris 1679. expediti, & in utraque Diœceſi, adjectis Herbipoli duobus caſibus, videlicet Stupro violento, & Crimine incendiariorum, *publicati.*

SAlutaribus S. Matris Eccleſiæ Decretis & Conſtitutionibus Apoſtolicis inhærentes

tes ſtatuimus ac notum facimus, quamvis Presbyteri in ordinatione ſua poteſtatem abſolvendi à peccatis accipiant, nullum tamen, etiam Religioſum, per hanc Diœceſim noſtram Bambergenſem poſſe confeſſiones Sacramentales ſive Sæcularium, ſive Eccleſiaſticorum, ſive Sanctimonialium, in propriis licèt Regularium Eccleſiis, excipere, niſi per examen, vel aliàs, prout Nobis videbitur, habilis inventus fuerit, & authoritate noſtrâ ordinariâ approbatus. Qui verò, cujuscunquè ſtatûs aut Religionis, juxta noviſſima Decreta noſtra approbati à Nobis canonicè fuerint, caveant, ne quem, extra mortis articulum, citra ſpecialem licentiam ſub ſigillo Vicariatûs Noſtri à Nobis obtentam in ſcriptis, abſolvere præſumant à Caſibus Nobis reſervatis, qui ſunt

1. *Injectio violenta manuum in Clericos.*
2. *Neglectus ſatisfaciendi piis legatis intra annum.*
3. *Enormis offenſa parentum.*
4. *Ingreſſus Monaſteriorum Monialium.*
5. *Iterata Baptiſmi, Confirmationis, aut Sacri cujuſpiam ordinis ſuſceptio.*
6. *Homicidium voluntarium, & mandatum ad illud; nec non abortus animati fœtûs ſtudioſè procuratus, effectu ſubſecuto.*

7. *Falſitas Teſtimonii in Iudicio lati; publicarumq́; litterarum falſificatio.*
8. *Copula carnalis, etiam tantùm attentata, cum filia ſpirituali vel parochiana.*
9. *Fornicatio ſacrilega cum Perſona Religioſa.*
10. *Publicus concubinatus.*

Volumus inſuper ac ſtatuimus in hac Diœceſi Noſtra complicem criminis carnalis opere conſummati, extra mortis periculum, à Confeſſario complice ſacramentaliter abſolvi non poſſe, juris dictione cuilibet tali quoad hoc per Nos prorſus ademptâ.

Tametſi verò Regularium aliqui, in hiſcè partibus Noſtris conſtituti, polleant facultate abſolvendi à certis quibusdam caſibus S. Sedi Apoſtolicæ reſervatis; eâ tamen uti nequeunt quoad caſus prædictos: qui ne forſan è Confeſſariorum memoria elabantur, omnes & ſinguli Confeſſarii publicè expoſiti Decretum hoc Noſtrum *de caſibus Reſervatis* in Confeſſionalibus ſuis; aut ſaltem in locis patentibus affixum habeant, ubi ab omnibus legi poſſit, atque legatur, ne inexcuſabilis error aliquis ex oblivione vel inſcitia committatur. Decretum Bambergæ in Urbe Noſtra die 23. Novembris 1679.

Petrus Philippus Ep. B. & H.

(L.S.)

518. *Quanquam hodie Regula ſit, Inferiorem non ampliùs ingerere ſe poſſe circa reſervationem casûs reſervati S. Pontifici, à quo, per appoſitionem manuum Papalium, illius manus ligatæ eſſe dicuntur* arg. c. ut noſtrum 56. ✠. de Appellat. *Iuſtificari tamen poſſe videtur, quod ex antiquo Bamberga & Herbipoli circa reſervationem Epiſcopalem criminis incendiariorum, & Percuſſionis clerici (ſub qua comprehenditur qualibet contumelioſa actio exterior ac corporalis, circa perſonam vel res ei adhærentes, adeoq; & malitioſa perfuſio vulgò* Katz-enſuff) *obtinet: eò quòd in his partibus ab urbe procul remotis Epiſcopi præſcripſiſſe videantur jurisdictionem abſolvendi ab ejusmodi caſibus S. Sedi reſervatis, ſive, quod in effectu idem eſt, hi caſus reſpectu Epiſcoporum ab urbe remotiorum non reſervati reputentur, ob difficilem nimis ad Vrbem acceſſum, ſinè obligatione comparendi deinde perſonaliter, opportuno tempore, coram S. Pontifice,*

tifice, dummodo Reus aliàs Eccleſiæ ac Parti læſæ ſatisfaciat, vel donec caveat, & ad ſatisfaciendum ſe paratum oſtendat. Qua de re Vide Navarrum. Sua Celſitudo tamen, aliiq́ nonnulli Epiſcopi, majoris ſecuritatis gratiâ, talem abſolvendi à quibusque caſibus S. Sedi reſervatis, ſicut & diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonii, facultatem ſpecialiter petere ſolent: de quibus ultimis obiter adverte, receptum eſſe, ſi impedimentum ſit occultum, & citra grave periculum incontinentiæ, ac diffamationis, ad S. Sedem recurri minimè poſſit, non obtentâ licèt facultate prædictâ, caſum Papalem fieri Epiſcopalem, ut fusè Corradus Pyrrhus, aliiq́ demonſtrant; & apud nos paſſim practicatur.

Declaratio I. Caſuum reſervatorum.

519. Expedita Bambergæ 20. Decembris 1679. & per utramque Diœceſin *publicata,*

Ut

Ut omnia debito cum Ordine gerantur, nullusque ambiguitatibus aut ſcrupulis locus ſit, in iis præſertim, quæ concredita, rum nobis Ovium ſalutem reſpiciunt; factâ Nobis relatione, quòd circa últimi Decreti noſtri Caſus reſervatos concernentis interpretationẽ ac obſervationem, dubia quædam & difficultates ſequentes emerſerint.

I. An reſervata Nobis ſint peccata ante reſervationem commiſſa?

II. Quid agendum ſit ei, qui caſu reſervato preſſus in ultima die temporis Paſchalis absque fraude ad Confeſſarium accedens nequit ampliùs adire alium facultate abſolvendi pollentem; neque Nos aut eos, quibus hac in parte vices Noſtras delegavimus?

III. Quæ ſit mens noſtra de celebrioribus feſtivitatibus?

IV. Quid faciendum cum pœnitentibus peregrinis in locis extra urbem noſtram, ad quæ paſſim ſolent peregrinationes inſtitui?

V. Quid cum extraneis per Diœceſim noſtram duntaxat tranſeuntibus?

VI. An coarctata ſit etiam poteſtas Confeſſarii Eccleſiæ noſtræ Cathedralis?

VII An non ſolùm Pater ſpiritualis aut Parochus (quod abſit) cum Pœnitente vel

Paro-

Parochiana ſe turpiter commiſcens, vel copulam carnalem etiam attentans tàntùm, ſed etiam altera complex in ejusmodi factum conſentiens, attentatione ſubſecutâ, Caſum reſervatum incurrat?

VIII, Quomodo Confeſſarius generaliter ſe gerere debeat, quando pœnitens ei Caſum reſervatum exponit?

Nos maturè conſideratis omnibus ac ſingulis, pro Epiſcopalis authoritatis ac ſollicitudinis noſtræ Officio reſpondendum cenſuimus, ac præſentium ſerie reſpondemus,

Ad primum. Cùm publicatos nuper caſus non in pœnam delicti; ſed ad conciliandum in fidelibus ſacrum horrorem, atque ad directionem noſtram Nobis Ordinariâ Authoritate Noſtrâ reſervaverimus: adeo, que Confeſſarios actuali Jurisdictione quoad talia omnino deſtituerimus, nihil refert, quandonam ea commiſſa fuerint, ſi poſt detectam Confeſſariis Reſervationem Noſtram proponantur.

Ad ſecundum. Cùm eo tempore præceptum communionis annuæ urgeat, nisì forſitan Pœnitens confeſſionem ſuam deliberatè eò usque diſtulerit ad effugiendam reſervationem, omnibus ac ſingulis Confeſſariis pro Diœceſi noſtra Herbipolenſi appro,

probatis, & approbationis noſtræ ſchedas habentibus concedimus, ut bonâ fide accedentes tunc abſolvere poſſint, etiam à caſibus reſervatis, injuncto tamen Confitentibus onere, ſiſtendi ſe intra Octiduum Nobis aut Vicario Noſtro in Spiritualibus Generali intra Urbem; extra Urbem verò coram ſui Diſtrictûs Decano Rurali.

Ad tertium. In feſtivitatibus Natalis Domini; Primæ diei Paſchatis & Pentecoſtes, Aſſumptionis B. M. V. & S. Henrici Imperatoris (Herbipoli verò S. Kiliani Epiſcopi & Martyris, Sanctorũq; Petri & Pauli) concedimus, ut ſinguli Parochi eorundemq; Cooperatores, nec non in ſingulis Religioſorum templis duo Sacerdotes à Superioribus annuatim pro libitu deputandi, poſtquam facultatem ſub Sigillo Vicariatûs Noſtri gratìs expediendam ad id obtinuerint, à caſibus ſæpe dictis verè pœnitentes abſolvere poſſint, præterquam à Notorio Concubinatu, & carnali copulâ cum ipſomet Confeſſario conſummata.

Ad quartum. Volumus, ut in locis ejusmodi extra Urbem noſtram, reſpectu Pœnitentium, quamvis Diœceſanorum, aliunde adventantium Confeſſarii, etiam Regulares à Nobis approbati, ad abſolutionem

nem Sacramentalem ab iisdem caſibus pro-cedere valeant, illis duobus exceptis: id quod

Ad quintum. Similiter de perſonis omnino extraneis non Diœceſanis, quâvis locorum tranſeuntibus, nec intra Diœceſin Noſtram B. vel H. ultra quatriduum ſubſtituris, à quibuslibet Confeſſariis, etiam Regularibus modo prædicto approbatis, fieri poſſe concedimus.

Ad ſextum. Illi, qui proviſionaliter B. vel Herbi. in Eccleſiâ noſtra Cathedrali munere pœnitentiarii p. t. fungitur, plenam quoque facultatem abſolvendi ab iisdem caſibus, præfatis duobus duntaxat exceptis, & intra eandem Cathedralem Eccleſiam tantùm, impertimur.

Ad ſeptimum. Reſervationem illam ſolum Confeſſarium Nobis ſubditum, aut reſpectivè Parochum reſpicere declaramus.

Ad Octavum. Fideliter eidem exponet, ſibi quoad caſum vel caſus ejusmodi non competere facultatem, adeoque vel recurrendum eſſe ad Confeſſarium delegatâ poteſtate præditum, vel ad Nos, aut Vicarium noſtrum in Spiritualibus Generalem B. vel Herbipoli intra Urbem noſtrâ: extra eam verò ad Decanum Foraneum ſui diſtrictûs. Quod ſi pœnitens deprecatus fuerit, lau-

dabi-

dabiliter aget Confeſſarius, ſi Chriſti ovem ad caulam reportantis exemplum ſecutus ipſemet hoc onus in ſe ſuſceperit, compa„rendi coram Nobis, vel modò dictis Vicario aut Decanis, ſaltem per litteras indi„cantes factum (reticito Pœnitentis nomine) & inſtantes pro Spirituali remedio, certi, ſe nunquam ſolatio & ope congruâ deſti„tuendos.

Cæterùm diſtrictè præcipimus, ne quis Eccleſiaſticorum vel Regularium, quoquo nomine venientium, à ſæpè dictis Caſibus Nobis reſervatis, vel impoſterum reſervandis, nullo alio caſu etiam neceſſitatis vel impedimenti, præter ſupra dictos, & niſi in mortis Articulo, ulli, ſive Eccleſiaſtico, ſive ſæculari in ſæpedictâ Diæceſi noſtrâ B. vel Herbipolenſi, beneficiũ abſolutionis im„pendere audeat, vel præſumat; ſed cùm opus fuerit, Pœnitentes ad Nos vel perſonas à Nobis ad id deputatas accedere conſulat; aut ipſemet easdem ſeu perſonaliter, ſeu per litteras, pro pœnitentium ſuorum bono ac„cedat; ita quidem, ut ſi quis ſecùs fecerit &c. &c. Bambergæ in Urbe Noſtra die 20. Decembris 1679.

520. *Prorogatio facultatis Parochorum quoad Religioſos in adjutorium asciter*

citos, expedita Bambergæ die 8. Febr. Herbipoli verò die 21. Februarii 1680.

De Speciali Mandato Celſiſſimi ac Reverendiſſimi Principis Epiſcopi & Domini noſtri Clementiſſimi datur facultas omnibus & ſingulis Decanis, Definitoribus ac Parochis hu us Diœceſis N. ut Religioſis extra hanc Diœceſin degentibus, & ab aliquo Epiſcopo Germaniæ Canonicè approbatis, ad Parochias ſuas vocatis, vel etiam ſpontè accedentibus, licentiam dare poſſint nomine & authoritate altiſſimè dictæ Celſitudinis ſuæ audiendi confeſſiones fidelium, & eosdem à peccatis non reſervatis Sacramentaliter abſolvendi, ac verbum Dei ex Cathedra prædicandi, quam diu pro ſingulis vicibus Religioſos prædicto modo approbatos in ſingulorum parochiis commorari contigerit. Pro celebrioribus autem feſtivitatibus in nupera declaratione 20. Decembris 1679. evulgata expreſſis conceditur, ut Religioſis idem, quod Parochis competit, circa abſolutionem à certis caſibus ſuæ Celſitudini reſervatis, indulgere poſſint; dummodo cæteris diebus ad Celſitudinem ſuam, aut ejusdem Vicarium in Spiritualibus Generalem, vel ſingulorum diſtrictuum Decanos Rurales, qui & à caſibus

bus prædictis abſolvere, & ab iisdem abſolvendi poteſtatem delegare aliis poſſunt, ſive à pœnitentibus, ſive à Confeſſariis pro ſingulis vicibus recurratur. In cujus rei fidem præſentes expeditæ ſunt, & Sigillo Vicariatûs N. communitæ: Quarum tranſumptis à ſingulorum diſtrictuum Decanis Ruralibus ſubſcriptis & ſignatis eadem fides habenda eſt, quæ Originali. Decretum ùt ſuprà.

521. *Declaratio II. expedita in Caſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 28. Martii 1680. & per utramque Diœceſim publicata.*

Tametſi nuper exiſtimaverimus, poſt Declarationem Noſtram die 20. Decembris anni proximè præteriti editam, in materia Caſuum Nobis per utramque Diœceſin Noſtram reſervatorum, nullum deinceps quibuslibet ambiguitatibus aut Scrupulis locum fore: quia tamen ex certa quorundam relatione ad Nos pervenit, Confeſſariis quibusdam (licèt inaniter) perſuaſum eſſe, quòd indirectè ipſis id facere liceat, cujus faciendi facultas directa per reſervationem Noſtram iisdem adempta fuit: hinc per præſentes ſtatuimus ac declaramus, cùm in qualibet abſolutione Sacramentali, appro-

approbatione ac jurisdictione ſeu per Nos, ſeu per ſanctam Matrem Eccleſiam conceſſa opus ſit; hujus verò conceſſionis ab alterutra Parte factæ nullum extet Canonicum Documentum: Nolle Nos, ut, quod unâ viâ, ſcilicet directè negatum eſt, alterâ, ſcilicet indirectè, absque facultate noſtra & jurisdictione, cum manifeſto nullitatis periculo, exerceatur; atque dum Confeſſarii ſibi ac ſuis conſulere ſatagunt, ipſimet unà cum pœnitentibus inextricabiliter illaqueentur. Nec eſt, quòd â piiſſima Matre Eccleſia, omnia (ùt aiunt) ſupplente, tam gravis erroris aut ambitionis patrocinium quæritent, utpote quæ id potiùs prohibet, & non unâ declaratione per SS. Pontifices factâ nullitatem oſtendit: ut planè verendum ſit, ne, peccatis hominum ita merentibus, quandoque dicto Apoſtoli locus fiat: *Pro eo, quòd charitatem veritatis non receperunt, ut ſalvi fierent, ideò mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio.*

Ut autem pro iis caſibus, quibus fama pœnitentis veroſimiliter in diſcrimen adducitur, debita ejusdem ratio habeatur: declaramus inſuper, quoties ſinè periculo famæ ad Nos vel eos, quibus hac in parte vices noſtræ commiſſæ ſunt, recurri non poterit, concedere Nos quidem authorita-

te

è Noſtrâ ordinariâ, ut, ſi qui in huiusmodi caſibus ad inferiorem Confeſſarium pro eorum remiſſione recurrant, abſolutionem à tali Confeſſario (cæteris requiſitis unà concurrentibus) obtineant; nobis tamen, vel alterutri Vicario Noſtro in Spiritualibus Generali, ſingulorumque diſtrictuum Decanis Ruralibus præſentare ſe proximè ſive per ſe, ſive per Confeſſarium ſuum teneantur; & absque ſeria intentione præſentandi ſe dicto modo, irritam faciant confeſſionem: At ſi tempore Confeſſionis Sacramentalis ſerium quidem ſe præſentandi propoſitum habeant, de quo à Confeſſariis ante abſolutionem expreſsè monendi ac interrogandi ſunt; illud verò non exequantur poſt abſolutionem obtentam, minimè revocetur beneficium abſolutionis validè & abſolutè ſemel impenſum; ſed incurratur de novo grave peccatum transgreſſionis Statuti Noſtri obligantis Pœnitentem ad ſe præſentandum, & habentis tractum ſucceſſivum obligationis, quousque ſe Nobis aut uni ex perſonis ſuprà adductis reſpectivè præſentet: obſervatâ hâc differentiâ inter articulum vel probabile periculũ mortis & inter alias neceſſitates, quòd in priore per ipſammet optimam Matrem Eccleſiam ſublata ſit omnis reſervatio, & (ſuperato licèt

peri-

periculo) obligatio ſe præſentandi; in aliis verò, ad conſulendum famæ ac verecundiæ Pœnitentis, ei extra Sacramentum hoc onus conditionatè, ſi ab inferiore Sacerdote abſolvi petat, injunctum ſit, ut ſe denuo Nobis aut Subſtitutis noſtris, pro Pœnitentia & aliis conſcientiæ directionibus, proximè deinde præſentet.

Et quoniam Salus animarum hac in re noſter unicus Scopus eſt, ut relaxatâ nonnihil Miniſtrorum Sacramenti Pœnitentiæ poteſtate, effectus à S. Matre Eccleſia & Nobis piè intentus crebrò, Spe facilioris veniæ, ſublatis reſervationibus, obtineatur, volumus præterea, ut non tantùm in ſolemnitatibus nuper expreſſis omnes ac ſinguli Confeſſarii, nullo Statûs Parochialis vel ordinis Regularis diſcrimine facto; ſed etiam ſinguli Religioſi in feſtivitatibus SS. Fundatorum ſuorum, intra Eccleſias ordinis ſui à Caſibus ſæpè dictis verè pœnitentes, citra neceſſitatem ſe denuo præſentandi, Sacramentaliter abſolvere poſſint, præterquam à duobus caſibus in ſæpedicta noviſſima Declaratione Noſtra expreſſis. Quod ut omnibus ac ſingulis, ad quos pertinet, tum etiam publicis Scholarum noſtrarum Profeſſoribus, opportunè & debitè innoteſcat, præſentis Declarationis noſtræ

exem-

exemplaria Rectoribus Magnificis, omnibusque Decanis Ruralibus, Cuſtodibus, & localibus Religionum Superioribus, ac iis, qui independenter ab his in alterutra Diœceſi ad excipiendas fidelium confeſſiones authoritate Noſtrâ deſtinati ſunt, confeſtim inſinuari jubemus. Datum in Caſtro noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 18. Martii 1680.

PETRUS PHILIPPUS.

(L.S.)

522. *Declaratio III. expedita in uſum utriusque Conſilii Eccleſiaſtici Bambergenſis ac Herbipolenſis* 13. *Aprilis 1680.*

Ne vel Confeſſarii, vel Pœnitentes, circa ea, quæ utrorumque munus ac Salutem reſpiciunt, in minimo hæſitent, propoſita Nobis dubia circa reſervationem Caſuum præſenti declaratione & reſpectivè ampliatione duximus reſolvenda.

I. An Confeſſarii recurrentes pro licentiâ, urgendi ſint ad detegendam ſpeciem peccati?

Reſp. Id omnino faciendum eſſe: niſi periculum ſit, ne expreſſâ ſpecie caſûs reſer-

ſervati, in Pœnitentium notitiam veriſimiliter deveniatur.

II. An Confeſſarii Rurales recurrere poſſint pro licentia abſolvendi à Caſibus reſervatis ad quoſcunque hac in re facultatem ſubdelegandi habentes?

Reſp. Affirmativè, in favorem Pœnitentium, ne perſonæ eorum facilè detegantur: adeò ut ampliatæ ſint quoad hoc priores Conſtitutiones.

III. Quid intelligatur per Copulam attentatam?

Reſp. Commixtio turpis, etiam conſummatâ peccati turpitudine non ſubſecutâ.

IV. Quomodo juvandus ſit ille Confeſſarius, qui ſinè facultate præhabita abſolvendo à Caſibus reſervatis, pœnam in Decreto Noſtro contentam incurrit?

Reſp. Primò monendus eſt, quòd nulliter abſolverit, adeoque perſonam non abſolutam opportùnè exhortari teneatur, ut peccata ſua clavibus rurſum pro obtinenda remiſſione Sacramentali ſubmittat. Tum verò per eos, ad quos recurrerit, eidem inſinuandum eſt, ut tamdiu ab actibus Sacramentalibus, quoquo prætextu honeſto, abſtineat, donec rehabilitatus fuerit porrectis interim precibus per viam ſecretam, ut

à qui-

à quibuslibet pœnis ſibi impoſitis miſeri-corditer abſolvatur.

V. Quid agendum, ſi quis primùm ad Eccleſiam Catholicam accedens, in prima Sacramentali Confeſſione caſus reſervatos attulerit?

Reſp. Concedimus, ut tales primâ vice ab omnibus etiam reſervatis abſolvantur.

VI. An nomine Parochi cum Parochiana turpia attentantis etiam hìc veniat Coope-rator, ſeu Capellanus?

Reſp. Affirmativè.

VII. Quid ſi Filia Spiritualis ſemel tan-tùm Sacerdoti, ante peccatum cum eo com-miſſum, confeſſa; vel eidem ignota fuerit?

Reſp. Si neſciat eam eſſe Filiam ſuam Spi-ritualem, non incurrit Caſum reſervatum: Secùs, ſi noverit, quòd vel ſemel tantùm in hac Diœceſi ei confeſſa fuerit.

VIII. An ſaltem Vicarius Noſter in Spi-ritualibus Generalis abſolvere poſſit à no-torio Concubinatu, & Copula carnali cum ipſomet Confeſſario conſummata; aliiſque ad ſe poſt confeſſionem Sacramentalem fa-ctam, vel auditam recurrentibus, facultа-tem ab iis abſolvendi concedere?

Reſp. Affirmativè.

IX. Qualia ſint loca Peregrinationum,

 in

in quibus Pœnitentes aliunde adventantes, à Caſibus reſervatis poſſint abſolvi?

Reſp. Sunt loca miraculis, & Peregrinorum confluxu, extra utramque Reſidentiam Noſtram, celebria: de quibus videri poſſunt reſolutiones noſtræ die 20. Decembris 1679 editæ.

Si quid porrò declarandum occurrerit, Benignitate Paterna Nos ad ſuccurrendum omnibus & ſingulis debitè inſtituris offerimus: præſentes autem Declarationes & reſpectivè Ampliationes Noſtras ſub Manu & Sigillis noſtris expeditas, pro futurâ directione, in Conſilio Noſtro Eccleſiaſtico aſſervari jubemus. Ex Caſtro noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim 13. Aprilis 1680.

V.

523. *Ad n. 219. Sicut baculus Paſtoralis ne quidem in propriis Regularium Eccleſiis deferri poteſt à Præſule mitrato, coram Epiſcopo; ita nec Populo dari ab Illo benedictio, nisi petitâ prius ab Epiſcopo locali præſente licentiâ per decentem capitis inclinationem. Nec benedictio thuris, Diaconi, aquæ, admiſ-*

ſióve

ſiève ſubdiaconi ad deoſculationem manûs ab alio, quàm ab Epiſcopo Locali, ſi præſens ſit, fieri debet, juxta Cæremoniale Epiſcoporum, quod in ſimilibus pro Regula eſſe debet.

VI.

524. *Ad n. 220. Decretum ſuæ Celſitudinis de celebratione Miſſarum.*

Tremendum Miſſæ Sacrificium exigit, ut non tantùm interior Status eorum, qui ad illud peragendum accedere cupiunt, tantæ ſanctitati Myſterii à ſe celebrandi, quantùm per Dei gratiam par eſt hominibus degentibus in hac vita mortali, reſpondeat; ſed & externus corporis habitus religioſam modeſtiam & integritatem Sacerdotalem præ ſe ferat; nec ullum celebraturis obſtet Canonicum impedimentum: quapropter etiam S. Tridentina Synodus Clericos peregrinos ſinè commendatitiis Ordinariorum ſuorum litteris, ac univerſim quoslibet vagos & ignotos Sacerdotes vetuit ullibi, absque localis Ordinarii licentia ad Miſſas legendas admitti: vel quicquam, quod cum ſcandalo aut irreverentia conjunctum eſſe valeat, tolerari, adhibitis in ſubſidium, pro arbitrio Epiſcopo-

rum, cùm opus fuerit, adversùs prævaricatores gravioribus pœnis Canonicis, Eccleſiaſticisque Cenſuris.

Quod ut in ambabus Diœceſibus Noſtris, Bambergenſi & Herbipolenſi, tantò ſtrictiùs obſervetur, per præſentes univerſis Eccleſiarum, etiam Regularium, Rectoribus, Cuſtodibus, Sacriſtis, Capellanis, & aliis curæ vel cuſtodiæ quarumlibet Sacriſtiarum, Capellarum, Altarium &c. deputatis quoquo nomine venientibus, ſub pœna INTERDICTI PERSONALIS ipſo facto incurrendi, ſi per eorum aliquem ſteterit, prohibemus, ne quem in locis ſibi concreditis celebrare permittant, qui decentem habitum, togam videlicet ſaltem infra ſuras pertingentem, & Clericalem tonſuram non deferat, aut capillitio per artem conſuto utatur; vel annulum gerat; vel publicè & notoriè criminoſus, aut vagus & ignotus ſit; vel absque litteris Ordinarii ſui recommendatitiis, à Nobis, ſive alterutro Vicario Noſtro in Spiritualibus Generali, aut extra utramque Reſidentiam Noſtram à Parochis cujuscunque loci ſaltem, recognitis compareat, vel ad ipſum Altare (quod ſolis Epiſcopis & Cardinalibus licet) paramentis ſupra illud poſitis ſe induere velit; aut ullo denique impedimento Cano-
nico

nico, de quo conſtet, irretitus exiſtat. Ii verò, qui (ſinè privilegio ſpecialiter obtento & à nobis viſo) ſic celebrare præſumpſerint, ſuſpenſionem Nobis reſervatam ipſo facto incurrant

Erut hæc Mens Noſtra neminem lateat, jubemus, præſens Decretum in ſingulis ambarum Diœceſum Noſtrarum Sacriſtiis ſive ad Eccleſiaſticos, ſive ad Regulares, etiam quomodolibet exemptos, pertinentibus; ſeu ubicunque, in defectu Sacriſtiarum, paramenta Sacerdotalia pro Miſſis extra Altare aſſumi conſueverint, publicè in conſpicuo loco affigi, ſub interminatione gravis indignationis Noſtræ, pœnarumque pro Noſtro aut Vicariorum Noſtrorum Generalium arbitrio infligendarum, omni ſpe remiſſionis præcluſâ: ita quidem, ut publicatum & affixũ quoslibet obliget, non ſecùs ac ſi perſonaliter ſingulis inſinuatum fuiſſet. Decretum in Caſtro Noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 25. Maji Anno 1680.

(L.S.)

Huic acceſſit noviſſimè ſequens Edictum:

525. Recens eſt eorum memoria, quæ pro conſervanda in Epiſcopatibus Noſtris

honeſtate Clericali die 28. Septembris Anno 1679. & die 25. Maji Anno 1680. ordinavimus, eo quidem ſucceſſu, ut turpis breviſſimarum veſtium, oblongiorum collarium, promiſſorum crinium, neglectæque tonſuræ abuſus apud pleroſque deſierit. At quoniam non ſinè gravi dolore experti ſumus, in quibusdam durare etiamnum priſtinæ temeritatis veſtigia, adeò ut alii propè cenſeri velle videantur, quàm quales in admiſſione ſui ad Clerum ſe futuros profeſſi ſunt: hortante Nos ad extirpationem tam fœdi abusûs S. D. N. INNOCENTIO XI in virtute S. obedientiæ univerſis ac ſingulis cujuscunq; dignitatis, ſtatûs, aut Ordinis Clericalis in alterutra Diœceſiū Noſtrarū verſantibus diſtrictè præcipimus, ut infra ſpatium trimeſtre à die publicationis præſentis mandati, ſingulis menſibus ſingulas monitiones aſſignando, honeſtum habitum Clericalem ordini & ſtatui ſuo congruentem, Parochi quidem, eorundemque Cooperatores, ac univerſi Clerici in Ordine Subdiaconatûs conſtituti (usque ad Canonicos Eccleſiarum Noſtrarum Imperialis Bambergenſis, Cathedralis Herbipolenſis, & Equeſtrium Comburgenſis ac S. Burchardi excluſivè) in locis Reſidentiarum Noſtrarum, ac beneficiorum ſuorum,

&

& quoties celebrare voluerint, togas infra ſuras, cum non brevioribus palliis, ubi his utendum fuerit, tonſuramque & coronam juxta modum die 28. Septembris 1679 præſcriptum continuò deferant: qui verò minoribus duntaxat initiati; vel in dictis Imperiali Bambergenſi, vel Cathedrali Herbipolenſi, vel Equeſtribus Comburgenſi, aut S. Burchardi Eccleſiis Noſtris Præbendas Cànonicales obtinent, iisdemque actu fruuntur, aut in S. Subdiaconatûs ordine conſtituti ſunt; ſicut & reliqui ſolâ licèt primâ Tonſurâ potiti, crines modeſtos, absque capillitiis arte factis, aut ſi extra Sacrificium Miſſæ imbecillitas capitis ad id obſtringat, de ſpeciali licentia Noſtra breviſſima tantùm, non tam ad faſtum, quàm ad neceſſitatem compoſita, habitum nigrum, per quem facilè diſcerni à Laicis valeant, & ſalatem pallium ejusdem coloris infra ſuras pertingens, nec non collaria ab omni indecentia ac vanitate remota in locis beneficiorum ſuorum, & in conſpectu Noſtro deferant, nec ullibi, ne quidem in itinerando, veſtitu laicali, vel, quod abominabilius foret, gladiis, nisi cùm per loca verè periculoſa tranſeundum fuerit, uti præſumant; poſito ob oculos Chriſti exemplo, qui cùm nobiliſſimus ſit & æterno Patri conſubſtan-

 cialis

tialis Deus, non erubuit pro redimendis nobis veſtem noſtræ corruptionis induere, habitu inventus ùt homo. ut nemo nisi à Magiſterio Chriſti degener Clericus gloriosum ducere poſſit, habitum non vilitatis, ſed honoris ab Eccleſia, Dei nomine, ſibi in ſuſceptione primæ Tonſuræ conſignatum abjicere, reſumptâ ignominiâ habitûs ſæcularis? Quod ut tantò firmiùs ac ſanctiùs obſervetur, pro iis quidem, qui primam tonſuram, vel qualemcunque deinceps Ordinem in alterutra Diœceſi Noſtra ſuſcepturi ſunt, citra perſonarum acceptionem, ordinamus & volumus, ut nec ad illam, nec ad horum aliquem quoquo prætextu aſpirent nec admittantur, nisi priùs juramentum ſequens coram Nobis, aut Vicario noſtro in Spiritualibus Generali, vel alio à Nobis deputando, emiſerint:

Ego N. N. promitto, & juro me geſtaturum deinceps honeſtum habitum Clericalem juxta formam à Celſiſſimo ac Reverendiſſimo Principe & Domino D. PETRO PHILIPPO Epiſcopo Bambergenſi ac Herbipolenſi &c. die undecimâ Iunii, Anno 1680 præſcriptam; nec ab ea receſſurum quacunque de cauſa in jure

jure non expreſſa, vel ab Ordinario meo non approbata, licèt major pars ſecùs faceret; & non obſtante quocunque non uſu introducto, vel introducendo. Quæ omnia & ſingula juro & promitto me ſervaturum in poſterum, remotâ quâcunque explicatione, interpretatione, aut reſtrictione, ſecundùm ſenſum litteralem præſentis promiſſionis & Iuramenti à Celſitudine ſua intentum. Iuro inſuper & promitto me non petiturum abſolutionem ab Ordinario meo, aut quocunque alio facultatem habente, etiam à S. Pontifice, niſi cum mentione expreſſa, quòd hoc Iuramentum à me præſtitum, injunctum mihi fuerit in ſuſceptione Primæ tonſuræ, vel ſingulorum ordinum, ad promovendam Eccleſiaſticam diſciplinam. Ita me DEVS adjuvet & hæc SS. DEI Evangelia.

Quantum ad alios verò, jam ad Clericalem Statum admiſſos, aut in quibuslibet Ordinibus conſtitutos, vel beneficiorum officiorúmve Eccleſiaſticorum redditibus fruentes, ordinamus atque mandamus, ut

 infra

infra ſpatium temporis aſſignati, volunta-tem hanc Noſtram, ſub pœnis ſuſpenſionis ab ordinibus, officio, beneficio, ac fru-ctibus, redditibus, & proventibus ipſorum beneficiorum ipſo facto incurrendis, invio-latè adimpleant; ſique ſemel à Nobis cor-repti, denuo in hoc deliquerint, certi ſint, ſe per privationem officiorum & beneficio-rum ejusmodi coërcendos eſſe. Et quoni-am habitûs externi decentiæ, morum ho-neſtas usque quaque congruere debet, re-petita hic inſuper volumus omnia ac ſingu-la à Nobis ad eam propagandam, hucusque præſcripta: ſalvis SS. Canonum, Concilio-rumque decretis, & Apoſtolicis conſtitu-tionibus quibuscunque In cujus rei fidem præſentes manu noſtrâ ſubſcriptas Sigillo noſtro juſſimus communiri. Datum in Ca-ſtro Noſtro Montis Mariani ſupra Herbi-polim die 11. Junii, Anno 1680.

Petrus Philippus E. B. & H.

(L.S.)

VII.

526. *Ad n. 230. Ex Decreto ſuæ Celſitu-dinis ſuprà pro parte citato, impreſſo Bambergæ 6. Aprilis 1679. in fine.*

Cor-

Concionatores denique (poſt emiſſam in alterutro conſilio Noſtro Eccleſiaſtico profeſſionem Fidei) pro qualitate loci & ſtatûs, ſive approbati à Nobis, ſive Benedictionem conſecuti, ab inutilibus quæſtionibus, jocis, hiſtoriis apocryphis, prædictionibus, calumniis, ſermonibusque ſeditioſis abſtineant; nec ficta miracula, aut falſas indulgentias prædicent; vitia, ea præſertim quæ frequentiora vel magis nociva perſpexerint, graviter reprehendant, quin tamen aliquem laceſſant ſeu notent in publico; plebem crebrò ſummæ obligationis ſuæ de liberis in viam DEI dirigendis commoneant, & ne Parentes, Tutores, Ludimagiſtri, aut Patresfamilias teneram ætatem aut familiam ſuam mendaciis, juramentis, blaſphemiis, detractionibus, turpiloquiis, aut noxiis ludis aſſueſcere ſinant; efficaciter etiam omnibus ſuadeant, ut in Eccleſiis ſilentium ac Chriſtianam modeſtiam ſervent, inveterata odia pro amore Chriſti ſincerè dimittant; occaſiones peccandi fugiant, neminem lædant, ſuum cuique tribuant, ſeque vitâ ac moribus tales aſſiduè comprobent, quales decet eſſe Chriſtianos.

VIII.

527. *Ad n.262. Cùm ad Celſitudinem ſuam transmiſſa fuerant à S. Sede Apoſtolica propoſitiones à S. D. N. Innocentio XI. 2. Martii 1679. prohibita: Celſitudo ſua earundem publicationi hoc Decretum præmiſit.*

Cùm nihil ſit, quod publicos tam Univerſalis, quàm particularis cujusque Eccleſiæ mores magis concutiat, quàm ſi vel ovium nobis commiſſarum curæ quilibet paſſim manus admoveant; vel ſua opinandi licentia cuique ad libitum permittatur, in iis maximè, quæ doctrinam morum internumque animi ſtatum concernunt: occaſione ultimorum SS. Patris ac Domini Noſtri, D. Innocentii Divinâ Providentiâ Papæ XI. juſſuum publicatorum Romæ hoc anno currente die 2. Menſis Martii, Nobisque denuntiatorum die 6. Aprilis, continentium damnationem & prohibitionem certarum propoſitionum infra referendarum, ad exemplum Operis à felicis record. Alexandro VII. P. O. M. cepti: Epiſcopalis ſollicitudinis noſtræ partes eſſe judicavimus, ut & pro obſequio S. Sedi Apoſtolicæ debito, & ad arcendum ab utraque Diœceſi

Noſtra

Noſtra omne confuſionis, nimiæ laxitatis, ſcandalorum, ac perverſionis periculum, Sequentes reſpectivè Conſtitutiones, damnationes, & prohibitiones evulgaremus, prout hiſce evulgamus eaſdem, piè confidentes de omnibus ac ſingulis cujuscunq; prærogativæ, Religionis, aut ſtatûs intra alterutram Diœceſim noſtram verſantibus, maximè verò Eccleſiaſticis & Religioſis munus operariorum gerentibus, quatenus ex prædictis aliquid eos vel aliquem eorum concernere videbitur, fore, ut hanc ſanctæ Sedi Apoſtolicæ obedientiam; Nobis autem (ultra devotionem Nobis vel *Prædeceſ*ſoribus Noſtris, in vim indultorum ac jurium alterutri Eccleſiæ Noſtræ competentium, hactenus præſtitam, atque ùt Supremo Paſtori & Antiſtiti in iis, quæ concreditarum Nobis animarum curam reſpiciunt, debitam) ſuum inſuper circa procurandam quorumlibet periculorum in utraque vel alterutra Diœceſi noſtra excluſionem ſtudium exhibere non intermittant.

*P*rofeſſoribus autem Noſtris in Academia Bambergenſi, vel Univerſitate Herbipolenſi publicè legentibus diſtrictè præcipimus, ut annuatim primis à renovatione ſtudiorum diebus omnia & ſingula hoc Decreto Noſtro contenta Auditoribus SS. Ca-

nonum

nonum, & Theologiæ Moralis è Cathedra dictent; eundemque in finem prohibemus, ne quicquam in alterutra Diœceſi Noſtra poſthàc imprimatur, absque præhabita Authoritate, approbatione, & ſpeciali Licentia Noſtra, quiqui etiam qualicumcunq; compoſitionum Authores, vel Theſium diſputationúmve *Præſides* aut defenſores fuerint: ſecùs, non minùs ac alii ſeditioſi prævaricatores, ſi qui exiſtere auſi fuerint, præter Cenſuras ſingulis Conſtitutionibus aut Prohibitionibus Authoritate Apoſtolicâ contra earundem violatores inſertas, incurſuri juſtam indignationem Divinam; competentibusque Nobis de jure mediis compellendi ad fidelem earundem obſervationem; ac reſpectivè voluntatis Noſtræ executionem.

Qua in re ne quis ignorantiam malitiosè prætexere queat: volumus, ut omnes ac ſinguli Superiores Communitatum quarumlibet ſive Eccleſiaſticarum, ſive Religioſarum, etiam Seminariorum, Tranſumptum præſentium litterarum noſtrarum, & omnium iis annexorum, annuatim bis, videl. in feſtis Pentecoſtalibus & Natalitiis: Commiſſarii autem Noſtri in ſingulis Congregationibus Capitulorum Ruralium à capite ad calcem publicè prælegi ſa-

gi faciant, tergiverſatione quâvis poſtpo-ſitâ.

In cujus rei fidem præſentibus hiſce litteris Noſtris poſt Conſtitutiones & Prohibitiones Apoſtolicas de verbo ad verbum fideliter, unà cum particularibus monitis quibusdam, adiectas, Nomen noſtrum adſcripſimus; atque tum has, tum earundem Tranſumpta juſſimus majore Sigillo noſtro communiri. Bambergæ in Urbe Noſtra die 6. Aprilis 1679.

IX.

529. *Adn. 293. Copia Decreti ad ſuæ Celſitudinis Vicarium Bambergæ in ſpiritualibus Generalem & Conſiliarios Eccleſiaſticos directi.*

Tanta eſt Divina benignitas, ut, cùm omnes ſalvos fieri velit, & ad orthodoxæ veritatis agnitionem venire, quos depravatæ rationis, coævorumque errorum calamitas eò pertingere vetat, externa ſaltem vis ſignorum convincat, dato ad commendandum unius DEI cultum, veramque Religionem propagandam, Eccleſiæ hoc inſigni chariſmate, ut (quoties DEO expedire viſum fuerit,) conteſtationem Religionis ac cultûs Divini prodigiis & ſignis confir-

met.

met. Quale quid cùm etiam noviſſimè in ditionibus Electorali Domui Bavaricæ ſubjectis, quarum pars aliqua Ordinariæ Juris,, dictioni noſtræ paret, non ſinè magno glo,, riæ Divinæ augmento, populique fidelis ſolatio viſum fuiſſe dicatur, operante in DEI Nomine mirabilia complura F. Marco ab Aviano Capuccino nuper Monachii commorato, ùt ab Ipſiusmet D. Adminiſtra,, toris Electoratûs Bavariæ Dilectione per litteras die 6. Junii 1680. ad Nos datas ac,, cepimus: partium Noſtrarum eſt, ut ſum,, ma cum diligentia in ſeriem rerum ab eo,, dem geſtarum (quatenus quidem Diœceſa,, nos Noſtros reſpexerint) authoritate No,, ſtrâ ordinariâ inquiramus, idcircò vobis clementiſſimè demandantes, ut dilectis & fidelibus Parochis Noſtris p. t. exiſtentibus Auerbaccenſi & Bühlenſi, tanquam Viris prudentibus, diſcretis, & in Theolo,, gia fundatis, primam hujus negotii diſcuſſionem committatis, injungentes iisdem Nomine noſtro, ut, adſcitis in ſui conſortium viris medicinæ peritis, ipſosmet homi,, nes à prædicto Patre Sanatos, ac teſtes per omnia habiles, atque Juramento ſpeciali de dicenda veritate obſtrictos, de univerſis ſcitu neceſſariis, videlicet de ſtatu mali præhabiti, ejus ablatione, omnibus circum,, ſtan-

ſtantiis, rationibus ſuorum dictorum, & cauſis ſcientiæ &c. fideliter & accuratè examinent, depoſitionesque ſingulorum ſingulis iteratò prælectas à deponentibus; aut ſiqui horum ſcribere neſcient, ab aliis per ipſos deponentes conſtituendis atque rogandis, in eorundem præſentia ſubſcribi faciant; Univerſumque proceſſum unà cum relatione à Commiſſariis prædictis & adjunctis Medicis ſubſcriptum, ſingulorumque Sigillis munitum confeſtim tranſmittant ad Nos, quod in Domino faciendum videbitur, & aliàs per SS. Canones Apoſtolicasque Conſtitutiones ſancitum eſt, ulteriùs peracturos. Veſtrum erit, rem ita diſponere, ut præſentes Clementiſſimi juſſus noſtri maturè, cautè, ac ſeriò, prout tantæ rei gravitas poſtulat, executioni mandentur: prout de fide atque prudentia veſtra confidimus, benigniſſimoque affectu Noſtro Vobis conſtanter addicti manemus. In Caſtro Noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 17. Junii 1680.

X.

Ad n. 358. Formula litterarum Requiſitoriarum.

529. Paternitatem tuam latere non poteſt, quantâ maturitate à Jure ſacro proviſum

ſum ſit, ut Religioſus exemptus, intra clauſtrum degens, ſi extra hoc ipſum ſcandaloſè deliquerit, inſtante Epiſcopo, à Regulari Superiore ſuo intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeverè puniatur; & idem Superior Epiſcopum de punitione certiorem faciat: ſin minùs, ille à ſuo itidem Superiore privetur officio, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit. Cùm igitur F. N. die menſis extra monaſterium conſtitutus, non ſinè gravi Scandalo Populi &c, ùt Paternitas Tua ex copia proceſsûs abundè conſpiciet; de Juſtitiæ tuæ Zelo minimè dubitantes, benevolè requirendam duximus Paternitatem Tuam per præſentes, prout & Ipſam requirimus, ut hominem ſcandali tam gravis authorem, juxta qualitatem delicti ſui, ad præſcriptum Regulæ Sacri Ordinis Tui, vel Sacri Juris Canonici intra trium hebdomadum ſpatium ſeverè caſtiges; deque pœna adversùs illum ſuſcepta Nos reddas illico certiores. Faciet in hoc Paternitas Tua, quod S. Sedes Apoſtolica jubet, ac diſciplina Eccleſiæ exigit, Nosque ſibi ac univerſo Ordini, & præcipuè hujati Cœnobio ſemper habebit clementer addictos. Datum &c:

Reſponſum Religioſi Superioris localis.

Acceptis die   Menſis labentis humillima cum veneratione litteris Celſitudinis Veſtræ, quibus pœnam adversùs F.N, cum non modico populi Scandalo N. Reum exigere dignata fuit, clementiſſimè exſpectando à me intra trium hebdomadum ſpatium Canonicam notificationem ſententiæ factæque ejusdem executionis; ad penitiorem delicti inquiſitionem proceſſi, datis Reo defenſionibus Iuris, compertâque delicti gravitate conjunctá cum Populi Scandalo, ad præſcriptum Conſtitutionum noſtrarum, privavi eundem &c. & monaſtico carceri per N. mancipari feci. De qua punitione dum juxta S. Sedis Apoſtolicæ placitum, Celſitudinem Veſtram per præſentes humillimo cum reſpectu certiorem facio, Celſitudini Veſtræ devotiſſimas pro cura tam provida gratias ago; meque ac Conventum mihi concreditum conſtanti Ejusdem propenſioni & Clementiſſimo affectui demiſſiſſimè commendo, &c.

XI.

530. *Ad n. 373. Contradictoriales & Requiſitoria D. Abbatis & Venerabilis*

Con-

Conventûs Monti S. Michaëlis adversùs Impoſtorem Henricum Van Th.

Nos infraſcripti Abbas & Conventus Monaſterii *S.* Michaëlis Ordinis *S.* Benedicti prope Bambergam, de licentia Celſiſſimi & Reverendiſſimi Principis & Domini D. PETRI PHILIPPI Epiſcopi Bambergenſis ac Herbipolenſis, *S.* R. I. *Princi*pis, Orientalis Franciæ Ducis &c. *Princi*pis, Ordinarii, ac Diœceſani noſtri Clementiſſimi, notum facimus, erupiſſe in his partibus famam, ex Bavaria, & *Di*œceſi Ratisbonenſi, de *P*atre quodam Henrico V.T. Belga, profeſſo (ùt ipſe quidem hìc aſſeruerat) in Monte Caſſino, quòd apud diverſos Principes & Abbates impudenter jactaverit, ſe eſſe Abbatem memorati Conventûs noſtri: quod cùm non tantùm pugnet cum propria Ejusdem confeſſione hic in ſcriptis relicta; verùm etiam palàm omnibus notum ſit, me Abbatem etiamnum in ſtatu & dignitate Abbatiali perſiſtere; nec unquam de prædicti vel Alterius Patris actuali electione aut poſtulatione ſuſcipienda à Nobis Conventualibus cogitari potuiſſe, quamdiu Reverendisſimum D. Abbatem noſtrum *D*ivina Bonitas in hac vita & Abbatiali dignitate ſua ſervaverit,

Hinc

Hinc rogamus eâ, quâ par eſt, humilitate, devotione, ac humanitate, omnes DD. Nuntios Apoſtolicos, Epiſcopos, & alios Antiſtites ac *Præſules*, etiam extra Germaniam, in quorum diſtrictibus, Diœceſibus aut Conventibus hic Impoſtor repertus fuerit, ut prædicto Titulo iniquè aſſumpto eidem interdicere; & tanquam criminis Falſi Reum tractare non graventur: inventuri nos vicisſim ad quæque ſervitia & officia religioſa paratisſimos. Datum in Monaſterio Montis S. Michaëlis die Tertiâ Auguſti Anno Domini 1679.

(Sigillum majus Abbatiale)
Romanus Abbas.

(Sigillum majus Conventûs.)

Hic ſubſcripta ſunt omnia Nomina Conventualium præſentium.

XII.

Ad n. 381. Manifeſtatio cauſarum, ob quas Celſitudo ſua ſuppreſſit Inſtitutum Clericorum in commune viventium.

531. Von GOttes Gnaden Wir PETER PHILIPP Biſchoff zu Bamberg

berg und Würtzburg/deß H. Röm. Reichs Fürſt/auch Hertzog zu Francken/ꝛc. Entbieten Unſeren Vicario in Spiritualibus Generali, Geiſtlichen Räthen / Seelſorgern / und Beneficiaten Unſers Hoch-Stiffts Würtzburg ſampt und ſonders Unſeren gnädigſten Gruß zuvor/und fügen zuwiſſen / wie folgt: Wie rühmlich Unſer in GOtt ruhender geehrter Herr Vorfahrer Johann Philipp Chur-Fürſt und Ertz-Biſchoff zu Mayntz / Biſchoff zu Würtzburg und Wormbs / auch Hertzog zu Francken/ꝛc. dahin getrachtet / damit in dieſem Uns nunmehro von GOtt anvertrauten Hoch-Stifft Würtzburg durch gute Beſtellung deß allhieſigen Seminarii und Einführung löblicher Diſciplin unter dem geſambten Clero die Seelſorg auffs beſte eingerichtet werden mögte / iſt zu hochgedachten Unſers Herrn Vorfahrers billichem Nachruhm euch ſattſamb bekant. Weilen Wir aber unter wehrender Unſerer Regierung mit groſſem Mißfallen wahrnehmen müſſen / daß durch die zu ſolchem End angenommene Vorſteher nicht allein von mehr hochgemeldten Chur-Fürſtens heylſamen Vorhaben in vilen abgewichen; ſondern zu dieſes Unſers Hoch-Stiffts mercklichem Nachtheil allerhand Gefehrde unter-

unter der Hand eingeführt worden / in dem man erſtlich in Quæſtion ziehen wollen / ob Wir Unſern Alumnis in allen und jeden allein zubefehlen hätten / oder leyden müſten / daß neben Uns ein auſſer Land wohnender Uns weder mit pflichten noch auff andere Weiß zugethaner Clericus Unſerem allhieſigen Clero zugebieten und zu verbieten hätte: Worauff erfolget / daß Uns und Unſeren nachgeſetzten Geiſtlichen Räthen das meiſte / ſo gedachter Unſerer Alumnorum-Stand betroffen / fleiſſig hinderhalten / zu dem außländiſchen von ihnen alſo genennten *Præſide Univerſali* aber / mit præterirung Unſerer / der Recurs genommen; ja die Sach an Seiten erſterwehnten *Præſidis* Univerſalis alſo hoch getrieben worden / daß Unſerem Clero unter ſeiner Direction allerhand neue Conſtitutiones, und onera auffgebürdet / und die *Interpretation* oder Declaration deß von Uns / oder Unſern Herrn Vorfahrern vorgeſchriebenen / und uns allein beſchehenen Juraments, wider alle Gebühr / ihm und ſeinen nullâ authoritate publicâ beygeſellten Præſidibus Diœceſanis allein vorbehalten werden wollen. Dann drittens den armen Eltern von ihren geiſtlichen Söhnen / unter allerhand an Seiten der Obern

einge-

eingewendeten prætexten / geringe Hülff
biß dato geſchehen ; und anderer Sachen
zu geſchweigen / der Weeg zu einer unzu„
läſſigen Exemption, ihren Pflichten zuwi„
der/ wie auch zu frembder weltlicher Pro„
tection alles Ernſts gebahnet worden : Als
haben wir in Unſerm Gewiſſen dergleichen
Gefährlichkeiten länger nicht zuſchauen
können/ ſondern die Obſicht Unſers allhie„
ſigen Seminarii einem Uns allein beygetha„
nen tauglichen Alumno und der Heiligen
Schrifft Doctori gnädigſt anvertraut:
und weilen ſich der vorige *Præſes* gewei„
chert / daß von Uns zu Conſervirung unſe„
rer Biſchöfflichen Rechten vorgeſchriebe„
ne *Iurament* abzulegen / gnädigſt verord„
net/daß er ſolcher General-Direction Unſe„
rer Alumnorum durch dieſes Hochſtifft
nicht minder/als die auff dem Land gewe„
ſene Coadjutores , enthoben ; Unſere Alu„
mni aber/ ſampt dem übrigen Land-Clero,
einig und allein an Uns / Unſeren nachge„
ſetzten Geiſtlichen Rath / und eines jeden
diſtricts Dechanten / und Definitorn zu
ſchuldigſtem Reſpect und Gehorſamb /
dann im übrigen auff die Decreta S. Synodi
Tridentinæ de vita & honeſtate Clerico„
rum, wie auch auff alle löbliche Conſtituti„
ones & conſuetudines hujus *Diœceſis* hier„
mit

mit angewieſen ſeyn ſollen. Zu deſſen wah⸗rer Urkund Wir allen und jeden Geiſtlichen Råthen / Dechanten / und Seelſorgern Unſers Hochſtiffts Würtzburg einen Ab⸗druck dieſes gegenwårtigen von Uns eigen⸗håndig unterſchriebenen und geſiegelten Decrets zuzuſtellen anbefohlen. Decretum auff Unſerm Schloß Marienberg ob Würtz⸗burg den 30. Octobris 1679.

(L.S.)

XIII.

Ad 381. *in fine: Decretum ſuæ Celſitudinis concernens Seminarium, vitam ac honeſtatem Clericalem, obſtringensq́ Parochos ad annua exercitia* Spiritua*lia.*

532. Cùm nihil ſit Reipublicæ Chriſtianæ ad obtinendum finem beatitudinis æternæ ſalutarius; quam ſi gregi fidelium de probis, doctis, zeloſis, ac prudentibus animarum paſtoribus provideatur: laudabilibus D.D. Prædeceſſorum Noſtrorum veſtigiis inſi⸗ſtendo, illud Nobis cum primis hactenus cordi fuit, ut tum in Seminario Noſtro Herbipolenſi, tum per univerſam hanc Diœceſim eæ adhiberentur cautelæ atque in-

 duſtriæ,

met. Quale quid cùm etiam noviſſimè in ditionibus Electorali Domui Bavaricæ ſubjectis, quarum pars aliqua Ordinariæ Jurisdictioni noſtræ paret, non ſinè magno gloriæ Divinæ augmento, populique fidelis ſolatio viſum fuiſſe dicatur, operante in DEI Nomine mirabilia complura F. Marco ab Aviano Capuccino nuper Monachii commorato, ùt ab Ipſiusmet D. Adminiſtratoris Electoratûs Bavariæ Dilectione per litteras die 6. Junii 1680. ad Nos datas accepimus: partium Noſtrarum eſt, ut ſumma cum diligentia in ſeriem rerum ab eodem geſtarum (quatenus quidem Diœceſanos Noſtros reſpexerint) authoritate Noſtrâ ordinariâ inquiramus, idcircò vobis clementiſſimè demandantes, ut dilectis & fidelibus Parochis Noſtris p. t. exiſtentibus Auerbaccenſi & Bühlenſi, tanquam Viris prudentibus, diſcretis, & in Theologia fundatis, primam hujus negotii diſcuſſionem committatis, injungentes iisdem Nomine noſtro, ut, adſcitis in ſui conſortium viris medicinæ peritis, ipſosmet homines à prædicto Patre Sanatos, ac teſtes per omnia habiles, atque Juramentò ſpeciali de dicenda veritate obſtrictos, de univerſis ſcitu neceſſariis, videlicet de ſtatu mali præhabiti, ejus ablatione, omnibus circumſtan-

ſtantiis, rationibus ſuorum dictorum, & cauſis ſcientiæ &c. fideliter & accuratè examinent, depoſitionesque ſingulorum ſingulis iteratò prælectas à deponentibus; aut ſiqui horum ſcribere neſcient, ab aliis per ipſos deponentes conſtituendis atque rogandis, in eorundem præſentia ſubſcribi faciant; Univerſumque proceſſum unà cum relatione à Commiſſariis prædictis & adjunctis Medicis ſubſcriptum, ſingulorumque Sigillis munitum conteſtim tranſmittant ad Nos, quod in Domino faciendum videbitur, & aliàs per SS. Canones Apoſtolicasque Conſtitutiones ſancitum eſt, ulteriùs peracturos. Veſtrum erit, rem ita diſponere, ut præſentes Clementiſſimi juſſus noſtri maturè, cautè, ac feriò, prout tantæ rei gravitas poſtulat, executioni mandentur: prout de fide atque prudentia veſtra confidimus, benigniſſimoque affectu Noſtro Vobis conſtanter addicti manemus. In Caſtro Noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim die 17. Junii 1680.

X.

Ad n. 358. Formula litterarum Requiſitoriarum.

529. Paternitatem tuam latere non poteſt, quantâ maturitate à Jure ſacro proviſum

ſum ſit, ut Religioſus exemptus, intra clau-
ſtrum degens, ſi extra hoc ipſum ſcandaloſè deliquerit, inſtante Epiſcopo, à Regulari Superiore ſuo intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeverè puniatur; & idem Superior Epiſcopum de punitione certiorem faciat: ſin minùs, ille à ſuo itidem Superiore privetur officio, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit. Cùm igitur F. N. die menſis extra monaſterium conſtitutus, non ſinè gravi Scandalo Populi &c, ùt Paternitas Tua ex copia proceſsûs abunde conſpiciet; de Juſtitiæ tuæ Zelo minimè dubitantes, benevolè requirendam duximus Paternitatem Tuam per præſentes, prout & Ipſam requirimus, ut hominem ſcandali tam gravis authorem, juxta qualitatem delicti ſui, ad præſcriptum Regulæ Sacri Ordinis Tui, vel Sacri Juris Canonici intra trium hebdomadum ſpatium ſeverè caſtiges; deque pœna adversùs illum ſuſcepta Nos reddas illico certiores. Faciet in hoc Paternitas Tua, quod S. Sedes Apoſtolica jubet, ac diſciplina Eccleſiæ exigit, Noſque ſibi ac univerſo Ordini, & præcipuè hujati Cœnobio ſemper habebit clementer addictos. Datum &c:

Re-

Reſponſum Religioſi Superioris localis.

Acceptis die   Menſis labentis humillima cum veneratione litteris Celſitudinis Veſtræ, quibus pœnam adversùs F. N. cum non modico populi Scandalo N. Reum exigere dignata fuit, clementiſſimè exſpectando à me intra trium hebdomadum ſpatium Canonicam notificationem ſententiæ factæque ejusdem executionis; ad penitiorem delicti inquiſitionem proceſſi, datis Reo defenſionibus Iuris, compertâque delicti gravitate conjunctâ cum Populi Scandalo, ad præſcriptum Conſtitutionum noſtrarum, privavi eundem &c. & monaſtico carceri per N. mancipari feci, De qua punitione dum juxta S. Sedis Apoſtolicæ placitum, Celſitudinem Veſtram per præſentes humillimo cum reſpectu certiorem facio, Celſitudini Veſtræ devotiſſimas pro cura tam provida gratias ago; meque ac Conventum mihi concreditum conſtanti Ejusdem propenſioni & Clementiſſimo affectui demiſſiſſimè commendo, &c.

XI.

530. *Ad n. 373. Contradictoriales & Requiſitoriæ D. Abbatis & Venerabilis Con-*

Conventûs Monti S. Michaëlis adversùs Impoſtorem Henricum Van Th.

Nos infraſcripti Abbas & Conventus Monaſterii S, Michaëlis Ordinis S. Benedicti prope Bambergam, de licentia Celſiſſimi & Reverendiſſimi Principis & Domini D. PETRI PHILIPPI Epiſcopi Bambergenſis ac Herbipolenſis, S R. I. Principis, Orientalis Franciæ Ducis &c. Principis, Ordinarii, ac Diœceſani noſtri Clementiſſimi, notum facimus, erupiſſe in his partibus famam, ex Bavaria, & Diœceſi Ratisbonenſi, de Patre quodam Henrico V.T. Belga, profeſſo (ùt ipſe quidem hìc aſſeruerat) in Monte Caſſino, quòd apud diverſos Principes & Abbates impudenter jactaverit, ſe eſſe Abbatem memorati Conventûs noſtri: quod cùm non tàntùm pugnet cum propria Ejusdem confeſſione hic in ſcriptis relicta; verùm etiam palàm omnibus notum ſit, me Abbatem etiamnum in ſtatu & dignitate Abbatiali perſiſtere; nec unquam de prædicti vel Alterius Patris actuali electione aut poſtulatione ſuſcipienda à Nobis Conventualibus cogitari potuiſſe, quamdiu Reverendisſimum D. Abbatem noſtrum Divina Bonitas in hac vita & Abbatiali dignitate ſua ſervaverit,

Hinc

Hinc rogamus eâ, quâ par eſt, humilitate, devotione, ac humanitate, omnes DD. Nuntios Apoſtolicos, Epiſcopos, & alios Antiſtites ac *Præſules*, etiam extra Germaniam, in quorum diſtrictibus, Diœceſibus aut Conventibus hic Impoſtor repertus fuerit, ut prædicto Titulo iniquè aſſumpto eidem interdicere; & tanquam criminis Falſi Reum tractare non graventur: inventuri nos viciſſim ad quæque ſervitia & officia religioſa paratiſſimos. Datum in Monaſterio Montis S. Michaëlis die Tertiâ Auguſti Anno Domini 1679.

(Sigillum majus Abbatiale)
Romanus Abbas.

(Sigillum majus Conventûs.)

Hic ſubſcripta ſunt omnia Nomina Conventualium præſentium.

XII.

Ad n. 381: Manifeſtatio cauſarum, ob quas Celſitudo ſua ſuppreſſit Inſtitutum Clericorum in commune viventium.

531. Von GOttes Gnaden Wir PETER PHILIPP Biſchoff zu Bamberg

berg und Würtzburg/deß H. Röm. Reichs Fürſt/auch Hertzog zu Francken/ꝛc. Entbieten Unſeren Vicario in Spiritualibus Generali, Geiſtlichen Räthen / Seelſorgern / und Beneficiaten Unſers Hoch-Stiffts Würtzburg ſampt und ſonders Unſeren gnädigſten Gruß zuvor/und fügen zuwiſſen / wie folgt: Wie rühmlich Unſer in GOtt ruhender geehrter Herr Vorfahrer Johann Philipp Chur-Fürſt und Ertz-Biſchoff zu Mayntz / Biſchoff zu Würtzburg und Wormbs / auch Hertzog zu Francken/ꝛc. dahin getrachtet / damit in dieſem Uns nunmehro von GOtt anvertrauten Hoch-Stifft Würtzburg durch gute Beſtellung deß allhieſigen Seminarii und Einführung löblicher Diſciplin unter dem geſambten Clero die Seelſorg auffs beſte eingerichtet werden mögte / iſt zu hochgedachten Unſers Herrn Vorfahrers billichem Nachruhm euch ſattſamb bekant. Weilen Wir aber unter wehrender Unſerer Regierung mit groſſem Mißfallen wahrnehmen müſſen / daß durch die zu ſolchem End angenommene Vorſteher nicht allein von mehr hochgemeldten Chur-Fürſtens heylſamen Vorhaben in vilen abgewichen; ſondern zu dieſes Unſers Hoch-Stiffts mercklichem Nachtheil allerhand Gefehrde unter-

unter der Hand eingeführt worden/ in dem man erſtlich in Quæſtion ziehen wollen/ ob Wir Unſern Alumnis in allen und jeden allein zubefehlen hätten / oder leyden müſſen / daß neben Uns ein auſſer Land wohnender Uns weder mit pflichten noch auff andere Weiß zugethaner Clericus Unſerem allhieſigen Clero zugebieten und zu verbieten hätte: Worauff erfolget / daß Uns und Unſeren nachgeſetzten Geiſtlichen Räthen das meiſte / ſo gedachter Unſerer Alumnorum-Stand betroffen/fleiſſig hinderhalten / zu dem außländiſchen von ihnen alſo genennten *Præſide Univerſali* aber/ mit præterirung Unſerer / der Recurs genommen; ja die Sach an Seiten erſterwehnten *Præſidis Univerſalis* alſo hoch getrieben worden / daß Unſerem Clero unter ſeiner *Direction* allerhand neue Conſtitutiones, und onera auffgebürdet / und die *Interpretation* oder Declaration deß von Uns/oder Unſern Herrn Vorfahrern vorgeſchriebenen / und uns allein beſchehenen Juraments, wider alle Gebühr / ihm und ſeinen nullâ authoritate publicâ beygeſellten Præſidibus Diœceſanis allein vorbehalten werden wollen. Dann drittens den armen Eltern von ihren geiſtlichen Söhnen/ unter allerhand an Seiten der Obern

eingewendeten prætexten / geringe Hülff biß dato geſchehen; und anderer Sachen zu geſchweigen / der Weeg zu einer unzu- läſſigen Exemption, ihren Pflichten zuwi- der / wie auch zu frembder weltlicher Pro- tection alles Ernſts gebahnet worden: Als haben wir in Unſerm Gewiſſen dergleichen Gefährlichkeiten länger nicht zuſchauen können / ſondern die Obſicht Unſers allhie- ſigen Seminarii einem Uns allein beygetha- nen tauglichen Alumno und der Heiligen Schrifft Doctori gnädigſt anvertraut: und weilen ſich der vorige Præſes gewei- chert / daß von Uns zu Conſervirung unſe- rer Biſchöfflichen Rechten vorgeſchriebe- ne Iurament abzulegen / gnädigſt verord- net / daß er ſolcher General-Direction Unſe- rer Alumnorum durch dieſes Hochſtifft nicht minder / als die auff dem Land gewe- ſene Coadjutores, enthoben; Unſere Alu- mni aber / ſampt dem übrigen Land-Clero, einig und allein an Uns / Unſeren nachge- ſetzten Geiſtlichen Rath / und eines jeden diſtricts Dechanten / und Definitorn zu ſchuldigſtem Reſpect und Gehorſamb / dann im übrigen auff die Decreta S. Synodi Tridentinæ de vita & honeſtate Clerico- rum, wie auch auff alle löbliche Conſtituti- ones & conſuetudines hujus Diœceſis hier- mit

mit angewieſen ſeyn ſollen. Zu deſſen wahrer Urkund Wir allen und jeden Geiſtlichen Räthen / Dechanten / und Seelſorgern Unſers Hochſtiffts Würtzburg einen Abdruck dieſes gegenwärtigen von Uns eigenhändig unterſchriebenen und geſiegelten Decrets zuzuſtellen anbefohlen. Decretum auff Unſerm Schloß Marienberg ob Würtzburg den 30. Octobris 1679.

(L.S.)

XIII.

Ad. 381. in fine: Decretum ſuæ Celſitudinis concernens Seminarium, vitam ac honeſtatem Clericalem, obſtringensq; Parochos ad annua exercitia Spiritualia.

582. Cùm nihil ſit Reipublicæ Chriſtianæ ad obtinendum finem beatitudinis æternæ ſalutarius; quam ſi gregi fidelium de probis, doctis, zeloſis, ac prudentibus animarum paſtoribus provideatur: laudabilibus D.D. Prædeceſſorum Noſtrorum veſtigiis inſiſtendo, illud Nobis cum primis hactenus cordi fuit, ut tum in Seminario Noſtro Herbipolenſi, tum per univerſam hanc Diœceſim eæ adhiberentur cautelæ atque in-

 duſtriæ,

duſtriæ, è quibus expectari indubiè poſſet fructus intentus. Et quoniam nihil magis ad ſolidam tanti moliminis proſecutionem proficere poſſe advertimus, quàm ſi pro Alumnis non minùs, quàm cæteris Herbipolenſi Clero Noſtro addictis, certæ quædam perpetuò valituræ Regulæ, tanquam fundamentum ac baſis, tam propriæ, quàm alienæ ſalutis procurandæ, præſcriberentur: ad tricipitis illius Hydræ, *ignorantiæ*, *pravitatis morum*, *ac negligentiæ* (quam Clericis ſive in animarum cura, ſive in alia ſtatione locatis potiſſimùm officere conſtat) perniciosa capita reſecanda, pro commiſſo Nobis munere Spiritualem gladium admoturi, DEI nomine ordinamus, volumus, ac præcipimus.

1. Ne ignorantes ſive ex ingenii, ſive ex ſeriæ applicationis defectu ad ſublimem dignitatis Clericalis ſtatum aſſumantur, vel (quod deterius eſt) animarum curæ præficiantur, *à* Conſilio Noſtro Eccleſiaſtico, Univerſitatis Noſtræ Profeſſoribus Publicis, imò & *à* Parochis locorum eò annitendum eſſe, ne homines planè ſtupidi cum temporis & Reipublicæ jactura in ſcholis detineantur, & poſtmodum ad Patronorum authoritate pollentium preces, vel ex commiſeratione aliqua, quæ potiùs ob profluentia indè

indè damna in animas talibus committen-das ſumma crudelitas eſt, ad ſtatum Cleri-calem admittantur. Et quoniam Nos Ec-cleſiaſtici, præ Laicis, ad præſtanda Chri-ſtianæ Charitatis Officia obligamur, Paro-chorum, imò & plerorumque Clericorum erit, ut capaces parvulos ad ædes ſuas aſſu-mant, quos non tantùm in elementis lin-guæ latinæ, & aliis ad bene formandos mo-res ac ſerviendum ſibi & proximo neceſſa-riis inſtruant; verùm etiam individuos vi-tæ & actionum ſuarum teſtes ac comites habeant.

Dum verò in publicis ſcholis dato ſuæ habilitatis ſpecimine propiùs ad ample-ctendam Clericalem vitam acceſſerint, à Confeſſariis & Profeſſoribus ſuis crebrò monendi erunt, neminem deinceps ad hanc vitam ſuſcipiendum eſſe, qui non eò usque in moribus ac litteratura profecerit, ut non jam aliorum patrocinio, ſed propriâ virtute atque ſcientiâ ad ſæpedictum Clericalem ſtatum provehi mereatur.

Qua in re vigilabunt potiſſimùm Con-ſiliarii Noſtri, ut Candidati publica mo-rum ac ſtudiorum teſtimonia afferant; ſuperatóque rigoroſo examine, per tridu-um in Seminario noſtro habilitatem & vo-cationem eorundem diligenter explorent.

Qui autem Sacro Presbyteratûs Ordine jam obtento, in actuali animarum cura conſtituti fuerint, ita ſe ſive cum Capellanis, ſi quos habuerint; ſive ſoli in Theologia morali & ſtudio controverſiarum fidei ſolerter exerceant, ut in urbem noſtram vocati, ſicut & in Capitulis Ruralibus coram Commiſſariis Noſtris ad functiones eiusmodi deputandis, cum honore ſubſiſtant. Quo ad Alumnos verò actu ſtudentes, exercitationes ſolitæ in Seminario noſtro accuratè obſervabuntur. Ad quod ne quis facilè ineptus aut reprobus cooptetur, Conſilii noſtri Eccleſiaſtici & Officialium Seminarii erit, in ſupplicantium habilitatem & vocationem omnibus modis inquirere, ne quid inutiliter in malè merentes conferatur.

2 Quia porrò non tantùm doctrinâ, ſed & piis moribus ſanctæque converſationis exemplo Clericum in *Domini* ſortem adlectum, maximè Sacerdotem, animarum Antiſtitem, præcellere oportet; præter educationem honeſtam, illud quoque ab initio ſtatim in hominibus ad Clericatum aſpirantibus præcavendum videtùr, ne vel inordinato erga bona temporalia ſive quærenda & conſervanda, ſive irrationabiliter diſſipanda affectu; vel ſolitariâ ſinè habili teſte commoratione; vel periculosâ cum mu-

mulieribus cohabitatione, ad illicita & ſcandaloſa per ſæpe ferantur: Quo ad *educationem*, cum Alumnis Noſtris conſueta pietatis exercitia continuari quam ſtrictiſſimè volumus. Quo ad alios verò extra Seminarium noſtrum conſtitutos, eorum, penès quos degunt, & ſub quibus ſtudent, conſcientiam oneramus, ut coram Conſilio noſtro Eccleſiaſtico interrogati fideliter ediſſerant, qualem in illis ſanæ pietatis fervorem, vitæque rationem deprehenderint, diſtrictum aliquando ad Tribunal DEI ſubituri judicium, ſi doloſâ, vel minùs ſincerâ informatione cooperati fuerint ad perniciem animarum. Et ne fortè juvenes ſcholas inferiores emenſi licitum ſibi putent, ſecluſo aſperioris diſciplinæ metu, quidquid ipſis etiam contra Deum & honeſtatē libuerit; noverint univerſi, qui quidem in hac Diœceſi noſtra ad ſtatum Clericalem aſpiraverint, neminem ad ullum ſive majorem, ſive minorem ordinem, imò nec ad tonſuram quidem admittendum eſſe, qui non menſtruatim bis ad minimum ad ſacramentalem Confeſſionem, & ſacram Communionem acceſſerit, publicumque obſequii Nobis hac in re præſtiti teſtimonium ſæpedicto Eccleſiaſtico Conſilio noſtro exhibuerit.

Adverſùs *inordinatum* illum, de quo ſu- prà, *affectum*, quatenus quidem immenſum corradendarum, ſervandarumq; opum ſtudium reſpicit, primò laudabiliter per canones ſacros ſancitum eſt, ne Clerici mercaturam, negotiationem, ſimilémve turpem quæſtum ſectentur: à quibus citra gravem DEI offenſam & ampliſſimi ſtatûs Clericalis ignominiam recedi non poteſt. Quantum deinde ad beneficiales proventus, omnibus notum eſt, quidquid exinde ſuperfuerit Clericis, ſive ex charitate, ſive ex juſtitiâ (quarum neutra ſinè peccato violari poteſt) in ſubventionem pauperum, alioſvé pios uſus erogandum eſſe. Quod ſicubi à Clericis officiorum ſuorum oblitis neglectum viderimus, muneris noſtri erit, aſſignare quandoque uſus, in quos facultates ſuperfluæ è beneficiis collectæ impendantur. Ne verò ſublatis avaritiæ ſordibus diſpendioſa prodigalitas ſubſtituatur, Definitorum, Decanorum, & Conſiliariorum noſtrorum Eccleſiaſticorum, maximè Fiſcalis Officium erit, eos, qui ludendo, bibendo, circumvagando, vel aliter nec finem nec modum diſſipationum fecerint, fideliter denuntiare, ut maturè intra honeſtatis terminos contineantur, aut ſi ita viſum fuerit, domui demeritorum, usque ad corre-

ptio,

ptionem ac emendationem condignam, immancipentur

De *ſolitaria habitatione* non diffitendum eſt, quibus ea perſæpe periculis ac malis inveniatur obnoxia, tum ob otium, tum ob frequentes occaſiones ad quaslibet labes &c: quam ob cauſam ſollicitis ſtudiis hactenus eò contendimus, ut Parochis quo ad usque per commoditates locorum ac fundationes liceret unus vel plures cooperatores aut beneficiati adjungerentur Ne tamen, dum ſpirituali Parochorum bono intendimus, publica animarum ſalus, ex unione Parochiarum, in quarum ſingulis præſentia Paſtoris neceſſaria eſt, in periculum abducatur, volumus ut ſingulis locis, ſinguli Paſtores reſidentiâ perſonali cohabitent atque præſideant: qui ſi fortaſſe ob tenuitatem proventuum alere penès ſe cooperatorem non poſſint, vel ob exilitatem loci tali quopiam non indigeant, puerum ſaltem bonæ ſpei ac indolis ſecum aſſument functionesque ſuas per integrum diem ita diſtribuent, ut nec otio, nec comeſſationibus vel aliis indignis occupationibus locum dent, & ſi quando vel domi, vel extra cum fœminis quibuscunque agendum fuerit, nunquam Achatis ſui conſortio deſtituantur. In quam rem, utî & in temporis

diſtributionem, Viſitatores noſtri ſtudioſè inquirent.

Quod ſi verò plures Clerici, prout ex corde optamus, ſimul commorati fuerint, hic converſationis eorum profectus erit, ut ùnitis precibus, ſtudiis, conſiliis & exemplis vocationem ſuam perfectè adimpleant, ſæcularium familiaritatem quandoque nocivam devitent, & irremiſſo fervore in DEI cultum ac animarum ſalutem conſpirent. De Alumnis autem noſtris ſtudiorum causâ in Seminario conſtitutis perpetuò cautum eſto, ne vel in Seminario, vel extra illud ipſum in Urbe cum Sæcularibus cœnent aut prandeant, vel aliter, (niſi quantum ſumma neceſſitas ac Superiores voluerint) converſentur.

Quanta peſtis Clericorum ſit aſſidua *cum mulieribus* etiam bonis *converſatio*, docent frequentes cum iisdem lapſus, nullis eos ſubinde à tanta fœditate minis aut pœnis abſterrentibus. Quapropter ut ignis à paleis, quantum in Eccleſiaſtica noſtra Republica, ſecundùm præſentem fundationum ac rerum ſtatum licuerit, quàm remotiſſimè arceatur, diſtrictè præcipimus, ut omnes ac ſinguli, qui per viros rem familiarem adminiſtrare potuerint, eorum operâ duntaxat utantur. At ſi talis Oeconomiæ

nomiæ neceſſariò gerendæ ſtatus fuerit, ut mulieres intra domum Clericalem admittendæ ſint, non quælibet absque delectu, ſed matres aut ſorores, ſi haberi poſſint, vel e usmodi ſaltem perſonæ ſuſcipiantur, quas ſanctitudo morum, & provectior ætas extra ſuſpicionem criminis tam fœdi conſtituit, eâ inſuper ſeparatione factâ, quæ ipſos etiã Clericos ab omni periculo & occaſione ſcandali liberet: id quod facillimè fiet, ſi præter ancillam puer alatur, per quem, vel quo præſente Clericus neceſſaria jubeat, quíque individuus ejusdem, quoties cum muliere tractandum erit, comes & vitæ teſtis extiterit. Præterea Directores Exercitiorum Spiritualium optimè facient, ſi Clericis fideliter ſuaſerint, ut menſtruatim per votum ſe obligent ad nunquam admittendam ad ſe ſolos mulierem, omnemque cum fœminis familiarem aut non neceſſariam converſationem, & ebrietatem laſciviæ Prodromam, ut peſtem, devitandam.

3. *De negligentia* denique operariorum, hoc unum ſubjungimus, nullum aptius huic malo reperiri antidotum, quàm ſi bene exerceantur in ſcholis, & in collatione beneficiorum diligentiores ac præſtantiores minus merentibus præferantur; In Viſitationibus ac Capitulis Ruralibus diligen-

ter examinentur, maximè de functionibus ad ſe ſpectantibus, quotidianis meditationibus, lectionibus Spiritualibus &c. Quæ præcipua noſtrorum Conſiliariorum, Decanorum, ac quorumlibet Viſitatorum cura erit. Atque ne conceptus in primâ ſtatûs Clericalis ſuſceptione fervor temporis progreſſu tepeſcat, ſeriò inſuper & ſub interminatione Judicii Divini, Noſtris Vicario in Spiritualibus Generali, & Conſiliariis Ecleſiaſticis, per præſentes injungimus, ut omnes ac ſingulos in hac Diœceſi Noſtra curæ animarum præſtitutos, per vices ſemel annuatim in Urbem Noſtram advocent, Spiritualibus exercitiis per quatriduum in domo Alumnorum noſtrorum incubituros, hoc quidem ordine, ut in prima die, methodi concionandi, tempore prandii coram Regente, Subregente, & Alumnis noſtris, publicum ſpecimen edant, Noſtrisque Vicario in Spiritualibus Generali & Fiſcali, conciones per annum habitas, deſignationem quorumvis proventuum, & notam omnium eorum, quæ juſſi fuerint, aut ſignificanda ipſimet putaverint, fideliter exhibeant: reliquum verò triduum exercitiis Spiritualibus & dietim horam unam ſtudio & repetitioni Theologiæ paſtoralis continentis ea, quæ Clericum in ordine ad ſe,

Deum,

Deum, & proximum perficiunt, duntaxat impendant Præcipuis ſolùm feſtivitatibus, Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Septimanæ Sanctæ, Paſchatis, Aſcenſionis, Pentecoſtes, Corporis Chriſti, Omnium Sanctorum, Patrocinii aut Dedicationis Eccleſiæ, quibus ſingulos in locis ſibi commiſſis perſonaliter adeſſe oportet, exceptis) Et quia duos vel plures ſimul advocare neceſſe erit, onus concionandi uni ex illis deferetur per ſortem, cæteris ad id ſolùm obſtringendis, ut edant inter reliqua etiam concionem pro ea die confectam.

Cœterùm ut in ſæpe dicta domo Alumnorum noſtrorum omnia rite ac citra confuſionem gerantur; nullus in ea conſtitutus, ſive ùt Officialis, ſive ùt exercitandus, ſive ùt Alumnus, ſive ùt demeritus, ſive quocunque titulo, quicquam aliò ſcribat, mittat, aut aliunde recipiat, ſinè ſpeciali Directoris, aut in hujus abſentia Regentis præſcitu: utque faciliùs obſervari poſſint intrantes ac egredientes, Subregens, aut Subregenti adjunctus conclave ſuum in loco prominente habeat, cujus obtutui porta ac Janitor jugiter pateant, ita quidem ut citra illius, vel Regentis, aut Directoris placitum nulli inquilinorum; extraneis autem nullatenus ultra atrium concedatur acceſſus,

ſuis. Quæ res cùm à fide ſervorum pluri-mùm pendeant, nullus ex illis, quoquo nomine venerit, ſinè expreſſo Directoris per Nos conſtituti conſenſu ſuſcipiatur, aut dimittatur.

Et hæc ſunt, quæ pro Epiſcopalis Officii Noſtri debito duximus ſeriò inculcanda, referentes Nos inſuper ad Decretum Noſtrum die 6. Aprilis 1679 typis evulgatum, ſicut & ad reliquas conſtitutiones, ac pias conſuetudines hujus Diœceſis Noſtræ Herbipolenſis. Ne verò præſentis voluntatis Noſtræ ignorantia vel oblivio prætexi à quopiam valeat, Clementiſſimè præcipimus, ut annuatim hoc Decretum Noſtrum Directorio Diœceſis Noſtræ Herbipolenſis imprimatur; & infra Octavam Epiphaniæ in Scholis Philoſophicis ac Theologicis, nec non in Seminario Noſtro publicè prælegatur. Decretum in Caſtro Noſtro Montis Mariani ſupra Herbipolim 21. Octobris 1679.

PETRUS PHILIPPUS.

(L.S.)

Iuramentum Alumnorum Herbipolenſium.

583. Ego N. Celſiſſimi Reverendiſſimique

que Principis ac Domini D. PETRI PHI-LIPPI Epiſcopi Bambergenſis & Herbipo-lenſis, S. R. I. Principis, Orientalis Fran-ciæ Ducis &c. Domini Noſtri Clementiſſi-mi, & Eccleſiæ Herbipolenſis Alumnus, promitto coram DEO & ſanctis Ejus, & his ſuæ Celſitudinis Commiſſariis, omni-modam ſubjectionem, obedientiam, & re-verentiã Clementiſſimo Dn. meo Epiſcopo Herbipolenſi, & ſuæ Celſitudinis ſucceſſo-ribus canonicè intraturis, fidelemque cu-ram animarum in hac Diœceſi Herbipolenſi mihi committendarum; promitto inſuper me geſtaturum continuò habitum Clericalẽ juxta formam à Celſitudine ſua die undeci-mâ Junii, Anno milleſimo ſexcenteſimo octogeſimo præſcriptam, victurumque de-inceps juxta Clementiſſimum Ejusdem De-cretum die 21. Octobris Anno milleſimo ſexcenteſimo ſeptuageſimo nono condi-tum. Juro denique & promitto, me in hac vocatione meâ clericali, ſub ſola Epiſcopo-rum Herbipolenſium directione, conſtan-ter perſeveraturum, nec ad Religionem a-liquam, aut quemcunque ſtatum, ſeu quod-libet Inſtitutum non plenè ſolis Herbipo-lenſibus Epiſcopis ſubjectum, vel cum aliis Congregationibus extra hanc Diœceſin ex-iſtentibus quoquo modo connexum, abs-

que

queſpeciali regnantis pro tempore Episco-pi conſenſu, nec nisi factâ priùs ſumptuum pro me in Seminario vel aliàs ab Herbipo-lenſi Eccleſia impenſorum refuſione, mi-graturum, aut tali ſub quoquo prætextu me aſſociaturum. Ita me Deus adjuvet, & hæc ſâncta Dei Evangelia.

XIV.

Ad n.383 Reverſales & Salvus Conductus Reverendiſſimi Domini Romani Abbatis Monaſterii Montis S. Michaëlis ord. S. Benedi.

Supplicatio Ejusdem Abbatis pro ſalvo Conductu.

534. Reverendiſſime & Celſiſſime Princeps ac Domine, Domine Clementiſſime. Arbitror jam Reverendiſſimæ C. V. per Conſiliarium ſuum Dominum Joannem Fridericum Karg relatum eſſe, quòd negotium tractatum in ſtetten, inter ipſum & me per Dei gratiam plenè fuerit terminatum, ita ut nil reſtet, nisì approbatio & actualis adimpletio, atque neceſſarius ad hanc perſonæ meæ ac Religioſorum abſentium ad mónaſterium reditus; ideoque humillimè ſperem me de Reverendiſſimæ C. V gra-

V gratia certum & ſecurum fore, quam hiſce pro me & meis ab Ipſa ſubmiſſiſſimè ardentibus votis expoſco, pro cujus felici regimine & longæva vita Deum exorare non intermittam. Coloniæ 4 Octobris Anno 1675.

Reverendiſſimæ Celſitudinis Veſtræ

Humillimus & devotiſſimus Capellanus
P. Romanus Abbas.

Salvus Conductus & *Ratificatio Tractatuum Colonienſium 10. Octobris 1675.*

535 Petrus Philippus DEI gratiâ Epiſcopus Bambergenſis, Electus Herbipolenſis, S. R. I. Princeps, Orientalis Franciæ Dux, &c Salutem atq; Clementiam noſtram: Venerabilis, Devote, Fidelis, atque dilecte. Intelleximus ex Epiſtola Tua, quanto ardore humillimè deſideres non tantùm conciliari Nobis; verùm etiam ulteriores quarumlibet differentiarum radices modis omnibus extirpare. Cùm autem nihil ei fini tam laudabili congruentius accidere poſſe judicemus, quàm ut, juxta conventionem Herbipoli inchoatam; confir-

firmatam in Vico Stetten; actandem operâ fidelis atque dilecti Conſiliarii Noſtri Joannis Friderici Karg Coloniæ Agrippinæ die ſecundâ Octobris hoc Anno currente terminatam; atque à Nobis vigore præſentium quoad omnia ratificatam, ante feſtum omnium Sanctorum coram Nobis te humillimè ſiſtas, dictamque Conventionem adimpleas: idcircò publicam fidem & plenam ſecuritatem, cum omnibus & ſingulis clauſulis neceſſariis ac opportunis, Tibi & Religioſis Diſciplinæ tuæ commiſſis, ut Tu & Religioſi Tui abſentes tutò & liberè huc advenire atque deinceps ibidem permanere queatis, ad conſummandum opus initiô expoſitum, præſentium tenore benignè concedimus; Teque cum tuis in priorem gratiam noſtram cooptamus. Bambergæ in Urbe noſtra die decimâ Octobris A. C. 1675.

P. P. E. B. H.

Reverſales D. Abbatis Romani.

536. Ego Romanus Abbas Monaſterii S. Michaëlis prope Bambergam Ord. S. Benedicti &c. hiſce notum facio atque profiteor: Cùm Celſiſſimus ac Reverendiſſimus Princeps & Dominus D. Petrus Philippus

ſippus Epiſcopus Bambergenſis, Electus Herbipolenſis, S R I Princeps, Orientalis Franciæ Dux &c offenſam exindè conceperit, quòd ſuæ Celſitudinis Iuribus ſuperioritatis Territorialis & ordinariatûs viſus fuerim contravenire: ad eam deinceps evitandam, majoris firmitatis, aſſecurationis, & declarationis hujus ſinceræ intentionis meæ gratiâ, meo ac Conventûs mei nomine hiſce publicè ac liberè univerſis manifeſto, quòd nullum alium Diœceſanum, Ordinarium ac Principem Territorialem agnoſcamus, quàm Clementiſſimum Dominum noſtrum, ejusdemque legitimos in hac Eccleſia Bambergenſi Succeſſores Principes & Epiſcopos Bambergenſes, qui ibidem omnem ejusmodi jurisdictionem ſupremam, & Ius obtinet, ſub quo & in cujus Diœceſi Monaſterium S Michaëlis ſitum, atque à SS. Imperatore Henrico & Cunegunde fundatum atque ſubjectum fuit: prout agnovit Prædeceſſor meus Eberhardus à Venlo Anno 1468. &c.

XV.

Formula Iuramenti præſtiti à Reverendiſſimis DD. Abbatibus vallis ſpecioſæ; & alia nonnulla illud Monaſterium concernentia.

537. Ego N. Monaſterii ſpecioſæ vallis ordinandus Abbas promitto coram DEO, & Sanctis, & hac ſolemni Fratrum Congregatione, fidelitatem, dignamque ſubjectionem, obedientiam, & reverentiam Matri meæ Eccleſiæ Herbipolenſi, & N. N. Domino meo Epiſcopo, & Succeſſoribus Ejus ſecundùm ſacrorum Canonum inſtituta, & prout præcipit inviolabilis authoritas Pontificum Romanorum. *Quod juramentum Abbatum Ordinario ſubjectorum cùm juxta formam Pontificalis emiſiſſet D. Abbas Ioannes in manus DD Commiſſariorum Celſiſſimi ac Reverendiſſimi Principis & Domini D. Iulii Epiſcopi Herbipolenſis Orientalis Franciæ Ducis &c. Idem Ille, ab Acatholico Cœnobii ſuî Secretario perſuaſus A. C. 1588. atque Vicinorum quorundam Imperii Statuum potentiâ fretus, juriſdictioni ordinariæ, non tantùm quoad diſciplinam Clauſtralem, quam Superioribus Ordinis, certis ſub conditionibus ac modis, à ſe ceſſam fatentur Epiſcopi Noſtri; ſed etiam quoad reliqua, præter Cæterorum in Franconia degentium Monachorum Ciſtercienſium morem, ſe de facto ſubtrahere niſus eſt: cujus exemplo, quoad denegatam in aliquibus obedientiam, inſtitêre quidem Succeſſores Ejusdem in monaſterio vallis ſpecioſæ, at interpellati continuè,*

nuò, & in mala ſide conſtituti, nihil iis ad legitimam defenſionem proficiente ſeu longiſſimi temporis lapſu, qui tantùm infelices animas gravat, ubi conſtat de malo principio; ſeu aggregatione ad Gallicanam Ciſtercienſium Congregationem, qualis ſecundùm reſolutionem authoritate Innocentii X factam n. 31. haud prodeſt ad hunc effectum monaſteriis non exemptis, cujusmodi eſſe ac fuiſſe Monaſterium ſpecioſæ vallis tum Iuramentum ab Ejus Abbatibus emitti ſolitum, tum ſexcentæ aliæ ſubjectionis theſſeræ genuinæ teſtantur; ſeu deniq; facto Vrbani VIII, S P. qui Congregationi S Bernardi Superioris Germaniæ ampliſſimam omnium Ordinis Ciſtercienſis privilegiorum ac exemptionum conceſſionem feciſſe dicitur A C. 1624. die 10 Iulii: cùm hæc prætenſa conceſſio nec Ordinariis Franconiæ legitimè inſinuata; nec iisdem priùs auditis indulta; imò ſub- & obreptitia fuerit, ſtante etiamnum in vigore ſuo Conventione Martini V. S P. cum Ordinariis Germaniæ Epiſcopis initâ, de non eximendo quoquam monaſterio, niſi causâ cognitâ, & vocatis Epiſcopis ac aliis, quorum intereſt: quæ cùm ob fidem datam à Iure Gentium robur obtineat, eoq; tendat, ut conceſſa à Spiritu S. Epiſcopis in univerſos intra Diœceſes eorum degentes authoritas conſervetur, æquanimiter ſuſtinet

S. Se-

S Sedes Apoſtolica, ſi ſæpedicti Epiſcopi jura ſua per viam defenſionis proſequantur ac vindicent; aut ob defectum intentionis ſummi Pontificis, mandata ejusmodi Apoſtolica, ipſis inſciis, obtenta cum graviſſima Epiſcopatûs Herbipolenſis injuria, nec unquam legitimè exhibita, non duxerint exequenda. Ex quibus abunde conſtat, Celſiſſimos ac Reverendiſſimos Principes Epiſcopos Herbipolenſes fovere intentionem fundatam in Jure adversùs Reverendiſſimum D. Abbatem & Monaſterium Vallis ſpecioſæ, vulgò Schönthal/ nisì quatenus idem Abbas ac Monaſterium per documenta legitima omni exceptione majora, continuamque poſſeſſionem ab Epiſcopis Herbipolenſibus non contradictam, docuerint exemptionem ab ordinaria Horum jurisdictione.

Index

Index rerum & verborum ſecundùm numerum paragraphorum.

A.

Abbates coram Epiſcopo locali deponunt inſignia; & populo ſolemniter non benedicunt, n. 52 jam circa tempora S. Galli contulerunt primam tonſuram, n. 128. conventualibus ſuis conferunt 4. minores n 129. in Germania plerique hoc faciunt n 130. an aliis, quàm ſibi Subditis conferre poſſint primam tonſuram & 4 minores, res eſt intricata n. 132. & ſeqq non habent votum deciſivum in Synodis, n, 316. eorum benedictio paſſiva, tam authoritate Apoſtolicâ, quam ordinariâ n, 417. & ſeqq n 131. Abbatum benedicendorũ habitus, n. 418. non utuntur baculo paſtorali extra propriam Eccleſiam; nec in propria coram Epiſcopo loci. n. 425. non tegunt caput mitrâ coram Sanctiſſimo expoſito ibid. Abbatis Monachorum S Michaëlis, ord. S Bened prope Bambergam, ſingulare privilegium. n, 422. Ejusdem Reverſa-
les

les & ſalvus conductus n. 535. & 536. Abbatis uſum mitræ non habentis benedictio, n. 432.
Abbatiſſa, ejus electio, confirmatio, benedictio, n. 457. & ſeqq. in ſpiritualibus habet tantùm poteſtatem domeſticam, & merè privatam n. 468. habet temporalium adminiſtrationem. n. 469. obligatur ad clauſuram n. 470. caſus exceptus ibid.
Abortûs procuratio, n. 196.
Abſentium ius in electionibus n. 409.
Abſolutio indirecta à caſibus reſervatis, contradicente Eccleſiâ & Epiſcopo, chimærica, n. 179. Sacramentalis forenſium n. 145.
Adminiſtratores bonorum monaſteriorum monialium ad annuas rationes Epiſcopo loci reddendas obſtricti, n 499.
Aggregationes conventuum. n. 435. præcisè non tribuunt exemptionem. n. 31.
Altare privilegiatum n. 297. portatili ubique poteſt Epiſcopus uti n. 213. Altaria Regularium exemptorum per ſe non poſſunt ab Epiſcopis viſitari. n. 240. ad 1. & n. 293.
Anachoretarum triplex conditio. n. 437.
Annulus. n. 426.
Apoſtaſia, n. 372. modus procedendi adverſùs

ſurs Apoſtatas. n. 373. Apoſtatarum reductio. n. 374. & ſeq.
Apoſtoli cur in ſanctitate vitæ & doctrina fidei à Deo confirmati? n. 135.
Approbatio Epiſcopalis Regularium pro confeſſionibus Cleri ac Populi audiendis. n. 139. Confeſſariorum quid ſit? n. 140 ſinè examine conceſſa revocari pro libitu poteſt. n. 149 ſecùs, prævio examine. n. 150. & ſeq idonei ſunt approbandi generaliter. n. 160.
Aſſaſſini. n. 450.
Aſylorum jus veteris teſtamenti, n. 444. quale hodie? n. 445. & ſeqq.
Auguſtani Epiſcopi laudabilis recurſus ad S. Sedem circa repoſitionem Reliquiarum in Altaribus ſpoliatis, n. 303,
S. *Auguſtinus* conqueritur, deteriores è Monachiſmo quandoque ad Clericatum admiſſos fuiſſe n. 11
Aula Romanæ majeſtatem extrinſecam quibus niti aſſeruiſſe dicatur Cardinalis Sanctacrucius? n. 35. 511. ubi de mente Authoris.
Authoris Scopus, n 3.

B.

Baculus Paſtoralis. n. 425. & 525.
Bambergenſis Eccleſiæ Canonici obtinuerunt à Leone IX. S. P. pro certis per annum

num diebus jus mitræ ferendæ. n. 429.
Epiſcopus habet privilegium Crucis & Pallii n. 310.
B*aptiſmi* fides à Regularibus ordinandis producenda, n. 120.
Benedictinorum ordo in Germania n. 435.
Benedictio paſſiva Abbatum late deducta. n. 407 & ſeqq. activa Sacerdotis coram Eo piſcopo celebrantis. n. 219. thuris, n. 523.
B*eneficii* Eccleſiaſtici renuntiatio invalida ante profeſſionem Religioſam. n 277.
S. *Bernardi* dictum de Sigillo confeſſionis. n. 76 mens de Regularium exemptione. n 25.
Breve Apoſtolicum eligibilitatis. n. 401.
B*ulla* cœnæ declaratur. n. 74. Cruciatæ. n. 178. Sabbathina n 298.

C.

C*æremonialis* Epiſcoporum formam ſervandi obligatio n 425.
C*alendarium* Julianæum n. 59.
C*aligæ* Pontificales n 421.
C*anonici* Cathedralium Eccleſiarum non habent in Synodis votum deciſivum n. 316. Eccleſiæ Colleg S Jacobi Majoris Bambergæ ſe præſervārunt à Monachatu. n. 3 0.
C*anoniſſarum* duplex genus. n. 500, Regulares

lares in quo differant à monialibus ſtrictè ſumptis? n. 501. ſæcularium reformatio. n. 502.

Capellarum Monachorum origo n. 203. Clerici ad eas præſentandi à Monachis n: 204 maximè ſi cura animarum iisdem incumbat n 205.

Capitulationes, ſeu compactata ante electionem quatenus liceant & valeant? n. 408.

Capuccinorum privilegium in Diœceſi Herbipolenſi n 516.

Carceres Regularium non ſint nimis ſqualidi n. 376.

Caſus Papalis quando fieri dicatur Epiſcopalis? n 518.

Caſûs reſervati definitio n. 169. Caſus Bambergæ & Herbipoli reſervati. n. 191. 517. & ſeqq ubi eorum declaratio.

Cathedraticum, n 315. 342.

Cauſa Regularium citra judicialem ſtrepitum terminandæ, n. 100.

Cenſuræ, n. 58. earum vis adverſùs Regulares. n. 225. iis uti poteſt Epiſcopus adverſùs exemptos in materiis ad ſe pertinentibus, etiam ubi non exprimitur facultas iis utendi. n. 73.

Chirothecæ Pontificales, n. 430.

Ciſtercienſis Abbatis, & primorum quatuor Coabbatum prætenſio circa facultatem

Ef con-

num diebus jus mitræ ferendæ. n. 429. Epiſcopus habet privilegium Crucis & Pallii. n. 310.

B*aptiſmi* fides à Regularibus ordinandis producenda, n. 120.

Benedictinorum ordo in Germania n. 435.

Benedictio paſſiva Abbatum late deducta. n. 407 & ſeqq. activa Sacerdotis coram Epiſcopo celebrantis. n. 219. thuris. n. 523.

B*eneficii* Eccleſiaſtici renuntiatio invalida ante profeſſionem Religioſam. n 277.

S. *Bernardi* dictum de Sigillo confeſſionis. n. 76 mens de Regularium exemptione. n 25.

Breve Apoſtolicum eligibilitatis. n. 401.

B*ulla* cœnæ declaratur. n. 74. Cruciatæ. n. 178. Sabbathina n 298.

C.

C*æremonialis* Epiſcoporum formam ſervandi obligatio n 425.

C*alendarium* Julianæum n. 59.

C*aliga* Pontificales n 421.

C*anonici* Cathedralium Eccleſiarum non habent in Synodis votum deciſivum n. 316. Eccleſiæ Colleg S Jacobi Majoris Bambergæ ſe præſervârunt à Monachatu. n. 3?0.

C*anoniſſarum* duplex genus. n. 500. Regulares

lares in quo differant à monialibus ſtrictè ſumptis? n. 501. ſæcularium reformatio. n. 502.

Capellarum Monachorum origo n. 203. Clerici ad eas præſentandi à Monachis n: 204 maximè ſi cura animarum iisdem incumbat n 205.

Capitulationes, ſeu compactata ante electionem quatenus liceant & valeant? n. 408.

Capuccinorum privilegium in Diœceſi Herbipolenſi n 516.

Carceres Regularium non ſint nimis ſqualidi n. 376,

Caſus Papalis quando fieri dicatur Epiſcopalis? n. 518.

Casûs reſervati definitio n. 169. Caſus Bambergæ & Herbipoli reſervati. n. 191. 517. & ſeqq. ubi eorum declaratio.

Cathedraticum, n 315. 342.

Cauſæ Regularium citra judicialem ſtrepitum terminandæ, n. 100.

Cenſuræ, n. 58 earum vis adversùs Regulares. n. 225. iis uti poteſt Epiſcopus adverſùs exemptos in materiis ad ſe pertinentibus, etiam ubi non exprimitur facultas iis utendi. n. 73.

Chirothecæ Pontificales. n. 430.

Ciſtercienſis Abbatis, & primorum quatuor Coabbatum prætenſio circa facultatem con-

conferendi ſubdiaconatum: n. 129. Ordo quoad decimas, & latifundiorum ampliationem: n. 326. Ejus ſtatus, maximè in Franconia n. 433. & ſeq. 537. Abbatum benedicendorum juramentum: n. 419.
Citationum alia judicialis & arctatoria; alia monitoria & ex urbanitate n. 66.
Clauſura conventuum monialium cuſtodia Epiſcopo injuncta. n. 240. §. 4. & n. 487. ingreſſus. n. 488. egreſſus n. 491. abuſus. n. 489. introductio n. 490. punitio Regularium delinquentium circa perſonas degentes intra ſepta monaſteriorum. n. 243. ad 13. & n. 487.
Clerici in commune viventes. n. 381. & ſeq. & 531.
Clericus uni Eccleſiæ adſcriptus, non ordinandus deinde ab alio Epiſcopo. n. 104.
Coadjutoria n. 406.
Communicare peccatis alienis quid ſit? n. 118.
Complicis invalida abſolutio à Complice in crimine carnali opere conſummato n. 202.
Conciliarium Decretorum obligatio non pendet ab inferiorum acceptatione n. 505.
Concilium Tridentinum eſt in tota Europa receptum; n. 507. licèt alicubi non eſſet receptum; pro norma tamen ſervire deberet; n. 509. Quinam oderint Ejus receptionẽ? n. 510. In quibus potiſſimùm tollat, aut modi-

modificet Regularium exemptionem? n. 77. & ſeqq.

Concio diebus feſtivis & dominicis audienda in Eccleſia Cathedrali, vel Parochiali, n. 234. & ſeqq. quid prærequiratur in Regularibus concionaturis? n. 232. & 240 §. 3. & §. 6. & n. 245. Decimò f. 244. & n. 526.

Concordata Germaniæ circa electiones. n. 406.

Conferentia. n. 159.

Confeſſarios eligendi libertas, n. 481. eorum approbatio. n. 139. & 240. §. 2. & n. 244. §. 1. & n. 245. 515. & ſeqq. eorum præſentatio ſola non ſufficit, n. 147. de novo examinari poſſunt à novo Epiſcopo. n. 151. Eorum ſuſpenſio, & revocatio licentiæ ob cauſas confeſſionem attinentes. n. 156. & 245. Primò. f. 249. & ſeq. aliæ cauſæ eos ſuſpendendi, vel licentiã iis datã revocandi. n 157. quæ cauſæ non ſufficiant? n. 158. approbati ab Epiſcopo in una Diœceſi, etiam Jeſuitæ, non poſſunt audire confeſſiones in alia ſinè ſpeciali approbatione Epiſcopi Diœceſani. n. 245. Nonò. & Decimò. eorum minſterium facilius redditum per uſum indulgentiarum. n. 299. Confeſſarii monialium ordinarii & extraordinarii. n. 240. §. 5. & n. 243. ad 8 cum ſeqq. 482. & ſeq. iidem tempore Jubilei n.

484. Confeſſarius infirmæ monialis. n. 485.

Confirmatio electionis. n. 416.

Confraternitatum erigendarum requiſita, n. 440. earum jura &c. n. 442. & ſeq.

Congregationes Spirituales regulariter ſubſunt Diœceſanis, n. 439. Congregationis Cardinalium rebus Regularium præpoſitæ procedendi mos. n. 100.

Conſilii à Jure requiſiti natura, n. 292.

Conſtitutiones (cùm ſicut accepimus) Urbani VIII. n. 244. (cùm ſicut accepimus) Innocentii X. n. 245. (Inſcrutabili) ejus origo. n. 238 Ejus tenor, n. 240. Dubia adversùs eam mota, n. 242. reſolutio Dubiorum, n. 243. Ejus declaratio. n. 486.

Conventuum novorum erectio. n. 256. & ſeq parvorum improbatio. n. 257. intentio Innocentii X circa eosdem. n. 258.

Crepida in ſacriſtiis. n. 421.

Crux pectoralis. n. 422.

Cura actualis & habitualis. n. 392. & ſeq.

D.

Dalmatica. n. 423.

Decimæ quid ſint, & quo Jure introductæ? n. 319. earum diviſio. n. 320. & ſeqq. quibus Eccleſiis debeantur? n. 322, earum Judex n. 323. monachi olim ad eas obligati. n. 324. Decimarum ſtatus ante, & poſt Concil,

cilium Lateranenſe. n. 325. & ſeqq. in materia Decimarum rigor adhibendus contra Regulares n. 329. Pœnæ canonicæ contra delinquentes in materia Decimarum. n. 332. aliqui pro Decimis contra uſurpatores propugnatis occiſi. n. 333

Decimatorum obligatio, ſi miniſtris Eccleſiæ deficiant alimenta. n. 336.

Decreti irritantis natura. n. 413.

Delegata jurisdictio in quo ſenſu non ſit extendenda. n. 101.

Delegationum alia ad univerſitatem cauſarum; alia ſpecialis: & notabile utriusque diſcrimen. n. 102.

Diaconiſſarum officium in Eccleſia primitiva, n. 501.

Differentia præcipua ſtatûs Eccleſiaſtici & Religioſi n. 7. Secundaria. n. 14. inter exemptionem de Jure, & in Jure. n. 34. inter facultatis audiendi confeſſiones limitationem ad locum, & reſtrictionem ad perſonas ac tempus. n. 162. inter periculum mortis, & alias neceſſitates, quoad abſolutionem à caſibus reſervatis. n. 184. inter miracula, & gratias. n. 294. inter Religioſos ſimul, & ſigillatim habitantes. n. 351. inter forum internum & externum. n. 357. velationis antiquæ Virginum & viduarum n. 477.

Dimiſſoriæ duplicis generis; & quis eas concedat? n. 110. & ſeq. earum formula. n. 513.

Diœceſanæ Synodi praxis accuratiſſima, n. 307. & ſeqq.

Diſpenſationis natura. n. 508. ſuper impedimento occulto. n. 518.

Dos Monialis n. 493.

E.

Eccleſiarum res gubernandæ, & diſpenſandæ cum judicio Epiſcopi n. 547.

Eccleſiaſtici ſtatûs differentia à Regulari. n. 7. & ſeqq.

Educandarum apud Moniales variæ conditiones n. 476. quoad cenſuras Epiſcopales n. 475.

Ejecti annuatim requirendi. n. 365. Ejectiones Regularium quandoque neceſſariæ n. 364. Ejectionis modus & prærequiſita n. 366. & ſeqq.

Electio quid ſit, & quomodo differat à Poſtulatione? n. 401. Electionis tria genera, ubi practicè de Electione per inſpirationem, vel quaſi. n. 402. & ſeqq: Prælatorum Regularium an facienda ſecundùm c. Quia propter n. 405. et quando ſit locus. n. 406. quinam ad eam vocandi? n. 407. Eligentes per Procuratorem. n. 409. Electionis præ-

præliminaria n. 410. Eligendi modus practicus per Scrutinium. n. 411. Electionis acceptatio & publicatio n. 412. Extraneorum ad electionem admiſſio. n. 413. Eligendi modus practicus per compromiſſum. n. 415. Electionis confirmatio. n. 416. præſidium Epiſcopis competens in electionibus Superiorum Monialium quantumvis exemptarum. n. 240. §. 5. n. 458.

Encolpium n. 422.

Epiſcoporum negligentia conſervandi ſuam in Religioſos olim authoritatem. n. 8. & 43. nimia in Regulares propenſio fuit cauſa exemptionis. n. 19. 26. 383. Epiſcopi quandoque authoritate ſuâ fuerunt abuſi. n. 21. Epiſcopis localibus reverentia debetur ab exemptis. n. 47. eorum antiqua jura præeminentialia & reverentialia non tolluntur per exemptionem. n. 48. quid poſſint in locis exemptis? n. 50. & ſeqq. Epiſcopo extraneo quid in Eccleſiis ſuis permitti poſſit ab exemptis? n. 51. Epiſcoporum Diſcretio n. 53. eorum poteſtas in exemptos occaſione turbatæ, vel offenſæ juriſdictionis Epiſcopalis. n. 70. & ſeqq. & n. 245. Quartò ſ. 251. procedunt contra exemptos in multis, tanquam S. Sedis Apoſtolicæ delegati: & quæ-

quænam ſit horum verborum vis? n. 99. & ſeqq. Epiſcopus triplex, beneficii, originis, & domicilii. n. 114. Ordinantium cautela quoad Religioſos n. 117. non ſucceſſerunt Apoſtolis in extraordinaria poteſtate. n. 136. eorum cum operariis Regularibus quaſi-contractus in functionibus reſpicientibus ſalutem Gregis Epiſcopis commiſſi. n. 137. Epiſcopus novus omnes Regulares vocare poteſt ad novum examen. n. 251. non tenetur Religioſis dicere cauſam revocationis, vel ſuſpenſionis n. 154. Epiſcoporum obligatio tempore peſtis. n. 164. Soli hodie uti poſſunt ubique Altari portatili. n. 213. per totam Diœceſin à quibuslibet nominandi ſunt in canone Miſſæ. n. 217. eorum poteſtas in Religioſos ab Inſtituto ſuo deflectentes n. 259. quando reducere poſſint Eccleſias Regulares ad ſtatum merè Clericalem? n. 260 quantum iis hodie liceat in examinandis miraculis ſervorum Dei? n. 290. habiles ſunt, ut immediatè monachis præſint. n. 414.

Epulæ aditiales n. 344.

Eucharistiam non miniſtrat, ſinè licentia vel neceſſitate, ſimplex Sacerdos. n 208. ea ſolemniter à Religioſis exponi non poteſt, niſi de Epiſcopi conſenſu, vel permiſſ-

miſſu n. 209. ab Apoſtolis in Pentecoſte primùm fuit oblata, n. 335.

Evlogia n. 341.

Examen Confeſſariorum. n. 240. §. 1. Ordinandorum tria concernit. n. 118. in illud trahendi mores etiam Regularium ordinandorum, n. 119. ſimiliter eorundem ſcientia. n. 121. nulli facilè condonandum. n. 122. Examinis ordinandorum ſumma. n. 123. pro prima tonſura. n. 124. pro minoribus. n. 125. pro Subdiaconatu. n. 126. pro Diaconatu & Presbyterio. n. 127. pro Abbatibus benedicendis. n. 420.

Excommunicati denuntiatio principaliter tendit in bonum gregis. n. 67.

Exemptio quid, & quotuplex? n. 16. 61. à quo detur? n. 17. prima ſolùm data fuiſſe videtur quoad temporalium diſpoſitionem. n. 22. eam probandi modus. n. 32. eam tuendi quadruplex modus. n. 33. non cōpetit hodie Regularibus de Jure communi. n. 34. Ejus commoda reſpectu Aulæ Romanæ. n. 35. & 511. reſpectu Regularium. n. 36. Ejus incommoda. n. 37. armat filios in Parentes. n. 38. modificata per S. C. Trid. n. 40. 77. & ſeqq. Ejus privilegia obſervanda. n. 44. eſt impedimentum accidentale poteſtatis Epiſcopalis. n. 72.

Exemptorum, tempore Gregorii XV. va-

nus conatus. n. 20. 241. Exemptum ſe aſſerenti incumbit onus probandi n. 32. quorundam falſa humilitas n. 39. quantum ad ſe, renuntiare non poſſunt privilegio libertatis n. 41. & ſeq. memores ſint ſui ſtatûs nativi. n. 45. eorum jurgia quomodo ſiſti poſſint? n. 46. In notoriis ab Epiſcopo declarari poſſunt excommunicati, n. 65. quorundam inane lamentum adversùs caſuum reſervationes. n. 145. recurrere poſſunt ad Epiſcopum adversùs Superiores ſuos in manifeſto gravamine & damno imminente. n. 350. iis ſervientes quatenus gaudeant exemptione? n. 428.

F.

Fabrica Eccleſiarum Cathedralium, n. 348.

Falſificatio litterarum publicarum, n. 198.

Feſta, n. 56.

Fidei cauſæ. n. 55. Profeſſio exigi poteſt à Regularibus prædicaturis. n. 233.

Fides Baptiſmalis ordinandorum, n. 120.

Filia ſpiritualis. n 199.

Fœmina non eſt capax ordinis, n. 468.

Fornicatio ſacrilega, n. 200.

S. *Franciſci Saleſii* prudens conſilium in ſua introduct. ad vitam devotam p. 3. c. 36. n. 46.

S *Fran*

S. *Franciſco ſeraphico* grata non fuit exemptio n. 39.

Fraudes Regularium contra Diœceſanos Epiſcopos improbatæ n. 112.

FRIDERICI *Imp.* Conſtitutio de foro Scholarium n. 353.

Fugitivorum definitio, & triplex cauſa n. 370 ii annuatim requirendi n. 365.

Fundatio novorum Conventuum, & pacta illi adjecta. n. 250. & ſeqq.

G.

Generales ordinum cur non abrogent parvos conventus? n. 261.

Germaniæ Concordata. n. 406. miſer ſtatus circa tempora *S.* Bonifacii. n. 383.

Germani Epiſcopi retinuerunt in multos Regulares plenam jurisdictionem. n. 383.

H.

Henricus V. Th. Monachus impoſtor. n. 373 580.

Herbipoli Regulares, etiam exempti, ſunt ad annuas rationes Epiſcopo reddendas obſtricti n. 349.

Hibernici cujusdam Epiſcopatûs proventus. n. 355.

S. *Hieronymus* non uſus ordine Presbyterali ſibi collato, n, 8, ordinatus cum proteſtatione, n.104.
Homicida proditorius, n, 450. Homicidium n 195.

I.

Iejunia. n.57.
Ieſuitiſſarum coadunatio reprobata ab Urbano VIII. n 506.
S. *Ignatii* Fundatoris Soc. JESU ſpecialis affectus erga monaſteria & Eccleſias Ordinis S. Benedicti, n. 11.
Ignoti & vagi non admittendi ad celebrandum n. 2?0.
Immunitatis Eccleſiaſticæ localis Theoria & praxis. n.445 & ſeqq.
Incardinatio Clericorum. n 04.
Incorrigibilitas in quo conſiſtat? n, 368, V. Ejectiones.
Indulgentiarum definitio. n. 295. earum uſus & recognitio n, 296. & ſeqq. moderatio. n. 299. conceſſio adinſtar Jubilei n. 190. Sabbathinæ n. 298.
Injectio violenta manuum in Clericos, vel Parentes. n. 192. 518.
Inſinuativa. n.344.
Interſtitia cur introducta? n. 106, in iis diſpenſat ſolus Epiſcopus, n,108.

In-

Inthroniſticum. n 344.
Irregularitas ex homicidio, n. 195.
Iteratio Sacramentorum imprimentium characterem invalida. n: 194.
Iubileum. n. 188, & ſeq. Ejus tempore Confeſſarii Monialium. n. 484.
Iuramentum Abbatis benedicendi. n. 419. Alumnorum Herbipolenſium. n. 533. ordinandorum. n, 524.
Iurisdictio delegata, n. 101. & ſeq. voluntaria exerceri poteſt ab Epiſcopo locali in loco ſuæ Diœceſis exempto. n. 49. Ordinaria & delegata, n. 142. Diſtinguitur ab approbatione. n. 143. Jurisdictionem quoad abſolutionem Sacramentalem Cleri & Populi, unde habeant Regulares exempti? n. 144. 146.

K.

Katzenſuff. n. 518.

L.

Latro publicus. n. 450.
Legatis piis ſatisfaciendi neglectus. n. 193.
Libri imprimendi de licentia Epiſcopali, n. 263. 527. eorum cenſor. n. 264. impreſſiones lucrativæ. n: 265. & ſeqq:
Litaniæ majores, n: 221.

M. S

M.

S. *Macharii* Abbatis Scotorum Herbipoli cultus vindicatus; n. 291.
Majeſtatis læſæ rei. n: 450.
Manuum impoſitio non conſecrativa. n. 131. 424.
P. *Marcus* ab Aviano Capuccinus mira patrat in Germania n: 293.
Mendicantes Religioſi cedunt Monachis. n. 229.
Metus n. 282.
Miraculum quid ſit, & quot modis fieri poſſit: n. 286: miraculorum probatio. n. 287. eorum recognitio. n. 289. miracula nova Sanctorū vindicatorum n: 291. ad SS. imagines facta. n. 293. diſtinguuntur à gratiis n: 294.
Miſſa quomodo celebranda coram Epiſcopo? n. 216 & ſeqq quænam in eius celebratione obſervanda ex Decreto S. C. Trid. fol. 170. Miſſales Presbyteri quinam? n: 10. 380.
Mitra privilegium diverſis Epiſcopo inferioribus, etiam Canonicis Imperialis Eccleſiæ Bambergenſis conceſſum. n. 428. & ſeq non deferenda in Capite coram expoſito SS. Altaris Sacramento. n. 425.

Mo

Monachalis ſtatus olim non bene compoſſibilis cum Presbyterali, n 8.

Monachatus olim quibusdam via fuit ad ſtatum Clericalem, n: 11. Monachorum ſtatus primævus, n 378. hi olim Epiſcopis planè ſubjecti, n: 379. eorum quatuor genera n. 436.

Monaſteriorum injuſtè remitentium portæ poſſunt perfringi, n. 398. plurium ſub unum Regulare caput reductio periculoſa, n 381.

Monialis ante profeſſionem ſine alia diſpoſitione defunctæ dos reſtituenda heredibus ab inteſtato, n: 273. Moniales propriè dictæ n 454. an ejici poſſint ob incorrigibilitatem? n: 369. earum viſitatio, n: 394 qui regunt earum monaſteria non-exempta, Epiſcopis eatenus planè ſubjiciuntur, n. 455. Exemptæ in quibus ſubſint Epiſcopo? n. 456. earum obligatio ad vitam communem, n. 494. ultra numerum non recipiendæ n. 498.

Mulieres in Conſervatoriis degentes, n. 505.

Multitudo nimia Religioſorum in uno Conventu nociva, n. 246.

N.

Nadab & Abiu pœna, n: 425.

484. Confeſſarius infirmæ monialis. n. 485.

Confirmatio electionis. n. 416.

Confraternitatum erigendarum requiſita, n. 440. earum jura &c. n. 442. & ſeq.

Congregationes Spirituales regulariter ſubſunt Diœceſanis. n. 439. Congregationis Cardinalium rebus Regularium præpoſitæ procedendi mos. n. 100.

Conſilii à Jure requiſiti natura. n. 292.

Conſtitutiones (cùm ſicut accepimus) Urbani VIII. n. 244. (cùm ſicut accepimus) Innocentii X. n. 245. (Inſcrutabili) ejus origo. n. 238. Ejus tenor. n. 240. Dubia adversùs eam mota. n. 242. reſolutio Dubiorum. n. 243. Ejus declaratio. n. 486.

Conventuum novorum erectio. n. 250. & ſeq parvorum improbatio. n. 257. intentio Innocentii X. circa eosdem. n. 258.

Crepida in ſacriſtiis. n. 421.

Crux pectoralis. n. 422.

Cura actualis & habitualis. n. 392. & ſeq.

D.

Dalmatica. n. 423.

Decimæ quid ſint, & quo Jure introductæ? n. 319. earum diviſio. n. 320. & ſeqq. quibus Eccleſiis debeantur? n. 322. earum Judex n. 323. monachi olim ad eas obligati. n. 324. Decimarum ſtatus ante, & poſt Concil-

cilium Lateranenſe. n.325. & ſeqq. in materia Decimarum rigor adhibendus contra Regulares n. 329. Pœnæ canonicæ contra delinquentes in materia Decimarum. n. 332. aliqui pro Decimis contra uſurpatores propugnatis occiſi. n. 333

Decimatorum obligatio, ſi miniſtris Eccleſiæ deficiant alimenta. n. 336.

Decreti irritantis natura. n. 413.

Delegata juriſdictio in quo ſenſu non ſit extendenda n. 101.

Delegationum alia ad univerſitatem cauſarum; alia ſpecialis: & notabile utriusque diſcrimen. n. 102.

Diaconiſſarum officium in Eccleſia primitiva, n. 501.

Differentia præcipua ſtatûs Eccleſiaſtici & Religioſi n. 7. Secundaria. n. 14. inter exemptionem de Jure, & in Jure. n. 34. inter facultatis audiendi confeſſiones limitationem ad locum, & reſtrictionem ad perſonas ac tempus. n. 162. inter periculum mortis, & alias neceſſitates, quoad abſolutionem à caſibus reſervatis. n: 184. inter miracula, & gratias. n. 294. inter Religioſos ſimul, & ſigillatim habitantes. n. 351. inter forum internum & externum. n. 357. velationis antiquæ Virginum & viduarum n. 477.

Dimiſſoriæ duplicis generis; & quis eas concedat? n. 110. & ſeq. earum formula. n. 513.

Diœceſanæ Synodi praxis accuratiſſima. n. 307. & ſeqq.

Diſpenſationis natura. n. 508. ſuper impedimento occulto. n. 518.

Dos Monialis n. 493.

E.

Eccleſiarum res gubernandæ, & diſpenſandæ cum judicio Epiſcopi. n. 547.

Eccleſiaſtici ſtatûs differentia à Regulari. n. 7. & ſeqq.

Educandarum apud Moniales variæ conditiones n. 476. quoad cenſuras Epiſcopales n. 475.

Ejecti annuatim requirendi. n. 365. Ejectiones Regularium quandoque neceſſariæ n. 364. Ejectionis modus & prærequiſita n. 366. & ſeqq.

Electio quid ſit, & quomodo differat à Poſtulatione? n. 401. Electionis tria genera, ubi practicè de Electione per inſpirationem, vel quaſi. n. 402. & ſeqq: Prælatorum Regularium an facienda ſecundùm c. Quia propter n. 405. et quando ſit locus. n. 406. quinam ad eam vocandi? n. 407. Eligentes per Procuratorem. n. 409. Electionis

præ-

præliminaria n. 410. Eligendi modus practicus per Scrutinium. n. 411. Electionis acceptatio & publicatio n. 412. Extraneorum ad electionem admiſſio, n. 413. Eligendi modus practicus per compromiſſum. n. 415. Electionis confirmatio. n. 416. præſidium Epiſcopis competens in electionibus Superiorum Monialium quantumvis exemptarum, n. 240 §. 5. n. 458.

Encolpium n. 422.

Epiſcoporum negligentia conſervandi ſuam in Religioſos olim authoritatem, n. 8. & 43, nimia in Regulares propenſio fuit cauſa exemptionis, n. 19. 26. 383. Epiſcopi quandoque authoritate ſuâ fuerunt abuſi, n. 21. Epiſcopis localibus reverentia debetur ab exemptis. n. 47. eorum antiqua jura præeminentialia & reverentialia non tolluntur per exemptionem, n. 48. quid poſſint in locis exemptis? n. 50. & ſeqq. Epiſcopo extraneo quid in Eccleſiis ſuis permitti poſſit ab exemptis? n. 51. Epiſcoporum Diſcretio n. 53. eorum poteſtas in exemptos occaſione turbatæ, vel offenſæ jurisdictionis Epiſcopalis, n. 70. & ſeqq. & n. 245. Quartò f. 251. procedunt contra exemptos in multis, tanquam S. Sedis Apoſtolicæ delegati: & quæ-

quarum ſit horum verborum vis? n. 99. & ſeqq. Epiſcopus triplex, beneficii, originis, & domicilii. n. 114. Ordinantium cautela quoad Religioſos. n. 117. non ſuccesſerunt Apoſtolis in extraordinaria poteſtate. n. 1.6. eorum cum operariis Regularibus quaſi-contractus in functionibus reſpicientibus ſalutem Gregis Epiſcopis commiſſi. n. 132. Epiſcopus novus omnes Regulares vocare poteſt ad novum examen. n. 251. non tenetur Religioſis dicere cauſam revocationis, vel ſuſpenſionis n. 154. Epiſcoporum obligatio tempore peſtis. n. 164. Soli hodie uti poſſunt ubique Altari portatili n. … per totam Diœceſin à quibus … nandi ſunt in canone Miſſ… rum poteſtas in Relig… ſuo deflectentes n… poſſint Eccleſ… merè Cleri… die lice… voru… me…
Epiſ…
Ex…

miſſu n. 209. ab Apoſtolis in Pentecoſte primùm fuit oblata, n. 335.

Evlogia n. 341.

Examen Confeſſariorum. n. 240. §. 1. Ordinandorum tria concernit. n. 118. in illud trahendi mores etiam Regularium ordinandorum. n. 119. ſimiliter eorundem ſcientia. n. 121. nulli facilè condonandum. n. 122. Examinis ordinandorum ſumma. n. 123. pro prima tonſura. n. 124. pro minoribus. n. 125. pro Subdiaconatu. n. 126. pro Diaconatu & Presbyterio. n. 127. pro Abbatibus benedicendis. n. 420.

Excommunicati denuntiatio principaliter tendi[illegible] num gregis. n. 67.

E[illegible] & quotuplex? n. 16. 61. à quo [illegible] prima ſolùm data fuiſſe vide[illegible] [illegible]mporalium diſpoſitionem. n. [illegible]ndi modus. n. 32. eam tu[illegible] [illegible]lex modus. n. 33. non cōpe[illegible] [illegible]ularibus de Jure communi. [illegible]mmoda reſpectu Aulæ Ro[illegible] [illegible] 1. reſpectu Regularium. [illegible]mmoda. n. 37. armat ſi [illegible] n. 38. modificata per S. [illegible] & ſeqq. Ejus privile[illegible] [illegible]4. eſt impedimentum [illegible]is Epiſcopalis. n. 72. [illegible]e Gregorii XV. va[illegible]

ſ 5 nus

nus conatus. n. 20. 241. Exemptum ſe aſſerenti incumbit onus probandi n. 32. quorundam falſa humilitas n. 39. quantum ad ſe, renuntiare non poſſunt privilegio libertatis n. 41. & ſeq. memores ſint ſui ſtatûs nativi. n. 45. eorum jurgia quomodo ſiſti poſſint? n. 46. In notoriis ab Epiſcopo declarari poſſunt excommunicati, n. 65. quorundam inane lamentum adversùs caſuum reſervationes. n. 145. recurrere poſſunt ad Epiſcopum adversùs Superiores ſuos in manifeſto gravamine & damno imminente. n. 350. iis ſervientes quatenus gaudeant exemptione? n. 428.

F.

Fabrica Eccleſiarum Cathedralium. n. 348.

Falſificatio litterarum publicarum. n. 198.

Feſta, n. 56.

Fidei cauſæ. n. 55. Profeſſio exigi poteſt à Regularibus prædicaturis. n. 233.

Fides Baptiſmalis ordinandorum. n. 120.

Filia ſpiritualis. n 199.

Fœmina non eſt capax ordinis. n. 468.

Fornicatio ſacrilega. n. 200.

S. *Franciſci Saleſii* prudens conſilium in ſua introduct. ad vitam devotam p. 3. c. 36. n. 46.

S *Fran;*

S. Franciſco ſeraphico grata non fuit exemptio n. 39.

Fraudes Regularium contra Diœceſanos Epiſcopos improbatæ n. 112.

FRIDERICI *Imp.* Conſtitutio de Foro Scholarium n. 353.

Fugitivorum definitio, & triplex cauſa. n. 370 ii annuatim requirendi n. 365.

Fundatio novorum Conventuum, & pacta illi adjecta. n. 250. & ſeqq.

G.

Generales ordinum cur non abrogent parvos conventus? n. 261.

Germaniæ Concordata. n. 406. miſer ſtatus circa tempora S. Bonifacii. n. 383.

Germani Epiſcopi retinuerunt in multos Regulares plenam juriſdictionem, n. 383.

H.

Henricus V. Th. Monachus impoſtor. n. 373 580.

Herbipoli Regulares, etiam exempti, ſunt ad annuas rationes Epiſcopo reddendas obſtricti n. 349.

Hibernici cujusdam Epiſcopatûs proventus. n. 355.

S.*Hieronymus* non uſus ordine Presbyterali ſibi collato, n, 8, ordinatus cum proteſtatione, n.104.
Homicida proditorius, n, 450. Homicidium n 195.

I.

Iejunia. n.57.
Ieſuitiſſarum coadunatio reprobata ab Urbano VIII. n 506.
S. *Ignatii* Fundatoris Soc. JESU ſpecialis affectus erga monaſteria & Eccleſias Ordinis S. Benedicti, n. 11.
Ignoti & vagi non admittendi ad celebrandum. n.2?0.
Immunitatis Eccleſiaſticæ localis Theoria & praxis. n.445 & ſeqq.
Incardinatio Clericorum. n 04.
Incorrigibilitas in quo conſiſtat? n, 368, V. Ejectiones.
Indulgentiarum definitio. n. 295. earum uſus & recognitio. n, 296. & ſeqq. moderatio. n. 299. conceſſio adinſtar Jubilei. n. 190. Sabbathinæ n. 298.
Injectio violenta manuum in Clericos, vel Parentes. n. 192, 518.
Inſinuativa. n.344.
Interſtitia cur introducta? n. 106, in iis diſpenſat ſolus Epiſcopus, n,108.

In-

Inthroniſticum. n 344.
Irregularitas ex homicidio. n.195.
Iteratio Sacramentorum imprimentium characterem invalida. n:194.
Jubileum. n.188, & ſeq. Ejus tempore Confeſſarii Monialium. n.484.
Juramentum Abbatis benedicendi. n. 419. Alumnorum Herbipolenſium. n. 533. ordinandorum. n, 524.
Jurisdictio delegata. n.101. & ſeq. voluntaria exerceri poteſt ab Epiſcopo locali in loco ſuæ Diœceſis exempto. n.49. Ordinaria & delegata, n.142. Diſtinguitur ab approbatione. n 143. Jurisdictionem quoad abſolutionem Sacramentalem Cleri & Populi, unde habeant Regulares exempti? n.144. 146.

K.

Katzenſuff. n.518.

L.

Latro publicus. n.450.
Legatis piis ſatisfaciendi neglectus. n. 193.
Libri imprimendi de licentia Epiſcopali, n.263. 527. eorum cenſor. n. 264. impreſſiones lucrativæ. n:265. & ſeqq:
Litaniæ majores. n:221.

M. S

Monachalis ſtatus olim non bene compoſſibilis cum Presbyterali, n 8.

Monachatus olim quibusdam via fuit ad ſtatum Clericalem, n: 11. Monachorum ſtatus primævus, n 378, hi olim Epiſcopis planè ſubjecti, n: 379. eorum quatuor genera n. 436.

Monaſteriorum injuſtè remitentium portæ poſſunt perfringi, n. 398. plurium ſub unum Regulare caput reductio periculoſa, n 581.

Monialis ante profeſſionem ſine alia diſpoſitione defunctæ dos reſtituenda heredibus ab inteſtato. n: 273. Moniales propriè dictæ n 454, an ejici poſſint ob incorrigibilitatem? n: 369. earum viſitatio, n: 394 qui regunt earum monaſteria non-exempta, Epiſcopis eatenus planè ſubjiciuntur. n. 455. Exemptæ in quibus ſubſint Epiſcopo? n. 456. earum obligatio ad vitam communem, n 494. ultra numerum non recipiendæ. n. 498.

Mulieres in Conſervatoriis degentes, n. 505.

Multitudo nimia Religioſorum in uno Conventu nociva, n. 246.

N.

Nadab & Abiu pœna, n: 425.

484. Confeſſarius infirmæ monialis. n. 485.

Confirmatio electionis. n. 416.

Confraternitatum erigendarum requiſita, n. 440. earum jura &c. n. 442. & ſeq.

Congregationes Spirituales regulariter ſubſunt Diœceſanis. n. 439. Congregationis Cardinalium rebus Regularium præpoſitæ procedendi mos. n. 100.

Conſilii à Jure requiſiti natura, n. 292.

Conſtitutiones (cùm ſicut accepimus) Urbani VIII. n. 244. (cùm ſicut accepimus) Innocentii X. n. 245. (Inſcrutabili) ejus origo. n. 238 Ejus tenor, n. 240. Dubia adversùs eam mota, n. 242. reſolutio Dubiorum, n. 243. Ejus declaratio. n. 486.

Conventuum novorum erectio. n. 256. & ſeq parvorum improbatio. n. 257. intentio Innocentii X circa eosdem. n. 258.

Crepida in ſacriſtiis. n. 421.

Crux pectoralis. n. 422.

Cura actualis & habitualis. n. 392. & ſeq.

D.

Dalmatica. n. 423.

Decima quid ſint, & quo Jure introductæ? n. 319. earum diviſio. n. 320. & ſeqq. quibus Eccleſiis debeantur? n. 322. earum Judex n. 323. monachi olim ad eas obligati. n. 324. Decimarum ſtatus ante, & poſt Concil-

cilium Lateranenſe. n.325. & ſeqq. in materia Decimarum rigor adhibendus contra Regulares n. 329. Pœnæ canonicæ contra delinquentes in materia Decimarum. n. 332. aliqui pro Decimis contra uſurpatores propugnatis occiſi. n 333

Decimatorum obligatio, ſi miniſtris Eccleſiæ deficiant alimenta. n. 336.

Decreti irritantis natura. n. 413.

Delegata jurisdictio in quo ſenſu non ſit extendenda n. 101.

Delegationum alia ad univerſitatem cauſarum; alia ſpecialis: & notabile utriusque diſcrimen. n. 102.

Diaconiſſarum officium in Eccleſia primitiva, n 501.

Differentia præcipua ſtatûs Eccleſiaſtici & Religioſi n 7. Secundaria. n. 14. inter exemptionem de Jure, & in Jure. n. 34. inter facultatis audiendi confeſſiones limitationem ad locum, & reſtrictionem ad perſonas ac tempus. n. 162. inter periculum mortis, & alias neceſſitates, quoad abſolutionem à caſibus reſervatis. n: 184. inter miracula, & gratias. n. 294. inter Religioſos ſimul, & ſigillatim habitantes. n. 351. inter forum internum & externum. n. 357. velationis antiquæ Virginum & viduarum n. 477.

Dimiſſoriæ duplicis generis; & quis eas con, concedat? n. 110. & ſeq. earum formula, n. 513.

Diœceſanæ Synodi praxis accuratiſſima, n. 307. & ſeqq.

Diſpenſationis natura. n. 508. ſuper impedimento occulto. n. 518.

Dos Monialis n. 493.

E.

Eccleſiarum res gubernandæ, & diſpenſandæ cum judicio Epiſcopi n. 547.

Eccleſiaſtici ſtatûs differentia à Regulari. n. 7. & ſeqq.

Educandarum apud Moniales variæ conditiones n. 476. quoad cenſuras Epiſcopales n. 475.

Ejecti annuatim requirendi. n. 365. Ejectiones Regularium quandoque neceſſariæ n. 364. Ejectionis modus & prærequiſita n. 366. & ſeqq.

Electio quid ſit, & quomodo differat à Poſtulatione? n. 401. Electionis tria genera, ubi practicè de Electione per inſpirationem, vel quaſi. n. 402. & ſeqq: Prælatorum Regularium an facienda ſecundùm c. Quia propter n. 405. et quando ſit locus. n. 406. quinam ad eam vocandi? n. 407. Eligentes per Procuratorem. n. 409. Electionis præ-

præliminaria n. 410. Eligendi modus practicus per Scrutinium. n. 411. Electionis acceptatio & publicatio n. 412. Extraneorum ad electionem admiſſio, n. 413. Eligendi modus practicus per compromiſſum. n. 415. Electionis confirmatio. n. 416. præſidium Epiſcopis competens in electionibus Superiorum Monialium quantumvis exemptarum, n. 240. §. 5. n. 458.

Encolpium n. 422.

Epiſcoporum negligentia conſervandi ſuam in Religioſos olim authoritatem. n. 8. & 43, nimia in Regulares propenſio fuit cauſa exemptionis, n. 19. 26. 383. Epiſcopi quandoque authoritate ſuâ fuerunt abuſi, n. 21. Epiſcopis localibus reverentia debetur ab exemptis. n. 47. eorum antiqua jura præeminentialia & reverentialia non tolluntur per exemptionem. n. 48. quid poſſint in locis exemptis? n. 50. & ſeqq. Epiſcopo extraneo quid in Eccleſiis ſuis permitti poſſit ab exemptis? n. 51. Epiſcoporum Diſcretio n. 93. eorum poteſtas in exemptos occaſione turbatæ, vel offenſæ juriſdictionis Epiſcopalis, n. 70. & ſeqq. & n. 245. Quartò f. 251. procedunt contra exemptos in multis, tanquam S. Sedis Apoſtolicæ delegati: & quæ-

quænam ſit horum verborum vis? n. 99. & ſeqq. Epiſcopus triplex, beneficii, originis, & domicilii. n. 114. Ordinantium cautela quoad Religioſos n. 117. non ſucceſſerunt Apoſtolis in extraordinaria poteſtate. n. 136. eorum cum operariis Regularibus quaſi-contractus in functionibus reſpicientibus ſalutem Gregis Epiſcopis commiſſi. n. 137. Epiſcopus novus omnes Regulares vocare poteſt ad novum examen. n. 251. non tenetur Religioſis dicere cauſam revocationis, vel ſuſpenſionis n. 154. Epiſcoporum obligatio tempore peſtis. n. 164. Soli hodie uti poſſunt ubique Altari portatili. n. 213. per totam Diœceſin à quibuslibet nominandi ſunt in canone Miſſæ. n. 217. eorum poteſtas in Religioſos ab Inſtituto ſuo deflectentes n. 259. quando reducere poſſint Eccleſias Regulares ad ſtatum merè Clericalem. n. 260 quantum iis hodie liceat in examinandis miraculis ſervorum Dei? n. 290. habiles ſunt, ut immediatè monachis præſint. n. 414.

Epulæ aditiales n. 344.

Eucharistiam non miniſtrat, ſinè licentia vel neceſſitate, ſimplex Sacerdos. n. 208. ea ſolemniter à Religioſis exponi non poteſt, niſi de Epiſcopi conſenſu, vel permiſſu

miſſu

miſſu n. 209. ab Apoſtolis in Pentecoſte primùm fuit oblata, n, 335.

Evlogia n. 341.

Examen Confeſſariorum. n. 240. §. 1. Ordinandorum tria concernit. n. 118. in illud trahendi mores etiam Regularium ordinandorum, n. 119. ſimiliter eorundem ſcientia n. 121. nulli facilè condonandum. n. 122. Examinis ordinandorum ſumma. n. 123. pro prima tonſura. n. 124. pro minoribus. n. 125. pro Subdiaconatu. n. 126. pro Diaconatu & Presbyterio. n. 127. pro Abbatibus benedicendis. n. 420.

Excommunicati denuntiatio principaliter tendit in bonum gregis. n. 67.

Exemptio quid, & quotuplex? n. 16. 61. à quo detur? n. 17. prima ſolum data fuiſſe videtur quoad temporalium diſpoſitionem. n. 22. eam probandi modus. n. 32. eam tuendi quadruplex modus. n. 33. non cōpetit hodie Regularibus de Jure communi. n. 34. Ejus commoda reſpectu Aulæ Romanæ. n. 35. & 511. reſpectu Regularium. n. 36. Ejus incommoda. n. 37. armat filios in Parentes. n. 38. modificata per S. C: Trid. n, 40, 77. & ſeqq. Ejus privilegia obſervanda. n. 44. eſt impedimentum accidentale poteſtatis Epiſcopalis. n, 72.

Exemptorum, tempore Gregorii XV. va-

nus conatus. n. 20. 241. Exemptum ſe aſſerenti incumbit onus probandi n. 32. quorundam falſa humilitas n. 39. quantum ad ſe, renuntiare non poſſunt privilegio libertatis n. 41. & ſeq. memores ſint ſui ſtatûs nativi. n. 45. eorum jurgia quomodo ſiſti poſſint? n. 46. In notoriis ab Epiſcopo declarari poſſunt excommunicati, n. 65. quorundam inane lamentum adversùs caſuum reſervationes. n. 145. recurrere poſſunt ad Epiſcopum adversùs Superiores ſuos in manifeſto gravamine & damno imminente. n. 350. iis ſervientes quatenus gaudeant exemptione? n. 428.

F.

Fabrica Eccleſiarum Cathedralium. n. 348.

Falſificatio litterarum publicarum, n. 198.

Feſta, n. 56.

Fidei cauſæ. n. 55. Profeſſio exigi poteſt à Regularibus prædicaturis. n. 233.

Fides Baptiſmalis ordinandorum, n. 120.

Filia ſpiritualis. n. 199.

Fœmina non eſt capax ordinis, n. 468.

Fornicatio ſacrilega, n. 200.

S. *Franciſci Saleſii* prudens conſilium in ſua introduct. ad vitam devotam p. 3. c. 36. n. 46.

S. *Fran*.

S. Franciſco ſeraphico grata non fuit exem-
ptio n. 39.

Fraudes Regularium contra Diœceſanos E-
piſcopos improbatæ n. 112.

FRIDERICI *Imp.* Conſtitutio de foro Scho-
larium n. 353.

Fugitivorum definitio, & triplex cauſa n. 370
ii annuatim requirendi n. 365.

Fundatio novorum Conventuum, & pacta
illi adjecta. n. 250. & ſeqq.

G.

Generales ordinum cur non abrogent parvos
conventus? n. 261.

Germaniæ Concordata. n. 406. miſer ſtatus
circa tempora *S.* Boniſacii. n. 383.

Germani Epiſcopi retinuerunt in mul-
tos Regulares plenam juriſdictionem. n.
383.

H.

Henricus V. Th. Monachus impoſtor. n. 373
580.

Herbipoli Regulares, etiam exempti, ſunt ad
annuas rationes Epiſcopo reddendas ob-
ſtricti n. 349.

Hibernici cujusdam Epiſcopatûs proventus.
n. 355.

S. *Hieronymus* non uſus ordine Presbyterali ſibi collato, n, 8, ordinatus cum proteſtatione, n.104.
Homicida proditorius, n, 450. Homicidium n 195.

I.

Iejunia. n.57.
Ieſuitiſſarum coadunatio reprobata ab Urbano VIII. n 506.
S. *Ignatii* Fundatoris Soc. JESU ſpecialis affectus erga monaſteria & Eccleſias Ordinis S. Benedicti, n. 11.
Ignoti & vagi non admittendi ad celebrandum. n.220.
Immunitatis Eccleſiaſticæ localis Theoria & praxis. n.445 & ſeqq.
Incardinatio Clericorum. n 04.
Incorrigibilitas in quo conſiſtat? n, 368. V. Ejectiones.
Indulgentiarum definitio. n. 295. earum uſus & recognitio n, 296. & ſeqq. moderatio. n. 299. conceſſio adinſtar Jubilei, n. 190. Sabbathinæ n. 298.
Injectio violenta manuum in Clericos, vel Parentes. n. 192, 518.
Inſinuativa. n.344.
Interſtitia cur introducta? n. 106, in iis diſpenſat ſolus Epiſcopus, n,108.

Inthroniſticum. n 344.
Irregularitas ex homicidio, n.195.
Iteratio Sacramentorum imprimentium characterem invalida. n:194.
Iubileum. n.188, & ſeq. Ejus tempore Confeſſarii Monialium. n.484.
Iuramentum Abbatis benedicendi, n. 419. Alumnorum Herbipolenſium, n. 533. ordinandorum. n, 524.
Iurisdictio delegata, n.101. & ſeq. voluntaria exerceri poteſt ab Epiſcopo locali in loco ſuæ Diœceſis exempto. n.49. Ordinaria & delegata, n.142. Diſtinguitur ab approbatione n.143. Jurisdictionem quoad abſolutionem Sacramentalem Cleri & Populi, unde habeant Regulares exempti? n.144. 146.

K.

Katzenſuff. n.518.

L.

Latro publicus. n.450.
Legatis piis ſatisfaciendi neglectus. n. 193.
Libri imprimendi de licentia Epiſcopali, n.263.527. eorum cenſor. n. 264. impreſſiones lucrativæ. n:265. & ſeqq:
Litaniæ majores, n:221.

M. S

Monachalis ſtatus olim non bene compoſſibilis cum Presbyterali, n 8.

Monachatus olim quibusdam via fuit ad ſtatum Clericalem, n; 11. Monachorum ſtatus primævus. n 378. hi olim Epiſcopis planè ſubjecti, n; 379. eorum quatuor genera n. 436.

Monaſteriorum injuſtè remitentium portæ poſſunt perfringi, n. 398. plurium ſub unum Regulare caput reductio periculoſa. n 381.

Monialis ante profeſſionem ſinè alia diſpoſitione defunctæ dos reſtituenda heredibus ab inteſtato. n: 273. Moniales propriè dictæ n 454, an ejici poſſint ob incorrigibilitatem? n: 369. earum viſitatio, n; 394 qui regunt earum monaſteria non-exempta, Epiſcopis eatenus planè ſubjiciuntur. n. 455. Exemptæ in quibus ſubſint Epiſcopo? n. 456. earum obligatio ad vitam communem, n. 494. ultra numerum non recipiendæ. n. 498.

Mulieres in Conſervatoriis degentes. n. 505.

Multitudo nimia Religioſorum in uno Conventu nociva, n. 246.

N.

Nadab & Abiu pœna, n; 425.

Neceſſitas Eccleſiæ. n: 107.

Negotiationibus interdictum eſt Clericis & Religioſis. n 268.

Nigro colore fuit à monachis habitus Clericorum infectus. n. 380.

Notorium quid, & quotuplex? n. 64. diſtinguitur à publico. n. 68.

Novalia. n. 330.

Novitiarum dotes n. 49.

Novitiorum delicta ante Religionis ingreſſum commiſſa. n. 362. & ſeq. eorum mortis phyſicæ cauſâ diſpoſitiones. n. 273. eorum renuntiationes. n. 269: & ſeqq.

Numerus Monaſteriis ſemel aſſignatus nequit augeri. n. 247.

O.

Oblatarum mulierum conditio n. 504.

Occaſio ad præſens Opuſculum n. 2.

Officium publicum præjudicat exemptioni. n. 75.

Operibus laborioſis Sanctorum ex gratiâ Chriſti duplex jus ineſt n. 295.

Oratoria veterum Monachorum. n. 10.

Oratoriorum privatorum origo, improbatio, & modificatio. n. 210. eorum conceſſiones quando limitandæ? n. 211. ab Epiſcopis procul ab urbe remotis

etiam

etiam hodie conceduntur ex cauſa. n. 212. non benedicuntur; nec gaudent privilegio immunitatis localis. ibid. publica quæ dicantur? n. 214.

Ordinandi facultas quibus Abbatibus, & in quantum competat? V. *Abbates*. ordinandi quilibet à propriis Epiſcopis n. 104. Ordinandorum titulus triplex. n. 115. eorum juramentum in Diœceſibus Bambergenſi ac Herbipolenſi. n. 524. Ordinantium Epiſcoporum cautela quoad Religioſos n. 117. Ordinari quando poſſint Regulares ab alio Epiſcopo? n. 113. Ordinator eorum Epiſcopus localis. n. 105. Ordines quandoque collati ab alieno ibid.

Ordo Melitenſis, & Teutonicus. n. 351. & ſeq.

S. OTTO Epiſcopus Bamberg. perſonaliter viſitavit monaſteria montis S. Michaëlis, & Banthenſe. n. 358.

P.

Panis arctus & aqua brevis. n. 377.

Paræneſis ad Epiſcopos, ac Regulares exemptos n. 5.

Parochiarum regimini, an & quibus conditionibus præficiendi ſint Religioſi? n. 206.

Parochorum facultas circa confeſſiones. n. 141, eorum obligatio tempore peſtis n. 163.

Pax quomodo danda poſt *Agnus* DEI? n. 218.

Peccator ſimpliciter hodie obligari non debet ad manifeſtanda occulta delicta ſua extra Sacramentum n. 186.

Peculium, & ejus abuſus, n. 495. & ſeqq.

Periurium judiciale, n. 197.

Peſtis tempore quid obſervandum? n. 160. & ſeqq.

PETRUS PHILIPPUS Epiſcopus Bambergenſis & Herbipolenſis, S. R. I. Princeps, Orient. Franciæ Dux &c. electus Bambergæ 21. Martii 1672. per quaſi-inſpirationem. n. 402. ante Herbipolenſem electionem, cœlo mirabiliter diſponente, obtinuit à Clemente X. Breve eligibilitatis n. 401, electus Herbipoli die 27. Maji 1675. n. 401. Abbas & Conventus montis S. Michaëlis profitentur Ei & Eccleſiæ Bambergenſi plenam ſubjectionem n. 385. 536. Declarat naturam peculii. n. 495. determinat anniverſariam feſtivitatem tranſlationis S. Bonifacii M. Herbipoli n. 306. Diſponit omnia providè, imminente periculo contagionis, n. 167. Diverſi-

modè tractari jubet perſonam Regula-rem fugitivam ſponte reverſam; & eandem aliâ vice in fuga deprehenſam. n.375. exigit & accipit ab Herbip. Priore Ord. Prædic. Reverſales circa jus præſidendi electioni Priorissæ S. Marci. n. 458. Habet Bambergæ privilegium Crucis & Pallii n. 310. Improbat ſententiam quorundam exemptorum de abſolutione indirecta à caſibus reſervatis. n. 184. In Diœceſi Herbip. ſupprimit Inſtitutum Clericorum in commune viventium n 381 531. Indulgentias in forma Jubilei obtinet A. C. 1676. pro utraque Diœceſi. n. 188. Inquirit in geſta P. Marci ab Aviano Capuccini n. 293. 528. Judicat privativè adversùs alios in Diœceſi ſua de immunitate locali. n. 447. S. Macharii Abbatis Scotorum Herbipoli (cujus Succeſſorem Reverendiſſimum D. Bernardum nuper in Capella arcis, die octavâ SSS. Franconiæ Apoſtolorum Chiliani, Colonati, atque Totnani, aſſiſtentibus Reverendiſſimis Dominis Placido Schvvarzaçenſi, & Bernardo Neoſtadienſi ad mœnum Abbatibus, Eadem Celſitudo ſua ſolemniter benedixit.) cultum vindicat. n. 291. obſervat Jus commune, & uſum

recc-

receptum, in exigendo ſubſidio charitativo à Clero ſuo degente in Palatinatu. n. 338. Præſcribit modum recognoſcendi Reliquias inſignes Herbipoli repertas. n. 305. Ordinandis in utraque *Di*œceſi certum juramentum injungit. n. 525. Prohibet, ne admittantur ad celebrandas miſſas ignoti, & vagi, aut non deferentes Clericalem habitum & tonſuram, n. 220. 523. Prohibet retentionem annulorum in celebratione miſſæ. n. 426. 524. Reſervat ſibi caſus aliquot Bambergæ & Herbipoli, eosdemque declarat. n. 191. & ſeqq. n. 517. & ſeq. Reſtringit Herbipoli faciliorem ingreſſum extranearum mulierum intra clauſuras n. 489. Revocat ad obedientiam Abbatem Vallis ſpecioſæ. n. 434. & 537. Romæ quendam Henricum gyrovagum Impoſtorem in vincula conjici facit. n. 373. Secedit ad ſacram ſolitudinem. n. 11. Stabilit generalem vivendi modum pro Clericis Diœceſis Herbipolenſis n. 381. 532. *S*uſtulit epulas aditiales & inſinuativa in Collegiatis Bambergenſibus n. 344.

Pharmacorum &c. Venditio Romæ prohibita Religioſis ab Urbano VIII n. 268.

quid

quid contra tales poſſit Ordinarius? n. 245. *Decimoſextò*.

Pænitentiæ forum eſt arcaniſſimum. n. 167.

Populator agrorum nocturnus n. 450.

Portio Epiſcopalis n. 333.

Poſtulatio. n. 401.

Poteſtas ordinis, & juriſdictionis. n. 138.

Præcedentiarum Regularium litis diremptor. Epiſcopus n. 128. & ſeq.

Prædicare debent Epiſcopi per ſe, vel per Subſtitutos. n. 230.

Prædicante Epiſcopo, aliis concionibus ſuperſedetur. n. 231.

Prædicaturi Regulares ad quid obſtringantur? n. 232. & ſeqq.

Præmunitio Authoris contra criminatores. n. 6.

Præpoſiti Templi Pacis Romæ privilegium. n. 53.

Præſentatio ſola Confeſſariorum Regularium hodie non ſufficit n 147.

Preces quadraginta horarum n. 226.

Presbyteralis ſtatus olim non bene compoſſibilis cum Monachali n. 8.

Primitiæ. n. 334. ter olim ſolutæ. n. 335. Primitiæ Chriſtianiſmi, Euchariſtia. ibid. earum oblatio apud Chriſtianos. n. 336.

Prin-

Princeps Sæcularis quid poſſit adverſus Clericum, vel Regularem Reum, aut Complicem ſeditionis? n. 74.
Privilegium exemptionis. n. 32. exhibendum n. 245. Tertiò. *Privilegiorum* Religioſis in ordine ad audiendas Cleri & Populi confeſſiones conceſſorum variatio hiſtoricè remonſtrata; n. 147. *Privilegiorum* interpretatio petenda à S. *Pontifice* n. 33. & 245. Quartò.
Proceſſiones publicæ; & quinam ad eas accedere teneantur? n. 221 & ſeqq. *Proceſſiones* Regularium n. 227.
Proceſſui per extraneum facto quatenus ſtare poſſit Iudex? n. 452.
Profeſſio Religioſa principaliter tendit in propriam ſalutem. n. 14. Profeſſionis nullitas, & de ea judicium n. 280. & ſeq.
Proœmiorum uſus ac utilitas. n. 1.

Q.

Quæſtuatores; ſeu Regulares in pagis mendicantes n. 371
Quarta Epiſcopalis n. 333.
Querelæ Regularium exemptorum adverſus Epiſcopos injuſtæ. n. 4.
Quietis publicæ in mutationibus retinendæ modus n. 103.
Quota funeralis n. 345. & ſeq.

R, *Ra*

R.

Rationes annuæ Religioſorum in Diœceſi Herbipolenſi, n. 349.

Reclamatio nulliter profeſſorum. n. 282. & ſeq.

Recollectio ſpiritualis multorum ad certum tempus in ſolitudine n. 11. Parochi Herbipolenſes annuatim ad eam obſtringuntur n. 52. quibus Celſitudo ſua præivit exemplo. n. 11.

Reconventio, n. 69.

Redemptio Altarium prohibita n. 203. & ſeq.

Regula veterum Religioſorum ab Epiſcopis approbatæ n. 382.

Regulares exempti ſubjiciuntur Ordinariis in rebus toti Clero ac Populo ſecum communibus n. 54. in quibus generaliter ordinariis ſubjiciantur? n. 55. & ſeqq. an ſubjiciantur Ordinario loci, ratione delicti, contractûs, aut rei ſitæ? n. 62. Ordinandi ſunt ab Epiſcopo locali n. 105. compelli poſſunt ab Epiſcopis ad functiones mixtæ vitæ ſuæ congruas obeundas. n. 155. eorum obligatio tempore peſtis. n. 166 quorundam ſubterfugium. n. 237. ſtudentes in Univer-

verſitate, n, 354. vagantes n. 355. & ſeq. delinquentes extra clauſtra n.358, & ſeqq. litteræ requiſitoriales de puniendo Regulari exempto, qui extra clauſtrum ſcandalosè deliquerat: & Reſponſum Superioris n, 529. Regulares non integrè nôrunt omnia Principum arcana. n, 35. 511. in fine.

Religiones alicubi Epiſcopis planè ſubjectæ, n. 383. 433. ab Eccleſia ad ordines ſacros admiſſæ n, 12, militares n, 351.

Religioſi ſtatûs ab Eccleſiaſtico differentia, & explicatio figuræ ab initio poſitæ. n, 7. 13. 14. Religioſis in caſu neceſſitatis tantùm injuncta fuit diſpenſativè cura animarum n. 9. eorum prima ad functiones Presbyterales admiſſio n. 10. ſtatus Clericalis iis per accidens competit, n 12 in iis, quæ reſpiciunt curam animarum Cleri ac Populi, ſunt Epiſcopis ſubjecti. n, 12, 207. Veteres inviti è clauſtris egreſſi, n. 15. nonnullorum pruritus & artes pro obtinenda exemptione. n. 23, & ſeqq. Religioſi unde dicti ſint? n. 4.

Reliquiæ diligenter ab adulterinis recognoſcendæ. n 301. & ſeqq, earum recognitionis, & tranſlationis praxis, n, 304, & ſeqq.

Renuntiatio beneficii.n.277. Novitiorum, n. 269.& ſeqq.

Reſervandi poteſtas competit Epiſcopis. n. 168. Reſervatio primariò afficit Con„ feſſarium in bonum Pœnitentis, n. 169. ferit etiam Regulares non-exemptos, & forenſes. n. 170. Reſervari poſſunt ab Ordinario loci certi caſus reſpectu monialium exemptarum. ibid. Reſervati„ onis diſcretæ utilitas n 171. & ſeq. ne„ ceſſitas. n. 174. malè accuſatur tyran„ nidis.n.173. non tollitur per abſolutionem indirectam à Regularibus nonnullis confictam.n.179.& ſeqq. Reſervatio ſinè adjectione temporis concepta extenditur ad peccata ante eius promul„ gationem commiſſa. n. 185. Caſus reſervati Bambergæ & Herbipoli, eorumque declaratio.n. 191.& ſeqq.& n. 519.& ſeqq. Quatenus reſervari poſſint ab Epiſcopis caſus Papales? n. 518.

Reſtitutio adversùs lapſum quinquennii, n. 281.

S.*Romualdus* viſitatus à S.Henrico Imperatore.n.15.

S.

Sacerdotes Miſſales, n. 10.

Sacramentorum adminiſtratio neceſſaria, & voluntaria. n. 392. & ſeq.

Salarium Advocati. n. 63.

Sandalia n. 321.

Sanguinis Judicium à Religioſis non exercendum. n: 377.

Scelerati non ſunt per immunitatem localem fovendi. n. 448.

Scientia non minor in Regularibus, quàm in Eccleſiaſticis ordinandis requiritur. n: 121.

Scotorum nomen cur vagantibus impoſitum: n. 355.

Scrutatores electionum extra gremiales. n. 414.

Sebaſtiani Pighini conſilium de ſiſtendis in Concilio Tridentino motibus Regularium exemptorum. n: 99.

Seditionis contra Epiſcopum author illico graviter puniendus. n: 399. ſeditioſus Clericus, aut Religioſus an puniri poſſit à Principe ſæculari? n. 74.

Societatis JESU laus. n. 245. privilegium de non ſervandis interſtitiis & aliis promoventibus Clericalem diſciplinam. n. 109. quoad Titulum. n 116. quoad Confeſſiones, ab Urbano VIII. caſſatum. n. 1 9. quoad Oratoria privata. n. 215. quo-

ad

ad prædicandum. n. 232. quoad novitios & ſcholaſticos renuntiantes. n. 274. & ſeqq.

Subſidium charitativum. n. 337. & ſeqq.

Superior debet eſſe facilis in danda Confeſſario ad ſe recurrenti licentia abſolvendi à particulari caſu reſervato ad Confeſſionale delato n. 177.

Superior localis Religioſus extra Clauſtrum delinquens. n. 360 non debet Regulares ſibi ſubjectos adſtringere ad confitendum ſibi. n. 177.

Synodales Examinatores. n 313. Judices. n. 314. ſtatuta. n. 317 & ſeq:

Synodus Diœceſana. n. 307. & ſeqq. Provincialis. n. 314. Synodaticum. n. 343.

T.

Tertiariarum congregationes ſuaviter à B. Pio V. ſublatæ. n 503.

Teſtamenta quorundam Monachorum Orientis. n. 265. Tèſtamentarii, quamvis aliàs exempti, tenentur ad reddendas Epiſcopo rationes. n. 76.

Theatini. n: 223. 248.

Theſaurus Eccleſiæ. n: 295.

S. *Thomas* de Aquino impetrator annuæ ſolemnitatis feſti Corporis Chriſti. n. 221.

221. compoſuit officium & miſſam ejuſdem. n. 335.
Titulus paupertatis Religioſorum, n: 115. triplex ordinandorum. ibid,
Tranſitus Religioſarum ad ordinem ſtrictiorem n: 492.
Tridentinum Concilium eſt in tota Europa receptum apud Catholicos, n: 507. licèt alicubi non eſſet receptum, deberet tamen ſervire pro norma. n. 509. Quinam oderint ejus receptionem? n: 510.
Tunicella. n: 423.

V.

Velatio virginum, & viduarum. n. 477. velum. n: 464. 477.
Veneta Reip. praxis in proceſſionibus, n: 224.
V*enia* dimidiata dari non poteſt, n: 187.
V*enialium* peccatorum remiſſio. n: 146.
V*iſitationis* praxis abſoluta. n: 384. & ſeqq.
Voluntatis Virginum ad Religionem aſpirantium exploratio. n. 478.
U*rſulinarum* conſtitutiones, & praxis quoad educandas. n: 473.
U*tilitas* Eccleſiæ. n: 107.

Z.

Zeli diſcreti commendatio. n: 5.

FRA-

FRATERNUM EPINICION

Hieronymi Caroli Karg J.U. Doctoris

Suæ Celſitudinis

Conſiliarii Aulici & Cameralis,

PACI RELIGIOSÆ

pro Epilogo adjectum.

CÆſaris Auguſti ſi vox fuit ultima quondam
PLAUDITE, cùm ſummam clauſit in orbe diem.
Num FRIDERICE tuum finis, ſinè PLAUDITE, librum?
At, quamvìs ſileas, hoc liber ipſe canit.
Siqúe liber velet plauſum, ſtimulante pudore:
Lectorum ſaltem (PLAUDITE) finis erit.
Et ne quis mutilum putet, *hoc ſinè fine*, libellum:
Fraternâ ad finem, PLAUDITE, ſcribo manu.

Ad Religioſæ Pacis Authorem.

Purus amor Veri; Pax ſinceriſſima; Cleri
Cum Monachis ſtudium, dant opus hocce pium.
Ut compenſetur labor hic: FRIDERICE, beetur
Mens tua tot donis, quot ſcatet ipſa bonis.

Ita animitus apprecatur obſervandiſſimo D. Conſobrino ſuo

Joannes Henricus Schlehlein
Suæ Celſitudinis Secretarius intimus.

Sphalmata notabiliora ſic emendanda.

In proœm. n 2. ſub fin. evctioi, evictio- *In* Indice decad. X. in fin. Ieſuitis, Ieſuitiſ„ ſis. fol. 11. lin. 1. horum, huius. f. 33. l. 4 duobus, quatuor. f. 24. l. 11. de Iure, in *Iure*. f. 35. l. 5. quadatenus, quadantenus. f. 36. l. 12. faciat, facit f. 38. l. 6 idem, item. f. 64. l. 18. ſu„ ſcipien ſuſcipienda. f. 76. l. 22. Presbytere„ atum,

atum, Presbyteratum. f. 86. l. 3. Supremi, Supremis. f. 101. l. 4. congatio , Congregatio. & lin. 5. Dimisſioria, Dimiſſorias. f. 120. lin. 9. commirtat, committat. f. 138. l. 2. Rogularibus , Regularibus. f. 157. l. 22. vides, video f. 159. l. 17. quòd, quod. f. 181. l. 7. cauſas, cauſas. f. 187. l. 5. conſendendũ, conſcẽdendum. f. 188. l. 1. poeeſt, poteſt. f. 192. l. 22. pubiico, publico. f. 211. l. 4. gratis, gratìs. f. 222. l. 6. quarumque , quarumcunque. f. 223. l. 19. ex, extra. f. 240. l. 11. ipſi, ipſis f. 242. l. 17. nem, mem. f. 248. l. 9. privilegiorum, privilegiis. f. 252. l. 9. Scripturi, Scripturis. f. 304. l. 19. Subſtantium , Subſtantiam. f. 334. l. 6. ſidis, fidis. f. 383. l. 23. euia, cura f. 389. l. 4. aebere, debere. f. 398. l. 19. Praincialis, Provincialis. f. 404. l. 4. agundum, agendum. f. 430. l. 2. Conventum , Conventuum & lin. 15. ſollitudine, ſollicitudine. f. 447. l. 10. Concreti, concrediti. f. 456. l. 12. omnes, adde, poſt. f. 458. l. 17. ſacrarum, ſacrorum. f. 462. l. 15. ſiber, liber & lin. 16. ſint, ſint. f. 475. l. 18. defœde, defœda. f. 490. l. 11. Grucis , Crucis. f. 513. l. 19. pallentis. pollentis. f. 522. l. 13. plerique, plerisque. f. 529. l. 23 Congre, Congrega- f. 548. l. 21. diſpoſitiones, diſquiſitiones. f. 594. l. 22. ad, ac f. 596. l. 17. tum, tam. f. 644. l. 1. Monti, Montis

Typo-

Purus amor Veri; Pax ſinceriſſima; Cleri
Cum Monachis ſtudium, dant opus hocce pium.
Ut compenſetur labor hic: FRIDERICE, beetur
Mens tua tot donis, quot ſcatet ipſa bonis.

Ita animitus apprecatur obſervandiſſimo D. *Conſobrino ſuo*

Joannes Henricus Schlehlein
Suæ Celſitudinis Secretarius intimus.

Sphalmata notabiliora ſic emendanda.

In prooem. n 2. ſub fin. evctioi, evictio. In Indice decad. X. in fin. Ieſuitis, Ieſuitiſ„ ſis. fol. 11. lin. 1. horum, huius. f. 33. l. 4 duobus, quatuor. f. 24. l. 11. de Iure, in *Iure*. f. 35. l. 5. quadatenus, quadantenus. f. 36. l. 12. faciat, facit f. 38. l. 6. idem, item. f. 64. l. 18. ſu„ ſcipien ſuſcipienda. f. 76. l. 22. Presbytere„ atum,

atum, Presbyteratum. f. 86. l. 3. *Supremi*, *Supremis*. f. 101. l. 4. congatio, Congregatio. & lin. 5. Dimisſioria, Dimiſſorias. f. 120. lin. 9. commirtat, committat. f. 138. l. 2. Rogularibus, Regularibus. f. 157. l. 22. vides, video. f. 159. l. 17. quòd, quod. f. 181. l. 7. cauſas, cauſas. f. 187. l. 5. conſendendũ, conſcẽdendum. f. 188. l. 1. poeeſt, poteſt. f. 192. l. 22. pubiico, publico. f. 211. l. 4. gratis, gratìs. f. 222. l. 6. quarumque, quarumcunque. f. 223. l. 19. ex, extra; f. 240. l. 11. ipſi, ipſis f. 242. l. 17. nem. mem. f. 248. l. 9. privilegiorum, privilegiis. f. 252. l. 9, *Scripturi*, *Scripturis*. f. 304. l. 19. *Subſtantium*, Subſtantiam. f. 334. l. 6. ſidis, fidis. f. 383. l. 23. eura, cura f. 389. l. 4. aebere; debere. f. 398. l. 19. *Praincialis*, *Provincialis*. f. 404. l. 4. agundum, agendum. f. 430. l. 2. Conventum, Conventuum & lin. 15. ſollitudine, ſollicitudine. f. 447. l. 10. Concreti, concrediti. f. 456. l. 12. omnes, adde, poſt. f. 458. l. 17. ſacrarum, ſacrorum. f. 462. l. 15. ſiber, liber & lin. 16. lint, ſint. f. 475. l. 18. defœde, defœda. f. 490. l. 11. Grucis, Crucis. f. 513. l. 19. pallentis. pollentis. f. 522. l. 13. plerique, plerisque. f. 529. l. 23 Congre, Congrega- f. 548. l. 21. diſpoſitiones, diſquiſitiones. f. 594. l. 22. ad, ac f. 596. l. 17. tum, tam. f. 644. l. 1. Monti, Montis

Typo,

Typographus ad Lectorem

SI nIsI non eſſet , præſtans MoDò
qVILIbet eſſet :
Aſt raro VIsI, qVI CarVêre nIsI.

O. A. M. D. G.

BIBLIOTECA NAZ.LE
ROMA
VITTORIO EMANUELE

424057